

علم الإنسان ما لم يعلم

کتابخانه

جامعه ملیه اسلامیة

دره

شعبه

نماره

مردودخانه

۲۲
—
۱۸

Ministry of Education

D-22/18

إزالة الخفاء عن خلافة الخلفاء

بشاه ولي الله محمد تقي

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعلنا الشرف الرسل وادعيا الي اقوام السبل وبعثنا اصحابه
وزاراه في عبده وخلقنا له من بعده لتتم النعمة وكنم ارحمة ورحمة ان لا انك الا
ومن ما شهد ان محمدا عبده ورسوله الذي لا ينفي عبده عنك ولا علم ولا علم ولا علم ولا علم
ولا يمكن ان لا يكون في حق الله تعالى في كل حين واما ما في كتاب الله تعالى في كل حين
عوام البشريات في كتاب الله تعالى في كل حين واما ما في كتاب الله تعالى في كل حين
خلقنا راتين عنوان الله تعالى في كل حين واما ما في كتاب الله تعالى في كل حين
الهي در دل اين بنده ضعيف علمي ولسوف ولسوف ولسوف ولسوف ولسوف ولسوف
که اثبات خلافت اين بزرگواران اصلي است از اصول دين ما دفعي که اين اصل را محکم کنيم
چون مستند از اهل شرعي حکما شود نه سزا که اکثر احکام که در قرآن عظيم مذکور شده مجرب است
به و نه سلف صالح بخل آن توان رسيد و اکثر احاديث خبر واحد صحيح بيان غير روايه
جاء از سلف آنرا و استنباط محققان از ان مستحکم گردد و طبع احوال و ادب
متعارفه و رأي سجاين بزرگواران صورت نگيرد و همچنين صحت فتوى دينيه مثل

علم قرآنی و تفسیر و عقاید و علم سلوک سحای آنگاه را برین عزیزان مواصل شود و فزوده بکلیف
درین امور کلمات را تدبیر است و مستحکمان اذبان خلعا جمع قرآن و موقوفه اداره
مستوازه از سازه متبهر بر سعی خلعت است و قضایا و عدود و احکام فقه و غیر آن همه
مستتب بر تحقیق ایشان هر که در کسوت ابراهیم سعی میکند بحقیقت بهم جمیع فنون دینی
میخواهد و نیز دانستند که عبر السموات و الارض تبارک متکا چنانکه سایر شرائع را
اولا در مرتبه کلام غنی و دلزای آن که از آن حیر و معجزه که اندک آسانه بهمان مرتبه است
آیه کریمه آن فیه الشهور فهدی الی عشر شهور فی کماله یوم خلق السموات و الارض
منها اربع مرم بعد از آن بر قلب مبارک حضرت پیغامبر صلی الله علیه و سلم احوالا مآره و تعصبا
افزای و زود آورد و بعد از آن افتخار صلی الله علیه و سلم انصافا مآره و ساراة افزای
آنکه شریعتی که از آنجه مراد حق جبرطاب بر شد و بعد از آنکه صلی الله علیه و سلم است و تکلیف عباد با آن
و علم بیخودیم است همچنان خلاف خلایای را شد و بعد از آنکه در کلام غنی مآره و در قرآن
عظیم احوال فزود آمد بعد از آنکه بر قلب مبارک حضرت صلی الله علیه و سلم تمام مآره و بطریق
مراست در تفسیر آیات سوره اخیری این محفل مفصل گشت و آنحضرت صلی الله علیه و سلم
علم شریعت انصافا مآره و زود آمد آنکه تکلیف عباد با شریعت این بزرگواران فزود
و علم استحقاق و برده از روی کلام براند اخذ گشت و اقبال قرن اول مویست که بجا بود
عمل کردند بر خلاف آنچه معاخرین اساعره تفسیر میکنند که خلافت ایشان بنص است مطلقا
یا بنص علی بن ابی طالب است که اهل عصر با بر اجتهاد بر آن اتفاق نمودند و بر خلاف
آنچه شیعیان میکنند که در قرن اول حیف عظیم رفته به طلب دنیا خلافت را از حق
آن غصب کردند و بر غیر مستحق اتفاق نمودند استغفر الله
سکه تطبیق در اختلاف علماء در آنکه آنحضرت صلی الله علیه و سلم است و بعد از آنکه
و چه نواند فیه که استخوان است کما هی اطلاق کرده میشود بر مجرد تنبیه شایع بر تکلیف

و اما بابت ايمان اين مباحث را دو كتابي بر بسته معآماده نژدك وصية بولاميه عهد از حج ابل صل
و عهد و تفصيل بلفظ استخفاف و مانند آن هر كمي معقول را راده كرده است و بحسب آن گفته
است در اوقات صحابه محققا حادث است بود و استبصار از نظم من و ذكر معاني مستخرج از اين
سبيل رواه اند آن در طبقين درميان اختلاف علماء در آنكه خلافت بغير حلي است يا خفي بآن
و به واقعت كه جمعي ثرايك اجملا يا نه شيو كه تفسير است مربوط باهم منظورند بغير حلي قابل
استفاده در جمعي آيت را جدا دانستند و محال بآن و دانستند بر انداخت و اما در
براهه افاضل لحن بآيت رسانفتند بانه امام است اخبار احوال بود منفي در معني اثبات خلافت
كه در مستشرقين جمعي را نظر بر صديقي دون حد شي افاد دانستند كه بغير واحد است و جمعي را
نظر بر همه دو دو واحد افاد و متواتر بالمعني رسانفتند و چنانكه نوريه بنوق از علم را مبسوط
نمود و اعيه شريفا كتب با نوار و خطا با اعزى شريف با نوار بخت آئينه اين ماده صنف جابر معني
فان قالوا سول الله صلى الله عليه وسلم ابا عبد الله و الامامة اهلها فليس كمن صديقا فقد قسم ما
الشرع و هو موطول بنا على ذلك في عهد و ميسر بولاميه و به الامامة اهلها و خلافت
و امامت بولاميه است و خبر در فقه و تقسيم كرده اند مخصصه در ميان معني خلافت و امامت
و امامت در ميان آن و آنچه در ميان است بآن و ستر در اول بر خلافت ايمان مستند است
در امامت خلفا را بوجه و حل اختلاف اهل سنت در ميان خوليس كه خلافت بغير بعد با امام
و لهذا اوان السروع في المعصوم و بغيره بيقه استقامت على فضل التوكل و الى كلامه
و حفظ كل امر ارفوض حسنا الله و نعم التوكل و لا حول و لا قوة الا بالله العلي العظيم مخصصه
بمن است بر فصول چهارم در خلافت عامر منسل در تعريف خلافت
اي الزمان است في لاقامة الدين با بنيا العلوم الدينية واقامة اركان
الاسلام و القيا بالجهاد و ما ينطبق به من ترتيب الجيوش و الغرض للمقاتلة و احكامهم
من النبي و العليم با مقتضا واقامة الخلافة و ربح السطام و الامر بالامر و حث و

المنهج عن المسكرين بنه عن النبي صلى الله عليه وسلم تفصيلاً من تعريفه انهم مملوكو بالغلط
از طه محمد بنه علی صاحبها الصلوات و التسلیمات که آنحضرت صلی الله علیه و سلم چون
بعوث شدند برای کافه خلق با الله تعالی معامله کردند و در شهرها نمودند و برای هر جا
تعیین و آب فرمودند و انعام عظیم در هر معامله میدادند و دانستند چون آن معاملات را
استقرار تمام و از جزئیات بحکایات و از کلیات بحکلی واحد که شامل همه باشد انتقال
سیم منسلک آن اقامت دین باشد که مستقر بیع کلیات است و تحت وی اجناس دیگر باشند
کلی از آن اجماع علوم دینی است از تعلیم شرآن و سنت و موعظه قال الله تعالی به اندکی است
فی الامم رسول منکم یلو علیهم آياته و یتزکیم و یعلمهم الکتاب الحکیم و مستفیض شد که آن
حضرت صلی الله علیه و سلم تعهد میکردند صحابه را به تذکر و موعظه و دیگر اقامت از
اسلام است زیرا که مستفیض شد که اقامت جمیع ادعای و حاجات مملوکان را
امام در هر محلی میفرمودند و اخذ زکوة و صرف آن بر مصالح نمودند و عمل بر
این معنی منصوب باشند همچنین شهادة بر بلای رمضان و بلای میسینند و بعد
ثبوت شهادة حکم بصوم و خطر میفرمودند و حج را خود اقامت نمودند و سال نهم که
عضو شریف آنحضرت صلی الله علیه و سلم در که متحقق شد حضرت ابو بکر صدیق را
فرستادند تا اقامت حج نماید و قیام آنحضرت صلی الله علیه و سلم بجهاد و نصب مراد و
میوس و سرایا و قیام آنحضرت بقضاء و خصومات و نصب قضاة در بلاد اسلام و
اقامت عدد و دام معروف و نهی مملک مستغنیان آنکه به قبیله حبشی و اشتبا
و چون آنحضرت صلی الله علیه و سلم بر رفیع اعلی انتقال فرمودند و احببت اقامت
بهان تفصیل گذشت و اقامت دین موقوف است بر کسی که درین اتمام
انعام عظیم نماید و بواسطه را بافاق فرستند و بر حال ایشان اطمینان باشد و این
از امر وی باشد و نگذارد و بر حسب شاره وی جاری شوند و این شخص خلیفه آنحضرت

باشد و این طایفه از پی پی صلی الله علیه و آله و سلم که با سبیل کلامی است عامه بر آنند علی را مسلمان کرده
 و علم علوم و ریاضه تحصیل نمودند و فضاه امصار و امراض و جوی که با امر خلیفه اقامت
 از آن می نمودند و در عصر اول موقوفه را تکریر عظیمه خلافت بعد از آن صلی الله علیه و آله و سلم را بقصد
 الامام امیر و امورا و محققان و از لفظ فی السقادی تا قامة الدین برآمد شخصی که ریاست
 و علم بر اهل آگاهی پیدا کند و مفسدی شود اخذ باج را من غیر وجه شرعی مثل ملک و سایر
 متغلبه و در خط تصدیق بر آمد شخصی که قابلیت اقامت دین بر وجه اکل است باشد
 اهل زمانه خود را به نیکو با افعال از دست وی چیزی از این امور نباشد بر آید پس خلیفه مختلف
 و غیر محمول و غیر منسلط نخواهد بود و قید ریاست عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم بر می آید
 از مفهوم تلخیص ابتدا را در عهد در قرآن عظیم حضرت داود و راعیه السلام خلیفه گفته
 شد زیرا که سخن در خلافت آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم و حضرت داود و خلیفه الله
 بودند لهذا حضرت ابو بکر صدیق را معنی شدند با نام خلیفه الله و فرمودند که مرا
 خلیفه رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم خلیفه باشید پس در واجب با کفایت است بر مسلمانی
 بیوم اجماع نصب خلیفه مستحب شرعیست بحد وجه یکی آنکه معیاره را عنوان الله عظیم معین
 نصب خلیفه و تعیین او بر این وفق آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم منوط شدند پس اگر از شرع
 و وجود نصب خلیفه ادراک نمیکردند برین امر خطیره مقدم نمبناختند و اینوجه اثبات
 دلیل شرعی از آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم نماید بر وجه اجال دوم آنکه در حدیث وارد
 شده مرایات و رعایت فی عطف بنی هاشم است تا بلیه یعنی هر که بمیرد حال آنکه میت و
 کردن اجماع خلیفه مرده است بر کمالیته و این نص شرعیست تفصیلا بیوم
 آنکه خداوند تعالی بباد و نه جبار علوم دین و اقامت ارکان اجماع و دفع کفای
 از خون اسلام فرض بالکفای گردانید و آنچه بدون نصب امام صورت نگردد
 و معتزله واجب واجب کبار صواب بر اینوجه تبیین نموده اند پس در شرط

خلافت در اصل دین مسلمة است که مخفی نداشت چنانکه کذبت منقضیست بحکم
دین و ادواته از کلام و امر معروف و نهی منکر و قیام بامر جهاد و قضاء و احکام
همه و در این پس هر چه شرط بر یکی از این امور یا اثر شرع و نداشتست و زیاد از آن
الحکم طوی دیگر بمقتضا حدیث مستفیض و این قرئیه است چون این اصل دانستند
خود را در تفصیل عام از جمله شرط خلافت است که مسلمان باشد و زیرا که با مسلمانین
و ائمتی نیز در کمال مسلمانان قال الله تعالى و لن یجعل الله لکافرین علی المؤمنین سبیلاً و لظاهر
که اینها باقی از غیر مسلمان سرعجام نمیشود و اگر خلیفه کافر گردد و العباد فایده و حب
شود و عزی بر نهی پس بکافران اولی است بآنکه درست باشد و از آن بدست که
عاطل و باطل باشد زیرا که نمونه و سفیه و جبری مجبورند از تصرفات غیرت خویش فارغ
استند و لا تولوا لکم و لا تولوا لکم و لا تولوا لکم و لا تولوا لکم و لا تولوا لکم و لا تولوا لکم
مسلمین البتة تسلط ایشان صحیح باشد و کار را مطلوب است استخلاف با قطع از این جماع
سرعجام نمیشود از آنکه خلافت که فکر باشد امره زیرا که در حدیث بخاری
آمده مال فاقوم و بوالهم هم امره چون سیم مابیکل حضرت صلی الله علیه و سلم رسید که
ایل فارس دختر کسری را به با دسائی برداشته فرمود رسکارت غمی که و ایلایم
با دسائی هفت سنا ختنه زنی را و زیرا که امره با هض العفل و الدون است و در جنگ
و پیکار و بیکار و قابل حضور محافل و مجالس پس از وی کار را می مطلوب نه بر آید
و از آنکه خلافت که هر باشد زیرا که عبد قابل ستادت و در خصوصیات نیست و بنظر
مردم جعفر و مهران و واجب است بر وی مسئولیت همچون خدمت سیر خود و از آن
جمله است که مستحکم و سیم و بصر باشد زیرا که لا است بر خلیفه حکم کردن بوجهی
که در مذهب او استثناء واقع شود و معروفه می و دعا علیه و معروفه و مقرر است
و تشبه و علیه و سیم کلام که جماع و واجب است بر وی توبه قصاة امصار

و نصب عال و امر کردن مریدان باقی در جهاد مسلحانه و یا منتهی به صلح است
با بعضی متحقق نشود. مقدمه واجب واجب است و از آن جمله است که تجلج باشد و
عاجب برای در عرب سلم و عقد مد و غیره معاملة و تعین امر اعمال و صاحب
کفایت یعنی در دست باشد و نه با کرد کار که حفظ کند و را مورد و نه اندر انجام
دارد بهمان را زیرا که جهاد بجز نیاید و صاحب ای و کافی صورت نه بند و آن
مطلب انظم است از مطالب خلافت و از آن جمله است که عدل باشد یعنی محسوب
لنا و نیز معبر بر معایر و صاحب مد باشد نه بگر و خلیع ندارد زیرا که در دنیا
و قاضی در اوی صحت هرگاه این معانی شرط است در ریاست عامه که زمام خلق
در دست او افتد اعلی است با آنکه شرط باشد و قال الله تبارک و تعالی مسخر من
مصر السجدة و غیره چون حضرت بعد از و مرده و از آن جمله است که مجتهد باشد
زیرا که خلافت منضم است ضیاء و اعیان علوم دین و امر معروف و نهی منکر و اول
چیز بدون مجتهد صورت نمیکرد و قال رسول الله صلی الله علیه و سلم القضاء فکله واحد
ففي الجنة هاتان في النار فاما الذي في الجنة فدخل عرف الحق فحكم به فهو في الجنة
و در جلی عرف الحق فحكم به فجاز في الحكم فهو في النار و در جلی فحق للمساكين جمل فهو في
النار و راه بود او و و اصل معانی اجتهاد است که جمیع عظیم از احکام فقه فقه
باشد با در تفصیلی از کتاب است و اجزاء و قیاس و هر حکمی را منوط بدلیل او حجت
و طعن قوی بهمان دلیل حاصل کرده باشد پس درین زمانه مجتهد نمیتوان شد مگر کسی
که جمع کرده باشد بیخ علم را که کتاب و قرآ و تفسیر و علم سنت با ساندان و شعر
صحیح و ضعیف در آن هم تا قبل سلف در مسایل با از اجزاء نما و زنه نماید
و نیز دیگر فیه و علی توالت قول ثالث اختیار کنند و علم عربیه از لغت و نحو
و غیر آن و علم طرق استنباط و وجوه الطریق بنی المصنفین بعد از آن اعمال فکر کنند

در مایل خزینه و بر عکس را منوط بدلیل اول شناسد و لازم نیست که مجتهد مستغنی باشد بلکه
ایلی حنیفه و منافعی بکند مجتهد متکبر تحقیق سلف یا شاگرد و اسد لایان الهی
فهیله طن قوی در مسلم بهم رساند کافیت و تحقیق است که احیا غیر از
غیر جناب این علوم بچکانه بدین نیست لیکن اعتبار احوال است بهای نزول و مناسب
اوست و اما سلف خدا باین خط و قوه فهم سیاق و سباق و توجیه و مانند
این و بر علم تفسیر قیاس باید کرد جمیع فتوای دینی را و الله اعلم و قد علمان صاحب کبر
این سر و لازم نبود همین معرفت قرآن و خط است و کار بیدار و بزرگ هر چه زیاده باشد
بود بغیر تعلیم خود بجمعه عام عربی رسیدند و نه خدا و است بهای فایده ظاهر نشد و اختیار
سلف بیدار بود و از آنکه است که فرستایان است و است که خود بزرگ
حضرت ابو کریم مرتب کرده افکار و افکار است با بخت است که گفت است صلا
عالمی مسلم فرموده اند اما بجهت فرستادن و بجهت روایت میکنند از آن
بجهت فرستادن فی هذا الشأن و این عمر و است بیکند تا بزرگ و فرستادن
سنت ایشان و معاویه بن ابی سفیان و است میکنند از نه الامری فرستادن
احمد الاکبره علی وجهه با اقا مواالدین و غیر این طرق و بکریم اخذ است و کتاب
بجهت اختصار بر نقد کتاب مقدم و اختلاف کرده اند و است کتاب جمعی است
آن کرده اند بلا خلاف آنکه بسیاری از امور دینی موقوف است بر معرفت خط از علم
کتاب و سنت و انشاء احکام و نامهای و بعضی دیگر که اند از آن باب که اختصرت
صلی الله علیه و سلم امی بودند و حق است که بر آن حضرت صلی الله علیه و سلم حدیث
قیاس نمی توان کرد دیگر بر این یوم معرفت و بجهت معرفت است بر شناختن خط و
بسیاری از مصطلحات منوط بنویشتن بالجملة چون این شروط در شخصی موصوفه است
خط است و اگر او را خلیفه سازند خط است را برای وی عقد کنند علیه و سلم

باشد و غیر مستحب این شرط را اگر خلیفه سازند ما عیان خلافش را و خاصش که مذکور میکنم
اگر خلافت باید که اول و بیاض و افق الشریعها نافذ باشد برای هر فردی که بر دانتن او اینست
خلافست اختلاف است بدانند و مری و میری بدیدار و مسئله در طرق انعقاد و وقت
انعقاد و خلافت بجهت بطریق واقع شود بطریق اول بجهت اول و عقدست از عیان
فصلیه و ادم را و وجوه ناس که حضور ایشان متبسم شود و اتفاق ابل حل و عقد متبسم
بلا و ایلام شرط نیست زیرا که آن محتاج است در جهت یکدیگر و کس فائده ندارد زیرا
مستحق در خطبه آن فرمودند من بعد بلای رجلا علی غیر مشوره من المسالین علامت بلای
و الذي بالوجه فخره ان یقبل و انعقاد و خلاف حضرت صدق بطریق بجهت کثرت
عبدی دوم اختلاف خلیفه است مستحب شرط را یعنی خلیفه عادل متصف با صلاح مسلمین
تخصی از میان استخیرین شرط خلاف است اختیار کند و جمع نماید در میان را و نفس کند
باستخلاف و وصیت نماید بازاری و بی پایان و شخص میان سایر مستحقین جمع میشود
بپیدا کند و قوم را لازم رسد که بآن شخص خلیفه سازند انعقاد و خلافست حضرت
فایده و بیرون طریق بود طریق سیم سوری است و آن آنست که خلیفه شایان
گردد و خلاف را در میان جمعی از مستحقین بشرط و گوید از میان این جماعت هر که را
اختیار کنید خلیفه او باشد پسند موت خلیفه نشاء و کنند شری را معین سازند
و اگر برای اختیار شخصی را با جمعی را معین کند اختیار میان شخص را میان جمعی معین نشاء
و انعقاد و خلافست فی النورین بهین طریق بود که حضرت عمر فاروق علانست
بطریق میان لشکر کس را بهیچ ساختند و آخر ما عبد الرحمن بن عوف برای تعیین خلیفه
مقرر شد و وی حضرت فخر نورین را اختیار نمود و طریق چهارم استبداد است
چون خلیفه بمیرد و شخصی منصف در خلافت کرد و بغیر رعیت و استخلاف و بعد
بر خود جمع سازد یا بکلاف فلویب یا بقوم و نصب فمال خلیفه شود لازم کرد

بر مردمان ایتلاف فرمان او در آنچه موافق شرع باشد و این دو دفعه است یکی آنکه سنوکی صحیح
شرع و باطل و عرف نماز عین کند و بعد از آن غیر از کتاب مجموع و انعمه جامع برست و
رضخت و انعقاد طلاقه معاویه بن ابی سفیان حمد حضرت مرتضی و بعد صلوات عامه بر پیران
نوع بود دیگر آنکه مرتضی شرط نماید و عرف نماز عین کند بغضال و کتاب مجموع و آن
جایز است و فاعل این عامی است لیکن واجب است قبول احکام او چون موافق شرع باشد و
حال را تا بعد از کوفه کنند از ادب باب احوال ساقط شود چون قاضی او حکم نماید یا فخر و در حکم او
و همراه او جهاد میشود و این با انعقاد بنابر مخرجه است زیرا که در عزل او اکتفا نمی شود
مسلمین و طغیان مرجع صریح شد و لازم می آید و یقین معلوم است که این مذاکره شخصی نبض است
بانه بخیر که دیگری بدتر از او غالب شود پس از کتاب فتن که هیچ او متعین نیست زیرا
باید در سرائی مسلمانی که موجود است و محلی و انعقاد و فتنه بایک ملت و در آن و اول علماء
بنی عباس بر این نوع بود باطل که شخصی مستور باشد در میان خود پس از طلاقه و بعد از
مسئله خبر و طلاقه و این شخص افضل است مستور شود و طلاقه او بشیر کی از طلاقه
مذکوره نایز که بصفتی که وی - او دیده و او تسلط با بیعت طلاقه و فتنه شود و فتنه
ساکن نکرد و نه از صحنه به بعد انعقاد آنحضرت صلی الله علیه و سلم بر حق اعلی مبادرت
کردند بر بیعت حضرت صدیق و اکتفا نه نمودند بر انصاف او و آبل علم سنگم کرده اند
آنکه خلافت حضرت مرتضی یکدام طرق از طرق مذکوره واقع شد مقتضای کلام اکثر ائمه
که بر بیعت مهاجرین و انصار کرد و در بدین خاطر بودند خلیفه شدند و اکثر نامهای حضرت
مرتضی که بابل مامم نوشته اند سابقا این معنی است و همچنین گویند که سوری انعقاد خلافت
این را شدند زیرا که مسوره متضمن استقرار یافت خلیفه عثمان باشد با علی چون عثمان
ماند علی متعین شد و فیه مافیه در ذیل مسلم که با این معنی است و این خود طلاقه
نقیر تر شد اگر تو فاعلی باشد خلافت حضرت شین بنض بود از آنحضرت صلی الله علیه و سلم

پس ابو دلف و حضرت صدیق به بیعت اهل حل و عقد و خلافت حضرت فاروق با استخفاف
 بر قبول توکلید در ۱۴۰۰ ایده جواب کجیم مفضل الت کر نعل حضرت صلی الله علیه و سلم لازم
 شد عاقله ماسن حضرت صدیق و فاروق در زمان مخصوص و بابت به متوجه شدن و عقد
 خلافت را بر اهل بیت و امتیاز اهل بیتان نمودن در آنکه متعلق نیست بخلیفه دیگر و بعد
 به بیعت اهل حل و عقد بود با استخفاف مثل آنکه مانده و من شد برید در کلام از بی
 در بعضی موارد و تعلق حکم و حجت بفعل منوط گشت به قبول و وقت پس از عتبات حکمت
 پس از عملی نسبت کرده میشود انعام خلافت را به بیعت اهل حل و عقد با استخفاف
 و همچنین مایه یقین میدانیم که سابع علیه الصلوة و السلام نص فرموده است بانکه امام مهدی
 در زمان قیامت موجود خواهد شد و وی خداوند و عند رسول امام بر حجت و بیعت
 کرده و این را بعد از آنکه حاکم بر این روی برنده باشد حکم و علم پس از استخفاف
 فرموده اند آن خلافت امام مهدی را و واجب متابعت او است آنکه تعلق بخلیفه دارد
 چون وقت خلافت او آید که این را بعد از بیعت مکرر نزدیک است و امام مهدی و حجت
 باز در میان دیگر و مقام باز مشهوره قوم برای حضرت صدیق و خلیفه ما خاتم الانبیا
 فاروق را برای محمد یا عزم کردن عبدالرحمن بن عوف را این بیعتی از زمین مستقیم
 آن نیست که با بعضی باشد بلکه لازم است که این بزرگان بعضی یا از سابع
 دست اگر نیز محفوظ اند و مشهورند در میان مردم نسبت بایمان جمعا که گویند انوشیروان
 این را واجب ساخته و میفرماید که ما واجب کرده اند است یا گویند حضرت فاروق
 را طلال گردانید و مومنان تفصیل این سخن باب بیعت ازین سال و حاد اعظم است
 در بیان آنچه بر خلیفه واجب است از امتحان صحابه و اصل در برهه سزا نظر کردن است
 در معنی خلافت و در آن تر مزیات اقامه دین که بغیر آنها اقامت دین متصور نشود
 و مسکات او که بر او است و آنها را اگر در تحقیق نپذیرد و واجب است بر خلیفه نگاه داشتن

دین محمد صلی الله علیه و سلم بر صفاتی که نسبت به تنفیض اخذات صلی الله علیه و سلم ثابت شده و آن
سلف علی بر آن منفذ گشته با سکار بر مخالف و اسکار با جمع خواند بود که قتل کند مرتدین
و زنادقه را و زجر نماید مبتدع را و دیگر اقامت ارکان اسلام مخوف از جمع و جهان را بر توحید
و حج و صوم بآنکه در حال خود بغیر خود اقامت نماید و در مواضع بعیده اینها مساجد و مصلیها
نصب فرماید و امری که معین کند و احیای علوم دین نماید بغیر خود قدرتی که متبیر شود و مقدر
سازد در زمین را و بعد از بنی عباس که حضرت عمر رضی الله عنه عبد الله بن مسعود را با جماعه
در کوفه نشاند و مسعود را بسیار و عبد الله بن مسعود را بهر فرساده و فنیال کند میان این
خصومت یعنی قضا کند در دعاوی و نصب قضاة نماید برای آن و سکا بدارد و بلاد اسلام
را از شر کفار و قطاع طریق و غلبان و سرحد های دارالکلام را با فوج و آلات جنگ
مستحکم سازد و جهاد نماید تا حدای ابدان در فساد و شرعیت و در جهنم را و در فتن
ارزاق کند برای مخالفان و اخذ بزیه و غنای و غنمت الله بر عزاء بخوا آورد و تقدیر عطا
قضاة و مفتیان و مدرسان و واعظان و انبیاء را بجهاد و خوف نماید بغیر سران قضاة
و تأیید کرد در کارها امراء، عدول را و اهل نیکی را و اهل و همی و در کارها و در تصدیق
احوال رعیت و افواج و امر را امصار و جهنم عزاء و قضاة و عزرائل بن مقید باشند تا
حیات و حیفی در میان نیاید و سپهر کارهای مسلمین بکار احوال درست نیست حضرت عمر
ازین امر نهی شدید فرموده اند آنچه شیخ السیغ العارف السهروردی قدس سره
فی العوارف عنه و شیخ الرومی قال کنت ملوکا ثم و کان یحول لی اسلام فاکتلت سلیمت
استغفرت بک علی امانه المسلمین فانه لا یمنعنی ان استغفیر علی امانتهم بمن السیغ منهم قال
فابیت فخال عمر لا اکره فی الدین فلما دمرته الوفاة لم یبق فیها الا ذب صلیت
اینست بیان آنچه واجبست بر خلیفه بطریق اختصار و انباز مشد در بیان آنچه
بر رعیت واجبست از طاعت خلیفه لازمست بر مسلمین هر چه امر قرآنی خلیفه از

علیهم السلام واندکچه مخالف است با سید شاه خلیفه عادل باشد خواه جابر و اکثر قریب
 الذیاب و غیره محذوف است. و طایفه حکم فرماید بامری که مجتهد فیه است نیز مخالف کتاب
 و سنت و جمیع و اجماع سلف و قیاس علی بر اصل واضح الثبوت لازم است سخن اولی
 و مجتهد فیه قضای او در فتوای هر چند موافق مذہب محکوم علیه نباشد و حرام است خروج
 سلطان بعد از آنکه مسلم بر وی عقیقت کند مگر کفر بجای از وی دیده شود اگر باطل
 است هیچ شرط نباشد و خروج بر خلیفه بسته نفع نوازند بود یکی آنکه خلیفه کافر شود یا
 ضروریات دین و العباد باشد در بقیوت واجب است خروج بر وی و قتال با وی
 و این قتال اعظم از اول جهاد است تا اسلام ملاحظه کرد و کفر غالب شود و بیکر آنکه خروج
 کند برای تنبیه اموات و قتل نفوس و تحلیل خروج بغیر تا دلیل شرعی نیست را حکم سازد و
 قانون شرع را و حکم ایجاد حکم قطع طریق است دفع کردن این و از هم مستفاد است
 جامع این را و ادب است بیوم از خروج کند به نیت اقامت دین و تفریر کند و خلیفه
 از حکام و شیعیان و اهل آنکه تاویل اگر باطل شد قطعاً با اعتبار ندارد مانند تاویل
 ردة و انقیاد و کفارة و در زمان صدیق اکبر رخسار شد و معنی قطعیه بطلان تاویل
 است که مخالف نظر کتاب است و شیعیان با اجماع با قیاس علی واضح شود و اگر آن
 تاویل مجتهد فیه است نه قطعی البطلان آن قوم نجات باشند و در زمان اول حکم
 قوم حکم مجتهد مطلق بعد از انحراف از اجراء احادیث منع بجای که در صحیح مسلم و غیره
 مستفیض است بطلان بعد از اجماع امت بر آن مستفاد است امر و حکم بعضیان با عی کیم
 اگر از خلیفه خود خروج صادر شود یا حکم بر خلاف شرع نماید و در آن مسلم بر دینی از
 جانب شرع پیش را موجود است و معنی بر آن همان است که تفسیر کرده ایم حائز است
 و پیام مخرج مظهر از خود و تشریف فرمایان بر داری او و جمعی که رفیق سلطان شوند آنرا
 ایادی او عصاة باشند و اگر در آن مسلم بر دینی از جانب شرع نباشد همراه دانستن

و اگر بر سر وی میگذرد از آن گت سماوی ستر و درست از قال باز دارد و از اعظم افعال
بها دست امر کردن حلیف معروف و نهی او از مسکن بغیر عز و جیف و می باید که طاعت
باشد دون الحنف و در خلوة باشد دون اخلوة یافته بر بخیزد و چون نهی طاعت
و ستر و طایفه و آنچه متعلقات بخلاف داشته اند وقت آن را بیکه باصل قصد خود
کشم اثبات خلاف عامه برای علما یا از جهت از اجلی بدیهیات است چون غنای طایفه و ستر
او را در فقه تصور نمایم و از احوال علما یا از بعد از آنچه مستفیض شده تذکره نمایم باینکه
باعت شرط خلافت در ایشان و ظهور معاهد خلافت با کمال وجه از ایشان ادراک کرده
میشود اگر علما در ثبوت خلافت ایشان است با عیار اخذ نموده و بکسرست در مفهوم خود نموده
شبه عصمت و معنی طایفه و راه شرط میکنند و الا وجود اسلام و عقل و حج و عمره
و زکوة و سلامت اعضا و قریشیه درین برهان محلی غایبی تواند بود و هیچ غایبی
ایستاد نمی تواند کرد که معاند اهل دة فرخ بلا دغم و بلا دهم و بلا دهم و بلا دهم و بلا دهم
قبضه بند میر و ام این بوده است و فی هذا الکفایة لمن اکتفی و سبعة بانقضاء خود
اند که حضرت شیخین خلافت را از دست حضرت مرتضی مضرب کردند و ان خصوصیت
الا با کمال حرمت و تدبیر و ایلاف ناس با خود پس بجای خود ای و کفایة را قایل
نشدند از آنجهت که قصد نکردند باقی ماند شرط اجتهاد و عدالت و اقامه دلیل طایفه
نی باید قایل کرد و در فضا یای ایشان و مناظره ایشان خوضی باید نمود
این ناظم من استر شود نا حال هیچ کس از مخالفان بر دامن ایشان فرقی ظاهر
لبسته است هر گاهی که خائیده اند هیچ آن امر مختلف نیست که جمیع اسلام
آن را نمایند الا همین در فقه عالم بعد از استیانت خلافت برای این استغنی مذکور
مستغنی است از برهان و آنچه درین باب مطلوب شود بجزیه معنی دوست از معانی دیگر
و بجزیه شرط خلافت و بیان معاهد مضرب حلیف و غیره و این امور را بنویسند

درین مجالسین ساختیم و الحمد لله العالیین در بیان لوازم خلافت عامه در
صح و از آنکه آنحضرت صلی الله علیه و سلم در آنکه چندانگاه نبوت و رحمت خواهر
نجات از آن خلافت و رحمت بعد از آنکه ملک مخصوص بعد از آن جبرئیل بر حق و در بعض
روایات خلافت پس از نبی نبوت و ارف شده و نیز به نبوت رسیده که آن حضرت صلی
الله علیه و سلم فرمودند الخلفاء بعدی کلّون است و خدای عز و جل در چندین آیت از
قرآن عظیم باوصاف و علامات خلافتی که در کمال رضا و محبوبیت است تلویح و تصریح
فرموده و از آنکه این الذین ان کما هم فی الارض اقاموا الصلوة و اتوا الزکوة و
امر و بالمعروف و نهوا عن المنکر و آیه و عدد الذین امنوا مسلم و علوا الصلوة
بستخلفنهم و آیه محمد رسول الله و الذین محمد استأذار علی الکفار و آیه یا ایها الذین
امنوا من بعدکم عن دین فحسوف یاتی الله یقوم بحکم و یحیی الی غیر ذلك من الآیات
و صحابه در وقت مساکرت در حق خلیفه به بعض اوصاف نطق نموده اند چنانکه
گفتند احق بهذا الامر و توفی رسول الله صلی الله علیه و سلم و سوختیم باطن از استقرار
این ادله و صفی خلیفه رسول خدا را و صافی که در خلافت عامه گفته شد درین
فصل میخواهم که آن اوصاف مایه شرم و شجاعت آنها در علمای اربعه رضوان الله
علیهم بیان کنیم و باستجماع لوازم خلافت خاصه مفروض بقدر نسبتی که کرده
فما ده شیخ بقره اهل از تابعین حواری را قال سحر قال فبأیة الهواریون کلهم
قریس ابو بکر و عمر و عثمان و علی و حمزة و جعفر و ابوجبره و عثمان بن مطعون
و عبد الرحمن بن عوف و سعد بن ابی وقاص و طلحة و زبیر و قسرة فما ده فیما
روی عنه روح بن القاسم الهواریین المذنبین تصلیح لهم الخلفاء کذا فی استیعاب ابن
عبدالبر و اصل دعا عیار ابن ابی عوف است که نکتہ است که نکتہ خستین آنکه نفوس
فلسفه انبیا علیهم السلام در فایده صفا و علی فطره افریده شده است و در حکمت

الهی میان صراط و غلظت مستوی است که گشته اند و ریاست علم با ایشان محفوظ شد و آنرا نشانی
است از علم حقیقت که بجهل و نادانی است و از زمان امت جمعی هستند که چون بفرستند آن قربیب بگویند بنویس اینها
غلظت یافته شده و این جاء در اصل غلظت خلایق اینها اند و راست مبدل آنکه آئینه الهی از آفرین
این قبول نمیکند که خاک و جوهر سنگ و صیرورت این مزین که خدا صامت اند از نفسند به بیجا
صلی الله علیه و سلم بوجهی ماضی میگویند که دیگر از سر میسر نمی آید و آنچه از آن حضرت صلی الله علیه و سلم
فرموده اند بشهادت دل فرموده اند که با دل اینان اینچنین را احسان ادراک کرده بود و کلام آن
حضرت صلی الله علیه و سلم شرح و تفصیل این معنی آگاهی نمود و بعد از آن این جاء دیگر ندایا به جابیه و در دفتر
با آنکه خدمت عوام مسلمانی که ایستادند غایت فاضل است که این شیخ در طایفه حال میسر میکند شود بحسب وضع
طبیعی که هر استیلا خداوند است و از دنیا آدم است در صفای علم و غلظت اما مثل فاله مثل شیرین است
باشد تا ریاست ظاهر و در ریاست باطن گردد و از آنجائی که بوقیه طبیعت خلایق اینها اند در شریعت
مسحی اند بعد از این و شهداء و صالحین را استغفار میگویند و ازین رو در آنکه گریه خالی است از کمال علی السلام
عباده ابداء الصراط المستقیم صراط الذین است علیهم و قال تبارک و تعالی و انکم مع الذین انعم الله
علیهم من النبیین و الصالحین و الشهداء و الصالحین و حسن اولیکم بقا نسیم به در آنکه انعامه
فرمود که مطلوب مسلمین مطلوب ایشان در صلوة و خاشع و مطیع هم ایشان در سلوک و راست و در
مواظقت با جاذبه مع علیم است و مراد از مع علیم اینجا میسر است و در دعای دیگر با اسباب الذین میگویند
من یرتد عنکم عن دینه الی ان قال ما و لیکن الله یرزق الساعه بهین معنی است یعنی ولی عوام مسلمین عوام
انما اصل ایشان اند که با قیام صلات و وصف محبت و محبوبه و غیر آن منصف اند و اینچنین
را عبد الله بن مسعود بیان کرد آخره ابو عمر فی خطبه استیجاب این مسعود قال ان الله نظر فی قلوب
العباد فوجد قلب محمد صلی الله علیه و سلم خیر قلوب العباد فاصطفاه و بعد برسانه ثم نظر فی قلوب
العباد فوجد قلب محمد صلی الله علیه و سلم نوره قلوب صحابه خیر قلوب العباد فاجعلهم وزراء بنیه صلی الله
علیه و سلم فیا لکون عنده منیه و تبییقی میزان ذکر کرد آتیه قال فاجعلهم الصغار و بنیه و وزراء بنیه

فأما المؤمنون هم الذين آمنوا بالله ورسوله ومارأوه فبما فهو عند الله قريب فبما أنكر أولئك الذين
در فلا فیه تحقیق است اصحاب ابراهیم ائمه اهل حق است از اجتهاد و دیکار و در وصفی از اوصاف
مذکور در علامات و دعوات دارد آنحضرت صلی الله علیه و سلم در بیان مناقب صحابه کاتبی خضر فرموده
اند در بیان این اوصاف در بیان و کلامی باینکه علامات و دعوات تلویح الیه من التبیح اذ اگر
مکتوبه و در آنکه تلخیص بعضی بیا میرساند فی حق است که ما می آنرا بر زبان خود میسرند و بجهت بلند کردن
و در میان آنکه در آنکه و دعوتی کیفیت آن را هیچ است باینکه بچنان آنکه از تقاسیم رحمت الهی الغیب
بین که گشت و به حامیه صلی الله علیه و سلم قبل از مبارک است آن بر حق اعلی بپوسته بوجهی از وجه سبب
و انباشته آنکه در ابد است علما را امام ساخته اند و بجهت آن همه سلایح است به پیامبر و اهل بیت
علیه السلام و به پیغمبر شده اند از این که بیا نیست و اول است که از تلخیص کار که غیب آنحضرت است صلی الله
علیه و سلم و سبب آن است در قرآن و غیر و حدیث قدسی بدست وی رسانده نموده آنحضرت
صلی الله علیه و سلم انما ابنا علی القری و تلویح امر است کثیره اظهار فرموده باشند ما آنکه کار را در خود
اگر از حدیث پیوسته صلی الله علیه و سلم فرمودم کرد و الدین در عزت و ساطعه حاصل نموده باشند از
حیات که آنکه گفتند که فی التوریه و مسلم فی الانجیل از روی احسن سخا و الایه و انکدرت قدسی
ساده است ان الله نظر الی اهل الارض فمقتهم عریسم و عثمهم الا علی بقایا من اهل الکتاب و قارنا
بعثک لایسک و ابلی یک ۲۰ مسلم و این قصه همان میماند که حضرت داود علیه السلام با
بخت منوچه بنا مسلح قتل گشتند و این کار از دست ایشان سر انجام نیافت و لا بد فرزند بر طلب
کردند که بدست وی نام شود و علقه آنکه وی حسد الیه از اهل ایشان در جوده اعلا
حضرت داود بدست کرد که داود بانی مسلح قتل گشتند سیوم آنکه خلافت امر خطیری است و نشو
بی آدم محمول بر انبیاء بود و سلطان در بی آدم جاریست محرمی العلم چون خلافت برای شیخ
شود احوال دارد که حدیثی کرد و در معاصد خلافت تنها و هم که عمل آورد و در این
خلیفه و امت مرحومه است باینکه از حضرت که استخلاف وی و این اصحاب کثیره الوقوف است

تجدید می کند با دستان همه الاما، اندورین مهمل که رفتار شده اند و می شود تا وقتیکه
احمال بر انداخته نشود و بعد از این باب و صفاتی که تذکر به حصول آنها ضرورتها و منافع
کرد و بطن قوی و قیام با امر از بطور رسد آنکه غایت این شخص نیز ضرورتها و قیام
بنی آدم با قامت او اطمینان پیدا کنند و کسی که در شایان گردد و در بی ابرار و در علم
و باطن محمل که در علم و حال خود ظاهر گردد باشد و دیگران بعضی از این متکبران را باطن
را از روح داده باشند و اما من با قیام ای باب البسایم روی بهت سپید و سستی
نشان داده است تا از اعتماد بر علم و حال شخصی جدیدت خفیف صادق و مصدق و انکار
او حاصل شود کار با تمام است پس خلافت کامله است که در توفیق بهاد است دانستیم
بصورتان و اشارت او و خلافت عامه آنکه مجرد عدالت طایفه و علم از انکشاف چون این
است که متین من خود در تفصیل باقیم از جمله لوازم خلافت عامه است که فلیف از مهابت
اولین باشد و از حاضران حد بدیه و از حاضران شروع نور و از حاضران دیگر مشایخ عظمه
مثل پدر و بنوک که در شرح توبیه نشان آنستاده و وعده جنت برای حاضران است مستفیض
اما اگر از مهابت برین اولیوم باشد از آنجهت طلوع باشد که خداوند در شمار مهابت برین اولیوم
مسیر باید از آن لایق بیا کون باقیم طایفه از آنکه در مورد از مهابت از مهابت و از مهابت
بعد از آن فرموده از مهابت ان کما هم فی الارض او اما الصلوة و انما الزکوة و امر بالمعروف
و نهی عنکر ما حاصل معنی این آیت است که در باب مهابت برین اولیوم که از آن تعالی است
الیت داده باشد یعنی مهابت برین اولیوم که از آن تعالی است که از آن تعالی است
صلوة کنند و ایضا زکوة نمایند و امر بمعروف و نهی عنکر بعمل آورند و نهی عنکر منکر منکر
زیر که است منکرات کفر است و است نهی قیام و منکر استقامت حدود و ارفع مقام را
و امر بمعروف و منکر است احیاء علوم دینی و بالبر تحقیق این تعلیق لازم شد که بر شخص از مهابت
اولیوم که ممکن فی الارض شود از دست او محاصره خلافت بر تمام باید و در وعد الهی خلعت

بن افعی الزرقی عن ایه و کان ابوہ من اہل بدر قال ما جسر علی ابی البقی علی ابی ہاشم و ما فخر
نقدہ و اما و کرم خان من افضل السلیک و کلمہ بخلاف و کلمہ کہ بہ شہید و من اللایک
و در شان ایشان صحیح سند لعل اللہ اطلع علی اہل بدر فقال اعلیٰ ہاشم نقد فقتل کم او نقد
در جنت کلم الطیہ و در حاضرات شوکت مازل شدہ نقد ابی ہاشم علی النبی و الہما جریہ
الذین ابتغوا فی ساقۃ العسر و مسینی بہ بہیاصلت کلامی کہ ابن عمر حبیب کہ وہیہ نہ با معاویہ
من الی معان یکوید اصح جہلا و منک من فالتک و قالنا ابک علی الاصلیٰ اخبرہ بخاری
و کلام عبدالرحمن بن خنم السوری عقبہ سام چون ابو ہریرہ و ابو دردرا از نزد یک حضرت رضی
نہ کنند و ایمان میانی بخند میان معاویہ و حضرت رضی و معاویہ طلب میکرد و خلاف را
بگذارد و سوری کرد اند در میان مسلمین فکان ما قال لہما منکما کیف جاز علیکما اجتماع
ندخوان علیا ان یحلبا نسبی و قد علمنا انہ قد باعہ الیہا ہرون و لا انصار و لا اہل الحجاز و لا
وان من رصیہ خیر من کریم و من یا یو خیر من لم یابعد ای بد فاعلم معاویہ فی السری و تو
من الطلح الذین لا یجوز لہم اللانہ و یومہ ابوہ رؤس الہا لب شدہ علی ہریرہ
یومہ بریدہ اخبرہ ابو عمر فی الاستنباب و از لوازم خلافہا و اما کہ از علیہ عیسیٰ بن جابر
یعنی بر زبان مبارک ان حضرت علی او علیہ السلام کہ شدہ ہند کہ فلان شخص بخیر و حال اسم او خیر نہیں
بسرطی از اہل بیت و و حاجت و لا و کجالت و کجالت ہست نہ میرا کہ ابن ابیاریہ افادہ میفرماید
قطعا سعادت ابن شخص و ایانہ او و نوعی او و از خودکار خلافی پیام یا نہ خلافت بود و ایشان
در فغانہ از خلافت نشاندہ و از آردہ میفرماید لہما فرمایا من البقیین کہ افکار او در سائر عمر
باشد و این یان مجتنب باشند از معاویہ و عامل بطاعات اگر چه مغفرہ مرگب گیرہ پس اہل
سنت و حاجت جانہر قلیل الوجود ہست لیکن ایابی علیہ عظیم خوند پس ندید لازم می آید و
تبلیس و تبلیس از انحضرت علی او علیہ السلام منعی ہست و ہمان طغای از ابو بخت بد تو سر آمد
و جہی کہ افعال طاعت ان مانند آقا اجالا در اہانت نادرہ معاویہ و حصار حدیبیہ

[illegible]

شده در فضل آئیده نقل خواهیم کرد و از تولد هم خلفه خاصه است که آنحضرت صلی الله
 علیه و آله و سلم مولود فرمایید برات بسیار و کرات بسیار چنانکه امیر با منظر الایرة معامل
 میگردید و خود را میخیزد و چه تواند بود یکی آنکه اسحاق خلفت او بیان فرماید و
 قصه آن را بسیار مایل بامت درگزید دوم آنکه اظهار فرماید قراین بسیار چند آنکه شفا
 صحابه از آنکه لوکان مستحقها لا تخلف فلان و بدانند که احب الناس الی رسول الله صلی الله
 علیه و آله و سلم من بعد منی و یومئذ توفی رسول الله صلی الله علیه و سلم و یومئذ راضی و آنچه ازین باب
 باشد سیم آنکه صفات حضرت را بکارهای که متعلق بر نفس مبارک آنحضرت صلی الله
 علیه و آله و سلم است حیث البیوة امر فرماید و این معنی در خلافت خاصه از آنجست مطلوب
 که در توفیق خلافت خلیفه از جهت شریع بهم رسیده حضرت یحیی چون میخواهند که حضرت را بکار
 توفیق بکنند و استقامت نمایند و تقصیر نمیدانند که آنحضرت صلی الله علیه و سلم این شخص را کار
 رسولی امری ساخته اند و این را می یابند امضای غریب میگردند و الا توفیق
 میگردانند و این شخص که توانسته است که استقامت بکند از آن در فضل آئیده بیا
 یابیم و نیز بگویم این شخص را موردین نسبت کرده شود با آنحضرت صلی الله علیه و سلم چنانکه منسوب
 نقلی است که یکی از اصحاب ائمه اربعین بیان کرده آنحضرت صلی الله علیه و سلم حال فلان را با و شفا
 که حسن طاقت با او پیدا کرد و در پیشش متعین شده است در بیان مسافت جاعه از اقل
 صحابه و تنها تنها نفر و این بیان آنحضرت مغیرا فایده رواست حدیث و احادیث و احادیث
 ب علم و فخر و کرامت چنانکه امروز علما اجماع بر خلافت خود میکردند و بعضی میخواستند
 با آنحضرت صلی الله علیه و سلم این منزلت را بخصای صحابه و کبرای
 ایشان توبه فرموده اند آنکه حدیث ابی سعید خدری قال رسول الله صلی الله علیه و سلم
 ارجم بها ابی ابوبکر و اقمیم فی دین الله عمر و اهد قهم صبار عثمان و اقصام علی بن ابی
 طالب الی اخره ابو عمر فی اول الایستجاب و حدیث شیخ من الصحابة تعالیه ابو یحیی ان یحیی

فلان قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان اُلفت امتي بامتي فذكر الحديث وحدث
ابن ابي عمير امي بامتي ابو بكر فذكر منكره اخرجه ابو عمر في الاستيعاب وانه اجله
مرضى وحدث ان ثورمدا ابا بكر فذكره امين زاهد في الدنيا ما بقي في الحاضرة فان ثورمدا
عمر فذكره فورا امين لا يثبت في الله فذكره لا يم و ان ثورمدا حليا و ان اركم ما عده و ثورمدا
سيدا يا فضيلكم الطرقي المستقيم وملت فاشبه من كان رسول الله صلى الله عليه و آله و علمه و نقله
قالت ابو بكر فضيل من عبد الله بكر قالت عمر قبل من بعد فالت ابو بكر قال عمر الله احمي بندي
من هؤلاء الثغرا الذين توفى رسول الله صلى الله عليه وسلم و هو عنهم رامن صلى الله عليه و آله و آله و آله
و طوى و سعد و عبد الرحمن و ازاجله حديث الى سعيد قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
يحيى الاول و وزيران من اهل السماء و وزيران من اهل الارض و اما وزيراي من اهل السماء فضيل
و مسكاييل و اما وزيراي من اهل الارض قال ابو بكر و عن النبي صلى الله عليه و آله و آله و آله و آله
و فمرو و قال من كنت مولاه فعلي مولاه اخرجه جماعة المتأخرين عن رسول الله صلى الله عليه و آله و آله و آله
منظر الامانة ليس ما يدان فوفين الامانة مملوكة و رخصه رخصت و بغيره و بغيره و بغيره
محمدين احوال مسلمين برون شهر آمدند و حضرت حسين را براي عرضه لشكر و امانت مملوكة مملوكة مملوكة
و در مرض آخر و ان متواتر بالمعنى و اعمير الى ما نحن و در ما نحن و در ما نحن و در ما نحن
چندین بار و همیشه منادرت فرمودن بايچين در امور مسلمين و امير ما نحن و من خبر را در بعض
قنوات و حامل صفات دينيه فرمودن او را و فرستادن حضرت عثمان را باجانب اهل كنه در حال
عديبيه و والي يمن كرد اينده حضرت مرفعي را و دعا نمودن براي وي كه فضايل و عيوب را بيشد
و اين احاديث بر سه مجموعي متواتر بالمعنى شده است و از ارم فخر و امانت عامه است كه آنچه
عزاي عز فضل برای انكرت صلى الله عليه وسلم و عده فرموده است بعد از آن نزد است اين عكرت
ظاهر شود و اين علامت علامه علامه در وقت خلافت توان ساختن و قبل از خلافت
مخلاف علامت عكرت و وجود ان معني در ظاهر و مخفي است و خداوند است و ان كتابه في الارض

بر حال دیگر آن حضرت صلی الله علیه و سلم تعلیم الله عز وجل انسند که آنحضرت اخلاص
ظاهر خواهند داشت در بعضی سایل بحیرت در مانند یافت کامله آنحضرت صلی الله علیه و سلم
بر امت اقتضا فرمود که محصل آن بحیرت برای ایشان تعیین فرمایند و درین باب محیی بن
امت عالم کنند و این معنی ما نیست برای خلفای اربعه زیرا که حال الله تبارک و تعالی
لهم و بنیم الله فی ارتقانی لهم و درین آیه افاده می نماید آنچه بعضی ایشان ممکن و سلیح می شود
وین مرتضی است پس بگوئیم اینجا در بیان مذکور است که در این معلوم است که محیی بن زید بن ابی
فی الارض اقاموا الصلوة الاثیة و درین آیه افاده فرمود که هر نمازی و یک کوفی عامر معروفی
و بنی مکرری که از ممکن ظاهر شود محمود و محل رضاست و در حدیث عیاض بن ساریه ملک
ابن حنی و سنت الطحاوی الراشدین من بعدی و در حدیث ابی سعید و حدیثه افتد و ابان بن حنی
بعدی ابی بکر و عمر و این معنی از آثار صحابه و در حدیث ابی الدرداء عن عبد الله بن ابی بکر و ابی
کان ابن عباس از اسرار الامم حکایت فی التواتر آنحضرت صلی الله علیه و سلم یکبار فی القرآن و کان فی رسول
الله صلی الله علیه و سلم اجزیه فان لم کن محیی بن ابی بکر و عمر فان لم کن قال جبرائیل و مجتهدان
ما بعین و شیخ ما بعین ما بعین اصل قایل شده و ایل ذابن ابی سعید بان رفته اند کسیکه در موطا
و آثار محمد بن الحسن قایل نماید بقیل این را بدانند اگر چه بعضی از اصولیان ما ضعیف درین باب
دارند و غالباً متاثر شده اند و عدم افتد خلف بعضی آثار نقل کرده باشد و تحقیق درین باب
است که نزد یک تعداد از تقدیم بعضی از سرعیه بر بعضی نفعی حجت دیگر نمیشد چنانکه خبر
و احد را نزد یک محققان حدیث شیعیه با جماعت ترک میکنند یا خد فقه را طبقاً است
و هر طبقه را علمی اینجا کلام امام شافعی بعینه نقل کنیم قال البیهقی فی السنن الصغری اجزیه ابی
بن ابی عمر و قال صفوان بن العیاض قال اجزیه الربیع قال قال ابی حنیفه ما کان الله ما کان الکتاب
و السنة موجودین فالعذر علی من سمعها مقطوع الا بانها عیاضا فادام یکن و کذا صریحاً فی الحاشی
اصحاب البیضا صلی الله علیه و سلم او و احد هم تم قال قول ابی بکر و عمر و عثمان قال فی القدر

وعلی بن ابی طالب علیه السلام اذ اصرنا الی التعلیل حسب الیوم وذلک افالم نجد دلالة فی الاختلاف نقل
 علی افریقا تفاوت من الکتاب السنه فتشبع القول الذی هو الدلالة ثم تریا السلام فی ترجم
 قولنا لا ینت الی ان قال فاذالم بوجوده الایة فاصحاب رسول الله علیه وسلم فی الدین فی
 مذهب الامانة انما یقولون وکان اتباعهم اقل بامر من اتباع من بعدهم قال و العلم طبقات الاغیار
 الکتاب السنه اذ ثبت السنه ثم الایة الالهیة فیما لیس فی کتاب السنه واما لسان
 یقول جبر صاحب النبی علی الله علیه وسلم ولا نعلم له مخالفاتهم واما الایة انما فی اصحاب النبی علیها
 الله علیه وسلم واما لسان العباس علی بعض هذه الطبقات ولا یصار الی شی غیر الکتاب السنه
 واما موجودان واما ما یؤخذ العلم من اعلی فلا یؤزم خلافه فاصحاب کت که علیه افضل است
 در زمان خلافت خود وبقی از آنجه که در مکتب اعلی تفسیر کردیم که چون خلافت ظاهر
 شد و این خلافت بجهت است و بعضی از اصحاب کت که در یکبار ایجا کت باید ساخت که
 غیر از این خواص ریاست و اولیای این است پس خلافت او مطلق است و نصب غیر افضل
 حکم رخصت دارد بر نسبت غریبت و خضت عالی از صفی نیست و مورد هیچ مطلق نمیتواند
 شد و این آنجه که در خلافت عامه علیه دین مرتضی من کل وجه مطلوب است و این بغير است
 افضل صورت می یابد چنانکه حضرت مرتضی نیز و یک استخلاف امام مرتضی و این برود
 است باینکه بر غیر از جمیع عیال نیز هم رواه الحکم خلافت خلافت عامه که آنجا ممکن
 دین مرتضی من وجه دون وجه مطلوب است که همه کل الوجوه و از آنجه که خلافت خاص
 نیست بر بنوة زیر اگر در حدیث آمده خلافت علی بن ابی طالب بنوة و بنو ابی طالب
 بنوة در حدیث خلافت و روحه و عامی بر دور ریاست عامه است در دین و دنیا طام و طام
 پس چنانکه استند انحصاری دلالت میکند بر افضلیت وی بر امت تا قیام از مستنبه جل کرده
 مرتبه که در میان اختلاف شخصی بر امت دلالت میکند بر افضلیت وی بر امت و از آنجه
 که عامل ساختن شخص مخصوص حیاتی است عن ابن عباس قال قال رسول الله صلی الله علیه

و سلم آنست که از این مصائب و فی ملک الصابنه من هو ارجی الله منه فذو الله فان
رسوله و طاه المومنین و من ابی بکر الصديق قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من ولي
امر المسلمین شیئا فامر علیهم احد محاماه فطیعته الله لا یقبل الله منه حروفا ولا عدلا حتی یدخله
جہنم اخرجه الحاكم از تجامیون و ثبت که حال خلافت کبری چه خواهد بود آری نزدیک به تمام
امور اختلاف غیر مشروط عدم انتظام امر علی ما بودند متیوان راه حضرت پسر کسرت و
از آنجمله که در وقت مسافرت صحابه در استخلاف فضیله را نهادند و لفظ آخری بعد از
الامر گفتند و جمعی که مناقشه داشتند در استخلاف صدیق اکبر چون ظاهر می نمود بر این
ظاهر شد که اهل بیتند با فضیله او و این منیست بر آنکه استخلاف با فضیله مصادق بود و با
خلافتی از بعد ما ثبت بر سبب خلافت مابله بسیار اینجا بر سه مسکلت گفتیم مسکلت اول
آنکه استخلاف این بزرگواران به نص و اجماع ماست بلکه در استخلاف که لازم است
افضلیه را اگر تفسیر مسکلتی فی ما است مراد از آنکه بر فضیله ایشان نظر از آنکه
حدیث ابن عمر که خبر فی زمان رسول الله صلى الله عليه وسلم خنوق ابو بکر غیر ذله الامه ثم عمر
ثم عثمان و از آنکه حدیث بدان سید الکبوال اهل الجنة و ثوبی مثل حدیث ابی بکر و عوفی
در وزن میزان و رجحان این سه نزدیک حدیث ابی بر سره اما آنکه با بکر اولین
بفضل الجنة و حدیث جابر بن عبد الله فی الآخرة للذات ما فیها و یجلی ابی بکر خاصه رواه
الحاکم و حدیث ان اهل الجنة لبه اذن اصحاب العرفه المسکلت ثانی اجماع صحابه اجمالا
و تفصیلا و این تقدیر پس در است از بر صحابی علیه لفظ خیر ذله الامه و اخذ بنی الامه و
باندان مری بنده چنانکه حضرت فاروق در وقت بیعت حضرت صدیق گفته است
افضل بی و الوعیده گفته است ما قوی و قیام ثانی مسکلتی اشاره بیکر باینه کریمه مانی
انین و چنانکه حضرت صدیق وقت استخلاف فاروق اعلم و شکایه مردمان از کج
لوفد لیا کان اعظم و اقل گفته است ابی بکر خیر فی الله استخلاف علیهم خیر خلقک اخرجه

ابو بکر بن ابی شیبہ کل ذلک لیکن مصر ترین همه حضرت مرتضی است از وی بطریق و اثر
 ثابت شد که بر سر کوفه در وقت خلافت محمد میفرمود و حیرت زده الامام ابو بکر ثم عمر بن
 خطاب را محمد بن الحنفیه ابو جحیفه و علقه و نزال بن سبرة و عبد الحزیر و حکم بن حجل و غیر
 ایشان را وایت کرده اند و از هر یکی طریق متعدد منسوب شده و بطریق استثنای از وی
 مسطور است که میفرمود بنی رسول الله صلی الله علیه و سلم و صلی ابو بکر و لیکن عمر بن خطاب
 فتنه را در راه عهد اسد بن احمد بنی زید المسند و الحاکم و غیره با و نیز بطریق استقامه
 مروی شده که علی بن ابراهیم بن جابر بن عمار بن عمار بن عمار بن عمار بن عمار بن
 النعمان بن ابی جحیفه من هذا السجی اخرج الحاکم من طریق سفیان بن عیینة عن جعفر بن محمد
 عن ابيه عن جابر و اخرج محمد بن الحسن عن ابي جحیفه عن ابي جعفر النعمان عن علی بن ابراهیم و
 کرده شده از طریق ابی جحیفه و عهد اسد بن عمرو بن زید بن و نیز استقامه از وی به
 رسید که رفایه میکرد و مرسل است که سید الکبیر اهل الحنفیة و اولاد امام حسن و امام حسین
 همه ایشان را عذبت را وایت کرده اند قال ابوداود و حدیث محمد بن مسکین قال عدنا
 محمد بن یحیی العزلی قال سمعت سفیان بن عیینة یقول من زعم ان علیا کان احی یا نولایة سنهما فقد خطا
 ابایکرمه عمر و المهاجرین و الا فاضار رضى الله عنهم و ما راه یرتفع مع هذا عمل الی السماء
 و اخرج السیفی عن ابی جحیفه عن ابی جحیفه عن ابی جحیفه عن ابی جحیفه عن ابی جحیفه عن ابی جحیفه
 و سلم الی ابی بکر فم یجد انک اذیم السما خیرا من الی بکر فوالله رجا بهم و در ذیل این سلسله
 باید دانست که فضیلتی که در شرح مدار افضلیت خلفا شده امور عرفیه است که به اینها
 آنها با آن تطاول کنند مثل سب و قوه فصاحت و زیاده سباحت و کمال صباحت و تباخت
 در سخاوت اگر چه جمله شرح استحسان این اخلاق فرموده است و نه علوم غزیه از رمل
 و جعفر و قیافه و نه اموری که در شرح تقریر بان نرفته مثل معرفت و حده و جه و مراب
 منزلات است چون این امور در شرح مذکور نشود افضلیت را بر آن دایره ساختن حرامند

ثبت العرش انما انتخب من اهل الجنة او صفاتی است که در قرآن عظیم و سنت صحیح و حدیث
درجه و اکثر و اباها نند آن بر آن دایره ساخت باشند که قال الله تعالى يستوی منکم من النفع
من قبل النفع و قال او کل منکم مدح من الله ان یؤد قاتلها و قال تعالى یستوی
العامدون من المؤمنین غیر اهل الجنة و المجاهدون فی سبیل الله باسوالهم و انفسهم فضل الله
المجاهدین باسوالهم و انفسهم علی العالمین اجرا علیهم و قال رسول الله صلی الله علیه و سلم افضل
العالم علی العالم کفضلک اذناکم و قال من افضل المسلمین ابن عبد اکفا قال لیس باین بیان
می باید ظاهر را راه داد باز ازین صفات تکلیف می باید تعلیمات آن اشغال نمود
از مقدمات بمقاصد تا واضح شود که افضلیه خلقی با یکدیگر باعتبار زیادتی نسبت با کمال
فیما لا ینبغی بختیم یا گوئیم باعتبار قوه او صفاتی که در خلافیه خاصه شرح داده شد ایما
ست فعال باز مکتوبات و مقدمات قیام بخلافیه خاصه بصیانت اصل مقصود مقاصد
علاوه است بطریق موصیایان چون مقاصد خلافیه حاصل گشت مقدمات و کلمات
نقوان پرداخت این بها می ماند که مقصود قتل عدوی باشد تا سر عالم از علم مرتفع گردد
چون مردی بر صفت که توانست باین قیام نمود داده لوحی میگوید قتل بستمیر ادر است
بر شجاعت از قتل به تیر یافت روح از فلان درخت بهتر یا نه پس اقوی وجه افضلیه
کمال تکلیف فی الارض است و ظهور دین مرتضی بر دست خلیفه زیرا که اصل اصول در شجاعت
خلایف عامه و خاصه بانست علی سبیل خلافت برین آیات و این افضلیه در شجاعت
و شجاعت است و نیز اقوی و جور افضلیه در خلقا نصرت رعیت با شجاعت
ایشان و انجمنی در میان ملکه اعلی است زیرا که در اکثر احادیث خلافت ذکر شده که ملکه
است فقط و نیز اقوی وجه افضلیه قیام با امور موعوده برای بجا ببردن محال است
کرد اگر دایره بر میدارد و کندی اصطلاح می نماید از داده الهی نفس بجا ببرد
داده و بجز کار با وجود او در کارهای دیگر نوز نام بود که حکایت الهی بجا ببرد

از عالم بر رفیع اعلی رسانید آنحضرت صلی الله علیه و سلم بجوی از سبب آنرا عجب منسوب
 گردانید و صورت آنکار را بخلاف اراج گشت و ایام خلافت بحقیقت ایام نبوة بعد یکدیگر در میان
 آسمان فرود ریخته و اینجودر سطح نخله زیاده تر نمایان گشت و نیز آفتاب و جوه
 فضلیه افادت پیامبر است در کل دی اعیان نبوة را بحاجت و جهاد و اتقاد افعال
 اسلام استنبوی عظم من انقیاد و ظاهر است که پیامبر صلی الله علیه و سلم نه تنها بود چون از
 الهی ظهور ام او مسعود گشت الهام در طلب آنکیا احافریه افتاد که او را افادت کنند
 سجد منبر این افادت رحمت الهی که پیامبر را رسیده است تا حال این ادکلیا شد و اینجودر سطح
 حضور ما قبل از حرکت ظاهر است و نیز آفتاب و جوه فضلیه نسبت با آنحضرت صلی الله
 علیه و سلم در تالیف ظریف ناس بر اسلام و اوصاف شجین با آن واضح تر است و آفتاب و جوه
 فضلیه واسطه بچشم رسیده در میان پیامبر طاعت در ترویج علوم از قرآن و سنت و نمون
 در حضرت شجین است که با تر است و آفتاب و جوه فضلیه جهاد و عرب و عجم است و اینجودر
 در سطح نخله رسیده در سطح نخله خلافت خاصه بین شد الحال باید شناخت که بعضی
 از صحابه بغض صاحب آنحضرت صلی الله علیه و سلم قدر متبیین از این اوصاف حاصل کرده
 بودند و بعد از این بکلیت معجزه فایز گشته مانند عبد الله بن مسعود در قرآه دفعه
 و صحابین جمله در قضا و نه بین ثابت در قرآن از نخله اما که قرسی بوده اند و
 البته نخل اعیان را با است گشتند خلق خلافت مطلق گشتند باز مستحقان خلافت
 در بارگاه عزت منظر البیتا اند ما که نام یکی را فضل الهی مجرب است خلافت مطلق
 رساند و آن فضل است و پیغمبر را و الله ذو الفضل العظم و در آخرین فصل
 باید دانست که هر چند هر چه از این فضل با خود است از کتاب و سنت و معبود است با قول
 کبر از است و عطا اهل است اما عزیر و تر است آن و انتقاد از جزئیات بکلیات
 در آن از است و عطا اهل است و هر چند صفت است و از سر از نور و رفیق که سابقان آن است

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مباحث هنوز مخوف و استعجاب یافته اند و بندگان آن افراد معصومند که نامش خوانند و در
 هر دو طایفه برانداخته شدند و با یکدیگر مباحثات شد و با یکدیگر مباحثات شد و با یکدیگر مباحثات شد
 ملا و تکلیف دین بر توفیق و اعطای کلام الهی یافت و بجهت اینست که در سرای این
 بود و در عداست و اختلاف بین فی الاثنین نام ایشان بر آنرا که با یکدیگر مباحثات کردند و با یکدیگر مباحثات کردند
 اگر آیه بگوید این آیه میگوید حال مادی که استخفاف دل و دستان و سیدمان و عزیز را
 ایا بنیاد علیهم السلام و قیل که استخفاف الذین من قبلهم یعنی بنی اسرائیل است که با یکدیگر مباحثات کردند
 محمد و آلش و داور هم از ضم و در باسم بر قول خدایه اختلاف خلیفه سادات است اما بر
 حق و دیگر جای قویان نند و همچنین حکایت است که مراد تکلیف کاف صابریان اولین باشد
 و چند استدلال بر خلاف ظاهر آیه درستی نمی شود گوئیم توجیه اول مقصود است با اعتبار
 استعمال عرب با قرآن غیر از حضرت علی (علیه السلام) و چند التفات کرده می شود و بجهت دیگر
 و علی بن ابی طالب استخفاف علیه علیه و تکلیف ایشان از غیر خلیفه مکنون الارض مکنون فایض
 و صورت ماریه سحر سادات مسلمین و تکلیف مباحثین و غیر خلیفه و تکلیف بر ایشان است
 پس بعد از آنکه و تکلیف کاف مسلمین در حقیقت و بعد خلیفه مکنون فی الارض است ایضا
 فکر کنیم که کثیر از ایشان سجان و عدا و فرمود که در اثر اعلی مرتبه از حد و عدا و فرمود که در اثر اعلی مرتبه از حد و عدا
 و انرا که با طوایف بلاد و در آنکه دیگر صورت خطایان فرمود ان علیا محمد و قرآن اولاد پس
 خدا را بخت و عدا و بجهت دیگر نمیکند خطایان و سجان در خارج صفت خطایان و احکام
 خود را با ما تعلیق می نمایند و خطایان را می شود بکار صفت ظهور خطایان در دنیا
 که الایام فرمود در قلوب ما بین انما است مرصود که سعی هر چه میسر شد بین ان که در بین
 الدین و بین مسلمین و غیر مسلمین است و همیشه حماقات خطایان از قرار مخصوصا
 و دایره مسلمین و غیر مسلمین و دایره است ان مشغول باشند با سلسله خطایان که میسر نکرد
 بلکه بجا میمانند خطایان و همیشه حماقات دیگر در دنیا و غیر مسلمین و دایره است

تدوین آن سلیقه بکار بست آمد بر نیای باغ قیام کنند باغ غریبه صوفی خطا بین را معین معین
نه نقش بر رخ و نه صورت خطا بین خطا بین کما که محفوظ است آه آن مرضی نیست اند
خطا بین آن گفته اند که خطا بین است و نیز آن گفته اند که خطا بین است و نیز آن گفته اند که خطا بین است
است که در وی دو شرط است اول آنکه خطا بین است و نیز آن گفته اند که خطا بین است و نیز آن گفته اند که خطا بین است
محل فطری عدم آنکه خطا بین است و نیز آن گفته اند که خطا بین است و نیز آن گفته اند که خطا بین است
الوجهین و حج است بر آن مقرر شود و نیز آن گفته اند که خطا بین است و نیز آن گفته اند که خطا بین است
لان الله قال و انما لنا خلقنا و قال الله عليه صواب آیت پس قرآن را در آن شی سازد و نیز آن گفته اند که خطا بین است
مخی توان خواند و نیز آن گفته اند که خطا بین است و نیز آن گفته اند که خطا بین است
عنا نیا از اصل شیخی اینها پس با سبب دیگر مباحثه فرمود در برخی اجزاء آیت و صوری یک جای فقی
رنگ گفت اعلیٰ بین جای لم یسجد فاعلموا انما و دیگر النقطه شیخی او کرده فقی رنگ
اولم یسجد فاعلموا انما و دیگر النقطه شیخی او کرده فقی رنگ
این عباس من باب خطا المخذور و همچنین صبیح از صبیح تفسیر کردند و شیخی قرآن را یکی صبیح مرتب
نمود و هر یکی از اهل انصار سور قرآن را بلفظ خود تلاوت بر حضرت قریش حضرت فی النورین امام
در بانی خوان کرد و هر یک قرآن را به راجع نمود و در آن وقت باب قبل و قال مفتوح شد و در
ومات از هر دو جانب میان آمد چون تمام عالم بر مصاحف همانجا جمع شد و یقین کردیم که محفوظ
بماند و نیز در و الخطا نبود اگر مراد الخطای بود محو نیست و این را هیچ عاقلی حفظ نشود
که نزد یک امام موهوم الوجود مختلف الحال ادا کنند که نهادند است بجا نیک و بسیار عظیم
باز و ابی غریبی در کتابی یاد ری بطریق تعجب آورده باشند که فلان چنین گفت و فلان
چنین نوشت در وقت استخوان یک کتاب اصابت بود و یک جانب خطا المخذور چون در
از روی کار برداشته و حق مثل فطری الصبح به بیدار گشت محال خلاف مانند هر که الحال بینا
و شما افتد زنده است و در می باید بگویند که اگر کوسن شود و دل و آن داری سخنی

از یکتر بشو فضا حکایت در عالم است با امام امیر مومنین در قلوب عباد صالحین مانند شمس مراد
 او کنند و بوعود او را انجام دید و وی یکی خدیو حضرت موسی حکمران دگر برای افاده
 باین گفته اما بعد ایام سوره موجود بود در حق مفسرین الطائفة در قلب ساجد بر سر پا و سنگ و شیشه
 را الحاکم الخلیف بن در اول وقت از دست کشی که ایام بوه نقض شد و حق منقطع گشت نزد
 عباد صالحین و کارهای مطلوب خودی از کرد و اجراء و یا نوعی از رویا و الهام و فرشته خوابید
 در آن به محبت فایز موجود بکلیف نامشیت چون کار باهر رسید و رندان مانند خلق الطبع
 گشت معلوم که اهل تحقیق مشککه انهم محض حق بوده است که قال عرضی الله عنه فی مباخنة مع ابی
 بکر رضی الله عنه فی مسند المرتدین نوزعت الله الخلق و دواعی که در قلب خلفا و مومنین بان
 صفت بعد ایام خلافت بقیه ایام بوه بوده است که با دایام بوه حضرت پیغمبر صلی الله علیه
 و سلم نفر یا زبان می فرمود بود ایام خلافت ساکت نشسته بدست و سر اساره می فرمایند بعضی
 بی مقصود در دود و بعضی راه را غلط کردند و سخن اجراء که بر زبان طاهرین شنیده بایستی اینست
 که همه بجهت این گشته اند و در عصر و بعد بر سر است اتفاق کنند زیرا که ایضاً حق است بفرمان بل غیر
 ممکن عادی بلکه سخن اجراء حکم خلیفه است که خبری بعد مشاورة ذو الرای یا غیر این فتوا دان کم
 تا آنکه بیان شد در عظام حکم گشت قال ابی بنی صلی الله علیه و سلم علیکم بسنتی و سنته الطهارا الزیلة
 من بعدی الایدیت و چون انفقند و دانسته شد بابدانست که خدا را و عده فرمود و الله لا
 یحکمنا البعادر که مهاجرین اولین را که در صحارایان و عبادت پیش قدم اند با آن خفایم
 ساحت و از این کارهای عظیمه بطور خواهد آمد و صورت طاهر این دعوات است که و الله
 بعد از احد از پنجایم خلیفه شیخ بدو من نصب خلیفه قوم کثیر حال عادت است قال صلی الله علیه و سلم
 الامام حجت یتقوا الله و قال یا ایها الناس فوضی لاسرة لهم و لاسرة اذ اجابهم
 ساروا و انفقند معلوم بالقطعیست لیکن در نوقت نوعی از عموم و استکمال موجود بود که
 کدام کس خلیفه خواهند شد و مدة خلافت و صوفیه حقد را باند و ترتیب خلافت ایشان بجهت

[illegible]

عند مدعیه عامه مسلمین اما بد که کوش بآن نه شد و ملا با ما یکدکدا حکم را آن کنند و این سخن بسیار
 می آید که ملا متقی اندر آنکه اگر اجتهاد و مجتهد و مختار فاضلی هر خلاف مرجع قرآن با مرجع نیست
 مشهوره با صریح اجماع با صریح اخبار علی و اقر شود تا حدیث و تعلیل آن جایز نه شد و ملا
 میفرماید اول بگویم این است که بعد از اجماع و نیز و میفرماید چه فایده که این قول تا بدایم و آن بخا
 معلوم شود و با نظر که در آن کتاب است و در وصف بجا میبرد الزام مکلف شده و آنچه
 تفسیر بر این فایده است قول با آنکه این اخبار جزء لزوم نیست خلاف فرائض و نجوی درین
 باب است که بعد از یکدیگر سالیان بود محبت فایم گشت و تکلیف بمحقق شد یقین حاصل می شود و
 چیزی با قیسه افترا نیده و استنایه چون مواد آن یقینیه باشند و شکل منیع و کجاست که نام مذکور است
 را ذکر نکنند و از بعضی مفسدات و بطریق طفره بطلب انتقال نمایند مثل فساد امر مستند و منشر
 بشایم سبب بدنه اخذ و احتمال فرما فتنه و غریب و عیال و سرسبز و کسب و فتنه و فتنه
 حدیسی که فیما بین افراد فقهیه از جمله ائم با آن بی بند و لعن و فتنه و فتنه با این قسم تکلیف نمیدهد
 عامه را و حدیسی که اکثر فقهیه از آن بی آن بی می برند مثل آنکه و عهد و عهد و عهد و عهد و عهد و عهد
 شمس و طلوع است و با این قسم تکلیف واقع میشود و محبت فایم میکرد و تصور کتب الهیه
 با اختیار بود و بجا میبرد از آن صلوات علیه و سلم هر چند از جهت افترا نیده و استنایه یقین
 و در خاص که اخذ افراد بیشتر است غیر مانند اما از جهت حدیث قرآنی و حدیث رسانید و بهمان مکلف
 محمود سنگ نیست که وجود طایفه این اوصاف میسر بسیار بعد و منظر اول که ظاهر است و در هر
 خاص یافته شد حدیث آنجا که در وقت چون این حکایت آفرینند باید دانست که بیت خلافت
 خلفا هر چند نوعی از عموم دانسته باشند چون فتح عجم و تمام تا نظری که کور زمان حضرت آدم تا
 این عصر گاهی شده بود بطور اجماع و مالک مسلمین و اطمینان قلوب ایشان و تکلیف دین
 بود هیچ محقق شد که در هیچ زمانی و عصر و آن بود و بیامده پس برای مصداق و عهد و عهد
 که ام طاعت است بیشتر از این خواهد بود و همچنین قرآن بسیار مثل ایضاً است این طایفه حدیث

فربس المانده بهم رسيد كه بغير به بين عزيزان اند و مردمان بهمان حدس فربس يا خود شدند و
اي نوع سخن و تغير آيات براي جمعي است كه تنوع احواليت بخود پس گرفته اند و اما انحضرت
صلي الله عليه وسلم مبدون فداي عظيم است چرا كه اشكال هم رسد بحديث انحضرت صلي الله عليه وسلم رجوع
ي نمايد كرد قال الله تعالى لنبين لنا من الله صلى الله عليه وسلم عالا برده كرد دانم و سخن را جانون ديكار هم
چون اين آيات نازل شد كه خدا اصل معني سخاني بگفت و در تعيين آن افراد و ترتيب اين
در خلافت و مده خلافت است از معني واقع بود انحضرت صلي الله عليه وسلم منتظر عالم غيب ماندند
كه چه افتاده مي شود عذاي تكا در دوايا حل نما فرمود بعضي رويا خود ديدند و بعضي رويا امشب
انحضرت صلي الله عليه وسلم ديدند و بغير اسرار انحضرت صلي الله عليه وسلم فرمودند كه قصه رويا اولا
رويا بايد انقدر قاطع صلي الله عليه وسلم بعبا انا نام را بنهي على طيب عليها ولو فسرعت منها ما
منا الله ثم اغتذوا ابن ابي قحافة فخرج منها دوبا او دوزبين و بنجره مصنف و الله فخره ثم
استجاب عزنا فاقده ابن الخطاب فلم ادر عبقرا من الناس بنجره ثم عرجي ضرب الناس على اخرهم
الشحن من حديث ابي هريرة و الترمذي منه حديث ابن عمر و اخرج ابن مرفوعه عن ابن عمر عن علي
رسول الله صلي الله عليه وسلم ذات غداة بعد طلوع الشمس قال يا ليت لي امة مني اعطيت النخيل
و اللوز اذ من قاما السما ليد فخر المعانيج و اما الموارين فبذره التي يخذون بها فوضعت في كفة و و
امحق في كفة فوزنت بهم فرجعت ثم هي بالي بكر حوزن بهم فخرج ثم هي لحو و حوزن بهم فخرج
ثم هو له اكر حوزن بهم فخرج ثم رفعت و اخرج ابو داود عنه الي كبرة ان رجلا قال رسول الله
صلي الله عليه وسلم و لم كان ميزنا انزل من السماء فوزنت انت و ولدك بكر فرجعت انت و ولدك بكر و عمر

فرجج البكر و وزن عمر و عثمان فرجج عمر ثم رفع الميزان فاستأثر رسول الله صلي الله عليه وسلم
بعضي منار و ذلك فقال خلافة نبوة ثم يوتي اليك من يشار و اخرج ابو عمر عن عرقه نحوه و اخرج
ابو داود و عنه جابر بن رسول الله صلي الله عليه وسلم قال ابي ابي الليث رجل صالح كان ابا بكر بنابر رسول
الله صلي الله عليه وسلم و بنط عمر باني بكر و بنط و ان و قال جابر فلما قضا منه عند رسول الله صلي الله

عليه وسلم قلنا يا الرجل الصالح فرسل الله صلى الله عليه وسلم دارا ما نوط بعضهم سبعين فم ولاية
الامر الذي جئت فيه صلى الله عليه وسلم فخرج الوداد ومن سره بن جندب بن رطل قال يا رسول الله
انني رايت كأن دلوًا من السماء فجاء أبو بكر فاخذ بها فشرب شربًا شديداً ثم جازعها
بأخرها فشرب حتى قلع ثم جاء عثمان فاخذ بها فشرب حتى قلع ثم جاء علي فاخذ بها فشرب
واضم عليه منها نبي الحراق جمع عروة وعروة العلو الطسبة المعترضة على فم الدلو طفت
اعلمت وعن ابن عباس كان أبو سبرة يحدث ان رجلاً الى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال اني
اربي اللبل طلة ينفع منها السم والعسل فاري الناس تكفون يا أيهم فاستكبروا واستعمل
عليه وسلم سبوا واعلموا السماء الى الارض فاركب يا رسول الله انك انت به فطوت ثم اخذ به رجل آخر
فغلبه ثم اخذ به رجلاً آخر فاقطع ثم وصل فغلبه فقال أبو بكر يا بني انت لم ي
لنوعني فاجبرنا فقال لا فقال ما اظلم فظلم الاسلام ولما ما ينطق من السم والسمض والقران والسم
وعلاوة واما المستكبر والمستعمل من العكر والمستعمل واما السبب الواصل من السماء
في الامر فهو الذي انت عليه فاعذبه فيحكك الله ثم ياخذ به رجل فغلبه ثم ياخذ به
رجل آخر فغلبه ثم ياخذ به رجل آخر فيقطع ثم يوصله فيغلبه يا رسول الله قد نسي اصب ام اخاف
فقال النبي صلى الله عليه وسلم اصب بعضا واخطات بعضا فقال اصب يا رسول الله قد نسي ما قد
اخطات يا نبي الله صلى الله عليه وسلم لا نعم اخوف النجاري ومسلم والداري والوداد والقرني
فوقه اخطات بعضا ولا در فخطا سمها كفته انك ليكن يا نبي فغيره فريسه لا كنه كراد
ان خطا كنهه يا نبي الله صلى الله عليه وسلم لا نعم اخوف النجاري ومسلم والداري والوداد والقرني
قال أبو بكر يا رسول الله الا اني اظاف في عذرات الناس قال ليكون مع الناس سبيل
قال رايت في صديقي فبين قال لستين مغزالي ابن سعد بان ذرارة اخبرت صلى الله عليه وسلم
مد بعض حادته كما كره وانما استنبط فرسوه كما انما علفها اند اخبر الحكم عنه مخففة
قال النابي النبي صلى الله عليه وسلم السهم فم حجاب ثم قال اني ابو بكر حجاب الى جنب تجرى ثم قال

۱۸

[illegible]

[illegible]

[illegible]

الكتب ان هذه البلاد مملوكة على يد رجل من الصالحين جميع المؤمنين شديدا على الجاهل من سره مثل
عائشة وفضلها فان هذا القريب البعيد حل في الحق عنده اتباعه ربهان بالليل واما النهار
فمنه اجمعون تواصلون متبارون قال عمر اقول ما تقول قال اي داهي قال الحمد لله الذي اعزنا واكرمنا
وخففنا ووسعنا بيننا محمد صلى الله عليه وسلم واخرجنا من عسائر بني عبد بن آدم والى مريم والحيث
بين عمر ان عمر بن الخطاب كان بالحبشة فقدم فالتق به ابو عبد الله بن جبير المحدث فقال له ما اسكت
قال قال له الطيب قالوا ان اسم هذا كعب بن الاشجار قالوا الغييل ففقد قالوا انما اسكت
تفخيرا ولكن عمر قال الحمد في الكتاب ان قنبر بن نفيع قيل بيت اسد فادبو فافتحوا فم تظالوا بكم
واخرج الطبراني وابو يعين في الطبعة من تحت الاقدام عجايب من الطبعة قال كعب الاخبار كيف
تجد نفيع في التوراة قال خليفة بن مسعود بن امير سدد لا خاف في انه لم يمتدح ثم يكون موكب
خليفة ففعلك انت ظالمون له ثم يقع البلاد اجده واخرج ابن جابر عن الاخرج يوزن عمر بن عمر قال
فقال ابن جابر في شي من كنكم قال تجد في كتبنا منكم واعلمكم تلاجد اسماكم قال كيف تجد في كتاب
فقال ابن جابر قال مل فزعت من عبد قال امير سدد ففعل عمر اكره قال فالتقي من جدي قال رجل صالح
يوزن اقر بان قال عمر بن عمر بن عبد الله بن جابر قال فالتقي من جدي قال فالتقي من جدي قال فالتقي من جدي
قال سبلا يا امير المؤمنين فان رجل صالح ولكن يكون طافته في نهضة من الدنيا والسيوف معلول
واخرج ابن جابر عن ابن سيرين قال قال كعب بن الاشجار لعمر بن امير المؤمنين اني في مراكب سبانا فاف
فقال اما اجدر بجلابري امر الامة في منامة واخرج ابن جابر في مسنده بسند حسن عن ابي موسى
ابو عبد الله النخاري قال كان عبد الله بن سلام على ان ياتي اهل مصر بطلان ورسول رئيس ففعلوا
لا تقبلوا يد الرجل يعني عثمان فيقولون والله ما يريد قتله فخرج وهو يمشي والله لا يقبلون ثم قال
لهم لا تقبلوه فوالله لا تقبلون اليه اربعين يوما فابوا فخرج عليهم جدايام فمات يوم لا تقبلوه فوالله لا تقبلون
الي خمسة ليلة فخرج ابن سعد ابن عمر عن طاه بن جابر عن ابي عبد الله بن سلام حين
فما كان كعب بن جندب من صفته عثمان في كعبه قال بنده يوم الغيرة امرا على القائل والمالذ واخرج ابن

عن ابي محمد بن يوسف عن عبد الله بن سلام انه دخل على عثمان فقال له ما نرى في الغنائم قال
 انكف يا بلع النحر وانا لنجد في كتاب الله انكم تعلم الغنمة الربا على الغنائم ولا ما مر من امرها
 حذر من ان عبد الله بن سلام قال للمعري لا تغفلوا عما كان فانه لا يسبكل فدا لوجه حتى ياتي على امره
 الحكم عن ابي الاسود الدبلي عن علي بن ابي حمزة عن ابي ابي بصير عن ابي عبد الله بن سلام انه قد رخصت رجلي في الخنزير
 وانا اريد للمعري ان فقال لا تأتي العراق فانك ان كنت اصبحت في كتاب السيف فاعلم انك اصبحت
 لمحمد فابن رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت قال ابو الاسود فقلت في نفسي ما مر ما كان يوم
 ربي ما يحارب يكره الناس سبيل فدا وجميع ابو العباس السجستاني عن محمد بن عبد العزيز قال لما توفي رسول
 الله صلى الله عليه وسلم الذي قرأت الخبر وكان من علمه به بعد ذلك من بعده قال لا يدينني
 ابا بكر فقلت من بعده قال من من بعد يعني عمر فقلت من بعده قال لا يدينني عثمان فقلت من بعده
 قال الوضاح انفسه عن علي بن ابي حمزة عن ابي ربيعة عن ابي عبد الله بن محمد بن علي بن ابي
 سلام لما فخر على فدا من ابي عبد الله بن محمد بن علي بن ابي ربيعة عن ابي عبد الله بن محمد بن علي بن ابي
 الا في بن محمد بن ابي ربيعة بن محمد بن علي بن ابي ربيعة عن ابي عبد الله بن محمد بن علي بن ابي ربيعة
 فاحذر معاوية ذلك فقال ابا عبد الله بن محمد بن علي بن ابي ربيعة عن ابي عبد الله بن محمد بن علي بن ابي ربيعة
 ما يدرك انك سمعت السجستاني بن محمد بن علي بن ابي ربيعة عن ابي عبد الله بن محمد بن علي بن ابي ربيعة
 اعلى صورة ان من شتم كذا وكذا اساق فلان امره ان يلقى ما يذوقه نوبت ان يجازي سيد كتمان كتمان
 خود ان امره ان يشتمه اذا كان صافيه يمد يدا بكلمة بحق احبام وجماعات نيز صوة
 انوا فخر شتم كذا ان من باب نيز فلي چند بر سخايم هم از خصايع من قول السجستاني بعد ذكر
 ابي علي بن ابي عبد الله بن محمد بن علي بن ابي ربيعة عن ابي عبد الله بن محمد بن علي بن ابي ربيعة
 ثم امره بالتيقظ في كل طرف فدا صاف الصنف فاحكم الخفيف ثم على امره وان كان
 تجرب فنجح له جميع عصب فتقوله نقة عليه غضب فيوقف الشيخ فيذكر ابا فيقوم له اجل
 نظام ثم على امره الناصر فليط الراي بامر ما كر بطير في الارض العساكر والرايون الناصر

بشاه طاهر بن محمد بن أبي سفيان وأخرج ابن عساكر عن أبي الطيب عبد الله بن علي بن المرقزي قال لما
مُتَّعَ بموتِهِ بعد دأه على كنيسته من كتابها مكتوب بالذهب شعر الطلح خلف لبنت السلف واد
من السلف من خلف من الطلح صاحب الحارثت أكرامة إذا فتحر إذا تني عليك الملك الجبار
فيقول في كتابه النزل طيب المرسل يا أبا سفيان دأه في الحارثت يا عمر ما كنت دأه الجبار كنت مقلدا
عنان فلو كنت مقهورا ولم تدر ذلك مقهورا دأه يا علي إمام الأبرار والفضلان بغيره ووجه
رسول الله صلى الله عليه وسلم الكفار بهذا انصاف الحارثت وهذا أحد الاختلافات في أفعالهم
وذلك إمام الأبرار فخط من ينقصهم هذه الجبار خلف صاحب قد سقطت واجبا على عينه من
الكبر منكم هذا علي باب كنهم مكتوبا قال من قبلان بعث إليكم بالقيام على ما خرج ابن عساكر في تاريخ
وشرح عن كتب قال كان إسلام أبي بكر الصديق سببه حتى من السنة وذلك كان بعد الجاهلية
فراى رفاها فقتلها على عيسى ابن أبي طالب من إيران قال من كان من أباها قال من قرين
قال قال بسرا قال قال ما جاز قال صدق الله رويك فابنه بعثت بني من فوكت نكحون وزيرة
في حياته وخليفته بعد موته فأسر بالابو بكر حتى بعث النبي صلى الله عليه وسلم فجاءه فقال يا محمد فاذك
علي ما تدعي قال الرويا النبي رأت بالسام فأنقذ وفتل ما بين عنيه وقال شهد أنك رسول الله
وأخرج ابن عساكر عن علي قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ليلة السري لي رأت علي الرحمن
مكتوبا لا اله الا الله محمد رسول الله ابو بكر الصديق عمر العاروق عمان دول النورين وأقر ابو
يعلى والطريق في الأوسط وابن عساكر والحسن بن عرفة في خبره المشهور عن أبي هريرة قال
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لي أسرع لي إلى السماء ما مرت سماء الا وجدت سبي فيها مكتوبا
محمد رسول الله ابو بكر الصديق خلفي وأخرج الدارقطني في الأفراد والطيب ابن عساكر
عن أبي الدرداء عن النبي صلى الله عليه وسلم قال رأت ليلة السري لي وأمر من فرقة خلف أباها
مكتوب نور الدين لا اله الا الله محمد رسول الله ابو بكر الصديق عمر العاروق وأخرج ابن عساكر
وابن أبي شيبة في تاريخهم عن أبي هريرة عن عبد الله بن عباس قال دخلت بلاد الهند فريت

فی بعض فرایا سحره و در اسودت غیغ عنه و ردة کبیره طبعه الراجحہ سودا علیها مکتوب بخدا
 ایضا لا اله الا الله محمد رسول الله ابو بکر الصديق عمر العارون مشکک فی فکک و فکک
 قول خدمت الی حبس لم تفتح ففتحها خرابت صبا کما طابت فی سائر العود و فی السبله سنی
 کثیر حال السؤل فی سورة الابدیه یا ایها الذین آمنوا من یزیدکم منه ذیق منوف بالآی الله
 یقوم بهم و یجود لذلک علی المؤمنین اعز علی الکافرین یا مومن فی سبیل الله و یا مومن
 لومذ لا یمکن غفلت علی یونیه عمر بسیار و اسد اسع عظیم جینی ای مومن هر که هر کرد از امره
 سب از دین خود پس خواهد آورد و خدا را کردی را که دوست میداد و الی ان را دوست
 میدارد و اما مضاف اند برای سلمان در شش طبع اند بر کافران جهاد میکند در راه خدا و جی
 پسند از طاعت است ننده این بکن پس خدا است میدهند بهر که خواهد و خدا را دوست
 آید و ایکم اسد و رسول و الذین آمنوا الذین یقیمون الصلوة و یؤتون الزکوة و هم را کون غنی و بین
 نیت که کار سازد و باری دینده شما خداست و رسول او و آن مومن که بگوید انداز را
 و میدهند زکوة و الی ان منی کما کاند یا مازنا که بسیار خواهد کاند و من توبی الله و یزیدکم
 و الذین آمنوا انما من حرب الیهم العالیون و هر که دوستی بکند با خدا و رسول او و با مومن
 پس هر آینه کرده خدا بر وی غلبه خواهد کرد و یا ایها الذین آمنوا غرض از این کلام
 اخبار است بآن مادی که در مرض موت انحضرت صلی الله علیه و سلم پس که و بعد از آن که
 اسد علیه و سلم مسکامل شد و اعلام تدبیری که خدای تعالی در عیب العجب مقرر فرموده پس ما
 حیده انما حاده و و بدید علی صبره بالسنه انما و اضطراب بر موطن الی ان غالب بنایه
 و چون آن تدبیر نماید در انجام آن کوشند و ندان مساعی در انجام آن مساعی خود دارند
 شرح ایجاد آنرا که در احوال ایاام انحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود از عرب نرسند
 و در خبر شخصی بدوی نبوت بر فاست و قوم وی محمد بن او کردند و فتنه عظیم شد
 و المازنی که در کمانه و شعله و ستم تمام داشت و میان و دوی نبوه خود آن

حضرت علی علیه السلام بجانب معاذ بن جبل و جمعی از مسلمانان که همراه او بودند نامه نوشت مابین
قتل او آمده بودند و فرمودند علی از آنجا که مقتدی قتل او شد و بجانب بنی امییه علیه السلام نوشت
این امر را بنی امییه مطلع کردند و فرمودند کار خود را در خارج انجام ده در آخر ربع الاول بصورت
اکبر ریحانی علیه السلام رسید این امر مرده فتحی بود که حضرت صدیق با آن مسرور گردید و سبیل
کتاب در مباحثی صنف در شهر مایه موی نوحه تبر فاست و بجانب اخضر بنی امییه
در اسلام نامه نوشت که سبیل رسول الله لی محمد رسول الله اما بعد فان الارض بضعه اثنی عشر
و این نامه را بدست دود که بحضور مقدس فرستاد و حضرت علی علیه السلام اندک پس فرمودند
التشهادان سبیل رسول الله قالانم فقال البی علی علیه السلام لولا ان الربی لا یفعل لغربت
اعمالکم بعد ان ان جوابیله و انوشیند من محمد رسول الله لی سبیل الکفران یا بعد فان الارض
بعد یورثها من لیث و العاقبة للفقین بعد ازین ماجرای آنحضرت علی علیه السلام مریض شد
و در سیرت او نام فرموده بر فوق اعلی پوستند صدیق اکبر رضی الله عنه فالدین ولید با حاجت کثیر
بطرف سبیل روان فرمود و کار او را از فرمود و حسنی ان کما انبیا انکنت و موی او مشرق
گشتند و بعضی از این نامه بگفتند و فکرمه امده و میان بنی امییه بنوعه سندیم در حیات
آنحضرت علی علیه السلام و جلا فعال وی علی علیه السلام حضرت صدیق رضی الله عنه عالم
بن ولید را بهر آنجا که فرستاد عالم آنجی را بهر بیت داد و علی علیه السلام که کثرت و بعد از آن همانند دود
غروه فادیسیرتزد و میان لعل آفرد و بعد از آن فتنه رده بنایه بلند شد اگر عرب غیر من
و فریب جوانی راه ارتداد پس گرفتند و فرقه من زکوة نمودند و بجانب بخاوه شعبه
صحابه با هم در مباحثه افتادند که اهل قبله اند فقال بالین عابیزنار از آنجمله حضرت عمر
خاروق رضی الله عنه گفت کيف قال انما من و قد قال رسول الله علی علیه السلام ان
ان قال انما من یقولوا لا اله الا الله من قالها فقد هم منی نعمه و قال الا تحب و ما
علی علیه السلام قال ابوبکر را الله لا قال من فرق بین الصلوة و الزکوة ان الزکوة حق الال

و الله اعلم بحقیقته فاما قد كانوا يزعمون ان رسول الله صلى الله عليه وسلم لما تكلم على منبرها
 قال عمر بن الخطاب ان الحق اعز من الشيطان وغير ما ذكرتم بتدبيره في كذا كذا في الجاهلية
 من غير ما روي انك قد اعدت قتال در مقام صدق الكبرياء انهم فرمیدند و انك تسبق قول
 ان حضرت جده صلى الله عليه وسلم درین فتنه الحصین فيها اسیر و در راه خدیجه اکثر مهاجرین
 امر منتهی به با آنکه فاروق اعظم از صدیق اکبر طلب حق بود و حضرت صدیق فرمود
 اخبار فی الجاهلیة توارث فی الاسلام و با حضرت مزنی بنی نضار بن جابر بن عموال و میان آن دو
 الشیخ بن مالک کرده الصیابة قال ما فی الزکوة و قالوا اهل القبلة فقتله ابو بکر سبیحه و فرج
 د حده فلم یجدوا له امیر الا فی محال بن مسعود کربا و ذلك فی الاثم و انهم هداه علیه فی الاثم
 اخرجه البخاری و غیره و عید که در قلب حضرت صدیق ریختند بمنزله جبرانی بود هر که میخاژی او
 می افتاد بوزن و شمشیر تا آنکه جمیع عظیمه از مسلمانان بهیاب برای قال شدند و سب و مبر
 تا منبر بکار بردند قال ابو بکر بن عباس سمعت ابا حصین یقول ما ولد بعد النبیین یولد و فضل
 من ابی بکر عام مقام یحیی من الانبیاء فی قتال اهل الردة اخرجه البخاری و ابن کثیر و غیره
 داعیه البیعة که در نفس او رخنه میزد و از آنجا انهم بامر جبریل در قاطر
 مسلمانان سر جمع گشت اخرجه ابو بکر بن العاصم به محدثی عالیه انها كانت تقول یوفی رسول
 الله صلى الله عليه وسلم فنزل بالی بکر ما لو نزل بالجنان لهما ضربة الشقاء بالمدینه
 و اردت العرب فجاؤا انفسهم فی غلظتها و غلبتها فی الاسلام حکما
 نقول مع هذا من رای عمر بن الخطاب عرف ان خلق فساد الاسلام کان و الله اعلم
 بسبب و حده فاما الامور افرانها فاولها فسوف یاتی الله یقوم این آورده باین وجه است
 که از عدم بوجود دارد و از کفر باسلام بلکه از زمره مسلمین صحیح را بسبب داعیه که در قلب صدیق
 اکبر ریختند منعوت کردند بسوی جهاد و در میان ایشان که میزند با هم بصورت امتیاز و
 افتد و حق "منه یعنی آن منتهی اجتماعیه بتدبیر الهی و بالها او و باعای دار در قلوب

[illegible]

1946

بناچار آمد و در آنکه کدام منزله را استراحت بر غزلبت خواهد بود بعد منزله الانبیا صلوات
و بعد بر علیهم و کدام کافرانند و اما شد فلک فضل الله یوتیه مراتب و اسد و الفضل العظیم
و تنزیل باید دانست که ایما و یکیم از هر چند لفظ عام است اما مورد نظر صدیق اکبر است و دخول مورد نظر
در عام قطعی است پس صدیق اکبر را مسلمانان و کفار با ایشان نیست و پیوسته محقق خلافه را نبوده
و صدیق اکبر نصف با قاضی صلوات و انبار کوفه است با وصفه شریف با با وصفه اکبر از اول صلوات
و این محقق نمی باشد و از هم خلاف است و حضرت سبزه باید دانست که در جهاد و قتال بشود یا در غیر
سایر محله ای باید که محلی این صفات باشد تا بر نودی در دل دیگران کار کند پس صفات شگفتا
در صدیق اکبر رضی الله عنه علی اکمل الوجهه محقق شد و این محقق از لوازم خلافت ظاهر است بلکه می تواند
بود که این صفات شگفتا صفات صدیق باشد که بطریق توفیق او کرده شد که انوار عظیم قابل
الایات اولوا الفضل منکم و الله الانبیاء مراد از این حضرت صدیق است یعنی انور من سائر الانبیاء
مع بیان نموده آمد چنانکه در توفیق است و از خطای توفیق است که در صوره قتال مرتدین نمود
لایحی که مسلمان باشد پس باید و لازم که از انرا اعتبار نیست پس ذکر و ایام خون لایم تنها
برای صدیق اکبر است چون در قتال با غنیمت زکوة صحابه و کمال شکر و ولایت پس گرفته بودند
و نیز دیگر حضرت صدیق کفر دارد از آن فریق محقق بعد با شهادت و ولایت انتخاب و انتحار
نفرمود و از محبت ایشان خوفی بر دل مبارک او نماند و یافت و لذا مصداقهای باری و مؤلفه فائد
فذلک فوزنا لا یافون فی الاموات لایم فقال الله تعالی فی سورة الفتح قل الحمد لله الذی هدانا لهذا
ما کنا یقولون الی قوم ادلی ابس نبدی تعالیونهم اولی کمون فاطمونی و انکم الساجدوا احسن اذان
تقولوا اما یقولیم من قبل یمیزکم خدا یا ایها البوایمیر پس کنایه اشکاف از ادایا در شکیان که فقر
خوانده خواهد شد بهیچ شک محقق خداوند کلام از سخت که جنگ کنید با ایشان تا انکه انرا
مسلمان شوند پس اگر فرمان برداری کردید بدید خدا ای کما شمارا مزد میکند و اگر روی گردانید
خدا نکند و اگر نماند و بدید پس از آن دعوت حق است کند شمارا مقرب و در دوزخ است

[illegible]

به جهت فرموده اید و این را یاد دعوت برای ترسانیدن دشمنان و چون بیت افتاد و بلند گردید
 قطعه ای که از حضرت علی علیه السلام در سوگن دعوت فرمودند بر فرزند بیوی پدر و همچنین
 از بنای فخر و کبر و دین گشتند و بعد از آن قتالی واقع شد چنانچه انقدر در دست نهادند
 که این واقع شده است بر خطهای که در قتل آن نیز اگر محبت و محال است علیه آن عملی با و
 معذرت دعوت علی علیه السلام با خطای که یا حضرت مرتضی یا بنی امیه یا بنی عباس از آنکه
 که بعد دولت عرب بر سر آوردند و اینجاست امر عز و کثرت از حضرت علی علیه السلام و دعوت
 واقع شد زیرا که نزد آنست در قصد مدینه است و غزوات آن حضرت علی علیه السلام بعد از
 مدینه و معلوم است که یک دعوت که از مدینه می آید متقدم بر غزوه و بر واقع شدن آنکه
 از اطراف و آن غزوه دعوت فرمودند بلکه همراه فرزند مدینه می آید بودند از حضور و آن
 باشند که کمال غلبه نتواند که کمال اسلام قبل و بعد از آن غزوه الفتح پس آمد فی الجمله و واقع شد
 اما برای قتال هم اولی با سر آمد زیرا که این ها همان بودند که دعوت خطیبیه برای آن بود
 و نظم کلام و این بر این دو هم میباشد و غزوه جلیله نیز در این است زیرا که بعد از آن اول
 بودند از آنکه به نسبت دهانه هزارم و جنگی که در حاکم حضرت نبوی صلی الله علیه
 و سلم از مهاجرین و انصار و اعراب مسلم الفتح منتهی گردید بودند این را را صلی الله علیه
 گفته شود بر خیزد ملک الهی در مقابل اعجابکم که سرنگ خطی مسکرات آن کرده است و غزوه
 نیز در این است زیرا که نقایح او مسلم در آنجا متحقق گردید و آنجا اعیان بیت بود و غلبه
 مسلم و روم چون بر قل منبش کرد و فوجی فرستاد و باز مراجعت فرمودند و خواستند و بنویسند
 و من بعد از آن کتابی اعراب حجاز و من را بقتال خوانده اند که با هم معلوم می آید از این خطای این
 دعوت مقدمه در عید ستاد و اندر غیر خطای که متحقق نگشت قال الله تعالی یا قیصر رسول الله
 صلی الله علیه و سلم استخلف ابو بکر رضی الله عنه فضل فی خلافة مسیلمه الکذبات بر منبش الهی
 ادعی النبوة قال بنی خنیفه و قتل ایما صالح و الاسود العنسی و هرب بنو لوی الی السرازم و فتح الیوم

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۴. نظام را مایل کنم انتقالات کلیه چهار مدعی با بیم و احوال آنکه انحضرت صلی الله علیه و سلم در کتب
 معتبره است و این که هر شرک بود به تحریفات اما بی خودی مطهر است با شکار و احوال
 بر ما هستند اینجا اسلام نو پیدا شد بر اظهار آن فایده بخود مقدم اگر از دست مشرکین خلاص
 شده بدین بجهت کردند و بجهت احوال و احوال مشغول شدند بقیال فرستاد و بقیال و بقیال
 اینجا تا اگر نتواند بخود و تمام حجاز و اطراف آن حضرت صلی الله علیه و سلم است که است اینجا هست
 با همه بی با صمیم از خواهی زمین پیدا شد و انتهای اینجا انحضرت صلی الله علیه و سلم از دار دنیا
 بر فوج اعلی انفعال فرمود و حرکت بسوم آن بود که بخوان بار و باد سناه و در حرکت که بر تمام عالم
 ظاهر بودند که به قیصر قصد جهاد نمودند تا اگر هر دو وقت با چال شوکت اهل اسلام است
 در دنیا نهایی و نشانی مانند حرکت چهارم هر دو کارها که ملوک و حاجی با که در اصل با ده
 کسی و قیصر بودند در حد ذات خود نیز فتنی و مکتبی بسیار ساخته بودند بر انداخته و شود و مطیع
 اسلام در این دنیا به دنیا آید و همه هر شهر را مساعد نباشد و فضائل منسوب کردند و در
 حدیث و صحیفه و سکن کردند چون خبر را با مجریه انتقالات کلیه ملائحت با فتنم معلوم شد
 که هیچ انرا که قرآن باین انتقالات عرصه است و همه انچه در خارج نباشد باید دانست که ملحا
 از جلد و این معنی بود و با قطع نیست علی الکفار و عاه و پیغمبر و صفایان باشند این
 یکی از لوازم مخالفت قاصد است و مطیع انرا که ما مستغنی از طرفه است و این بود که در مری
 بعد در فاشی و با سحر و کارها است که در کار حضرت عثمان بن عفان آید و نیز از جهاد
 فرقه مسلمین و در جوار احوال که این انحصار خلیفه وقت یا بجز قصد و مجوزند بر انجام
 که قاصد اینجا معلوم شد فاشی و ملحا و در دفع خدمت ایشان در نایب اسلام و آنکه است
 ایشان جهاد اعداء الله و اعدای کل الله و جمیع ملایق شد که بخیر و خدا بی عیب باشد و
 برای حیل کرد و خود را محب الله و محب رس و اعدای الله و اعدای کل الله و جمیع ملایق شد که بخیر و خدا بی عیب باشد و
 حضرت ابو عبیده است و خود را و اعدای الله و اعدای کل الله و جمیع ملایق شد که بخیر و خدا بی عیب باشد و

[illegible]

علی الدین کل محمد ظهور دین حق بر حسیه ادیان و زمان انکسرت علی اسد علیه وسلم صورت گرفت
 زیرا که خود غنی بود و بگویند باطن ارق خود قائم بودند عامه معزین و تفسیر این آیه فرمودند
 قالوا انما انکسرت کلک خیر و در مسی علیه السلام و قال الحسن بن الفضل لم یظهره علی الدین کلک بل انما هو
 الامم منافی سعی انین مجتهدا و انرا قال الطبرانی رسول الله و ان ادیان ایاں مصلی من سعی الحق
 و ما یانین الا دیان باطل و قد اظهره بان جماع الشریک فی ان دین اهل الکتاب و دین الامیین
 فظهر رسول الله صلی الله علیه وسلم الامیین صلی و انوارا بالاسلام و اعطى بعض اهل الکتاب الجزیه
 ما فرین و جری علیهم حکم ففهم ظهوره علی الدین کلک فغیر میگوید غنی بود یعنی آتی استقامت
 بود و در هر صورت علی انکه نظم کلام اسد را با معنی که تفسیر میکند در میزان هر چه عقل
 ما و سید... انما شد بسجیم اگر چه در دو باجم موافق شدند فیما و الا انما معنی را ترک نمایم دیگر
 انکه حدیث انکسرت صلی الله علیه وسلم بسوا خود سازیم زیرا که وی صلی الله علیه وسلم قر است چون
 علیه انکسرت صلی الله علیه وسلم برضاری بخوان و بگویند بگوید و اذ قد عذبه و طهر الی الله
 در یک سیم و در این طایفه علی الدین کلک در یک دیگر گذاریم باجم موافق شوند علیه بر طایفه فلیله
 ما بودین علیه ان... باشد علیه عام است که بعضی اندین مستیج گردد و عامیان شریک هم فرمود
 ما انکه بیک کسی را می آن دین مانند و سرف اندین مطلقا ایل کرده اما حدیث البی
 صلی الله علیه وسلم ففهم ففهم عن عیاض بن ماری الحارثی عن رسول الله صلی
 و انما یوم فی خطبه ان ان سلی امر فی ان اعلمکم ما حیلتم ما علی یومی هذا کل مال علیک عبدا
 عمل و انی حلفت عبادی عتقا کلهم و انهم انتم الشیطان فاجتاتهم عنه و بینهم و موت
 علیهم ما احللت لهم و امرتهم ان یشیر کوا لابی مالم انزل به سلطانا و ان اسطر الی اهل الارض
 فقتلهم غریم و عجم انما من اهل الکتاب و قال انما بعثتک لایکلیک و ایتلی یک فانت
 الیک کتابا لا یغنیک الا نقره نایما و یقطان و ان اسد امر فی ان اخرج و قرب فقلت
 رب اذا تبلیغوا را سی فیدعوه ضربه فقال استخرجهم کما اخرجو کة اغزیم فخرجت افنی

فستغفر ملكك والجن حيث بلغت خمسة من الحاديات واخرج مسلم عن ثوبان قال قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم اعدوي لي الارض فرايت سارقها ومخارباها وان امنى سبيها نكبتها
ماروي منها واعطيت الكنز الاخر والايعين الحديث واخرج مسلم عنه الى مبرة قال رسول
صلى الله عليه وسلم ملكك كسري ثم لا يكون كسري بعده وبقية ليعلمك ثم لا يكون من غير بعده وبقية
كنوزها في سبيل الله واخرج مسلم عن عابر بن سمرة قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم
يقول يستغفر عصاة من المسلمين اذ هم الموتون كسر الكسرى الذي في الايعين واخرج الترمذي
في حديث طوار عن عدي بن حاتم قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الى لا اواف عليك انما
فان الله ما علمكم ومعطيكم حتى تسير الطغمة فيما بين شرب الخمر اكثر مما جادت عامتها
المسرق قال فجلت اقول في الغنى فان ليصوص طي واخرج احمد عن المقداد انه سمع رسول
الله صلى الله عليه وسلم يقول لا يبقى ظمير الارض بيت حر ولا وبر الا اوطاه الله كرامة الاسلام
بغير عزير وذل ذليل اما يحزيم الله فيجعلهم اهلها او يذلهم فذلهم لها طاعت فيكون
الدين كله لدا تخرج غنضاي اين احاديث صحاحك انك كمام ظهور دين هو اخفرت
صلى الله عليه وسلم فوايد بود اكر فايد يطهره يهدي ودين حق راج كردا
اكر اير سال رسول يهدي ودين حق معفي فوايد بود بطهور ان يهدي ودين حق بر جميع
اويان ايجال لازم است كه محبوب اخفرت باشد ارسال معفي بطهور بوده است كه بعض
ظهور بر دست نواب الخياط بوقع ايك صلى الله عليه وسلم واكر عايد راج بر سال باشد نيز
دوريت ظهور دين كه بر دست نواب اخفرت واقع شود ظهور اخفرت صلى الله عليه
وسلم بلا شبهه اكر مي نولني بسندي كننه ملكيت خود فدايتجا چون بنامبر ابراي
اصلي عالم و تقرب اليه بخبر و بخدايت ان از سر مسعوت كرداند و در عين العجب
ان اصلاح را صورتني مي فرمايد و بها صورت ظاهري شود لا عزم القوت و در بيت
مجاير لغوف خواهد بود باز چون حكمت الهى اقتضا فرمايد انتقال مجاير از عالم بالا

برینق اعلیٰ سبیل تکبیر انصورت الحار ان بجا بر حجت امام ان محاصر که مضمون طغوت
عجیب است شخصی انست خور باره خود سازد و او را تربیت کند ادا او را سینه طول
در اعیه الهیه کرد و باز دعوت نماید او را بان و تخفیف فرماید بران و دعا کند برای امام ان جزاگو
تخصی استطاعت بنی ندرسته باشد که قصص نماید استطاعت مالی دارد واجب شود بروی
لذو عید و حج باطل فرمود و در نامه اعمال او این ج ثبت کرد و سبب سبب طبع شود و سیم
او را از تواریخ تحصیل نماید و بنیم استخلاف در هر طریقی و ارفع سده حضرت موسی علیه السلام حضرت
نوح را خلیفه خود ساختند و حضرت عیسی علیه السلام حواریین را خلیفه دادند و در تخیل مذکور است
که حضرت عیسی علیه السلام باقی بدست خود گرفتند و گفتند این کائنات و پست عیسی است با آن
در بیان حواریین قسمت فرمودند چون ایشان آن مان را خوردند حضرت عیسی مباحه فرمود
چنانکه ایشان مان را خوردند و در بیان ایشان فرود رفت بجهان مسیه در بدن ایشان
در آن زمان اولاً ظاهر جمعی که بمنه داری در کمال ایشان کن مانند کان ترا بوی تو خوانند و با حق
همین فاعله چون عالم اعتقاد و سوره متلی شد در خطاب بوجوبه و معتقده ارمایه با حق
از ر بار و عدم خوف از عواقب آن که مخالفت مذاب جمیع انبیا علیهم السلام غضب الهی
بخونند و در اعلیٰ مقام در ملکوت بپایند بعد از آن اهلک و انکلاف ایشان را با جلی باز
کن قال کمال امتا جل فاذا جاء ابلهم لایسا حزون راعه و هاسنهد کون چون الهفت در
رسید افضل افراد سیر را مبعوث کرد این که ذات مقدس انحضرت باشد صلی الله علیه و آله
خود بروی صلی الله علیه سلم نازل فرمود و انتخاب باقصی الهیه بجانب ان مدی دوین خود
دعوت نمود مستعد آن سفاقة اندوز کنند و استغیا ملعون بیدی شدند و معین این عبث
معنی انتقام از آنجا عات که سه اعتقاد در جناب الوهینه داشتند لغوت شد و انکس
صلی الله علیه و آله و اصحاب این حدین انتقام بمنزله جبارم بودند مانند صیر نیل در صبح نمود لهذا
بر روی که کلمه انحضرت صلی الله علیه سلم واقع شد مظنه نزول برکات عظیمه حافری

و اخلاص کتب که است مخفی در آن مقام حسیله را دریافت صد سال میکند در نه دین باطن لهذا
در شریعت ما ثواب زیاد بالاترین ثواب سایر فرماست و فضل اهل بیت را حد و حدیث حق
و مقدر است صورت اصلی عالم و کفر حق انتقام از اعداء است نزد یک خدا بوضع خاص عین شد
نیز صنف ایشان نیزین یا شرف طریقه یا از احکام صوفیه و کتب که لا یعلمها الا هو و آن
وضع خاص ظهور این است بر ادیان به آن در ضمن کتب عامیان و میان و داعیان است که قبل
و سیو و نبی از هر چه در از آن دولت و شوکت ایشان و با مال و بی مقدار ساختن
ایشان و از هر چه در اصل بعثت انحضرت صلی الله علیه و سلم محفوظ شد و بعثت آنجا
است ضمن انصورت کتب که کتب فخریه است بهو الذی ارسل رسول الله و من الله لیطهره علی الله
که و تو کرد الهی که و خود صلی الله علیه و سلم انما بعثتک لایکملک و ابلیس که در هر چه
عجم و روم با ایدیه معلوم بود که ایشان یقین داشتند بر آنکه عفریه است ایشان بر خود و
دولت عرب ممکن کرد و بخوبیان این را از آن کتب و دلائل سلطنت و احوال و طرقات و ادوات
ایشان در میان خود و قوت گوشت عرب الی غیر ذلک استند و کاتبان که تالیف و تفسیر
نام بر دیا و به او افتد دانند آن شایسته و اما این گفته بر آنجا که مخفی مانده و عام
از فوق سیع سخوات نازا بر دلا اعلی و ملا و سافل به بان رنگین گشته این صانع ظلمت
ایلی است برای انتقام اینجاست غمخیز حقیقی اگر این داعیه نازد از غیب می شناسند
حق را از باطل جدا میداند با کمال در انوقت نیست از حق حکم و دوا و دما و دنی شوکت محبت
بود کسری و حیفه و دیرایم هم دوا و دما و دیرایم دیگر غالب و بر دودین با باحت میل دارند
و عقیده ابا بر هر دو غالب است کسری و حیفه و دیرایم این دودین بودند و داعیان بیوی آن
فوله و غلا و دست اگر انرا بر دین ملوک هم روم و در سر و خیز کرد الا که و افریقه و سام و مهر
و بعضی بلاد مغرب و حبش و دین افراسیبه بودند و بافتن و خوارسان و توران و ساسانی
و باختر و غیر آن محوس بودند و بافتن کسری و سایر ادیان ملکی و دین بود و دین ملکی

و در پی خود و صاحبین با حال شکست ایستاد و باد ساه شده بودند و ضعیف گشت و متذلل بنها
بریم خود را به جسم داعیه ظهور وین حق و قصد انجام از کفر و فحشه بریم زدن دولت گسری
و قیصر را استیاد خود کرد ایند تا چون این برود دولت بریم خود را عظم ادیان بوجوده و کاشم
آنها بریم خود را به بد و چون سطوة اسلام بجای سطوة این دولت رسیدند باینکه بدان خود
نمود با یال شکست ایستاد نمودند با یال بودند آنها باین دولت خود استغفار و خود را نظر
بجای که نه در نظر گسری بودند در تعریف خیر و از آن فاضل بودند و غلبه بر طور و ملک
در غیر این خط منصوص خود بود و خدا را بکتاب برای حضرت صلی الله علیه و سلم بنویس و عایشه کفر باین
وجه اعلی می رسانید احیاء فرمود تا نم ندک که بینه اکلان ظهور وین حق و اعلام کسیت اعداد
آن خطاست زاید آنکه در جریده اعلان حضرت صلی الله علیه و سلم نسبت خود و انصاف
انعام در محبت حضرت صلی الله علیه و سلم کار خود کرده باشد مثل آنکه بنده عام را از بندگان باد ساه
نمود و در مجلس انبیا و اوصیاء قدس بنشیند باد ساه و خود وضع بعضی خلاف که باد ساه بآن قدغن
بلین نموده است یکی از عده های دولت خود باز کرد و بر فتح کردن آن ملک باین بنده خاص زیاده
عمر با مخصوص کرد و چون این خبر گفته شد باید دانست که خود صحیح درین است است
که غیر ظهور آن که دین حق را حاصل نموده و در کل بطیحه علی الدین که مندر است و اعظم الایمان که
بریم زدن دولت گسری و قیصر است با اولی و اخیار دولت و حامل ای بزرگه ملک بودند و شفا
است عظیم مساجی این بزرگواران مقتضای ارسال حضرت خود صلی الله علیه و سلم و مندرج در آن
و انسان بمنزله بار خدایر منسوب بودند در ظهور آن و همین است حق خلافت خاصه از منشی
الذی ارسل رسول الله صلی الله علیه و سلم و در الحق بطیحه علی الدین که مندر است که مدی و دین حق که حضرت
صلی الله علیه و سلم با آن فرستاد بودند ظاهر و غالب شد و بلی و مشهوره منشی و مشهور این است حکم
سب و در میان اینکست و اولی بدعت خدا است که مدی و دین حق را بر حضرت صلی الله علیه و سلم
از فرمود و وی صلی الله علیه و سلم ان را بخواه بلیغ نمود و نصایح منشی که در او حضرت بنوا

صلی الله علیه وسلم فهمند و خواندند تا یمن رسانند ثم و تم زیرا که اراده الهی به محض تعلیم
انحضرت بود صلی الله علیه وسلم و در خارج آنجا بانه عبده تبلیغ کرد و سامان لغیرت بلکه مراد ظهور
دین حق است و فراموشی که یکس که گوید که آنحضرت صلی الله علیه وسلم دین حق را بجهت رسانیدن
لیکن این سخن که مراد بود غصب و غلبه نیستند از آنحضرت صلی الله علیه وسلم و عامل شد این و در آنجا آن
و بی هیچ دست و پا کسی که میگوید آنم سترون و بیک الهی صحنی ان علم یعنی بود صحن
از دست عرض هم صحن آنکه مراد است چه که میگوید که آنحضرت صلی الله علیه وسلم بر خلاف حضرت
مرغوبی نظر فرموده بود صحن ازین صحنی خود که آن کرده و مصداق امر و رسانیدن است
انداختن مراد حق بود و بی است مراد او را جلی و علا بر هم عنوان زد و بجا آنکه بنا بهینه
عظیم قال الله تعالی فی سورة الن عمران کنتم خیرات اخرجتم من دینکم و من دینکم و من
عن النیر و لو منون بالهد و لو امنوا لکن کتاب لکم ان فیهم من یؤمن و اکثرهم اهل حق
بسیار شما بهترید که و بی که میرود آورده شدند برای اصلاح مردمان میفرمایند بکار
بسیار پیر و من به اینان رسانیده و ایمان می آید که خدا و اگر ایمان می آید و آن اهل کتاب
بهتر بودی البتة را طایفه از آنها مؤمنان اند اکثر آنها از حد بیرون رفتند و خود که
خیراتند بدو وجه حضرت است به تیری باین صفت یا بود بدو علم الهی باین صفت یا خیر
لما ساری بر آوردن خیرات که از عدم باز و مصیبت بر آورده باشد بلکه معین است
که باطن مقدس آنحضرت صلی الله علیه وسلم با اعیان اصلاح باطن متعلق ساختند متعلق و از
دل وی صلی الله علیه وسلم بیرون افتاد جمعی که مستعد بودند بآن نور گشتند و ایمان آورد
از باطن ایشان سر بر آورد از میان افراد بنده این طایفه باین دولت سرفراز شدند و آن
مغنی مخصوص گشتند پس بجای آنکه بر آورد بجان حق اند از میان مردمان و لباس اخلاص
میفرمایند که این بدین الهی است برای اصلاح عباد عالمی بواسطه این کرده شود و متداول
کرد و آفرین البغوی و غیره عن ابی سعید الخدری عن ابی بنی صلی الله علیه وسلم الا و ان یهدی

نو فی سبعین است بی خبر و اگر معا علی الله عز وجل و اخرج البغوی عنه نیز نه حکیم عن ابن
 عباس و انه سمع ابی بنی علی علیه السلام یقول فی قوله تعالی و تبارک کنت غیر امته اخرجت للناس قال
 انکم نمون سبعین امته انتم غیر امة اگر معا علی الله و اخرج ابو عمر فی الاستیعاب عنه عبد الله بن
 مسعود قال ای الله انظر فی قلوب العباد بعد قلب محمد صلی الله علیه و سلم فوجد قلوب الامم
 غیر قلوب الامم و جعلهم ذریه انبیاء یاتون من ذریه و اخرج ابو عمر عن ابی هریره فی قوله تعالی
 کنت من امته قال غیر الناس للناس یحیون بهم فی السلسل یدخلونهم فی الامم قوله ما حرون
 بالمعروف و نهی عن المنکر استیفاءست برای بیان وجه خبرت قال لایبایه و کانوا خیر الناس علی الشرط الذی ذکر
 الله تعالی امرؤ بالمعروف و نهی عن المنکر و الاية باز اینجا دو وصف ذکر کرده شد یکی فیما بینهم و بین الامم
 و الاخری و نهی عن المنکر است و یکی فیما بینهم و بین الله و ان ایمان است که متضمن
 و خیر سعادت است و قوله و لو ان من الی کتاب الا فاده میفرماید بسبب برافه و ن این است و ان
 انست که الی کتاب و فتحی از اوقات امته اخرجت للناس بودند صفت ایمان متغیر
 لهذا اهلکت الی امضا مخذوا اخرجت الی دیگر قال البغوی روی عن عمر رضی الله عنه قال کنتم
 بامته انتم لیس الناس لا و انما و لا تكون لا غرنا و قال ابو جریر عن عمر بن الخطاب مره
 انه یقول انکم الامم فلیکون شرط الله تعالی فیما هم و قول باهم نزاع ندارد زیرا که
 مفهوم آنست عام است برای هر کس روح داعیه اصلاح عالم در قلب او گنج کند او امامت باشد
 یا آفران لیکن مصداق آن حد فایب اول است فخر زیرا که سرحد رسم جهاد و امر و نهی
 و نهی منکر مندرس شد چون انبیاء مبیین گردید باید دانست که حضرات خلفاء از آن امت
 بودند که اخرجت للناس صفی بالیسان است از جنبه آنچه از حالات ایشان تواتر میآید
 کسب زیاده ازین چه خواهد بود که حاجات عظیمه از مسکن بقوت پستان نیز بر کاران موجب
 شدند و اقالیم و سواد رفیع عمزدند و طوایف ناس بسیج ایشان در رقبه نظام و نه
 پس این خبر است بایستد و هو المراد قال الله تعالی فی سورة الحديد لا یستوی سکران

انفق من قبل الفتح وقال ابو بكر لعلم وجمع من الله يا انفقوا من بعد وقاتلوا وهو وعد الله
واسم ما يملكون خبره ايرت از شما کسی که حرفه آن خود بشمار از فتح و کارزار کرد و کسی که قبض
نکرد و آنچه در ترک نراند و رفت و رخت از آنجا که حرفه آن خود نراند و کارزار کرد و آنچه
در هر یکی را داده و او را بختی قضا نموده و یکسایه است و خدای بخت میکند و اما است
این آیه افاده می یابد که هر چه بخواهد بیکر نه نیستند هیچ از جمیع الفضل و اکمل انکسبه بخدم و
تمام اتفاق و قال اقرب الخاطا من بدت الی معبد المذنب من البیعی صلی الله علیه وسلم قال انما
اصحابی خوالد فی الغنی ، لوان اذکم انفق مزار ، اما اذکم ما عدم ولا یخفی من
الشیع مغریت بدو و چه کسی که در وقت کار از کار دیگر صیاد عیب و بها قد باها دیت خدای
المدعیه و این اختلاف بخوبی بر غیر ظاهر اما محاکم خدای بنیاد که برین دو وجه تفسیر شده
و این آیه بطریقی منطوق افاده می یابد تفصیل جافه که فتح اتفاق و قتل از این طریقی
از بر تاحه که بعد از فتح اتفاق و قال نموده اند و بطریقی مفهوم موافق می نماید که هر که اتفاق
و قال او مقدم تر از فضل تر و قتالی که در رک بود بدست و عصا بود و قتالی که بر بروج و فتح
شد بسمیه و رای در تحت هر دو افعال می توان گفت ملاحظه بین مفهوم موافق گفته اند
که نسبت فی الی بکر الصدیق قال البعوی در وی محمد بن فضیل عن السکسبی انه یطرد رایت نزلت
فی الی بکر الصدیق رضی الله عنه فانه اول من اسلام و اول من انفق فی سبیل الله عز وجل قال عبد الله
مسعود رضی الله عنه اول من اظهر اسلامه سیفه ابوبکر رضی الله عنه و البیعی صلی الله علیه وسلم و قد
عن ابن عمر رضی الله عنهما قال کنت عند البیعی صلی الله علیه وسلم و عنده ابوبکر الصدیق رضی الله
عنه و علیه عبارة قد علمها فی صدره بخلاف فضل جید بن علیه السلام فقال الی الی ابوبکر
علیه عبارة قد علمها فی صدره بخلاف فقال انفق بالله علی ذیل الفتح قال فان الله یفضل اقرا
علیه السلام و قال له ارضانت محی فی فخرک بذالک ام ساخطه فقال رسول الله صلی الله علیه
وسلم ما ناکم ان الله عز وجل یجرا علیک السلام و یجوز لک ارضانت فی فخرک بذالک

[illegible]

كسفا عنه قال فقلت يا ابا عبد الله ارجو ان لا يدينني يا ابي عبد الله الرجل الذي زعم القوم عليك بكريم
 الحيات ثم قال لو كنت قال ذلك اي نبي العاص بن وائل السهلي جوب ابنه بيان عديم ميكوم جوب
 افعليته حين بر جاعه كجديع مسلمان سند بالنطون ثابت بدور جاعه مستقرا بالمعقود فقلت
 ابراهم خلافت رانته باحدكم في انه ورنم خلافة عاصه افضلية عليه ست اسية بكارهين
 بعضكم على ولسنت مواضع التي ان مستعد خلافة اتدوا بختفرت على الله عليه وسلم بالاب ان ما انظر
 الامانة محي فرموده بفضل فري مؤخره كه دركم فضل على باسته خصوصاً در اموري كه مناسب است
 و خلافت بهند و در ادعا و آثار جوفيه لاجل انما نحن نرسل الله اننا انما فظون مر آيندا
 فرود آوردیم قرآن را و هر آينه ما شما يارنده اويم و قال في سورة العجانه لا تحرك به
 لسانك ليعجل به ان عليا جمع و قرآنه فاذا قرأناه فاتبع قرآنه ثم ان عليا بيان يعني مجتبان
 زبان محذوران استاكي في حفظ آن هر آينه وعده ست بر ما هم آوردن و خواندن ان پس جوب
 مجتاني قرآن را يعني نازل كردايم ان را پس دري پروقراة اورا يعني استماع آن كن باز مر
 بر ما وعده ست واضح ساختن اورا آخرج مسلم في حديث عياض بن جارة النجاشي صلى الله عليه وسلم
 عن ربه تبارك و تعالي و انزلت عليك قرآننا لا يخذلنا و آين كناية است از آنكه امر صاعى بخادم
 و نسبت خود و خوف آن فانه نسوند بر آن عليا تفسير حفظه قرآن ست باز در آيه ديكر صورت حفظ
 بيان فرمود اقعه التجاري عن ابن عباس في قوله عز وجل لا تحرك به لسانك الآية قال كان رسول
 الله صلى الله عليه وسلم يعلو من التمر ليدركه و كان ما يحرك شفتيه فانزل الله عز وجل لا تحرك به لسانك
 ليعجل به ان عليا جمع و قرآنه قال جمع في صدره و تعراه فاذا قرأناه فاتبع قرآنه قال فاتبع
 له و انصبت ثم ان عليا بيان ان عليا ان لقراءه فكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يعلو
 اذا ناله جبريل استمع فاذا انطلق جبريل فراه النبي صلى الله عليه وسلم كما قرأ و مرخه جوب
 حديث فضة اخبرت ست صلى الله عليه وسلم حفظ و تفسير جبري عبيد في صدره كتحفظه ابراهيم
 ست فقير ميكور عفي عند درين تفسير نظر است زير كه سكه كبري معاني مستعاره حمل

کردن بعد از آنکه در تفسیر سوره که فاطمه علیها السلام را تفسیر کردند و گفتم که این سوره را باز فرموده اند
همین علیها السلام بر سوره که پیشتر از آن معنی داده شده پس بعد از آنکه در تفسیر آن
بنا بر آن معنی آن علیها السلام است که لازم است در همه جمع کردن قرآن بر مفسر صاحب و در آن
پیش تو بنویسم قرآن است آنحضرت را صلوات الله علیه و سلم و عوام این را بر تلاوت آن سلسله
توانم از هم گسسته نشود و در این کتاب میفرماید که در نظر آن مباحث که قرآن از دل تو فراموش نشود
در این کتاب میفرماید که در نظر آن مباحث که قرآن از دل تو فراموش نشود و شفقت دیگر از آن
کلمه که از حق عز و جل است که آنحضرت صلی الله علیه و سلم معصوم است و تکرار که همه سلسله در حفظ قرآن
می کنند و می شنیدند و می خورد و تبلیغ می کردند و مباحث ممکن است به هر جای این فکر که بها خود لازم
کرد از جمله ایمان آنچه برای آنست که تبلیغ تو مفسر است و آن جمع قرآن است در مصاحف و خواندن
است اگر چه خواص و عوام سبب آن را خود را مشغول شغف حفظ آن کرده اند بلکه چون ما بر
زبان جبریل تلاوت کنیم در پی آسمان آن مباحث باز بهر است توضیح قرآن در هر عصری می باشد و مفسر
در سبب قرآن بسیار است سبب نزول آن عوام با ما صدق حکم آن بیان کنند و اینهمه مباحث مباحث
از حفظ تو تبلیغ تو از آنرا چون آب است قرآن است که به اند بعضی آن مصدق بعضی است و آنحضرت
صلی الله علیه و سلم همین قرآن عظیم است حفظ قرآن که موعود و حق است با شهادت ظاهرند که جمع
آن در مصاحف است و مسلمانان توفیق تلاوت آن شرفا و غزالیها و مبارک را با بند و نیز
معنی لا یغفل الا باز خود و قرآن که گفتم که برای ترا می است
در نمودن می فهماند که در وقت جمع قرآن در مصاحف است تعال تلاوت آن ساجد و تفسیر
آن من بعد بظهور آمد و در خارج همچنین میخوانند اول شروع حفظ آن از جانب الی بن کعب
و بعد از آن بنی مودود است در زمان حضرت عمر رضی الله عنه و اول شنیدن به تفسیر از امام یگان
را قی شد بعد از حفظ و ایام خلافت چون اینهمه ذکر کردیم باید دانست که جمع کردن سخنان
قرآن عظیم ما در مصاحف سبیل حفظ آن شد که خدای تعالی بر خود لازم ساخته بود و عده آن

قد نموده و فی الحقیقت این جمیع فعل حق است و انجی از و عدو دوست که هر یک شیخین ظهور یافت
 و این که از او نام خلافت فاعلیست الحال این فعل را بر مکتب باید یکی قسم کنیم پس ایل حق نبوت
 مکتب نبوت و بر مکتب نبوت و بدینسان که توان یافت و نه امر نیست چنانکه گفتیم و ما بر این
 فاعلیست که برده اند پس ضرورتی پیدا می شود و فاعیل مناجات قدس که چون عالم نبوی
 باشد که مکتب نبوت معضی آن شود که فاعلی فاعل از فوق سبع سموات اراده و نماید اصلاح عالم
 و اقامت نبوت ایشان بالغای فاعلی در قلب انجی آدم و اسم و اعدای ایشان تا به نام و اعدای
 که صلاح ایشان در آن خواهد بود امر فرماید و بر ایشان الزام کند انرا اگر کردند و نه اگر
 نکنند تا امر فرماید یا باده و در حدیث است که فرمود و عالمی بخیر بایست مشورت شود
 و اقتضای عالم این کیفیت فاعلیست که اجتماع صغری و کبری مقتضی فاعلیست نتیجه کرد
 بر نفس نبوی یا شخصین یا مقتضی کرد و الفاعل با انرا بهر حال و این را اقتضا کرد فاعلی
 الهی نازل شود از فوق سبع سموات بلا اعلی و بلا اعلی که از آن رکنین شوند و میل میل بیک
 عالم اعلی بر نفس قدس و در نزد و بلا اعلی برای این نفس بصورتی است که منتهی شود و علو و رفعت
 و احسانیه و نیز درین فاعلیست که از آن در بر نفس قدسیه نیز مجرور که از فوق سبع سموات
 نازل شده در مدرسه المشتبه یا حکام می که گشته است در ملا اعلی ساجده در زمین فرود
 آمده است مطلع شود و بوی متکلمین فاعلیست که از عالم مجرور معنای این اراده نزول فرمود
 پس مناسب ملا اعلی پوشیده بار و دیگر لایسا الفاظ و معنی شهادتی در بر کرده بر
 قسم این پنجاه مرتبه نزول فرماید و در بوقت در لسان شریک گفته شود بخت الله فلان با دنیا و
 و امر به تبلیغ الاحکام و اوحی الیه پس توفه امر است حادث سبب غلق اراده و حبس
 این پنجاه مرتبه بخت اصلاح عالم نه امر جمعی و نه مکتب بر یافت اری این دولت نمی دهند که
 کسی را که فضل و نفس قدس باشد در اصل جلد مسدود از ملا اعلی و نفی فاعلیست که در
 مندرج است در غایت ظهور و قلبه و صفاء صلاح و سعادت و مزایای این او و در میان

اعمال الالهی صلیت فویہ و در فی الخافیه اما استغفار و توبه و در سجدہ نماز و کثرت
اما استغفار و توبه و در کمال جود و استغفار اما استغفار و توبه و در سجدہ نماز و کثرت
و استغفار برای انسان قوه عاقله و سبیه باید که ملا علی قاری است و اینها فتوحی می باشد و در سجدہ
عاقله او در قاسم صلی و لهذا عفت صفت او می باشد و اینها امور لازم است و اینها امور لازم است
یا نه یا بی شده که نبوت عنایت لغزین بود که کسی را که چنین آفریده باشند و بسیار هم اصحاب
مغفون فوسیه که بعضی از او عادت با اکثر آن متصف باشند و نبوت فایده بسیار باشد
چرا که مثل مشهور است که هر کس که دو مرتبه بگوید و گوشت گرفت و کشته شود و کشته شود
صفت بخیل می ماند و می ماند نبوت کثرت صلی است بخیل خفته خاصه پیغمبر نیز کثرت صلی
است از ادعای الهی از خود بیخود است و در مشهور برای تشبیه هدایت پیغمبر در میان مردم
و تمام خرد و اظهار دین او و انکار موجود برای او پس از حدیث انوار می نماید و در
قلب تعلیف هر چند خواست پیغمبر که داعیه غریب دین پیغمبر از قبل او عادت تعلیف در
اینجا میگویند که مزاران باشند این تعلیف نیز در دست و انکار نیز در جوار اول میگویند
داعیه البی دل تعلیف است و از انکار نیز در جوار که در آئینه نامی منسوب و در بار منطبق
نمود بیکر آن فرزند می آید و اینها بعد از سبب الاخذ او را کرده می شود و کویا است
و اینها یکی یکی میگویند که سبب کلان البی می نامد تبلیغ شریعت بعد از طهری و طهری و طهری و طهری
شریعت است مردم و وطن او داعیه است فوی که از میان خود او جویند و اینها
کلمه العلیف من مبتی شریعت البی فی الناس و طهری عاقله و عاقله طهری دارد و طهری
طهری من صورت تشبیه و اینها در آئینه فوی که بجا می آید و در دست و در دست و در دست
بکمال خرد دل او جویند و اگر این داعیه از دل کسی جویند او را تعلیف خاص میگویند
اگر فاجرت صدق آمدند بنی الدین بالرجل العاقله کرد و اگر فاجرت مثل سبب و
او را بویک کند و بویک کند که مطلوب با تمام مانند دارد و اینها فضیلتی نه و در دست و در دست

الا فذكر من هذا ما هو مستبصر به من خليفه ما ملأ الله من عباده من عباده
منه ما ذكره في آخر الايام حيات بنجامر مسلمان شود و اين داعيه از دل او جويد اما اين حال بزرگ
و افي نه است استند الله بنين بر فست و دل بگذاشت است و بگذاشت اين داعيه فقيه نازد از فوق
است و دولت كنند سبهم ملا اعلی در كنش بغير نيزند كراگر خود بر نفس او استند بغير
اجناب از همه باشند در قوه حافظ او نموند و در حقيقت نهاده باشند و آن كند نه است
و در مديت قائم او نموند از عصمت كنند نه و آن صدقته است و في سلطان انظار او انظار
استعد او نفس او خواب الوده است ما بنجامر انظار آن كنند بيدار شوند و قابليه نفس او بگذاشت
چيز بايد نفس بنجامر نفس بايد و بايد كه است محلكه كه سر آن سبطي دارد و عمری بايد كه
با ر ايد بكنار اين دولت سر مدبكه كس را نهند سالها بايد كه در سايه بنجامر زندگانی
كرده باشد و بار بار نفس فقيه بنجامر انانیت او را زير و زير ساخته و بار بار انانیت
است عليه و سلم محبت عطفي بهم رساننده باشد كه لا يوحى احدكم حقى اكون احب اليه من نفسى قال و
والا انزال ليعطى و قد اعانته بنجامر نفسى قال خود كوى مسابقت وجود و تعلید
بنجامر در حكما اعباء جهاد در حق او بر نه تحقيق رسیده در سدايد و مسكاره سركب بنجامر
كنند و آن حوادث را كویا با لا صانه بر خود بر نه و در نه نفس از درجه
محابا بنجامر در كنند بر صد مسند سابقین فكر فقه نفس فقه بنجامر بر نه و در نه
اعمال بنجامر در جوم نفس این عزیز بنجامر فرموده و اجتناب نفس او از الوان اعلا بنجامر
و اخلاق نامرضه السنه و كرات و مراتب باره نبات و فوز بدرعابت و اوده بنجامر
سینه و مقامات عالی او اجزا فرموده و سرف و عظمت وی و لیاقت او بجهانت قلا
و خلا از انحضرت صلوات الله علیه و سلم ترا و نموده مسلمان كس قابلیت آن پیدا كرده است
داعیه نازد از فوق سج سموات كسب الوان ملا اعلی در جوم نفس خود عمل كند و آن عهد
نشدید دین بنجامر و اجازه هو خود را در فزاید دل فضل الله بویته من رب این خلافت نه

[illegible]

[illegible]

[illegible]

تلمیحات مختلف را نموده ایشان را اگر چنانچه نزدی میگرد که دلالت لازم مساوی برده
 مردم مسلم است اما دلالت لازم اعم بر وجه نزدی مسلم نمیداریم دانیده اوصاف لازم اعم و ملحقه
 ماحضت در غیر ماضی این صفت یافته شده گوئیم تفریق و عیست از میان و نفهم بآن
 حاصل میشود و آنکه بآن صفت نیست عبد الرحمن بن عبد الله بن عباس بن علی بن ابی طالب بن
 احد بن مالک و احد بن ابی نزار و لا اعمی بر اینست فاستنباط فی ذلک عمر بن الخطاب فقال قایل
 اباه واره و قال عز من قده كان لا بد و امر من غیر خدا تری از بندگان و عمر بن الخطاب
 الحمد ما بین پس تفریق علی بن علی است و تحقیق در تفریق آنست که دلالت نمیکند محض لفظ
 لیکن میکند بمساعده قراین مکتبیت که قراین را دلالتی است اما قطعی و باطنی ملک دلالت
 در آن بر دو تار و دلالت ابر و بود طلب با دان و همچنین لفظ را نیز دلالت است بر حق
 منطوق خود پس تفریق بر دو تار میشود ابهام بعضی بعضی دیگر مجسمه میکند و همچنین
 تحقیق نیز یک فیه در ابیات و فادوی و قراین پس است که دلالت لفظ قطعی نیست بلکه لفظ
 الغر این دان قراین کما بی خفیه می باشد و کما بی جلایه نیز در استنباط معنی از مثل این و لا بل
 فهم اهل لسان است در مثل اینک ابتدا مفهم و صفت ذلک نام شافعی که سانس و ریس مستنبط
 بر قوف آمد بر شرط چند که آنها محقق قراین معانی مقصود باشند و چون حال برین مواضع
 دلالت و بود لازم اعم بر وجود ملزم اخص مستبعد و سکریت چون انجند و مسند و چون
 در مقصود نام مسند الی بکر الصدیق رضی الله عنه آخر الدار می معنی نیست الی حیه و الی بکر
 الصدیق فی قصه تاریخی فذکر غزواتها و غزواتها بعضی بعضی فی الجاهلیه و ما بها الله
 من ان الله و اطباء العنا طبط و شک این عود اصابه و وسط لایمنا و شک این ففقت
 یا عبد الله حتی متی امر الناس بها قال ما استقامت الا نیه قلت یا الایه قال یا را است
 السید یكون فی الخوار فتبونه و یطیعونه قال أقاموا و ایک و أعرج الدار می عن قیس بن
 الیو جاج قال و نکل الیو بکر علی امراة من احسن یطیع لایا نینب قال و آة لا تسلم فقال یا

[illegible]

يا رسول الله تخشع ما الذي اخطأت فقال النبي صلى الله عليه وسلم لا تفعل ان تخشع من محطوم مني
حضرت عدي بن مسعود قال لما كنت عند الحفرت صلى الله عليه وسلم لي بكس على الزبيب فقام
السيد ابان بر منديل يجامر فواذ به قد بر منديل يجامر فواذ به قد بر منديل يجامر فواذ به قد
موا في تعب حضرت صدوق فقال ابو جعفر انه ليس خلاجه ما يستحق فخره فيكونه سكوت
از تصديق ان اشخاص با وجود قدرت بر تسمية الناس بطريق مساطفه من خطا و ساءد او كثر
... يا ايها الناس اياكم ما علمت انما هي مني است كدر هذا بعد كورست اخي ابراهيم
عقب قال كانا سلام الي بكر الصديق سبب مني ما ساء و ذلك ان كان ما جربا باسم فزاي روبا
ففضها على عجز الارب فقال من ايرانت قال من يرك قال ايرابا قال من في بيت قال فالتس
انت قال انا جرحا في الصدوق وذاك فانه بعثت في من فوكت يكون و زبره في حياه و خلفه
بعد موت فاسرا ابو بكر حتى بعث النبي صلى الله عليه وسلم فجاها فقال يا مها الدليل عليا ندعي قال لا
التي رايت بالاسم فخالقه و قبل يابن عبيد فقال اشهد انك رسول الله و اخرج ابن عساكر و ابن
مسعود قال قال ابو بكر الصديق فرغت الي اليمن قبل ان يبعث النبي صلى الله عليه وسلم فترت
على شيخ من الازد فذقرا الكتب و انت عليه اربعة عشر سنة الا عشر سنين فقال لي بكر
عصا قلت نعم قال و اصبك في ريسا قلت نعم قال و اصبك في ريسا قلت نعم قال و بعثت
منك فاذلة قلت يا ايها قال تكف لي عن ظنك قلت لم ذاك قال اعد في العلم الصادق
ان نبيا بعث في الحرم يجاود على المعرفة فتى و كهل فاما الفتي فخواص عذرات و دواعي معتلا
و اما الكهل فابيض يخيف على لونه سامة و على فخذة اليسرى علامته و انا طيبك ان ترضي فقه
شخا فنت ما فيك الصفة الا ما مني بها قال ابو بكر فقلت له من طبعي فزاي سلمة سودا و فوق
سدرتي فقال انت قد و رب الكعبة فخرج ابن مسعود اليه قال قال ابو بكر يا رسول الله طار
ار لي في عذرات الناس قال انك ترون من الناس لسبيل قال فدايت في صدر في ثا زقنين
قال فنتين و اكر كسي فيكونه كصدوق رضي الله عنه انك تريد انك انك في كذا فنت او مت و

[illegible]

سنة ١٢٠٠

قال ابو بكر لوران اقرى بنى فقال عمر انت افضل منى فانظر ضعف درين انار مضطربى سرور
انك اين او صاف را در خطيست در انبات خلاف خاصه در طبقه اولي بود والا ذكر اين
كلمات در مجت انبات خلاف عاين از قانونه محاطا به باشد من مسند عمر بن الخطاب
رضي الله عنه اما شرط خلاف فقد اجاب ابو يوسف عن الى اللج الهندي قال عظم عمر بن الخطاب
رضي الله عنه فقال ايها الرعا ان لنا عليكم حق الضعيفه بالعبث الموت على الخيبر ايها الرعا
ان ليس من علم احب الله ولا اعم نفعا من علم امام ورفضه ولسن جهل انفس اليه ولفهم
من جهل امام وعرفه وانه من ياخذ بالحق فيه فما بين ظن انينه يعطى الحافيه من فوقه وآخر الي
يوسف بن عثمان بن عطاء الكلاعي عن ابيه قال قال خطيب عمر الناس قد اسدوا شئ عظيم قال انا بعد
فاني اوصيكم بتقوى الله الذي يعق ويهلك منه سواه الذي طاعة من يخاف اوليائه ومحبته
يوفر اعداءه فانه ليس له اكل ملك معذرة في نفسه فكل من حبسها بهي ولا في تركه حتى حبسها
فصلاته وان اتق ما عايد الراعي من رعيته تاهم بالذي به عليهم في وطايعت دينهم الذي
يأثم اسدله واقا عليها ان تأمركم بما امركم الله من طاعة وان تنهاكم عما تنهى الله من محبة
وان تغيم امر الله في قريب الناس وجديد ولا تبالى على من قال الحق الا وان اسد فرضا الصلوة
وجعل لها شرطها من شروطها الوضوء والطهارة والركعة والسجود واعلموا ايها الناس ان
الطهارة فخر وان الباطل غنى وفي العزلة راحة من حطاد السوء واعلموا ان من لم يرض عن
الله من قضاياه لم يرض اليه فيما يحب كنه شكره واعلموا ان سدا قبا عبادا يمتنون بالباطل بهجه
ويكون الحق بذكره رخصا وديوا افرحوا ان فاقوا فلم يامنوا فاجروا من اليقين بالمال يامنوا
فخلصوا بالمال من الخوف فخرجوا ما ينقطع عنهم الجوده عليهم نعمة والموت لهم كرامة فخرج
ابو يوسف عن الزميري قال جاء رجل الي عمر بن الخطاب رضي الله عنه فقال يا امير المؤمنين لا
الي في اسد لونه لانهم لم اقبل على اخفى فقال يا امير المؤمنين قولي من امر المسلمين شيئا فلا يفتي في
امر يومه لانهم ومن كان حلو من ذلك فليقبل على اخفى ولسن توالي امره وآخر ابو يوسف

في

من سجدته المبررة في كتيب عمر بن الخطاب رضي الله عنه في الجهاد في سبيل الله في هذا الزمان
وبعد روي عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم في كتيب عمر بن الخطاب رضي الله عنه في الجهاد في سبيل الله في هذا الزمان
مستك في سبيل الله في كتيب عمر بن الخطاب رضي الله عنه في الجهاد في سبيل الله في هذا الزمان
في سبيل الله في كتيب عمر بن الخطاب رضي الله عنه في الجهاد في سبيل الله في هذا الزمان
صراع ولا يصلح ولا يتبع المطامير ولا يقيم امر الله الا بعمل لا يفتنهم عزه ولا يظلم في الحق
على عزه وقال ابو يوسف بن محمد بن الحسن قال قد تبي من سجد طلبة محمد بن عبد الله بن عمر بن الخطاب
خطبا عمر بن الخطاب رضي الله عنه في كتيب عمر بن الخطاب رضي الله عنه في الجهاد في سبيل الله في هذا الزمان
الصدوق في كتيب عمر بن الخطاب رضي الله عنه في الجهاد في سبيل الله في هذا الزمان
اما في هذا المال محلة الا على الاطلاق ان يؤخذ بالحق ويحط بالحق ويمنع من الباطل والباطل
لكم كولي البسم ان استغيت من استغيت وان استغيت اكلت بالسودف في كتيب عمر بن الخطاب رضي الله عنه في الجهاد في سبيل الله في هذا الزمان
اعد الظلم اعدا ولا يعتد على حق هذه الارض واضع قد يظلم هذا الحق في كتيب عمر بن الخطاب رضي الله عنه في الجهاد في سبيل الله في هذا الزمان
بالحق وكم على ايها الناس فقال اذكروا لكم قد تبي بها لكم على ان لا اجبي شيئا من جديكم
ولا مالكم اسلمكم الامم وكم على ايها الناس فقال اذكروا لكم قد تبي بها لكم على ان لا اجبي شيئا من جديكم
ازيدوا خطايكم وارزاقكم من الله وسدد الله دياركم فكم على ان لا تعجبكم في كتيب عمر بن الخطاب رضي الله عنه في الجهاد في سبيل الله في هذا الزمان
المهاجرين والاهل في كتيب عمر بن الخطاب رضي الله عنه في الجهاد في سبيل الله في هذا الزمان
كثيرا على اهل في اقوام لاخرة يطلبون يدنا عرضة ماكل دمه فاصحابها كمالا على ايها الناس
الا من ادرى ذلك فكم خلق الله ربنا وبيدنا ايها الناس ان الله علم حقه فوق
حق خلقه فقال خيا عظم حق ولا يا فخركم الله تتخذوا الملايكة والبنين اربابا بالاجرام كما
عباد اذ انتم مسلمون الا والى لم احكم امرار لا جبارين ولكن بعثنا ابنة البهي بشي
كم فادبر على المسلمين حقوقهم ولا تغربهم فقلوبهم ولا تجربهم فقلوبهم ولا تغربهم فقلوبهم
الا بواب ووجه فباكل قلوبهم صعبهم ولا تساروا عليهم فقلوبهم ولا تجربهم فقلوبهم

بهم الكفاية فاعلموا انهم هم كفاية فكلوا من ذلك فان ذلك الخبز في جهاد ودرهم الدنيا
 التي شئتم على امراد الاضداد اليكم اعينكم الله ليغفروا الناس دينهم ويغفروا عليهم فيهم وعلو
 فيهم فان السكك تارخوه على حال وكان عمر بن الخطاب في السنة يقول لا يصلح في الاعمال
 البتة فاني في غير دين في غير دين واخرج ابو يعلى عن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 الا اخبركم خيرا ايكم من شراهم الذين يفتخرون ويكبرون ويخونونكم ويذوقونكم ذلة ايكم
 الذين يفتخرون ويغفرونكم ويغفرونكم ويكبرونكم ويخونونكم واخرج مسلم وابو يعلى وغيرهما ان عمر بن الخطاب
 خطب يوم الجمعة فذكر النبي صلى الله عليه وسلم وذكر ابا بكر فقال اني رايت كاهن دينا فترني نفرة
 او نفرة من والي لا اراه الا غصورا جلي وان اخوانا يامروني ان اتخلف وان اعدم من الغنى
 وبيعة ولا خلافة ذلك الذي بحث به بنو بني علي رضي الله عنهم والي قد علم ان اخوانا يستطيعون في
 في الامر انهم هم بيديهم على الاسلام فان فعلوا فادركت هذه الكفاية والاعمال فان
 محمدا بن ابي طالب فخلقه الله بركة هو كمال النور الذين توافي رسول الله صلى الله عليه وسلم ويؤمنون به
 في حجب تارة والاسلم على ابيهم دينه فلا يخافون في الخلافة الا في هذه الخلافة والاقام الخلافة
 العامة قال قد اقرئت ان خليل الانبياء في الخلافة فورا ان اخوانا يستطيعون في في الامم
 فورا ان اخوانا في اسارة الى الخلافة العامة الى العامة وان يتعدى لها من بعدهم عليها من
 الاولين وفلا اولئك اعداء الفضائل خديعة وتخيف لهم هذه حيلة الكفر والاسلام ولكن
 البخاري وابو يعلى وغيرهما من عبد الرحمن الي ليلى قال مررت مع عمر بن الخطاب في مكة فاستقبلنا
 ابنه كنانة فافهم فلق فقال له يا نافع من اتخلف طاعة قال اتخلف عليا بن عبد الرحمن
 بن ابي لهب قال قلت له اني اريد ان اتخلف طاعة من اتخلف طاعة من اتخلف طاعة من اتخلف طاعة من اتخلف طاعة
 الله عليه وسلم قال نعم ووجدت اخراهم كنانة بلادة ذلك انهم محقرة فاجيبه ان يسموا كنانة
 الله من رجل من العشرة قال نعم ما رايت الله يرفع بالقرآن اخوانا ولا يرفع بالقرآن قوما
 وان عبد الرحمن بن ابي ربيعة عن ربيعة بن ربيعة عن ربيعة بن ربيعة عن ربيعة بن ربيعة عن ربيعة بن ربيعة

خلق

[illegible]

يا خذ اخي الحكم ابو بكر من عالم من ذين عبد الله قال يا قيس رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ثلاث الاضمار ما اسير ومنكم امر قال فانما هم محرر من الله قال يا قيس الاضمار الستم تعلمون
 ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قهار ابا بكر يعظم الناس فايكم تطيب نفسه ان تقدم ابا بكر
 الاضمار لغو فانه ان تقدم ابا بكر فخرج احد من راي الطاهر رفيق ابو بكر في غزوة السرا
 بيان وبالله ما قيل من جهنم فانه يوجد ما تحلف به الاضمار وما كل من عمر بن الخطاب رضي
 الله عنه من ايامنا من ابي بكر يا رسول الله صلى الله عليه وسلم في مرضه فبايعوني لذلك قبلتهما
 وتخلف ان يكون فتنة يكون حادثة واما استدلال او بر خلافه مذهبنا سوابق احكام
 ان قد اخرج ابو بكر عن ابن عباس عنده في هذه الاضمار على ابي بكر تم عقلت يا قيس الاضمار ما
 المسلمين ان اهل الناس يا رسول الله صلى الله عليه وسلم من بعده ما في النبي اذ جاني الوار ابو بكر
 السباق المبين ثم اخذت بيده وبادت في رجل من الاضمار ففرض على يده فدان ان اخرج عليه
 وبتابع الناس ما فهميد او خلافت عامة خلفاء الراز وخوفا فانت اليان در ايام ظهور اسلام
 وفوقه اذ قد اخرج ابو بكر عن علي بن عبد الله المزني عن رجل قال كنت بالدمية في مجلس
 عمر بن الخطاب فقال لي يا قيس كيف سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يصف الاسلام فقال
 سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ان الاسلام باحد عام ثم ثبات ثم ربا ثبات ثم سدا ثم باز
 فقال عمر فابو النزول الا انقصا والذين اخذت بمعضون آية اخرج شطاه فاذره آية
 واما فهميد او خلافت عامة خلفاء الراز في قرن ثلثة فقد اخرج الترمذي عن عمر بن عمر قال
 فطينا عمر بالجابية فقال يا ايها الناس اني قد سمعتكم كما سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم ضيا
 او هيكم يا صاحبي ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم
 السعد واليسعيا ما فهميد او خلافت عامة خذوا اذا نكحوا او هت فتنة عامة خذوا
 فقد اخرج البخاري عن سعد بن سعد قال سمعت عذبة بن عبد الله عن علي بن عمر رضي الله عنهما
 انما كلف قول النبي صلى الله عليه وسلم في الفتنة قال قلت فتنة الرجل في ابيه او ولده

وعنده يكون في الصلوة والصدقة والامر بالمعروف والنهي عن المنكر قال السبيعي الساك
 ولكن الذي يخرج السبيعي قال ليس عليك منها باس يا امير المؤمنين ان عليك منها باس
 اكبر لا باس بغيره قال لا بل اكبر قال اذا لا يعلق ابدًا قلت اجل فلما اخذته اكان عمر
 الباب قال نعم كما علم ان دون هذا القليلة وذلك التي حدثت حديثا ليس بالاعايد فبنينا
 منها من الباب فامرنا مسروق بن عمار فقال من الباب قال عمر اما استدلال او برطافة فوجده
 وهو اخذه وحججه من عمر قال عمر فافتت بلي في ذلك في مقام ابراهيم وفي الجاني في
 اسارى بدر واخرج مسلم عن سماك بن زهير في قصة الايلة و فلما حكمت احمد الله سبحانه
 ان يكون الله بعد في قولي اقول الحديث اما بيان افضلية خوددندان خلافت خود اخرج
 محمد بن المصطفى بن سالم بن عبد الله بن عمر قال عمر بن الخطاب لعلي بن ابي طالب
 مني لسان ان اقدم في غير عنتي اهلون علي فمن ولي هذا الامر بعدي فليكن ان سيرة وعنه القريب
 والبعد ولام اعدان كنت اقاتل الناس عن نفسي واما بيان خلافة من بعد وتوريته
 اور اميان شمس السبيعي في قصة مقتل عمر و الا فتاوى علي بن عثمان من حديث عمر بن
 ميمون عن عمر قالوا اوص يا امير المؤمنين اختلف قال يا اعداي بعد الامر من هو لا الفخار
 الرضا الذي توفي رسول الله صلى الله عليه وسلم و من بعده راض مني عليا و عثمان و الزبير
 و طلحة و سعد و عبد الرحمن الحديث و من بعده عثمان بن عفان رضي الله عنه اما استدلال
 به خلافة فانه ساجد لكنه بانكره ارسا بقاين بعده ان هذا جازع الترمذي عن ابي عبد الرحمن السلي
 قال لا عمر عثمان اسر من عليهم فوق داره ثم قال اذكركم بالعدل تعلمون امر ارجين نقض
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم انبت حرا فليس عليك لابي او صديق او شهيد قالوا نعم
 و اخرج الترمذي عن حماد بن عمار بن عيسى في قصة طه بن جابر قال فقال الترمذي السلام
 بل تعلمون ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان على سيرة و هو ابو بكر و عمر و اما فخر الجليل
 حتى انما لم يجارته بالخصيصة قال عمر فخره راجع فقال اسكن ثيبه فانما عليك و صديق

[illegible]

مرة في كسك رسول الله صلى الله عليه وسلم كثر الغنى فخر بها فخرجت مغنية في ثوب فقال يا ابي
الهيبة فغنى اليه فاذا هو عثمان بن عفان فاقبلت عليه وجيرت فقلت هذا قال نعم واخرجني الى مكة
في ايام عمر فانه ذكر رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت فقال تعقل يا ابيها مطلقا العمان فانه
الحاكم عن البيهقي قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول انما السكينة غنينة وفتنة
او اخلافت وفتنة قال فلما بار رسول الله صلى الله عليه وسلم فاما ما رواه قال عليكم بالاسبر
وامسى واسار الى عمان واخرجني اخوه كثر من الغنينة اغنى عثمان في العلم الذي قيل فيه كما يستغنى
فقالوا لان يقول ان من غنى عثمان الغنينة لم ينكم قال قلنا الصلوات لله هذا فلما تقول يا قول
انما قال في الحديث رسول الله صلى الله عليه وسلم في منامى هذا فقال انك ساء بها الحجة واخرج
احمد بن ثابت بن الخطاب امرأة عثمان بن عفان قالت فليس للمؤمنين عثمان فافغى فاستغنى
فقال ليعقلني القوم فقلت كلا ان ساء ادم يبلغ فكنت ان رويك استغنى عن قال اني رايت
رسول الله صلى الله عليه وسلم في منامى هذا ما يكره وعرف قال فطر هذا اللبنة ومن مسند علي بن ابي
طالب عن ابي عبد الله ان شرط خلافة فقها خرج احمد بن عبد الله بن محمد بن حماد بن درويش
علي بن ابي طالب قال سمعت ابا عبد الله عليه السلام يقول سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول
صلحهم مع الصالحين وسرهم مع الله ارحم واخرجني ابو جعفر عن عثمان بن عفان رسول الله صلى الله عليه وسلم
خطب الناس ذات يوم فقال الا ان الامر من غيري الا ان الامر من غيري الا ان الامر
من غيري ما اقاموا بركات فاحكموا عهدوا عما عاهدوا وما استمرخوا من غيري الا ان الامر
ذلك منهم فعليه الله والملائكة والناس اجمعين اما باني فغضبية يعني بسيد اندوى مؤانسته
مرنوخا وموقوفه فانه خبير ابن مسعود به جميع اهل بيت اما كسي ارضها انكر معني تركهم من
علي بن ابي طالب واما ما روي في حديث ابو بكر وعمر سيد الكون اهل الجنة روي بطريق متعددة عنه
ومن طريق الشعبي عن الحارث بن ابي اسحق عن النبي صلى الله عليه وسلم قال ابو بكر
وعمر سيد الكون اهل الجنة من الاولين والاخرين فانك لا تبيد ما تحبها باعلى ومن طريق واذا

[illegible]

[illegible]

كان ابو بكر ثم عمر فجل عداوتها فبكت باليد الموحدين فقال علي وادعي علي الحجة ودير الغنمة
 اي فلانها والي ليس معاوية موقوف في المراتب وما يدل على بشارتها بالفرقة من حديث علي
 العباسي من حديث الحسن بن محمد بن علي انه سمع عبد الله بن ابي رافع كان علي عن علي بن ابي بصير
 صلى الله عليه وسلم قال في قصة عاتق بن ابي بلتعنة انه قد شهد بدرا وما يدركك من العلم
 على اهل بدر فقال علوا ما كنتم تفتخرونكم في غزوة بدر ما كنتم تفتخرون بها من السرايا بقايا المعز بن جندب
 ترجع السرايا من علي قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم انه لكل بني سبعة بنو رجبنا وراحميت
 اربعة عشر فلما من هم قال اما ذابني وصهر وعزة وابو بكر وعمر وصعقت بن عمر وهار وسمان
 وعمار وعبد الله بن مسعود وابو ذر والمقداد اما استدلال برجلان في غزوة بدر من جهة معاوية مستطارة
 من مدينة اتبع الحاكم عن ابي اسحق عن زيد بن اسحق عن علي قال قيل يا رسول الله من قومك جندك
 قال ان توفروا ابكر تجدهم فادبا امينا زاهد في الدنيا راغب في الآخرة وان توفروا توكبه
 نوابا امينا لا يخاف في سلوته لا يرم وان توفروا علوا ولا راكم فاعلمين بقدرة ما ديا مهديا
 يا فتكم الطريق السقيم فلما استدلال برجلان في غزوة بدر من جهة معاوية علي مهديا وادعي الزحف
 من حديث ابي جابر البستي عن ابي عبد الله علي قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم رحم الله ابابكر وعمر
 ابنته وعطى الي دار الجورة واعتق بطال من دارهم احد عمر بن الخطاب وادعي الزحف والحق ودار
 سعد بن رحم الله عثمان تسجبه للامانة رحم الله عليا اور الحق موصيت دار واما استدلال برجلان
 صديقين از جهة معاوية فاعلموا باوقافهم في الاستيعاب عن الحسن البصري عن قيس بن
 عباد قال قال ابو علي بن ابي طالب ان رسول الله صلى الله عليه وسلم ممن ليالي واباما ينادي بالصلوة
 فيقول مر وايا بكر يصلي بالناس فلما قبض رسول الله صلى الله عليه وسلم نظرت فاذا الصلوة على
 الاسلام تقوم الدين فزعتنا لئلا نمانا من رضى رسول الله صلى الله عليه وسلم له بيننا فابا بكر
 واما ثمانية على الصديقين بطلوه ذكر ابو عمر في ترمذي اسيد بن صهيب انه ادرك رسول الله صلى الله
 عليه وسلم ورقي عن علي صديقا حسنا في ثمانية علي ابني بكر يوم مات رواه عن ابي اسيد بن هار

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وہی ہے جس نے

وینے کے لئے

الحكم على من فيه احد وكان من طلب الصلوة تسبدهم حال الامور اهل المؤمنين فخذ احسن الصلوة
 ومجته الجليله اذ عتلكك الحارسات وما كنت انت وراكك الكلب هذا هو في زمانه
 بكته واعلم انك رب قدنا فقد فاكس لي فيه الامور قد لفت واخبرت وورثت فلم يكتف
 من شي من عواقب قضاء الله عز وجل الامور فمجلس والامور في فضل من اخرج الملك عن يد
 بن اسلم قريه اسية قال سمعت عثمان بن عفان في موضع الحديث قال انك سبنا على انك قدوة لنا
 وانت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم في مكان كذا وكذا او ليس هو من صحابه غيره في غير مكان
 كذا على انك ليس في الاصل من امر الله في الجنة فقال طلحة بن مالك نعم واخرج ابو جعفر عن طلحة
 بن عبيد الله قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لكل نبي رفق ورجوع عثمان ورسول سعد بن ابى
 وقاص ما حدثت بالعبك الشيطان لا فخذ اخرج مسلم من حديث ابن شهاب قال اخبرني عبد الله
 بن عبد الرحمن بن زيد بن اسلم عن ابى عبد الله انه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 الله عليه وسلم وعنده من فرسك بكرة يستكثره عاليه صوابه فلا استاذن عمر رضي الله عنه
 بن جندب بن الخطاب قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ورسول الله صلى الله عليه وسلم بكم قال
 عمر رضي الله عنه الصلوات منكم يا رسول الله فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم محبت من هو لا
 الدقيق من عتقي فلما سمع صوتك بنذر الخطاب قال عمر رضي الله عنه فانت اخي يا رسول الله ان سب
 تم قال عمر رضي الله عنه اي عداوات الغنم بيني والاشجار بيني قال رسول الله صلى الله عليه وسلم بكم نعم
 افطوا اعطوا من رسول الله صلى الله عليه وسلم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم والذي نفسي بيده
 ما لعبك الشيطان قط سالكها في الاممك فجا غير محجب واخرج ابو بكر بن ابى شبيب عن
 ابى سلمة قال قال سعد بن ابى وقاص ما كان باقدا اسلاما ولا اقدما بحجة ولكن قد عرفت
 بما لي شي على فضلنا كان ان هذا في الدنيا يعني عمر بن الخطاب يا امير المؤمنين اخرج عمار بن
 اخبرني ابو جعفر عن سعد بن سعد بن ابى وقاص قال عرفت عثمان انه سمع رسول
 الله صلى الله عليه وسلم قال انما تكون فتنه القاعد منها غير من القامم والقائم غير من الاثم

والاسم من الساجي قال راسب ان دخل على النبي وسيد يده ليقف في مكان كانه اودع
 وخرج ابو بلي من حديث فامر به محمد به الي وقاصص ان اياه حين اتي اخذت اصحاب رسول
 الله صلى الله عليه وسلم وتفرق ثم استمرى راسية ثم خرج فاعترض منها باليد اليه فلما كان عند
 من اخذ الناس بعد افرأى راسية يوم سبها بول فقال من هو من هذا سبها فاعترضه سبها كما اظهر
 فابا يدركها على عودكم جلد يد فليل من ربه بعد على حق او مخنية ثم طلق اليهم اما بعد فكم من سبها ما
 به سلم عمر بن الخطاب لا يبره نصيب ان من اذ اسب هذه الاشياء من هذه الاشياء فاصحى فكم من سبها
 في امر الله فقال من اذ اسب من سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ان هذا كسوف بعد
 فحين او قال من جسد الناس فيها الغنى الحق التقي بان استطعت ما به ان يكون كذلك من سبها
 راسية فكم من سبها في هذا فقال راسية باي فوسب على راسية لم يكن قط عجزه فقال بعد امر من
 بعد ذلك قال اما بعد في بعدكم قال بعد فكم من سبها في هذا فقال راسية لم يكن قط عجزه فقال بعد امر من
 مكانه واما ما سبها من بعد في علي ان الخلافة لقرش فقد اخرج ابو بلي من محراب بعد من الي
 وقاصص من ابيه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم يروى عن فرسب لانه اسد من جلد من
 مسند سعيد بن زيد في المونة اما عديته في سبارة العشرة بالجنة فقد اخرج ابو بلي من عبد
 الرحمن بن الاخنس قال طلبنا العشرة بين شعيت فقال من على فقام سعيد بن زيد فقال سمعت رسول
 الله صلى الله عليه وسلم يقول النبي في الجنة راسية في الجنة وعمر في الجنة وعائشة في الجنة
 وعلي في الجنة وطلحة في الجنة وزيد في الجنة وعبد الرحمن بن عوف في الجنة ومعه في
 الجنة ولو سبها ان اسمي العائشة سميت وخرج السريدي عن عبد الرحمن بن محمد من ابيه ان
 سعيد بن زيد عديته في فخران رسول الله صلى الله عليه وسلم قال سبها في الجنة ابو بكر في الجنة
 وعمر في الجنة وعثمان في الجنة وعلي في الجنة والزبير وطلحة وعبد الرحمن وابو عبدة وسعد بن
 الي وقاصص قال قد سبها في السنة وسكت عن العائشة فقال انقوم نسبك الله يا ابو العور من
 العائشة قال قد عتوني بانه ابو العور في الجنة واما بيان ان ابا بكر عديته في سبها في سبها

فان لم يكن خلاص من هذا المسلم فاجب ان يكف ولا تقبل الا طاعة اخي المسلم وادخل الدار
من حيث لا يحتسب وخرج من حيث لا يحتسب فذلك واجب الدار من طريق العسكر والبر
قال فلما كان في ذلك اليوم اذ كان في مكة فاعطاه سبعا وانه كان في زحف والذين للمزبوع
والذين في الدار من الدار من هذا الطريق ايضا قال بعد ان كان في مكة اذا ملك
طريقا فاعطاه منه وبعده سبعا وانه فحق في امرأة والذين في مكة فاعطاه المرأة الربع
قال فاقوا في ذلك اليوم اما قد باعنا في البكر مما اسدنه فخذ اخرج البكر في الاستغاب
ابن مسعود اهلها الحاكم انفسكم فان رسول الله صلى الله عليه وسلم حين ابكر لهم امانا وعباد
كثرة سوا ذلك فخذ اخرج البكر فانه اطلب مع امرائه فخرجت من عبادة سنة وخرج
الحاكم من طريق خالد بن الوليد من مسروق عن ابن مسعود قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الذي
لا سلام بحربه الخطاب ووالي عجل بن سبهم فخرج البكر فاعطاه سبعا وانه فحق في امرأة
السلام مدهم به الا ان كان فخرج الحكم من طريق المسعود عن العاصم بن عبد الله عن
ابن مسعود قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فخذ اخرج البكر فانه اطلب مع امرائه
عن عجل بن الخطاب بن قيس بن ابي العازم عن ابن مسعود قال ما زلت اخرج منذ اسلم وخرج
الحكم عن الجاهل عن ابي عبيدة قال قال عبد الله بن ابي سفيان عن الناس ثلثة الزبير بن عتيق في كوف
فكان لا يراه الا في كوفته وانه ان رأت موسى عليه السلام فحالت لا يبدا بالابتسام
في كوفته من استخاف عمر وخرجت الحام من طريق ابن مسعود عن الزبير بن عتيق عن ابي عبيدة
عن مسعود قال قال النبي صلى الله عليه وسلم فخذ اخرج البكر فانه اطلب مع امرائه
قال لا سلام بحربه من ولا يقبل فيه اذا ذكر الصالحون فحسبه عمر وانا حكايته فخرجت
في حديث المامة الصدوق رضي الله عنه فخذ اخرج الحاكم عن حاتم عن زر عن عبد الله قال لا يقبل
في كوفته من استخاف عمر وخرجت الحام من طريق ابن مسعود عن الزبير بن عتيق عن ابي عبيدة
عن مسعود قال قال النبي صلى الله عليه وسلم فخذ اخرج البكر فانه اطلب مع امرائه

[illegible]

ذكره وحرر يان ذكره وندى من ان ذكره فلهذا في من هم سره اما في في خلافه عمان فقد اخرج الائمة
 من حديث الامام محمد بن عبد الله بن ابي طالب قال لما جئت في مكان قال عبد الله ما انا انا انا
 خرون والامة من الرمن وعلما عمان فقد اخرج اليك ربه الي شيبه من الي سبيد على ابو مسعود
 قال قال عبد الله وانه ليدن فلكوا عمان لا يسيبوا من خلفا وامن مسند عبد الله بن عمر بن الخطاب
 عن اما ان الخلافه في قبره ليس فقد اخرج ابو احمد و ابو يعلى و غيره على طريق نسق ان عبد
 الله بن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا تسروا في الامم في قبره ليس باق في الي
 ايمان واما آية السجدة في قوله الذين جاءوا مع رسول الله صلى الله عليه وسلم واما
 في اول الاسلام اهل الخلافه فقد اخرج النجاشي من طريق محمد بن الزمري عن سالم عن ابي
 حذافيه قال فرق الناس على وجهين قال كان بينكم وبينكم فليطعن له اخره فليكن احد
 من ومن ابي قاله حبيب بن سلمة فهذا اجنبه قال عبد الله فقلت جوفى وبحث ان اقول
 اخرج بهذا الامر منك من فالتك واما كذا في الاسلام فخشيت ان اقول كلمة تفرق بين
 الجميع ومنتفك الهم وبعث على غير ذلك فقد كرت ما اعد الله في الجان قال عبد بن جليظ
 وخصه اما افضل في الخلافه على ترتيب الخلافه فقد استنبر من ابن عمر بن واما في هذا
 واتفق فقد اخرج النجاشي من طريق محمد بن يحيى بن محمد عن نافع عن ابن عمر قال كنا نجبر بين ابن
 في زمانه رسول الله صلى الله عليه وسلم واما ابنه ابا بكر ثم عمر ثم عثمان بن عفان رضي الله عنهم فافق
 النجاشي و ابو داود و عن عبد الرحمن بن عبد الله بن مسعود عن جابر بن عبد الله عن نافع عن ابن عمر
 قال كان في زمان رسول الله لا يقول باي بيك احد اثم عمر ثم عثمان ثم نكثت لهما رسول الله
 صلى الله عليه وسلم لا تفصل بينهم و اخرج ابو داود و عن حديث جابر بن عبد الله عن ابن عمر
 قال قال سالم بن عبد الله ان ابن عمر قال كان يقول رسول الله صلى الله عليه وسلم حي افضل
 امة ابني بعدد صلى الله عليه وسلم ابو بكر ثم عمر ثم عثمان و اخرج الترمذي من طريق عات
 بن عيسى عن عبد الله بن عمر بن نافع عن ابن عمر قال كان يقول رسول الله صلى الله عليه وسلم

ورواه في نسخة

بنى ابو بكر وعمران وفتح بعض طرف احد والى بعلج ذكر على رضى الله عنه فاجز ابو بعلج من عمر
 اسيد عمر بن عمر قال انقول على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم النبي ثم ابو بكر ثم عمر واحد على
 علي بن ابي طالب ففصل لانه يكون في واحدة منها احب الي من حر النعم تزوج فاطمة وحده
 وفتح الابواب غير باربه وفتح المراتب الي يوم خيبر اما روى الفلب التي بنى محمد فاطمة وفتح
 النبي ففصل في النجاشي من حديث عبد الله بن بكر بن سالم عن عبد الله بن عمر ان النبي صلى الله
 عليه وسلم قال راي في المنام اني اخرج بدو بكره على قايب فاجز ابو بكر فخرج ففصل في النجاشي
 نزفا صغيفا والله يفسر ثم جاء عمر بن الخطاب فاستخالت غراما ثم ارعبريا بغيري فربيت في
 روي الدار وعزلوا بطل اما التعريف الطام على خلافتهم من حيث ذكر ففصل فيهم على الترتيب
 ففصل في ابو بعلج من طريق محمد بن عبد الرحمن بن عيسى عن ابن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 اراي ابي بعلج ابو بكر واخبرني في الاسلام واحد فم حيا ففصل في عثمان وانهما على بن ابي
 طالب واخرهم زيد بن ثابت واعلم بالفضل للامام معاوية قبل واقرام الي بن كعب
 وكما امة امة واين هذه الامه ابو جندب بن الجراح اما ثبت روى السجيني بانها جنان مع
 النبي صلى الله عليه وسلم ففصل في التزوي والحاكم من طريق فافهم بن عمر بن عمر بن عبد الله بن نيار
 عن ابن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم انا اول من يبعث الله مني ثم ابو بكر ثم عمر
 الى الابد التبع ففصل في النبي ثم انظر المذكره حتى ١٢ بعد الذين وافتح ابن ماجه والحاكم
 من طريق اسامه بن امية عن نافع عن ابن عمر قال خرج رسول الله صلى الله عليه وسلم بين
 ابو بكر وعمر فقال هكذا بعثت واما ما نسب اليه من رضى الله عنه ففصل في النجاشي من طريق
 موسى بن عقيب عن سالم عن ابيه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من جرت به خيلا
 لم ينظر الله اليه يوم القيمة فقال ابو بكر رضى الله عنه ان احد تقى تقى ليسرني الا ان اتوا
 ذلك منه فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم انك ستفنع ذلك خيلا واخرج الترمذي
 من حديث جميع بن عمار عن ابن عمر ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا يكره انك

[illegible]

وہی ہے جس نے

عن النبي صلى الله عليه وسلم قال لو كنت متخذاً من أمتي خلقاً لاتخذت أبا بكر ذكراً في وصايجي وأخرج
الحدود من حديث جابر بن عبد الله عن أبي بكر عن علي بن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
في حقه الذي مات فيها ضياءاً ما ساء في حقه فخذ علي السب مني فخذ الله وائني عليه ثم قال لا تسيل حدائق
علي في نفسه ولا من يوالي بكره إلى قبيح ولو كنت متخذاً من أمتي خلقاً لاتخذت أبا بكر خلقاً ولكن
قلت الإسلام سدوا علي كل فتحة في بابي الشمس غير فتحة أبي بكر وأما ما يستدل به علي أنه لا يصح
سأني السبعة من حديث الأمامة فخذ أخرج أحمد من حديث أبي إسحاق عن أنس بن مالك عن علي بن
عباس بن فضال عن علي بن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال أبا بكر يصلي بالناس المديني
وما أملك من علي بن الخطاب في الله فخذ أخرج ابن ماجة من حديث أنس بن مالك عن علي بن عباس
عن أبيه عن علي بن عباس قال لما أسلم عمر بن الخطاب قال يا محمد لقد استبشرت أبا السمان بالسلام ثم قال
علي بن عباس رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه قال اللهم اغفر الإسلام ثم أخرج الترمذي
من حديث النضر بن عمار عن عمر بن الخطاب عن أبي بكر عن علي بن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
جعل بيني وبينهم أودع قال فأنه قد أخرج علي رسول الله صلى الله عليه وسلم فاسلم وأخرج الأثر
مروءة بن أبي الأوب عن ابن أبي ليلى عن السوس بن قمره قال لما طعن عمر بن الخطاب قال له ابن عباس
وكانت بمنزلة علي أمير المؤمنين ولا كل ذلك لقد صحبت رسول الله صلى الله عليه وسلم فاحسنت صحبت
ثم فارقته وهو منك أضيق ثم صحبت أبا بكر فاحسنت صحبتته ثم فارقته وهو منك أضيق ثم صحبت
محمد بن حنبل فاحسنت صحبتهم ولهم فارقتهم لتفارقهم وبهم منك أضيق فقال أبا بكر ما ذكرت من صحبت
رسول الله صلى الله عليه وسلم ورفقاءه فان ذلك من من الله تعالى من علي وأما ما ذكرت من
صحبتة أبي بكر ورفقاءه فانما ذلك من من الله تعالى من علي وأما ما شري من عزي فهو ما جلت في
أهل المحاكاة والابواب إلى طلع الأرض ذبلاً لا فتيت به من غداً لا بد عز وجل قبل ان يراه
وأما قول الشيخين رضي الله عنهما في ترتيب الأدلة بعد حديث النبي صلى الله عليه وسلم وقيل أيضاً
فقد أخرج الأثر عن علي بن عبد الله بن أبي يزيد قال كان ابن عباس إذا سئل عنه أنه مشركان في

243.

[illegible]

و مینه علی بن ابی طالب
الکافی

[illegible]

[illegible]

10

[illegible]

10

فقال فقال الى الجليل فاقبلتم ما خسرتم قالوا ارجع اليه فاسأله فان حدث بابي كبر حدث قال
من فاقبض فاجبرته فقال الى غير هذا ارجع اليه فاسأله فان حدث بغير حدث فاقبض فاقبض
فقال الى هناك فاقبضتم ما خسرتم فقالوا ارجع فاسأله فان حدث بغير حدث فاقبض فاقبض
فقال ان حدث بغير حدث فاقبضتم ما خسرتم فقالوا ارجع فاسأله فان حدث بغير حدث فاقبض فاقبض
صديق وناظرهم شهداء فخذوا من الجاهل من كسي من سجد من قراة ان السنن ما كبر فخرهم
ان ابي علي عليه السلام صعد اعداء ابو بكر وعمر وثمان فرجعت بهم فقال يا ابي علي
بني عدي بن وسبيل ان واما الفضيلة الشيخ فخذوا من الترمذي من حديث محمد بن كبر عن ابي
عمر قراة في السنن قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يؤمن بك رجلان سيدا كهول المؤمنين
من الاولين والآخرين المؤمنون والمسلمون لا تخبر ما با علي واما ثمانية غيبهم مع خسرهم فقد
اخرج احمد والبيهقي من صحيحه قراة عن السنن ما كبر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
ارحم ابي ما مني ابو بكر والتميم في امر الله عمر واصدقهم حيا فكانت به عاتق واعلم باطلال
الحرام ما كان جليل واخرضهم زيد بن ثابت واخر ابراهيم بن كعب وكحل الله عينه واهل هذه
الامة ابو حمزة بن ابراهيم قال الترمذي وفرداه ابو قلابة عن السنن عن النبي صلى الله عليه
وسلم نحوه واما حديث الامانة في اليوم الذي مات فيه رسول الله صلى الله عليه وسلم يحضر من رآه
الله صلى الله عليه وسلم فقد اخرج البخاري من ابن شهاب قال حدثني بن مالك انه قال لما حضر يوم
في صلوة الفجر من يوم الاثنين واولو بكر يصلي بهم لم يفتهم الا رسول الله صلى الله عليه وسلم قد
ستر حجة طائفة فظنوا بهم وهم صفوف في الصلوة ثم تبسم بضحك فكلم ابو بكر عاتق عاتق
الصف فظنوا به ذلك الله صلى الله عليه وسلم يريد ان يخرج الى الصلوة فقال السنن بهم المسلمون
ان يفتنوا في صلواتهم فقام رسول الله صلى الله عليه وسلم فاسأله اليهم بده رسول الله صلى الله
عليه وسلم ان اتعوا صلواتكم ثم دخل الحجرة وارتقى السرة واما من رآه الشيخ عنده صلى الله
عليه وسلم فقد اخرج الترمذي عنه الحكم بن عتيبة عن ثابت عن السنن رسول الله صلى الله عليه

وسلم كان يخرج على اصحابه من المهاجرين والانصار وهم جلوس وفيهم ابو بكر وعمر فانما يخرج اليه
 بعدوا الا ابو بكر وعمر فانها كما سطران اليه ونظر اليها ونسجلان اليه فينقسم اليها واما ما
 الي بكر الصديق فقد اخرج ابن ماجه من طريق معمر بن سليمان عن حميد بن النضر قال قيل يا رسول الله
 اي الناس اولى اليك قال عائشة قيل من الرجال قال ابو ابي هريرة اخرج احمد بن حنبل بن جعفر بن سليمان
 الهيثمي عن ثابت بن النضر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان طرقتك كما طرقت النجاة تترقى
 ان تترقى فقال ابو بكر يا رسول الله ان به الطير نائم قال اكلتها انعم منها على ان تلي لارجوا
 كما من ياكل منها يا بكر واما ما في عمر بن الخطاب فخرج الترمذي عن حديث اسماء بن
 جعفر عن حميد بن النضر ان النبي صلى الله عليه وسلم قال دخلت الجنة فاذا انا بغيري مني فقلت
 لمن هذا القوم قالوا يا رسول الله هم من فطنت الي انما هو فقلت من هو فقالوا عمر بن الخطاب
 واما اقرب السنين الله فمما يحب الشيخين فقد اخرج البخاري ومسلم بن عبد الله بن عمر بن الخطاب
 قال النبي صلى الله عليه وسلم اجمع الساعة فقال وسمي الساعة قال هذا قول الله عز وجل لها قال لا اسمي الا
 اني احب اليه رسول الله قال انت من احب قال النضر فافرحنا سعي فخرجنا يقول النبي صلى الله
 عليه وسلم انت من احب قال النضر فانا احب النبي صلى الله عليه وسلم وابو بكر وعمر وارجوا
 اكون معهم كحي اياهم وان لم اعمل بمثل اعمالهم ومن سئل النبي صلى الله عليه وسلم عن الله انما اخط
 النبي خطبا يا النبي صلى الله عليه وسلم في مناقب النبي بكر رضي الله عنه قبل موته فقد اخرج البخاري
 عن سريه محمد بن علي بن حميد الخدري قال خطب رسول الله صلى الله عليه وسلم الناس وقال ان الله
 تبارك فيكم فخير عبدا بين الدنيا وبين ما عنده فاختار ذلك العبد ما عنده قال فخير ابو بكر
 رضي الله عنه فحينما يسكن ان يخرج رسول الله صلى الله عليه وسلم عن عبد جبريل فكان رسول الله
 صلى الله عليه وسلم هو الخبير وكان ابو بكر رضي الله عنه اقلنا فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ان من امن بالله ورسوله في حجة واداء ما بكر ولو كنت متخذا خليلا لا اتخذا ابا بكر ولو كان اخوة
 الاسلام في موته لا يبعثن في المنسوبة باب الله الاباب الي بكر وارجع الترمذي عن حميد بن

ورواه ابو جعفر

— ۱۱۰ —

احمد عليه السلام والباكر رسول الله صلى الله عليه وسلم من انوار اعضاءه من فم ولافة نور الامير المكي
به صلى الله عليه وسلم قالوا يا باكر شتم بالجنة فقد فرج اخوه من بيت ابو اسد بن محمد بن يحيى بن ابي
عن جابر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اطلع عليكم من تحت هذا الصور رجل من اهل الجنة قال
ابوبكر رضي الله عنه فها هو يا قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ثم ليت نسبتم هذا الرجل اطلع عليه
من تحت هذا الصور رجل من اهل الجنة قال فطلع عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال فها هو يا قال رسول
صلى الله عليه وسلم ثم قال اطلع عليكم من تحت هذا الصور رجل من اهل الجنة قال فطلع عثمان رضي
الله عنه قال فها هو يا قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ثم قال اطلع عليكم من تحت هذا الصور
رجل من اهل الجنة اللهم ادركت جلنك عليا كنت مرارا قال فطلع علي رضي الله عنه عما طمئنت
الي بكر الصديق رضي الله عنه فخرج الحاكم عن محمد بن المنكدر عن جابر قال كما عنه النبي صلى الله عليه
وسلم اذا جاره فبعد القيس منكم بعضهم كلاما اجاد في الكلام فالتفت النبي صلى الله عليه
سلي الي بكر وقال يا باكر سمعت ما قالوا قال نعم يا رسول الله وفجئت ان حاجته قال فاجابهم
يا بكر جوابا عاد الجواب فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم يا باكر اعطاك الله الرضوان
الاكبر فقال بعض القوم وها الرضوان الاكبر يا رسول الله قال علي بن ابي طالب لعنه الله في الاخرة
عامة وتجي لاني بكر فاحسنه واما ما قيل عن النبي صلى الله عليه وسلم فخرج الشيخان عن جابر
عبد الوهيد بن الاشجوني عن محمد بن المنكدر عن جابر قال قال النبي صلى الله عليه وسلم رأيت رجلا
الجنة فاذا ايا بال رقيقا امرأة الي طلحة فتمسكت به فقلت من هذا فقال هذا الانس
فصرقنا به جارية فقلت لمن هذا فقال عمر فاروق ان اذ قلنا فاطمة فقلت غيرك فقال عمر
رضي الله عنه يا ابي يا رسول الله عليك فارو اما ما قيل عن عثمان فخرج الحاكم عن جابر
بن عبد الله قال سمعت النبي صلى الله عليه وسلم في بيت في فخره المهاجرين منهم ابو بكر وعمر وعثمان وعبد الله
والزبير وعبد الرحمن بن عوف وسعد بن ابى وقاص فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم
اين هذا كل رجا منكم الي اخوه فيمنع النبي صلى الله عليه وسلم الي عثمان فاعتقه وقال انت النبي

عبدالله بن محمد بن عبد الله

يقولون من اخرج علي بن عبد الله قال لا يكفينا قولنا اني صلي عليه وسلم في الفتنة قال
 قلت فتنة والرجل في البرد فله ولده وعلمه كغيره الصلوة والصدقة والاه
 بالمعروف والنهي عن المنكر قال ليس عن هذا اسألك في كل من اخرجك كسج الجرح قال ليس
 عليك منها بأس يا امير المؤمنين ان عليك فيها بابا مغلقة قال عمر اكبر الباب ثم يفتح
 قال لا يكبر قال عمر اذا لا يفتح ابدا قلت اجل فقلت ما طيفت اليك من غيرهم تنبأ انهم
 كانوا اعلم وحدثوا هذا الحديث وذلك في عترة جدنا ليس يا ابا طالب فبنا ان لنا
 من الباب ثمانية ممرات من الباب عر وخرج الحكم من حديث صفاء بن مسروق
 عن ربعي عن حذيفة قال كان الاسلام في زمان عمر كاحل المعقل لا يزداد الا قربا فلا قتل
 عمر كان كاحل المعقل لا يزداد الا بعد ما اما الدلالة على ملازمة عثمان رضي الله عنه وانما
 قال يستقيم امر الخلافة بعدا فقد اخرج الشريفي عن عبد الله بن عبد الرحمن الانصاري ان
 عن حذيفة بن اليمان ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال والذي نفسي بيده لا تقوم الساعة
 حتى تغلقوا اناكم فجلدوا باسيا فكم ويرث دينكم شر لكم اما خود في الماربعين على
 عثمان فقد اخرج الحكم عن ربعي بن حراش قال انطلقت الي حذيفة باليدانية لباي مائة
 الي عثمان فقال يا بني ما فعل فوكك قلت لما ياتي عالم نزل قال من خرج منهم الي هذا الزل
 شميت رجلا فمن خرج فقال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول من فارق الجماعة
 واستدل الامة لقي الله لا محالة فله فدا ما الدلائل على ان عليا جنت بالخلاف ولكن
 الامة لا يجتمع عليه فذلكم يستخلف النبي صلى الله عليه وسلم فذا اخرج الحكم من طريق ترك
 بن عبد الله عن عثمان بن عمار عن ربعي بن مسعود عن حذيفة قال قالوا يا رسول الله صلى الله عليه
 وسلم لو استخلف عليا قال ان استخلف عليكم خليفة فنفصوه ينزل العذاب قالوا نعم
 عليا عليا قال انكم لا تفعلون وان فعلوا تجزوه فادبا مهديا يسلككم الطريق استقيم
 وما ما ينزل علي فلا تنفم من الترتيب الذي بين النبي صلى الله عليه وسلم لم يوطئ فقد اخرج

في الحديث ان عليا
 بن ابي طالب
 كان من اهل البيت

۱۰۰

[illegible]

فصل فی بیان

في مشورة ما قالوا ان الامانة من المهاجرين ولا من الانصار فخذوا اخراج ابو
 عمر في الاستعجال فبدا يرحل فخرجت ايامهم في ذلك المدة فبدا يرحل فخرجت ايامهم في ذلك
 على رسول الله صلى الله عليه وسلم وكانوا على ما كان عليه من ان لا يخرجوا من اهل
 الى ان يخلصوا منه وقد علموا انه قد لا يخرج من اهل الحجاز والعراق
 من رخصته من كسبه ومن بابيه من لم يبايعوا في مثل ما كان في الشجرة ويكون الطلقاء
 الذين لا يجوز لهم المأوى وهو دابة من الانصار فبدا يرحل فخرجت ايامهم في ذلك
 الى ارضي الدوس اما ما يدل على خلافها وان مواجدا من بني عظيم على ايديها فخرج الحاكم
 من طريق سبيلهم الى صالحا ومحمد بن ابراهيم عن ابي سلمة بن عبد الرحمن عن ابي اريوى الذي سمي فاكنت
 بالراعي عن النبي صلى الله عليه وسلم فاطلع ابو بكر وعمر رضي الله عنهما فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 المحدث اني ابيني بها ومن سجد الى امانة البابي اخرج الحاكم من حديث موسى بن حمير قال
 سمعت كعبا يقول وسار رجل عن قول الله عز وجل فان الله عز وجل قال فان الله عز وجل قال فان الله عز وجل
 قال حتى اوانامة انه قال الله عز وجل قال فان الله عز وجل قال فان الله عز وجل قال فان الله عز وجل
 الا تنجي حديثه في امانة الى بكر الصديق رضي الله عنه اخرج ابن ماجه من حديث سفيان بن عيينة عن
 بن عبيد قال اخرجني رسول الله صلى الله عليه وسلم في مائة فقال احضرت الصلوة قالوا نعم قال
 مروا بالاهل فليؤذوه ومروا بالبكر فليصل بالناس ثم اغشى عليه فافاق فقال احضرت
 الصلوة قالوا نعم قال مروا بالاهل فليؤذوه ومروا بالبكر فليصل بالناس فقالوا فاني
 ان لي رجلا سيفت فافاقام معاكي لكي لا يستطعن فلو امرت فغيره ثم اغشى عليه فافاق
 فقال مروا بالاهل فليؤذوه ومروا بالبكر فليصل بالناس فافاقم صوابا يوسف قال فامر بها
 فاذن وامر ابو بكر فمضى بالناس ثم ان رسول الله صلى الله عليه وسلم فبعد ففعلوا الطلوع
 الى من اخرج عليه فجات ببررة ورجل آخر فاشكاه عليها على راه ابو بكر فبدا يشكها فافاق
 اليه ان انت مكانك ثم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ثم حتى جلس الى جنبه ففعل

ومنه ان الامانة

ومنه ان الامانة

三

برگه ۱۰۰

وہم

[illegible]

۱۰

779

فتنضبت عليه فغضب الله عز وجل فبعث اليها محمدا صلى الله عليه وسلم قال يا ايها الناس اتوا بالدين
رسمي الذي ارسل اليه رسول الله صلى الله عليه وسلم فتنضبت عليه فغضب الله عز وجل فبعث اليها محمدا صلى الله عليه وسلم
الحدث كما كان فترفع اليه فقال يا ايها الناس اتوا بالدين رسمي الذي ارسل اليه رسول الله صلى الله عليه وسلم
كلوا كراهي فقال له فلان كلف حتى يكون فصاحوا فابيت فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم اهل
ولا تزد عليه ولكن قل غدا لك يا ايها بكر فقلت غدا لك يا بكر قال الحسن فقلت ابو بكر رضي الله
عنه وهو بكى - من سجد في برفة ايسلي حديد في امانه فترسيت اخبر احد من سوارب سلامته
قال فاستسقى ابي علي الجهرزة الاسلمي فقال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الامر امر فرسيت
الامر امر فرسيت الامر امر فرسيت كم عليهم من دلم عليهم حتى ما فعلوا لكنا ما حكموا هذا لو
استمر حوا فترحموا وما قد فافوا فمن لم يفعل ذلك منهم فليكن له الله والملائكة والمؤمنين
ومن سجد عشرين عسبت حديد في تقدم ابو بكر الصديق رضي الله عنه في الاسلام اخرج ابو هريرة
سليم بن عمر وعنه عن عمر بن عتبة قال ائمت رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو يجالس فقلت
سبقت على هذا الامر فقال عرو عبد ومعه ابو بكر بلال فقال يا ايها حتى تكبر الله عز وجل رسول
واخرج ابو هريرة بن عبد الرحمن بن ابي عبد الرحمن عن عمر بن عتبة قال ائمت النبي صلى الله عليه
وسلم فقلت من ائمت على امرك بها قال عرو عبد يعني ابا بكر وبلالا وكان عمر يقول بعد ذلك
خلفه ائمتي والي لرب الاسلام من سجد سلطان الحارسي رضي الله عنه قوله في هذا عمر بن
الله عنه ائمت الحاكم مسطرين عمران بن خالد الخزاعي الرباعي عن السكوني قال دخل سلمان
الحارسي على عمر بن الخطاب رضي الله عنه وهو متكئ على وصادة فاجاباه فقال سلمان صدق الله
وبسعد فقال عمر عدنا يا ابا عبد الله قال دخلت على رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو متكئ على وصادة
فاجاباه قال يا ايها السلام ما من سلم يدخل على ائمة المسلم فليخلفه وصادة اكراما ولا غيره
له ومن سجد في حجر حديد في خلافة فرسيت اخبر احد عن النبي عن ذي مخزوم ان رسول الله
صلى الله عليه وسلم قال كان هذا الامر في حجر حديد الله عز وجل منهم فنجاه في فرسيت ومن سجد في

ومن سجد

ومن سجد

ومن سجد

ومن سجد

بسم اللہ الرحمن الرحیم

وہابی محمد

وہابیہ

وہ

والمسيح عليه السلام الى الدار التي كانت جالساً عنده النبي صلى الله عليه وسلم اذا قيل ان يوبكر اخذ اليه
ثوباً فجاءه اياه من ركبته فقال النبي صلى الله عليه وسلم اما ما جاءكم فخذوا منكم السلام وقالوا ان كان بين
رجلين من الناس شيء فاصبروا اليه ثم فاستمسك به ان لم يقبل في فاني عوفي فافقت اليك
فقال بغيره انك يا يوبكر لما سمعتم ان منكم فاني منكم الي يوبكر فانا لولا فاني النبي صلى
الله عليه وسلم ففعل وجه النبي صلى الله عليه وسلم بمحبة استغنى اليوبكر ففني على ركبته فقال يا رسول الله
والله انك انت اعلم مني فقال النبي صلى الله عليه وسلم ان الله سبحانه اعلم مني ففعلتم كدسب فقال
اليوبكر صدق وداراني بمفدي ففعلنا ثم ناكروا الى صاحبنا مني فافروا ودي بعداً ومن بعد
اسيد بن خضير حديث في منزله الي بكره صلى الله عليه وسلم عند الصلابة اخرج البخاري عن ابي عبد
الرحمن بن القاسم عن ابيه عن عاتكة في قصة نزول آية التيمم فقال اسيد بن خضير يا بول كبرك
قال انك الي يوبكر ففعلنا انما انما انما الالبوة اخرج ابو يعلى عن طريق محمود بن سعيد بن ابراهيم
وكان طبيباً عن اسيد بن خضير عن رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لكم ستلقون ثرة فكم
فلا كما حرر من الخطاب ثم ملاه وبعث الناس ففعلت الي منها علة في تصفيتها فافطمتها نبي
فبعثنا انا اصلي اذ مر لي ثابث قرين عليه السلام من تلك الملائكة فذكرت حول رسول الله صلى
الله عليه وسلم انكم ستلقون ثرة فكم فعلت عند الله ورسول فاطلق رجل الي عمر فافطمتها
واذا اصلي فقال صلى الله عليه وسلم فافطمتها ففعلت في قال كيف قلت فافطمتها فقال تلك فافطمت
بها الي فلان و يوبكر اخي عتيق فافطمتها فافطمتها فافطمتها فافطمتها فافطمتها فافطمتها
وانك يكون في زمانك ففعلت وارسد يا امير المؤمنين ففعلت ان ذلك لا يكون في زمانك
ومن بعد زيد بن ثابت ففعلت ان المهاجرين اهل بالذلة ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت
و يوبكر عن داود بن ابي هند عن ابي انقرة عن ابي سعيد الخدري قال لا توفي في زمانه
صلى الله عليه وسلم فافطمتها فافطمتها فافطمتها فافطمتها فافطمتها فافطمتها فافطمتها فافطمتها
الله صلى الله عليه وسلم كان اذا استعمل رجل منكم ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت فافطمتها

بدر

۵۰

قد اجمعوا قالت احرارهم فقلت يا رسول الله انا منهم قال انت فيهم قالت ثم قال النبي صلى الله عليه
 وسلم اول من يبعث الله في هذه الدنيا نبيا فبعث الله فيهم يا رسول الله قال لا ومن بعد
 سهر بن سعد بن عبيدة في انساب الصدوقية التي يكره السجدة لها الخرج ابو يعلى عن عبد
 الرزاق عن محمد بن ابي حاتم عن سهر بن سعد ان اهل مكة وعليه رسول الله صلى الله عليه وسلم جابوا
 وعمر وعثمان فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم اثبت احد فاعلمك الابي او صديق او شهيد
 وقد سئله في منزله اني بكر عبد النبي صلى الله عليه وسلم اخبر ابو يعلى عن حماد بن زيد عن ابي حاتم عن
 سهر بن سعد قال كان قتال بين بني عكر بن عوف فأتاهم النبي صلى الله عليه وسلم ليصلح بينهم وقد
 صلى العظم فقال لاهل الان حضرت صلوات الله عليكم انتم فاما بكم فليصل بالناس فلما حضرت صلوة
 العصر اذن لاهل الان واقام فقال بأكبر فقام فاستقدم ابو بكر في دار رسول الله صلى الله عليه وسلم فشق الحصى
 فلما رآه رسول الله صلى الله عليه وسلم صفحا يعني التصفيق قال وكان ابو بكر اذا دخل في صلوة لم يلقف
 فلما رآه التصفيق لا يمكنه التفت فزأى رسول الله صلى الله عليه وسلم خلفه فادما اليه النبي صلى
 الله عليه وسلم ان امض فلبث ابو بكر ستة مجلدات على قول رسول الله صلى الله عليه وسلم امض ثم
 مسح ابو بكر القهقري يعني على كتفه فلما رأى ذلك النبي صلى الله عليه وسلم تقدم فضلى بالقوم ثم
 فلما مضى صلوة قال يا بأكبر ما منك اذا ادما لك لا تكون مضيت قال الى بكر لم يكن لابن ابي
 في انه ان يوم رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لنا من ادنا بكم في صلواتكم سبي فليج الرجال و
 ليصنعوا الشكر ومن بعد فكان بين بسيرة حديث في الغزوة الثالثة اخبر احمد بن حنبل عن النبي صلى الله عليه وسلم
 عن خزيمة والسجدة النخلة من بسيرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فبما نزل فيهم ثم انزل
 عليهم ثم انزل فيهم ثم انزل فيهم بسيرة ايمانهم شهادتهم وشهادتهم ايمانهم ومن بعد فقام
 بن ساعدة حديث في النبي صلى الله عليه وسلم في بيان فضيلته اخبر الحاكم عن حديث عبد الرحمن
 بن عمار عن عبد الرحمن بن عوف بن ساعدة عن ابيه عن جده عن عوف بن ساعدة ان رسول
 الله صلى الله عليه وسلم قال ان الله تبارك وتعالى اخبرني ما اخبرني الا ما يحب لي منكم

و

و

سید محمد باقر خاں

وانه كذا او اصحابنا فمن سبهم فليحرقه الله وملكه والملكه والملكه لا يعجل به يوم القيمة عرف
 ولا علم ومن سبهم سددوا من ادس عدوته في فتوح الامصار اخرج احمد بن محمد الرزاق عنه من
 ابو بصير عن ابي بصير عن ابي اسام الرضوي عن سددوا من ادس ادس النبي صلى الله عليه وسلم قال ان
 الله عز وجل رضى في الارض حتى رايتم مساقها ومعاربها وان ملك الحق سبيل ما روي في منها
 والى اعطيت الكفرين الا بعينه والامر والى ثالثه روي عن ابي الهيثم عن ابي الهيثم عن ابي الهيثم عن ابي الهيثم
 لا يسئل عليهم عودا من غيرهم فيهلككم وان لا يسبهم شيئا ولا يذبح بعضهم بان بعض قال يا عدواني
 اذا قضيت حوائجك فانه لا تدرى والى فدا عطي لا تسكن ان لا اله الا الله المستحقة ولا اسلمهم
 عدوا من سواهم فيهلككم بآية حتى يكون يهلك بعضهم بعضا يعمل بعضهم بعضا ويسب بعضهم بعضا
 قال وقال النبي صلى الله عليه وسلم والى لا اقامت على الحق الا الا لله المضلين فاذا وضع سيف
 في السيف لم يرفع عنهم الى يوم البقية ومن سدد حسان بن ثابت شعره في الرما على ابي بكر فخرج
 الله عنه اخرج الحاكم من حديث غالب بن عبد الله بن ابي عبيد بن جبير بن جبير قال سمعت
 رسول الله صلى الله عليه وسلم قال حسان بن ثابت قلت في ابي بكر شيئا فقل حتى اسقط
 قلت واني اتيت في العار الخفيف وقد طاف اليهود يادوا هذا الجليل وكان بيت
 رسول الله قد علوا من الخلايق لم يحول به ولا فتيتم رسول الله صلى الله عليه وسلم واخرج
 الحاكم من حديث محمد بن سعيد قال سئل النبي عن رجل قال ما سمعت فقل حسان اذا
 ذكرت شجوا من احب فذكر اهاك ابا بكر ما خلا غير البرية اقالا واعدها بعد
 داودا ما خلا الثاني السلي المحمود شهدة واول الناس منهم صدق الرجل واخرج ابو عمر
 من حديث ابي بكر بن ابي شيبة قال سمعت ابا قال عدنا في الامم النبي قال قلت ان
 عباس اذا سئل اي الناس كان اولى بهما قال ما سمعت فقل حسان بن ثابت اذا
 شجوا من احب فذكر اهاك ابا بكر ما خلا غير البرية اقالا واعدها بعد
 باخلا و الثاني السلي المحمود شهدة واول الناس منهم صدق الرسل قال ابو عمر

وہی ہے

رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لما كان من فلت في أبي بكر شيا قال نعم والله لا يأت
 في هذا بيت رايه ولا في اثنين في النار الميف وقد طاف العرب اذ لم يجدوا ففسر اليه
 صلى الله عليه وسلم بذلك وقال احب الي احسان وقد روي في هذا بيت ما نحن في كتاب حب
 رسول الله قد علموا في الخبرين لم يولد به رجلا ومنه مستد الى البيهقي بن السبيل في حال ابو بكر وما
 قيل في أبي بكر قول أبي السهم بن البهتان قبحا قوله في لاري ورجل ان يكون بامراء في خطبة الصدوق
 والم من مدحا اولك خبار التي فيه من مكلف وانما هذا الدين من على حجة ومنه من كعب
 بن عجرة حديث في ان مكانه على الحق اخرج احمد بن محمد بن طه الوارث عن ابن سيرين عن كعب بن عجرة
 قال اذكر رسول الله صلى الله عليه وسلم فخر بها وعظمها قال ثم مر رجل مقنع في خطبة فقال هذا
 يورثه على الحق فانطلق مسرعا وخطبها فاخذت بعنقه فقتل هذا يا رسول الله قال هذا فاذا
 به عثمان بن عفان مائة رايه رايه العاصم بن مثنى بن احمد بن علي بن ابي اسحق جابر بن سمرة
 اخرج البخاري وغيره عن جابر بن سمرة قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لا يزال الدين
 قائما حتى يكون عليكم ائمة خليفه كلهم من قرين واخرج احمد بن حنبل عن جابر بن سمرة قال
 كنت في الجاهليين من سمرة بن عجلان اخبرني شي سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم قال فكتب الي
 سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم الجمعة يسمي رجم الاسلم يقول لا يزال الدين قائما
 حتى يكون عليكم ائمة خليفه كلهم من قرين قال وسمعت يقول غصبة المسلمين ينتهون اليه
 الا حين يمت كسرى اذ آل كسرى واخرج البخاري من حديث عبد الله بن جابر بن سمرة
 روى قال اذا ملك كسرى فلا كسرى بعده واذا ملك قيسر فلا قيسر بعده والذي نفس محمد به
 يستفحق كنوزها في سبيل الله ومن سمعني بن حاتم حديثه في فتوح الامصار اخرج البخاري
 من حديث يحيى بن علفه عن عدي بن حاتم قال بيا انا عند النبي صلى الله عليه وسلم اذا راه
 رعل في على العاقبة ثم اياه اخبرني في السبيل فقل يا عدي بن راسيت الحرة طقت
 لم انه ما وقد انبت منها قال فان طالت بك حبة لثري الطنينة تر على من الحيرة حتى تكون

وروي

وحيث

سائده الصالحية

بالكعبة لا تخاف احد الا الله قلت فما بيني وبين نفسي فان دعا رطبي الذي قد سقاه الله
 ولين طالت بك حياة لنفسي كنوز كسري قلت كسري من هم من قال كسري بن هرم وسقط اليك
 شجرة من شجرين ارجع من مكة من ذبقت فنته يطلب منه يعقوب بن مفلح كذا احد البكر من ولدها
 اعلمكم يوم يبعث الله في الدنيا من يترجم فيقول الله اني ابعث اليك رسولاً فيهلك
 فيقول اني فيقول اني اعطيتك الدنيا والدنيا وانما اريد ان ابعث اليك فيقول اني فيقول اني ابعث اليك
 قال عبيد الله بن مسعود النبي صلى الله عليه وسلم فيقول اني ابعث اليك فيقول اني ابعث اليك فيقول اني ابعث اليك
 قال عبيد بن راسب الطغينة من قبل من الحيرة حتى تطوفت بالكعبة لا تخاف الا الله تعالى وكنت فيمن افترج
 كنوز كسري بن هرم ولين طالت ثم حيوته لم يزد ما قال النبي ابو العاصم عن النبي صلى الله عليه وسلم في مكة ما اكد
 ومن سدد كرز بن علقمة الخوازي حديثه في الفروع اجري في الحكم من طريقين احياناً وهو عن انس بن مالك
 عن عروة قال سمعت كسري بن علقمة يقول سال رجل النبي صلى الله عليه وسلم فقال يا رسول الله ان
 الاسلام من شئني فقال يا رسول الله صلى الله عليه وسلم انما اهل بيت من العرب العجم انما اهل بيتهم
 حينئذ ادخل عليهم الاسلام ثم رفع العنق كانها الظل فلما حدثت مع علي بن ابي طالب في الحديث فلم يخرجناه
 قال الحاكم سمعت علي بن عمر لما نطق بغير ما يلزم مسلماً والجارى في حديث كرز بن علقمة
 اهل الاسلام من منتهى ومن مسند عبد الله بن محرز حديثه في خلافة عثمان رضي الله عنه اخرج
 الحاكم عن عبد الله بن شقيق عن عبد الله بن حواري قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم طالت يوم
 تنجيون على رجل معجزة بركة بياض الناس من اهل الجنة فمن سأل علي بن عثمان رضي الله عنه وهو معجزة
 بركة حيرة بياض الناس وقد روي في التواريخ الخرج عليه عن الحاكم من حديث الهيثم
 بن نزيه بن ابي جيب عن ربيعة بن ابيط الخبيبي عن عبد الله بن حواري الا انه قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم قال من نجا من نجاتي فاحلوا ما حلوا به من اهل البيت قال قال موفى وقتي فليخبر
 مصطفي بن عيسى ومن الدواب ومن سجدنا ثم بن عتبة بن ابي حواري حديثه في الطغينة
 اخرج الحاكم من حديث عبد الملك بن عمير عن جابر بن سمرة عن عائشة بن عتبة بن ابي حواري

منه

منه

منه

قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول بظهر الغمام على جزيرة العرب وبظهر المسلمين
 على فارس وبظهرهم ومن على الروم وبظهر المسلمين على الامم والرجال ومن مسندنا بن عتبة
 بن ابي وقاص حديثه في الحق اخبرني الحاكم من حديثه عن عبد الملك بن عيسى عن جابر بن
 سمرة عن نافع بن عتبة قال قدم ما من ما على رسول الله صلى الله عليه وسلم يسلمون عليه عليهم
 الصفوف فحبس فقلت للاحول بين هؤلاء وبين رسول الله صلى الله عليه وسلم ثم قلت في نفسي
 يوتجى القوم ثم اربى نفسي الا ان اقولم اليه قال صنعتة تقول تغزون جزيرة العرب فيفتحها الله
 ثم تغزون فارس فيفتحها الله ثم تغزون الروم فيفتحها الله ومن مسند عبد الله بن بكاشم
 بن زهرة القريشي عن عبيد بن فضال عن اخيه النخاري عن حبيب بن وهب قال اخبرني حمزة قال حدثني
 ابو عبيد بن زهرة عن معاذ بن معاذ عن عبد الله بن بكاشم قال كساح النبي صلى الله عليه وسلم وهو اخذ
 بيده عمر بن الخطاب بهذا حديث لم يطول النخاري واخرج الحاكم من حديث سعيد بن سعد ابن
 الهبي عن زهرة بن معبد عن جده عبد الله بن بكاشم قال كساح رسول الله صلى الله عليه وسلم
 وهو اخذ بيده عمر بن الخطاب فقال عمر ويا رسول الله انك لا تسب الي من كنت الا فتنة
 فقال النبي صلى الله عليه وسلم الا ان باعروا ومن مسند عمر بن حصين الخزازي حديثه في
 الغزوات السبعة من طرق كثيرة منها ما اخبرني الحاكم من حديثه عن عطاء بن رباح
 قال انطلقت الى البصرة فذهبت المسجد فاذا شيخ مستند الى اسطوانة يحدث يقول
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم خير الناس قرني ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم ثم
 اقام يعطون الشهادة قبل ان يسألوا ومن مسند عبد الرحمن بن ابي بكر حديثه في
 الدليل على خلافة ابي بكر اخبرني الحاكم من حديث ابن ابي مليكة عن عبد الرحمن بن ابي بكر
 قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ابني يدوات وكنت اكتبكم كتابا اغفلوا
 بعدهم ثم ولانا فهاه ثم اجعل علينا فقال يا ايها المؤمنون الا ابا بكر ومن مسند
 بن ارقم المخزومي حديثه في سوان اخبرني عن اخيه الحاكم عن عثمان بن ارقم ان كان

بسم الله

درج

وغيره

درج

وہ

10

در مرقه

اینست از اجل الی البقی
الکافیتم عنده

الى حبيبة عن المنذر بن جبر عن ابي قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم في مسجد البصرة قال فبادر
فهم حلة عرافة جبر الى الكا راو العبا مستقدي السبوت فاجابهم من غير ان يكلمهم ثم انصرفوا فمروا
بالسيد صلى الله عليه وسلم لا راى بهم من الناس قال فخطبهم ثم خرج فامرهم بالانذار وادعاهم فخطبهم
خطيبا ثانيا السابغوا بكم الذي خلقكم من نفس واحدة الالة في الرضا في الجنة وانظر
انفسكم فمات اخذ نفوس رجلان وبارك من درهم من فدية من صراع برة من صراع فمات حتى قال
ولو بيني وبينكم قال في رجل من الانصار رجوة كذبت كذبان فخرج عنها بل قد خرجت ثم راي اليها
حتى رايت كعبه من طعام ونياب حتى رايت رسول الله صلى الله عليه وسلم يتكلم بهم حتى كان في
فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من من في الاسلام سنة حسنة فلا يرد واجر من عمل بها بعد ذلك
غير ان ينقص من اجرهم شيئا ومن من في الاسلام سنة سيئة كان عليه وزر من عمل بها
بعد من غير ان ينقص من اجرهم شيئا واخرج في هذا القصة من طريق عبد الرزاق عن معمر بن
عن حبيب بن ابي عن جبر بن عبد الله بن رجاء عن الانصار راى الى النبي صلى الله عليه وسلم ليلة من ليالي
تلا ما بين اصحابه فقال نعم في سبعين ادم قام ابو بكر فاعطى ثم قام عمر فاعطى ثم قام المهاجرون
فما عطاوا فاشرك وجه رسول الله صلى الله عليه وسلم حتى رايت السرا في وجنتهم قال في سنة
ساعة في الاسلام الحديث وقد عني ذي غير وانهم لا ير الوابخرا او كما كانت الحافاة بالاجماع في
السيف اخرج احمد من طريق اسمعيل بن ابي خالد عن عيسى بن ابي جهم عن جبر بن عبد الله عن رسول الله
صلى الله عليه وسلم اياه الى السمر وكرر القصة حتى قال ثم اعيت ذاعمر فقال لي يا عمر بكم
تزالوا بخيرا اذ اكلتم من امرهم في اكلوا اذ اكلت بسيف فقتلهم فقتلوا الكوكب فقتلهم
رضي الله عنكم وحديثه ان اطلقا من فرس ليس ليهما اكلهما المهاجرون في الدين واخرج احمد
طريق عامر عن ابو ابي عن جبر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم المهاجرون والمهاض
اوليا بعضهم بعضا اطلقا من فرس الصفا من ثقيف بعضهم اوليا بعضا في يوم القيمة
ومن سجد فندب بن عبد الله حديثه في خطبة النبي صلى الله عليه وسلم بها قبل الجبر

وحيث

اجمع مسلم عن عذبة بن عبد الله قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ان محمود بن حنبل
 يقول اني ابراهيم الى الله ان يكون لي منكم خليلا وان الله قد اتخذني خليلا كما اتخذ ابراهيم خليلا
 ولو كنت متخذا خليلا لاتخذت ابا بكر خليلا الا ان الله اراد ان يكون بيني وبينكم كما اني اتخذون من اهل بيته
 وصالحهم ساجدا وقد اتخذوا الصلوة من الله الى انزلكم في ذلك ومن سئد نحن اهل البيت
 في الزمان على جماعة من الصحابة منهم المازني خرج ابو عمر عن عذبة بن عبد الحميد بن عبد الرحمن البجلي
 الطائي عن ابي سعد مولى طه بن حنبل عن شيخ من الصحابة يقال له ابو يحيى او يحيى بن فلان قال قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم ان من امن بي امي اليك واخيه في امر امره وارضاه فيها عني وفيها
 امني واقرها اليه فزنيها زيدا واغنى الله الامام متاذين جميل وسكوت ابن واين هذه
 الامور البعيدة من الجوار وقال ابو عمر في نسخة الى بكر الصديق وقال فيه انه يحيى بن النخعي وسميت
 منديها وكل سائر سواك سجي باسمه منكم سقيت الى الاسلام والله سبحانه وكنت جليسا لعمري
 السهم وبالعوار ذهبت بالعوار صاها وكنت ريفا لابي الطاهر ومن سئد ذرارة بن
 عمر النخعي والعمري ذراره حديثه في رواية عن علي بن عثمان عن ابي الحسن قال ابو عمر تعليقاً على
 اخي علي بن ابي حمزة عن ابي عبد الله قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان من امن بي
 ابي قال يا ابي انما طلقتهما في اهل البيت ولدت عليا اسبق احبى ورايت ما رايت محبت من الاضي
 في ذلك بيني وبين ابي علي قال انتم مني يقول الحسن بن علي بن ابي طالب قال النبي صلى الله عليه وسلم
 في اهلك امتي مسرة خلا قال نعم قال فانها قد ولدت فلاناً وهو ابوك قال فاني رايتك
 قال اذن ايك بر من كثره قال والذي بوجل الحسن ما علمه قبلك قال فهو ذلك لما انزله في
 يكون يعني قال وما الغنة يا رسول الله قال تعذر الناس مني وسخروني اسجار الطباقي
 وخلفت بين اصحابي ومن المؤمنين هذا المؤمن اهل من الاكبر السجادة محسن ان مت اذ كنت
 انبك والله مات انبك اذ كنت قال قادم السلطان لا تدركني فاعاد ومن سئد سعيد بن
 مرسله عتيبة في فضيلة ابي بكر الصديق رضي الله عنه اخرج الحاكم من حديث ربيعة بن ابي عبد الرحمن

من سئد

من سئد

من سئد

وغيره

في مسجد الحسين عليه السلام قال ابو بكر الصديق رضي الله عنه وسلم كان الوزير فكان يراعه في
جميع الامور وكان تائبه في الامام وكان تائبه في الفار وكان تائبه في الخراسان يومئذ وكان الحسين
في القفر ولم يكن رسول الله صلى الله عليه وسلم يقدم عليه احد قال ابو بكر لعلي قال رسول الله صلى الله
عليه وسلم لا ينجس من لم يشهد بدراة فذراة يمشي بين يدي الي بكر خشي بين يدي من يمشي منك ومن يمشي
عنه ابن خطيب من سلاطينه في فضيلة الحسين رضي الله عنه اخرج الترمذي والحاكم من كتاب
عبد العزيز بن الخطيب عن ابيه عن عمه عبد الله بن خطيب عن النبي صلى الله عليه وسلم راي ابا بكر وعمر
نفاذ بلدان السبع والبعوثان محمد بن سيرين اخرج الترمذي من طريق حماد بن زيد عن الجواب عن محمد
بن سيرين قال ما اظن رجلا يفتقر ابا بكر وعمر عيسى بن علي رضي الله عنه ولم يدر شيئا من احوال الخلفاء
الا شرافت قول الحسن بن علي بن ابي طالب عن النبي صلى الله عليه وسلم في طريقه من طريق ابي بصير
الجاروه قال كنت بالكونة فقام الحسن بن علي خطيبا فقال ايها الناس يا سيد البشارة في حجة
عجايبات الرب تعالى فوق عرشه فقام رسول الله صلى الله عليه وسلم حتى قام فقامت من قوائم
العروش في ابا بكر فوضع يده على منكبيه فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ثم جاء عمر فوضع يده على
منكبيه الي بكر ثم جاء عثمان فكان بيده ربه فقال بيده على كل من يمشي في علي قال فانما تعب
من السما من ابدان من دم في الارض قال ففعل علي الاثر في ما يحدث بالحق قال فحدثت بك
واخرج ابو يعلى من طريق اخر عن الحسن بن علي قال لا اقاتل بعدد رايه بها رايته رايته النبي صلى
الله عليه وسلم فافعل يده على العرش فحدثت ابا بكر واصفا يده على عمر ورايت دار وروهم
فحدثت ما ندمه العار ففعل دار ففعل طلبه بعدد وذكر الحم الطبري عن ابن السمان انه
اخرج في كتابه عن الحسن بن علي قال لا اعلم عليا خالف عمر ولا غير شيئا مما وضع بين قدم الكوفة
وذكر ايضا عنه في كتاب الموافقة انه اخرج عن ابي جعفر قال بينا عمر عيسى في طريق من طريق الله
اذ لعبت عليا ومعه الحسن والحسين فلم عليه ففديده فاكتمها الحسن والحسين عن يمينها وشمالها
قال فخره من السجاء ما كان يومئذ فقال له علي يا بكبك يا امير المؤمنين قال عمر وما حق

في كتابه

77

منى بالحجاز بالسير الى قبر فليس امره انه اقامه اهلها ولا ادري ام موسى انا ام محسن فقال
عليه السلام انك تعلم في كذا و كذا قال فامره ذلك من التجار ثم تعلم الحسن باسما انه فذكر
من ولاية عليه السلام فمضى ذلك فمضى الحسن فمضى الحسن فمضى الحسن فمضى الحسن فمضى الحسن
فقال ان شهد ان ذلك لا في احي فتكلم فمضى الى ابيه فقال علي ان شهد اننا سجد فمضى
اولاد من بن علي رضي الله عنه فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى
قال من بني ابي عبد الله علي قال كنت هذا النبي صلى الله عليه وسلم فاقبل اليك وعرف فقال يا علي
ان سيدا كجول بل الجنة وشبابها بعد النبي والمسلمين وذكر الحب الطبري عن عبد الله بن
ابن البراء بن مالك بن ابي طالب وقد سئل عن ابي بكر وعمر فقال فضلهما استغفر لهما فقبل له علي
فقبلت وني فمضى فمضى قال لانا لستى متفاته فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى
وعنه وقد سئل عنها فقال صلى الله عليه وسلم ولا صلى على من لم يصل عليها وروي عن الحسن
انني عبد الله المذكور قال الرجل من يخلو فيهم فحكم اجوبا باسما فان لمعه اسما جونا و
عصيا الله فاجتهد فقال له رجل انكم ذو قرابة من رسول الله صلى الله عليه وسلم والبل بيتة فقال
وكم لا اسما اسما فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى
اليه من اباه واحد اسما فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى
الى لا رجوع ان يوتي الحسن من اجرة فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى
دين الله لم يغيره ولم يخلو عليه ولم يخلو عليه ولم يخلو عليه ولم يخلو عليه ولم يخلو عليه ولم يخلو عليه
عليهم وادع ان برغوا فيه فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى
عليه ولم افعل ايا علي بهذا الامر وللقيام على الناس بعده فان عليا اسما من خطته وجرها اذ
تركها لم يخلو عليه صلى الله عليه وسلم ان يخلو عليه صلى الله عليه وسلم ان يخلو عليه صلى الله عليه وسلم
الم يخل النبي صلى الله عليه وسلم على من كنت مولاه فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى فمضى
صلى الله عليه وسلم بذلك الامر والسلطان والقيام على الناس لا فصح به كما اوضح بالصلوة والزكاة

انفصل

و عقیده کامل نیز خود را نشان دادی الحقیقت معلومست بحسب بیان احکام خداوند تعالی
قبول و مدارا نمود و گفت من اندیشه بر آن مدارا دارم و خودت از هر کتاب
ای که هست سهمیه با آن طبع اول باقیار می آید است چون حکمی با نوبه است
خود را خلاف نموده مخالف معذور نهاده مثل انکار زکوة بعد از آنکه حضرت صلی الله
و سلم مجاب فرمودند که علمم بر آن ماست اگر و کردند اگر با قبول حضرت عیسی رضی الله عنه
در حق نموده بعد با محمد فقال بکماله پیش گرفتند قدر و مومنه و فایده در افض در بیان
تشریفات اند و در احادیث صحیح و تفسیر این هر چهار مذکور است قسم دیگر است که برده از
در سبک است از آنکه شد و تکلیف با حق حیره بان متحقق گشت بکلی اختلاف اول با عدم شروع
احادیث در آن مسئله مجاب هر معذور که باید باطل می شد آن باید یافته اند استقامت
و افضیه و نیز در رد رفت و این قسم مجتهد نیست جمعی گویند کل مجتهد مصیب طایفه
المصیب واحد و الاخر معذور گویند و تحقیق نزدیک بنده ضعیف معنی و تفصیل است اگر خود
مصادیق یکی شود و دیگری نرسید اول مصیب و آخر معذور اگر است اختلاف بعد
از تحقیق بین الدلیلین است با قیاس غنی بود مصیب اند زیرا که را و حالش بود گفت ساری است
و کرد و نهان حکم او هر یکی از آنوقت را بجا آید و مذاهب فتنای اهل سنت با هم بین
قسم در مردومات افزوده اند و هر مقبول اند غرض در تفصیل مگر درین فصول بیان است
که تحت فرسید و سوا این است و نهان جنبه و غیر آن علماء در آیدین مال از قسم اول است مجتهد
از هر مکران استرا قائم است و سبب است رنگه این و خداوند معذور ساخت ایسان را
و مشکوک آنها جمع است و در از هر بیان اسد از سبب بود بین علی سبب و هم افضل
هم میان الحیات معذور و معذور اندیده بدو کفره عند السعید و غسق است الغسق عند الکین
باز بیشتر از قرینه و سایر تفصیل سبب مذکور در خلاف فاضل باکات و احادیث صحیح و اگر
صحابه ثابت است باز خلاف علماء در سبب است ثابت صحابه و تابعین در نباتان

مسألت منقوده است که منقوده اند و بر مسکن و لایق دار و اما قطعه و اما منقوده چون هم با ما چون
 تا که کنیم متواتر بالمعنی کرده و دعوات آیات و اشارات و ذرائع آن چون بآن بار شود و احاطه
 قطع فرماید چون آن منقوده می شود میگویم اما چون غلطی از قرئین و بعضی استن از ساجین
 در اسلام و بود و این از مناجاتین اولین و شهود است در بدو حدیث و سایر کلمات غیر
 مقطوع است مخالف با محال انکار است اما کلام در آن شبیه می نماید مع هذا قطعی از آن
 در مائتین بانی و وجه مذکور خواهد شد غیر آنکه در این حدیث و در بدو حدیث و در
 در منقوحی که آمد وجه و بگویم تا غرض بود بیک حکم حاضرین و هستند و چنانکه باید اما آنکه در
 شرط خلافت انصاری است دلیل الکلام فی الملائه العزیزه پس بانی است یا نه است
 اذا بکلمه حدیث صدیق اکبر رضی الله عنه مرفوعا الا ان من قرئین و موقوف است بر صورت ظاهر
 الا انما الحی من قرئین او وسط العرب را حدیث ذی النورین و صدیق ابی و مرفوعا است
 انما هو ان قرئین انما الله حدیث مرفوعا الا انما الامر من قرئین یا مائتین است
 یا حکما و قدوا و اما عابد و مرفوعا است مرفوعا و حدیث این حدیث مرفوعا است الا انما
 فی قرئین باقی فی الایمان و حدیث این حدیث مرفوعا است الا انما قرئین است الا انما
 احکم فاما احرم الترتیبی و حدیث بی موسی مرفوعا ان هذا الامر فی قرئین و احرم فاما
 فمرفوعا حدیث ابی هريرة مرفوعا انما من قرئین فی هذا الامر من مسلم و کافر و کافر و کافر
 و انما حدیث ابی هريرة انما مرفوعا الکتاب فی قرئین و انما فی الاصل و الا انما فی
 الجنب و الا انما فی الازد و حدیث عابره مرفوعا انما من قرئین فی الخیر و الا انما
 ان من مرفوعا انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین
 و ان عابد و مرفوعا ان حکما و عابد و مرفوعا انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین
 انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین
 انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین
 انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین انما من قرئین

مجاوية من ابي سفيان مرفوعا انه قال ان عوفي قرين لا يواديهما احد الا كره اسد علي وجهه بالاعمال
وقد ثبت جابر بن سمرة دلي على جيفه مرفوعا لا يزال الاسلام عزيزا الى ان يفتقر خليفة كلهم من قرين
وقد ثبت عن الحسن بن مرفوعا عن قرين ولاة الدار في الخيرة والشر في يوم الجمعة اخرج السريدي
واخرج السافعي عن ابن ابي ذكوان عن ابن ابي ذكوان عن ابن ابي ذكوان عن ابن ابي ذكوان عن ابن ابي ذكوان
انه بلغه ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال قد موافق ولا تفدوا ولا تفكروا من قرين ولا
تخالوا ولا تفكروا شكك ابن ابي ذكوان عن ابن ابي ذكوان عن ابن ابي ذكوان عن ابن ابي ذكوان
شهاب بن ابي ذكوان قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من امان فرب امانه اسد ومنه من امانه
ابن عبد الرحمن قال بلغنا انه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لولا ان سفيان قرين لا فخرنا بالكره
لما عذرنا من قولهم ومنه من امانه عن ابن ابي ذكوان عن ابن ابي ذكوان عن ابن ابي ذكوان
قال ان قرين اسم اعلى الناس بهذا امرنا كنتم في الحق الا ان هذا واعنه فليكن كما يملك هذه الطريقة
ينسب الى جبره في يومه واخرج السافعي عن يحيى بن سليمان عن عبد الله بن عثمان بن خثيم عن اسمعيل بن
عبيد بن ربيعة الانصاري عن ابيه عن جده افاقة ان النبي صلى الله عليه وسلم نادى اربابا
الاسان قربت اهل امانته من سواها انما اسركية اسفوية ففعلوا بها ما كان اخرج السافعي عن
عبد العزيز بن محمد عن يزيد بن الهادي عن محمد بن ابراهيم حدثه ان قتادة بن النخاس وقع
بقريش ففكاه ما منهم فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما بافاعة ما انتم قرين
فانك انك تشرى فيها رجالا او بائى منهم رجال تحفر فلكم مع انما لهم وتعلمهم اوارايتهم اولا
ان ناطق قرين لا فخرنا بالذي ابراهم اذ اخرج السافعي عن سفيان بن عيينة عن ابي نعيم عن
محمد بن قولبة قال انه ذكر لك في اخوك قال فقال من الرجل فقال من العرب فقال من ابي
فيقال من قرين وذكر السافعي عن الحديث فليعلمكم ومحمد بن ابي ذكوان عن جبر بن محمد
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان قرين من فوة الرجلين من غيرهم فليعلمكم ومحمد بن ابي ذكوان
من فخر الراي وذكر هذه الاحاديث عليها السفياني في اوائل سنة الف مائة في باب قوله عن كبره

۱۲

جاءه کردند و حدیث میر بن عبد الله مرویها البها جردن والا انصار را دلیا بعضی بعضی و الطحا
قراین و الحفا من ثقیف بعضی او لیا بعضی الی یوم القیمة و از اول دلیا این دعا فعل حضرت
مرضی است که چندین مرة بطرف الی نام نوشت که امر خلافت مخوف است بمهاجرین و انصار و دیگر
در عمل و عقد اند «فلان یقون ان الله یحببت کردند دیگرانه امکان خلاف مانند و از قراین این مدعا
حدیث آنحضرت صلی الله علیه وسلم و احی با بامت صلوة قال رسول الله صلی الله علیه وسلم کان
سکالوا فی السنة سواء فاقدمهم بحجرة و آتیه کرمی اما ائمتنا کلت الذواتک الی ان قال انما فی ما جردن
عام ثانی سبب فی عیبت اما سر من تخریج آنحضرت صلی الله علیه وسلم محرم ماند و از قراین انبیا است
که حضرت عیسی اباد خود عیسی بمهاجرین صلی الله علیه وسلم و مقدم بنی ناسم بودن در امر خطیر خلافت
و نقل خود با و اعتمادی و بعضی و لیا و انبیا است اساره کرده است امر الی کم من الحق قال است
تیم بن العباس کیف درت علی رسول الله صلی الله علیه وسلم و فکم قال لا تسکاره و لیس لمحقا و استند
از و با لفظ این مدعا که از مهاجرین اولین بودن اعظم شرف است در اسلام و مظلوم است
در خلافت تا فند بسیار ثابت است در مجلس اعتقاد اجماع بر خلافت مهد بن کبریا که کور شده است
ترشید و بحجرة اولیایم عموم و خصوص من وجه دارند و مهد بن کبریا و انظار او با دو اجتماع بودند
لذا امر و انصار بهر دو مصنفه افق شد و در مناظره حضرت مرضی و معاویه بن ابی سفیان مصنف
بحجرة دار فرق کنت و انجا کجی است شریفه اخراج الجاری من عاصم الی عثمان الی بنی من مجاری بن
مسعود قال انطلقت بانی معبد الی بنی علی صلی الله علیه وسلم لیبایه الی البحرة فقال مضت البحرة
لا یلهیها الا بایع علی الاسلام و البها و طلیقت الی معبد فرسانه فقال صدق مجاشع و اخراج الجاری
من ابن عمر لایحیة الیوم او بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم و ما خرج من مجاهد کان ابن عمر یقول لایحیة
بعد الفتح و اخراج عماریه سال لایحیة الیوم کان المؤمن یفر احد هم یذین الی الله و الی رسول فحاش
ان یفتن علیه فاما الیوم فقد اظلم الله الاسلام فالؤمن یجدر به حیث را و کبریا و استند
و اخراج الطبرانی فی الصغیر من حدیث الی بنی کجی بن عبد الله بن محرز بن عبد الجبار بن و ابن حجر

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

عن ساجدة الاسلامية حين رخصا في خلافة واهترضا عليه وابعاهما حتى ائتمرا عنه سوانا في تمام
خلافة باصرح ما يكون حين ارادوا اثبات خلافة وشرع خلفه على غيره وروى عن النبي صلى الله عليه
وسلم علي بن ابي طالب علي اهل بيته فقال اهلوا ما شئتم فخرت لكم وقال ابو حمزة ثاقبي وكنتم تهاجرون
عليه وروى ابن عمر بن عبد ربك علي بن ابي طالب فقال شئتم وروى ابو حمزة في نسخة اطلع الله
علي اهل بيته فقال اهلوا ما شئتم فخرت لكم وردت حفصة التي لا رجوع اليها لا يدخل النار احد شهد
بدر او احد يسيه وروى جابر لا يدخل النار احد من اهل بيت النبوة وروى في نسخة قال لا اله الا الله
عليه وسلم انتم اليوم خير اهل الارض وروى رافعة بن رافع جابر بن عبد الله بن ابي طالب
فقال ما تقول اهل بدر فيكم قال من افضل المسلمين او كلته كونه فقال كذلك من شهد بدر من
اللائكة وروى رافع بن رافع في نسخة كذا من ذلك وقال سعيد بن المسيب كل من اولى بغيره من اهل بيت
عليه وسلم سكان الوزيرين وروى في جميع اموره وكان ثانيا في الاسلام وكان ثانيا في اهل
وكان ثانيا في العرش يوم بدر وكان ثانيا في الخبر ولم يكن رسول الله صلى الله عليه وسلم يعلم عليه
اعدا وخرج ابو عمر فليها قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لبعض من لم يشهد بدرا وقد رآه مني
بين يدي الي بكر مني بن يدي من هو خير منك قال عارف اسم وروى في باب الخامس
عالم بين الحواريين وروى ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان حابسا في صفته صفته فجاه
قوم من البدرين فلم يجدوا موضعا يجلسون فيه فقام رسول الله صلى الله عليه وسلم من لم يكن من
اهل بدر فجلسوا مكانهم فانتدب عليهم فانزل الله تعالى واذا قيل انتم ما بالكم اذا
حضرت عمر رضي الله عنه اهل بدر بعد ان اهل المدينة را مقوم ساحت برابر صحابه
با عباد اثبات ودفتر غزاة وجه با عباد اعطاء عطيات وجه با عباد تقدم ورجاء
ومجارس وجه واما مولد سخا في خلافة وجه وطلب دعا اذ ان وشر كليات بعد از
امت مرحوم ودر تعظيم وتوقير ايمان كذبت الي اليوم وخرج الواقي عنه الي بكر الصديق
رضي الله عنه في وصية عمر بن الخطاب رضي الله عنه في سر امره وعلانية فانه يراكم ويرى

تبر

[illegible]

765

باینکه هر دو در حدیث عبد الرحمن بن غنم الا ستوی لواء اجتماعنا فی مسوف و ما انما انکما و از ادعای اهل بیت
 امام است و تواتر بالمعنی در معنی السکینه تطبیق علی شان عمر مرطین علی و بلای خود و ابن عمرو و دیگران
 تواتر بالمعنی در معنی اخبار و غیره و با وجوب الی و از ادل و لا بل انجمنی محدوده انحصار
 امام علیه السلام در معنی جهاد و او صلی الله علیه و آله و سلم با شهادت و قبول مسأله التیاس و حدیث تواتر
 علیکم بالسواد الا علم ماکثره طریقی چون کسی امام بنا فی انرا در اثبات اجماع رواست کرده و علم
 در حدیث این امام است مختلف اند و جمیع بر وجوب طاعت خلیفه اقامه بکن فی محصیه حمل نموده اند و طایف
 بر وجوب قول با جماع و فقیر میگوید فعلمی از حدیث که قول خلیفه واجب است چون ممکن شود در بیان
 پس معنی طاعت خلیفه و قول با جماع هر دو مجموع است تفصیل این حال آنکه خدا تعالی در نفوس این طایفه
 مقرر نموده است بعد از آنکه بانیان از نزدیک خویش داود است که باینکه در فهم حکم و احکام بمعنی
 سیاست ملک غالباً اصابت کند و باینکه در حق این امر فضلی خواست که مجتبی نشوند باطل و مایه
 درین باب نازل کرده پس چون هر دو فضیلت جمع شود آن را رای عبت باشد درین لوز علی خود
 یهدی الله نوره من لیا اخرج الامام حدیث عمر فی خطبه بالجانبیه من طرینها طریق عبد الله بن مبارک
 عن ابن عمر قال خطبنا عمر بالجانبیه فقال انی قد فیکم کفایم رسول الله صلی الله علیه و سلم فینا فکما
 او صیکم یا صحابی ثم الذین یلوئهم ثم الذین یلوئهم ثم یغشوا الکذب حتی یخلف الزیل ولا یستخلف
 ولا یستبد الرجل ولا یستبد من اراد منکم تحبب الحیة فیلزم الجماعة فان السیطان مع الواحد و هو
 من الاثنين العبد الا لا یخلون سجل بل ابراة الامکان تا شهیا الشیطان قالها ملک و علیکم بالجماعة
 فان الشیطان مع الواحد و هو من الاثنين العبد الا و من سرته حسنة لسانه سیه فهو من الاثنين
 طریق عامر بن سعد بن ابی وقاص عن ابی بیه قال و قف عمر بن الخطاب بالجانبیه فقال سمع الله رجلاً
 سمیع معالقی فوفاء انی رايت رسول الله صلی الله علیه و سلم و قف فینا کفایم فیکم ثم قال ان
 فی الصحابی ثم الذین یلوئهم ثم الذین یلوئهم ثم یغشوا الکذب حتی یخلف الزیل ولا یستخلف
 ولا یستبد الرجل ولا یستبد من اراد منکم تحبب الحیة فیلزم الجماعة فان السیطان مع الواحد و هو

من الذين جعلوا في رجل باطلا فان السطان ما كتبها من سنة حسنة وسنة سيئة فهو من
واضح يستحق من طريق الرضا في ابن عيسى في عهد ابي الحسين بن بابويه ابي عبد الله بن محمد بن الخطاب
قام بالاجابة لما سئل فقال ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قام فساكننا فيكم فكلنا كرمنا اهلنا فيهم
الذين طعنهم ثم الذين طعنهم ثم بطعن الكذب حتى ان الرجل تخلف ولا يخلو ولا يستشهد الا من سوا
بوجه المنة فليكن الجاهل فان السطان ما كتبها من سنة حسنة وسنة سيئة فهو من قال ان الله عز وجل
انما كلالة فلم يكن تروم ما فهم معنى الاما عليه مما فهم من التحليل والتحريم والطاعة منها من قال ما يقول
ما من المسلمين المسلمين فقد نزلهم ما فهم واما تكون العلة في الفرة فاما الجماعة فلا يكون فيها كافة فقلت
من معنى كتاب الله ولا يستد ولا قباير انما اعدوا في الحاكم من حديث معمر بن سليمان عن رجل من
عبد الله بن دينار عن ابن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يجمع الا امة على امة
ابدا قال عبد الله بن علي الخاق فاستجوا السواد الاظم فانه من يند في النار وانما ثبت الرواية على
معمر بن سليمان في تسمية الرجل الولد بينه وبين عبد الله بن دينار بين الحاكم كل ذلك ما خرج
الحاكم عن النضر عن النبي صلى الله عليه وسلم في حديث طويل وقال ان لا يجمعوا على صلاة في شيء
ذلك واخرج الحاكم عن الجوزي قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من عارق الجماعة قيد شبر
فخلف رقبته الا اهدم من عنته واخرج الحاكم من حديث ابي جعفر عن عبد الله بن عمر عن رسول الله صلى
الله عليه وسلم قال من خرج من الجماعة قيد شبر ففقد رقبته الا سلام من عنته حتى يراجه وقال من مات
وسلي عليه ايام جماعة فان موته ميتة جارية واخرج الحاكم من حديث الحارث الاشجعي عن عبد
الطاهر في آخره قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم انكم تجلسون على امة في الجماعة والسمع
والطاعة والهجرة والجهاد في سبيل الله فمن خرج من الجماعة قيد شبر ففقد رقبته الا سلام
من راسه الا ان يرجع واخرج الحاكم عن معاوية قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من
عارق الجماعة شبرا ففد رقبته واخرج الحاكم عن ابن عمر قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم
يقول من عارق امة او عاد او اربا بجمعة ففد رقبته واخرج الحاكم من حديث عبد الله بن ربي

بن عمر بن الخطاب قال انكيت فذبحته بن اليمان ليلالي بار الهار في عمان فقال سمعت رسول الله
عليه وسلم يقول من فارق الجماعة واستذل امة امة فلي اعد ولا تحبوا ولا يخرج الحاكم من فضائل ابن عبيد
عن رسول الله صلى الله عليه وسلم انه قال من فارق الجماعة فلي اعد ولا تحبوا ولا يخرج الحاكم من فضائل ابن عبيد
الامة وعبد ابن من حبيبه فانت وامرلة فابعدنا زوجهما وقد كفاه مولاه الدنيا فمست حرم
بعده فلا يستحل نفيم واخرج الحاكم عن ابي هريرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم المسلمون
الى الصلوة المكتوبة التي بعد الكفارة لا ينهاها الصلوة الى الجمعة ويمنعهم من ان يخرجوا من مكان كفا
لا ينهاهم قال ابو ذر كنت انا من امة من الاسراك بامد كتبت الصلوة ونزلت السنة قال
يا رسول الله اما الاسراك بامد فقد عرفناه فانك في الصلوة ونزلت السنة قال اما كتبت الصلوة
ان يخرج من مكانك ثم قال لا يخرج من مكانك بامد في السنة فخرج من الجماعة واخرج الحاكم
في حديث عن ابي هريرة عن ابي ذر عن ابي هريرة عن ابي هريرة عن ابي هريرة عن ابي هريرة عن ابي هريرة
قال في ان اخرجت ذلك قال بلغ جماعة المسلمين في امة فانت فان لم يكن لهم امام ولا جماعة فلي
فاخرج من مكانك فخرج كل واحد واخرج الشيخان من حديث عن ابي هريرة عن ابي هريرة عن ابي هريرة
واخرج الحاكم من حديث ابي هريرة عن ابي هريرة عن ابي هريرة عن ابي هريرة عن ابي هريرة
ان تعرفوا اهل الجنة من اهل النار او قال حياكم من سركم فيل يا رسول الله فاذا قال بالانبا
الطريق انشا السعي انتم شهداء بعضكم على بعضي واخرج مسلم من حديث ابي هريرة عن ابي هريرة
بن مودة وجابر بن عبد الله ومعاوية بن ابي سفيان والاعاظم من حديث عن ابي هريرة عن ابي هريرة
فانتم يا امة لا يضرهم من قتلهم او قتلهم حتى ياتي امر الله وهم طاهرون على الناس محمدين
كحديث لا يحل مني على الصلوة بر ما كنت بين حديث محمد بن ابي هريرة عن ابي هريرة عن ابي هريرة
سنة وقام بواجباته فليكن في امة كل الحق الا اول السبعين الذي جاء عليه
الفتنة وانه اعلم وانه من طين كثيرة معلوم من حديث عن ابي هريرة عن ابي هريرة عن ابي هريرة
سواد اعظم من دناها فان كان كل من يروى عن ابي هريرة عن ابي هريرة عن ابي هريرة

از آن است که می شود یکی اقامت خلافت که منتهی چندین فواید است و دیگر حفظ امت است
 این آیه پس متبادر است که هر یک حکم در میان محل است که خلیفه را پس حکمی فرماید بعد از ویت
 اهل علم کل ایما و یا جمهور ایشان و یا حکم مکن شود در مسلمانان اما انفاقیات جمیع فقهاء چون مصلحت
 خلافت با آن بار باشد و همچنین در عطفه چون مدخلی نمیدهند فضا کند واجب التبع است پس
 بآن اصل مضمون از جهت مشارکت در امر شریعی العلة در قصد بجهان میماند که امام است چون
 آن در ظاهر مندرج فی الامار من طریق علیکم صلوات الله علیه و انفقوا من الصلوة ان فقم ان یفتمکم الذین
 الیما گفته است که منطوق آیه اباف نعمت در صورت اجتماع سفر و خوف برود و سنت است
 است پس کرده است با او قصر فی السفر من غیر خوف و سرور وین سلسله است که سفر و خوف
 هر یکی از آنها مناسب تخفیف است و در احکام طهای را اندین طین احصایه را ای ایسان باین دو
 مصلحتی جمع شد و اینها که گفته فایة الوکالة در طین احصایه عبد بن مسعود در سنت قرآ
 و لم یلی ابن کعب قرآه و علی مرثعا در قضا و سنت و زید بن ثابت در فایده با علما یکی
 اند از جهت برای جمیل این که بر زبان عیسی سر جان آنحضرت صلی الله علیه و سلم گذشته و با اعتبار
 در مصلحت دیگر مختلف و انفاقیات فقهای امصار فی حکم عطفه باعتبار مصلحتی که امام بنا
 بانه اشاره کرده است قال اما انفق فی الفرقة فاما الجماعة فلا یکن منفا کافه فخله عن معنی
 که با این است و لا فایده طین احصایه است قال عمر بن الخطاب فاقن با قضی به الصالحون
 و این نیز مفهوم با قطع است که اگر در فصل مجتهد فیه حکم خلیفه را قبول نکنند و هر یکی برای خود
 و و حکم خلافت مضبوط نگردد و مصلحت اقامت خلافت متحقق نشود بلا فایده این مراتب
 امام سنانی گفته و اذا رجعا الی التقليد فقول الایمة الی کبر و عمر و عثمان قال فی القديم و علی حب
 الیما و توقفت در حوز مرتضی بدیه جدید از جهت عدم تکلیف است و عدم اجتماع امت بر قول او
 که یکی از او عارف منسوب است اما آنکه هر یکی از علما در وقت خلافت خویش افضل امت
 بوده است از در بیان حکم که این نیز در زمان رسول الله صلی الله علیه و سلم منقول ابو بکر خیر مدینه

الامة ثم عمر بن عثمان وحدث من نفي هذا السيد اكليل الجبل وحدث وزن وظهر حجاب الوكيل
بروایه ابی بکره ثقی و عمر فی غیره ابی عمر فاروق افضلین ابی بکر صدیق را بیان کرده است
و این متواتر است از دو صدیق گفت اقول اللهم استخانت علیکم فی طاعتك و عبد الرحمن بن عوف
در وقت خلافت برای ذی النورین گفته و الله علیه ان لا بالوا عن اقتضای فافقه و در نفي
بر سر نیز گفته فرموده منیر بنده الامة ابی بکر ثم عمر سخنان و در بیان طاعت و طاعت کفایت
من نعم علیا کان احب بالولایة منکما فقد خطا ابی بکر و عمر و الساجدون و الاضمار و ما را به
بر نفي مع هذا علی السواء و بنا فی کتبه انما بعد رسول الله صلی الله علیه و سلم ابی بکر
ثم یجدوا تحت اسم السمان من ابی بکر فو نوه رقابهم و چندین صحابه و تابعین گفته اند که صدیق
اکبر در زمان مرگ بن یحیی عالم شد که کار اینها بود اما اثبات خلافت طهارت پس طرق بسیار دارد
از آنجا اجماع صحابه بر خلافت صدیق اکبر و این مسلک را بعد از بن مسعود اختیار نموده است و خلا
عبد السلام ای المسلمون حسنا فمؤمنه من عماره سبنا فهو عهد الله و قدرای الصالح
جمیعان استخلفوا ابی بکر و استخلف صدیق اکبر و خلافت فاروق اعظم قال عبد الله بن مسعود
اذ ان الناس ثلثة ابی بکر استخلف عمر الحدیث و اتفاق ما من خلافة عمر فاروق و بنا به جمیع حکم
ان استخالی نماند از ظهور ابی بکر امیرای بیان کرده است باشد پس سعی اجماع انجام می بخشند لیکن
بعد از استخلاف و تملک و یحیی بن قسطنطین اتفاق بر ذی النورین معلوم مشهور است و معارضین
اساعره همین مسلک را اختیار نمودند و بر همان مسلک اتفاق کرده و از آنجا نیز فوجین انما
صلوة صدیق اکبر در ایام مرض و رعین وقت استخلاف برین دلیل اعتماد نمودند و جماعه
مهاجرین و انصار از آن کردند اصل فقه امامیه صدیق از متواتر است و استدل
با بابت بر خلافت مستقیم از اکابر فقهای صحابه مثل عمر فاروق و علی مرتضی و ابن مسعود رضی
الله عنهم و قصه ذکر امام در وقت انقطاع خلافت صدیق اکبر و از آنجا خلافت و از آنجا
انصار بسبب همین حدیث صحیح آمده است از حدیث ابی بکر صدیق و عمر فاروق و عبد الله بن

مسعود و وجه استدلال اما احتمال پس از آنکه که اگر بر صحابه بان استدلال فرمودند و جمیع است
آن استدلال را کافی بقبول نمودند و سبب آن مخالفت با ندیدان آید پس اجماع بر صحت استدلال
مسعود است اما تفصیلا پس باید دانست که آن متکلف شخص آخر را بر تمام خود کما می بود پس
و کما می بجز درمی باید که فعل منهم باشد و اقسام در هر طبقه و در هر زمان مختلف می باشد و غیرت
نشدند و فدا بر کار می کنند و درین در عطف دین و با و در آنان هم بر تخطیج است نه عطف در
سلام و شریک طاعت صلوة اگر چه نیست آنحضرت صلی الله علیه و سلم امامت میبرد نمودند و تقوی بین امام
صلوة بعد از آن که در اهل علی را اختلاف بود و از آنکه در آنجا حدیث غایت و عبد الرحمن بعد سمیت
از خود با یکدیگر عهد کرده و از آنجا خطبه آنروز که قبل از وفات پیغمبر بود دست روا داشت
من الصحابة منهم ابن مسعود و ابو سعید و عذیب بن عبد الله و ابو هريرة و غیره و ابو هريرة صاحب
استصحاب این طریق است اخبار مرفوعه است و بر آن اعتماد کرده و از آنکه رواای بسیار که
آنحضرت صلی الله علیه و سلم دیده اند با معنی آنحضرت عرض کرده اند و تعبیر علم آنها
مختلف ظاهر بوده است و آنهمه نوعی است اختلاف است و باید مکن فی الارض یکسان بود و باید
تکلیف در راه ابو هريرة و ابن عمر و دیگر و یا درین در حدیث ابو بکر و ثقیف سکنی دید است
و آنحضرت صلی الله علیه و سلم تعبیر نموده اند بکلمات و غیره و جماعه روایت کرده اند که آن
حضرت صلی الله علیه و سلم خود دیده دور نیست که در دو صورت و راق شده باشد تسبیح حدیث
اعمال بعضی پس من حدیث جابر چهارم روایت دلموس حدیث شریفه بنی جندب بنجیم روای طایفه و جبل
که از آنکار فرمودند که من حدیث ابو هريرة و ابن عباس شنیدم مرسل من یحیی و از آنجا تفریع
حجی آنحضرت صلی الله علیه و سلم خلافت خلایای شد بخواند اموری که تعلق به بیت المال دارد
و از هر یک کان حدیث میرسد معلوم آن امر است رسول الله صلی الله علیه و سلم از هر یک شیخ
آن را معنی وضعه و این علی خلافت الی بکر و حدیث السنن یعنی بنو المصطلق و حدیث مرسل
بره الی جسد یا بنو اخیال یعنی علیه الله علیه و سلم و حدیث ابو هريرة و غیره یا من معاه و از آن

محدث قیادت میں قومی حالات
میکندہ سرگرمیوں اور ان کی
وفاقی زمانہ منہجہ و مات
زمانہ نگرانیوں

اول او در ظاهر است کهیم و هر لازمی را دلیل علی علیه نفسیر حاکم و اکثر صحابه و تابعین باین
نوع سلوک کرده اند و حقیقت خلافت خلفای این مسک است و این را که محمل و ذریع
یکی آنکه بعضی مباحث کردند و بعضی اعتراضات نمودند اما در این مورد معلوم شدیم چنانکه در بعض
اوقات از بعضی اهل بیت را ذکر کنند و از دیگران سکوت میکنند و خیزه اصل استدلال تمام
باین وجه تقریر میسازد بکار برده باشند و چه دیگر آنکه فرض این است که لایق باشد بیک لازم فقط
چون هر یکی مناسب است با اصل فرض و مظنه مطلوب و خیزه دلیل لایق باشد یا ناطقانی پس جمیع انصاف
باین است که فقط استدلال کردند و جمعی را بارة بالجنه فقط و جمعی را بکار با حضرت صادق
و قاضی بحال منظر الامارة میفرمودند و ازین قبیل است استدلال بقول حضرت عایشه که
رسول الله صلی الله علیه و سلم تنحلتا لا تخلف ابویکم عمر و جمعی را بکار علی را در شرح و وصف
سابقین مخبرین اثبات نموده اند و ازین قبیل است استدلال شیخ محمد بن الدین بن عربی بفرمانت
یاسر بن ماریه ق اعظم بانتم یضمون حقیقت نبوة و حقیقت عصی و حقیقت خلافت نبوة
وجود نعمته از هر یکی در حلیفه آنحضرت صلی الله علیه و سلم چون فرمودند که فاروق محدث است بکینه
بر زبان او نطق می نماید و فرمودند که شیطان از طرد فاروق میگزیرد اثبات کردند خلافت
نبوة او را و جمعی با فضیلت هر یکی ما خود از حدیث مذکور است و از حدیث که ناخیزه درین مسک
کثر است که در احادیث نیاید و منقطع لیب می تواند از کلام ما طریقی بسبب درست کرد
فلا تقول الکلام در تقریر فتنی که آنحضرت صلی الله علیه و سلم بیان فرموده اند که بعد
انقضاء ایام خلافت خاصه بطهور رسد و آن مستعمل است بر دو مقصد یکی بیان فتنه که منقل
با انقضاء خلافت عامه پس آمد دوم بیان فتنه دیگر که با قیام قیامت بعد از آن مقصد اول
باید دانست که آنحضرت صلی الله علیه و سلم در احادیث متواتره بالمعنی قافه فرمودند که حضرت
عمران مغلول خواهد شد و نزد یک بقیل او فتنه عظیمه خواهد برخواست که تغییر او مسلح و رسوم
مردم کنند و طایفه ای از مستطیر باشند زمانی که پس از آن فتنه است از ابا و صاف مع تسوؤ

و اما این کتابهاست که گویند و استقصا نمودند در بیان آن فتنه تا آنکه مطالبه نمودند
 بر این جهت که هر قدر در این فتنه باطل بیان ظاهر ساختند که نظام حکومت عامه با
 فتنه مستطیع و آید و بقیه برکات ایام بخوروی با عقا و از او و جامعانی با این فتنه
 کردند که پاره از وی کایه فرامست و حجت الله بیوت آن قائم شد و آن خبر در حال تحقیق است
 بآن وجه که حضرت هاشمی با وجود ستم و فتنه در میان اسلامیه و فتنه و عصیان و خلافت خاصه
 انفراد بوجت برای او و موجب انقیاد رعیت فی حکم الله به نسبت او ممکن شد در خلافت و در
 اقطار از مرکز حکم او تا فتنه و تمام مسلمانان تحت حکم او سر فرود میادیدند و جبهه در زمان
 وی رضی الله عنه با کمال منقطع شد و افتراق کل مسلمانان بجهت بیعت و انبلا و این فتنه
 بعد کشید مردم بگردن عظیم با او پیش کردند و دست او را از تصرف ملک گونا ساختند
 و هر روز دایره سلطنت او را بسیار بکسنگ نگر شدند گرفت تا آنکه دعا فرمود که کوفه و
 محل آن برای این صافی ماند و هر چند این فتنه در معصات کمال فتنه و این فتنه
 نمیداخت لیکن معاصد خلافت علی و جبهه تحقیق است و بعد حضرت مرتضی چون معاویه بن
 ابی سفیان ممکن شد و اتفاق نام بر وی بجهت بیعت و فرقه جامعه مسلمانان میان بر قامت
 وی سوا این اسلامیه انداخت و دوازدهم خلافت معاویه در وی تحقیق نموده بعد از آن با دستان
 دیگر از مرکز حق دور تر افتادند که لا یخفی پس خبر آن حضرت صلی الله علیه و سلم با نقطه خلافت
 خاصه منتظر افتاد از این جهت تحقیق است اما آنکه آن حضرت صلی الله علیه و سلم اخبار فرمودند
 بمقتول شدن حضرت عثمان و آنکه او بر حق خواهد بود پس ثابت است بطریق بسیار حق این خبر
 ذکر رسول الله صلی الله علیه و سلم فتنه فقال یقیناً اجنبها مطلقاً اخرجه الترمذی و حسن
 عاصیه ان البیضاء صلی الله علیه و سلم قال یا عثمان لعل الله یحبک فمیتا فان الله ادوکت علی
 غلغه فله تخلف لیم اخرجه الترمذی و حسن عاصیه بن کعب و عبد الله بن جلاله و کعب بن عقیقه و انما
 متحاربیه ذکر رسول الله صلی الله علیه و سلم فتنه فقرها فزجل معنی است فقال رسول الله

[illegible]

[illegible]

[illegible]

والعاقبة فيها خير من الماشي والماشي خير من المماشي قال قلت لفرات بن عبد الله بن ميمون
عن الحسن بن علي قال كان ابي ادم في حديثه يروي عن ابي الحسن في الغنم كسر فيها فسبوا
فيها اوتاهم والزواجر فيها ما سمعته ولم يكونوا يطيبون اودم ومن حديث ابي مالك
السبيزي ذكر رسول الله صلى الله عليه وسلم فنته فخر بها قالت قلت يا رسول الله من هذا
فيها قال رجل في ما تشبه يدي ههنا ويدي ههنا وفي رجل اخذ بلسان فرسه فبعت الفرس فخره
ومن حديث ابيان بن صفي بن وهب قال قال علي بن ابي طالب في حديثه عن ابي ابي
اخلف التميمي ان اخذ بيغا منه فبعت ومن حديث جابر بن ابي ابي عن رسول الله
صلى الله عليه وسلم انه ذكر فنته القاعد فيها خير العاقبة فيها خير من الماشي والماشي فيها
خير من الساعي فان ادر كنت فلك فلكن عبد الله المقتول فلكن عبد الله العاتل ومن حديث
عبد الله بن مسعود عن رسول الله صلى الله عليه وسلم ان فنته الضبط فيها خير من القاعد
القاعد فيها خير من العاقبة والعاقبة خير من الماشي والماشي خير من الركب في ارض خيبر
المجرى قلت يا رسول الله ومن ذلك قال ذلك اليوم ابرج حين لا يامر الرجل بلبس فنته فم
تأمرني ان اؤكت ذلك الزمان قال اكففت لفسك ويدك وادخل دارك الحديث
ومن حديث ابي هريرة قال ابرأنا من اهلنا فنته كانهما قطع الليل المظلم فيها
مما وبتا يا كل من راس غنم في رجل منه ورار الارب فخذ نجاة فربما ياكل من يده ومن
حديث ابي بكر قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الا انها ستكون فنته الام تكون فنته
العامة فيها خير من العاقبة والعاقبة فيها خير من الماشي والماشي فيها خير من الساعي فانتزعت
الامر من اهل بلخ بابل ومن كان له غنم فليكن بغنم ومن كانت له ارض فليكن بارض فنتها
له رجل يا رسول الله ارايت ان لم يكن له ارض ولا غنم ولا ارض قال فليكن له ارض ولا غنم ولا ارض
سيفه ثم ليسج ان استطاع البني ثم قال بل بلغت لك ومن حديث محمد بن سنان قلت يا رسول
الله كيف اصنع اذا اخلف المصلون قال يخرج سيفك الى الحرة فنته بها ثم تدخل بيتك

[illegible]

بک

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

و در وقت مرگ و در جامه صالحین و خوشی و وفات مانند آنچه بود و او در وقت مرگ
آنجا که قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يقرب الله امرأه ما سواد من خال و خال و خال و خال و خال
این سخن را که قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يقرب الله امرأه ما سواد من خال و خال و خال و خال و خال
خوفاً و غاراً و ما عجز البري من السبب من افه قال كانوا اذا نزلت فيهم قضيت لسيب بينها
عنه رسول الله صلى الله عليه وسلم انما اجتمعوا اليها و اتهموا فالحق فيها و الحاق بها راه او حق
است که بازمان حضرت عثمان اختلاف مابین فقهیه واقع نمید و در محل اختلاف خلفه صحیح
میکردند و خلفه بعد مرگ او و امیری ایشان را مکرر و دهان امری علی حدیث رسول و حدیث رسول
بر این حدیث فقهی میداد و در این زمان اختلاف واقع شد و آنرا ششمی در کتاب بل و نقل
گفته که مجرب و گفته آنحضرت صلى الله عليه وسلم اختلاف میباشد حفاظت اختلاف آنست
یکه در این زمان مشهوره اقوال معارضه و گویند و با خبر امری منع شود و هر زمانه امر اجماع کنند و اختلاف
و حکمت که هر دو مستقرند انمود و هر یکی بجانب خود و بهم وضع مخالف ظاهر و باطل بین
بهشت یعنی تغییر و بهتر به است که علماء و علماء قرآنند و هر یک و فقهیه که بر آن موجب
گشت است که طبعات متأخر این تغییر را بهیبت و صفها است خیال کردند و این جهت که اصل
او را خود از دست بعد و لایحه فایم نمودند بر آنکه یا معذوران آن هیچ العار می بین
ابراهم عن علقه عن عبدالله قال کیف انتم اذا البسکم فستبهم بعدا الکبر ویریدون فیها
انصغر اذا تکرر منها شیء قبل ترک است قالوا و منی ذلك قال اذا ذممت علامک
یو کثرت جهلاکم و کثرت قراکم و قلت فها فکم و کثرت امر اؤکم و قلت انما فکم و انست
المر یا یحیی الاخرة و فقهیه غیر الدین و از دهم وضعی قال در منزل مسلمین آنرا این ماجه
من حدیث اسید بن التمر قال سمنا ابو موسی حدیثا رسول الله صلى الله عليه وسلم ان بینک
لسبایع لهر جا قال قلت یا رسول الله ما البرج قال العقل فکان بعض السلیین یارسلوا
انا نقول الان فی العالم الواحد من المکررین کذا و کذا فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لیس

ليس يغفل الشيخ عن ذكر بعضكم بعضا حتى يغفل الرجل جارية ابن عمر وذاتراسته فقل
بعض الغوم بالرسول الله وصفا عقول ذلك اليوم فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يخرج
عقولكم من ذلك الزمان ويخلف به بها من الناس لا يقول لهم ثم قال لا تسري دأيم الله الي
لا غنى في ذلكي وداكم دأيم الله مالي ولكم فيها مخرج ان اور كننا جاعا عهد انينا نبيا صلى الله عليه
وسلم لا يخرج منها كما دخلنا فيها واخرج ابن ماجة من حديث عبد الله بن سعد بن ابى السرحان
عن جابر بن عبد الله قال صلى الله عليه وسلم فيها صلوة فاطمات فيها فلكا الغرف فلكا او فلكا بالرسول
الله اظلمت الغوم الصلوة قال اني صليت صلوة غنة ورؤية سالت الله عز وجل لا منى فلكا
لا ينس وروى على واحدة سالت ان لا يسلط عليهم وروى في مسند فاطمات فيها وروى ان لا يسلط عليهم
فما غلبنا وسالت ان لا يجلبا باسا بينهم فزوا على واخرج ابن ماجة من حديث ابن قدامة الجرجي
عن علي بن اسماء الرضوي عن ثوبان بن موسى عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال
زوبت في ارض من راسها راسها وموارها واعطيت الكثيرين ان اصفر اذ الامم والامم
بني الذهب والفضة وقيل ان ملك اني سبت زوبت في سالت الله عز وجل ان لا يسلط
على امتي جوعا فيهلكهم به طاعة وان لا يسلط عليهم فيهلكهم باس بعض امة وقيل في اذا
قضيت قضاء طاعة وروى في اني سالت على امك جوعا فيهلككم ولان اجمع عليهم من بين
اعطاهم حتى يقتل بعضهم بعضا واذا وضع سيفك فليس يرفع عنهم الى يوم القيمة وان ما اتخوف
على امتي ائمة مضلين وسعيد فباي يلى امتي الاوامان وتسلح فباي يلى امتي بالمشركين
وان بين يدي السات والعالين كذا بين قرية بائنة فليكن كلمهم اني وبن تزار طاعة
من امتي على الامم منصورين بعضهم من عافهم حتى ياتي امر الله عز وجل ودفع فقال وسنة ٩
بعد مقتل ونى النور في اظهرت ان اكون بيان محاج بائنة فيهم شوع سب سلف صالح
في الزندي في فهد او علامات القيات وان بسب اخر زنده الامم او ابا واخرج ابن ماجة
من حديث محمد بن المنكدر عن جابر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا لعن اخر زنده الا

[illegible]

[illegible]

[illegible]

في قوله تعالى ذكره البصير عن غير قال من ادركت من احوال النبي صلى الله عليه وآله وسلم من سبعين
 سنة مايت قوما اجوز في ربه وانا اقل لشدة ما بينهم والى البراءة انما ابلغت في الاحكام امرنا في ذلك
 الا انهم كانوا لا يشعرون انهم اختلفت في ذلك امر من غير ان يدركوا امرنا من الحق لا في ذلك امرنا
 في قوله تعالى ذكره البصير عن غير قال من ادركت من احوال النبي صلى الله عليه وآله وسلم من سبعين
 سنة مايت قوما اجوز في ربه وانا اقل لشدة ما بينهم والى البراءة انما ابلغت في الاحكام امرنا في ذلك
 الا انهم كانوا لا يشعرون انهم اختلفت في ذلك امر من غير ان يدركوا امرنا من الحق لا في ذلك امرنا
 في قوله تعالى ذكره البصير عن غير قال من ادركت من احوال النبي صلى الله عليه وآله وسلم من سبعين
 سنة مايت قوما اجوز في ربه وانا اقل لشدة ما بينهم والى البراءة انما ابلغت في الاحكام امرنا في ذلك
 الا انهم كانوا لا يشعرون انهم اختلفت في ذلك امر من غير ان يدركوا امرنا من الحق لا في ذلك امرنا

[illegible]

هم کاین لحاظ عصبه نما هم کاین عصبه و فساد فی الامه است بحکم الحریز والعزیز
 و العزیز فی الامه است عصبه و فساد فی الامه است بحکم الحریز والعزیز
 حدیث نبوی در باب من فسد امر من فسد ربه کما قال الله تعالی و من فسد امر من فسد ربه
 و من فسد امر من فسد ربه کما قال الله تعالی و من فسد امر من فسد ربه
 سفره انزل من لا فساد امر من فسد ربه کما قال الله تعالی و من فسد امر من فسد ربه
 الصلوة جامعة فاجتمع تمام رسول الله صلی الله علیه و سلم فطبا فقال انکم کین فی قبل الاما
 حقاً علیکم یول امت علی ما یجوز فیهم ففیهم هم ما یجوز فیهم و انکم جعلت ما فیهم فی اول
 و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم
 و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم
 انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم
 عیب انما یاتوا الله و من یابح الاما فانطاه مصفحة یمنه و قرعة فکلیه علیهم و استطاع
 فانه جاء اخریاً و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم
 انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم
 و دعاه فلی سئل ام اجزع البعوی من حدیث من یابح الاما فانطاه مصفحة یمنه و قرعة
 صلی الله علیه و سلم فی باب الصالحون الاول قال و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم
 انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم
 صلی الله علیه و سلم بیان فرموده اند که در باب فساد و بابت فساد و در باب فساد
 مستودان عیاضه لیکن در بنابر همین قدر انکافکم العزیز فنی عند العزیز و انکم اجتمع فیهم
 البعیر الکبیر انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم
 البعیر الکبیر انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم
 البعیر الکبیر انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم و انکم اجتمع فیهم

و لا ينكره يستبنا وامرکم بالصلاة فان لم تصيب وجهه بعدد ما لم ينفق فاذا صليت فاما
النفقة اذ امرکم بالصيام فان لم تصيام كمثل رجل موهبة من ماله في صلاته فکلمه في بيان
تجديد المسک وامرکم بالصوم فان لم تصوم فکلمه في بيان
يعزوا فکلمه فقال بل لا یزال ان انذری نفس تجوز یفقدی غنیت و امرکم بذكر الله کثیرا فان لم
و کلمه کثیرا علی الله و برافانی الله فان لم تصوم فکلمه في بيان
او کان فی ذکر الله و یجوز قل فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم و انما امرکم بذكر الله کثیرا
و السمع و الطاعة و الهجرة و اطاعة فی سبیل الله و انه من خرج من الجماعة فیکفر فکلمه في بيان
الاسلام من غنق الان سراج و منه قد سبنا به سريرة قال سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول
من فارق الجماعة و خرج من الجماعة فکلمه في بيان
لا یأمنی مؤمن لا یأمنه و لا یفقی لانی بعد بعد فکلمه في بيان
انما رسول الله صلی الله علیه وسلم انکم سترون نبی اخری و انما کانوا فکلمه في بيان
الله صلی الله علیه وسلم قال و انما یسبحونهم و سلوا الله حکم و من حدیث و انما کانوا فکلمه في بيان
من یزید الجعفی رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال یا بنی الله انما یأمنی الله فکلمه في بيان
حقیم و یمنعونا حقنا قال اسمعوا و اطیعوا فانما یأمنی الله و علیکم ما علیکم فان هذه الامارات
کلمة النبی سیم چون بعثت برای تخفی غنق شد و نشاط او سفر کنند اگر در کتب بروی مرقوم
ناید و فقال کنه او را می باید کث افضل با حقه ان دی با مسافری یا تخفی اخراج النبی من مرقوم
من النبی صلی الله علیه وسلم قال من حج علی امتی و هم یجمعون یریدان یفرق بینهم فکلمه في بيان
کان و اخرج النبی من مرقومته الی بخره ثم الی سویه الخدی قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
انما یزید الجعفی فکلمه في بيان
صلی الله علیه وسلم قال کان بنی اسرائیل من سیم الله بنی اسرائیل ما یسبحی نطق بنی اسرائیل لا یزید
و من یزید الجعفی فکلمه في بيان
و من یزید الجعفی فکلمه في بيان

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

پس در طاعت اول این کلمه متفق و منفعتی است و مسلمین در عدم انتظام ملک مسیحیت
نقضی بصفتان کلامی ملاقات فایده انتصاف است و در وقت ایمن سرعاً منعقد شد
چگونگی وقت مسلمین بر مدار گذشت و در وقت ایشان در افکار از این نفاذ یافت همانکه در ابتدا
با آن بدست می آمد و در نتیجه شیب میفرماید و طلب علم را امر کند که از جانب استوار و کند و یکدیگر
علم را با تفویضات بسیار که بعضی آنه افکار ایشان باشد و بعضی بجز اختیار و خود استفاده باشد
صورت گرفت و در وقت هر دو افکار هم باشد میتوان گفت در بقدر سه مدتی است که این امر
بر روی زمین از وجه نیست و در این میتوان گفت که در بقدر سه مدتی است که بعضی متصفند بدین با
فراختر غیر عیان فایده شایسته متصف با اوصاف کلامی موجود است و ملاقات او با فعل نیست
تا با مردم محقق شد و در قدر میان بر جاست لیکن عطف با اوصاف معبره در عطف فایده
متصف نحوه بدست علی دخی همین معنی دارد و در وقت ثابت انقادات با اوصاف شایسته
خاص بود و از احتیاج مسلمین مردم مذکور بود و رفت و آمد و هر یک از وی طرفت نمود و نمود
نموده و پدید آمدند دعا علی ابوالحسن حکایت این فرقت است بعد از آن چون عبد الملک
فلسط یافت و فرقه از میان رفت و احکام تلاوت جاریه که آنحضرت بحلی علیه السلام
چندین احادیث تشریح آن فرموده بودند بر منصف ظهور آن سلسله کسی که جمله را
از اجابت با دارد و سلیقه تطبیق بعضی به بعضی و فرقه آوردن هر چیزی در محل آن است
باشد مقطوع است و اگر تحقیق سلیقه است باط احکام از احادیث متفرقه نداشته باشد
باید که صوفی را از دخول در معارک استباط معذور دارد کسی که دانسته را نماند است
میباشد و دیده را نماندیده و شنیده را نماندیده بسبب آنکه که معرفت الاقوال بالرجال
ولا معرفت الرجال بالا قوال است ما با و محبت و خطای است و ما بونه چون این بحث
عام شد تغییراتی چند بودیم و مقصود از آنست که ما رایم تنبیه اهل سبب حقیقی در تغییر احوال
عالم ما خلافت زمان سابق و لاحق از او حضرت مبد است که هر طریقه را بوسیله شخصی

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

تغیر او صلح با او صلح دیگر نیز قسم است و هر قسمی را فکمی است و هر چه از آن قبیل است که
 از میان برادران و اهل بیت میز خط و نشان و کثرت این دین و اهل اکثریت اهل بیت
 العزیز و خطه اخبار معتدل الاقدار و دی حکم از خیر الشیوخ و معینین بر عهده سواد و اهل
 الدین و علم و الناس کا لابل الالهیه الاصله و فیها راهله و حکم انفس است که تکلیف و کثرت
 و ابر است و مواظبه و مواظبه با اخبار و اخبار است و خود نیست که بگویند و غرض از این
 از وصول کمال مطلوب و محقق است اگر چه با اخبار یا با و بعضی از آن قبیل است که با اخبار و کثرت
 و ارفع میسر و انفس با اقسام و منقسم است یکی اگر از اخبار است که منقسم است و بعضی از اخبار
 و کثرت و با اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 و اگر از اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 لازم گیرند و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 و در تقسیم و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 از اخبار و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 بر آن اخبار و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 اما این شخص اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 و اگر اخبار و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 باقی بر اخبار و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 و اخبار و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 با اخبار و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 بر اخبار و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 در اخبار و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 اخبار و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار
 اخبار و اخبار و اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار است که با اخبار و اخبار

و ما نقصها الا بدينه من الشرب و انما اني رقت حتى انكرنا فلو كنا و اخرج الامم من كل ان
رسول الله صلى الله عليه وسلم قال اذا اصابكم مصيبة فليذكر مصيبتكم في ما بها من عظم
المصائب فخير ما فيكم موت فارق اعظم است و احوالها بسببها و اورد شده که
مهر خلق و به خست است از انکه حدیث حدیثه لیس علیک منها بائس یا امیر المؤمنین کرم
کردیم و سیره سنجی متعارف بود و در این معنی متوافقی و سوابق الیه و ما
و عز و انی که در ایام انبیا و افعی شد است به نفس اول صدیق اکبر است و انعام آن
دست فاروق اعظم حصول انجام تمام مسلمین در زمان انبیا با هم موافقت و با یکدیگر
مستزاد و بر کفار شد و در هر چهارده سواقی نام مخالفت و در میان ایشان واقع است بسیار
در عایا فلیقه را انتخاب خود و در سواد نر و تلیفه بر عایا و بسیار از پدر مشغول و معبر
تر و چون جوین و امراء امصار اهل سوابق از مهاجرین و اولیای انصار اخرج الشریع
فی کتاب التماثل عن منتهی بن خروان فی حدیث طول آخوه قال غنیه بن خروان تقدیر اشقی
و انی لای یهتج مع رسول الله صلى الله عليه وسلم ما لنا طعام الا حرق السجور حتى فطرت الله اذنا فانا
سیرة ففهمنا منی دین سعد فاما منی و انکما سبق الا و امیر من الامم و دستور
الامراء بعدنا هم و در تبرک و در حدیث حضرت علی علیه السلام و در بر کثیر مشهور است
را اید امیر و طعام و در سیرات کلمه ان الله و دولت پذیرای تمام و فاروق اعظم در خلافت
حضرت صدیق و در سیر و ما در خلافت و طبر و معین چون فوت نمودن رشتید کارها
سرا تمام دادند و ما نید و درین بوجه بسیار از ایشان بر روی کار آمد که مقدور و مکرر
ان حضرت علی علیه السلام بملاحظه بین آنها سبب با عمار سوابق و سیر و با عمار بمثل عمار
ملک و طبر و با عمار انچه برای ایشان و در پاره حبیب مقدور بود از کسوفی و ترویج دین
هر دو عز را در احادیث بسیار جمع ساختند مانند توفیق و مثل فرقه بن قال رسول
صلى الله عليه وسلم فی قصه تکم البقرة فی حدیث الذیبا و من به انما لیکر و عمر و قال

الذي هو على ما سبناه يسألون السجادة ولا يخلونكم في النار وجميعهم اعمى كسروا
ما يصح من الرغوة والارز مودع في النار واما ان ينسب عليهم رحمة حيث البهم واما
من السهم من غير عيب ما سمع من غير عيب ما لم يمتد روفت رحم على الله عليه سلم وعليه السلام
ورحمته الله وبركاته فلم يمتد من ذلك ان يرحموا في جسد لغوا في ربه ومودع ربه الله
لا يقدم الا بآذنه ولا يجوز الا بآذنه فلما امر بالخزعة وحمل على الجهاد انبسط الامر الى الله فاما
السجدة واجابته عليه واخبره بعوده فارق الدنيا تقيا لغيرها ثم قام بعده ابو بكر رضي الله
عنه ذلك سنة واخذ سبيله في ربه في اربع من فعل ذلك منهم فابي ان يعبد منهم بعد رسول الله
صلى الله عليه وسلم الا ان الذي كان قابلا اشجع اليهود من الغداة واخذ الرزق في تعليمها
ثم كتب يابل الحق اهل الباطل فلم يبرح يخطي او صالهم ويسقي الارض دماهم حتى اذنهم في
الذي من خواصه وقريرهم بالذي خروا عنه وقد كان اصحابه قالوا لعلك يرفعوني عليه وانه
ارفعت ولد له وراي ذلك عند سوتة فضة في خلفه فادى ذلك الى الخليفة من بعده
فارق الدنيا تقيا لغيرها على منبلي صاحب ثم قام بعده عمر بن الخطاب رضي الله عنه فمقر
وعط الشدة بالدين وحسنه راعيه وشر من ساقته واعد له مورثها منها والحرب النكا
فلما اصابه قاتل المغيرة بن شعبه امر عباس بن ابي اسلم بل يبتون فاما على اهل قاتل المغيرة
بن شعبه استهمل محمد بن ابي بكر لا يكون اصحابه ووهي في الغني فيخرج عليه باننا استحل دمه باقل
من حقه وقد كان قد اصاب من مال الله بضعة وما بين العاقل لهما رابعه وكره بها كذا
اولاده فاداه الى الخليفة من بعده وفارق الدنيا تقيا لغيرها على منبلي صاحب ثم انك
غربي الدنيا ولد لك لوكها والتمسك ثوبها وبيت فيها لثمنها مطاهاها على وليتها
ايعقبتها حيث العالم استحقا جرتها وجفوتها وقد رتبها انا ما تزدت منها فاما الله الله
جلالك جوتها وكشف بك كرتها فامض ولا تلتفت فانه لا يغفر لك شي ولا يذل على اهل
شي اقول قولك هذا واستغفر الله ولي المؤمنين والمؤمنات قال ابو العباس وكان عمر

عبد العزیز بن ابی السنی قال فی البرہان المصنوع ولا تلغوت تغیر ثالث ذکر حضرت علی بن النور
 و آنچه بر آن مشرب شد و این اعظم تغیر است آنحضرت صلی الله علیه وسلم آن را صدعا خواند
 در میان زمان غیره زمان شریع و سطح اشاره بدان تغیر را ساختند در چهار صد و بیست و یک سال که هر یک
 از اینها عید متواتر باشد و آنجا ملاقات خاصه منظر منقطع شد که بعضی بنی صلی الله علیه وسلم
 ذکر آن فی احادیث کثیره و آنحضرت صلی الله علیه وسلم در بسیاری از احادیث هر یک
 را جمع فرموده اند چنانکه در مقصد اول نوشتیم و اگر بچشم مایل در نگرییم چنانچه در
 خاصه منظره با فعل مذکور شده در هر یک از اینها و علامه خاصه با مدخله در
 اسو نظام بعضی آنحضرت و بعد آنحضرت صلی الله علیه وسلم هر یک از اینها در ذکر شیخین را غیر
 و آنجا درون کتب مشهور بالخیر منقطع شد و قرن ثالث مدته علامه ذی النورین بود که در
 بعد از مدتی سال بعد است سیره حضرت ذی النورین نسبت بسیره شیخین معاشر فی آن
 زیر اگر گاهی از غرضت بر حضرت تنزل می نمود و امر آنحضرت ذی النورین نه بر حضرت
 شیخین بودند و انقیاد در عیت بر او را مثل انقیاد عیت با حضرت صدیق و فاروق
 بود هر چند آن خسته تنها از قوه بجا نیاید و از اول و زبان بدست و سلاح انتقال نکرده
 بود الا خدا امام بها لقون و هذا انما یتنازع فیہ الامکان بر بدان اسعد کتب است که در
 تاویل حدیثی است که هر یک از اینها در حدیث دیگر کن تا مطلع نظر آنحضرت صلی الله علیه وسلم در آن
 حدیث پیش تو می رود که حدیث آنحضرت صلی الله علیه وسلم مثل قرآن است پس بعضی
 قال استخاکا کما بان فیها شیخی و آنحضرت صلی الله علیه وسلم عابد بر مضمون را بعبادت
 مختلفه و اسباب متغیره بیان فرموده اند حدیث غیر از این قرن بیستم تا بیستم
 بیستم تم نیست اقوام تسبیح ایمانهم شهادتیم و شهادتیم ایمانهم و فی لفظهم یؤمنوا الکذب
 آنچه از حضرت فرون اعلی و سر سینه فرون آخره فهمیده و در کتب طایفه که از اینها
 حدیث نزول رحی الاسلام خمس و ثلثین سنه فانه یملکوا بر مضمون در مفهوم آنست که

کنند و در کتب دیگر و در خطبه‌های اسلام با غیرتی که مذکور است بدان نسبت بسنج و انظار
که این کتاب در این چند خطه بسیار با هم را و بلفظ لغت الکتاب بسنج مضمون یکی با عین
مصدر دیگر بخوبی یافته و تاریخ مشهور و معتبر ازین موازنه در نظر مردم سر می‌شاید
لیکن چون یک پنجاه فی مائه معنی و معنی است یا هر یکی که ما آنرا بیان نمودیم نزد یک
فرد حق اکثر اموری توان یافت که در مطلق حکم را کرده و هر یک یکی می‌توانست به دیگر امانت
ساعت ما از این همه بگذریم و دیگر کلمات الحاقه با الحاقه و الکتاب با الحاقه یافت
ملک با ملک ششم ساخته به بیست و یک از سبایان معانی بیست و یک از سبایان در میان
مردم و هر یکی در این توفیق است و در هر خطه یافت و آنکه هر حدیثی که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
کتاب و در حدیث است و هر یک از این حدیثی که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
مصدق آن که در حدیث است و هر یک از این حدیثی که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
و حدیث از حدیث و هر یک از این حدیثی که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
هم که چون ملک عضو و با حدیث قرون یکصد و حدیث نزدایمی اسلام و حدیث الحاقه
با حدیث و الکتاب با حدیث شگ که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
و حدیث با حدیث هم که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
سید علی و او بعد از آن که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
و حدیث از حدیث و هر یک از این حدیثی که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
خطه و حدیث با حدیث شگ که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
و حدیث از حدیث و هر یک از این حدیثی که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
و حدیث از حدیث و هر یک از این حدیثی که در حدیث است و بعد از آن در حدیث
الی غیر ذلک نه احادیث با حدیث هم که در حدیث است و بعد از آن در حدیث

قال قلت وما وصية قال فمما ينبغي ان لا يغفل عنكم وصية منكم وصية منكم فقلت فمما ينبغي ان لا يغفل عنكم
قال نعم وصية على امرئ منكم ان لا يسهل اليها قد فوه فيها فقلت يا رسول الله صفهم لنا فانهم
منهم من لا يسهل ولا يستعاطى فانما يريد ان ياتي بك في ذلك قال نعم من سبى من المسلمين والمسلمين
قلت يا رسول الله انهم جاءني والامام قال فاعلم ان كل عرق عليها ولو ان قصدا باصل شجرة حتى
يدركك الموت فانت على ذلك فمما ينبغي ان لا يغفل عنكم وصية منكم فقلت يا رسول الله قال السيف قلت
يا رسول الله السيف بغيره قال نعم يكون الماركة على اقدار غيرته على من قال قلت ثم ماذا
ثم قال يا رسول الله انك بعد ذلك بعد ما ظهر من غير من خرج في ناره وجعل امره وخط وزره وشمه
دفع في نهره وجعل قذره فقلت يا رسول الله قال السيف فقلت يا رسول الله قال السيف كان قذره
التيوع على اهل الردة كانت في من السدي رضى السدعة وقور يربط على خروجه على
على اهلها من السنين فقلت ان الدخان اشر من النار قال ابو عبد الله اصل الدخان يكون
في لون الدابة او النوب او غير ذلك كدودة الى السواد وتسمى الرداءات فقلت
يا رسول الله الهدنة على الاصل يا بني قال لا يبرح فلور شيخ ادم عنه الذي كانت عليه وبري
وجاعة على اقدار يكون اجماعهم على ضاوة العلو سيرة ما قدرا العيون فتنة اولي
مستلزمة حادثة لطيفة مبداء اين فتنة ملائت حضرت من رضى ان حضرت على ام عليه
وسلم تحت از خلافت حضرت رضى خيرا او قد كرمتم لتعود وانما هذا كالمستند في الحقا
اجز الطهراني والويعم عري جابر بن سمرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لعنه الله المستخلف
وانك مقتول وان يده مضمومة من يده معنى خيبة منه ربه واجز الحاكم عن علي رضي الله عنه قال
ان ما عهد الى النبي صلى الله عليه وسلم ان الامم ستقودني بعده واجز الحاكم عن علي رضي الله عنه قال
قال النبي صلى الله عليه وسلم لايما انت ستنتفي بعدى بهذا قال نعم بل من من ديني قال
في سلامة من دينك واجز احمد عن اباس بن عمر قال لا تسلم على علي بن ابي طالب صلى الله عليه وسلم
انه سيكون اخلك انت او امر فان استطعت ان تكون السلم فافعل فانه اولي حرسه جل

[illegible]

كنت انا وعلي فتيين في غزوة بني العسيرة فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم الا احدكما اشد
 رجلا فقلت انا يا رسول الله فقال اجمعوه الاي فخرنا فوالذي بيض كسبنا في هذه يعني فخرنا
 ببر من الدم طية وهدنة اولى بمباداة سبنا نعمت امام حسن بود با موافقة بين الي سفيان
 في الخمر عني الله عليه وسلم انما اودع مني شيء بان فرمودند اجزئ الجاري عن الحسن قال فقلت
 ابا بكر رضي الله عنه قال هذا النبي صلى الله عليه وسلم بخطيب الحسن فقال ابي هذا سيد رسول الله
 ان اجمع بين فتيين المسلمين بعد اذان ارم حقيقته بين بينه فرمودند كه اما دة علي اذنا
 وهدنة علي دهن اذنا استقلال موافقة بين الي سفيان با دسايي بان فرمودند اجزئ ابن الي
 شسيبة عن موافقة قالت ما رأت اطمع في الخلافة منذ قال لي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 يا معاوية ان ملكك حسن فتنة فانيه فستبخر عودك فندكي شهادة حضرت امام حسين في
 الشكوة معزالي البيهقي عن ام الفضل بنت الحارث انها دخلت على رسول الله صلى الله عليه
 وسلم فالتفت اليه رسول الله الى راسه فبلا مسكرا لليلة قال وما هو قالت ان شريد قال يا هو
 قالت راسك كان قطعه من عبدك قطع ودفعت في جرحي فقال رسول الله صلى الله عليه
 وسلم راسك فبرأ لك فاطمة ان سارا الله فلا يكون في حجر فولات فاطمة الطيب فمكنا
 كما قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا علي رسول الله صلى الله عليه وسلم فمكنا
 حمزة ثم مكنته مني التفافية فاذا عيا رسول الله صلى الله عليه وسلم سهر بجان الله صلى الله عليه وسلم
 فقلت يا بني الله فاني انت وامي ما لك قال يا بني فاجزئي ان امي تستغل انجنا
 فقلت هذا قال نعم وانا في شربة من شربة حمرا دقم واقعه حرة اجزئ ابو داود عن
 الي فخر قال كنت مدينا فقلت لرسول الله صلى الله عليه وسلم يا علي حار فلما باوز يا بون
 الالهية قال كيف بك يا مانر اذا كان بالدينه جوع فقهر عنك فراكك وانا بلغ مسجك
 معي بجهك الجوع قال قلت الله قد سوله اعلم قال تعففت يا باذر قال كيف بك يا با
 اذا كان بالدينه موت مبلغ البت اليه معي انه يباع الفير يا بعد قال قالت الله ورسوله

[illegible]

و فرست اما از راهی که فی لیلۃ القدر و اما در یک لیلۃ القدر بعد از القدر خیر من الف شب که با
سوا میست قال القاسم بن الفضل حسنا کنتی امیة فاذن لی الف شب لا یزید و لا ینقص و این
ابو داود و عبد الله بن حوالة قال رسول الله صلی الله علیه وسلم یا ابن حوالة اذ را سیت فلما
قد فرست اما از این القدرت فشد فی الزلازل و البلائ و ان مور اعطام و الساعة یوم یذکر
الی الناس من یوی یذ صلی را کسا نجا کنت ایست بار یکس که انیسر باید فهمید که در باب
علافت تمام ایادیت کفایت آنده بعضی با طریقی و بعضی با طریقی مانده حدیث دیگر از مسند
این حواله اخرج احمد و ابو داود و ابن حوالة قال قال رسول الله صلی الله علیه وسلم سیبیر الامران
کنتوا جود مجتهد باکم و باکم با یمن و جند بالعراق فقال ابن حوالة تشرلی یا رسول الله ان دور
فکلت فقال ملک الشام فانها حیرة العوار غیبه کتبی الیها خبرت من عباده فاما ان ابعث
فعلیکم بمنکم و استغوا من غارکم فان الدعوی جل یوکلی فی بالکم و صلیه و حق علی ابن حوالة
که ان یقوم و حوالات حوالات استحقاق حوالات فکانت فکانت و حوالات بر الیها من مستغیر و حوالات
سیر حوالات حوالات امر حوالات و حوالات بر ان کنت لهذا امر باکم است متوجه بدو است ان
جماعت است و هر طایفه و است متوجه با هم و کای و اند ان از میان اینها عمر بن عبد العزیز
تکلیف را بدو حکمیه و فضل و زید از کس و از وی آثار محمود و علامه ان ماند علی کتاب
حدیث و جمیع آن دیگر ترک سب اهل بیت و بر وی صفاتی که مضمون حدیث بیعت الله صلی
را اس کل مانه من بعد و لها وینها فکنت ثانیة لکرم چون این بدنه نزد یک با خفا رسید
و عاقبة بنی عباس از طرف خراسان سر بر آوردند و جنگها دافع شد و مظلما بر روی کار آمد
هر کس از نفسی امید یا اخوان الشمامه یافتن گشتند و معاصره را نمودند و انجمنی در
سینه اطرافت با و ای فانی کردید و معاصره با صابر بعد اینهمه سخاوت امر بنی عباس استوار است
و تغییر حالت تمام شد و تغییر این طایفه کنت اگر چه این تغییر حوادث عظام و دیر داشت
و در زمان طویل سپری شد و مدتی داشت چنانکه تغییرات متعده و مدتی داشتند پس یک

[illegible]

صراح شرح محمد علي صاحب الصلوة والسلام حكم بين من بين است اطلاق هذا او
اصاب فقه ابن زمانه مخلوط بود باكثر من اجاب وما بعين سند ومرسل هم را اخذ ميكرد
اما لا را بعد استقر خلافت بنی عباس در عراق و این دولت قریب بچهار صد سال
ماند انحضرت عیسا علیه السلام در آن خضر دادند آنچه الشریعی عن ابيه برهه قال قال
رسول الله صلى الله عليه وسلم يخرج من ارضهم رايات فلا يدعونها شي حتى تصيب بالظلم
لا يفت فتنة السراويل بين من تصور ثم يكون حبيبة فهو اخرج الوداد و من يدعها فبذل
من عمر قال كما تقولوا عند رسول الله صلى الله عليه وسلم فذكر الحق فأكبر في ذكره حتى ذكر
فتنة الانجاس فقال قائل يا رسول الله وما فتنة الانجاس قال هي حرب مع حرب ثم فتنة
السراويل و جنبها من وقت قدم اهل مكة اهل بيتي بخرم انه مني و ليس مني انما اولياي المستقون
ثم بعث علي الناس على كل كوكب على صلح ثم فتنة الله بينا لا تفرغ احد ان من هذه الامنة ان طمسه
طمة فاذا لم يكن الغنم تهاوت جميع الرجل فيها سونا و يسي كما فرأى حتى تفر الى فطاطين
فطاط انما انما لا تفر منه و فطاط طافق لا ايمان فيه فاذا كان و لكم فاطمة و الله بها
من لوداد و من فطاط الطابقي قوله فتنة الانجاس انما انما فتنة الى الانجاس من سارا
و طول لبها فقال الرجل اذا كان يلزم بيته لا يسبح بحمد الله و قد علم ان يكون سبعة
بالانجاس السواد لونها و ظلمتها و الحرب في باب المال و المال على رجل فهو حرب
اذا سلبه و الله و الايمان يزيد انما انما كان انما حقت فدية قوله كوكب على صلح
منك معناه الامر الذي لا تفت و لا يستقيم و ذلك ان الضلع لا يقوم بالورك و لا يحل
انما يقال في باب الامانة و الله انما اذا و ضحوا به و كلفت في سائر و سائر في سائر
و كذا ذلك يريد ان هذا الرجل غير خليل للملك و لا مستقل به و الله بها تصغير الدنيا من غير مظل
منهيب الامانة لها انية و معنى انجاسه بين فخره من سارا فتنة الانجاس من فتنة بنی
امية است و در تمام و هرب سارة بكر بن عبد الله بن الزبير از دینیه بکد و حرب انجاس

[illegible]

شد و بجز بر غیر جنسی باشد و او غلیظه است یعنی اگر خلاف او در قدم
معمول است و با او باید بود و در داد نباید نمود و نیز اگر مطلوب است در شریعت قطع نزاع است و
تخلیل بر می خورفت منفرد بهتر است اگر چه سبب آن گویا علی غلبه است از خلاف است.
مثلاً شب که صاحب آنکه افضل بود غیر تخلیل معذره و تعیین را بچی که موافق تقدیر بود و در
بماصل کرد و در اول دولت عیسی ام حکیمه در اطراف عالم یافتند بود و بعد معصوم حکم ایشان
طعن شد بگویند سبب آنکه سلطان صومالیانند خیر حقیقت و عید بان بصر صرف
کردند و از سپاهوی آنها فتنه عظیمه برخواست نصاری بر سام تسلط یافتند آخره هم عید بان
بر هم خوردند و هم نصاری از از عن سام بر آورده شدند بعد از آن انرا که جنگ بر سر خاست
غلبه کردند و آخر انرا حلیف عباسی بر هم خورد در آن حالت دولت عرب مغرور شد و عجمیان
در همه ناحیه بر ریاست سر بر آوردند و در آن ابتدای تغیر نام بود در ایام دولت بنی عباسی
اصول و فروع حکم الاسلام گشت حقی و مالکی و شافعی تعارض پیدا کردند و در اصول معتزله
و شیعیه و جمعی از هم مساز گشتند و در همین عصر علوم یونانیان ببلوغ عرب نقل کرده شد
تا اینکه آخر فارسین مغرب یافتند و همگی بنده شدند و در آن افراسیاب دولت تمام
بجای خود را حقی و شافعی میگفت بکنند و در این مدتی صاحب غفایا و بل میگردند و در
دولت عراق هم کسی برای غفایا می بیند و انصاحب غفایا در آن زمان است
حکم کنند اختلافی که از مقتضای ما و بل کتاب است لازم می آید الحال حکم الاسلام گشت و در
دولت بنی عباس اول و اوسط و آخر مختلف بود اما همه بر تاسیس مذاهب و تعزیر آن ترجیح
بر آن که نت و اینجات به نسبت حالتین اولین باشند و حسب بحث جنس عالی تصور باید کرد
و انکه حضرت صلی الله علیه و سلم با مبارهان هم مسترک فرموده آخر ابو داود من حدیث رسول
الله و ما عن ابنی صلی الله علیه و سلم قال انی لارحوان لا یخیر امتی غدر بها ان یوخرهم نصف
یوم قبل سعد و کم نصف یوم قال من انراسته نفضیل یعنی اگر خلافت در دو دولت باشد

و عالمی می شود که میسر از داندانی را بجزم مانگر اینجا شخصیت گذا و کذا اسانه سخن
تجارت است اگر سخن بحسب فهم خود عام باشد و در این حال سخن واحد با این معنی می شود
استدلال از آن می توان کرد که گویند کلامی یا اینکه مذکور می کنیم بعضی از صاحبان استرا
سحابه باز همین بعضی از علماء باینست و استرا و مسلک است و مسلک اجزاء کل را عظیم و
تجلیل طلقا حال ابو العالیته و الواسطه فقیه خود تھا ابدنا الصراط المستقیم رسول الله صلی
تغیر گوید توحید اینچاهم است که خدای تعالی در بیان صراط مستقیم میفرماید صراط الذین انعمت
علیهم باز الذین انعم علیهم را جای دیگر بیان میکند که من انبئکم بالعباد یغیبون و السجدة
و الصالحین و من اولئک نبیاً ما بنا الکفرات علی الله علیه و سلم در حدیث مستفیض بیان
فرمودند که او بکر صدیق است اگر سید باز اینجا صلی الله علیه و سلم اصغر غریز را بجا
فرمود که انتم و ابائکم من عبای ابی بکر و عمر ازین آیه می توان استدلال کرد که خداوند
عما خود را عظیم میفرماید که وقت مساجده از من طلب کنید بعبای صراط مستقیم چون
عبدا للذین انعم اللہ علیهم شد که صراط مستقیم طریقه شیعین است لازم آنکه که شیعیان خلیفه خاص
باشند زیرا که خلیفه خاص است که صراط مستقیم طریقه او باشد و مطلوب بعد در شریعت
توجه بعبای او حال الله تھا حال لهم شیعیان الله قد بعثکم طائوت لکما قالوا انی کون
بالحکمت علینا و نحن احق بالکم من ذلکم یوت سعده من الان قال ان الله اسطاه علیکم
در آیه مبطله فی العلم و الجسم و الله یوفی لکم بحدیث و الله و اسع علم تغیر گوید فقیه
خدای عز و جل بعض پیشینیان بیان فرموده است الا برای اکثر عمره باشد برای پستی
لیس ازین آیه مسلم چند از مسائل خلافت خاص مفهوم میشود که آنکه چون خلیفه کار سلطنت
پدید آید در صورت و حسب عباد و فوا با اهل موعود فتح و در صورت و حسب
عباد ابتدا و انچه ای حاصل از رئیس و مروض و عده و عده کفایت میکند در امام
امر مقصود در قضای الهی لازم میشود و تکمیل آنکه شخصی که در جنب فخر امام او نشاند

و چون دوست ما آنجا رسیدن میبارد و استخوان او داد و خلیف حاضر شد من عند الله می
 نصابه و حکم خاندان بنی اسرائیل چون خلیف رسیدند و دوست عارفه و اولاد ایشان و دیار
 ایشان مشهور گشت مالی که در آنوقت از آنست که گشت میگرد برای فی عذای تخاصم
 ملاحت ملاحت را و به فی نهاده فرمود که بسلامت کند او کند او را بشماره ملاحت را
 جام او کند و دیگر آنکه بعد استقرار ملاحت او بنظر سایر سر باز زن از قبول ملاحت او
 و عموک و ارمیه جدا کردن در اسکان نفیم او معصیت بنی اسرائیل چون گفتند
 الی یومئذ الله علیه یعنی ملاحت هر چند از نسبت بنی اسرائیل بود لیکن سابقه در ملک
 نبوت دبا فی یوم با سقای حقایق این سخن را از ایشان بهرید و بانه التفات
 فقره بود سیوم انکه در باب اختلاف مؤثر شدن قدس در عیب که فتح بتدبیر او و بنام
 او واقع شود و اختلاف است نه اینها مستلزم اصطفاست و در این اصطفا نه هر صفا
 که در این باب باشد شریک عام مانند کثرت مال و ثروة یا قصبه یکبار از این بر صفت مغیره
 مصلحت استخلاف است مع هذا بسته است که فضیلت عری برای او معین فرمایند تا نفوذ
 فهم مطمئن شود چنانکه در اختلاف ملاحت بعد از مال التفات نکردند و بمقای او از در
 نه نمودند که او در علم و سیم بر منصف قرار آوردند تا نفوذ فهم بر نفیم او مطمئن
 گردد و الله اعلم قال الله تعالی و اذ یرفع ابراهیم القواعد من البیت و اسماعیل
 ربنا یقبل من الذلالت السجیم العالم بها و احلها مسلمین یک و من فدیتموها من سلبه
 انک و ارا ما سکنا و منب علیا انک انت التواب الرحیم ربنا و انیت فیم رسولکم
 تلو علیهم ایاک و علیکم الکتاب الحکیم و نیز کیم انک انت العزیز الحکیم و ما رقا و کذا که
 جندکم امته و سلا تکتون فاسیداء علی الناس و یقول رسول علیکم شهیدا و مسکوقا
 نقا نتم فیرامه اعزیت الناس الایة انزع البعوی عن الی سعید الخدیجی ان رسول الله صلی
 علیه و سلم فاز ان نهه الایة توفی سعید امته بی خبرا و اگر مباح علی الله عز وجل و اخر

المداري منه كمن في السطر الاول محمد الرسول عبد النبي لا فطر ولا علف ولا سم أب
في الاسواق ولا يرى بالسنة السيرة ولكن يعفو ويغفر مولده بكنة ويحزنه بطيعة وملكه
او في السطر الثاني محمد رسول الله امنه الحماة من كبره الله في السر والعلانية بحدود الله
كل شجرة وكبيره على كل شجرة رعاة الشمس يعلو الصلوة اذا جاء وقتها ولو كان على
رأس كفاية وباتسرون على اوساطهم ويوضون اطرافهم واصواتهم بالليل في جبال السماء
بما صوت النخل فاعرج المداري عن ابن عباس انه سأل كعب الاحبار كيف تجد صوت
الله صلى الله عليه وسلم في التوراة قال كعب بن محمد بن عبد الله بكنة ويهاجر الى طائفة ويكون ملكه
ثالث م وليس يخاف ولا يخشى في الاسواق ولا يكلم في السنة السيرة ولكن يعفو ويغفر الله الى الله
محمد وولد الله في كل السر والعلانية وكبيره الله على كعبه يوضون اطرافهم وباتسرون في اوساطهم
يوضون في صلواتهم كما يوضون في قدامهم وديتهم في مساجدهم كروي النخل يسبح مناديم في جبال
فقد نكحوا شهداء غداي فاجابوا انك كاذب كذبك دست بجامع صلي الله عليه وسلم من جبال
والفصار اذ ملك كذا يد دست مهابرين والفصار كذا لم را قال الله تعالى آمن الرسول
بما انزل اليه من ربه والمؤمنون اخبر البعوث عن الغار من سيرة رسول الله صلى الله عليه وسلم
قال ان الله كتب كتابا قبل ان يخلق السموات والارض ما يعني عام فاستلوا الكتابين ختمهما
سورة البقرة فلا تقرأ في دارك لئلا فيقر بها سلطان واخرج البعوث عن عبد الله بن
مسعود قال لما انشأ رسول الله صلى الله عليه وسلم النبي الى السدة المشتري في الآ
السادسة اليها ينتهي ما يخرج من الارض فيقبض منها واليها ينتهي ما يهبط من ثوبها
فيقبض منها قال اذ غسست السدة ما غسست قال فرأيت منه ذهب قال فاعطى رسول الله
صلى الله عليه وسلم ملكا الصلوة الخمسة اعطى حوائجهم سورة البقرة وغفر لمن لا يترك
بابه من امنه سيدا امته فغير كعب عفي عنه جون صورت محمديه على صاحبها الصلوة
والسليمه وراذل الازال برأي سورة معين سيد امته او خير طامه شدة

[illegible]

و الکتاب و البینة الایة و شیخ التت که در بعضی ملل در فضل و زناط قرب میبود و
بعضیها و از آنکه است و بیت و چهار قرآن عظیم این نوع فضایل را خصوصاً شرح و تفصیل
بهام داده و علمها است در دنیا و آخرت بر آن دربر ساخته و این دعا از بسیاری دلالت
مستغنی است. آنکه بکر اهل اجماع دانسته باشند لیکن چون علوم جنبیه در مسدود و اختلاط
و حجاب محقق گشت لازم آمدند که آن دلائل خود را و من الناس من یستری لا حد ابواب و
مرفه منضاده را ذکر میفرماید یکی را میسازند و دیگری را میگویند و وصف ستودگار
نیاید که بذل میکند نفوس خود را در طلب صفا و طلب استیغاف و میگوید که ای خداوند
خود را ان الذین آمنوا و الذین لم یجدوا دینا و الضحی که است در فضیلت مجاهدان و مهاد
خود الذین یغفون الایة مفهومیست که عرف کثرت انفاق در مصارف خیرة بعد از
و کثرت عباد اولی ملک است که علماء عنوان اسد علیهم بذل نفوس خود را کردند و طلب مرصاة
اسد صدیق اکبر رضی الله عنه و ذکر دعوت اسلام نمودن آنکه او را زنده و کوفتند و ایضا
بای رسانیدند و همراه آنحضرت صلی الله علیه و سلم امتیاز هجرت کردند حال آنکه کفار در طلب
آن مرعوم فرستادند و دینی برای پانده ایمان مقرر نمودند و عمر فاروق رضی الله
قبل از هجرت اظهار توحید نمود و آنکه او را زنده و کوفتند و در هجرت جابجاری عظیم از
ظاهر شد و علی مرتضی رضی الله عنه وقت هجرت به فراس آنحضرت صلی الله علیه و سلم خوابید
بوجودی که اگر کفار حمله میکردند بروی می افتادند و ذی النورین رضی الله عنه زود خود را
خود ایذا نگذارد و عقدا مان او در آئینان گشت در و بار هجرت نمود هجرت حبسه
هجرت مدینه بعد از آن که این عزیزان با قله احوال و کثرت اعداء در محارک و ملاجمت
راست آنحضرت صلی الله علیه و سلم داد قتال دادند بعد از آن که این بزرگان در مشام
خبر بذل اموال فرمودند پس این همه از اهل این آیات باشند بلکه سر و دست اهل آنها و
المقصود و اگر متعصبی گوید که اینهاست معلوم است بحقیق که مراد بعضی افراد دیگر باشد گویند

فخرهم بر بعض افراد و اما آنکه در انومده شایسته و شهر باشند و از هر شهر قدم
 و در اول سال کلام نظر مخاطبان بر آن افتد عزرا ایضا و از هر شهر و تحت تربیت و
 میگویند آنرا که غیر این و بعد از آنرا که در بحالک ظاهران عظیم و اگر منصب عظیم و کبر
 اول این همه فضایل است به بعد از آنکه تبذیر است بسبب بعضی بیات کونین و ندرست
 از اول از ابتدا شود و مای السلام ما قیام حکمت این آیات ما در صلوة و محافل و
 تلاوت میکند و خواهد کرد اگر فخر میابد او را در این است که بسبب عظیم در هر زمان و هر
 طبقه پیدای شود و آنکه در کتب و کتب و در وی من این و ماس فی قوله انما
 امر الناس قال ابو بکر و عمر و عثمان و علی فخر میگوید این است که در جبهه است از جبهه سز و قوی
 از جهت معنی و در معنی اینها العزاد المستقیم معضل بیان کردیم و آنکه من کان عدو الجبریل
 الایة منه الایة مع موافقات عمر بنی السد و رقی و کنگ عن النجی و عکرمة و قنادة و عبد
 الرحمن بن ابی بکر و السدی و کنگ عن الراشد الصبیح استغفرت طر فباعنه عکرمة قال کان
 عمر یاتی به فقا لوانه السدی اصحابک احد اکثر اتیاننا الیامک فافتر من صاحب
 صاحبک ان فی بایة باو جی فقال جبریل قال و کنگ عد و نامن الیامک و لو ان صاحب
 صاحبک لا تبعوا فقال عمر من صاحب صاحبک ما یسکنا بیل قال ما یسکنا بیل ما یسکنا بیل
 فیزل بالعباد و النقیة و ما یسکنا بیل فیزل بالعباد و النقیة و ما یسکنا بیل ما یسکنا بیل
 فقال و ما منتم بها قالوا ما منتم انتم الیامک من اعد با عن عکرمة و کنگ و یسکنا بیل و الا
 منتم الیامک قال عمر لیکن کانما نقولون ما یسکنا بیل ما یسکنا بیل ما یسکنا بیل
 انما علی و سلم فداه فخره علیه من کان عدو الجبریل الایة فقال عمر و الذي یسکنا بیل
 انه الذي فاصمتم به انفا و اخرجوا عن الیامک عن الیامک عن الیامک عن الیامک عن الیامک
 و در بر ای من الیامک عن الیامک عن الیامک عن الیامک عن الیامک عن الیامک
 من غنم الیامک عن الیامک عن الیامک عن الیامک عن الیامک عن الیامک

بالعين وكل مصيب وذكر عبد بن عبد الله بن ابي و شيان احد ما يسم بالعين والآخر يام بالسنه و
كل مصيب وذكر ابراهيم و نوما و عما عباد احد ما يام بالعين والآخر بالسنه وكل مصيب
وذكر الجاكور وخرج البكر وخرج البكر في اليد وخط و البسقي في الهما والصفارت عن
شبه الله بن عمر و قال جاء فرام من الناس الى النبي صلى الله عليه وسلم فقالوا يا رسول الله من
ابو بكر ان النساء من الله و سادات من العلماء و قال عمر النساء و السيات من الله فقال
يا قوم و ما في هذا انتم فقالوا يا رسول الله صلى الله عليه وسلم لا فنيين بينكما بعضنا اسرافيل بن
جبريل و سكايل ان سكايل قال يقول ابو بكر و قال جبريل يقول عمر فقال جبريل و سكايل
انا نحن خلقنا اهل السما بخلاف اهل الارض فلتاكنم الى اسرافيل و سكايل و ففحق منهن اخيه
انفرد و نبه و سكره و علوه و غيره كل من اسكنه فابا بكر ان الله لا يواد ان لا يوصي لم يخلق
البرس فقال ابو بكر صدق الله و رسول الله فقالوا و ما من مقام ابراهيم صلى الله عليه و آله و آله
موانع و عمر فقد اخرج الجارح و التمر ندي و غيره ما عن عمر قال و اخفت بلي في بيت
ابو و افصى بلي في بيت قلت يا رسول الله لو اخذت مقام ابراهيم صلى الله عليه و آله و آله
مقام ابراهيم صلى الله عليه و آله و آله و ما من مقام عمر ففقط تعابير الله و فضل اعانة المقام في مقام
بعض و جرحه السيول عن سخيان بن عتيبة عن حبيب بن ابي الاسود قال كان سليل ابراهيم
يقول ان رجل عمر الروم يا علي ك فاحمل المقام عنه فكانه فلم يدركه من موسى لما قدم عمر قال
من يعلم موضعه فقال عبد العطلب بن ابي و داعه انا يا امير المؤمنين قد كنت قد رزقته و جرحه
مقام و كخوفت عليه بذاتني الحز و الركن الروم و جرحه كخوفت فابا به فوضعه موضعه هذا
معمل على الروم فمذ لك قال سخيان فذ لك الذي حدثت بمقام من عرفة عن ابي
المقام كان على شيخ البيت فاما موصو الذي هو موضعه الا ان و اما ما يقول الناس
ان كان هناك موضعه فلا قلت المعاط بالكر جبل صغير شديد الغل و الجمع بمقط عن عمر
في قوله تعالى يكون مني لما روت قال اذا مر بذكر الجنة قال الله الجنة و اذا مر بذكر النار

فتوفي بامر من الله وروى عن طريق منفردة الله المزمع من لا يدخل على عثمان كان لمحض
 بين يديه ففرجه بالسيف على يديه فزرى الدم على سيفك كما سمع السهم اعلم فقال عثمان
 وانه انما لا دل يد تظلمت المفضل قبل قاتل منهم رجلا سويلا كذا في امره واوله داود بن
 جندب بن جندب كان عمره اربع سنين السار بعد ما مات فأتى النبي صلى الله عليه وسلم فذكر
 ذلك فأنزل الله تعالى اهل كرم نبيته الصيام الرقت الى نساكم الى قوتهم وانما الصيام الى
 الليل واخرج الطبراني في الامم وروى عن عمر بن الخطاب سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم
 يقول في ذكره انما في رمضان فخوره وساريل الله يحب وروى عن عمر بن الخطاب في
 الشهر معلوم قال سئل وروى الفقه وروى الحجة وروى عن ابي عبد الله بن حكيم وعمر بن
 ابي عبد الله بن حكيم في الشهر الحرام وروى الشهر الحرام في غير الشهر الحرام ثم حكى عن عمر بن حكيم وعمر بن حكيم
 الصديق انه قال في طبقة الصدوق المات والكنية ثمانية الكيس في الشهر الحرام وروى عن عمر بن
 كسب ان ابنه عبد الله اما بعد فاني اوصيك بتقوى ابوقاد من الفقه وقاه ومن امره
 حياء ومن شكره زاده واهل التقوى نصيب عنك وعلمك فليكن علمه لا علم من
 لانيته له ولا اجر لمن لا حسنة له لا مال له لا رفق له ولا جود لمن لا خلق له واخرج الشيخ
 في الدم غمرة بن الزبير بن عمر بن الخطاب بن نفع من عرفة قال انك تخذوا طعنا
 وضربا مما شاع بين النصارى ومنها ما خرج السيف في عذبة مبرية ان رجلا من عمر بن
 الخطاب روى عن سعد فقال له عمر اخرجت قال نعم فقال له اخبرني ما كنت قال ما كنت
 قال عمر استقبلت ذلك فقال لعطاء بن ابي رباح البجلي ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ان
 الرجل يعني الجاهل قال لا ولكنني بلغني عنه عثمان بن عفان علي هذا الخبر في حال استقبلت الرجل
 وروى انما من ابيه عن عمر بن عمر بن النبي صلى الله عليه وسلم قال يقول استعياك فقل من منعه
 عن ذكره من مسلق اعطيه افضل ما اعطى السائدين وروى في صحيح مسلم عن عمر بن عمر بن عمر
 فقال في حديث مع النبي صلى الله عليه وسلم فلم يصبر في مع عمر فلم يصبر في مع عثمان فلم يصبر في مع

[illegible]

سورة

حدثنا ابن ابي اعين الدارقطني عن محمد بن الخطاب عن سعد بن عبد الله عن علي بن
 ابي كوفه في هذه الامور العظيمة والشيء الذي سبب التفرق بين النبي صلى الله عليه وسلم
 وبين رسول الله صلى الله عليه وسلم على احوال المسلمين حتى بلغوا الكفر والفسق ثم ما سألنا نعيم
 المخرج وقوله من بيت السوء واخرج في الخبرين من السبعين واخرج ابو داود والترمذي
 عن عمر بن الخطاب عن رسول الله صلى الله عليه وسلم انه تصدق خوافي ذلك بالامانة فقلت يوم
 اسبقني ابا بكر بسيفي وما كنت بصبحت مالي فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما بالقيت
 لا املك قلت منك واني اؤمرك بكل ما اريد فقلت رسول الله صلى الله عليه وسلم ما بالقيت لك
 قال يا ايها النبي لم اؤمرك بغير ما اؤمرك به واني اؤمرك بالشيء فانزلت هذه
 الآية الا نبذوا الصلوات فتعابى الى آخر الآية في ابي بكر وعمر ما لم يحل
 الى رسول الله صلى الله عليه وسلم على رسول الله صلى الله عليه وسلم ابو بكر وعمر ما لم يحل
 فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما كنت املك فان اؤمرك بالشيء فقلت رسول الله صلى الله عليه وسلم
 الى باب من خطب الامم فقلت يا ايها النبي اؤمرك بالشيء فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ففرضت في ذلك غنائم ففرضها فما فذها لو انه افلا امرتنا فقلت فقال اني سميت
 عليه وسلم امرني ان لا اسأل الناس شيئا اخرج احمد وابو يعلى عن ابي عبد الله عن ابي
 رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا ايها النبي اؤمرك بالشيء فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 لا والله ان احكم لي من قبله من غني تبا عليها نارا قال عمر بن الخطاب رسول الله صلى الله عليه وسلم
 قال فما اصبحت يا بون الاستسليق ويالي اسلي الجهل واخرج البخاري ومسلم عن ابن عمر بن الخطاب
 كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يعطي الصلوات فاقول اعطيتهم بها فقلت يا ايها النبي فقال هذا اذا
 ما كنت في الغلظة والى وانت غير مرفوف ولا سائل فقلت فقلت ان كنت كل ولا تسب
 تصدق به وما لا فلا تتبعه نفسك قال سالم بن عبد الله فقلت ذلك كان عبد الله لا يزال
 اعدا الشيا ولا يريد شيئا اعطيت دعوى الى اسحاق قال لا فبعض ابو بكر استخلف عمر بن الخطاب

در انقسام مجمل است و نمی ممکن از تفرق در آن باشد اما مراتب معقولات که در آن از اجزاء
مدوام است یکی اگر در فهم شرائع الهیه کتابیه مختلف شوند یعنی یکی در سبب خود این را
گیرد و دیگری چیز دیگر را و این یعنی در آیه و شریعت مجمل است و می تواند که در اجزاء
یکه و الا که در این تفرق خارج از تفصیل است و از آن است که در فهم خود در اجزاء
که با یکدیگر مساوی کنند و اختلاف را از میان خود ببرد و از آنکه در تفهیم اتفاق و اتفاق
در اقل شوند و عاده است که اجماع در رفع اختلاف واقع نمی شود الا بقصدی ظریف باشد
فایده علم افضل نمایم دیگر اگر همه بر اجماع علی الله می باید که هم خود را متفق سازند و اجماع
در سبب که در حالت میان این باشد بر افراموس گردانند و بر بعضی از آنها پیوسته شده اند
و اگر در انقسام است علیکم از انتم بعد از آن از شما میفرماید که سبب این اجماع چیست
هر یک سبب است که حاصل از این با جمیع علوم دین و قیام کمال و اقامت مدد و امر
مردود و سبب سزا فایم بودند و دیگران امتثال امر الهی می کنند و این یکی از اجزای با کمال است
استقامت عقاید است که امر این است مطلق بدون تصدی شخصی مسلم الفضل نمایم
بر این اقامت صورت نگیرد بعد از آن شدید میفرماید و تفریق فی الدین تا آنکه این کتاب است
که بعد و صنوع حق و نبوت محبت است و این حکایت مختلف میزند و بعد از وضع اختلاف
حالات این روز قیامت است که بعضی وجوه و نمود و بعد از آن فواید بسیار که در میان
است محمدیه قائم با جمیع دین باشند بر جماعتی که در ارم سابقه باین امر خدام می نمودند از شما
میفرماید و سبب خود را شنیده و نصیحت از این منزلت بیان میاید که کنیم خیرانه را
با یک اختلاف خاصه است که اجماع مسلمین بر دو معنی تحقق کرد و اتفاق در مذاکره است
باشند و اجماعی که سبب تحقق نفس سببی و سببی است که اینان را مشهور میازد
از میان خود دفع گردانند و آن قرن خیر القرون باشند فلک البنی صلی الله علیه و سلم
خیر القرون قرنی الحدیث و ایام فتنه اگر اختلاف در مذاهب پیدا کند و جماعت

مسلمین از جهت ایجاد هیچ مجتهدی نبود و هنوز مجتهدی که در سیره بسط این نظام و ایجاد اخلاص
 و عبادت و علم از آنجا که در این راه بسیار مشهور است و فرموده اند سابق تقریر کنیم فرموده اند
 سلیم که در این آیت ثابت است که جامع عظیم از اسمی است حضرت صلوات الله علیه و سلم خیر امت است
 الهام بود و شایسته که انچه در قهیدی اقامت بین شماست را در سیر خود با خیر امت و قیام و
 و در حکم این در عود الی المیزان و در هر چه است معنی خلافت پس اگر اتقان این بر باطل
 باشد و غیر سخی ریاست را در سیر کرد و در غیر امت نباشد و اگر سخی غیر سخی ریاست را در سیر
 کردند و جمعی دیگر سکوت میخوانند و اسرار مکرر بخاستند هر دو از غیرت مغرور باشند و سخی
 بدانسان عظیم قال الله سبحانه الذین استجابوا لله و الرسول من بعدا اصابهم القرح الذین اصابهم
 منهم و انفقوا اجر عظیم الذین قال لهم الناس ان الناس قد جمعوکم فاجتوهم فزادهم ایمانا و قالوا
 حسبا الله و هم الوکیل فاقبلوا بفرحة من الله و فضلهم میسهم سو و استجابوا لصوائع الله و
 و فضل عظیم اما ذلکم الشیطان یخوف اولیاءه فلا تخافوهم و خافوا انکم مومنین فقیهید
 عفی عن معسرین در تفسیر این آیات مختلف اند اکثری میگویند که الذین استجابوا لله و الرسول
 قال لهم الناس قد بدد صغری نازل شد باطله علی از حاضران بدد صغری بودند فاقبلوا بفرحة
 من الله و فضلهم میسهم سو و استجابوا لصوائع الله و فضلهم میسهم سو و استجابوا
 من الشر و ان الله تعالی ان فی خلق السموات و الارض و اختلاف الليل و النهار لآیات
 لا علی الا بالبینین بذكرون استنباطا و قدوا و علی عیونهم و یفکرون فی خلق السموات
 و الارض ربنا ما خلقت هذا باطلا سجاک فضا عذاب النار ربنا انک من نور انما فضا
 اغریه و ما للظالمین من الضار ربنا انما سمعنا ما و یا یادی لا یجان و ان اموا برکم
 فاما ربنا فاعفوا و اغفوا و اغفوا و اغفوا و اغفوا و اغفوا و اغفوا و اغفوا و اغفوا و اغفوا
 علی ربکم و لا تغربوا یوم القیمه انک لا تخلق المیوه فاستجاب لهم ربهم ان لا فی شیء علی
 عامل منکم من ذکر او انشی میسکم من بعض الذین امروا و اخر حوا من دایم و او ذوا

فی سبیل دکانوا و قتلوا لاکفرن منهم سیاتیم و لا دقلینم خبری می بیند که اینها
بوابه خبری است و اندر عده حسن الثواب غیر کور و عقی و نه این آیه در خبری که می بیند
اولین مازنده هر چند در ادای آیه عنوان مهاجرین مذکور است و است اما چون در آخر کور
نه انی لا اضیع عمل عامل منکم فاندین ما جودا و آخر جو معلوم شد که اینجا به مهاجرین اولی است
که از دیار خود بر آورده شدند و است را آنکه بعد فی الدار اذ اودع شد است و در و حال
کردند و بعضی است مغفول شدند و بعضی دیگر در صدد مغفولیه آمده و بذل نفوس نمودند
خط الی الی ان را از آنکه میگوید محفوظ دانست که حال منم من فضی کینه و منم من نیظر و
بدی عادی خاص با ظاهر تمام تصف است و اگر از بجایه سید صادر شده باشد حکم اعلی السلام
خط الی الی عقالا علوا بالشم بعد معرفت کم مغفول است و مال حال این در دخول حبس است
و اما عظم من است و عده عربین الخطاب قبل من قرا البقره و است و ال عمران کتب
فقد الله من الکلمه و اخرج الدارمی عن سلیمان بن لیث ان رجلا یقال صبیح فیم الدومنه
فجعل لیسان من غرابه اعرافه فارسل الی عمر و فاعذر عمر اید الخول فقال من است قال انا
عبد الله صبیح فقال و اما عبد الله عمر فاند عمر حو با من ملک العرا حین فخرت حتی دمی است
فقال یا امیر المؤمنین حکمت و نه البینه است اجد فی یاسی و عن ابی عثمان انه یذکر ان عمر
کتب الی اهل البصره ان لا یجالسوا صبیحا قال فلو جالسوا لیکن ما نه لتفرقا فم محمد بن سیرین یقال
کتب عمر بن الخطاب الی ابی موسی الاسودی بان لا یجالس صبیح و ان یکریم عفاوه و زوجه
فقال انما فنی حکمی فی اهل الکلام حکم عمر فی صبیح ان یهزوا ابان یزید و یجلاوا علی الابل و یطمان
بهم فی العسایره و العقبان و یادی علیهم هذا خبر امره که الکتاب السنه و اقبل علی الکلام
و اخرج الی الدارمی عن عمر بن الخطاب قال ان سیاتیکم انما یجادیکم بسببها ان افراک فحرم
ما یبغض فان اصحاب السنه علم بکتاب الله و عنه امیر سره قال کن عند عمر بن الخطاب
ان فاده رجلا یسأل عن الفرائد مخلوق هو او غیره فکلف فقام عمر فاخذ بجامع توبه حتی فاده

علي بابا ليس فقال يا بالهسن يا تسبح ما يقول هذا قال يا بالهسن قال يا بالهسن عن العزلة
يا تملقون يا اذخيرة تملقون فقال علي بن ابي طالب وسكوتها تملقون لو وليت من الامر ما وليت
من شئت خفف عن قيادة في هذه الآية على النبي صلى الله عليه وآله وسلم في قوله ان عمر بن الخطاب كان
يقول اللهم زينت لنا الدنيا وابنائنا ان ما بعد اخيه منها فاجعل خطبا في الذي هو
خير والحق وعنه قال لا تترك الناس الى ان قال لهم عليه السلام فاعلموا انكم على الصلوة والزكاة وقى
عمران انه قد ترككم انما يدعون الى الخير وبامروا بالخير وعنه عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم
عليها الصالحين اولئك هم الفضلاء فغيره بد معنى اخذت انت كحضرت عمر بن الخطاب اذ قال
سيدنا انت زبير اذا تواتر مددك انما فيك في مصاحف عثمان بن عفان فغيره بد معنى ابن سنان
كما في خطبة ازخوي ابراهيم منوعه ما نذكره من غير مكيه واسان القرية يقولون اسئل
القرية واذخيرة خطبة انت كمنصب خليفة راند مذوت طاهر دست بزبان حفظ بلكم
استدود ودر دفع بلائي است در پيش چاي بيانه باليد فاحصل انك از سمات خلافت
را استدودت كدفع بلائي است بدعاي او شوق وعنه عن عمر قال لو ساء الله حالكم فقلنا
كلنا ولكن قال كنتم في حاضنة اصحاب محمد صلى الله عليه وآله وسلم من صنع مثل صنعهم كانوا اخيرا
احزبت الناس وعنه عن في قوله تعالى كنتم خير امة اخرجت للناس قال يكون لا طمنا ولا يكون لا حزننا
قيادة قال ان عمر بن الخطاب على هذه الآية كنتم خير امة اخرجت للناس من
سوء ان يكون من الآية الحق احزبت للناس فليؤسروا فيهم وعنه عن عاصم بن
قال نهدت الرماح علينا فنته امر ابو عبدة في نريد من اليه سفيا وابن حنيفة
وبالدين الوليد وعاصم وسب من اجن ان قال فقال عمر اذا كان قال فليكن
نكتها اليه ان فاعلم الناس الموت واستدوا فكتب اليه ان قد جاني كما كنتم
والتي اذكركم علمه هو اعزضوا واحضروا عند الله عز وجل فاستغفروا فان محمد صلى الله عليه وآله وسلم
عليه وسلم قد نضر يوم بدر في اقل من علمكم فاذا جاءكم كتابي هذا فقاتلوا وقاتلوا

فما تكلمتم فيه فنتهم الربوب فراجعوا في ما وجدوا في القرآن من الذي ذكره الصديق قال قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم ما اقر من اخفروا ما وافي اليوم سبعين مرة فمن مواعظت عمر فوالله ما
مجد الا رسول الله صلى الله عليه وسلم قال طيبا عن عثمان بن عفان عن النبي صلى الله عليه وسلم ان تم قال نعم فوالله ان رسول
الله صلى الله عليه وسلم يوم احد فصور في الجبل فسمعت به جوا يقول قتل محمد فقلت لا اسمي هذا
يعول قتل محمد الا نصرت منته فطرت فاذا فيه رسول الله صلى الله عليه وسلم قال من تراجعت
اليه فتركت هذه الآية وما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل اخرج البخاري عن النبي صلى الله عليه وسلم
ان عليا بن ابي بكر خرج في عمر بن الخطاب فقال علي بن ابي بكر ما بعد من كان بعدي محمد
قال ما محمد اقامت ومن كان بعدي الله فان الله قال الله وما محمد الا رسول ان قوله ان كرس
نار فوالله لكما نهم لم يعلموا ان الله ارسل فيه الآية حتى تاتي ابو بكر فتدنا منه الناس كلم قال
اسمى من الناس الا يتكلموا في غيري في ابيهرة وعروة وغيره فذلك وقال ابراهيم
قال ابو بكر لو سمعوني فقالوا انما اخطوا رسول الله صلى الله عليه وسلم فاجابهم ثم قالوا الحمد للارسل فقلت
من قبله الرسل فان مات او قتل انقلبتم على اعقابكم ومن على بن ابي طالب في قوله سبي
الن كرس قال النابئين علي وبنهم ابا بكر واصحابه فكان علي يقول ابو بكر امير الن كرس في
عن ابن عباس في ما وروى في الامر ابو بكر وعمر في رواية عن ابن عباس قال نزلت هذه الآية
في ابي بكر وعمر فقال النبي صلى الله عليه وسلم لو اجتمعوا في سورة ما ما لعنكم في موضع السك
بهم ميسرته براكه سوف اليك براكه جماعتي سبكم في سورة اعدا ان ابن عسيري روي
داده ولا تحفرت صلا الله عليه وسلم في بابك اذ سر تعصير ابن دركزند و با انواع
ملا طقات غبار ندامت از جبهه حال اين راز از فرزند ان اكل است مناوره در امور
حرب و از تخين تعصيري در آن واقعه فام نشده تا ما صدق اين است فوالله جواب
الست که ذکر کردن عبد الله بن عباس شخص را در موضع مذمبي دارد غير مذمب شهن
در تفسيره وان الست که عرب گویند اما بکر الشني بالشي و ابن مکت را با بکر که در بسيار

انما هو اضع كالفيل على سكة فخصير حتى يهدن وقد سمعوا من ابيهم وقال كرت ابو بكر الصديق الى عمرو
 رسول الله صلى الله عليه وسلم كان دينا وفي الزينة كرج وعنه الصحاح قال كان عمر بن الخطاب
 يتاحد حتى المرأة فودعها لقد عفى الله عنهم اخرج البخاري من حديث ابن عمر ان ابا
 تاسيد بن اسد قد عفى عنه وعن الحسن في تحت البدر الصنري مقام النبي صلى الله عليه وسلم والبر
 وعمر وعثمان وعلي وناس من اصحاب النبي صلى الله عليه وسلم فنبههم الحديث وقالت عائشة
 في فضة حمراء فانكبت منهم سبعون رجلا منهم ابو بكر والزبير ومن مواضع التي بكر
 الصديق قوله تعالى لقد سمع الله قول الذين قالوا ان الله فقير ونحن اعيا روي ذلك مطرو
 مستفردة منها ما يدل على موافقة ومنها ما يدل على تصديق معناه روي عنه عكرمة ان النبي
 صلى الله عليه وسلم بعث ابا بكر الي فخاص اليه يهودي يسره وكن اليه وقال لا ابي بكر لا تقف
 على السبي حتى ترجع الي فلما فرغ فخاص الكلب قال فدا جميعكم بكم قال ابو بكر فمست الى اقره
 باليتم ثم ذكرت قول النبي صلى الله عليه وسلم لا تقف على السبي فخرت لقد سمع الله قول
 الذين قالوا ان الله فقير الآية وقوله وتسمع من الذين اتوا الكلب بكم وما بين ذلك في بين
 ففزع وفي رواية فغضب ابو بكر فزجرهم فخاصهم فزجره فزجره وقال والذي نفسي بيده لو
 العبد الذي بيده او بينك فغضب فغضب باره الله فذهب فخاص الى رسول الله صلى
 عليه وسلم فقال يا محمد انك اضع صاحبك فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا ابي بكر ملك
 على ما صنعت قال يا رسول الله قال قولا عظيما ثم ان الله فقير واسم عن اخيها فلما قال ذلك
 غضبت له ما قال فغربت وجهه فخرج فخاص فقال ما كنت ذلك فانزل بها فخاص تصديقا
 لا ابي بكر ثم سمع الله قول الذين قالوا ان الله فقير الآية ونزل فيها لونه في ذلك من الغضب
 وتسمع من الذين اتوا الكلب بكم ومن الذين اسروا اذ هي كثر الاية وعنه السدي
 في قول الله سمع الله قول الذين قالوا ان الله فقير قالها فخاص اليه يهودي من بني نزلت ابو بكر
 فغضب فقال يا فخاص ان الله وامر وصدق وان الله فقير فخاص فقال فخاص يا ابي بكر

نرم آن و بنا فقیر استقرضا اموال و استقرض من الاغنیة من الغنی الحاکم ما تقول حاکم
اند ادا فقیر فاستقرض اموال ابو بکر فلو لا ما رآه كانت بین ابی عبد الله علیه السلام و بین
بی مرتد لقتله و عنه مجاهد قلنا حکم ابو بکر علیما منهم اندین و احوال ان اند فقیر و نحن اغنیاء
استقرضنا هم یوفی و هم سبوا فخرج الترمذی عن عثمان بن عفان سمعت رسول الله علیه و آله
و سلم یقول موقف ساق فی سبیل الله عزیز عن الفیوم فیما سواه من المازل و لفظ ابن ابی
نعمان فی سبیل الله کانت کانت ابیاء صیاحها و قیامها فقیر کبود یعنی در سابق بیان کنیم
نصابی که عباد الله بان شریک شود به هر در کار خوب و در قسم است یکی آنکه طاهر کردن
آنها افراد بشر از همه طبیعت و شریک با حق آنها التیاس را بخاطر القدس بمنزله مذبح
طبیعی است لاجرم در جمیع ادیان و دلائل با حقست امر فرموده اند مثل توکل و تقوی و صبر و صلو
و صوم و صدقه و دیگر یاری جل مجدده و قسم مانی آنکه تا میر آنها در افراد بشر با عبارتی
ای محض بران فاعلمت مانند بخت و جهل و حج و احیست و در بعضی مثل مقرب باشد افراد
بشر را بخاطر القدس و در بعضی مثل ملاء در شریعت ما اراده الهیه متعلق شد بکسب ظل
ضایه مثل مشرکین و یهود و نصاری و مجوس و صورة کتاب ایشان در خلیفه اندکس با صفت
مملکت است که لولا دفع الله الناس بعضهم ببعض الآیة و نیات جاهل از افراد برادر ای
الهدیه بواسطه صحبت با امر عیسی علیه السلام بانی شد مانند میر یک در وقت صحیح نموده و متضمن
نقحات الهیه گشتند و در میان ایشان دور میان ملاء اعلی است باهت و مسابقتی واقع شد
و احوال فتح کرده بر ایشان بانی عظیم را از اقرب که اگر بعد سال ریاضت بدنی و غنائی میبکشد
بعشر عیسایان متابعت فایز نمیکشند و در علی دیگر این داعیه و اراده متعلق گشت و ام
را باین موعظ در میان بیاوردند پس بخت و جهل و علی ایشان از احوال مقرب بود
در قرآن عظیم و سنت سنی هر دو فضل را بین فرموده اند و فضل کافی را بریزد اتمام فایده
نموده اند و ملاحظه حاصل مراتب گردانیده نامر و بهر دو فضل منصف باشد تقدیم بر

از او بفرستادند تا ریاست عامه مسلمین میراثیست خدای عزوجل در سوره نساء بر دو نفر
 بر او مینویسد و آنحضرت صلی الله علیه و سلم صحاب را همان بر دو نفر مینماید تا جنت باشد است
 و تکلیف بقدم ایشان بی برود و هر شود حق الله و من یطع الله و الرسول فاعلمک الله
 الذین انعم الله علیهم من النبیین و الصدیقین و الشهداء و الصالحین حسن او لیک فیما فی فضل
 من الله و کافی باشد علی و اولیاده میفرماید که ایمان مستحکمان بکلمه توحید درست نمی شود بلکه
 وقت حاجات که خانه تنگ و نفس تنگیست تسلیم عام از ایشان ظاهر کرده بعد از آن میفرماید
 که این مطیعان با یواسمین و صدیقان و شهیدان خواهند بود و حسن او لیک فیما فی فضل
 آیه شریفه است باینکه دیگر که کتاب مرقوم شده المفقرون و المزاویه التین فیما یشرک بهما
 المفقرون کالاجتماع ابرار است که با این چهار فقره محصور شوند و در ذیل این حدود
 کردند و این چهار طایفه سر دفتر اهل حجة اند و طبقه علیا از طبقات الله موجود و از عیال
 در مواضع دیگر معقرین و سایرین تعبیر رفته اینقدر از آیه کریمه واضح گشت و حوا
 الی بقی موقوفه باز آنحضرت صلی الله علیه و سلم در احادیث شریفه که تکلیف باینها قطع
 علماء و افعال اخیر دادند که ابو بکر صدیق است و عمر و عثمان و علی شهید پس ریاست
 صفوی ایشان بر سایر طبقات مبرک گشت و در سوره نساء میفرماید درین معنی مانند قال الله
 انما لایستوی القاعدون و المؤمنین غیر اولى الفرض و المجاهدون فی سبیل الله با موالم
 و انفسهم فضل الله المجاهدین با موالم و انفسهم علی القاعدین درجه و کلام عد الله
 الحسنی و فضل الله المجاهدین علی القاعدین اجر اعطینا درجات منه و مفرقة در مرتبه
 و کمال الله غفور راحم خدای تعالی در این آیه اولیاده میفرماید که صحابه بر یک طبقه
 نیستند بلکه بعضی ایشان افضل اند از بعضی و مناط فضل چهار است فی سبیل الله
 نفس خویس یعنی بمباشره قاتل کفار با موالم غیر فی با اتفاق فی سبیل الله ازین آیه
 واضح گشت که مجاهدان با نفس خویس و با موالم غیر سرفراز است اند و از طبقات

علیه السلام و ایشان افضل اند از غیر خود یاز در اعلاست سجده که تخلیف بان قائم
است و عندی بعد از آنکه باقی می ماند تا آنکه شد که در این بزرگان و جمیع مسائلی
در کتاب حالت انقراض علی علیه السلام ظاهر بعد از آنکه فی بعضی از قاصات و انجلی
مهاجره قتل بیشتر بوقوع آمد و از بعضی دیگر اتفاق مذابره در مظهر انجا میداد از بعضی بر دور
و در کمال تخلف کنت قال الله تعالی و منه سبها حرق سبیل الله بعد فی الارض مراغما کثیرا و سعة
و منه یخرج منه بیت مهابرا الی الله و در سوره ثم بدو که الموت فذوق اجره علی الله و کان الله
فقورا رحما عدای عزوجل در اول صحبت غرض میگرداند بجهت را از دایره کفر و ایمان می
فرماید صحبت با کسان بجهت دوستی میرساند ضعیفان را که میل بجهت نمایند و از خانه
بر آمدن می توانند بعد از آنکه فضیلت بجهت بیاورد میکند و ابرار که در دنیا و آخرت
استقامت نماید و کسی را که بعد بجهت انعام خود بر آید و بعد بر آید رسید انعام میکند
نواب جز بلیعه میدهد از این است فضیلت مهابران باید شناخت و الله اعلم و عن
عمر بن الخطاب قال الی انزلت نفسی من مال الله فبذلته الی الیمین الی استغفرت استغفرت
و ان اصحی اخذت منه بالمعروف فاذا استرقت فبیت من ابن مسعود قال کان عمر
بن الخطاب اذا سلک بناطریا فاجعاه رجلاه سیلا و ان سل عن امرای و یوفین قضا
للأمة اربع و ثلاث ما یجی و ابی غلاب عن ابن عباس انه دخل علی عثمان فقال ان الای
لا یردان الامم عن التک قال الله فان کان له اخوة و ان الاخوان لیسوا بلسان قومک
اخوة فقال عثمان لا استطیع ان ارد ما کان قبای و مضی فی الامصار و نوارت به الناس
و لعاب نذیر به ناست بحواب آخر قالوا یا با سعید ان الله یقول ما کان له اخوة
تجبهها با یوفین قال ان العرب نسبی الاخوان اخوة فیکوید این اختلاف نیست بلکه حضرت
عثمان رضی الله عنه نمسک نموده بآن اصل که حکم خلیفه راشد چون می شود و بسبیل
المسلکین که در جمیع است در دین و زهدین ناست معنی را که صحابه در وقت مسافره

فبشهادة بعضه فخره منعه وعن ابن شهاب قال قضى عمر بن الخطاب ان ميراث الاخوة من الام
لذكر مثل الاخي ذلك لا يخرج من الخطا، قضى بذلك حتى علم من رسول الله صلى الله عليه وسلم
ولهذه الامة قال ابو جهم ان كانوا اكرم منكم فكم سركا في التات وعنه عمر وعطاء
ابن مسعود وزيد بن ابي ذر وج و اخوة لاب و ام واخوة لام ان الاخوة من الاب
والام سركا، الاخوة من الام في نكحهم ذلك انهم قالوا هم بنو ام سلمة و ام سلمة
نعم سركا في التات وكتب عمر الى ابي موسى ان البهيم غلبوا ابنا لرمي واذا اخذتم فخذوا
بالعرفان وعنه عمر قال تعلموا العرفان والحد السنن كما تعلمون القرآن وقال رسول الله
صلى الله عليه وسلم افرض متى زيد بن ثابت فخره كويد عني عنه و بنجدت بحجة البيت وعطير
وافادة اصليت ان اصول مسائل ما خلا في ابن عباس وغيره وانما انما سركا
عنه الزهري قال لولا ان زيد بن ثابت كتب العرفان لرايت انها السند من الناس
وعنه عمر انه كان يقول عجبا للجنة فخرت ولا تهرت وعن قبيصة بن ذؤيب قال ما جئت
الجنة الى ابي بكر فخالفت ان في ابن ابن او ابن ابنة لي مات قال ما علمت لك في كراب
السحاح ولا سمعت من رسول الله صلى الله عليه وسلم فيه شيئا وسائل فشهد المغيرة بن شعبه
ان رسول الله صلى الله عليه وسلم اعطاه السدس قال من سمع ذلك فمؤتممه محمد بن
مسلمة ما وطلما ابو بكر السدس وعنه زيد بن ثابت ان عمر لا يستأتم في ميراث الجنة
والاخوة قال زيد بن ثابت ان الاخوة ادلى بالبرات وكان عمر يرى يومئذ ان الجد
من الاخوة لا حصة وعنه زيد بن ثابت وعنه علي وابن عباس مثل ما يؤيد السبل بغيره و
بغيره فانه عاقله فخره زيد فخره كويد بعد ان ان حضرت فاروق و حضرت عمر بن الخطاب
عقل كروه سركا ان زين راى رجوع كروند و درين مسئله حتى ثابت تران فخره
مسدي بنيت اشترى ابا افرجه الجاري وعنه ابن عباس قال اول من اعاد العرفان
عمر تدافعت عليه وركب بعضها بعضا قال اراى كيف اصنع كرم و اسدما ادنى اكم قدم

[illegible]

33

[illegible]

والسنة الثانية في ذلك الحكم الواجب في الحكم الذي يجتهد فيه العالم نفسه علماء مات في
 قوله ابو جعفر قال وما كنت استكفون الا يعلم قالوا سمعنا ذلك لا يوافق في رواية اخرى
 في علم قال سمعت ابا بكر يقول سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول يا منته قد اذنت فقام فموسى
 يا منته قد سمعوا ثم قام فضلى في استخفاف من فيه الا كان هذا على ان يفعله لا يقول ومن علم حقا
 او ابلغ نفسه ثم يستخف الله بعد الله عفو احياء عن ذنوبه اسلام عنه ابيه ان عمر بن الخطاب
 اطلع على اليكرو ووجد ان الله تعالى يا خليف رسول الله قال ان هذا الذي اورد على السوار دنا
 رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ليس بشيء من الجسد الا يكون قد ربي على جدته من ما كان
 عمر بن عبد العزيز يقول سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لا عمن بعده لستنا الا خديها
 تصديق الكتاب واستكمال الطاعة وقوة على دين الله ليس في الدنيا ولا في الدنيا ولا في الدنيا
 ما فيها من اخذ في بها من يستخف بها في تصور من كانها ان يستخف سبيل المؤمنين وروا
 الله ما تولى واصلا عنهم ومات بغير اذن من عمر بن الخطاب كان في نفسه احتفاء
 النجار ايم ويقول بل انما في انما ورد في من طرق متعددة عن ابي بكر الصديق انه قال
 كيف الصلح يا رسول الله بعد هذه الآية ليس ما بينكم ولا انما في هذا الكتاب من اجل سور الحج
 به فكل سور حجاب فقال النبي صلى الله عليه وسلم غفر الله لك يا ابا بكر انك تحب ان تجوز
 است نصيبك الا اذا قال في قال فهو ما تجزون في رواية عنه الى بكر الصديق قال
 كنت عند النبي صلى الله عليه وسلم فقلت هذه الآية من اجل سور حجاب ولا يجوز من دون الله
 ولما ولا في غير فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم يا ابا بكر الصديق الا افرئك اية نزلت علي
 فقلت بل يا رسول الله فاخر ايتها فلا اعلم الا اني وجدت النصا في طهرى حتى غطت لها
 فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما لك يا ابا بكر قلت بانى استحي يا رسول الله والى عالم
 اجل السور المجزوء بكل سور فقلت فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم الا انت واصلحك
 يا ابا بكر المؤمنون فمخزون بذلك في الدنيا حتى نلت الله يسركم وذنوب واما الاخر فجميع

[illegible]

فان حزبهم العالمون فقير كوي في عن ايات اول دليل است بر خلافت فاسد بغير
 صديق و بر فضيل و مناقب و احوال او بوجهي كه باين آن حد و رسد و سكران منقطع
 و الحجة بائد مد اسلام تفصيل اين احسان عذابي قضا حدين ايات خبر داد كه عاقل است
 بلكه اسلام مرده خوانند و وعد فرمود كه جا فرزند مجيب و مجنون و كذا او كذا را فرام
 اخذ و وحي آوردن است كه از ميان جناب عرب كرده گرفته برانده بجهنم تو فوج الهي
 بجهنم شعله و در برابر مرتدين داد قاتل شد و اين عدل است و منور شده و زمان صديق
 اكبر و وفاء كرده كرده از قبايل عرب برانده در برابر حضرت صديق جمع شدند و با
 او مقاتله نمودند تا آنكه ناپره فتنه و فرشت و عالم بشك او را بازگشت و بعد از آن حادثه
 الى يومنا هذا كه مرد مستطاف و رنم شده باین صفت قاتل مرتدين واقع شد پس صديق اكبر و تمام
 او باین فضائل عظيمه كه در اسلام بحيث نالاست لاف كشي مانند منصف بجهنم و عهده است مفعول
 فاسد و هو التصديق و جمع التجاري و سلم من طائفتين شهاب قال قال اليهود و النصارى
 انتم في كتابكم لم تنزلت عليهما مع اليهود و لا نحن ذاك اليوم عيدا قال و اي اية و اي
 اليوم اكملت لكم دينكم و اتممت نعمتي قال عمر و الله اني لا اعلم اليوم الذي نزلت على رسول
 الله صلى الله عليه و سلم فيه و الساعة التي نزلت على رسول الله صلى الله عليه و سلم عشية و نه
 فاقوم الطهارة و عن مسرة قال لما نزلت اليوم اكملت لكم دينكم و ذلك يوم ابي الاكبر يحيى فقال
 النبي صلى الله عليه و سلم ما بك قال ابكاني انما كفا في زيادة من ديننا ما اذا اكل فانه لم
 يكن نحي قط انفسه قال حدثت و عن علقمة بن عبد الله المزني قال حدثني رجل قال كنت في مجلس
 عمر بن الخطاب فقال عمر لمرء من القوم كيف سمعت رسول الله صلى الله عليه و سلم يقول قال ان
 نزلت بدار جفانم فنيانم ربا عيانم سليمان باذ قال عمر بعد البرز و لا انفسنا
 و عن عمر بن الخطاب قال المسلم يتزوج النفرينة و لا يتزوج المسلمة النفر الى اجمع مسلم و جبرية
 قال كان النبي صلى الله عليه و سلم يوما عند كل علوة فلما كان يوم الفتح نزلنا و نرس على

عند وصل الصلوات يومئذ واحد فقال له عمر يا رسول الله انك فعلت شيئا لم يكن يفعله فانما
عمر اعلمت يا عمر ومن على انه قد ورد فيكم قال يا ايها المسلمون وعلمنا ان محمدا قد ورد فيكم
يردكم وادرككم بالنصب وعنه عروة انه كان يقول وادرككم يقول ربي الامر الي العبد ومن الي
عبد الرحمن صلى الله عليه قال في الخبر وادرككم الي الكعبين مسح علي ذلك وكان يقضي بين
الخاص فقال وادرككم بذات القوم والمؤمنين الحكم وعنه الامام ع قال في قوله عتروني بها بركم
وادرككم بالخصم وكانوا يستلونه عن عبد الرحمن بن ابي ابي قال اصبحت اصحاب بيت رسول الله
الله عليه وسلم في عز القديين وعن الحكم قال عتبت السنة منذ رسول الله صلى الله عليه وسلم واكسب
يعمل القديين وعن الله قال من القرآن اصبحت بالعدل قلت فافهم ابن عباس فقال
يا ابا عبد الله كان علي على العدل من ابيه عليه السلام قال الي ان يزل هذا العدل ولا ابد في كتاب الله الا اصبحت
وعن ابن عباس قال الوضوء فمطهر وان كان ابن عباس قال افترضا من سنتين وسنتين
الا ترى انه ذكر الستم فمطهر مكان العنكبين مسحين وسكر المسحين واجلج الجاهلي عن قاتل
فالت سقطت فلاة في الجاهلي وحسن داخلوا لابنة فانا رسول الله صلى الله عليه وسلم
ونزل فتحي رسا في مجري راقدا واقبل ابو بكر فلكر في ليلة شديدة وقال حسبت الناس
في فلاة فمطهر الموت لكان رسول الله صلى الله عليه وسلم وان النبي صلى الله عليه وسلم سقط
في حزن الفج فاجتهدوا فلم يجد فخرت بذه الآيات يا ايها الذين امنوا اذا قمتم الي
الصلوة فاعلموا وادرككم فقال اسيد بن النخعي لقد بارك الله فيكم يا آل ابي بكر ذكر عكرمة
في حزن لويل ان رجلين من المسلمين قتلا رجلين كان بين قومها وبين النبي صلى الله عليه وسلم
مواحدة فخدم قومها على النبي صلى الله عليه وسلم يطلبون عليها فاطمكة النبي صلى الله عليه وسلم
وسلم في مسجد ابو بكر وعمر وعثمان وعلي والزيبر وعبد الرحمن بن عوف حتى دخلوا على
بني النضير يستغيثونهم في عقابها فقالوا نعم فاجتمع بجمع لعقد النبي صلى الله عليه وسلم وها
فا علموا بصنعة الطعام فاما هـ من اجل باندي حقت له سبعة من العذر وحررهم سواها

[illegible]

المؤمنين

[illegible]

[illegible]

جایگاه نوا اعیان و فدای غرض در سوره انعام که از کتب نازل فرمود و فضیلت آن
فرقه از مهاجرین اولین فرقه اولی جماعت از اذکیا مهاجر که در اول منبت انحضرت
صلی الله علیه و سلم ایمان آوردند و بسبب هدایت علوم اجمالی که در عهد و اثنین موجود
بعد تصدیق نمودند و از آنجا که استخوان بن عفا و سر دفتر ایشان صدیق اکبر است که
عبادت اصنام و اثبات تمجید و اجتناب از زنا و نفرت از خمر و سایر قبایح و در حقیقت
او مفضل بر همه و خواصهای بسیاری که ولایت برسانند انحضرت صلی الله علیه و سلم میفرمود

لاجرم مجرود دعوت ایمان اثر کرد و عوالم به تکرار دعوت با الطهاره منجرات با انواع محاسن
شد ضایعاً تعریف کلان ایشان بیکایه دفتر است میفرماید و معانی به می نمود در میان
ایشان و در میان جماعه انکسار که در غربت معانی ایشان را مشاهده انداخته معانی را در برابر
ظلمت و در برابر قائل اند که فرموده اند ان سید به شیخ صدره الاسلام عزت
مانند عارف که می گویند عداوت انجمن علی علیه السلام سرزدند و زمان و داری
در موت معنوی که عبارت از انکار تمام است عداست علیه السلام و علم بعد بعثت او که فرما
بودند باز تو فی الحقیقه دستگیر می کنند ایشان را احزاب معنوی عطا فرموده عده بفرموده مسلمانان
ساخت مثل حضرت بن عباس علیه السلام و غیره از انجمن ایشان و غیره از انجمن ایشان
ایشان تعریف میفرماید بلکه حال سر دفتر ایشان و معانی به می نمود در میان ایشان و در میان غیر
که بر کفر بودند و بر کفر که شنیده بودند ابو حمزه از انجمن فرموده اند ان سید عفا فی سکن از موافق
قریش و امثال ایشان کردند و سواد قریش را از انجمن ایشان استکف تمام بود و در باب ایشان
نازل شد و لا تطع الذین یدعون الیهیم الا الیه باید دانست که معنی تعریف تمام نموده تا انکه قریش
سپاری عالمیه و عالمیه بر شخصه احد منطبق شود لا غیر در صورت از عام با معلق فی بیان عالم
فان بر و پس از فرموده انست که معنی انعام و فخر نازل شده در کتب با جماعه که می فرماید
یا م حضرت عمر رضی الله عنه و صدیق اکبر رضی الله عنه سبیل از آن عدت در از مسلمان شده
بود پس لفظ او من کان مسلماً و غیره و ان سید به شیخ صدره الاسلام تساؤل نیست
مسافر از مهاجرین را و نه انصار را و نه من اتبعهم با جماعه ایشان بجاه نسبت که در وقت
نزول آیات مسلمان بودند و ادوات اند لا غیر و اما انگاه که میاد دلالت میکند بر آن
زمانی در از از بعثت سبها میگردانند و انجمن مسلمانان به ایمان باور و بعد از آن
ایمان آورد و قدم در این راه زد و در اسلام و دین گیتی و قوتی داشته سبها تا او را در
قابل کابر می توان بخشد و منیر و ان سید به شیخ صدره بوجه اتم در آن

سنده والآن بعد من هذا القضاء فمستدركين ودر حدیث متواتر ظاهر شد که عذابا منتهی فوق
 او منتهی است از جرم که به قاضی آنست که السلام علیه و سلم مرتفع شد و ندین بعضی بابر بعضی با
 قیود و نظیر الذین الایة افریح مسلم عن سعد بن ابی وقاص قال کان مع النبی صلی الله علیه و سلم شاة
 ففرغوا من الشاة فلیقی صلی الله علیه و سلم بها الا یجترئون علیها قال وکنت انا و ابن مسعود
 و علی بن ابی طالب و جابر بن عبد الله و سید بن جابر فی نفس رسول الله صلی الله علیه و سلم با ما را الله
 ان یضع خدره فی نفسه فانزل الله عز وجل و لا تطروا الذین یدعون الیهم بالغداة و العشی یریدون
 وجهه عن ابی بکر الصديق ان سئل عن هذه الایة الذین امنوا اهل علیهم الایمانهم یعلم قال لا یعلم
 قالوا لم یعلموا قال جبریل الامر علی السند و یعلم انهم سالم تسبح الی فیل الله ان الشکر کظم کظم
 و عن عمر بن الخطاب و لم یلبس الایمانهم یعلم قال لا یعلم قال لا یعلم قال لا یعلم قال لا یعلم
 علی اجمع له صحابه من کوا له و دعواه قال نزوه به بالی حاجته الخاسر و لکنی سمعت رسول
 الله صلی الله علیه و سلم یقول ان کل من یخشی الله یقطع به البقیة الا بقیة النبی و نسبی فاجبت ان یکن
 بیتی و یکن رسول الله صلی الله علیه و سلم سب عن ابی بکر بن قریظ او من کان مریا فاجبت
 قال کان کافرا صلیا فاجبت بابه و جعلنا له نورا هو القرآن کمن یسک فی الظلمة فی الکفر و الا
 عن زید بن اسلم فی قوله او من کان مریا فاجبت بابه و جعلنا له نورا یسک به فی النار کسک یسک فی
 الظلمة قال نزلت فی عمر بن الخطاب و ابی جبریل بن مسمی کان مریین فی صلاتهما فاصلا
 عمر بالاسلام و اعزاه و اقرابا جبریل فی صلاته و مویة و ذلك ان رسول الله صلی الله علیه و سلم کان
 فقال اللهم اعز الایسلام بالی جبریل بن مسمی او بعمر بن الخطاب و عن الحسن بن علی الصنی و
 قوله او من کان مریا فاجبت بابه قال عمر بن الخطاب کسک یسک فی الظلمات قال ابو جبریل بن مسمی
 و عن ابی سنان او من کان مریا فاجبت بابه قال نزلت فی عمر بن الخطاب فقیروا باین آیت
 فترضت قال عمر بن الخطاب ابو جبریل بن مسمی و عمر بن الخطاب فقیروا باین آیت
 فی قلبه العذاب فوجد قلبه محمدا بن عبد الله بن مسعود قال انما الله یظهر
 فی قلبه العذاب فوجد قلبه محمدا بن عبد الله بن مسعود قال انما الله یظهر

این حدیث در حدیث صحیح است

علم ان تلبسوا الله سبحانه على محمد اسم بلا دم و اولاد هم يعني ارمين فارس و انهارا كركي
كم بنات هم شكون الله و الله نور و كلامه النور بن شريك الله و اني فلك با اقا قرسي
له رسول الله صلى الله عليه وسلم انار سلك سياه و مشرا و نذير او ذعيا الي الله
و سر اجابنا الاله ثم نهض رسول الله صلى الله عليه وسلم فاجابنا على يد النبي يد من ابن
ابن كان خطبا و فقال ايها الناس يسكنون نعم من هذه الامة يكذبون بالرحم و يكذبون
بالحال و يكذبون بالطلاق و يكذبون بغيرها و يكذبون بعذاب الله و يكذبون بالشفاعة و يكذبون
بهم و يكذبون بالله و يكذبون بالانبياء و يكذبون بالكتب التي في هذه الدنيا حسنة و في الآخرة
انا هذا اليك قال هذا الي اصيل من انار و رمت و تحت كلشي فساكتها للذين يتفنون
و يفرحون الزكوة و الذين هم باياتنا يؤمنون الذين يتبعون الرسول النبي الامي الذي
يجدونه مكتوبا عندهم في التوراة و الانجيل و ابراهيم المودون و فيها هم عن الشكر و اجل لهم
الطيبات و عليم عليهم الخبايا و صنعهم اصرهم الا غافل التي كانت عليهم فاذ يدركوا
به و عزهم و فخرهم و انوار الذي انزل به اولياكم هم المفلحون متفنون اين
ايات الله انك قد حضرت موسى عليه السلام بركاته و انوار مناجات منكم انك كتب لنا
في هذه الدنيا حسنة و في الآخرة انا هذا اليك هذا و انوار يعني مقدار كن و در كوت
قضايتي بجهنم است نازل كردان و صورة مناليه بشوخت حسنه و در دنيا و آخرت براي آ
من مخلوق خرا از جناب اب الارباب خطاب هم رسيد كه بهر ايك حال نخواهد بود
لا صيب من انار و رمت و تحت كلشي از اين جمع باشند كه عقوبت دنيا بدان
رسيد كا قال عز من قائل و ففينا الي بني اسرائيل في الكتاب نفسي في الارض فترين
و جمع باشند كه رمت الهي ايات من ركا قال عز من قائل اذكر و انعت الله عليكم اذ
جعل قبلك انبياء و جعلكم ملوكا و انما كم مالم يوت احد من العالمين فساكتها للذين يتفنون
الاية خوانم نوت حسنه دنيا و آخرت را و در زمان انكته براي مجموعي كه صفت ايات

ازینست که مخفیانه باشد و ادای زکوة نمینماید و با آنکه ما اجداد می گردانیم
 که در زمان آئینده منتی پیدا خواهد شد مصحف باین مناسبت و هذا الخ
 عبارت از پنج وجه است در تسبیح ارزاق و اگر ریاست عالم میان ایشان باشد
 بهای ده و در آن گذران این با اسیر و بنده و دوست ایشان باشند و حسن او است که
 از مصحف است و کفایت در دفع و در جات بر دوالت و آنچه باز فدای نظام در دارد
 که است موعود ما جان می آید انموذج در این است که در آن حسن و بیاد او
 برای این نویسیم یعنی در ملکوت قضای آن مصمم نمیمد اما اگر بی روی بی می کند
 ایشان آید و با و وفایت در دنیا و با و یاری نمودن و پیروی بوزی که همراه او
 نماند یعنی پیروی قرآن کرد و ذلالت اندر ستمکار و ستم بی امیست که می باشد
 بعثت او را در لغت و تفسیر و تاجیل و در تعویب و در تعویب و در تعویب و در تعویب
 ام نیز محبت است از جهت ظاهر و محض و محض علیها السلام و محض نبوة
 ایشان و شهرت آن کسیر چون در بیاض است انحضرت صلی الله علیه و سلم حکمت الهیه و حکمت
 و اعتبار ما با صدق باین نیز آید و محبت بر کافران و منافقین است اگر از این معنی و نبوت
 عذاب از حد و نباشند و این نعمت است که میفرماید بکار پسندیده و نمی میکند از آن پسندیده
 و عذاب میکند از برای ایشان چیزهای پاکیزه را و حرام نمیدارد بر ایشان چیزهای نا پاکیزه را
 و از سر ایشان فرود می آید و بار کران ایشان را و طبعی که در میان آن صاحب بر ایشان
 یعنی مترادف ساق و تسبیح میفرماید و بدو صفتی است که از یاد میکند و نبوة او که باین صفت
 اینست که آن رحمت الهیه و عام یافت او درین آیات عزت و عظمیایان پیامبر را صلوات
 انما است فلاح میفرماید و مضمون حسن دنیا و آخرت است میکند و میکند که فلاح را با
 او در و تعویب نبوة و در ایام حیات انحضرت صلی الله علیه و سلم وجه بعد وفات
 او ایست باین تفکر که با ما از آن فصلی مصروفیت منصف باشند و هم المصطفی بن عمر

Handwritten signature: *Handwritten signature*

2011/11/11

نفس و نسیب محار و غلبه کار که هست در اختیار این فرصت می باشند بطوریکه و این فتنه
بشمارد که کند که هر مسلمانی را بعد از اهل حق و اهل یوادی و جان و وجه مشهور و مخفی
و معتد و اهل از عیسای فتنه قبول و نهدید میفرایند و عصب آن را می کنند و اگر و ادا
اتم غلبه مستغفوره الارض یعنی ما غلبه کار بودید که رسد و نشسته اند ای بارک و توانا
از اوقات حالت نماید و ضرورتی در حق غلبه فرموده مگر این نعمت است که کاری نمیکند و
غلبه که از شود و سبب هم نمودن کتاب از از این کتاب کرد و قال الله تعالی ان الذین آمنوا
و الذین نأمنوا و اولادهم با ما و اولادهم و الغنیم فی سبیل الله و الذین آووا بفرط اولیک
بعضهم اولیاء بعض الذین آمنوا اولیاء بعضهم من شیء حتی یهاجروا و ان سئوهم
فی الذین علیکم بغض الاطاع قوم بنیکم و بنیکم میانی و اند ما یقولون یحیر و الذین کفره انهم
اولیاء بعض الاغنیاء مگر فتنه فی الله یخرج ضلالتهم الذین آمنوا و ما جرد و اجماع و ان فی
سبیل الله و الذین آووا بفرط اولیک هم المؤمنون حلالهم مغفوره و زنی که در دین آمده
من بعد و جرد و اجماع ما حکم ما اولیک منکم و اولی الارحام بعضهم اولی بعض فی کتاب الله
ان الله کل شیء علیم فتنه کوبنده است و این آیات فضیله مهاجرین اولادین میان می نماید و در
و آخرت و میگوید که مهاجرین اولادین و انصار با هم کفایند و نامر میگوید که چون که از این
است که کفر را با بر درگیری لازم است تمام بغض او را بخواهد با سلیمین میزبانه جبرین لازم
نست الا چون میان ایشان و میان عربیان نماید و عرب مرتفع شود اگر چه بسبب بیاد و دنیا و
باشد اینجا لازم است بغض ایشان زیرا که کفار با هم رفیق یکدیگر اند اگر مسلمین بغضت
آنها قیام نماید علیه کفر لازم آید و مردمان از اسلام نکل کنند و در کف فتنه ان لا تقوله
مگر فتنه فی الارض بعد از آن فضیلت مهاجرین اولادین و انصار بیان میفرایند و از این خوا
الآیه و کدام فضیلت بالاتر از این فضیلت تواند بود بعد از آن مهاجرین مهاجرین الهوت
را از یزید بن ابی سفيان در می آرد و متشبه با ایشان می گرداند و اولو الامر و در اینجا واجب

[illegible]

يوم بدر والمأفة لكل مسلم اخرج منها ابو داود وابن ماجة وعنه عبد الله بن عباس قال حدثني
عمر الخطاب قال ما كان يوم بدر نظر النبي صلى الله عليه وسلم الى اصحابه وهم ثلثمائة وثمانون
رجلا ونظر الى المشركين فاذاهم الف وثلثمائة فاستقبل النبي الله الغياض ثم طربح وجعل يهتف
رسا ما يدبر مستقبل الغياض حتى سقط رداؤه فابواه ابو بكر فانه رداؤه فالحاه على منكبيه
ثم التزم منه ورايه قال يا بني الله اكد اك مما تذكرك ربك فانه سينتحرط وكذا
فانزل الله اذ تسخطون ربكم لا يستجاب لكم اني علمكم ما كف من العاكية مرد بين ظلمات يومئذ
وانفق انهم الله المشركين فقتل منهم سبعون واربعمائة رجلا واستسار رسول الله صلى
الله عليه وسلم ابا بكر وعمر وعليهما فقال ابو بكر يا رسول الله هؤلاء انموذج العسيرة والامثلة
اني اري ان تأخذ منهم الغنية فيكون ما اخذنا منهم فوه لنا على الكفار وعسى الله ان يجمع
ليكونوا لنا عضدا فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم يا بني الخطاب قلت والسادس
ابوبكر وكنت اري ان تمكني من فلان فريب عمر فاضرب عنقه وكن عليا من غيل فغضب
عنقه وكن حمزة من فلان اخيه فغضب عنقه حتى يعلم الله انه ليس في قلوبنا سودة للمشركين
سواء ارضا ديدم وامنهم فادبهم منوى رسول الله صلى الله عليه وسلم ما كان ابو بكر مسلم بهو
يا قلت واخذ منهم الفداء فلما كان من الغداة قال عمر فخذت الى النبي صلى الله عليه وسلم ما اذا
رسول الله صلى الله عليه وسلم وابوبكر فاهدان بكبان فقلت يا رسول الله اجبرني ما اذا
يكليك انت وصاحبك فان وجدت بكاء بكيت وان لم اجد بكاء بكيت بكاء كما قال
ابن عباس صلى الله عليه وسلم ابكي الذي عرض على اصحابك من اخذ الفداء ثم قال عمر من على عهد ابيهم
ادنى منه هذه الشجرة شجرة قريظة وانزل الله ما كان لبي ان يكون له اسرى حتى يثخن
الارض الى قوله لولا كتاب من الله سبق لسقم فيما اخذتم من الفداء ثم جعل لهم الغنائم فلما
كان يوم احد من العام المقبل عوجوا ما صنعوا يوم بدر من اخذهم الفداء فقتل منهم سبعون
وفروا واصحاب النبي صلى الله عليه وسلم عنه النبي صلى الله عليه وسلم وكسرت رابعية وكسبت

灾

[illegible]

عزیزان کفر و السفلی کلمه است ای انجلیا و است عزیز حکیم فقیر بدی غنی غنی غذای تو تا تو بیج
میکنند سنانرا که اکثر نماز است نزد مجامع را زبان کرده باشند که در حق خود را هر چه ضرر
به مجامع بخشد به هر آینه لغت داد او را خدا بیخ و فتنی که بر آوردند او را کافران
حالا که دوم دو کس بود و فتنی که آن دو کس میفرمودند و فتنی که میگفت آن یار خود اندو
خوهر هر آینه خدا کافران است پس فرود آورد غذای تو را گم دل را بر روی خواند داد
او را زبان دیگر که نزدیک سنانرا یعنی خاک را در غزوه بدر و غیر آن نازل فرمود و دست
غذای تو را سخن کافرانرا است نزد سخن خدا بیخ و جان است بلندتر و خدا غالب با ملک است
اخبار متواتره و اتفاق است هر چه می آید اهل یو اینست متفق اند دال است بر آنکه آن یار دیگر که
صدیق بود و این فضیله عظیم است ادر او تمویله به حال آید و اسامه علیه است بسوی قبول
آن عمل از وجه آن عالم اگر در اعلی مرتبه غرضه قبول نمی بود این تشریف دانیقدر تعظیم نمی
فرموده و هو المقصود قال استحق و عدل المؤمنین و المؤمنات و ات جری من تحتها اهلها
خالد بن قیس و ساکن ثیب فی جنات عدن و رسول من الله اکبر و ذلك هو الفوز العظيم
فقیر گوید غنی غنی خدا بیخ و درین آیات حال مال مسافهان و مؤمنان بیان می فرماید صفت
مسافهان امر است بیکره و چهار معبود و فخر در حقوق مالی و حاجیه و مال بسیار که بموقع
کفار همیشه در مار باشند و باشند ایشانرا لغت و عذاب را نمی بعد از آن نسبت میدهد سنانرا
بیکوار شمس و انداز نماید بهمان پادشاه که اینجا بود و صحبت و صفت مؤمنان لغت یکدیگر
دادن در حق و امر معبود و اینجا دیگر و بر یاد داشتن نماز و دادن زکوة و زبان بر داری
خدا و رسول او مال دین است که وعده داده است خدا بیخ و بهشتها میر و وزیران و بهشتها
حاجیدان آنجا و جانهای پاکیزه در باغهای جاوید و از بهشتها بر کشته شستوی کباب
و تعالی است دانه ایشانرا سنگ نیست که خلع منصف بفرستد باین اوصاف از جهت
اخبار متواتره که هیچ شبهه در آن نتوان نمود پس سنانرا تخرید میسر باشند و هو المقصود

یفتنون نفقة صغيرة لا كبرة ولا بظفون وادبا الاکت لم یخرجهم احد احسن ما كانوا یعملون
 فذا فی مروجی دوم یکند مختلفا نرا از سفر تو که لایق بود این ترا که خلف نماید این سبب
 انکه که بنابر سید جازیان لکن حضرت صلی الله علیه و آله استثنی و در بعضی منه که سبکی در راه خدا فی
 سیرت موصی را بکسب می بارد کفار را سپردن آن و بدست می آید از کفار بی دست بردن را
 بعضی فتا کند کفار را با نیت نمایند اموال ایشان را با حرج رسانند بی کفار یا سیرت بعضی
 این سزا بر شمری که می کند که نوشته می شود برای غایبان مومن آن عمل یکبار است که خدا تعالی
 میگرداند و فرشتگان کاهن را و انفاق میکنند و نفقه خود و یا بزرگ و قطع نمی نمایند و ادوی را که
 نوشته می شود عمل صبر برای این که کفار اگر خدا بداند ایشان را خدا بیچاره بر سر برانچه بکار
 آوردند در این ایام تضایل جهاد و توکس خصوصاً صابر مجاهدات معمولاً بخرج نبرد و جوی
 معلوم شد و با قطع معلوم شد که خلفا و کرام از ما فراموش این واقعه و سایر مسائل بجز نبوده پس
 این فرا این را باشد و هو المصنوع اخرج الترمذی عن ابن عباس قال قلت لعثمان بن عفان ما
 حکم علی ان عدتم الی الانفعال فی بیئنا فی و الی برارة همینه المسبب نقر کینیا و لم نکتبوا
 سطر بسم الله الرحمن الرحیم و وضعوها فی السبع الطوال ما حکم علی ذلك فقال عثمان کان
 رسول الله صلی الله علیه و آله لما یاتی علیه الزمان و هو سیر علی السور و ورات اعد و حکما
 اذا نزل علیه الشیء ما مکان کتب فبقول ضعوا هو لا الآیات فی السور الی فیکر فیها
 کذا و کذا و کانت الانفال منه و ایل ما نزل بالذمیه و کانت برارة منه آخر القرآن و لا
 و کانت نصیبها شیءا بغضبها فظن ان بها منها فبقض رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم لم یمن
 لنا فمن اجل ذلك فرسب بینها و لم اکتب بینها سطره بسم الله الرحمن الرحیم و وضعتها
 فی السبع الطوال و عنه عثمان بن عفان قال کانت الانفال و برارة بد میان فی زمن رسول الله صلی
 الله علیه و آله و سلم الفریقین فلذلك جعلتها فی السبع الطوال و عن الی عطیة الیه و الی قال کتب عمر بن
 الخطاب فقلوا سورة برارة و علموا ان کم سورة الفور عنه السبعی ان اباه و الزمیر بن

و کانت عثمان بن عفان
 یمنی و یمنی و یمنی و یمنی
 و یمنی و یمنی و یمنی و یمنی

يكون لطفه من ان لا يخرج بعد هذا العام مشرك لا يطوف بالبيت ثم اردت اني صلت
 الله عليه وسلم على ابن ابي طالب فامرته ان يكون من سيرة عادون مع علي في اهل من يوم الجمعة
 ان لا يخرج بعد هذا العام مشرك لا يطوف بالبيت ثم اردت اني صلت الله عليه وسلم فخرج
 الى بني يونس وسمعت جليلكم وصح عنه ابن عباس ان رسول الله صلى الله عليه وسلم لعب ابابكر فانه
 ان ياتي بيولا الكلمات ثم اجته عليها وادعاه ان ياتي بيولا الكلمات فانطلقا فاجتمعا
 علي في ايام التشرع فنادى ان ادبري من المشركين ورسوله يسير في الدار من ربيعة اشهر
 ولا يخرج بعد هذا العام مشرك لا يطوف بالبيت ثم اردت اني صلت الله عليه وسلم فخرج
 فادعيتي فام ابوبكر فنادى بها غنة الطرية سئل عن يوم الحج الاكبر فقال ذلك عام من فرياد ابوبكر
 استخلف رسول الله صلى الله عليه وسلم في الناس واجتمع فيه المسلمون والمشركون فذلك كان في
 الحج الاكبر ووافي عيد اليهود والنصارى وعنه عن ابن الخطاب قال الحج الاكبر يوم عرفة عن ابني
 عليك قام قدمه على ابي في زمان عمر بن الخطاب فقال من يقربني ما انزل الله على محمد فافرة رجل
 براءة فقال ان ادبري من المشركين ورسوله يسير بالمر فقال الاعرابي لعديري الله من رسول الله
 ادبري من رسول الله فانا ابراهيم فبلغ عمر معانته الا ان ابي فذاه فقال يا اعرابي ابراهيم رسول
 الله صلى الله عليه وسلم قال يا امير المؤمنين ابي قدمت الدنيا ولا علم لي بالقرآن فواليت من
 يقربني ففراني هذه السورة براءة فقال ان ادبري من المشركين ورسوله فقال الاعرابي
 وانا والله ابراهيم الله من فامر عمر بن الخطاب ان لا يقرب الناس الا عام باللغة وامر الله
 فوضع الحجر وعن عمر بن الخطاب سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول من بني مسعود انكر من
 اسم الله بنى الله له بيتا في الجنة وعن عبد الله بن عباس قال كمل الله النبي صلى الله عليه وسلم وهو
 اقد يدع عمر بن الخطاب فقال والله لانت يا رسول الله ابي التي من كل شيء الا نفي فقال النبي
 صلى الله عليه وسلم لا يومر ما كنتم حتى اكون احب اليكم فنه عنه جابر قال قال رسول الله صلى
 الله عليه وسلم لن يبيت لعليل الا من جرت المشركين من جزيرة العرب فلما حل على عمر اخرجهم عن حنف

وضعه خورقة وعطاف

عن ابيان عمر بن الخطاب رضي الله عنه ان سفيان بن عيينة قال قال عبد الرحمن بن عوف سمعت رسول الله
صلى الله عليه وسلم يقول سنوا بهم سنة اهل الكتاب من عبد بن ابي سعيد بن ابي جراح ورجل تابع ورجل
عبد عمر فقال عمر اخذت شيئا اجمعتمت فزاس امر انك فقال يا امير المؤمنين او ليس بك
قال بكنز ما انى نكوة فله ابن عباس قال لا نزلت هذه الآية والذين يكثر من الذهب والفضة
كبر ذلك على المسلمين وقالوا ما نفعنا من اولادنا لا يفتي عبده فقال عمر انما امرى عليكم فاطلق
عمر وابعه ثوبان قال النبي صلى الله عليه وسلم فقال يا بني اسد فذكر على امحالك هذه الآية
فما كان اسد لم يفرض الزكوة الا يطيب بها ابغى من اموالكم وانما فرض من الموارث من قال يفتي
بعدكم فذكر عمر قال النبي صلى الله عليه وسلم الا اوترك بخير ما يكثر المرءة الصالحة التي اذا
ظرت البعوضة واذا امرت اطاعت واذا غاب عنها حفظت وعن سريدة قال لا نزلت
الذين يكثر من الذهب والفضة الآية قال محمد بن حبيب بن عبد الله صلى الله عليه وسلم نزل اليوم في اكثر
ما نزل قال ابو بكر يا رسول الله ماذا لك اليوم قال لسا واذكر اذ قلنا ساكرا وزوجه صالحة
ميتين احكم على ايماننا فخرجت الجارية وسلم عن البراء بن عازب قال سئلت ابو بكر عن عازب رجلا
ثلاثين سنة عسر دها فقال عازب من البراء وسجلت الى فسرني فقال لا يجيئني كيف صنعت حين
خرج رسول الله صلى الله عليه وسلم وانت معه فقال ابو بكر خرجنا فاطلما فاجيا يوما وبينا
حتى اظلمنا وقام قائم الطيرة فمضت بعيري بل ما لي ظلمنا فادنى اليه فاذلها فمضت فاهوت
اليها فاذا بفتية عليها منية لرسول الله صلى الله عليه وسلم فمضت له فزدة وقلت اضطجع
يا رسول الله فاضطجع ثم مضت الطيرة الى احداهما فاطلما فاذلها فمضت فاهوت
لمن انت يا غلام فقال رجل من قريش فمضت فمضت فمضت بل في غمك من لبن قال نعم قلت
وبل انت طلبة لي قال نعم قال فامرت فاصنع سائة منها ثم امرت فمضت فمضت فمضت
ثم عبت الا على القح حتى خيرا واسفلت ثم اتيت رسول الله صلى الله عليه وسلم فوافيت قد سقط
فقلت اشرب يا رسول الله فمضت حتى رصيت ثم قلت لم يارب ارجع لي قال فارجع لي

والقوم يطعنون فلم يدرك منهم الا سراقا وبنيا وبينة قد رزقوا اور حنين او ثمانية فقلت يا
رسول الله هذا الطلب قد قطعنا فقال لا تغزن ان الله سمعوا حتى اذا دلفي فمجان بنينا وبينة
ورسول فقلت يا رسول الله هذا الطلب قطعنا وبكيت قال لم تكلي قال قلت اما والله
لا اكلي على نفسي ولكن اكلي عليك فذاع عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم وقال اللهم اكفهاه ثم
منا انت فزسه الى طينها في ارض من بلاد دوتب عنها وقال يا محمد ان هذا ملك فادع الله
ينجي ما انا فيه فوالله لا عين على من وراي من الطلب فذعه كاشتي فخذ منها سبعا فانك
ستربا لي وغني في موضع كذا وكذا فخذ منها حاجتك فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا
حاجتي به فانطلق ورجع الى اصحابه ومضى رسول الله صلى الله عليه وسلم وانا معه حتى قدما المدينة
فلقاه الناس فخرجوا في الطريق وعلوا الا جارية وابنته الخدم والعبيان في الطريق انكبر
وبار رسول الله صلى الله عليه وسلم فنزل المدينة على سبي النجار احد ان عبد الطلب لاكرامهم بل
فلما ارجع هذا السلام وقن منته بن كعب قال قلت لعمرك ان هذا الخطاب انت خير من ابني بكر نيك
وقال والله للمدينة عن ابني بكر ويوم خير من غيري غيري كلك ان احدك عن المدينة ويومه فان
قلت نعم يا امير المؤمنين قال اما المدينة طما خرج رسول الله صلى الله عليه وسلم ثاريا من المدينة
خرج ليلا فنبهه ابو بكر فجهل بمسيرة الامامة ومرة خافه مرة عن يمينه ومرة عن يمينه فقال
رسول الله صلى الله عليه وسلم يا هذا يا ابكر مني فقلت قال يا رسول الله اذكر ان ربي فاكون
اما لك واذكر الطلب فاكون فقلت مرة عن يمينك مرة عن يسارك لا آمن عليك قال
فمن رسول الله صلى الله عليه وسلم للمدينة على اطراف اصابعه حتى حصيت رجلاه فلما
راها ابو بكر رمي الله عنه اسنما قد حصيت على كاهله جعل يستدبه حتى اني به في الغار
فانزله ثم قال له والذي بعثك بالحق لا تدخله حتى ادخله فاستن مني شي نزل لي فقلت دخل
فلم ير شيئا فخره فادخله وكان في الغار فرق فيه حبات واداعي فخره ابو بكر ان يخرج منه
شي فخره رسول الله صلى الله عليه وسلم فالفه فذعه فجعل يغيره وتلك الحيات والاداعي

اجي دهره جي في الحار طاعر هذا فكيف لم تكونت متخذ لغيره لا تخذت ابا بكر عليا سد وكل
خوفه في يوم عيسى بن موحه الي بكره عن عبد الله بن المزهران الذي صرح الله عليه وسلم قال لو اخذت
عليه خبره مني لا تخذت ابا بكر عليا ولكن اخي وصاحبي في الحار واخرج البخاري عن النسائي
لا تخذت عليا قبل رسول الله صلى الله عليه وسلم الي المدينة وهو وفد ابا بكر وروشيح موت
والنبي صلى الله عليه وسلم لا يعرف كما قالوا يقولون يا ابا بكر من هذا الصالح بن ياكب فان ابا
سعيد بن ابي السليل قال فلما دني منه المدينة رز في الحرة وبعثت الي الانصار فجاؤا وقال
فسيدي يوم دخل المدينة فارابت يوما كان امن ولا اضطراب من يوم دخل عليا فيه وسيدته
يوم مات فارابت يوما كان ارفع ولا اعظم من يوم مات فيه صلى الله عليه وسلم عنه ابن عباس
في قوله تعالى فانزل الله سكينته عليه قال علي الي بكره لان النبي صلى الله عليه وسلم لم تنزل السكينه
ومن حبيب بن ابي ثابت فانزل الله سكينته عليه فان علي الي بكره فاما النبي صلى الله عليه وسلم
فقد كانت عليه سكينه ومن موافقات عمر بن الخطاب رضي الله عنه انه ومنهم من يكره في الحديث
اخرج البخاري في السنن في عيسى بن سعيد المديني قال سمعت ابي صلى الله عليه وسلم يقول في
جاء ابن ذوالنوفرة التميمي فقال اعدل يا رسول الله فقال له ذلك من بعدنا فاذ لم اعدل فقال
عمر بن الخطاب يا رسول الله انك انما في القارب فقلت فقال النبي صلى الله عليه وسلم دعو فان الله
يحكم احدكم صلواته مع صلواتهم وميامنهم مع ميامنهم ميرقون منه الدين كما يبرق السهم الرية
فيظفر في فؤده فلا يوجد فيه شيء ثم يظفر في نصرة فلا يوجد فيه شيء الا في الفرس فلام انهم على
اسود احدى رية او قال تدب فيه مثل تدق المراه او مثل البضقة تدردر بحجر جوف على صخرة
من العاص قال فقلت فيهم ومن يكره في العداوات الآية قال ابو سعيد اشهد اني سمعت
ابا عبد الله رسول الله صلى الله عليه وسلم واسهوان عليا حين فلقهم فلما سمعوا جيا بالمرجل على السنت
الذي نعت رسول الله صلى الله عليه وسلم عنه عمر بن الخطاب ان من رجل من اهل الكتاب مطروح
على باب حال اسكروني واخذوا مني الخزيه فمخى كفت لعمري فليس بعد يهودي علي بنه فقال

عننا الصغرى انما قال في من الذين قالوا انما الصدقات للفقراء والمساكين ثم امرهم
في مجرى طلبه وعن عمر في قوله يا ايها الذين امنوا انما كان منكم من اكل من ثمارها
بست اليوم يعني قوله والاولى فلو لم يكن رجلان يا ايها الذين امنوا انما كان منكم من اكل
فما ان كان ابو بكر فليطع الرشي في الاسلام وعن عبيدة السلماني قال لما عينته بن حصص المصنف
من ما تيسر اليه اني بكر خالا با علي بنه رسول الله صلى الله عليه وسلم هذا ما اردت سجنه ليس
بيننا كلام ولا منفعة فاريت ان تعلقوا به لعلهم يخرجونها من رعاياهم لعل الله ان ينفع بها
فاطعها اياها وكنت بها فذلك كما يا فاسد لعلها تطلقها الى عمر ليشهداه على ما فيه
فما فرى على عمر في الكتاب ثم اورد من ايدى بها فقتل فيه فجهاد فقتلوا واذلوا واهل
بست فقال عمر ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان بها لعلها في الاسلام يومئذ قليل
ان الله قد اعزنا بالاسلام فاذا بها فاجهد كما لا يدعي الله عليكم ان رعايا عمر بن
الروان قال خطب ابو بكر الصديق فقال في خطبة يومئذ بعد قد انتم الله عليه بطله في رزق
واصح بدنه وقد كفرتم به فوقف بين يدي الله تعالى فيها فاعلمت ليوحك هذا
وما قدمت لنفسك فلا يحبه قدم خيرا فيكي حتى تنفذ الموضع ثم بعبره ويجري ما وضع
من طاعة الله فيجب حتى تسقط صدقاته وعينية وكلوا من ثمارها فمن في مفرج ثم
بعبره ويجري حتى ينفذ ما يريد بعضه الى النار وارضى من مفاها هذا ذلك قوله ان يجاد
الله وسواها قال ما رجعتم الى قوله العظم ومن موافقات عمر رضي الله عنه عن مخرج
بن عبيد الله علقا قال لابي الدرداء يا معشر القراء ما بالكم اجبن منا وانما اذا سلمتم
واظلم لها اذا اكلتم فاعرض عن ابو الدرداء فلم يرد عليه شي فافسر بذلك عمر بن الخطاب
فاطلق عمر الى الرجل الذي قال ذلك فقال بنو به وفتقه ووداه اي ابني صلى
الله عليه وسلم قال الرجل انما كان في مخرج فادجي الى بنه صلى الله عليه وسلم ولين رسالتهم
ليقول انما كان في مخرج ومن موافقات عمر استخفهم اولادهم فخرهم الآية اخرج

1000

استشرف عليهم قال استرطا يتبعون باحسان يقولون يفتندوا بهم في افعالهم الجيدة ولم يفتندوا
بهم في غير ذلك قال ابو جعفر خواجه السكاكي لم اقرأ قبل ذلك وما عرفت تفسيره حتى قرأتها
على كل من كتب ففتنه ابو جعفر في قوله تعالى وكوّنوا مع الله فوج مع محمد واهل بيته وقال جعفر بن
جبريل الى بكر وعمر وقالوا انما هو الله فكوّنوا مع اليك بكروا مع الله واهل بيته وقال ابو جعفر
مع علي بن ابي طالب قال ابو جعفر مع علي بن ابي طالب عن سعيد بن قيس قال سئلت تفسير القرآن فقال
انما هو كلام جامع يراى به الهدى والارشاد عن يحيى بن عبد الرحمن بن عاصم قال انما هو كلام جامع
يجمع القرآن فقام في الناس فقال من كان نفعي في زمن رسول الله صلى الله عليه وسلم سئلما منه
القرآن فقلنا كتاب وكانوا يقولون ذلك في الصحف والاولاد والعجب كان لا يقبل من احد
سئلما حتى ارسله به ساد ان فقلنا هو كجيب ذلك اليه فقام عثمان بن عفان فقال من كان
عنده نحو ما كتب الله فقلنا انما به وكان لا يقبل من ذلك حتى يستشهد به سادان في حوزة
بيننا كنت فقال اني رايتكم تترجمون ائيين لم تكتبوا فقالوا انما بها قال لم يفت من رسول الله
الله عليه وسلم لقد علمكم رسول الله العزم عزيز عليه ما قسم فقال عثمان فانما استهدى بها منه
عند الله فان شئى ان يجعلها قال اختم بها اكثر ما نزل القرآن ففتنت بها امرأة قال الله تعالى
الا اله الا الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون الذين آمنوا وكانوا يتقون اثم البشرى في
اخيرة الدنيا وفي الاخرة لا تبدل كلمات الله ذلك هو الفوز العظيم فخر به في عند كابر
اكثره ففتنت في فضيلة اولياء الله اول بيان حال الله في غير ما يذكره لا خوف عليهم
ولا هم يحزنون في اخره براتب من شئى بان الله ارفع خوفه وكرهه وانذره وكهين ان يند
بشرى في بيت تاريا حقيقة ولانية ما با صدق ان فذكره مما يذكره الذين آمنوا وكانوا يتقون
ليس حقيقة خلاصه دراجاءه مخفى بود به بوصف ايمان حقيقة كه سره ان در سورة انفال
فذكره است اما المؤمنون الذين اؤز فذكر الله وعلت طوبى بهم وبعث نفوى متصف
ان تالما بعض لوازم خلاصه ارشادى فمما يذكره لهم البشرى الخ واية باب ركب بجنبه بر

بسطه مولات احمد سلامه عليهم و ان اعظم انواع مساجد يا برويا و فراسه عباد
دوران است انفسه بوجه عموم از آيه مطهره چنانچه ما نماند انكه اعيان كذا در زمان
انحضرت صلى الله عليه و سلم باين اوصاف سنيه متصف نبودند كه با نماند انكه تا قبل از انحضرت
بايد شد چنانچه در معنی مستعمل ميشود بكي از اولاد نبوت و دوستي و محبت پس معنی ولى دوست
و دوست خدا نيست شده يا نموده و كبر معنی ولادت كليمى كرون پس معنی ولى كار سازنده
و كار ساخته شده يا شده يا نماند انجا چنانكه بر هر دو شخص اطلاق نموده ميشود و اطلاق معنول
و اگر معنی اول مراد است خدا يا خدا ميفرمايد در حق محمد بن رضى الله عنه و اما جان او كه بگيم و بخوبى
و اگر معنی ثانى مراد است حق تعالى ميفرمايد و بويستولى الصالحين بعد از آن حضرت صلى الله
عليه و سلم حد احد است مؤثره و كه شبيه را در آن مدخل نباشد از اجتماع را بوصف سديد
و شبيه نشود و در برابران و تقوى اليك كواجرى و او در دلت رات عظيمه بهشت بلكه با
درجات بهشت را دارند و هو المقصود من الاصف قال صليت خلف عمر الخدافه فقال
بواسن و بعد و غير ما و من قوله تعالى ثم جعلناك فى الارض من بعد لقمر
كيف تعلمون قال ذكر لنا ان عمر بن الخطاب فرأى هذه الآية فقال صدق ربنا ما جعلنا اهل
فى الارض الا ليعظه الى اعلاننا فاروا و السخيرة انما لكم بالليل والنهار و السر و العلانية على بن
عمر ان نبيها الداربي سأل عمر بن الخطاب عن ركوب الجوف ما مراد بغير الصلوة قال يقول
الله تعالى هو الذي يسيركم فى البر و البحر و عمر بن الخطاب قال قال رسول الله صلى الله
عليه و سلم ان من عباده ما يعظمهم الا بنهار و الشهدا قيل منهم يا رسول الله قال
موتوا كما بوا فى الله من غير اموال و لا انساب لا يعبرون اذا فرغ الناس و لا يحزنون اذا
حزنوا ثم تلا رسول الله صلى الله عليه و سلم الا ان اولياء الله لا خوف عليهم و لا هم يحزنون
قال الداربي انى كان على بنيت من ربه و يملوه ما يدمنه و منه قبله كتاب موسى اما حرة
او كلبه يملون بوجه يكفر من الاغراب قال را موعده فلانك فى مرتبه منه انه الحق

منه بک و کما اکثر الناس لا یؤمنون بحدای عز وجل در اول کلام شهریه کفر و کفر
ی مار همگان نیز الطیوة را نیا و نیز نیزه الا که جدا از آن بجای میکند و حاجت در شوقین
محققان تا فرق در میان طایفه خود را با آن روش خود مانند فرق اول به نسبت بنهار و
بسیار به نسبت محرابین شش سینه در تمام فراز عظیم عالمی تفاوت به چنین و بنابرین
در شوقین و در حق ایمان به هر یک از آنها چون استی بعد از چون بوضوح مومنین محققین پسند
و مومنان شایگان علی بنیه به هر یک محققین در معنی ایستادند و در اندام آنکه محققین
مستقیم است و آنچه بعد از حق اعترافی غیر از آن نمی ایستد است که بعضی محققین اصول شرعی
را می بیند از جهت آنکه حضرت علی علیه السلام بشهادت حق خود تلقی نمود و بعد از این
عباده اصنام مکروه میدانستند و حق خود را از خود در اول خود می یافتند و بنابرین
بجای هر یک که در آن زمان معبود بود بطریق رویا و فرشته او را کست می نمود و در تعوی
البت ان لا یکنهم مطمئنین کست و فعل الی ان همه را با و در کست و لای علم اجمالی متفق
در صد و الی ان بنیه است از جانب پروردگار تبارک و تعالی بعد از آن که فرای آن مازل
نمود و شهادت بر آن علم اجمالی داد و آن محل را مفضل حجت و آن مطمئن را کافر
نمود پس باید که از طرف حق عمل در این اظهار حق پروردگار اکل نمود و فرای آن و پس از
فرای آن که حضرت موسی بود مقتدا ای اهل دین در حقیقت از جانب خدا است که مثل این
شهادت ادا می فرمود و بعد از عطا ای صحابه باین وصف متصف بودند از آنکه
صدیق اکبر یعنی اسعد بن ابودر و غیر الی ان حضرت صدیق اکبر است و اسبق
الین و از جهت همین مناسب باطنی توقف کردند ایمان آوردن و معجزه تطهیر
پس وی سر در فرای این آیه است بلکه اغلب ای آنکه تعریفی است با و و اسرار است
بجانب او و اسد اعلم اخرج الترمذی عن ابن عباس قال قال ابو بکر یا رسول الله قد ثبت
قال لیسینی هو و الی الواقع و المرسلات و علم تیسار و و اذا استمعی کورت و علی الی

سعيد احدى قاصدين الخطاب بارسله الى اسرع اليك اني حبيب قال شيتي سوز وانهما
الواحد وهم يماون واذ السهم كويت حشر عمر بن الخطاب قلنا لا استغفر الله
على الجودي لبيت ما ساء السم لانه ان لم يصب على الجبل طعا الخراب فقال اني سمع
الارض باخذ الخراب على الارض وفيها العز في من نوع قوم فابطار عليه فلعن ورواها
فخرج على اخوانه فقال ابعثي فلما سمعوا بحسرة الارض فلم يملك الا قتلها حتى جازع فيفزعوا
في منقاره فقال ابعثي فلما سمعوا الارض قال نوع ما يركب الصغير وفي بيت بوديك وحيك
الى ان لم يزل ان يملكك لما سخطت لك الموت اما ان يملكك راسك من ذنب عن
محمد بن المسكيد ويزيد بن مغيرة وصفوا بن سليم ان خالد بن الوليد كتب الى ابي بكر
انه قد وجد رما في بعض نواحي الوصب على كمانك المرأة وقامت عليه بذلك البينة
فما استشار ابو بكر اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم فقالوا بن ابي طالب ان قد اذنت
لم يعص الله به امره من الامم الا امره احدى فصنع الله بها ما قد علمت اني ان تحرقه بالجار فاني
اصحاب النبي صلى الله عليه وسلم على ان تحرقه بالجار فكتب ابو بكر الى خالد ان تحرقه بالجار
حرقهم ابن الزبير في المارنه ثم حرقهم بنام بن عبد الملك عن عمر بن الخطاب قال لما
نزلت منهم نفي وسجدت يا رسول الله فاعلم اني على نفي قد فرغ منه او على نفي
لم يفرغ منه قال علي بن ابي طالب قد فرغ منه وجرت به الاقلام يا عمر ولكن كل حبيس فاعلم اني بكر
الصديق قال فام فينا رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال سلوا الله العافية فانه لم يعط احد
افضل منه معافاة اجد اليقين والياك في الرتبة فانه لم يزل احد الله من ربه بعد كفره
ابي العيص اني امرت قبلة نرا فقلت ان في البيت نرا اطيب منه فذلت مع البيت
ما اوسيت اليها فقلت يا نبي الله ابا بكر فذكرت ذلك قال استر على نفسك من نزل
تخبر احدكم لم يات به رسول الله صلى الله عليه وسلم فذكرت ذلك فقال اختلفت يا نبي
في سبيل الله في اهل مملكتي اهل مملكتي اهل مملكتي اهل مملكتي اهل مملكتي اهل مملكتي

وكان هذا في سنة ١٠٠٠

وكان هذا في سنة ١٠٠٠

في طريقه رسول الله صلى الله عليه وسلم طويلا حتى اوحى الله اليه ان الصلوة طرفي النهار في قوله
 بعد الركعة قال لا ابرأ الا بربك فقام على فاعل الصلوة رسول الله صلى الله عليه وسلم هذا
 قوله صلى الله عليه وسلم كان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ضربت على كل امرأة تم الى البكر صغرنا
 حمة واحدة فذلك فقال كل منها لا اوري ثم التواجي صلى الله عليه وسلم فقال لا اؤثر
 حتى نزل الله في اتم الصلوة الآية عنه عثمان قال سالت رسول الله صلى الله عليه وسلم عن
 ما قال من نضار وعضوي فقام ثم قام فصلى الصلوة الطمير غفرله ما كان بينه وبين صلوة
 الصبح ثم صلى العصر غفرله ما كان بينه وبين صلوة الطمير ثم صلى المغرب غفرله ما كان بينه
 وبين صلوة العصر ثم صلى العت غفرله ما كان بينه وبين صلوة المغرب ثم سالت
 بقر بن النيرة ثم ان قام فتوضا وصلى الصبح غفرله ما بينا وبين صلوة العت وبن طرس
 بن بين السسات قالوا هذه الحسات فما الباقيات يا عثمان قال هي لا اله الا الله
 سبحان الله والاداء والاحول والافوة الاباء وارجع ما كنت عنه عثمان بن عفان انه قال لا تكلم
 جديا لولا انه في كتاب الله ما جددت كونه قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول
 من امر متوضعا فيجئ من الوضوء ثم يخط الصلوة الا غفر الله له ما بينه وبين الصلوة الاخر
 حتى يصليها قال ما كنت اراه يريد هذه الآية اتم الصلوة طرفي النهار وزلفا من
 الملائكة الحسات يذبحها السيات قال الله تعالى وقال الملك اتقوا ربكم
 لنفسه فلا كلمة قال انك اليوم لديا كين امين قال احبلي على قرابين الارض الى غنيط
 عليه فقير كوي غني عنه كصرفت يوسف على بيا وعلية الصلوة والسلام طميرك
 صغر اماره بيت المال را وبيان منصف اسحق فخر ابا ان اماره كذا اني غنيط عليهم
 ان يجا معلوم كذا شرطه من ربيت الان حطت ان ضباع ولا حمانه حانين
 وعلمت بالكل زكيا بايدركت وكجا بايد صرقت نموو چون نه بيا ربيت المال
 كار حليفه سب لازم انه كذا خلافة فاصد حنبة وحق تحقيق كرو كذا حليفه ما غنو وعلم

يا شدة يا قد يولزم خلافته في سنة واحدة سب فيه كذا ما بين قمر غوديم من خالد بن عرفة
قال كنت جالساً هذه المرة قال لي من عبد العباس فقال له عراست قدوة العبد في حال من
أخيراً وهو فقال الرجل يا أمير المؤمنين قالاً عليه فليس فقيراً عليه بسم الله الرحمن الرحيم الزكاة
آيات الكتاب المبين إلى قوله لمؤلفي القرآن عزة عليه ثلثاً وخمساً ثلثاً فقال له الرجل يا
أمير المؤمنين فقال أنت الذي نسخت كتاب الأيمان قال مرني بأمرك بعد ثلثي الظن فأمر بالعلم
والصوفى لا تقوله ولا تقره إلا ما من الناس فليس عليك فقلت أنا فأنسخت كتاباً
من الناس لا يمكنكم عونه ثم قال له عليه فليس بيني وبينه فقال انطلقت أنا فأنسخت كتاباً
من أهل الكتاب ثم صليت به في اليوم فقال يا رسول الله صلى الله عليه وسلم ماذا في يدك يا عمر
قلت يا رسول الله كتاباً أنسخته لئلا يزداد به ظلاماً إلى ظلمنا فغضب رسول الله صلى الله عليه وسلم
حتى احمرت وجنتاه ثم نادى يا معصومة جامعة فقامت الاضمار غضب عليكم السلطان
فيا واهي أنت فقام بنبر رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا أيها الناس اني قد اوتيت من
اسكم ذواتهم واخفرت في اخفاري واخذتكم بها بغير نية فلا تستهوا ولا يفرقكم الله
كون قال عمر فقلت رخصت ابداً وبالله لا اله الا الله وكتب سلاماً ثم نزل رسول الله صلى
الله عليه وسلم وعنه ابراهيم النخعي قال كان بالكوفة رجل يطلب كتب دجال وذلك العزب
فما فيه كتاب من عمر بن الخطاب لا يرفع اليه فلما قدم على عمر علاه بالدرة ثم جعل يقر عليه
لك آيات الكتاب المبين حتى بلغ العاقلين قال فخرت يا أمير عني فواسد لا
ادع عندي شيئاً من تلك الكتب لما خرفت قال فخرت عن عبد الرحمن بن كعب بن مالك عن
ابيه قال سمع عمر بن الخطاب يقول هذا الطرف بسجته حتى عيين فقال له عمر من اترك هذا قال ابن مسعود
فقال عمر بسجته حتى عيين ثم كتب الي ابن مسعود سلام عليك أما بعد فان اسد انزل القرآن فخذ
فراكم عرباً مبراً وانزل بلغة هذا النبي فمريس فاذا انا ككنا في هذا فاقري الناس بلغة
فريس ولا تقمهم نعمة بذيل عن عمر انه اسد ان عليه رجل فقال اسد انوا لابن انا خبار فقال عمر

اعلم ان الله تعالى قد بين انما هو الربم المحض والذين لم يستجيبوا له ان لهم ما في الارض جميعا
وكل ما فيها من دواب او كسبهم من الحيات واهم جهنم وبئس المهاد فمن يعلم انما انزل
الكتاب من ربه الحق من هو اعلم انما يذكر اولوا الكتاب الذين آمنوا بربهم وصدقوا بما يقضون
اليهم والذين يصلون ما امر الله به من قبله ويخشون ربهم ويخافون سوء الحساب الذين سبوا
اقتلوا وصبر بهم واما ما صلوا وافتوا من اركانهم سبوا وعلانيته ويريرون بالسريرة
او يكسبهم فحقى الدار حالهم بنقض عهد الله من بعد ميثاقه ويقتلون ما امر الله به ان
يوصل ويحسدونه في الدارين اولئك هم اللعنة ولهم سوء الدار فقير كجود فحقى سبوا
انما تبارك ربهم وانشأ بيان من ذابده جبارك سنة مستمرة اودت نكاحا در جميع آن
براي محبي كيد بخل کردند دعوت حق را سنی كه كله جامع جميع خبرات است ايات مي نكند در آيه
فرقة كه بخل نمهند دعوت اورد عفو به عظم الجبار ميكنه كه لوان لهم ما في الارض جميعا ايا باز
فرق ديكر بين العرفين تفسير مي فرمايد كه آن ملك كرده اهل علم است بحقیه كتاب منزل و انما
ديكر اعلمی باز اسطره ميكنه كه انما امر اورد علم علمي است كه مفرد و ما صلوا قوة عامه باشد در
انچه كه نكند بمعنی بپذیرفتن و بعلوم حق را بستاند است و آن بدون صحت عمل نیست
از جمله نصیحت علی چند صفت را انكرا مخصوص می فرماید و ما بعد خد انا و رسول و محمد ارحم
و وصل حیران و غیر آن دل غلم انهم و صلای بخا مبرست صلی الله علیه و سلم و ترسیبون
ان خدای عزوجل و باز دانستن حساب آخرت و مبر بر مساق طاعت و خجند بر سرست خدای
عزوجل طلب بر صفاة پیر و دكا و نكاح و اقامه صلوة و نفاق مال فی سبیل الله و علم نمودن
و بمعنا بپسندیده مسیحتی یا آوردن باز مان حالیه بعد ابيان می فرماید اولئك هم
حقى الدار جنات عدن الآية بجز از آن زمانم لخوان استقيا ارسا می فرماید از آنكه است
نقض عهدي كه با نكاح است و قطع اعطام و عقون آبا و اجدات و اسد از انهم
عقوب بخا مبرست صلی الله علیه و سلم كه معصوم من عذاب است و مضروب برای بدایت

خلق هذا شيئا طاعت خذوا بطاقت او بانسبته واز انجله افساد في الارض است باز كماله
 قال الله فيها تقر يا عجزايد وكمك ليم الله ولم سوء الادار باز عجز ميكويد در خداين
 صفات مخصوصها از ميان صفات او تفرعن است بحال جماعه از سابق مهاجرين كه انصاف
 اليه ان باين سوابق شهور است مثل عدي بن ابرو و عمر فاروق و امير المؤمنين كه چون باها
 افتادند با حضرت صلى الله عليه وسلم و ميثاق نفرت و قيام با علماء كره بستند برهان بوي
 زوره از ان كوي باي من نموند و بعد از حضرت صلى الله عليه وسلم و اصحاب علي با آوردند
 بويهي كه سنان بنوه باين كل نطق فرمود كه امتي ان سنان علي في محبة و مال ابو بكر و خسيه
 تو با و جبر بر ايد اي قوم و اكثر صلوة و اتقان بر اخفرت صلى الله عليه وسلم و جبر فرائي
 صحاب: و علم در برابر جهل جا طمان على الكل اليوم از ايت طنبورنوخه جبا كره دفتر دفتر از
 احوال ان بزرگواران ثواب عدل است بر ان و چون المقصود منه كمانه العدوي قال دخل
 عثمان بن عفان على رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا رسول الله اخبرني عن العبدكم موميك
 فقال ملك على جميعك على ما كنت يا امير على الذي على السما ان اذا علمت حسنة كتبت عن الله
 علمت حسنة قال الذي على السما الذي على اليه ان كتب قال الله يستغفر الله و يتوب فاذا
 قال بلان قال نعم اكتبه انما الله من في القرون ما قل حرافيه سوء افق آحاده من و
 يقول الله ما يلفظ من قول الا لا يرد رقيب عنيد و لما كان من بين يدك من خلقك يقول
 الله صفات من بين يديه و من خلفه بخطو يمينه امر الله و ملك فابصر على ما صيرت فاذا
 تواضع الله رفقك في اذا تجربت على الله ففك و لما كان على سفيتك ليس يحفظان عليك
 الله صلوة على النبي صلى الله عليه وسلم و ملك قائم على فيك لا يبر ان يدخل الجنة في فيك و
 ملكان على عينك فهو لا عشرة اماكن على كل بني آدم بنزولون ملايكه الدليل على ملايكه النهار
 لان ملايكه اصيل سوي ملايكه النهار فهو لا عشرة ملكا على كل آدمي و المبرر بالنيار و
 بالليل عن ان حرك في نور ام جعلوا الله سر كل مخلوق و خلقه قال اخبرني سيث بن النبي

تخلیف

بسم الله الرحمن الرحيم

۱۵۵

وذكر دام بامرود و من عن المكرم قال ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال يا اهل
الغياي فيكم فامر بقوله الله صلى الله عليه وسلم ذات الدين و قال عليكم بالجماعة فان
بد الله على الجماعة و ان شيطان مع الواحد و هو مع الاثنين ابد لا يخلون رجل بامرأة فان
الشيطان بالهوى و من سائة سنة و ستره تسنت فهو امرأة المسلم المؤمن و امرأة المؤمن
المتوكة سنة و لا تسره حسنة ان دخل من ظلم يبع من الله في ذلك شأنا و ان فكر لم يخف
من الله في ذلك الشئ عظيم و اهلوا في طلب الله تعالى فان الله قد تكفل بارشادكم و كل بسم الله
الذي كان قال استخبر الله على اعمالكم فانه محجوب اليه و ثبت و هذه ام الكتاب صلوات
الله على نبينا محمد و عليه السلام و روى الله السلام عليكم عن الزمري قال كان عمر بن الخطاب
سيدا على رسول الله صلى الله عليه وسلم فاطلق يوما حتى دلي من رسول الله صلى الله عليه
وسلم و هو يصلي فسمع و هو يقرأ فراكنت نلوم من قبله كتاب حتى بلغ العالمون و سمع
و هو يقول الذي كفر و استمر سلا الى قوله علم الكتاب فاستظهر حتى سلم فاسرع
في اسره و سلم قال الله تعالى الم تر كيف ضرب الله مثلا كلمة طيبة كشجرة طيبة اصلها ثابت
وفرعها في السماء يوفى اكلها كل حين باذن ربها و يضرب الله الامثال للناس لعلهم يتذكروا
و مثل كلمة خبيثة كشجرة خبيثة اجتثت من فوق الارض ما لها من قرار ثبت الله الذين
امسوا بالافعال الثابت في الجنة الدنيا و في الآخرة و يجعل الله العالمين و يجعل الله
ليسا الم تر الى الذين بدلوا نكث الله كفو و اعلوا قومهم و اراهم يعلوهم
سببهم انفسهم فقير كويد معنى و ان هذا شيئا تبائن طلبة كفر و نور ايمان يا ابا ايوب
سنان ميفر مايد ان الخلد ميكويد صفت كل حق و دين اسلام كه حكيم الهى از فوق سبع
سموات منسحب الهامات و تقربات ملكوت در ارض ما زال الله و اتجا يسوع
تمام جدا منعه و اكثر اقام حاله معتدله را در گرفت مانند صفت درخت باك
لانه ميوه دار است كه بخش در زين حكم است و سا خنبر است كجاست اسما سر بالاسه

و منتهی کلام پاک که عبارت از سرگشته بودید و غرض اینست و مجوسین محرفه معیضه است
حکم الهی و در ربانی حکم اساسی گشته و ملکوت و ربانیه آن کوثر نه منتهی بلکه سبب
سببهاست در اینجه از حد و ربی آدم و ساجی این عین سببهاست صورت گرفته و
در اندک زمانی بحایت الهی برکت رسل و اساقه دین این بریم خورد مانند درخت
تا پاک غیر باغ که برکنده شد از بالای زمین بغیر آنکه محتاج بسکا فتنه زمین شوند و از زیر
زمین آنکس را برآورد بعد از آنکه او بجهان بیان میفرماید حال جاده و از راه ما سبب این
این که بسط صحت آخذند و بهر آن که گشته اند و در دست ایشان اساقه آن واقع شود و
حال که ربی از روستا کفار که در ترویج کلام باطل سعی می نمایند و غرضه ادبی را به تبیین
بسیار آن قویات است و اینک صحت استات پیغمبر و بیات دنیا بنظر داند و غلبه بر سایر
اثر و در آخرت عجا و دفع در حیات و مباحثه در دعوات و در روستا کفار بمقابلت
از روی کفران و سوق قوم خویش بدار باری بگوهر فقیر میگوید اینک کلام است محله جوت
مهاجران اولیه بسبب آنکه بقرابت در دنیا و آخرت سرانجام آید گشتند و ملت حقیقه
ایشان رجوع کلی یافت و عاتقان فرستید در مقابل ایشان کفران نکال و دوا گشتند آن
محل مفضل گشت و آنده صحنی صورت گرفت و تخیلات آن جمیع کاشیائی راجعه انهار بود
کردید و هو المفضل باقی ماند آنکه در حدیث صحیح تفسیر این آیه واقع شده که مراد
از آن تثبیت توفیق الهی است که مومن را عطا میفرماید تا منکر و کفر را احاطه است
گوید و آن با سبب با تفضل یعنی او ببرد بلکه بیان بعضی انواع تثبیت است که اتم انواع
تواند بود مانند تفسیر و اهد و الهم ما استظلم منه قوة بری حال آنکه دو اندک است و کرد آن
نیز و به در حق و اقل است و لیکن اینجا فردا کل با مجریه اتمام تخیل فرمودند و منتهی
بن حاتم قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله قلب العباد و طهره و بطنا صفا و غیر
عادة العرب قلب العرب طهره و بطنا صفا و غیر العرب قلبه و بی السجدة المباركة است

تا آنکه در کتابی که در طبعه یعنی القرآن کسوة طبعه یعنی بهر قریب از طبعه است
 کبر و فرقه ای که سما بقول اشرف الذي اشرفهم الله بالاسلام النبی به ایمان و عمل
 الهی است این عباس قال رسول الله صلی الله علیه و سلم کیف انت یا عمر اذا انتهی بک الی الله
 تغیرت لک منة اذ ذی و شرفی ذریع و شرفی ثم آراک منکر و کثیر اسودان یکران استخارها کما
 استواها لریح القاصف و کما اعینها البرق للخالط بحفرها لارض ما ینابها فاجلس
 فزیحاً فکنت لک و توهاک قال لا یزال یقول الله و انما یومئذ طاماً علیة قال نعم قال انک لکها ما یابو
 الله یا رسول الله و روی بخرو فی حدیث عبد الله بن عمرو ابی هریره الی رسول الله صلی
 الله علیه و سلم قال عمر الحدیث و عن عثمان بن عفان قال مر رسول الله صلی الله علیه و سلم بحیة
 عند جرد صاحب ید فی فقال استخفوا انما یکم و اسالوا الله التبت فانه الان یسان عن عمر بن
 الخطاب فی قولک انما ترالی الذین بدلوا نعمت الله کفراً قال یا ایها الخیر من قرئت فی طحیة
 و یخامیة فاما بنو السخیف فکنت تموم یوم بدر و اما بنو امیه فتعوا الی حیره و عن ابن عباس
 انه قال عمر یا امیر المؤمنین هذه الایة الذین بدلوا نعمت الله کفراً قال هم ان فخران عمر بن
 اخی ابی و اعلمک فاما اخی ابی فاسما صلیم الله یوم بدر و اما اعلمک فاما صلیم الله الی حیره عن
 عمر بن الخطاب انه قال اللهم اغفر لی ظلمی و کفری قال قایل یا امیر المؤمنین هذا الظلم قال بال
 الکفر قال ان الانسان لظلم کما قال الله تعالی انما نحن ترالی الذین بدلوا نعمت الله کفراً
 فقیر کوبند اینجا و عده فرموده است که قرآن را از تغیر و تبدل و سنجان محفوظ در روایت
 حفظ الی الله است که سببی پیدا فرماید که در خارج حفظ قرآن بآن سبب منوط گردد و در خارج
 اول سبب برای حفظ آن سعی مسکنی نموده که در آن باب سعی جمیله بکار برده و تمام
 ایام خلافت خویش در همان ایام صرف نموده تا این مجموع بین الیقین مضبوط شود و
 عالم بر آن متفق گشت چنانکه خلل نتواند نماید است بر آن از بیجا معلوم گردید که و عدد حفظ
 بر دست ایشان با بکار رسید و آن یکی از فضل خلافت را شده است عن الحسن البصری قال

سید احمد علی

تخلون فقیه گوید یعنی که خدا اینجا باین مراتب کفر را بیان میکند در حال و حال و حال
آن یک فرقی را در اینست که باید که قرآن را اساطیر الاولین گفته و نسبت به بد با فرام
اینها ما ضعیف علیهم السلام که بسبب کفر با حق عقوبات مبتلا شدند و غرض از اینست
می نماید تا خطایات عظیمه که در وقت غضب از حق از ملائکه شوند و کفری فرمایند و آن
دیگر مایه استاید که در حق قرآن انزال اله ضعیف گفته و این را حسیه دنیا که عبارت
نفس و غلبه بر ارم عالم است و غلبت و تسلط بر مردم و حسد آفرت که عبارت از تذاب
عظم و جرات عدل است اینهاست میکند و محال طبات لطف که در وقت غضب از حق از ملائکه
شوند و کفری فرمایند باز غیر که بدین معنی است در حال که کس مهاجرین اولین مکه
خرید و محاصره ایشان نمیداد و معادله هر اه اینها را باز پس بجایه ابراقوال و احوال
ظاهر است بجایه که در آنوقت بمجادله کفار و محاصره ایشان مشهور بودند و هو المقصود قال الله
نوح و الذین آمنوا فی الدنیا بعد ما ظلموا لیتوبنهم فی الدنیا حسنت و لاجرا الاخرة ابرو کما نوا
یعلمون الذین صبروا و علیهم یسقطون غیر که بدین معنی است خدا تا میفرماید اما که بحسرت کردند و
در آیه خدا طلب مرصاة او بعد از آنکه مظلوم شدند البته بای خواهم داد ایشانرا بدینا در قاف
حسنت که عبارت از طلب مرصاة است و بدست آوردن قیام گیره و بودن بغیر خاطر هر
چاکر خواهند هر آینه اجرا فرست بزرگتر است اگر میدهند بکنایه کی نیست میکند باز بفرمود
این آیه نصرت در دود مهاجرین میکند دنیا اجرا فرست بعد از آن گویا مجسم دیدیم که جاودا
از مهاجرین حسنت دیابهم آمد و بعین کردیم که با جماعه در آخرت ابرو عظم خواهند یافت و آنحضرت صلی
الله علیه و سلم در حدیث مستغنیان قبل سارا ابناء مخدند صواب المصدق فیما قال وهو
الحسین السلام الملك المتعان عن عرش الخطاب منحه الی ابی صلی الله علیه و سلم قال یقول الله من توب
فی کتبه و اسرار باطن که الی الله عن و احسانا من لا رفق رفعت بکنایه و اسرار باطن که الی
السماء در مضایح السما و عتق فرماید قال علی المنبر یا ایها الناس توبوا صیحا فانی سمعت رسول الله

[illegible]

[illegible]

عليه وسلم فقدم الي الخبيبة صفى وعن علي قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ليلة انزل في رآ
علي العرش مكث ما شاء الله الا انه محمد رسول الله ابو بكر الصديق عمر الفاروق عثمان بن النور
ثم انزل في رآ في الجنة صلى الله عليه وسلم قال رأت ليلة اسرى في العرش فرقة حفر فيها
مكتوب بخبر يصفى لا اله الا الله محمد رسول الله ابو بكر الصديق عمر الفاروق وعن النبي قال قال رسول
الله صلى الله عليه وسلم لا يخرج في راسه على ساق العرش مكث ما شاء الله الا انه محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم
البرية قال قال خارج رسول الله صلى الله عليه وسلم ليلة اسرى مكث ما شاء في طوى قال يا جبريل ان فني
لا بعد فني قال بعدتك ابو بكر وهو الصديق واخرج الحاكم عن عائشة قالت لا اسرى في بيتي
الله عليه وسلم الى المسجد الا فني اجمع يحدث الناس بذلك فارتد الناس من كافوا آمنوا به و
سددوه وسماهم الى الي بكر فها هو ابل مكث صاحبك يزعم انه اسرى به الليلة الى
بيت المقدس قال او قال ذلك قالوا نعم قال ليز قال ذلك لقد صدق قالوا فتصدقه ان زوب
الليلة التي بيت المقدس بها قبل ان يبع قال نعم التي لا صدقة بها هو بعد ذلك صدقة جبريل
في هذه اوروه فلذلك سمى ابو بكر الصديق وعنه زيد بن اسلم قال كان للعباس بن عبد
دار الى جنب مسجد المدينة فقال له عمر بعثنا و اراد عمر ان يري ما في المسجد فابى العباس
ان يريها اباه فقال عمر فيها في فالي فقال عمر فوسعها انت في النبي فالي فقال عمر لا يدك
من احد بهر فالي عليه قال فليدني وبنك رجلا فاخذ الي بن كعب فانقصها اليه فقال الي
لعمري اني ان تحترق من داره حتى ترضيه فقال له عمر ارايت تفهاك هذا في كتاب الله وحدث ام
سنة من رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال عمر واذاك فقال الي سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم
يقول ان سليمان بن ابي داود لا بني بيت المقدس جعل كل بني حاطا اصح منه ما فادجى الله
اما لا تنج في حق رجل حتى ترضيه فشره فوسعها العباس بعد ذلك في المسجد وروي نحوه ذلك في
زيد بن المسيب ابن عباس وسالم الي النظر وعنه كعب قال فادجى الله الى داود ابن لي بيت المقدس
فغارضه فاباه فادجى الله اليه با داود امرتك ان تنج بيالي فغارضه بها كذا يسرك ان تنج

[illegible]

عمر قال لا تطعموا هذه الدواب قال كل من يسبح بحمده وفتح يمينه بن مهران قال انى ابو بكر الصديق رضي الله عنه
وافر الجارية ففعل به ما امره رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا عفت من شجرة الا ما مضت من الشجر روي

كوفه عن الزهري قال انى ابو بكر الصديق رضي الله عنه عن ابي جابر قال لما نزلت تحت بدو الى
السبابة امرأة ابى لهب قال ابو بكر يا رسول الله لو تخيبت ههنا فاههنا امرأة بطنة قال بيا
منى وبهنا علم ترة فكانت بابا بكر عجا صا حرك قال والله ما ينطق بالسود ولا يقوى فكانت ا
نصدق ما ذهفت راجحة فقال ابو بكر يا رسول الله انك قال كان بينى وبينها ملك سترنى
عما صحت فثبت وروى محمد بن عيسى عن ابي بكر الصديق عن ابي بكر الصديق عن ابي جابر

ابى النبي صلى الله عليه وسلم قال رايته في الحكم بن ابي العاص على المسابرة ما منهم العزوة ولا نزل
في ذلك فاجعلوا الروايات في ذلك لا فتنه للناس في الشجرة الملعونة يعني الحكم وولده جند
فترسب بذلك عن سهل بن سعد ويعلى بن مرة والطبري بن عطاء ومعهم في المسبوق واليسعة عن عمر بن الخطاب
عن النبي صلى الله عليه وسلم في قوله اقم الصلوة لئلا تكون السم قال لعل اسمك قد اذنت في قوله رب
اعطني من عمل صدق الآية قال اخرجني الله منكم عن صدق وادخلني الجنة من عمل صدق قال صلى الله

الله صلى الله عليه وسلم انه لما طاف به في بني النضير قال يا امير المؤمنين انك انما انظر الى الناس في النضير
ولا قامت لك راية قال السلطان مرة من ان جعلها بين يديهم عجاوه لولا ذلك لكانت عجايفهم
فكل منهم ضعيفهم وعن عمر بن الخطاب قال والله ما شئ من اعدى السلطان اعظم مما يفرع بالقرآن
عن محمد بن سيرين قال ثبت ان ابا بكر كان اذا قرأ خفف وكان عمر اذا قرأ جه ففعل ابا بكر
ثم خفف في اقرارا ما يجي بلي وفور حاصي وقيل لعمر ان خفف هذا قال اظروا السلطان واوقفوا
الوساء فلما نزلت ولا تجهر بصوتك ولا تخاف منها ففعل ابا بكر ان في سيات وقيل لعمر ان خفف شيئا
من روى عنه من الربيع بن النضر قال قال الله تعالى واصبر لثكم مع الذين يدعون ربهم بالغداة والعشي يريدون
وجهه ولا تلهو عيناك عنهم يريدون حياة الدنيا ولا ينطق منا غفلا فلبسوا ذكرنا وانهم يهواه ولا
امرهم فظروا وقيل الحق منكم من ساء فليؤمن ومن ساء فليكفر اما اعتدالنا انما بهار الحاط

بهم را در خداوند استغنیوا بجا نواز با کمال میل سوی او رجوع بسبب مراتب مراتب مرتفعه غیر که بخند
 غنیه اند اینجا بجا خود را مسلم اند علیه السلام ادب است عظیم میفرماید هر چند وی علی علیه السلام و علم غنی
 بود که باو استوار است اما او را آرد و میکند تا و کتا بلسا کتا میفرماید پس نفس خود را با
 آن جا کند جز اندر و دیگر خود را ملک کن در مقام ادرا و باید که مجاهد کند میان توازن با آن
 طالب که نسبت زنی کافی دیار اخضران میبست اگر که فخر ما نم دل او را از ذکر خود و دیگر ذکر
 نویسنده نفس خود را بر کما و با او میگذشت تا فصلی بکلام است که با ما را از فخر ای مومنین کلمات
 الهی که در این سخن از صحت دارد و با این سخن مجاست که ان لا یقدر فی صفة دعوت و تنجات و نبوی فخر
 مومنین بیان میفرماید اما اعتدای غنیان در دنیا و آن اندر آن است و او علو اصالحات انالافیه و غیر
 اخضران را باو میبست میبکشد که فخر است و مومنین فخر است حاضر بام مسلم را بلیان مقام است
 میبست تنوعات حیات و دیار را میبست و فخر است که هر چه فخر است خود و انهم ریز و و همچنین با آن چون من
 و ریت دل نمیرد و باقیات اصالحات را که جلوه از ذکر فخری است که است بجای به بدات است مبعوث
 باشد فخر گوید این سخن که بکشد پس محیی که فخر است با ما بر خود و این علی علیه السلام مجاست ایمان امر
 نماید و ذکر صحت تمام می نماید و و عدای نفی میبست بد نیستند الا بهر جرین و این که کثرت ذکر شود
 بودند و این اهل فخر بودند با بر فخر الله و فی الله صرفت احوال خود و فخر کنند پس این عظیم
 انواع تشرف اجتماع و هو المقصود من زیدین و سبب عذر قرار فی الفجر با کثرت صفی
 عثمان بن عفان انه علی با القیاس الصالحات قالین لالا لا الله سبحان الله و الحمد و الله که
 و لا حول و لا قوة الا بالله و من عمر بن الخطاب انه سمع رجلا یحیی ما ذکر العزیز فقال له عمر انتم تدعون
 بالله ما الا انما انما باکم و اسما الا بیک و روی عنه خالد بن معدان مرسل عن النبی علیه السلام انه سئل
 عن ذی العزیز فقال ملک حج الارض من تحتها الا ما سبقت من عمر بن الخطاب قال قال رسول الله
 علیه و سلم من قرأ فی لیله فتن کان یرجو لقاء ربه الا یمکار له نوزین عدل ابین الی ذکره و الا بیک قال
 الله تعالی سئل الذی بانتم الله علیهم من البین من ذریه آدم و من صلاته مع نوح و من ذریه ابراهیم

فی الفجرین

[illegible]

موسی بن جعفر حضرت مادر و ده در آنوقت کسی باین نفیث قایل نمی بود و منی نداشت نموده نه سرط و زارة مطلقا
فرمود اگر حضرت موسی حضرت جعفر را که از سبط موسی بود خطبه محمد را خواند و خلافت ائمه است از خود
و به مطلوب نیازت می نمود مرد صاحب فقه و معروف است که قدم داخل مسجد دی حساب بگزیده باشند و
نمونه زیاده از آن است که بیجا می رسد و بعد از آنکه که قضا می شود باید مطلوب است که مردمان در قلیف خویش
نگه دارند و خدا را در بی اسرار بیجا می گویند که در بی اسرار بیجا می گویند که در بی اسرار بیجا می گویند که در بی اسرار
را از حضرت علی علیه السلام و خطبه خود جاری می نمایند که از آن مرقوم است که ما موافقت می کنیم با شما فی امیای بنی امیه
واقع شد دیگر آمدن در از بی و از آنکه بیجا می رفتند و زارة است که حکامی مطلوب است بیجا می رفتند
می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد
کرده شد که در آنوقت بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد
بروز و شمس افتاد و زارة و در آنکه مرده مغرور باشند در هیچ و در آنکه بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد
فدایت سزاوارت شد و از آنکه بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد
در آنکه بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد
بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد
عشر منقذ است بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد
مردی با سحر و جادو بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد
ان افکند و شک قد صواب و در آنکه بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد
نخاری فی البیت فدخل علیها فقال يا بنده البیت التي سمعتموها فمکنم و كانوا ففرون ط فقالوا اما عدنا
جاءنا فمکنم فقال يا بنده البیت التي سمعتموها فمکنم و كانوا ففرون ط فقالوا اما عدنا
فولیة و طلبا سند با اوقات آنکه بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد و بیجا می خورد
الکتاب الذي سمعتموها فمکنم فقال يا بنده البیت التي سمعتموها فمکنم و كانوا ففرون ط فقالوا اما عدنا
فمکنم فقال يا بنده البیت التي سمعتموها فمکنم و كانوا ففرون ط فقالوا اما عدنا

سبب نرسیده است که رسول الله صلی الله علیه و سلم کان رسولاً فی راحته الدینة فجا، فذکر علی رسول
صلی الله علیه و سلم و کجی فرستاد علی بن ابی طالب و سلم فجل بقل و بکی و یقول یا
یا اخی طبت بما رطبت منی فلما فرغ من سیرین الخطاب یقول فاما رسول الله صلی الله علیه و سلم و
بوت حتی یقبل الله المنا تفریحی رسول الله صلی الله علیه و سلم قال و کانوا قد استنجدوا بموت نبی صلی الله
علیه و سلم فرغوا و سبهم فقال ایها الرجل ارجع علی نسیک فان رسول الله صلی الله علیه و سلم قد مات، لکم
الله یقول انکم میت و انهم میتون و قال و ما جعلنا من قبلك الخلق الا ان میت فم اقاله و انتم
الابن صلی الله علیه و سلم قال ایها انما کان محمد صلی الله علیه و سلم النبی الا انکم قد میتون فان محمد
قد مات و انکم انکم الذی فی السماء فان انکم لم میت ثم تلا و ما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل
اذا من مات او قتل انقلبتم علی اعقابکم حکم الله و قد سنن الله المسلمون بذننکم استعد فرحم و افضت
المنا فقبل الکتابه قال عبد الله بن عمر بن الخطاب فیه بیده لکما ما کانت علی وجههم فخطبه فکنت علی محمد
بن حاطب قال یل علی هذه الآیه ان الذین یبغضونکم من الناس فبغضتکم من الله و من الله ان
الله یرفع من الذین آمنوا و اسلما یحب کل حیوان کفور اذله للذین یفکون بانهم ظلموا و ان الله
عظیم العذر الذین امنوا من ديارهم فبغضتکم من الله و من الله ان الذین یبغضونکم من الله و من الله ان
انکم هم فی الارض اقاموا الصلوة و اتوا الزکوة و امروا بالعرف و نهوا عن المنکر و قد فیه
الامور فکبر و فیه الذین انکم اذله لیل سب بر خلاف علی، انکم انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند
موا فیه و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند
از انک فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند
نکما فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند
فی انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند
اسکرام لیس انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند و انکم فکند

نهج ان تخلق الاربعة فان الناس كانوا ينزفون منها ميت ومهدوا حتى كانوا ينزفون من صاحبهم
 في الاورد في عمر بن الخطاب رجا قال له عند المردة يا امير المؤمنين قطعني مكانا في دليعي
 فامر من عمر وقال هو مرم الله سوا العاكف فنية الدنيا عن عمر بن الخطاب قال احسنه الله كلامه بكن
 الحاد اعلم عن عبيد بن عمير قال في عمر بن الخطاب كباير يدون البيت فقال من انتم قالوا يا امير
 سنا فقال يا ابا دانه المسلمين قال من اين جئتم قال من الحج العبيد قال ابن سريون قال البيت
 العتيق فقال عمر يا دانه نعم والله فقال عمر من اميركم قالوا اني نسيج منهم فقال عمر بل انت اميرهم
 لا بد لهم منها الذي اجاب به عمر بن الخطاب قال رايست عمر بن الخطاب قبل الحجز وهو عليه ثم قال رايست
 الله علي الله عليه علم فعل بها عن محمد بن سيرين قال انكروا عليهم عثمان من العنصر فقال انوني سر جاني ككتاب
 الله فاقوه بصحة بين صوتهان فحكم كلام فقال اذن للذين يعاقبون بانهم ظلموا وان الله عليهم
 العزيز فقال له عثمان كذبت لست كذبا صحيحا كذبت لست كذبا في ولايها في عرابي عباس الذين اخرجوا
 ديارهم اي من مكة الى المدينة فغير حق يعني محمد صلى الله عليه وسلم واصحابه وفي عماره بن عثمان
 قال فيما نزلت هذه الآية الذين اخرجوا من ديارهم يا امير المؤمنين فغير حق الآية بعد ما اخرجنا من ديارنا فغير حق ثم
 كما في الارض فاقمنا الصلوة واتينا الزكوة وامرنا بالمعروف ونهينا عن المنكر فليبي لنا صحابا
 وعن ثابت بن عوف الخفري قال حدثني سعد بن عيسى عن محمد بن ابي اسحاق عن عبد الله بن ابي
 بن جرد وعطية القرظي ان عليا قال ما نزلت هذه الآية في اصحاب محمد ولولا دفع الله الناس
 الآية قال لولا دفع الله اصحاب محمد عن الناس من اهدمهم مع من ابن ابي اوفى قال دخلت
 على رسول الله صلى الله عليه وسلم في مسجد المدينة فجل يقول ابن فلان ابن فلان فلم يزل يتفقد ثم
 اليهم حتى اجتمعوا عنده فقال اني محذركم حديث فاحفظوه وعوه وحد ثوابه من بعدكم ان الله
 من خلقه خلقا ثم تلا هذه الآية الله يصطف من الله كبر رسلا ومن الناس خلقا يد علم الجنة والي
 مصطفى منكم من احب ان يصطفه وموافي بكم كما اخي الله بين الملائكة ثم يا ما كبر فقام حتى بين
 يديه فقال ان كبر عني هذا ان الله يجر بكه بها فلو كنت متخذا عليا لالتخذت عليا فانت مني

[illegible]

للطبيب

[illegible]

خطه الله عليه وسلم قد دل ذراعي عقله من هذه الحكمة ان هذا ابو بكر النعل سيعلموني فنفقت فضحكوا
اسد عليه وسلم فقال يا محمد لا تفعل وكن عايشة لا تنزل منزلا قبل ابو بكر راسها فقلت
انا عذر نفسي قال اي سماء تظنني داي ارض تظنني ان قلت لما اعلم من قعادة في فود وانا بال
اولو الصلوة فيكم الآية فاما نزلت هذه الآية في رجل من قريسة فقال له مطيع كان سبية ومن ابو بكر
خراسته وكان تيمنا في حجره وكان فيمن اذاع على فالت ما اذاع فلما انزل الله سبحانه وعذرا
ابو بكر ما يردوه فيسراوا الى الله طه الآية فذكر لنا ان بني اسد صلح الله عليه وسلم صلحا ابابكر فلهذا
عليه السلام الما عتب بعد اسد فالت على طاعته وكنيا وز فقال ابو بكر الله اسد اسفوا
كنت اوله قبل اليوم وقد روي ذلك عنه جماعة منهم عايشة وابن عمر وابن عباس والسنن ومحمد
سيره وغيرهم عن ابى بكر الصديق قال اطيعوا اسد فاما اكرمكم به من السخا بخركم ما وعظكم من الفخ
قال اسد فالت ان يكونوا افرايعهم الله من فضله وعن قعادة قال ذكر لي ان عمر بن الخطاب قال
يا ايها السب كبريالم بطمئنتن الغنى في البائة وقد وعد الله فيها ما وعد فقال ان يكونوا افرايعهم الله
من فضله عن عمر بن الخطاب قال ابتعوا الغنى في البائة وفي لفظ اطيعوا الفضل في البائة
ان يكونوا افرايعهم الله من فضله عن الحسن بن مالك قال ما لي سير في الصحابة فابيت عليه
فاني عمر بن الخطاب فاقبل علي بالدره وقال كاتبه وثنا فلتا تجم ان علمت بينهم غير احكامت به عن عمر
انه كاتبت عبد الله بن ابي امية وجماعة من حلف قال بابا ايمية اذهب فاستعن بي في مكان
قال يا امير المؤمنين لو كنت حتى يكون من اعزهم قال اخاف ان لا ادرك ذلك ثم قرروا انهم
من مال اسد الذي اتاكم عن السدي كان لعبد بن ابي تبارية تدعي مناداة فكان اذا نزلت
ارسلها اليه ليعاقد اداة التواب منه واكرامته له فقلت الى ابى بكر فذكر ذلك فذكر
ابو بكر اني صلح الله عليه وسلم فامر به بقبضها فصلح عبد الله بن ابي من يوزنا من محمد بن
علي ما ليكنما فسرلت يعني ولا تكثر هو ذنبا لكم على السبا اخرج الترمذي عن عمر بن الخطاب
اسد عليه وسلم قال اتدعوا بالزيت وادعوا به فانه يخرج من شجرة مباركة عن ركة الله

فان خفت عمر بن الخطاب ليلة ما طعنني كذا من راس بعير باردا فاجتمعت زيارا وقال لي الربيب انا
الذي قال الله لنبينا محمد صلى الله عليه وسلم انا الذي قال الله لنبينا محمد صلى الله عليه وسلم انا الذي قال الله لنبينا محمد صلى الله عليه وسلم
يدعون الى الله وهدى وعبادته وهدى لا تشركك بها مع احد ولا يجمع بينك وبينه عرش احد ولا يقدر عليك
الى الله ميتة تفسد مواتا لا يفنى فامرهم الله بالاتقان وكانوا بها فانهم لم يمتنعوا من السلاح ولا يصحون في
السلاح فخيروا بينك وبينك انما الله ثم ان رجلا من اصحابه قال يا رسول الله ان الله يحب من امره
انما يا قتي بن عبيد بن عامر فبذلح السلاح فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله يحب من امره
الرجل في الله اعظم محبة يستقيم مديده فاتزل الله وعد الله الذين انتمكم وعلوا الصلوات
ليست خلفهم في الارض الى اخره فلهذا طهر الله على جزيرة للعرب فاموا ووصفوا سلاحهم ثم ان
مخبر بني كنانة اذ ذلك اثنان في زمان النبي كروم وثمان حتى دفعوا جهادهم فوا وكفروا به
فادخل الله عليهم الخوف الذي كان فيهم فخرج عنهم واتخذوا الحزم والشرط وغيره فغير ما بهم قال
الله تعالى وعباد الرحمن الذين يوفون على الاصل اوفاء واذا دعا عليهم لما يملكون قالوا اسلاما والذين
يبنون ربهم سجدا وقياما والذين يؤتوا بها عذرا ربهم ان عذابها كان غراما انها
ما استغفروا وما زاد الذين اذنا انفقوا لم يسرفوا ولم يخشوا وكان بين ذلك قواما والذين
لا يدعون مع الله اله الاخر ولا يفتنون الخبيث الذي يحرّم الله الا بالحق ولا يزنون ومن خيل وكهف علي
انما ايضا عشت العذاب لهم العيشة ويكذبون بها ما لا اله الا الله ما في امره عمل صالحا فادرك
سبل الله ما انتم حسرات وكان الله غفورا رحيما ومن ابى عن صلحا فانه يوجب الله اليه العتاب
والذين لا يسهّدون الزموا واداموا بالغفم وكراما والذين اذا ذكروا يابا ربهم لم
يخفوا عليهم باصحا وعيانا والذين يقولون ربنا هب لنا من ارضك ذراعا فذراعا فذراعا فذراعا فذراعا
لنستغني اما اذ ذلك يخففون الغفرة بما هموا وادعوا بها فاستجاب لهم ربهم فلهذا لا يذنبون فيها مستغفرا
ومما لا يخفى كونه في سنة الله ورضوانه عظيم عيان عارضا وكم اهل عبادته رايا اهل صلاته
مهم عارضا ميزان اعباري سجد وادعواتهم في ربه رايا ميزان يمكن ان يكي را عذاب اليم العباد

میباید آن دیگر را بنیمیم و معنی میدهند و در حد ادعای فریقین و احمال اکتفا می نمایند
 بلکه ادعای موجوده و در هر یک بلکه ادعای که با یک در دو فریق مستهوی شده باشند ذکر نموده
 اند و گویا از بسیاری کفر و غیر اخلاقی بر زبان ایشان گشته که در محال و محال با آن قطع می نمودند
 نمیشود و معجزات معجزه و احمال است بعیده متوجه میشوند و مانند آنکه در باب حکام سما
 و طمان و غیر آن بعضی محال غیر از اخلاقی بر زبان آورده اند چون این اصل را فقهیدی بدان که خداوند استوار
 است و عز و جل بی نهایت کوار و عیالیست ایشان نیز میباید و با دانستن هر یک قطع مادی هر اسکالی باین میباید
 بعد از آن صفات خداوند الهی و فکر میباید و آنجا صفات نامرئی مشهوره و اشخاص و موجودات بعید
 اکتفا میکنند با دلائل عامه خود و بعضی با استدلال ضعیف و در حدیث و احمال و از آن صفات و آثار
 و علم باینست مطالبان و مواظبت بر باز آیه و تفسیر آن و غایت آن و باینکه از آن بر این
 بار که تمام ادعای در مقابل محال و توحید ثبوت و ترک قیاس و اجتناب از دنا و اندر از
 از هو و محاربت و جبریت و بیابان و وقت استماع آیات الهی و دعا باینکه بی تجربه اهلین
 در اولاد و از طریق و این را غرض که اعلی موصوفت در بیست و عدد میدهند و حاضرین آنوقت
 بودند و اسباق مویدین از بها جبرین اولین و نایک به من فضیلت از این مالک الشیخی نعم
 بن المطالبی که سمعتم بم حکم بقر سورة الزمر فی حیاة رسول الله صلی الله علیه و سلم سمعت
 لقراءه ما دأ به یقر علی حروف کبیره لم یقر بینها رسول الله صلی الله علیه و سلم فقلت اسأوه
 فی الصلوة فقبرت حتی سلم فلیت بردایه فقلت معی افرک هذه السجدة التي سمعتک تقر قال
 افر اینها رسول الله صلی الله علیه و سلم فقلت کذبت فان رسول الله صلی الله علیه و سلم قد اقر اینها
 علی غیر ما قرأت فاطلقت به اقوده الی رسول الله صلی الله علیه و سلم فقلت انی سمعت هذا یقر
 بجمعة العرفان علی حروف لم یقر بینها حال رسول الله صلی الله علیه و سلم اقر ابا بهام فقر علیه
 السلام انی سمعت غیر فقال رسول الله صلی الله علیه و سلم کذا لک انزلت ثم قال اقر ابا غیر فقرات
 بالقرآنة التي اقر انی فقال رسول الله صلی الله علیه و سلم کذا لک انزلت ان هذا انزل انزل انزل

ارفتند و اما تفسیر من عبد الله بن المغيرة قال سئل عن رجل طاعن في السن و قد خال راءكم الا و قد شتم
النسب فاما الصم فاما فتنان و الصغیر و علی الطریق انما هو انما صلوا بالحق و تعجل و صفت العجم و ایام تهنیه
فقال انه لیس علی من و روی شی فاجبت انما او قال انفسیه نماید و الا که و هو الذی جعل اللیل و النهار
خلقه الایة و من و انرا ای علما یا یجترع فی مشیه خال ان النجسیه مستبکرة الایة فی سبیل الایة
یعنی اعدا فاما خال و عباد الرحمن الذین یسوی علی الارض یوما فاما تعبد فی منیتک یا ایا الله قد و اندر
تسیرتک القرب و انقص من حکم یا منک من المؤمنین و ان غصو که فعل الی بری یا سئلون و توکل علی
العزیز الرحیم الذی یرک من تقوم و تفکرت فی الساجدین انه هو السميع الذی یمخر کوبه عن غیبه فذا یستل
در سوره شورا فیه یفتی بیا علیهم الصلو و یدم میان میفرماید بعد از آن اثبات نزول قرآن بر
مبارک الخیرت صلی الله علیه و سلم از جانب حق بواسطه جبریل میاید و دلیل حقیقت آن امر آنکه علی
با اهل کتاب نسبت گوید و آن در سوره اولین حقیقت آنرا می شناسد باز فایده نزول قرآن بر مردی
بلسان عربیست بر شخص عجمی نبرای عجم را می کند و او نیز نامه باز مستحکم چون اشک در قلوب اهل کتاب
افاده میفرماید که کلامه بعد از آن تعویذ بعد حقیقت فرستاد که از آن از باب الهای شایان
نیت بود و وجهی آنکه شیاطین او وصول یللا اعلی که تحمل انفعال احکام الهیه است بر او و مصالح
بنی آدم محدود اند و دم آنکه گفته اند چنان جاری شده که الهای شیاطین نمی باشد مگر بر نفوس دنییه
و نیز بر مراتب در میان میخیزد و مستغنی است و نفس مبارک آنحضرت صلی الله علیه و سلم از نفوس علی قدس
و رعایه طهاره اخلاق و اعمال و نیز از باب شرفیت که کارش از اقبال افرات است در روح و جو و نسب
و امثال آن و با صلاح اخلاق و اعمال و هدایت خلق اند ما سببی ندارند و ایجا در هر مسلم را و اصلاح اخلاق
و اعمال که الهی و نفس این فقره بر مرتب میفرماید فلا نوع یعنی بر تو عید عبادت مستر باشد و نیز دیگر تر قبله
خود را تحصیل انداز کن و با جمعی که پردی تو کرده اند تواضع بستی ای و اگر آن است دعوت فرمان
تو بجای یارند تو کل کن بر خدای غرور جل و جبار تو نویسی از انکار ایشان باید که بر خاطر تو نهشند بانه
فقره که بعد از صلوات بر خود را صلا الله علیه و سلم بخص صلی بر نسبت طایفه که با بیان مشرف نشاند

و نه و میفرماید و این صوره بی شبهه گیه است و آنرا که در الوقت مومس بودند و انباء انکفرت صلا
 بعد از صوم کرده اند نیستند مگر سبب مومنین از عبا حرم و این و اما یک بنم فصله شریف بن عباس الاندو
 اسکا و در الصلوات و ذکره الله کبریا و ان یوکی و عمر و علی و عبد الله بن رواحه در وی در طرف منوره
 از اسکان بن کاتب الاشتهار فی النبی علی الله علیه السلام فی کما و فرسین قال ذنبه لی الی کبر فله کتک و بدین
 الهیثم و بنامه و استایم عن فانیست قال کتب الی کبری و عبیه سطرین سم الله الرضا الی جمید اما ادری
 الی یوکی بن فانیست خضر و بدین الله و ان یوکی و عمر و علی و عبد الله بن رواحه در وی در طرف منوره
 الخطاب نام بعد از ذکره و کما فی ذلک و ان یوکی و عمر و علی و عبد الله بن رواحه در وی در طرف منوره
 یفقیون قال الله تعالی فی الحمد و سلام علی عباده الذین اعطی استغیثا لیسکون فخره کویده عن غنه شمس
 تعالی و الله علی ابلاک الحمد و سلام علی عباده الذین اعطی استغیثا لیسکون فخره کویده عن غنه شمس
 فی الحمد و سلام علی ابلاک الحمد و سلام علی عباده الذین اعطی استغیثا لیسکون فخره کویده عن غنه شمس
 و اعزت و انک فخره کویده عن غنه شمس و اعزت و انک فخره کویده عن غنه شمس
 مرتبه اعلی ان علی الله تعالی استغیثا لیسکون فخره کویده عن غنه شمس
 مسلمین برای اعلی الله تعالی استغیثا لیسکون فخره کویده عن غنه شمس
 مرمومه را نام است قال تعالی و انک فخره کویده عن غنه شمس
 در محافل اشقی که سماعی و اعلی الله تعالی استغیثا لیسکون فخره کویده عن غنه شمس
 اند و از دست اند و فخره کویده عن غنه شمس
 منقبت عظیمه است سبحان مومنین و انک فخره کویده عن غنه شمس
 اصطفی قالیم اصحاب محمد صلی الله علیه و سلم اصطفاهم الله لنبی عن سعید بن السوری فی فخره کویده عن غنه شمس
 علی عباده الذین اعطی الله تعالی فخره کویده عن غنه شمس
 موسی لا در ما ریدین و بعد از این مراد است یفقیون فخره کویده عن غنه شمس
 الا عشره رجال فاذا یوکی و عمر و علی و عبد الله بن رواحه در وی در طرف منوره

الاذ نوباد اهدا حق رویت الغم ورجعت المران الى ابيها فخذتاه و تولى موسى الى الطل فقال له
الي ما انزلت الي من غير قال فانه احد سبها تسمى على استحقاقها و اعنته لوابها على وجهها لميت بسلف من
النساء خرافة ولا جفحات ان الي يدعوك لتجزيك اجرا سعت لنا فقام معها موسى فقال اجا الي
تلفي و انقضي في الطريق فاني اكره ان تصيب الرية ثيابك فنصف في جيبك فلما انتهيا الي ابيها فصر
عليه فقال يا ابيها يا ابي اسامحه ان فيز منه اسامحت القوي الامين قل يا بنيت ما عليك يا ابي
و قد قلت انما توفه فخره المجر و لا يطبق الا عشرة رجال و لما اذ انته فوال الله فلفي و اعني الى الطريق
فاني اكره ان اتركه اليك ثيابك فنصف في جيبك فخراده و ذلك غيبه فزيرة الاني اريد ان تلحق
احد من ابني التي سحفتني ان ساء احد من الصالحين اني في حسن الصحبة و الوفا انا قلت قال و فلي
يبي و بينك ايما الاجلين نصبت فلام و ان علي قال نعم قال اعد لي ما تقول و لكي فزود و اقام معه
يكعبه و يجله في رعاية فخره يحتاج اليه و زوجة صفورة و اخوها سرقا و ما اللذان كانتا تدوران
و عن عمر بن الخطاب في قوله تعالى استحياء قال جاءت مستزقة فكم در خها على وجهها قال السدي يا عم
الذين آمنوا ان ارضي و اسعة فاباى فاعبدن كل نوع في اية الموت ثم اليها سرعون و الذين آمنوا
و عملوا الصالحات لنؤمنهم من الجنة عزفا مجزي من تحتها الا انهار حالدين فيها نعم اجر العالمين الذين
صبروا و عملوا بهم يوكفون و كما من عند الله لا تحل زفها السدي زفها و اياكم و هو السبع العليم يعني اي بنده
منكم انما اوردته ليدبر من خراج بيت ليس من اعبادتك كند يعني اكر قوم سما اذ اخلصه در عبادت
مانع ميشوند بجزيت كند ما اخلص عبادت ميليد بر نفس حشيدة مركبت باز بسوي اكر دانيه شوند
و انما كانه ايمان اوردته اند و كند كاري سارسته البته على دهم الي سارا از سببت بجهتها مرتفع
ميرد و زبران جويها جا و بدان انجا نغمه و كاري كننده كان الخلق الهاء استار نميكند كل كبر كرد يعني
بر منان محبت و مطلق ميكنند بر سر و كا خواين فيها با خود كبر نميد ارد و روي خود را خدا ارد و روي
ميدارد و دنيار را دوست نمودا نا فقير كويدان است امرت بجوه از د اكر و د عكس است
انما ان اكر لكيبان و زريند بر منان محبت و جهاد و غيرت و بر خدا توكل كردند و تسبيح است ممدنا

بر جنت و ترک باب عایشه که میرگی در وطن خود مهربانیت بنادر حال دعا بک دفعه و نهاده و در آن
 کردن و چهارت نمودن سنان ایشان نیستند و نه اندای تمام یکی را روزی میرساند باز تغییر کند که بقل
 ناست نموده و یکی که تکرار در آن عقل نیست که جامع از سابق مؤمنین جنت کرده و بر منافق جنت
 میرساند و در آنجا بستاند که در آنکه میرساند بقلب تمامی البته که نموده و اولی اعمال را
 تغییر اجامید پس بدو عزت که افعی در جات است و بیست برای ایشان مقرر شده و بود المقصود
 السخی فی عذر الم احب الناس الی الله قال انزلت فی الناس کافرا یکنه فذکرنا بالاسلام کتب
 انهم السحاب بول الله ان علی بن ابی طالب من الالهة لانه لا یقبل من اقرار ولا اسلام
 معنی تا جردا قال فخرجوا حامدین الی الالهة فاجتمع المشکون فردم فشرکت منین هذه الالهة فکتبت الیه
 انه قد انزل فیکم آیه کذا و کذا فقالوا اخرج فان اتبعنا احد قائلنا فخرجوا فاجتمع المشکون فکلمهم
 منهم من قبل و منهم من جاء فانزل الله فیهم ثم ان ربک للذین ناجروا من بعد ما فسختم فاکرم فاکرم
 ان ربک من بعد ما فسختم عن اکبر یسعود قال اول من اظهر اسلامه بسعد رسول الله و ابو بکر و حمزة
 ام عمار و عمار و سید بن بلال و المقداد فاما رسول الله صلی الله علیه و سلم فتبعه الله مجر ابطال و ابوبکر
 فتبعه الله یحیی و اما سایرهم فاقیم المشکون فالیسوم اولی الحادید و صهر و هم فی الشمس فاستم
 الا تدوا امام علی ما اردوا الا بلال فانه ثلث علی نفسه فی الله و کان علی یوم فاقذوه فاعطوه الیه
 فجللوا بطونهم فی ثیاب کتبه و یقول احد احد من السن قال اول من اخرج من المسلمین الی الحبشه یحیی بن
 بن عثمان فقال النبی صلی الله علیه و سلم صحبها السدان عثمان اول من اخرج الی الله بابل بعد لوط عن اسما
 بنت الی بکر قالت اخرج عثمان الی الحبشه فقال النبی صلی الله علیه و سلم انه لا اول من اخرج بعد ابراهیم و لوط
 و هم زید بن ثابت قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم ما کان بین عثمان و بین رفیق و بین لوط
 من مهاجر عن ابرهاس قال اول من اخرج الی رسول الله صلی الله علیه و سلم عثمان بن عفان کما یقول لوط الی
 ابراهیم عن علی قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم دخلت اما ابوبکر العار فاجتعت العکبوت
 فمشجت بالباب فلا تغفلوا عن آبی قنایه ان عمر بن الخطاب یجرب یغراک با فاستموا و استمعوا

فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم فاستبصر اديا فنباه ثم جاء به ابراهيم في ظهره واطاعه
ثم اتى به النبي صلى الله عليه وسلم فجعل في راءه عليه رسل الله صلى الله عليه وسلم يكونون قريبا
الانصار بعده الكتاب وقال كل كل اكل يا ابراهيم الخياط الذي بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم في اليوم
نورا عليه في الكتاب فقال النبي صلى الله عليه وسلم عند ذلك ما بعثت فاكاد عانا وانطيت حواميكم
في فواخه وانفقر في الحديث انصارا قلا بهلككم المنه يكون قال ام تعا علي الروم في افوا الارض
وهم من بعد عليهم سيجلون في نفع سبعين من الامم من قبل ومن بعد يومين لايزال المؤمنون خير من الذين
يساروه وهو العزيز الرحيم انما قرأ في مختلف انما علي غلبت بصيغ معلوم و سيجلون بصيغ مجهول جواز في
غلبت بصيغ مجهول و سيجلون بصيغ معلوم فالت كنه في راءه اول سار است نفع معلوم روم و انما
زمان انقضت صلى الله عليه وسلم واقع لشركه و زمان سيجلون صوبت كرفت و اجاز موايد الهى بر
خليقة كل من خواص خلافت فاصبحت اخرج التبريدى و الحاكم و صحوة ابن عباس في قول ام غلبت
الروم قال غلبت و غلبت قال كان المشركون يحجون ان نظهر فارس على الروم لانهم اصحاب و ان كان
المسلمون يحجون ان نظهر الروم على فارس لانهم اصحاب كتاب فذكره لابي بكر فذكره ابو بكر لرسول الله
صلى الله عليه وسلم فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم اما انهم سيجلون فذكره ابو بكر لهم فقالوا اجل
ينشأ و ميكيل اعليا فان ظهر السما كان كذا و ان ظهرتم كان لكم كذا و كذا فاجاب بينهم اجابا حسنا
بشأنهم فلم يظنوا فذكر ذلك ابو بكر لرسول الله صلى الله عليه وسلم فقال لا حولت اراره قال و العشرة
فظهرت الروم بعد ذلك فذلك قول الم غلبت الروم غلبت ثم غلبت بها يقول الله سبحانه
قبل ومن بعد و يومئذ يفرح المؤمنون بقوله قال سبحانه سمعت انهم ظهر و اعلمهم يوم بدر فلهذا كلف
طريقا مقلدة مستغففة عن ابن مسعود و البراء بن عازب و بنار بن بكرم الاسدي و رواه ايضا
الزهري و قتادة و غيره عن ابن عباس قال قال الله انما الله فقد عرفناه فقد جرد الخافين بعضهم
و اما الله لا الله فقد عرفناه فقد عدت الا كنه من دون الله اما الله اكبر فقد كبر المصطفى و اما الله
الله فاني فقال رجاء من القوم الله اعلم فقال عمر قد سقى عمر ان لم يكن يعلم ان الله اعلم فقال عليا امير

الو منین اسم مستحق اند و قوله بعد من الخالق و الیه ترجع الخلق و ان الیه حال الیه حال هر کذا کثرت
سلم علی السنین ما کانت رسول الله صلی الله علیه و سلم ترک قتی بدله ایام حتی حیوایم انباء تمام
بیادیم فقال یا امینه بن خلعت یا باجلی بن شام یا عتبه بن ربهه یا عتبه ما و عدکم حاشی علی
بصوت فی الحال یا رسول الله انما یدیم جدلات و یلی سمعون یوما انما کانت لیسع الموقی فقال و انما
نفسه منیه ما انتم باجمع منهم و کذبهم لا یطیقون ان یحبوا و فی منزله من ابنه فیه کبره خدای تعالی
و سورته و تبارک من انزل بها و انشیا بیان میفرماید و لا بدیم دو فری در وقت نزول و احوه
لعمان موجود بودند ازین سوره مکیه است حتی ما احسان که صفت کاشف از اقامه صلوه است
و انما رکوعه و یقین کردن با عزت است انما میفرماید و قرآن را هدایه و رحمت برای این
برساند و خلق و وعده جنات این سوره بعد و جمیع دیگر را استرا الهی و الحیدیت و احضار استرا
بایات استرا استرا از قبول قرآن بر دامن می دهند باز فیه گوید که این آیات تشریف
عظیم است برای سابق مؤمنین از مهاجرین اولی که در وقت نزول سوره بشارت سلام و عاز
با کفار موصوفه و مشهور بودند و ما سیکه من فضله قال استحقا و لقد اتینا موسی الکتاب
لکن فی فریقه من عانیه و عیلهای باری بنی اسرائیل و عیلهای منیم ائمه یهود و نامرنا ما صبروا و کانوا با یاتا
یوقتون فیه گوید یعنی عده خدا تکیا میفرماید و بر آئینه و ادم موسی را کانی پس میابین در سوره
بر چندین کتاب مراد از کتاب اول توره است و لکن کتاب مانی و در آن عظیم و ایجا است که
خفی است از مدح و کجایر مدح و عیلهای باری و ما خیم تورت را هدایت برای بنی اسرائیل
و ما خیم از بنی اسرائیل میبویان که راه میخوند و یقین ما چون خبر کردند و آیات ما یقین می آورند
باز فیه میگوید در اصل کلام ذکر مومنین کمالین فرمود و اما یومئذ با یاتا انون اذ اذکر و انما
فرق در معاد و انجا و در معاد جاءه که طرف مقابل الیه واقعه شده اند از ما و نموده افسس کل معاد
کسب کان فاسقا لا یستورون بعد از آن تشبیه دو حالت انحراف را صلی الله علیه و سلم میابین
موسی که پس ازین بحضرت موسی توره و ادم و اکر سبب مانی بنی اسرائیل کرد از انیم پس اگر نزد آن

[illegible]

واما هذه الحديث بانك يا محمد كان في بيتك رجل من بني النضير كان يظن انك قد اخرجت النصارى
 من مكة فاسلم عن ابن عباس ان عمر بن الخطاب قد اشد ما اشد على النبي صلى الله عليه وسلم قال ايها الناس لا تفتقروا عن آية الله فاسلموا
 في كتاب الله وقرآننا واثباته في ذان كبر في بيت محمد صلى الله عليه وسلم وآية ذلك ان النبي صلى الله
 عليه وسلم قد علم ان ابا بكر قد تم ورجعت بعد ما دانه سبي حتى تقوم منه ليله الامه كذا يقول بالبريد قد روي
 ذلك عبد الرحمن بن عوف وعبد بن المسيب بن زيد بن اسلم عن كثير بن عبد الله بن عمر بن عوف المزني
 ابيه عن جده قال نظر رسول الله صلى الله عليه وسلم الخندق عام الاغراب فحفت لنا من الخندق حجارة
 مدورة فكسرت علينا ونفت علينا فشكوا الى رسول الله صلى الله عليه وسلم فاقخذ المعون من سلمان
 ففزع الحجرة حربة حديدا وبرقت منها برقة اضر ابا بن لابي الدية حتى لكان مصابا في
 جوف الليل للمقام فكبر رسول الله صلى الله عليه وسلم فكبر المسلمون ثم فرجوا الدامية فصدعها وبرق منها
 برقة اضر ابا بن لابيها فكبر المسلمون فساناه فقال اصحابي في الاذلي قصور الحيرة ودارين
 كسري كانها اتياب الكتاب فاجبرني جبريل ان امشي طائفة عليها واذ اصحابي في الدامية القصور
 من ارض الروم كانها اتياب الكتاب فاجبرني جبريل ان امشي طائفة عليها فالتبروا بالنفر فاب
 المسلمون قالوا الحمد لله الذي بان وعدنا المظفر المظفر المظفر فقال المسلمون يا ابا
 اسد ورسول الله ورسوله فاذم الاما يا محمد فاذ قال المسلمون لا تعجبون فليكن
 وبعثكم وميكن الباطل انهم يجهلون بغير خبر فبصر الحيرة ودارين كسري واذ انتم تحفرون
 ولا تنصرون ان تبرزوا واذ نزل القرآن اذ يقول المسلمون في قلوبهم رضيا وعدما اسد ورسوله
 غرضنا ورضي البرابن فاذ يبعثه عن قيادة قال ثم عمر بن الخطاب ابني عن الحيرة من صراع
 البعل فقال له ربي اسير فترأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم يسيرها قال عمر بن الخطاب قال ارحم الله
 اسد فمكناكم في رسول الله اسوة حسنة وعن ابن عباس ان عمر اكسب على الكرك فقال اني لا اعلم انك
 حبر وتعلم ارجي صلى الله عليه وسلم فمكناكم فاستلكتك فاقبلتكم فمكناكم في رسول الله
 اسوة حسنة وقول علي بن ابي طالب قال لطف مع عمر فمكناكم عند الكرك الذي في الباب فمكناكم

[illegible]

رسول الله صلى الله عليه وسلم فاعترضت اليه فوجدني فأنزل عليهما النبي إنا احللت لك ما شئت فحب
لني قوله فحجرت مكنت فلم أكن احل له ما قام به ما جرحه كنت من الظلمة وعن أبي صالح مولى ثعلبة بن
سنان رضي الله عنه صلى الله عليه وسلم ثم أتى بنت أبي طالب فالت با رسول الله الذي موث به في صغار فلما أدرى أنها
حرمته غضب غضبا عظيما فقال ما الآن تلاقى الله أنزل عليهما النبي إنا احللت لك ما شئت فحب
فأجروا مكنت فلم تخرج من السجدة حتى ألت رسول الله الذي موث به في صغار فلما أدرى أنها
فأدركت أجهات المؤمنين بالجماعة فنزل الله آية الحجاب عن ابن عباس قال دخل رجل على النبي صلى الله عليه
عليه وسلم فاطال الجلوس فقام النبي صلى الله عليه وسلم ثم أراكي يتبعه ويقيم فلم يفعل فدخل عمر فزاعل الرض
وعرضنا لكرا ميتة في وجهه رسول الله صلى الله عليه وسلم لمقودة فقال احللتك أفيت النبي صلى الله عليه
وسلم ففزع الرجل ففهم فقال النبي صلى الله عليه وسلم لقد كنت مرارا كى يتبعني فلم تفعل فقال عمر لو
أخذت بها يا فان سناك لمن كبرياء الله وبوأطير لعلو سهر فأنزل الله يا أيها الذين آمنوا لا تخطوا
بجوت النبي الآية فامرسل أبو عمر فأنزله بذلك وعن عائشة قالت كنت اكل مع النبي صلى الله عليه
وسلم في قبة فمر عمر ففاه فاكل فامساك صبا صبي فقال عمر أوة لو اطاع فيك ما راك من عبد
ففسرت آية الحجاب وعن عائشة ان ازواج النبي صلى الله عليه وسلم كن يخرجن بالليل اذا تبرزن
الي المسامح وهو مسجد فيج وكان عمر بن الخطاب يقول لرسول الله صلى الله عليه وسلم احجب مناك
فلم يكن رسولا صلى الله عليه وسلم بفعل فخر صبه مودة بنت نوفل بنية من الغيل عشا وكهنت
امراة طوية فنهوا ان يبعوث الا على قدر فمساك مودة حرصا على ان ينزل الحجاب نزل الله
قال الله تعالى يا أيها الذين آمنوا لا تخطوا بجوت النبي الآية وعن ابن مسعود قال فضل الناس عمر بن
الخطاب بابن فذكره الامام في يوم عدا امر فقبلهم فأنزل الله لولا كتاب من الله يسر لمساك الآية
وذكر الحجاب امرئاء النبي صلى الله عليه وسلم ان يحجبين فكانت له زينب وأم كلثوم عليهما السلام
الخطاب والنوعين نزل في يوم فأنزل الله واذا ما تمسحن مما فاما ما يوسن من وراء حجب
و بدعوة النبي صلى الله عليه وسلم اللهم ابدأه سلام عمر وبرائه في البكر كان اول الناس بايو

عن أبي بكر الصديق قال كنت عند النبي صلى الله عليه وسلم فجاء رجل فسلم فزاد النبي صلى الله عليه وسلم
والطلق وجهه وابتسرت في جنبه فلما فقه الرجل حاجته نهض فقال النبي صلى الله عليه وسلم يا أبا بكر هذا الرجل
يرفع له كل يوم كعك من الأرض قلت ولم ذكر قال إنما أرى على وجهه علامات كعلامات خلق
الجنة قلت وما ذلك قال يقول اللهم صل على محمد النبي محمد من صلى عليه من خلقك وصل على محمد النبي كما يصل على
أن نصل على محمد النبي كما أمرنا الله نصل عليه وعن أبي بكر الصديق قال الصلوة على النبي صلى الله
عليه وسلم المحل الخطأ من الماركتا والسلام على النبي صلى الله عليه وسلم أفضل من عشق الرقاب
وحب رسول الله صلى الله عليه وسلم أفضل من حب الأهل والأولاد وقال من ضرب بعنف في سبيل الله وقهر قوما
في الآية قال يا أيكم زاد في المؤمنين فإن الله يحيط به ويعتقب له وقد علموا أن عمر بن الخطاب قال
ذات يوم فافترقه ذلك حتى ذهب إليه بن كعب فدخل عليه فقال لا أبا المنذر إن ذوات آية من كتاب
الله فزعت من كل موضع والذين يؤذون المؤمنين والمؤمنات والله لاني لأعاقبهم وأحرقهم فقال
لا ألك مست منهم إنما أنت مؤول إنما أنت تعلم وعن الشعبي أن عمر بن الخطاب قال لاني لا يعقل
ظلاما عقيل للرجل ما كان عمر يخضك فلما كثر القوم في الدار جاء فقال يا عمر افقتت في الإسلام
فتعا قال لا قال فنبئت جنابة قال لا قال فحدثت جرك قال لا قال فحججته فحججته فقال لا والله
يؤذون المؤمنين والمؤمنات غير ما أكتسبوا فقد ضلوا سبيلهم وأما مبينا فقد أذكرني ظلاما
عقرا الله لك فها أنت سعدني ودم ما فتق فتقا ولا ولا فاشقرا لي فلم يزل حتى غشي عن أبي
عقرا قال كان عمر بن الخطاب يلدع في خلافة أمة تنشق من الغيظ لما اتقى الحارث بن عبد المطلب
النس قال رأى عمر بن الخطاب متفتحة ففر بها بدنة وقال اتقى الغيظ لا تشبهين للحارث قال الله تعالى
وما أرسلنا في قرية من نذير إلا قال مترفوا إنما أرسلناهم كافرين وقالوا نحن أكثر الأعداء والأولاد
وفائق معذرين قل إن ربِّي بطل الرزق لمن يشاء ويهدر ولكن أكثر الناس لا يعلمون وما أمروا أن يملأوا
البيوت من ما يفتحونكم عقدا زلغى إلا من دخل صلاتا فوازيك لهم خبر الضعفاء علما وهم
في العزات أو همون والذين يبعون في أيام معا جزين أو ليكن في العذاب محزون فقير كواكبهم

خداوند درین آیات باین میفرماید چه از شماست که کار را کسر اهل دنیا و هر طبعی که رفتار آن شایسته
یعنی نظریات موانع اولاد و خود کردن و فضیلت را بوجود آن دانستن و حیات آخرت با فضیلت نفسانی
برای آن دایره رساندن و جواب باینست که شما و میفرماید که آن بی بی بسط الرزق بکسر آنست هر قدر که این
فراخ میراند و روزی برای هر که خواهد و تنگ میکنند بر هر که خواهد لیکن اکثر مردمان نمیدانند حقیقت حال
را و نسبت الهامی نمیدانند اولاد و تنگ یا تنگ نباشد که در دنیا را پس با منزهت و قربت بیکدیگر که اهل آن
و کارهای است که در اینجا با باشد جزای دو چیز بود من آنکه عمل کردند و این که ستمهای بنده را بر
مخلوقات اینست و آنکه ستم میکنند و آیات ما غلبه که آن جماعه در عذاب طاعن که در ستمهای بنده با
فصل ستم و استقامت مال و اموال و دو جهاد و ستم و ستم در فضایل سلوس فیما بینهم و اعتبار و صفای طایفه
و احوال عجیب در فضیلت مسلمانان اصلی است از اصول اسلام عن ابراهیم النخعی قال قال علی بن ابی طالب
اجعلنی من الغلیل فقال عمر بن الخطاب ای الذی ندعوه قال انی سمعته یقول و قلیل من عباده یستکبر
قالا و دعاه ان یجلی من ذلک الغلیل فقال عمر کل الیاس علم من عمر و عنه مع قال سمع عمر یقول
اللهم اجعلنی من الغلیل فقال یا عبد الله انا قال سمعت الله یقول من آمن مع الله اقل و قلیل من عمر
الشکر و ذکر آیه اخرى فقال عمر کل احد فقه من عرف قال الله تعالی و من اکتسب الذین صلفوا
من عباده ففهم ظالم السفه و منهم مقتصد و منهم سابق بلذات باذن الله ذلک هو الفضل الذی یقره
عفی عنه فذای نعمه و در اول کلام فضیله جمعی که ملا و کاتب است میکنند و اقامه مصلحت و اتفاق در سر
و علامه بعمل می آرند بیان میفرماید و اگر جز این برای ایشان مقرر نمیداد بعد از این استادی می کند
قرآن عظیم حق است بهو تو و حق نیست استایم اگر مواضعی که بسیار پیشین بعد از آن میفرماید ثم اوردنا الکتاب
یعنی بعد از آنکه قرآن را بتو وحی نمودیم و در آن قرآن ما حقیم امت برگزیده از بندگان خود پس از این
کسی است که ظلم کرده است بر نفس خود یا بر کتاب بعضی را باز ندانست میکنند و بعضی از ایشان می آیند
و بعضی از ایشان کسی که ندانست بجانب بهترین یا حتی با فضیلتی توفیق خدای تعالی است و بعضی از
بعد از آن که او را بدیده مردم بیان می فرماید و بعضی از عدل و خلوصها و عفو است و انچه از ایشان که بر

طرف مقابل یافته اند و اینها میباید در این بین کمزور و الاخصی علیهم باره تغییر میگوید این آیت با این
دیگر هرست و تقسیم است بر عمومیه قسم اولی به منافقین یعنی صدیقان و شهداء و صالحین و الزامی
مقرین نیز گویند و قسم اولی مقصدی است از اصحاب ایمان و برادر و دشمنان و هر کس که طاعت حق را بجا نیاورد
ایمان درست کرده است و در اعمال نفعی از روی واقع شده و ندامت و بازگشت بجای الهی ندارد
و میباید و سابقا بیان کردیم که خلافت عامه و فنی متحقق شود که عقیقه از اینجور مقرین با این
مستحب است از سابقین اعدین باشد و در طبقات مؤمنین با این رسوایان الهیه فتنه بر من الضحاک من این
قال نزلت هذه الآية اثنى عشر سورة على قراءة صاحب قال النبي صلى الله عليه وسلم اللهم اغفر لي
بجور الخطاب و بالی جلی بن هشام جندی السمر و افضل اما جلیل صفیرا انزلت من عهد النبوة و فی
عمر الخطاب للامام ثانی عشر علیه السلام علیها ما عاقبت من عصی الله فیکمل ان تطیع الله و فی امر
علی احسنه منی یکمل منی با علیک و لا تظن بکلمه خربت من مسلم سزا و انت تجد بها فی الخبر محلا و من
عمر من نفسه فتمت فلا یلوثره من اساءه الظن و من کم شره کانت الخیرة فی بینه و علیک باخوان احمد
عس فی الکافهم فانهم رتبته فی الرحمة فی البلاء و علیک بالصدق و ان فکک و لا توفیر فیما
لا یجوز و لا تسأل عالم کین فان فیما کان مغلا عالم کین و لا تظلمن ما یجوز لک فی من لا یجوز لک
و لا تدانین بالظن الصلابة فیه کانت الله و لا تصحیح الحجاز لتعلم من تجوزیم و اعتراف رک و اعتراف
حدیثک الا الایمان و لا الایمان الا من خشی الله و تخشع عند العبور و ظل عند الطاعة و استعظم
المعصية و استمر امرک الذی یخشون الله فان فیما یقول ما یخشی الله من عباده العلماء عن عمر بن
الخطاب سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم یقول سابقا سابق و مقتصدنا نای و طاعتنا مغفورة
و قرأ عمر فتمیم ظالم النفس الآية و عمر عثمان بن عفان انه افترق بهذه الآية ثم قال الا ان سابقا ابا
جهاننا الا ان مقتصدنا اهل حضرة و طاعتنا اهل بدوا و عمر صیبت سمعت رسول الله صلى الله عليه
وسلم یقول فی المهاجرین هم السابقون السابقون الذیون علی ربهم و الذی یخشی الله و عباده انهم
سابقون یوم الحیمة و علیها انقیطع السلاح فیفرغون باب الجنة فبقولهم الخیرة من ثم یتحولون

العباد جروا فيقول لهم افرسنا يا موسى ستم نخشون على كبرهم ويرجعون ايدى بهم الى السما فيقولون اي ربي
 عما سب قد عزبنا وشركنا انا يا انا والولد حياكم السلام اعني من ذنب محضت بالزهر والياقوت
 فيشبهه حتى يدخون الخمر فذلك نور وقالوا افرسنا انما اذهبنا الخمر الى قلوبنا لا يمسها فيها
 الغيب قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فمما نزلهم في الجنة اعزبت محباتهم في الدنيا قال المذنب
 وبارك الله ما قضى الدنيا رجل يسير قال يا نعم استعوا المرسلين استعوا من لا يسلككم اجرا وهم معبدون فغير
 كما في هذا استعوا من اياك انما يمكنك ان تسير في غير اقلها كل حين لا تسبها دة قلب غدي سائر واما
 الدنيا جميعي اقم رايا بان كلمة الحق دعوت مما تبذروا غرت اوجيريل كل يوم استب انما هي تون كفت
 هي يا سيدنا انما هي ازعمات خلافه فاعلمت فتدبر عن الي بكر الصديق قال قال رسول الله صلى الله عليه
 وسلم سورة يس تدعي في التوراة المعنى ثم صاحبها بخير الدنيا والاخرة وتكابد عنه بالحق الدنيا
 والاخرة وتنفذ عنه انا وياي الاخرة وتدعي الاخرة والعا صفة ترفع عن صاحبها كل سوء
 له كل حاجة من قرأها عدلت شربها تحبه ومن تعجبها عدلت له الف دينار في سبيل الله من كتبها ثم
 شربها اذفالت خوفه الله ودار الف نفعه والف نفعه الف بركة والف رحمة ونزله
 عنه كل غل وراوا عن ابي بكر الصديق رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من ار
 فيسر الدنيا او اديها في كل جمعة ففرا عندها ليس غفر الله تعالى له كل حرفة منها غفرته قال
 فم عرفة بهم مسعود النقي على رسول الله صلى الله عليه وسلم فاسلم ثم اسلم اذ يرجع الى قومه
 فقال له رسول الله صلى الله عليه وسلم انهم ما نكروا قال لو وجدوني نايما انا ايقظوني ويرجع بهم
 فذعابهم الى الاسلام فمعه مسعود منه الا ذى فلما طلع الفجر قام على غرته فاذن بالصلوة
 وسجد فراه رجل من خفيقت بسهم فقتله فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم حين بلغه قتله ما عرفت ذلك
 ما يسين وما فوسه الى الله فقلوه عن الحسن بن علي بن ابي طالب رضي الله عنه كان يمشي بين السبب كفى باثا
 والسبب لله ما بها فقال ابو بكر يا رسول الله انما قال الله عز وجل في السبب والاسلام للربنا بيا فافاد
 كما لا دل فقال ابو بكر استبد لك رسول الله صلى الله عليه وسلم وما ينبغي لك وعن عبد الرحمن بن الزناد ان النبي

صلی الله علیه وسلم قال للعالمین من امرائنا ربنا فوالکس یمنی ونهیب العجید بین الاضرب وعبیة
فقال ابو بکر بنی انت ذلی فی رسول الله ما انت باسعد وادویه ولا یمنی کف انما قال بین عینی وکلی
قال الله انما قد یسقط کلن العبادنا المرسلین هم المستصرون وان هذا الم العالم العباد هو امرأته ذری
انیت شد ودهد با بر ای بندگان فرستاده خویش که هر آنکه ایشان اند یاری او کند و دهر آنکه
سکون یابا است فالب غیر گوید صحیح و غیر این است آنکه که او از مرسلین درین آیه آن بیا میان اند
که عباد یا ای مرکهار ما امر اند انما که که خصی برای الزام حجت این ترا خدای تعالی فرستاده پس
همه منصور اند در دنیا و آخرت و او از لشکر با جهان رسد اند که در او غیرت چایران و احلا کلام در
بدر فخر الی منسوخ شد و اینجا وجه در خصوص ما بر وجه جدا انقال دی صلی الله علیه وسلم رفیع علی
یوم است علی و غیره دست اند بر محبت الیهم بآن فقیر که که بعد و بعد این دعه چون دیدیم که در کتب
طایفه از اصحاب حضرت صلی الله علیه وسلم در او علی علای کلن است منسوخ شد و الی ان بر دوست و دشمن
قال الله انما یابا است دانسته شد که پیشتر خصیص چند نامشرفت اند و به انصاف بین ایشان
بن الخطاب است و الله است و الذین للموا و انهم قال الله انما الذین هم منکم حتی اصحاب الرایح انما
الریا و اصحاب المناجی اصحاب النجا و اصحاب الخرج اصحاب الخراج فی الجنة و ان و ان فی النار
قال الله انما یجعل الله انما و دعاء الصالحات کأنفسین فی الارض انما یجعل الله انما کأنفسین
انما انما الیک مما که لیدبر و الایة و لتیذکر اولو الاباب الایامی کر دلیم اما نکر که ایمان آوردند
و کارهای نمایند کردند مانند با بی کنندگان در زیور با میساریم بر میز کاران را مانند بدکاران
فران کسی است با برکت که فرود آوردیم انرا بسوی تو ما مل کنند مردمان آیات او را و تا پند
بدر بند خداوندان فرز فقیر گوید ظاهر است که مراد جمعی هستند که در زمان نزول سوره ایمان آوردند
که ایمان انجا که الله داخل اند در محرم چنانکه گفتند سبب نزول او با قطع است از دعوات قرآن و حق
تشریف عظیم برای جهان اولین عن السابین یزید قال سلبت خلف عمر الفخر انما یابا
من مسجد فیها فلا تفضی الصلوة قال له رجل یا امیر المؤمنین و من عزائم السجود و نه فقال کان رسول الله

عليه السلام فيمن قال لا اذم والاسم في محراب بعد فصلها فبها فخر سورة من كتاب
 انتهى الى السجدة سجدة من المطاربة سال شفي وارزير وكعبا وسلمان الخليفة في الملك فقال الخليفة
 ما تدري فقال سلمان الخليفة الذي يدل في الرعية ويعتم بهم بالسوية ويشوق عليهم شفقة الرجل عليه
 وشفقة بكرا به فقال كعب ما كنت احب ان في المجلس اعد ابون الخليفة في الملك غيري وقد سال ان
 ان كان له الملك لم يشبه فقال سلمان ان استيحت من رضى المسلمين فربما اذ اقل او اكثر ثم وضعت
 في رضى فاست ملك غير خليفة فاستجبره وعن سليمان ابن ابى العوجا قال قال عمر بن الخطاب
 اذ رقي انا ام ملك قال قائل يا امير المؤمنين اني بينهما فراقا قال ما هو قال الخليفة لا ياخذ
 تعادلا ليعتد الا في حق وانت بعد اسد كذلك الملك عصف الناس فبما قد من هذا ويصلح ان كنت
 عمر وعن نورية ان كان يقول انا على علي بن ابي طالب ان الخلافة ليست بحج المال ولا فخره
 ولكن الخلافه الحق والحكم بالعدل واخذ الناس بالامر اسد واخرج البخاري عن عمر قال نبيا عمر
 قال اسد لا يات باعدا وانذروا منوا القواركم للذين احبوا في هذه الدنيا حسنة وارضى اسد
 انما يوفي العباد من امرهم بغير حساب فوعدوا انهم في هذه الدنيا حسنة وارضى اسد
 بعهدكم كما للذين منوا في هذه الدنيا حسنة وارضى اسد وارضى اسد بغير حساب
 ووعدهم بغير حساب فوعدوا انهم في هذه الدنيا حسنة وارضى اسد وارضى اسد
 ما يملك من فضيلة ثلثا من الاولين عن ابن عمر انه تلا هذه الآية امر يوفى الله
 ما جادوا وما ياءموا بالخبرة الآية قال ذلك عثمان بن عفان وفي قوله نزلت في عثمان بن عفان
 وعن ابن عباس في قوله من يوفى الله ما جادوا وما ياءموا بالخبرة الآية قال نزلت في عثمان بن عفان
 ابن مسعود وعاصم بن ميار وعالم مولى ابى جندب عن عاصم بن ميار في قوله ما جادوا وما ياءموا
 بها عبادا واشتروا الزمان عن ابن عمر قال سئلا من دبرها وما نرى هذه الآية نزلت في
 انك سميت وانهم ميتون ثم انكم يوم القيوم عندكم تخفون فقلت لم تخفم الا نحن فلا بعد الا
 حلا ما دينا ما نالنا ما نالنا بالقرآن لا غيره ابد ولا حرف الاكثا ما قبلنا ما كعبه

واما امرنا او امرنا فواحد واما بنينا محمد فكيف نختصم حتى نرى بعضنا من بعض باسيف فخرنا بنا
نزلت فينا عن ابراهيم الخفي قال نزلت فيه الهة الكسبية وانهم يقولون ثم انكم يوم القيمة عندكم
تخصيصون فلو اودوا خصومتنا ونحن انوار فلما قتل عثمان بن عفان قالوا انهم خصومتنا ما جئنا ومن الي
سعيد الذي قال لا نزلت ثم انكم يوم القيمة عندكم تخصيصون كذا يقول بنو داود وديدا وداود وديدا
داود فابنه المصونة فلما كان يوم الاثنين وشد جسد علي بن ابي طالب فمات يومه على علي
بن ابي طالب قال الذي جاء بالحق محمد وصدق في ابو بكر قال ابن مسعود كذا الرضا بن الحنفى وعن ابي هريرة
والذي جاء بالصدق قال محمد صلى الله عليه وسلم وصدق في ابو بكر بن مسعود بن عامر بن عمر بن الخطاب
قال العجيب ويا الرجل اريدت في الله لم تحط به على ما يكون سواها كالاغدا لا يدري الرجل
اروا فلما يكون وياها شيئا فقال ابن ابي طالب فلما اضرته تلك يا امير المؤمنين ان الله يقول الله
يو في الانفس حين موتها والتي لم تمت في منامها فما حكى الله تعالى عليها الموت ويرسل الاخرى
الى اجل سمي فانه يوفى الانفس كلها فامارت وهي عنده في السماء اني اريها الصاوية فلما ريت
اذا ارسلت الى اجسادهم فكيفها السياتين في الهوى فكذلكها وادخلتها بالاباطيل فكذلكها فيها
فجيب عمر بن قورق عمر بن الخطاب فلما اشدت انا وعباس بن ابي ربيعة وبنو بني الحارث بن ابي
ان تاجر الى الديرة فوجبت انا وعباس وبنو بني الحارث بن ابي ربيعة وبنو بني الحارث بن ابي
الحارث بن ابي ربيعة فلما ان انا قد عدت ان لا يظلمها طل ولا يسر يا سها فماتت حتى تركت فطمت
داود ان يريد انك انما ان بغضك عنك فربما بك بنو فسخه فافتن قال فماتت باقوا
الدين اسرفوا على انفسهم لا تقنطوا من رحمت الله قال فكتبت بها الى ابي هاشم واعمى ابن مردويه
عن ابن عمر قال خرج عليا رسول الله صلى الله عليه وسلم ذات غداة فقال لي راسيت في غدا في هذه
كان في ابينت بالمقيد والموازين فاما العالبيدي المتعاج فاما الموازين فوا انكم هذه التي يزعمون
بها وجني بالموازين فوضعت فيما بين السماء والارض ثم وضعت في عهد وجني بالارث فوضعت في
اكتف الاخرى فوضعت بهم ثم وجني بالي بكر فوضعت في كفة والامة في كفة فوزنهم ثم وجني ابراهيم فوضعت

[illegible]

انه عليه وسلم قال جبرائيل رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يا ايها النبي ان الله قد اخبرني انك
رسول الله صلى الله عليه وسلم وتوتى ثوبه في شقة فخفا فخفا فاجل البوكر فاخذ منكبه ودفعه
عن النبي صلى الله عليه وسلم ثم قال اتفعلون بهذا ان يقول النبي انه وقد جاءكم بالنبيات من قبلكم ومن عمر
به العاصم قال يا فتول من رسول الله صلى الله عليه وسلم شي كان الله من ان طاف بالبيت طحا فتو
حين فرغ فانذروا بحجامة رداية وقالوا انت الذي نهانا عما كان عبدا يا كونا قال ما ذلك فقام
ابو بكر فالتزم منه رداية ثم قال اتفعلون بهذا ان يقول النبي انه وقد جاءكم بالنبيات من قبلكم واني
كاذبا فخذ كونه وان يك مما قال يصحكم بعض الذي يعلم ان الله لا يهدي منه يهتدي وكتاب اخفا صفة
بذلك وعباد السجدة حتى ارسلوه ومن السنن ما يك قال قد ضربوا رسول الله صلى الله عليه وسلم حتى
غشي عليه فقام ابو بكر فحضر بايدي ديكلم اتفعلون بهذا ان يقول النبي انه قد جاءكم بالنبيات من قبلكم
ابن ابي حمزة في اخره الخليم السري في اربع مروي عن اسما بنت ابى بكر فوه وعن علي انه قال هل
الاسرا خبر في بني النضير قالوا لا نعم فمن قال ابو بكر لقد است رسول الله صلى الله عليه وسلم
داخذ فريس فخذ اعجب وهذا يتكلم وهم يقولون انت الذي جعلت الالهة الهاء هذا قال
فواحد ما احدثا ابو بكر بغير هذا اذ يحكي هذا ويتكلم هذا ويقول ديكلم اتفعلون بهذا ان يقول
رسول الله ثم رفع علي برة كانت عليه فبكي حتى ابلت لحية ثم قال انتم يا سادات المؤمنين اكرهون
ضير ادم ابو بكر فيكم الضم فقال لا نجس فواحد ساعة من ابى بكر صبر من كذا ان فرعون فاك
ربنا يكلم امانه وبذا رجل اعلن امانه من ابى بكر الصديق قال حدثنا رسول الله صلى الله عليه وسلم
انه قال يخرج من ارض بالمشرق يقال لها عراسا ينجد افوام كان وجوبهم الحماة المطرفة قال
تلك ان الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا اتفعلون هذا ان اتفعلوا واتفعلوا والبر والبطنة
التي كنتم توعدون فمن اذياكم في الجوة الذي اوجي الاثمة وكم فيها ما تشبهى الفكم وكم فيها ما تدعون
من لاهم غفور رحيم ومن ليس فوا من ذال الي الله وعمل صالحا وقال النبي من المسلمين فخيركم من عمن فخر
نوارب جميعا كذا في ابو جبريد كذا في هذا ان استقامت نمودند بران بيان مفرق بغير ان ايتا ربي

فما يدعيه جماعة من أهل مودين بدعوه إلى الحق وعلل صالح متصفت اندو طاهر و باطن ابل ان اقتداء
 رب العزت است اين كلياً از كتاب معلوم شد باز اگر شخصی را عقل منير باشد از احوال و اوصاف
 اشخاص معيّن بتواتر ثابت شده و خول آن اشخاص درين كلياً بغير دفتر رجاء بودن مي تواند فهميد
 اندر آن اما حديث مستفيض و مشهوره در مقابل همان اشخاص صادق است بآن فهم ميگردد و در زمره
 انفس كان على بينة من ربه و شهدوا و اهل بيته اندر حد عن عمر بن الخطاب في قوله فاقولوا قلونا
 في اكنة الآية قال فبكت الحسين الى النبي صلى الله عليه وسلم فقال يا ميعكم من الاسلام فتورا
 العرب فقالوا يا محمد ما نفقة ما تقول ولا نسو فان على قلوبنا علقا و اخذ ابو جليل ثوبا فحاسبته
 و بايع النبي صلى الله عليه وسلم فقال يا محمد فلو كان في اكنة ما ندعونا اليه وفي اذا كنا في قوم بيننا
 و بينك حجاب فقال لهم النبي صلى الله عليه وسلم ادعوكم الي فقلت ان تشهدوا ان لا اله الا الله و
 لا شريك له و اني رسول الله فلما سمعوا شهادة ان لا اله الا الله و لا اله الا الله و لا اله الا الله
 الا آلهما و احدا ان هذا النبي عجبا و قال بعضهم لبعض امسوا و اجدوا على التكم ان هذا النبي
 ما سمعنا بهذا في الملة الاخرة ان هذا الا اختلاف و انزل عليه الذكر من بينا و ربط مصر على فخا
 يا محمد ان الله يفرق السلام اليك بزم هو ان على قلوبهم اكنة فيفقهوه و في اذا نهم و ان الله يفرق
 فقلت كيف و اذا ذكرت بكت في القرآن و حده و لا على ان يا بهم فخورا الي كان دعوا لم
 نفروا و لكن كما ذنبون سميعون و لا ينطقون بملك كراية له فلما كان من الغداة قيل منهم سمعوا
 رجلا الي النبي صلى الله عليه وسلم فقالوا يا محمد اعرض علينا الاسلام فلما عرض عليهم السلام اسلموا
 اعزهم خسر النبي صلى الله عليه وسلم قال الحمد لله يا محمد اعرض عليهم السلام فلما عرض عليهم السلام اسلموا
 اكنة ما ندعوكم اليه و في اذا نهم و قرأ الصمم اليوم مسلمين فقالوا يا رسول الله كذبا ما بال امر او
 كان كذلك يا اهدينا ابداد لكن الله الصالح في و العباد الكائنون عليه به الوحي و يحق الفخرا
 اليه عن ابي بكر الصديق في قوله ان الذين قالوا ربنا الله ثم استغما قال استغما الله الا
 يسر كوا باسد شيئا و عن ابي بكر الصديق انه قال ما تقولون في ما بين الايمان ان الذين قالوا ربنا

ثم استقاموا في الدين لم يلبسوا اياهم بطم فقالوا الذين قالوا ربنا الله ثم علموا بهوا استقاموا
على امره فلم يدنووا فلم يلبسوا اياهم بطم لم يدنووا قال لقد علمتموه على امر شديد الذين آمنوا ولم يلبسوا
اياهم بطم يقولون الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا فلم يرحوا الى عبادة الاوثان ومن عذب
الخطاة في الدين قالوا ربنا الله ثم استقاموا بطاعة ولم يردوا ردا فان السعيل وعذب
الخطاة قالوا الحق ان الذين مع الخلفاء لا ذنب عن عذب الخطاة قال ان هذا القرآن كلام الله
نصوه على مواضع ولا تتبعوا فيه بواكم عن ابن عباس في قوله فمن يلي في ان رضى قال يقول
بن سبتام امن باني امن يوم القيمة ابو بكر الصديق عن سبطين عيم قال نزلت هذه الآية في ابي ايل
وعمار بن زهير فمن يلي في التاخير امن باني امن يوم القيمة وعنه فكرته من ابن عباس في
قوله اعلوا ما سئتم قال لا اله الا الله فاعنه ابراهيم الخليل قال ذكر ان اسما فترت يوم بد
فقبل اعلوا ما سئتم قال الله تعالى فادعيتهم من شي فستاع الحيوة الدنيا وما عند الله خير والبق
للذين آمنوا وعلى ربهم يتوكلون والذين يحبون كيا برائهم والوا احسن ولا ابا غضبوا لم يغفروا الذين
استجابوا لربهم واما موا الصلوة واهرم صوت بينهم ومارزقهم يغفون والذين اذا اصحابهم
هم يغفرون وجزا سئتم سئتم مثلها من عفي واصح ما جره على اسدانه لا يحيب الظالمين ولم ينظر
بعد ذلك فادعيتهم من السبل اما السبل على الذين يظلمون فانهم ويغفون في الدين بغير الحق اوك
لهم عذابهم ولم يغفروا ذلك لمن عزم الامور فغير كويده عن درين ابات توحيث سبجا
صحابة كرام حضورا خلفا وفي الاحترام وامن سئتم از دقاين فهم قرأت غنث بانظرة
راخا بطر مستغفر مباد ساحت كه توحيث با فرد معينة حاصل شجها بانك لفظ صغرام با سئتم
اوصاف عامه وخصي از ميان افراد ان مفهوم عام مشهور با سئتم بوصفي تنذ انك اول نظر سئتم
بانك فردا فند بعد از ان بايد دانست كه وصف آمنوا و على ربهم يتوكلون از اوصاف سئتم
مباد جرين اولين زير كه رد وقت غزوة اسلام بان از اوصاف قوم خود كه سئتم و از اوصاف
خود بريند محض كراي ايمان بعد از ان هجرت كردند و ترك مكاسبى كه مرطى براى خود ادا سئتم

نمودند و در میان کتب متراقیق در دادند بحجوه اعتماد بر وعده الهی و به وفای تکلیف بر عهد العزت
تبارک و تعالی و وصف الذین یحبون کتایب الامم و الفواحش و اذا ما غضبوا هم یغفرون و از آنجا
صالحین و متدینان است از انصار و الذین استجوبوا بحسان زیرا که معنی نهضت نیست که خود به خود
تکمیل عملی شوند و نمی کنند بختیون کتایب الامم و الفواحش اساره بازگشت و حق است
در زمان عقل را م کرد و اذا ما غضبهم یغفرون و فرست بدان و کلمه و الذین استجابوا لربهم فوعدنا
بصدق اگر زیرا که استیلا و انان بود که و عوده الحیا را اول مرتبه شنید و بغیر تقدیر
و کمال متین تلقی نمود و در اقامت صلوة پایه بلند جدا کرد اما آنکه اخفرت صلی الله علیه و سلم او را
از میان صحابه با اقامت صلوة برگزید و کلمه امر به شوری بینهم است راست بجا رفتن اعلام زیرا که آن
اوصاف اودان بود که در زمان خلافت او جمیع امور عبودیت و علای صحابه را قدسند و معظم و جبار
در مرتبه است و به حالت که احاطه و اتفاق بر آن نیز بر مافوق اعظم و برای او واقع شد و کلمه ما زانما
هم یغفرون که گمان نیست کمال خیر انوارین زیرا که استیلا و صاف او در اسلام کثرت انعامت و تقیل
آمد و به همین اتفاق به ثمرات عظیمه و انکسرت و بدرجات عالیه ترقی یافت و کلمه و الذین استجابوا
البنی هم یتصور من منطبق است بر علی مرتضی زیرا که در ایام خلافت او امر یکدفعه شد و وی بان مقدر
بود فعال عبادت و قوت قضا و حرا و مینه نسبت الی و الذین علیهم من سبیل حاصل معنی آن تجویز نظام
و تفضل عفو و اصلاح و تسخیر که من عینی مخصوص است با آن و در آن نبوت در استحقاق آن وصف
از و با بیکل نقش فرموده و لدی یزید و سبیل الله بهی فتمین و طینتین المسلمین صلی
و رفع نزاع و لفظ اصلا دالالت میکند بر وجود اتفاق مسکین و ارتفاع نفوذ از میان ایشان
و این عبارت سه مختلف محاربه بن ابی سفیان اما سبیل علی الذین یظلمون اساره است بخواب
بتیامیه که اخفرت صلی الله علیه و سلم در بار ایشان فرموده اند تا که استیلا بخاریدی غایب من قرین
و لیس مبر و غفر اساره است جمعی از علای اخبار که او را که گنجان کردند و بر غایت حدیث است
حضرت صلی الله علیه و سلم که از سلسله خلیف وقت است نهی فرمود و ساکت شدند و تو زود

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

رجب است و کان اذا فرطت انما فاعال کما کانت افعالها من المومنین الی صوفی
 لی ثلثا هو الیه . کما یفاد کما طوام علی لوانک فاعال کما کانت افعالها من المومنین الی صوفی
 فنیست یسببنا لعلی عنها سترانم امرت برقوق فحل فی عرقه فحل فخر امرها و امرت بصلای مریه
 فحل فی سحر چی بکون کرم الی لوان فاعال فحل فی الی غریب لعلی الطعم فاعال کما کانت افعالها
 فنیست یسببنا لعلی عنها سترانم امرت برقوق فحل فی عرقه فحل فخر امرها و امرت بصلای مریه
 فحل فی سحر چی بکون کرم الی لوان فاعال فحل فی الی غریب لعلی الطعم فاعال کما کانت افعالها
 فنیست یسببنا لعلی عنها سترانم امرت برقوق فحل فی عرقه فحل فخر امرها و امرت بصلای مریه
 فحل فی سحر چی بکون کرم الی لوان فاعال فحل فی الی غریب لعلی الطعم فاعال کما کانت افعالها

يدرك فلا تفت رائدة الكسك مضمي بائد باصلي في الارض ودمع ارام ودم حيدر ادمي محو حو
و انزل و بالخص من الكبر اصد بن من رسول الله صلى الله عليه وسلم قال عليهم السلام الا اريدوا
ما كنتم بالانوار ودم مجسود بن من مندي بن طي بن عبد الله قال ما في و طو حريا خال ادا
كس قال الذي سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول اني لا اعلم كلمة لا يقولها عبد عند موته الا انزل
من ذكره و انزل و اني ما سمع و ما سمعت ان الله اسأل عنها الا القدره عليه حتى مات فقال اني
اعلم قال لا اعلم من كنه الله سبحانه لا ارا الله قال في و اسبي و عن عثمان بن عفان قال
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مات و هو يعلم ان لا اله الا الله و هذا الجنة و عن سيرة قال كنت بها
عند عمر بن الخطاب و ما سمعنا الا صوت فظنم جاء فقال عاربه من قرين سماع اهلها
عمر اربع المهر جبره و انما صار فلم يكف الا ساقه حتى استلقت الدار و الحجرة فخر الله و اني عليه
انا بعد فهل تعلمه كان فيا جابه محمد صلى الله عليه وسلم القطعية قال لا الا قال فاسمها قد اجبت فيكم قال
ثم و من قبل عسيم ان توليتم ان تغزو و اني الارض و تقطعوا الارض فكم ثم قال ما في قطيعة اقطاء ابناء
ام امر فيكم و قد اوسع اللهكم قالوا فاصد ما بدا لك فكتب في الا فاما ان لا يبيع ام عرفانها قطيعة
رسم طاة لا كيل عن عروية قال لما رسل الله صلى الله عليه وسلم ليويا افلا تبديرون القرآن ام على طلب
انفاهها فقال ثابته اهل اليمن بل عليها انها با حتى يكون الله يفتحها او يوزعها فقال النبي صلى الله
عليه وسلم عدت فانزال الساب في خمس حتى ولي فاحله و عن سهل بن سعد قال قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم افلا تبديرون القرآن ام على قلوبها فقال ثابته النبي صلى الله عليه وسلم بل الله
عليه انها با حتى يكون الله هو يفتحها فلا ولي عر سال عنه ذلك الساب فكتب فقبل فمات هذا فيها
در سورة فتح و لا يلى يا مهر بر فضل اهل حبيبته كلفها ان اخرجوا اند و سفر يا و انما تحله هو الذي
انزل السكينة الا تبين و ان اكل ان الذين يبايعونك الآية و ان اكله فالتحفين من الاعا و استمع
الي قوم اولي باس بعد الآية كدالت ميكنه و وجود و اعني هو جبار و انما مستقبل و سب

أمر جليل برا طافا نداء و غذاء سليم بر عصفان و ان كسفتي الزوارم فلا فنة فامست و ان كسفت
منقذت الامم من ظمأى كنه العلم اسد لهم الماحور و ان كسفت مفصل و فصل السليم محررت و ان كسفت
مبصر ما بعد رسول الله و الذين سوا استد على الكفار حما بينهم الآية و ان كسفت مرفعية الزوارم كسفت
فامست و ان كسفت مبر ما بعد كسرت اعني شطاه الآية و ان كسفت حالات مندر بمالات مسلمة منطوق ساقم
الحوالى لروح خاطر منقذ من كسرت و خلقا في كسفا في ظاهر و هو يدست من عمر بن الخطاب فلك كسرت رسول
ساقم الله عليه وسلم في غرضه من نفي ثلاث مرات فلم يرد على قلت بعضي كسرتك كسرت يا ابا طالب
كسرت رسول الله صلى الله عليه وسلم ثلاث مرات فلم يرد عليك كسرت عيسى ثم تقدمت امامهم
و كسرت ان ينزل في القرآن فان شئت ان سمعت مازفا يفرج لي فوجت و اما اظن ان ينزل في القرآن
فقال النبي صلى الله عليه وسلم لقد انزلت على النبي سورة بي اخشب الي من الدنيا و ما فيها اما فتحا
فما مبدا لغير كسرت ما تقدم من ذكرك و ما اخر عن ابراهيم بن محمد بن المنصور عن ابيه عن جده
كانت حجة النبي صلى الله عليه وسلم حين انزل عليه ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله الآية ففما
بعث اليه صلى الله عليه وسلم النبي بالغ فليسوا الا من السبعة و الطاعة للحق فكانت حجة الي كسرت
ما طعت الله فاذا عصيت فلا طاعة لي فكانت حجة عن عمر بن الخطاب السبعة و الطاعة للحق و كان
بعث عثمان السبعة و الطاعة للحق فورا و الى ما بن شديد قال الحسن بن فارس و الروم و عن مجازي
الآية قال اعراب فارس و كرا و الجم من ابن عرج في قوله قل لظلمة من اعراب يستعدون الي قوم قال
عن ابن الخطاب قال اعراب المدينة جهينة و مرفعية الذين كان النبي صلى الله عليه وسلم دعاهم الي فخرج
الي كسرت دعاهم عمر بن الخطاب الي فقال فارس قال فانظروا اذا دعاهم فتركون نوبته لظلمة عن النبي صلى
الله عليه وسلم و يؤمنكم انداجا من ان تولوا اذا دعاهم فتركون نوبته من قبل اذا دعاهم النبي صلى
الله عليه وسلم فليكن هذا بالياعن ابن عباس سعد بن جعفر الى نعم اولي ما بن شديد قال فارس و الروم
عن سلمة بن انا كوع قال جيا كن فاليون اذا مادي و مادي رسول الله صلى الله عليه وسلم ايها النبي
السبعة ينزل روح القدس فترى اني رسول الله صلى الله عليه وسلم فترى نوحث شجرة فابصراه فذلك

[illegible]

دارس

فارس والروم عن طه و اخرى لم تقدر وا عليها قال شيخ فارس عن سبابة بن حنيف انه قال يوم خيبر
استهوا عنكم فلقوا بينا يوم العديت يعني الصبح الذي كان بين النبي صلى الله عليه وسلم وبلال بن رباح
ولو سري قالوا لعلنا في اعرابي رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا رسول الله اسما من انبياء الله
قاله يا اليسر قالوا في الجنة و قلنا هم في النار قال علي قال فم نعطى العديت في دينا منبرج ولا حكم
الديننا و دينهم فقال يا ابن الخطاب اني رسول الله و اني نبي الله اشرح متغيظا فلم يصبر حتى
اباكر فقال يا ابا بكر اسما على الحق و هم على الباطل قال علي قال اليس قتلنا في الجنة و قلنا هم في النار
قال علي قال فم نعطى العديت في دينا قال يا ابن الخطاب اني رسول الله صلى الله عليه وسلم و اني نبي الله
اباكر قلت سورة الفتح فارسل رسول الله صلى الله عليه وسلم الي عمر فقرأه اياها قال يا رسول الله
افتح بوقا لنم عن النبي و ليس عن ابي كعب ان كان يقر او جعل الذين كفروا في قلوبهم الحمية حمية الجا
و اوحيت كما حوا الفهد المسحط لهما فانزل الله كتابه على رسول فبلغ ذلك عمر فاستب عليه فبغت اليه فخل
عليه فذاعا ما سار من محارب بينهم زيد بن ثابت فقال من يعرفكم سورة الفتح فقرأه زيد على قرايا اليوم
نسطر عمر فقال انكم قال بكم فقال لقد علمت اني كنت ادخل على النبي صلى الله عليه وسلم و اني كنت
الباب فان اجبت ان اقرى الناس علما اقراني اقرب و ان لم اقرى حرقا ما بيت قال علي
اقرى الناس حق حمران ان عثمان قال سمعت النبي صلى الله عليه وسلم يقول اني لا اعلم كلمة لا يتولها عبد هو
من قلبه الا حرم عليه النار فقال عمر بن الخطاب يا ابا عبدكم ما هي كلمة الا خلاص النبي الزعيم الله هذا و هذا
و هي كلمة النقي الا من عليها نبي الله ابا طار بعد الموت شهادة ان لا اله الا الله و انما الله
قالت ثمان مائة و اربعون رسول الله صلى الله عليه وسلم و ابو بكر و عمر فوالذي نفس محمد بيده اني
لا عرفت بكذا الي بركة بكذا عمر و انا في مجرتي و كانوا كما قال رجاء بنهم فيل فكيف كان رسول الله
صلى الله عليه وسلم ليعني فكانت كانت عنت لا تدع علي احد و لكنه كان اذا ربه فاما هو انما ربه
عن ابن عباس ذلك ملكهم في التورية يعني لغتهم مكتوبة في التورية و انما يخل من ان خلق الله السموات
و الارض عن علي بن موسى بن جابر قال سالت ابا هريرة عن الله فقال اكتب منه بأخر سورة الفتح

محمد رسول الله فانه بن الي اذ اعني ان الله بنم قبل ان خلقهم عن ابن عباس في قوله كرس قال اصل الهمزة
 المطلب اخرجني من هذا محمد صلى الله عليه وسلم فانه باي كبر فاستخلصه من هذا مستوي جهنم على سبعة ليضبطهم
 انما عاينهم بن عباس محمد رسول الله الذي هو ابو بكر استاذ علي الكفار ثم رجا عليهم فكان شريفا
 محمد علي يمتنعون فضا من الله ورضوانا عليه والذين هم في جحيم من انما السجود عبد ابراهيم بن عوف
 وسعد بن ابى وقاص الاميرة بن الجراح ومسلم في الاكليل كرس اخرج مطاوعة فاذروا باي كبر فاستخلص
 بعد اسوي على سورة جهنم بنسب السبع ليضبطهم الكفار على وعد الله الذين آمنوا وعملوا الصالحات
 جميعا حجاب محمد صلى الله عليه وسلم فذا استخلصا في سورة هجرات ولا يل بابره بر فضل فلما ذكر سيف فلما ذكر
 ان الذين فضول مواثيم عند رسول الله اولئك الذين امتحنا الله قلوبهم للتقوى لهم مغفرة واجرة عظيمة ومنهم
 سبب واداية ومصدق ان بوده انه نقل ستفيعن انما كمل انما المؤمنون الذين آمنوا بالله واليوم
 في مقابلة اذ قال ابن ابي عمير عن محمد بن الزبير قال قدم ركبة من بني تميم على النبي صلى الله عليه وسلم
 فقال ابو بكر استمعوا لعمري ما اردت ان افرع بن جالس فقال ما اردت الا خلافي قال عمر ما اردت
 فاذكرا في ايامي اذ رفعت اصواتها فانزل السبايعا الذين آمنوا لا تقدموا بين يدي امرئ منكم
 حتى انقذت الآية عن ابن ابي ليكنه قال كاد المنذر ان يهلك ابو بكر وعمر في اصواتها عند النبي
 صلى الله عليه وسلم حين قدم عليه فكتب بن تميم فاذكرا افرع بن جالس في امرهم الا فرع بن
 فقال ابو بكر لعمر ما اردت الا خلافي قال ما اردت خلافا فاذكرا فانزل الله
 يا ايها الذين آمنوا لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبي الا انه ينزل الوحي فاما ان يسمع رسول
 الله صلى الله عليه وسلم بعد هذه الآية حتى يستفهم عن ابي بكر الصديق قال لما نزلت هذه الآية يا ايها
 الذين آمنوا لا ترفعوا اصواتكم فوق صوت النبي قلت يا رسول الله لا اكلمك الا كما تكلم
 عن ابيهم براء قال لما نزلت ان الذين يفضول مواثيم عند رسول الله قال ابو بكر والذين انزل ملكك
 يا رسول الله لا اكلمك الا كما تكلم الله حتى اتى الله من قطا الخراساني قال قدمت اليك فقلت
 ربنا من الاكفار فقلت عيسى بن مريم بن مريم فقلت نعمي فاستخلصت حتى دخلت

على امرأة فقال الرجل انه لا يفتد ما سبته بنيس به ساس فسلها عما بد لك فقلت حدثني فقلت سمعت ابي
يعقوب لما انزل الله على رسوله صلى الله عليه وسلم يا ايها الذين آمنوا لا ترفعوا الصوت الذي يزعج
والخلق عليه يابيه وطفئ يكي فافقه رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا سان ما تب محالوا يا رسول
الله ما تدري ما سان فمرانه اخلق باب بيتي فبكي فيه فاصل رسول الله صلى الله عليه وسلم اليه فسا ما سانك
قال يا رسول الله انزل الله عليك هذه الآية وانما يدو الصوت فاحاف ان اكون قد ضبط على فقال
منهم بل بنيس ثم تجبر وسموت فخير فاستم انزل الله عليه ان الله لا يحب كل مختال فخر فافلق عليه
بابه وطفئ يكي فيه فافقه رسول الله صلى الله عليه وسلم وقال يا سان ما تب قالوا يا رسول الله والله
ما تدري ما سان فغيرانه اخلق باب بيتي فافلق يكي فيه فاصل اليه رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا سانك
فقال يا رسول الله انزل الله عليك ان الله لا يحب كل مختال فخر والله لا يحب الظالمين ولا يحب السوء
قوي قال است منهم بل بنيس حبيدا وتقبل شهيدا وانه فلانك اعد اليه سلام فالت فلما كان عليهم النجاة
خرج مع خالد بن الوليد الى سبيل الكذاب فلما التقى اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم فاستمعوا له
ما تب سالم مولى ابي جعفر ما بكذا كما قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ثم صعد على منبره
حجرة وحمل عليهم القوم فشبوا حتى قتلوا وكان على ما تب يومئذ درع له فبسه فزبره ربه المسكين فافقه
فيما رجع من المسلمين ما بم اذا اراه ما تب بنيس في ساراه فقال اني اوصيك بوجهي اكره ان يقولوا
انما علم فتنصه الي لا فقلت امس ربي جل من المسلمين فاخذ درعي ومنزله في اقصي العسكر وعند
جنازة فرس بسن في طوره وقد كفي على الدرع برمه وجعل خذ البرمه رجلا فالت خالد بن الوليد فزبره
بعث اليه ربي فياقده اذا قدمت على خليفه رسول الله صلى الله عليه وسلم فافقه ان علي من الدرع
وكذا وفلان من ربي عتيق وعلان فليكن ان تقول انما فتنصه فاني ارجل فالدن الوليد فافقه فبعث
الي الدرع فطره الي خبار في اقصي العسكر فاذا خذه فرس بسن في طوره فخط في الجا فاذا السراحد
قد خلوا فزفوا الرجل فاذا خذه برمه ثم رخوا البرمه فاذا الدرع تمتها فاذا به خالد بن الوليد فلما
قدموا الى بيتهم حدث الرجل باكر بر دياه فاذا دوصه بعد مو ولم يعلم احد من المسلمين حبه وممن يحب

غير ما ست فيتموه بما ساء عنه فباد قال كتب الي عمر بن الخطاب بن المونين رجل السبي المحبته ولا يعمل بها افضل
ام رجل السبي المحبته ولا يعمل بها فكتب عمر ان الذين شتموه ولا يعملون بها اولئك الذين سبوا من اهل بيتي
لم يحفره واجر عظيم ومن عمر بن الخطاب قال من قرص فلان يوم من مراكب الطل ومعه كتم سره وكان طراد اليه
افترسه كان ليل عليه وفيه امره انك على الحصة حتى ياتيك من ما يملكك لا تظن بطل عرفت من فملك
سوء وانت جليلا في الخير محاد اكثرهم في اكثر الاله ان فانهم جنبه عند الرعا ودهه فذا البلاذخ
الى حوان على قدر انتقوى ورسا ورفى امرك الذين يكافون السد من عبد الرحمن بن عوف من حرس مع عمر بن
الخطاب عليه باند من فمينا يمشون به الم سراج في بيت فانظروا اليومونه اذ اباب مجاف على قوم لهم
فينا وارس رفوة وخاله فقال عمر اخذ بيد عبد الرحمن بن عوف الذي بيت من اذا قال فذا بيت رقة
به امية بن خلفت بهم الا لا شرب فاشرى قال اري ان قد اتينا ما يخرى السدونه قال السد ولا يمشوا فخذ
عيسا فانصرف عنهم وتركهم وقعه السجى اعمر بن الخطاب ففقد جلاءه اصحابه فقال لابن عوف ان اطلقني الى منزلي
فلان فظفر فاتيتم من فوجد اباه مغتوبا وهو جالس امرانه تصب له في اناء فسا دل اياه فقال عمر له
سوت ما الذي احدث في فقال ابن عوف لعمر ما يدريك ما لانا فقال عمر احب ان يكون هذا الجسر
قال بل هو انت فبال وما التوبة منه فذا قال لا تظن بما اطلعت عليه من لاهمه وانا تظن في نفسك التبرائ
الضيقا وعن الحسن قال اتى عمر بن الخطاب رجل فقال ان فلانا لا يوافقك فخذ فقال الى لا جديك شرب
يا فلان انت بهذا فقال الرجل يا ابن الخطاب ذابت بيننا الم بينك السدا بحسب فوجدنا ما نطلق
وقه نور الكندي ان عمر بن الخطاب كان يحسن اليه منة من الليل فسمع صوت رجل في بيت يتعني فوطيه
فوجد عنده امرأة وعنده خمر فقال يا عدو الله اظننت ان الله يستكره ان تست على محبة فقال
وانت لا امير المؤمنين لا تعجل علي ان اكن عصيت الله ووجه ففقد عصبته ان في ثقت قال ولا تحسبا
وقد عسرت وفاروا الالبوت من ابوابها وقد توت علي ودفعت علي عبيدا من وقال الله
نجا لا يدخلوا ابوابا حتى تستأجروا وسلموا على ابوابها قال عمر فوجدنا عنكم من خبر ان عوفت عنك قال عمر
مغني عنه ومنه وعمر السد كان العرب تخدم بعضها بعضا في الاسعار وكان من الجابر

وخرجوا بغيره فماذا استيقظوا من ذلك ما قالوا ان هذا النوم فاقطعوا فقال آتيت رسول الله
صلى الله عليه وسلم فقال ان لي بكاء في رجلي ما لك السلام وسمعتك فقال ايها اينما نجا آفقا يا
رسول الله يا فتى ايند ما قال لي اخيكا والي نفسي الي الذي يري بيننا يا كذا فقال فاستترت انا بامر
الله قال مرة فليستعد لكا وفتح يميني الي كبريتي في رسول الله صلى الله عليه وسلم كان في سفر ووجه ابو بكر
فارسوا الي رسول الله صلى الله عليه وسلم سائلا في طحا قالوا سبقتك اللهم استبعا قالوا امين يا نبينا
والا اللهم بعد من ذام فقال لهم صابروا الذي كرم قالوا يا نبينا الله انما قلنا وادنا تضعيفنا
عولتي وكتب الله اقولوا اخرج الهم الرجل فاجزى بلادي قال فجاء ابو بكر فقال يا نبينا الله طاهر على محض
استغفرني فقال جازي فقال يا نبينا الله طاهر على صوابي واستغفرني فقال عن عاتق قالت لما حضرت ابا
الوفاء قلت قل لي عن يستحق العوام نوم قال ايها مي فقهه لا راى قال ابو بكر فاجازت بكرة التي لك
وذلك مكانه من هذا فقام العوج واخر الموت عن عبد الله بن البهي مولى الزبير بن العوام قال لما حضر
ابو بكر مائة من اشد غلظت عاتق من ذابيت افاضل يا نبينا الله فقهه الفقه اذا حضرت يوما وهذا
الاحد فقال ابو بكر ليس لي لك يا نبينا ولكن قل لي وطلعت سكر الموت بالحق ذلك ما كنت من هذا
من هناك الله فرجها ان كل من هذا ما بين وشبهه قال ما بين ميوذبا الي امر الله رسيه شهيد
شبهه ما غلظت عن عمر بن الخطاب في فقهه وادبار السجود قال ما بين عبد المطلب وادبار التهم فاز
كذلك في الخبر عن ابن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اما اول من تشق عنه الارض ثم ابو بكر
ثم عمر ثم ابي البقيع فنبشرون مهي ثم انتظر اليه كنهه واما ابن عمر جرم تشق الارض عنهم سراعا
الاية فمن سعيد بن السري قال جاء صبي التميمي الي عمر بن الخطاب فقال اجزني عن الذاريات وروا
قال هو الربيع ولولا اني سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ما قلته قال فاجزني عن الحامات
فروا فقال لي السحاب فقلت اني سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ما قلته قال فاجزني عن
الطالوت لهما قال بي السفن فلو اني سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ما قلته قال فاجزني
عن المقسمات قال من الالاية ولولا اني سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ما قلته ثم امرت

[illegible]

يا رسول الله ان في الطير ما عرفت فقال انك تعلم انهم ينزلون في الارض والسموات فكل واحد منكم
 يكون رسول الله صلى الله عليه وسلم ان في الطير طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم
 منها من لا يمانه من طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 من دون ذلك فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم
 والارض لا يتوكل على شيء الا على الله تعالى او على ما علم من الله تعالى فكل واحد منكم يكون له طير امان
 واما رعد الله تعالى فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم
 ليس بمانه الا ان كان من طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 من غير كسر انهم قد رعدوا فقال فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 فان قيل في ذلك ما يكون فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 ان رعد الله تعالى فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم
 يا خليفة كماله من طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 خليفة كماله من طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 كنت انما رسول الله صلى الله عليه وسلم فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 لغني رجل فقال عيا كماله من طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 انك قال ان رعد الله تعالى فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 مني فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 فقلت يا خليفة كماله من طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 المظهر من قازلت بها حتى ما ونيها فقلت يا خليفة كماله من طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 رعدت يا خليفة كماله من طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 في السموات والارض من طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان
 حتى بلغت كماله من طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان فكل واحد منكم يكون له طير امان

رسول الله صلى الله عليه وسلم في قوله لا يستوي منكم من افق من قبل الفتح يقول من هم
وقالوا انكم اهل العلم ووجه من الذين افقوا من بعد معنى اسلموا يقول الربيع ما جركم لم يجر وكم لا عد الله
الغنى وعن قتادة في قوله استوي منكم من افق من قبل الفتح الآية قال كان قوله واحد بما افضل من الآخر
وما انت افضل من الآخر كما كانت النفقة والقدر قبل الفتح فتمت مكة افضل من النفقة والجمال
بعد ذلك وكلاهما افضل من الاخرى كانت النفقة والقدر قبل الفتح فتمت مكة افضل من النفقة والجمال
سبنا واسمار الى البحر ففقدوا احوالهم فاعلموا انهم فيهم قالوا بل انهم لو انهم افقوا من قبل الفتح
فيما ادرى اللهكم ولا نصيصة فصلت هذه الآية بيننا وبين الذين لا يستوي منكم من افق من قبل الفتح وقيل
ادرك العلم ووجه من الذين افقوا من بعد وقيلوا انهم فيهم قالوا بل انهم لو انهم افقوا من قبل الفتح
قالوا من جاء مع رسول الله صلى الله عليه وسلم عام الجدي سنة عام المدينة حتى انما كان عطفان قال رسول الله
صلى الله عليه وسلم فيكم ان ياتي قوم تفرقوا عما كنتم من احوالهم قلنا يا رسول الله فيكم قال لا ولكن هم اهل المدينة
هم ارق اشد وجالين قلونا قلنا ايم منهم ما يا رسول الله قالوا لو كان لا عد لهم جليل منهم وبيت نفقة ما ادرك
بالكم ولا نصيصة الا ان هذا افضل ما بينا وبين الناس استوي منكم من افق من قبل الفتح الآية وهذه اشياء
الاخبار في تفضيل الفداء من صاحب النبي صلى الله عليه وسلم عليه من بعدهم فقولنا ان كان بيننا وبين رسول الله
فيهم من بعدهم من خوف كلام خالفه عبد الرحمن بن عوف فيسئلون عليا يا ابايهم سبقتهم فاجابهم فبلغ اخيرا
صلى الله عليه وسلم فقال دعوا لي اصحابي فوالذي نفسي بيده لو انهم منكم من قبل الفتح منكم من قبل الفتح منكم من قبل الفتح
اقولهم وعن يوسف بن عبد الله بن سلام قال سئل رسول الله صلى الله عليه وسلم انهم منكم من قبل الفتح منكم من قبل الفتح
رسول الله صلى الله عليه وسلم قالوا انهم فيهم قالوا بل انهم لو انهم افقوا من قبل الفتح منكم من قبل الفتح منكم من قبل الفتح
صلى الله عليه وسلم لا تسبوا اصحابي فوالذي نفسي بيده لو انهم منكم من قبل الفتح منكم من قبل الفتح منكم من قبل الفتح
ولا نصيصة وعن ابن عمر قال لا تسبوا اصحاب محمد صلى الله عليه وسلم قطعا لم يسمع من احد من خلق الله من انهم
عن ابن مسعود قال ما كان بين المسلمين وبين ان يقاتلوا الله بهذه الآية لم يمان الذين آمنوا ان يقاتلوا
الذين كفروا الا الذين سبوا وعن ابن مسعود قال انزلت الآية الذين آمنوا ان يقاتلوا الله بهذه الآية

اقبل بعضنا على بعضنا في بني النضير ما يفتي صنعا عن ابي عباس قال ان الله استبطن لكم سبلها عز وجل
 علي راس تلكه عشر سنة من سزاها وكان قال الم بان للذين آمنوا الآية فمن العشر قال لا قدم اصحاب
 رسول الله عليه سلم الا سنة فاعلموا من اهل النضير ان الله استبطن لكم سبلها عز وجل
 ما كانوا عليه فموتوا ففترت الم بان للذين آمنوا عن ابي الدرداء قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 فر من بينكم من اثار من الى اخرها فانه الغنة على نفسه ودينه كتب الله له بها ما اذا مات قبضه الله
 شهيدا وقلده الآية والذين آمنوا بالله ورسوله اولئك هم الصديقون والشهداء عند ربهم قال
 الله عز وجل يدبرهم من امرهم الى اخرها فموتوا بغيرهم في الجنة وعنه ابي الحسن عازا
 سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول وموتوا مني شهداء ثم قال النبي صلى الله عليه وسلم والذين آمنوا
 بربهم اولئك هم الصديقون والشهداء عند ربهم وعنه ابن مسعود قال ان الرجل يموت على فراشه وشهود
 ثم لا والذين آمنوا بالله ورسوله اولئك هم الصديقون والشهداء عند ربهم قال النبي صلى الله عليه وسلم
 الشهداء الذي لو مات على فراشه فعل الخير يعني الذي يموت على فراشه فلا ذنب له وقيل مجابا قال كل مؤمن
 شهيد في الدنيا ثم لا والذين آمنوا بالله ورسوله اولئك هم الصديقون والشهداء عند ربهم وعنه عمر بن
 الخطاب قال كل مؤمن صديق وشهيد ثم فر والذين آمنوا بالله ورسوله اولئك هم الصديقون والشهداء عند ربهم
 وعنه ابن عباس قال الذين آمنوا بالله ورسوله اولئك هم الصديقون والشهداء عند ربهم
 ثم اجوزهم وقوله الصغار في قوله والذين آمنوا بالله ورسوله اولئك هم الصديقون والشهداء عند ربهم
 صد يقين ثم قال الشهداء عند ربهم يعني اجوزهم عن الطعن في الآية قال لا يفتي في السيرة في السماء
 كل يوم في زمان ثم يفرسها بها اهلها فاذها ارسله اقله امره وقدره كذا في يوم كذا
 من شهر كذا من سنة كذا في بلد كذا امره محبة في التحليل والرزق او المصيبة في المصيبة والعامة حتى
 الربا يافق الصغار يتعصب بها وقد كان لها كرامة ثم نجوا واما معنى ما سطره كبره عن ابي نيرة قال في
 امره عمر بن الخطاب يقول لها غنة وهو يسير مع الناس فاقه فقهه فافتد لها وفي متبا وفتي
 البها راسه ووضعه يد على منكبيه فافتد فاجتاد وافتد فقال له رجل يا امير المؤمنين صل على

[illegible]

[illegible]

الاسلام والرجل وامره واحد فمن بقى اياما راعي بحبل صفاء طمعه منه الا ان هو بمكانه وعن الحسن قال
كتب علي بن ابي طالب ان اعطيت الناس عظيمهم ارضا قتم قلب البهامة فقلوا وبقي يحيى كبر عكبت سيدنا
منهم الذي افاض الله عليهم من علمه لا لئلا هم فاستمروا في حله للعقار البهاية الذين خرجوا
من ديارهم الى آخر الاية قال هؤلاء المهاجرون تركوا الديار والاموال والايام في العسائر وخروا
وجاهدوا في سبيل الله والاسلام على ما كانت فيه من سنة حتى لقد ذكرنا ان الرجل كان يصيب الجمل
بطنه فيصير صليبه الموضع فاما الرجل فخذ الناقة في السائمة ومار غير ما وعينها في فؤاد والذين نبوا
الدار والايمان الى آخر الاية قال هم هذا الحي من المهاجرين اسلموا في ديارهم وابتنوا المسا قبل قوم ابيهم
الله عليه وسلم يستقيم احوال الله انما اعلم في ذلك فان الطائفتين الاولين من هذه الامة اخذوا
لنفسائهما وابتنى الله خطيئتهما فذكر الطائفة الثالثة فقال والذين جاؤا من بعدهم يقولون
ربنا اغفر لنا ولإخواننا الذين آمنوا فاما امرؤا انما يتبعوا ولا صاحب النبي صلى الله عليه وسلم ولم
يؤمروا بالمسلمين في ذلك قال فصل الله المهاجرين على الاصل فلم يجدوا في صدورهم حاجة قال الله عز وجل
انهم قالوا وصي الطيعة بعدى بالمهاجرين الاولين ان يعرفوا هم ففهموا وخطيئتهم منهم واوصى الله
الذين نبوا والدار والايمان من قبل ان يجاء النبي صلى الله عليه وسلم ان يقول من تحسبوا يقولون مسلمين
فمن بعدهم ابي وقاص قال الناس طاعت من ازل قد مضت منزلتان وبقيت منزلة فاحسن ما اتم
كما يكون عليه ان يكونوا بهذه المنزلة التي بقيت ثم قرأ للعقار المهاجرين الذين خرجوا من ديارهم
والايمان قال هؤلاء المهاجرون وهذه منزلة وقد مضت ثم قرأ الذين نبوا والدار والايمان فبذلك الاية ثم
قال هؤلاء الاصلاء وهذه منزلة وقد مضت ثم قرأ الذين جاؤا من بعدهم يقولون ربنا اغفر لنا ولإخواننا
الذين سبقونا بالايمان ففهموا من هذه المنزلة فاحسن ما اتم كما يكون عليه
تكونوا بهذه المنزلة عن الصحابة في الذين جاؤا من بعدهم الاية قال مردا بالاسمعة عليهم وقد علم ما
عن عائشة قالت قال الله عز وجل لا يستغفر الله لهما ولا لغيرهما من الذين آمنوا ثم قرأت هذه الاية التي
جاؤا من بعدهم يقولون ربنا اغفر لنا ولإخواننا الذين سبقونا بالايمان عن ابن عمر انه سمع رجلا وهو

[illegible]

أما محمد صلى الله عليه وسلم دامت على عروهم فاصبحوا اليوم طاهرين عن السابغين يريدون قال كان
الذي ذكره في القرآن يوم الجمعة في زمن رسول الله صلى الله عليه وسلم والابوكرد وعمر وعائشة
عنه ان ينادي المادي اذا جلس الامام على المنبر فلما تبايعت للسكينة كسر النداء حدث النذر الاول فلم
يحب الناس ذلك عليه وقد جاء عليه حين تم الصلوة يعني قال فجلس في زمان عمر عظمي فاذا خرج عمر وجلس
على المنبر قطعوا الصلوة وقد تبايعوا فاجل عمر على بعض من يبايعه فبايعهم موقتهم ووراهم والمؤمن
يؤمن فاذا سكنت المؤذن قام عمر فسلم فلم ينظم حتى يفرغ من خطبة عن عرفة بيانا قال راي عمر من
خطيب ما يكتبوا فيه اذا نودي بالصلوة يوم الجمعة فاسعوا الى ذكر الله تعالى الى على عيسى بن ابي
البحر بن كعب قال ان ابا اقرنا للشيخ اخرا فامضوا الى ذكر الله عن الحسن بن علي بن فضال فاصحوا
الى ذكر الله قال ما يبي بالشيخ على الاقدام وقد نبهوا ان ياتوا بالصلوة الا عليهم سكينه والوفا
لكن بالقبول بينه وبين الشيخ عن جابر بن عبد الله قال نبينا النبي صلى الله عليه وسلم يحط بجمع الجمعة
اذا قدمت غير الدائمة فابتدأ الصحابة رسول الله صلى الله عليه وسلم في اقم بين فيهم الا انهم لم يزلوا
انما بينهم والابوكرد وعمر فانزل الله واذا رادتي اربعة اولوها انقضوا اليها الواحدة والآخر السورة وعمر بن
نبينا النبي صلى الله عليه وسلم يحط بجمع الجمعة اذا قدمت غير الدائمة فانقضوا اليها وتركوا النبي صلى
الله عليه وسلم فلم يبق مع الا يربط منهم ابوكرد وعمر فزنت هذه الآية فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم
والذي نفسي بيده لو انها يوم حتى لا يبقى معي احدكم لساكنكم الوادي بارا من طاعة الله والخطبة
رسول الله صلى الله عليه وسلم فابا والابوكرد وعمر وعثمان وان اول من خطب على المنبر معاوية بن ابي
سفيان عن الشعبي قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا عهد المنبر يوم الجمعة استقبال الناس
فقال السلام عليكم ومجد الله ونبي وقوا سورة ثم يجلس ثم يقوم فيخطب ثم ينزل وكان ابوكرد وعمر
يعفوانه في قفلة يزيد بن ارقم فيما انا اسير وقد حضرت ابيهما انهم اذا لما في رسول الله صلى الله عليه
وسلم فترك اذني وصيحتي وجمي ثم ان ابوكرد وعمر فقال لك رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت
ما قال لي شيئا الا انه عرك اذني وصيحتي وجمي فقال البشرا اصحا فرار رسول الله صلى الله

صفتها لا يدري ما الذي رغبوا انهم اشبهوا بنفسها ما بينهما وبين تسعة اسمهم فان استبان حمل في تلك الايام
امر تسعة اسمهم ولا حمل بها اخذت تلك اسمهم بعد ذلك ثم علت وهو عبيد بن الحارث بن عيسى بن
علي بن طائفة بن زيد بن ثابت قال في رواية اخرى ان سنان بن سنان قال في رواية اخرى ان سنان بن سنان
والطبيب او روى عن علي بن عيسى لم يدخله من تلك كانت قد علت في سنان قال سنان بن سنان قال في رواية اخرى ان
عبيدة بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك قال في رواية اخرى ان عبيدة بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
بعض بها اذا هو اخذها فاسمها بن عبد الله بن الخطاب بن مالك قال في رواية اخرى ان عبيدة بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
اول هذه الآية فيقول في سورة من سورة ومنه قوله فليخفي عما آتاه الله من امره عبيد بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
لعبيدة بن الخطاب من المراتب التي كان فيها قال في رواية اخرى ان عبيدة بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
الخطيب اصحابها النبي صلى الله عليه وسلم في بيت خضت في يومها فحدثت خضت فحدثت يا بني الله كانت
الي سنان بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك قال في رواية اخرى ان عبيدة بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
فالت على امرها وقال لا تذكري ذلك قد فكرت في ذلك فالت على امرها قال في رواية اخرى ان عبيدة بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
كلها فليخفي ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كثر من خبيثة واهار طائفة من امره عبيد بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
الي بعض ازواجه حديثا قال دخلت خضت على النبي صلى الله عليه وسلم فقال ليها اني خبيثة حتى انك
تبت في ذلك انك على الام بعد ان بكر اذا انا مت فذهبت خضت فاجرت كانت وعين طائفة بن جابر
قوله واذا من النبي الى بعض ازواجه حديثا قال اسر اليها ان ابابكر خليفة من عبيد بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
فان لا واسد ان المارة الي بكر من بني الحارث بن عبد المطلب قال في رواية اخرى ان عبيدة بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
وابو عاصم ولبا الهامس عبيد بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك قال في رواية اخرى ان عبيدة بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
ابن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك قال اسر اليها ان ابابكر خليفة من عبيد بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
ان جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك قال في رواية اخرى ان عبيدة بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
في قوله واذا من النبي الى بعض ازواجه حديثا قال اسر الي خضت بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك
الي بكر من بني الحارث بن عبد المطلب قال في رواية اخرى ان عبيدة بن جابر بن عبد الله بن الخطاب بن مالك

قد جاءنا بطيان الناس بعدني يخافون ان يقتلوا فخرج مسلم عن عبد الله بن عباس قال حدثني عمر بن الخطاب قال ما اقبل
 رسول الله صلى الله عليه وسلم ساراه وقلت فقل ان يوجب الجلب فقلت لا علمي في ذلك اليوم فقلت على ما سمعته
 فقلت يا بنت ابني بكروا لي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم قالت مالي وكني ابني الخ
 فقلت على خمسة فقلت لها يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم وانه فقلت
 ان رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يحبك الا انما اطلقت رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال في خزانته في السرية فقلت فاذا انا برما عظام رسول الله صلى الله عليه وسلم
 فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 وسمي وسمي فدايت به باربع اسما فقلت فقلت على رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 الي لم يقل شيئا قلت فاني اظن ان رسول الله صلى الله عليه وسلم لم يزل في حبس من اجل غصنة وانه لم يزل
 رسول الله صلى الله عليه وسلم لم يضر عبقها الا فرب غصنها فرفضت صوتي فادما الي بيده ان ارفه فقلت على
 الله صلى الله عليه وسلم وسمي وسمي فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 في خزانته رسول الله صلى الله عليه وسلم فاذا انا فقلت من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 محلي فابتدعت عيني فاني اظن ان رسول الله صلى الله عليه وسلم لم يزل في حبس من اجل غصنة وانه لم يزل
 فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 وسمي وسمي فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 في خزانته رسول الله صلى الله عليه وسلم فاذا انا فقلت من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 محلي فابتدعت عيني فاني اظن ان رسول الله صلى الله عليه وسلم لم يزل في حبس من اجل غصنة وانه لم يزل
 فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 وسمي وسمي فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 في خزانته رسول الله صلى الله عليه وسلم فاذا انا فقلت من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا غصنة اذلي من ثراك ان تودي رسول الله صلى الله عليه وسلم
 محلي فابتدعت عيني فاني اظن ان رسول الله صلى الله عليه وسلم لم يزل في حبس من اجل غصنة وانه لم يزل

١٠٠

۱۶۴۱

ما عليك ان لا تدري ما لا يبالي به لا يدينكم من هذا الكتاب فاعلموا به وانتم تعرفون فكلوه الى ربكم
 عمر بن الخطاب في قوله واذا المودة سلت قال ما بيني وبين قاصم التميمي الى رسول الله صلى الله عليه وسلم
 فقال النبي واددت ثمان ثمان ثمان في الجاهلية فقال النبي صلى الله عليه وسلم اعطى عنه كذا واحدة رقبته
 فكان النبي صلى الله عليه وسلم بل قال فابدين كلوا واحدة بدنة فمات السنان بها سيرة عمر بن الخطاب في قوله واذا المودة سلت
 قد ذهب قال ابو الربيع نزوح نظيرة من البراءة ربيع العقيق ثم قرأ الحشر والذين ظلموا وادوا بهم دفعنا
 بن ابيهم عن ابيهم قال لما نزلت في الشكر كنت قال شرا لي على بعضنا اعترفت قال بن ابي الخضر بن
 الى ابي عبد الله قال ما سمعنا هذا قال يا امير المؤمنين يا ابا عبد الله في الحسن فظن عمر محضه معه
 في عاتق الرجل قال فاعادته فقال عمر ارضي وارضى فغضب عمر بن الخطاب عليه روجه فمات محمدا
 لا تحت الغضب ما كنت من عمر بن الخطاب في قوله يا ايها الناس ما عرفت برككم الكريم فها
 اعطوه وادعوا عن ابيهم بن عاتق في قوله من اهل من قدم عليا من اصحاب النبي صلى الله عليه وسلم مصعب
 بن عمير وارسام مكنون فماتوا بقرآنهم ثم جاء عمار وبلال وسعيد ثم عمر بن الخطاب في قوله ثم جاء
 النبي صلى الله عليه وسلم قال ربي اهل الجنة فرحوا بشي فرحهم الله به حتى رايت الوفايد والعباد
 في ارسول الله صلى الله عليه وسلم قد جاءا فاجابا حتى قرأت سبع اسم ركب الابل في سورتها عن ابي عمر
 الجوني قال عمر بن الخطاب اربع ففقت وفودي الاربعة فقبله هذا امير المؤمنين فادى فانا الزا
 من من الغزو والامتنان وركب اديا فلما رآه عمر بن الخطاب فقبله ففقت ففقت ففقت ففقت
 ذكرت قول الله عاتق فافقت فافقت فافقت فافقت فافقت فافقت فافقت فافقت فافقت فافقت
 قال قرأت عند النبي صلى الله عليه وسلم يا ايها النفس المطمئنة ارجعي الى ربك صنية مرضية فقال ابو بكر
 ان هذا الحسن فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم اما ان الملك سيقولها لك عند الموت عن مسلم بن عامر
 قال سمعت ابا بكر الصديق يقول قرأت عند رسول الله صلى الله عليه وسلم هذه الآية يا ايها النفس
 المطمئنة ارجعي الى ربك صنية مرضية فقلت ما احسن هذا يا رسول الله فقال يا ابا بكر اما ان الملك
 سيقولها لك عند الموت عن النبي صلى الله عليه وسلم قال بن ابي عمير

[illegible]

الحشر الاول قال هر رضي الله عنه ومن اين علمت قلت خلق الله سبع سموات وسبع ارضين وسبع
ايام فان الدهر بدو في سبع وخلق الانسان من سبع وبكل من سبع وسجد على سبعة اعضاء والطواف بسبع
سبع والجامع اسما ذكرنا فقال عمر رضي الله عنه لقد نطقت الالف لم تكن في مكان فتاوة سير يد عمر ابن الخطاب
في قوله ويا كل من منعه قال هو قول الله فابتننا فيها عبا وعبا وقضيا الآتية وعن علي بن ابي طالب
رضي الله عنه قال لما داند عرضت عمر على القيام في شهر رمضان قيل وكيف ذلك يا امير المؤمنين
قال اخبرني ان في السماء سابعة عظيمة تعال لها عطية القدس فيها ملائكة يقال لهم الروح وفيها
الارواح وفيها قناديل بعد الله بها ذنوب اربهم في الشدول الى الدنيا فياذن لهم فقامرون بمسجد يصلي
فيه ولا يستقبلون في الطريق الا دعواتهم فاصابتهم بركة فقال له يا ابا المصعب فخرنا بالاسم على
صلى نصيبهم البركة فامر الناس بالقيام عن ابن عباس قال اجل الى عمر رضي الله عنه لسانه ففعل عمر سطر الى
مرة والى رجله اخرى بل يرى عليه من النور ثم قال له عمر كم مالك قال اربعون قال ابل قال اربع
قلت صدق الله ورسوله لو كان لابن آدم وادبا من ذنوب لا ينفي انزلت ولا علة خوف ابن آدم
الا التراب يتوب اليه على منتهى ما في فقال عمر رضي الله عنه ما هذا فقلت كذا افراني الى قال فزينا
اليه فزنا الى النبي فقال يا يقول هذا قال الى كذا افرانيها رسول الله صلى الله عليه وسلم قال انما تنبأ
في المصحف قال نعم وعن ابن عباس قال قلت يا امير المؤمنين ان ابياتهم انك تنزل اليه كذا
آية لم تكنها قال والله لا سالت ابيانا انكرت فاذن فلما صلى صلوة الغداة عدا على ابي فاذن
وطرح ردا ساقا وقال نزع هذا انك تنزع ابي تركت آية من كتاب الله لم اكتبها فقال اني سمعت
رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لو ان لابن آدم وادبا من ذنوب لا ينفي اليها وادبا لانا ولا
خوف ابن آدم الا التراب يتوب اليه على منتهى ما في قال فكتبها قال لا اهلك قال فكان ابيك
اقول من رسول الله صلى الله عليه وسلم اقرأكم منزل عن الله قال منها ابو بكر الصديق باكل مع النبي
صلى الله عليه وسلم اذا انزلت عليه من جمل مقال فنة خيل نيزه ومن جمل مقال فنة ستر ابره فزع ابو بكر
رضي الله عنه يده وقال يا رسول الله اني لرا ما علمت من مقال فنة من ستر فقال يا ابا بكر ما تري في

[illegible]

[illegible]

فصل پنجم

میگویند و در صفات غلبه یا تعدیل یا طبیعت و همین مانند آن اخبار میکنند و میکنند که به قاطعیت
 از این قضا که انبیا نمی توانند که و اما در حدیث مفهوم عظمت و فرامردای مسلمانان خدا می نام
 تفاوت خانه حجت و سو بن اسلامیه معتبر می دانند و چون عاقلی این معنی را برای انبیا و غیره می بیند
 خود را در نفس معنی که در میان فرزندان واقع است را آید و در معنی می بیند و در حدیث انبیا و غیره
 معنی را معنی را معنی می بیند با قاطعیت و در حدیث معنی می بیند که یکی جای دیگری نیست و در حدیث
 او را گفته و در حدیث مراد از وی یاد می آید برای است برای قصد این است در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 یا به آن حضرت علی علیه السلام پس که با دانه نماند و حکم او را نماند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 فضل است پس در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 را و کار را در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 قضا با اصلا نیز از حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 گفتگوی امامیه در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 است حدیث امامیه و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 معنی می بیند که در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 میگویند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 یا به آن دگر می کند و اما معنی معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 از حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 و حکم عاده مستقیم است و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 شخصی گوید امر در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 امری از باران هم دیده شود و حکم می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 یا به آن حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث
 بودند آنرا می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث معنی می بیند و در حدیث

نمی شود که اقدام بر آن کند ظاهر آنست که این سلسله شروع از خلیفه است و دست مراد را پس از حد
 شش من اتفاق بادشاهی را بر مملکت قائم گرداند بادشاهی او صحیح باشد خود را امام باشد و آنست
 خلیفه باشد از حضرت محمود غزنوی را خلیفه ساخت و خلیفه است و بعد از او و ملوک و اعیان
 امام و حکم می یابند و بعد از آنکه بهر صورت باشد پس نهجست ملائمت با سیر نبی باشد پس
 سلسله خلافت را این خلافت را فرستاده و در دو جانب بر عدالت و عدل و در معنی ندارد و
 چون این نکته مذکور شد بر اهل سخن مهم خلافت را که بهر دو صفت آمده معیار و ایم معیشت باشد
 که شما به معیار علی علیه السلام و کارهای که به معیار علی علیه السلام و سایر در معیار میگردانند
 دین و جهاد الهی و امرای خود را در احای علوم و بنیاد اقامت ارکان اسلام و قیام عدل
 و اخلاق و آنچه باین قبیل غفلت دارد و بهیچیک از عهده ما واجب بر آید و عاصی نباشد و معادل آن خلافت
 جابر است که بسیاری از احوال مخالف شرح بعمل آرد و از عهده واجب بر نیاید و معطل گذارد بسیاری
 از آنچه می باید که تا آنکه عاصی نباشد در خلافت خود و مثلاً اقامت حدود میکند و احای علوم دین نمی نماید
 یا اقامت بوضعی میکند که شرح بآید حکم نفوذ و کجای جمع می شود و بجای آنما حوارج می یابند و این
 مانده و از مرید پیدا کرد که دن آن لازم قیام شخصی بخلاف راسته تصور نیست راسته عقل و باطن
 و ذکر و سلاطین سمیع و بصیر و علم و عدل و شجاعت و درای و کفایت در حرب و علم و دیران
 صفاست بداند عقل معلوم شود که تحقیق مقصود خلافت بغیر آنها ممکن نیست و سینه سینه و صفی و کبر
 صفات مزید گردانده است و آن خلیفه است تا سبب واقع نشود با خدا و در پی اسرار باشد
 نمی بودند الا از پی اسرار و سبب لادای باشند یا بهیچیک از غیر آن همچنان شخصیت صلی علیه السلام
 لازم گردانید که خلیفه از فرستادن نبی تا نبی یا غیر نبی تا نبی و در استراط فرستادن حکم است
 که انموضع تفصیل آن برخی یابند متوال اگر صبی یا زنی یا جالبی غیر محرم غیر کافی را بعد از
 پدر او خلیفه سازیم و علماء را بر احای علوم دین و برای قضا و احتساب و کبریا گردانیم و امیری
 حافظ را به نوعی کسی و مجرب و شک و ادان اعدا امیر فرستادند و ایندی و یکی را که طرق

زکوة و مزاج مبداء و مضب مال بر سر دی سناست و تقسیم بیت المال در حقین شومان و غیره توزیع
 از نیم امور سلطنت منظم شود بخیر و جور باین صفات در خلیفه حواری که نیم نفیض احدی اگر چه باین
 دین نهند از میان ببرد از نیم دین علماء امرار و دوزار با نیم متفق شوند و با یکدیگر مخالفت ننهند
 و عیو و موکوره در میان آنگاه امور سلطنته بشیر علییه منظم می خوانند و در پیش خلیفه در و
 تجا از جمیع شوس غیر عامی که بولت عقد برادر کند که شک کند اند یا بر بولت نزدیک است
 است شوی که در میان ایشان واقع شود و انقیاض بر زمین زدند و اکتفا اند سبب یافت
 این وجه مفید و نایب است در غایت و اتفاق در طبایع و اتفاق بر صفات که تقسیم
 عقل را به نفعی که بیک و دو و چهار است و بر او دارد و بر آن با کرده جنگها و کارهای عده
 درستی بنزد و این محبت است از اجلی میات حکمت سیاست مدن چون در این امور بر اعمال
 عقلیه نیست بلکه در عاده موجب نفع معنده با وجود مصلی یا باید بدانت که این عزیز
 ناقص یا این زن بی کار نمی آید وجود و عدم او مساوی است او خود نمیداند که شریعت و مصلحت
 است تا در ای مواضع شریعت و مصلحت است و مخالفت آن تمیز نماید یکی را ترجیح دهد و از دیگری
 سنی فرماید و اعماد در هر فن بر اهل انفس کردن و خود معقله محض هرگز راست نمی آید و کار
 نیست یا اگر معتمد در عالم از همین هیبت ناشی شده و اگر تسلیم این شخص ضرر در افتد العز و راستی
 انخطورت باطله سنگ است که خلیفه چون نصف این صفات فاعله باشد یعنی از شریعت یا بجا مبر
 پیدا کرد و است هم در لحکات و هم در افعال چون بر خلافت رانده و صفی دیگر نامه کیم و گویم که
 خلافت رانده فاعله مرجع آن نسبت خلیفه است به بجا مبر زیرا که از این خلافت رانده شرط کردم
 در تحصیل آن زبانی باید افتاد سرخی نیست که آن خلیفه عین بجا مبر نخواهد بود تا سر و وجی و از این
 تفاوت صفت او باشد بلکه از صفات امتیاز صفی که اکثر است بعضی بجا مبر از جهت بجا مبر
 نمونه اوست و ظل اوست از آنکه در باز نسبت معتبر انجا نشد در اوصافی است که بجا مبر را با بجا
 بجا مبری باشد مثلا انحراف علی اند علی سلم اجل باس بعد و بجا مبران در جمالی تفاوت بودند

بسم الله الرحمن الرحيم وسم باعتراف چامبری باشد و نامش می بود و سایر اجناس را
بی بار این پس شش بهشت چامبری نخواهد بود و قول ما با عیار چامبری نام است چنانچه مثلا
که چامبری به چای نام می خوانند زیرا که چای نامش است از جهت می و چامبری که حضرت صلی الله علیه و آله
آنحضرت را عیار دادند باز شش بهشت چای نام می خوانند و نامش است از جهت می و چامبری که حضرت صلی الله علیه و آله
عین او حاضر فلان زیرا که در شش بهشت چای نامش است از جهت می و چامبری که حضرت صلی الله علیه و آله
پنجگاه و ملاوت قرآن و مانند آن باشد و اما حاصل است شش بهشت و در بعضی از اصحاب
که در این شش بهشت در بعضی از اصحاب و در بعضی از اصحاب و در بعضی از اصحاب
ملاوت مطلق است با عیار چای از جهت چامبری نامش است از جهت می و چامبری که حضرت صلی الله علیه و آله
که حضرت کریم می تواند دانست که آن شخص از طبقه علایمی است پس نه از طبقه سفاه و وسطی و از
طبقه علایمی بدو می تواند بود یکی با عیار شش بهشت چامبری و در عبادات و مقامات سببه و احادیث
متممه ذکر این را و این اسلامی مثل بخت و بهای و می تواند دانست که اگر آن شخص در وقت شش
خود از این وقت عالمه و عالمه حیل و کسبا با چامبری مناسب است که با نامش است از جهت می و چامبری که حضرت صلی الله علیه و آله
و مجله و از وی دیده شود و می تواند دانست که اگر داعیه علیه برای نام مواجد الهی در قلب او در نزد
او از سطح نفس پیوسته و برکت محبت او و اگر برکات داعیه علیه در احوال و احوال او دیده شود
و می تواند دانست که اگر داعیه علیه در میان چامبری است او در احوال و احوال او دیده شود
و قیاس و اشیاء که در حقیقت شش بهشت را و دانسته شود بعد از آن حقیقه نبوه را از آنکه علامت است
نمونه نبوه است شش بهشت باو لیل بدی باید که نکند چند نویسیم نکته اولی تفسیر نموده نقد است
معنی تقدیر اندازه کردن غذای تن برای هر روز اندازه نهاده است هر نوع را خلقی است چنانچه
و صورتی است خاص و احوالی و اخلاقی است و اما ایامات جلیه که در میان صورت نوعیه و خاصه طایفه
متولد می شود این قضیه در از است و آدمی افضل انواع حیوانات و عقل و اراده و ادب و انواع غیر
از انعامات شخصی نوع او است و در نفس آدمی قوه نهاده قوه ملکیه و قوه بهیمی که از وی خلق

[illegible]

[illegible]

در صورتی که معلوم شود صورت زاهد در نزد گفته ناکه خلافت ظهیری در دو طبقه است
 و هر یک از آنها است برای اقامه دین و بطریق کتب معتبره یا بجا آوردن صفاتی که بر پیغمبر حق دارد
 پس چون گفت که راده الهیه متعلق به عالم دکیه معتد به حاکم ترقی که در تحت و تحت افعال
 و در خارج و تفاوت است که علی شود و الهیه تکلیف افعال و سایر مضبوط افعال است
 و از او در این دو معنی پیغام شخصی از است و پیغام و دعا علی اعلام دین پیغام در ظاهر
 است و در ظاهر و افعال معکوس بود بسیار است و از این خبر است که در صورتی که گفته شد
 با نفس پیغام بر سر است و در ظاهر او موافق و موافق و انواع کرامات و معالمت که باقی
 مال خصله با عبارت رفته عالمه ساخته شود و دین نیز موجه باشد لابد صحیح و قطعی باید که مولا
 باشد با صورت پیغام بر اگر پیغام بر در است خلیفه لامحاله با د ساوه خواهد بود و اگر در مرتبه و زاهد
 لابد خلیفه همان صفت خواهد بود در پیغام بر خصوص صورت از پیغام بری خارج است و در خلیفه خصوص
 و افعال و تفاوت است که به نسبت صورت و معنی هر دو آفتخا نام خلیفه پیدا کرد و است چنانکه خلیفه
 و اولی صفت است و در ظاهر و در ظاهر و چنانکه خاصه از عوارض با به لا عیبت و از صفات خصله
 و در آن حکم بر ملا که گفته مصلحتی باشد موقوف حکم که مجموع مصلحتی غلق دارد و خصوص آن علامت
 سرعیه است که مخصوص طاعت غلق دارد و شایسته آن که پیغام بر مصلی الله علیه و سلم چون در حد
 در نفس قسری او رنجند و وی تنها بود و برای او و اهل و انصار مطلوب باشد تا پیغام بر در حیات
 او اقامه کنند و بعد از وفات او واسطه باشند در میان پیغام بر است او چون در ازل و الازال
 مرتبه قدر پیغام بر است او ممکن است جمعی کما واسطه بودند و در پیغام بر در امت خود با اعتبار
 مناسب جبلیه و افعال صافه از این چنانکه پیغام بر بوصف پیغام بری در آنجا معین است و آنجا معین
 خلافت ممکن است و این در ازل و الازال بر این نوشته اند و در خارج همان معنی بر روی کار آید
 و بعد انتقال با نام خود و صحیفه نور الیکان منقرض ماند و ما امره با قبل فی ذلک المعنی در وقت زمان آمد
 تا روزی که باید چون مگر گذرد که این دولت سرمد را چون خلافت ظاهر و باطنی محقق شود و

در خلافت امام مرتبه است از ولایت دایم نبی است و لا ینبئ بنبوة و لا ینبئ
امم که حکم الهی است و در این مکرر علی صاحبها الصلوة والسلام و تجدید شریعت اوقایم فرموده است
مراتب اند و خلافت خاصه جامع این مرتبه است نسبت به تحقیق خلافت خاصه چون غیره خلافت خاصه
منتهی شده عالم استغفار از ابدان و از عطا باید کرد و از سر و نفسها باید آید که آن انوار الهی است
کبریه و نبویه است باید بر دوا و فراموش شود که اینها و آنکه نصف اند و یک سه و آن است
اما در صلوات بر او صلوات باید فرمود تا در منتهی خلافت و انبیا است و از آن در هر حال صلوات
حد و در کایه نکتته چهارم آنکه حضرت کریم صلی علیه و آله و سلم را صلوات عطا میجویم که ما کنیم
خلیفه خاص و جامع صلوات علیه السلام و صلوات بر او صلوات می باید که متعین باشد بدو اگر چه صلوات
ما صلی علیه و آله و سلم افضل اینها و در شریعت او انوار شریع الهیه و کمال بر وی افضل است
سما و بر پیغمبران کما بی صورت با و در میان بروز میگردند مانند حضرت اود و سلمان علیهما السلام
و کما بی صورت اخبار مانند حضرت در کربا علیه السلام و کما بی صورت زاهدانند حضرت یونس و حضرت
نحو علیها السلام و در هر صورتی خدای تعالی این شراعی و غلبه و عزیزی که امت میسر معبود است از کون
انقاد عطا میفرماید آن غلبه و آن انعام نبیره بدن لحمی آن میجو و عذاب الهی در میان آن شریک
کماله و چنانکه بدن استخوان نفس میباید و حیات این غلبه و عزت معاد و آن اخیای عظم و نیاست
اینان بدن نبوة است و عذاب الهی و فتح غیبی که ما افشا کک تمام با بیغفر که الله ما تقدم فله حقب
و لما فرود و نبوت کویا حقیقت نبوة در بسط کرده حرکت میفرماید مانند ظهور حرکت مادی در حرکت
شیر و آب که از آفتاب میزدند ما به شیران و لی شیر علم جنت است از با باشد و مبدع ظهور نبوت
بهترین پیغمبران جمیع بعد در باد ساری و عبرتیه در بد پس صورت نبوة انحضرت صلی علیه و آله و سلم
مهم آمدن مسلمان بعد کرد و صلی علیه و آله و سلم انمیخی در کوه متزاید شدن گرفت تا آنکه صورت اقبال
به سر رسید مانند ریسیدن از بدن یا قریه از قری بعد از آن مامور شدند بهجرت و مسلمان از هر جانب
موفق گشتند بهجرت و دنیا برای جهان پدید آمد و معنی نباست و تیره فوج و فرزند روای افزون شد

[illegible]

بنا بر آنکه صلوات الله علیه و سلم امتیاز یکایک باشد خواهند داد و احکام را بایک گرفتنند
تا حدیکه بادی و نسیان از چهار راه گشتند باز در میان امت آنحضرت صلی الله علیه و سلم تعطیل از هر طرف
و در هر عصری بی راجع از قرآن توین بخشید و بر حق را بغیر قرآن میسر داشت و انفعاله را بجا
مدت نماز که دانید و قوی را بغیر وی و فضا فایز نمند و در میان خلق از حق الله تعالی
دار اگر کسی دل را نماند استند باشد باندگاری الهیه از هیچ خدا بخیر نیست و در هر یک
و آخر از حد اول و انهار پدید آمدن سرخا و نوزاد از آن حد اول و انهار پدید آمدن سرخا
روز هفت میل که نور خدا در او ایضاً فی اللوح العلی من العمل و انیکه و محفل السما پس از وقت
آنحضرت صلی الله علیه و سلم پنج سبزه ازین قبیل بود که بعد از وقت از میان قلب برگ میخیزد علیه
و سلم همیشه جویند و بام آفاق رسید و من این چنین تعقل و خطای شریعت بود که در وقت اول
نابت بود و در حد در راه انجلی ملک گشته نزل فرموده شد این را در بار عقل توان گفت از
طبیعت بلکه رانی العین می باید نمود و شرفی در صورتی صبر نیز میسر است باری که انجلی که آنحضرت صلی
الله علیه و سلم در آن نشسته اند اگر علوم الهیه که روز و شب بر قلب مبارک از آن مازان صفت نشاء
میسر نمود به توحید علامه بعد از آن معاد و متصل بنیای افعاله سلوات الله علیه و سلم و چون بعد
سیدند و امان علم که در سرند پس از آنحضرت صلی الله علیه و سلم احکام و حکم مفضل تر از آن گردید و احکام
طریقه ادای صلوٰه و زکوٰه و صوم و حج و اعیان و منیات و کجای و طریقه زیارت بدن
و آداب محبت علی اکبر و جویان فرمودند بعد از این در مرتبه مرتبه سیوم که آخر مرتبه مرتبه است باقی
ماند و این مرتبه سیوم در قسم است کسی که بحضور جابری توانست بوجه الله تعالی از غیر این مرتبه
الهیة انرا مؤخر داشت تا ملها ما معنی خلاف هیچ مرتبه تمام شده و آن جمع فرائض از عین و لطف و مدد
و مال آنکه بن الله فزین محبوب در جهان تنها جماعیه در آفاق سیوم یافت و در روز از حفظ و آفاق
بر کافه مسلمین معنی کردید و قسمی است که بحضور حضرت جابری صلی الله علیه و سلم ممکن نمند که بوجه آید
لا بد بعد از صلوات الله علیه و سلم متحقق نمند و آن تقسیم احکام آنحضرت صلی الله علیه و سلم که بوزن

[illegible]

در حکمت ندانند که این فعلی مختص با آن جناب است از جهت نبوت صادر شده پس راه اتالی
در آن سده و دست و جیب نمائند از آن یکی از جهت احسان است پس حسنی است در امان اقتضای باید کرد و
سعی در کفایت آن می باید نمود و دو باب نسبت به نبوت و غیرت مانع کمال امتیاز میکرد و چون
از آنجا که صلوات الله علیه و سلم اقتضای نمود و مردمان از نظام مراد از امور کردند از حدیث که اینها
احسان است بر محسن است و اقتضای آن باید کرد و سوره مخصوص جنایات و قد تبت و سعی در
نمود بود مخصوص با نبی است و گفت در سیرت و فراسات عام و سعی است که مردم از آنجا سطر از آن
حضرت صلی الله علیه و سلم نمی توانستند از آن طریق و مردمان سار و دون العبد و الحال و اندک محبت رسول
که با فعل آنرا خدا فی الیه که می یازد نسبت او بسیار خوب و شایع و در مقام سیرت چون فی برون
و علمای اهل حق با محبت رسول چه معنی دارد و نسبت او بسیار اینها صورت بدو ایستاد است
بدون تو سطر خلفا است نمی آید پس هیچ افراد است با عباد با این امور می یازد و بواسطه با جمل سخن
کوتاه تشبیه آنحضرت صلی الله علیه و سلم در محدث نبوت بغیر قیام خلیفه بپادشاهی عالم بسط کرد
فوالفرقین بپادشاهی مرد و جانب زمین که فاسد در دم و ماحول آن باشد سیرت و همچنین غیر جمیع
و در وقت همه بطریق در اساطیر آن و جمیع اسیر بلا و ده آن و بدون احوال و در بر بابی از ابواب
غیر سیرت است همچنین بدون افاده جمله از مسایل مسائل سیرت نکته تبیین در بیان آنکه
تشبیه با پیامبر صلی الله علیه و سلم با اخبار استعدادت و ملکات که مصدر افعال و احوال آنحضرت
صلی الله علیه و سلم بوده است و چه صفت می باید که باشد و ایجاد و دقیقه است که فهم آن از ضرورت
این محبت است بلکه از مهمات اکثر مباحث کلامیه دقیقه اولی خلق اشیا بواسطه آنحضرت می است
علی مانده بار داده اختیار نرود یک اهل حق پس بخارج تولید غلات و توفیق که بعضی اشیا را بر بعضی
میشود و سبیل جری و فاداست عالیة الله چنین جاری شده که عقیق و چه بعضی اشیا مخلوق کذا و
کذا خلق فرماید اینجا قدم قوی تغزیده است در هر استدلالی که با سبب سبب است حاصل کنایه
بسبب بر اسباب است و این تشبیه بهم رساند که افاضه اشیا بار داده فاعل مختار است بطریق

ایجاب و تلبیس پس تامل با سبب و سبب خاص و بالکلیت نمودن کرد و این شبهه را در
مصلحت دنیا و آخرت همه موقوف بر استدلال از اسباب و سبب است و بالکلیت تمام در میان
دانشا چرا که میباید استعمال و ادراک میکنند و تبعاً با عدل و ابرار بعلی آنکه آنحضرت علی اند
علیه السلام در حدیث مذکور میفرماید که اسباب است که را ملاحظه میفرمایند و بی سبب خاص میگردند
و این است که از میان بر شمشیر و رعد بیکبار افتد و فایده و منفیگیان شوند و تفرقی خلفاً در مورد
عقوبت و عسارت پس از آن باب فصلی نهد محققان شوند بجا که با اینهمان عظیم حق است که
توقف است بر اسباب و عسارت و خلق میوای بار آورده فاعل مختار نیز امر حق هرگز تعلیق
بر او ندارد و عقل او کمالیست که از جانب است او را که در یک لحظه خلق مانند او را در
مسکات حق را از تفصیل از ما در دقیقه ثانیه در مایه رای دانسته میشود و ادراک که از اسباب
و مسببات مانند سپس قایلان بخدا و در قطع را فایده نهد چه حریق عاقله ممکن است همچنان
سپس قایلان با بیجا نیز اگر آن فایده قطع نهد نه بر آرد در عالم کون و فساد یقین بآنکه
همین اسباب بایند لا غیر و با آنکه وجود مانع و انتفاء شرط مستثنی است علی کثرتها و انتشار
میسر نیست مع هذا فی نفس الامر اعتقاد جانم در بعضی از او حاصل میشود بلکه در بعضی مع هذا یقین
نیمه هم میرسد و این سخن بجهانی مانند که اغلاط در حیا است مع هذا در بعضی مع هذا یقین و این
میکرد و سلامت مواد و صدور اکثر اظفار غیر متیقن مع هذا یقین در بعضی امور پیدا میشود
و احوال مجاز و اشتراک و تخصیص عام و مانند آن در کلام مجتهدان قایم مع هذا یقین مع هذا
خطاب سریع حاصل میگرد و اشتراک این معانی متکافیه است و در حدیثی است که حدیثی است
نقد بر او در بعضی جاها حاصل میشود و یقین بآن محدود نیست میگرد و من حیث یدری او را
یدری چون این دو دقیقه مذکور شد بر اصل سخن رویم افعال غنقه متعارفه از نفس با طافه
پیدا نمی شود تا آنکه آن نفس را سخن باشد مناسب افعال و احوال این بهمان
مانند که مستعمل گفته اند که با علم بر وجه اتفاق دلالت میکند بر آنکه موجود آن عالم است و در حدیث

تأنت و حکمت و تاملت به خلیف مجاهد مصلح الامم علیه السلام که مصدر اربعه قسم افعال است
بصورت مجامیری از غلط دارند لابد است از آنکه در غایت لطافت و کمال هر وقت و در وقت نه در وقت
مؤنه و اقله و فاعله و مفعوله و اجتماع این دو قوه و اصطلاح هر یکی با دیگری نیز بر افعی داشته باشد
تا اینکه خلاف است آنکه هر صلی الله علیه و سلم نبود از غمزه است که قوه عاقله در مجامیری است
خلف مشرک و صدیقیه و فرات صاف که سبب اصابت کند و بگوید عاقله بطین نه سبب اصابت
از قال و رای ادم و فو افند با قوی ای در اوقات بسیار از غمزه است که فو عاقله در مجامیر
عقل است از معانی و مستحق و در عطف صلا و محنت و همچنین چون از معانی با آنکه فو
در حق او گوئی دیگر که آن شیطان غیر منظره و از غمزه است که فو عاقله در وقت
در مجامیر مجامیر است که در اوقات غمزه و فو عاقله است که فو عاقله در مجامیر
عالیه است که کلمات خارج و فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر
علیه یافته شود و خلیف است که از سبب مجامیر در دست کند که آنکه سر بلند فو عاقله در مجامیر
آنکه داعیه الهیه افعل و قبول کند از سر حقیقی نه از سر تعلیه چون درین داعیه مخفی است بر کلمات عجیب و
کارهای او ظاهر شود و سیوم آنکه سر خود را بر عالم ماجها الصلوة و السلیما چه در احکام چه
در مجامیر و در آنکه نسبت افعل و قبول است نسبت مجامیر باشد و فو عاقله در مجامیر
فد سرب و فو عاقله در مجامیر که سرب فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر
در سرب و فو عاقله در مجامیر که سرب فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر
را ابلجی میکند که مخالف ملاه فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر
عذای تبارک و تعالی است دیگر آن با انواع منافقانه پس آید سخن با تمام ماند و حق درین باب است
که صدق مجامیر است که فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر
ایست قائم است به سبب فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر
شکار وجود و ایها استیغفر النفس فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر و فو عاقله در مجامیر

اعتقاد نموده است و بنا بر این از فکر جدا افتاده و ادعای رسالت نموده است یا تلقی کرده است اما بوی الهی
 و داعیه باز از خود فرستادن اگر چه موافق شده باشد و اکثران با بنیای سابقین اعتقاد بر سر
 باقی دارند چون معجزات فارق و دیگر کلمات صحت یابان معلوم کردند چنانچه از هر طرف صورتی نمود و توان
 باطل را باطل دانستند و این نیز در اصحاب چنانکه آنجا میفرمودند چون این دقیقه گذشته باصل حق و علم غلیظ
 و انقیاد کلمات باید که مانع هر شک و تاکیان بدانند که خدای تعالی تمام افاضه خبر فرمود که اینچنین
 ملاحظه را بنمای بر ما نصیب یافته آن آیه که گفته یاقم الاموات ذریه سکنین من بکم و بقیه ما ترک
 از روی و اگر کاروان اما آنجا که تعلق بر ادعای دارد در وجه اتفاق مدار شود و اگر آنکه نفس باطله
 علیه السلام بچند صفت که هر دو در این است ایام شخص و شنیدن و صواب هر یکی با در تفویض امور
 ظاهر است و مدد عقل که همیشه در حق است و از آنکه دیگر فرستاده معنی لطیف که باطن کان قد
 زای و فیه بعد از که بسبب یاد است که امور و فاضله هم می آید اما که کافی کند و در واقع شود و در عقله
 و از هر یک باید تعلق عظیم بطنی بود اذ کنت ذاری نفس فاعزیزه فان صاد الراي ان شرودا اذا
 کنت ذاری فکر و از رویه فان من الراي ان تعجل و محمل این استباه غیر فرستاده معنی خبری است
 و این معنی هر کسی که صحبت ملوک سیده باشد یا با یکی از این را دیده مخفی نخواهد بود دیگر بحث کار کما
 نه بحث مکتوب چون کاری پس آید مانند فرد کایا مانند دوسری در حق را و در این باب
 دیگر گفته شدن خود را از زبان زان لسان میگوید نیز بر هر بهلوی تابع و منت باید یکی
 راه بردار بحث که با بر در فرستادن باید ز کفار و تجزی و معرفت انجمنی خود بر و غیب
 بنیت و خبر غیره و از آنرا تعبیر خواهد کرد و غلط بنیان محسوس بر تسمیات کواکب خدا که ولادت
 اعلا و می نمود و اینجه علوم و بحیرت که از آن نمی فرموده لهذا غیر از آنجا از اسرار است
 از آنرا بنیان و جهت دیگر نتایج است که توسط است در میان شهر و چین دانسته باشد و هم که متوجه
 است در جرات و محمود و حکمت که مد و وسط است در هر سه و غفلت و عدالت که نسبت در هر یک
 مناسب آن حالت بر نفس فاضل شود و انکسار فی هذه المباح بطول اما آنجا که تعلق بجزیره و از

بره و اتفاق صادر شد که خلیفه عالم بکتاب درستی و تقوی آن نعم خدا و او غنوه باز شد
هر حکمی و هستی نیست او با خاتم بر انداخته عزیمت با جمیع مستقل و آنرا خواست و رزیده و من شکست
از اول او جو سیده و آنکه خدا این علوم ندارد و دیگر از راه افکار فرماید. حاکم بری که بعد است
نبی باید از وی صفت است بی و من و الطفت او با علوم و احکام او در تعلیم علوم و در خود و در
ابواب غریب منظور نظر او بعد و اینجا در قبض است از آنرا نیز باید فهمید در طریقه حدیث علم و احکام
المطلوبه و استقامات شخصی است که در آنجا که بیان خواننده خود محال دارد و چیزی که نمی در آنجا که
تقوی در آنجا که خدا که قصد در این مطلب است قصد در اینجا که تمام اینها است که باید در آنجا که
در مقصد بیان که هر از هر چه که در این مطلب است در آنجا که هر که در آنجا که در آنجا که
از چنین صفت او میجوید و آنرا احکام که ما را است تقوی در او بر این اتفاق صادر شد که
الکلیه از متوسطه که فطره الله التي فطر الناس علیها غایب است ساختن ما را و هر که است
فارق و موافقات عالی و راست باشد و اینجا نیز در قیاس است ملاذ فیه سابقه قصد فی العلم مطلوب است
در میان بهیمت و ملکیت معلای باید کرد و نه ملکیت را مطلق بیکار که استن و نه از بهیمت معلای
منع کردن و آن حد وسط است میان معلی و معلول است و در سلسله علیم اینجا غلط کنی و بفرقت
تمام معرفت کردی و حده و معرفت تنزلات محسوس و خفیه و معنوی فلسفه در تقریر لمبات
استیلا بعد از حد وسط بر دست که هیچ روی نیست حتی که در طریق ما را است نهایت اندک
باری نشان چون این بحر گفته شد بجهتی دیگر فامضت از این تحت بشو تهذیب نفس که حیا اعزوی
با آن موقوف است بلکه سعادت در این با آن مربوط و موقوف تواند بود یکی استعدادات لغوی که
آن گفته است دیگر برکات نازل از نزد یک خدا تا به یک و تمام با بر سوابق اسلامی بیشتر از
کسب خداکان و استعدادات ایشان آن را یکم فی ایام و هر کم نجات الا فتوحوا لهما در این
نوع در بر ملتی علاقه میباید در طریقه ما جالب اعظم آن برکات افانته بجای هر صلی الله علیه و سلم
در وقت عزت دین خدا آنها چون افخرت را صلوات الله علیه و سلم محض بر حمت خود بسوی ما است

انجکاب علی الصلوة والسلام من نهال بعد که امانت او علی الله علیه وسلم بر خاسته که چون بخواهد
 است و هر که حاضرند از آن بابت قریب بفرستند و نه از آن بابت که هر که بخواهد
 از هر ارباب و سبب از هر چه که در جهان ادا مقدم تر در صف خداست و هم تر حال الله علی
 لا یستوی بینکم من الغنی من قبل الفقیه و قال اولیک اعظم درجه من الذین یأخذوا منه بعد و یأخذوا به
 تا که و انما لا یستوی الا در بین المؤمنین غیر اولی الضرر و المجاهدون فی سبیل الله با ما هم
 و انفسهم فضل الله المجاهدین با ما هم و انفسهم علی العاصیین درجه و کلام الله علی فی فضل الله
 النبی و علی اهل عیدین و اعطاء و بجات منزه و مخفیه در حق و کان از غفور و رحیم و رب العالمین
 که مراد تو ... الا کلام الله وجودش و انفس با و دی بجات و در یک ساف و حیرت از آن با و صدق
 حجاز از بعد از مؤمنان و الدین که قبل از حجت : که سرور ایمان مطلق شدند و هر که عالم آنگاه با عباد
 و ارباب و انکار و در مسجید و در احد و حدیبیه حاضر بودند کوفی سلطنت را بودند و چون با تمام آن حضرت
 علی الله علیه وسلم صورت علم متشکل شد متشکل معنوی که عذراست و معنوی است انجا و در دنیا نیز برآمد
 عالم آنگاه باین اشیاء واجب است که تکلیف حاصل آن حضرت صلی الله علیه وسلم از این اعراب و اولیین است
 و از حاضران بدر و احد و حدیبیه این سری است که ظاهر بنیان بعثت آن نمیرسد بکن و قتی که کتاب
 و سنته بخوانند علی کره از آن قبول میکنند چون بخت و ایضا که منشا بیجا باشد بوجه بسیار
 عالم شود و لطف نیز در کار تمام اختیار بدست او و بدست تمام شمس حکمت مخصوص
 هر لطف جهان آفرین حاضر کننده مصلحت تمام را بنو و خلافت بنو و محض تهنید بغیر
 جامع حاضر نیست بلکه برکت است عالم برای تمام عالم که در ضمن تهنید بغیر انجا و بدید آمده و از
 میان غفور و رحیم چون شنیده از باب گویم است غفر غفر با تشبیه بر سوره ای معتدل است
 که از این مرصع عالم را اصلاح فرماید یا بار الهی عظیم که خط خط زد و کان را از انجا یاد نگذرد
 در طریق ماضی و معاد و خلافت خاص از میان مردمان حیا که شش خلق بیجا بر حق از
 میان مدعیان نبوت بجا نیست شمس است و این بسیر غلام سیر الله علی عجبان معرفت است

[illegible]

خواند و در لایل قسم کافی میسازد از اینجهت است که خلق غافلند و باطنی نیست باطنی عقائدات
میشود و معانی را با او نمیدانند و اینرا با منظر امانا نکند گفته شد در مروج و لایلی مستند
مخالفه باشد و اول اینجهت بیان کردیم فرقی است از امر انبساط که پس از این و لایلی نیست به نحوه
و در ایامی بسیار است که حدی قافیه و از حدی قافیه خواند اما چون خلق را میگویند
بند و بند قافیه در این نیست و شریعت ظاهره و باطنی در این است که طریقه نفوذ کرده اگر انفس و لایلی
و در این شریعتی را چون هر قافیه و لایلی و انکار و لایلی و دیگران نمایی و اگر فطریه یکی بر دیگری افسرد
عالم هر را از افکار لایلی در این مرتبه خواهد بود و با عیار را بر این است و بسیار است و در تصور
ما را از این است که در این البیة خلق با از دست با شد و فرقی کافی است با این که در این مسوود قافیه و لایلی
حاضری است و با این فراموشی در مقتضی این نوع مختلف می افتد با عیار و ادبی که مسقطه از این
بوده است و بجهت این لازم نیست که هر خلق در این نوع مساوی الاقدام باشند ممکن است که سطحی با عیار
یکو صفت قوی و اعدام باشد و شخص دیگر با عیار و صفت دیگر است و اصل بعد از آنکه یک دور
اصل یا امور پس از این که اینها در اصل خود مستتر است و در اصول لازم نبوت متوافقی و در زیاده
و کمیت بعضی اوصاف تفاوت همچنان بعضی خلق را و این اسلامیه همیشه دارند و بعضی را طبقه با اینها
و در نزد این اتفاق در اصول لازم خلاف خاصه و اینها حضرت قافیه و لایلی است و در مستعدان است
غنی است با عیار بعضی اوصاف جلیله که بسیار است ملک خلق دارد و فرقی است اگر جاهل از آنکه
مومنین و در اصل لازم خلاف عامه همچنان باشند و در زیاده و کمیت اوصاف تفاوت مقتضی
تفاوت خاصه حضرت چهار مرتبه با علی علیه السلام است که صاحب زیاده اوصاف متعلقه با این
مقدم باشد بر صاحب زیاده اوصاف متعلقه شریعت و در حدی و حدی یکی از اینها با اینها صاحب ملک
تو می توانی که اعتبار و زیاده و اینها در این نگاه این نگاه است از این امور متعلقه بحسب تیره و
زهد بگیرد و در عالم بعد از این فایده از مطلوبه بیان کرد چون بمناست ملکات
جلیله که سبیه خدا است را می شناسد که ملکات فیض خود را راه و رسم منزهات و ملکات

اجبار و زور و کینه اند و خبر دادن کیک و عوان ملک دوم اگر برون و در اوصاف ظاهره که در پیش
بنده پیامبر صلی الله علیه و آله باطل کنیم. و اینست آنحضرت صلی الله علیه و آله که هرگز بود از سر نیزه و زرد
و بی صفا و علی و سلم پس عاصیه فردا و امروز را قوی و جوانی است سیوم آنکه آنحضرت صلی الله علیه و آله
بیماری از ادوات عاصیه بلکه سیاهه که در روزی خدمت داشته اند مانند ما می رود و این عاصیه
بر کتله با وجود وجود مهاجرین و انظار و لاج چون این خط نکته گفته شد باید دانست که منتهی کمال
قائم بر هیچی که بر آن کلام علی است بر عصبه و در قیاس آنرا در خاطر بنده ضعیف بخندسته بود و بوفت
من و لا یفرقه و در کتب معتبره و علی این سر که اکثر اناس را بگردان
بر علاقه خط که با خود دارند از استقرار امور و در عاصیه صلی الله علیه و آله که از این اندازند
مسئله عند السطح آنجست که عقیق آن مقدار مستلزم محاکمات ملاقات و در این مقام
فادری در عصمت پیامبر پیدا یا اجاع است هر حوضه بر کشتار که در دایره محبت حضرت در و بوند
مقدور نیست این اگر بدلائل عاصیه عقیق میگویم که آنحضرت صلی الله علیه و آله لابد خلیف برای امت خود معین
فرموده است و اعتقاد اکثر و در نتیجه خلافت علوی در لازم نموده و دوم آنکه بدلائل عقلیه اینست
نمایم که آنحضرت صلی الله علیه و آله برای امت خود خلیف معین ساخته است آن عقیقه صدیق اکبر است و غیر
تم الفاروق تم و دو نفرین بعد از فاروق بنیاد او ان الشروع فی القدره الانی و سیر از سر
در تقریر آن نکته است همه که سرتیبه لایل و تقریر بایع ابل بر معرفت او موقوف است و آن نکته
است که مرادمان از تعیین خلیفه که بوجوب لزوم آن زبان میگویند آنست که آنحضرت صلی الله علیه
و سلم نزد یک وفای خود مسلمانان را جمع فرماید و بر عصبه آن عقیقه امر نماید با علی از افعال همه صحابه
در نیجات اعلی اردو چنانکه الحال بر تخت نشاندن و غیر بر سر نشان معتمد اختلاف می باشد و ادوات
نشری است مثل سایر شرعیات چنانکه بوضوح و غل و نماز و زکوة و سایر عبادات و مساکات و مساجد
و قضیه و جراحت در علم شریعت خود امت را به خلف ساخت به نظر قرآن و اسناد آن ماره و نهی
حدیث و اسناد آن از قرآن و تفسیر اهل حق و قیاس صحیح و عقلی و آلهه همچنین واجب است که

بطریق عام مطلق سازند اما انواع مختلف که تغییر کردیم و بدیم این نکته است که شیخین مستخرج میگرد
 و اما از اهل سنت در حدود آنکه علل وقت خلطها و غیره است که در بعضی چند درین باب وارد
 کنند و اگر کسی از مسکنین بخشد و بی آنکه اخصیست علی السلام علیهم السلام استخفاف کرده و فعلی چند درین
 باب است و از آن جهت نظایر آنهاست که بی آنکه خود را مومن بر نفی عینت عامه کرده و وقت عقد و
 عهد میبازرند و آن اناست که در جلد فتنه مثل و الا سایر اعدای شرعی بر نبوت موجب آنکه قال محمد
 و اما همان کسی محمد بن اسمعیل علیه السلام بن محمد بن رسول الله صلی الله علیه و سلم قال عین سمع کثیر فی
 الصدق فی الصدق این ابو بکر با بی الله و لکن فی المساء فلیلا معان قالها عمر عند وفاته لم یکنک
 ان رسول الله صلی الله علیه و سلم قد استخافت ابابکر و لکن قال عند وفاته ان استخافت قد استخافت
 من ابوبکر یعنی در آنتر که من بوفیر می در وقت نماز رسول الله صلی الله علیه و سلم
 استخافت احد اهل کثان عمر رضی الله عنه عن بنی عمر رضی الله عنه و مراد از آن نفس جانی است که
 کینه است و در بنی بنده باشد یا حدیثی عین یا بتواتر رسیده باشد بکبر می تواند بود که آیات
 و احادیث بسیار از اخبار در قدر بیشتر که استخفاف نموده باشند در بعضی نام این خلطها بطریق در
 و ابهام برده باشند و با هم خلط نفی کرده باشند (قال عزیر قایل و خدا الله الذی انما انما
 و علما الصالحات مستخلفهم الایه یا نام خلط ابرق تعین و قهر بر و و پس و معنی خلطه
 کینه ادا کرده باشند که قال البیضا الله علیه سلم افتد و ابالذین من بعدی ابی بکر و عمر و در بعض
 بر و بطریق و ابهام بیا نموده باشند که قال عزیر قایل الذین ان کما هم فی الدین اما انما
 انما و در بعض ابانم خلط با بر عزیر ان می آیت است کرده باشند و در بطریق ابان و اسامه
 و انحصار با آن معنی کما نموده باشند چون به شبهه انما میهم که در دعای خود دلیل قاطع کرده
 و حجت تکلیف با آن قائم شود و با این نکته سخنی دیگر نیز مندرج میگرد و طایفه در صد و اگر است
 این بزرگواران بعضی تا به یکدیگر پیوسته و در بیان آنکه انجا نص علی است چون بنظر اخصا
 می بینیم اگر کسی به است یا یکدیگر از میان برداریم اما خود علی نیست لیکن آنچه از سارن بار رسیده

قلم و خط است تا خداگان خود استنادهای آنکه اگر از حکام قطعی مسلمین یا نزد خود و غیر
انظرین که ختمی علی بن ابی طالب چون این نکته میرسد بر اصل سخن دیم و بیایم اول استفسار احادیث که
در باب حق و حاکم میکنند آلات ظاهره و اورد بر آنکه آنحضرت صلی الله علیه و سلم اگر و علی آنکه تفسیر
در مودیت و مودعه را بطعنی ادا کرده که رضای خداست یا سخنان از آنهم معنوم خود چون آنکه
راستنا هم بعد از آنکه می نمایم که آنحضرت صلی الله علیه و سلم تفسیر اول و ثانی و ثالث که آنکه یک خود
در این احوال خود در سخنان آن فتنه بر نهی است و کاری عظیم متکلف فارسی در معنی هم می خورد
البته عین مرموز اند و اقل می خواند که در کلام همات را که از او در بیان و در کجاست تمام نماید
سجده ای که بیان عظیم در این محنت و او قلم اگر در آن او سر فتنه آسان نماید و در کجاست همان او
کرده خود بدان است که آنحضرت صلی الله علیه و سلم و علی بن ابی طالب بعد از آنکه صلی الله علیه و سلم و علی بن ابی طالب
نخاسته بود است حرکت البتة نماز کرد که حکم و در معنی که بعد از آنحضرت صلی الله علیه و سلم تا روز قیامت است و علی بن ابی طالب
بر زبان و علی بن ابی طالب جاری شود و آنحضرت صلی الله علیه و سلم رضای حق جل و علا به نسبت بعضی
الوفای و سخنان است به نسبت بعضی بیان فرماید تا منت تمام شود و حق فایم کرد و در آنکه آنحضرت صلی الله علیه و سلم
علیه و سلم به آنوفای مشکف است و در آنکه باو شده نسبت یکی از آنها نمودار کرد و دید و علی بن ابی طالب
و سلم به آنکه در بعضی اوقات خبر دینار اند کسی که بحیث ظاهر می بیند باز حسب تقریبات داده
و احده بیان فرمودند و حکمت مخفی است که به آنوفای مبین شده بالاستیجاب جلال و تفضیل
اگر امروزهای دایر شده باشد سبب بیان رواد با سبب معیشت تطبیق و صفت کلی هر صورت
خاصه دایر شده است اما بیان احزاب پس از حدیث قدیسه فایم نیاز رسول الله صلی الله علیه و سلم مقامات
ترک شایا بگویند و آنکه الی قیام السانیه الاحدیه به حفظه من حفظه و نسبیته نسبیته هم می خوانی و آنکه
و آنکه بگویند من الشی قد نسبه فاراه فاذکر که کانکیر الرجاء و جبر الرجل اذا غارت غلته اذا راه و
منفق علیه و اما بیان آنوفای تفضیل آنحضرت صلی الله علیه و سلم از خلافت عید بنی رضی الله عنه خبر
دادند و از عادی بسیار از مملکت و غیره من آنکه قلم لامرأة ان لم یجد فی ما فی الامر

[illegible]

تذكره فقال بما اجبت به ابو القاسم اني كنونتم من جعلي جميع عم غراه في الحظ الى ان نعم
ترجوه وادخلوا في الجحيم غراه في قال خرج زابات سود من حراسان لا يدان شي حتى تنصب
بالجبار وحق ابن عباس عن النبي صلى الله عليه وسلم قال من اسقام والمقصود المعدي واجر النبي
بن سكره علي بن ابي طالب اذ منى حين ضرب ابراهيم فقال في وصية ان رسول الله صلى الله عليه
وسلم اخبرني بما يكون من اخلاص عبده وامرني بقول المؤمنين والارقيين والاساطين وخرقي
بجدة الاله اساني واجري اني تمك معاوية وابنه يزيد ثم بعثوا من يروان يوايواها وان هذا
مسافر الى بني امية ثم الى بني دارا في سرية التي يقتل بها المسلمين في ذلك في المصالح والخصم
صلى الله عليه وسلم ما خبروا وادنا اهل غزو كبره اسانا ان سلام غزو كند قال غزوة وادنا
رسول الله صلى الله عليه وسلم ما يدقته الى ان تقضي الدنيا بلي من موثقا له نضاعة الله قد
سماه لما باسهم واسم ابيه واسم قبيلة رداو ابو داود وعبداد نذازا داسي نكران من ابن
مسعود قال رسول الله صلى الله عليه وسلم انكم اهل الترك انكم كركم قال اوله من يسلب بيتي وما خولهم اسرو
قطوع اعراه في انفسهم الى الطبراني والوفيم واز واقعه بالكوخان وكنت معنهم خبروا نذازا داسي
كبرة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان ارضا تسمى البقرة او البقرة تسمى لها ناس من المسلمين
اي قال انها فعل يكون لهم عليها بر وكبر لها ناسا فان في آخر الزمان جازت قطوع اعراه في الوجوه
صغار الاعمى حتى تزلوا ساطى النهر فتفرق الناس في ذلك تلك فرق فرق تلقى باصلها ككفر واقعة
لا نذ على تقسبا ككفر واقعة فما علمهم قالا تنذ فينتج الله على بقتيم غراه في الحظا بلي
اي نعيم والمراد بالبصرة بغداد لان بغداد ارض ذات بصرة اي بحارة كراة وبالفتح الظفر في
كلك التفتة فقط وحق برة سمعت النبي صلى الله عليه وسلم يقول ان امي يوفها قوم عرض الوجوه
صغار الاعمى كان وجوههم الحظ ثلاث مرات حتى يلحقهم عزيمة العرب اما على فيقوم
منهم واما النانية فيقوم بعض ويهلك بعض واما الدات فيصططون من بعض منهم قالوا يا رسول الله
منهم قال انك في نفي بده ليرطن فيقولهم ان يحاربوا مساجد المسلمين غراه في الحظا بلي

[illegible]

[illegible]

تجدید و نقص بیرون از شمار است هرگاه برای هر کسی که در آن ساخته است بر کبار اعیان خفته و زند
صیانت آنحضرت صلی الله علیه و آله که در زیر پیشوای بود و در بعد وی و الله علیه و آله علم عمل اعیان خلافت نمود
چرا که نفس این نفرموده است و خلافت ایشان از دور آن بیرون است یا خبر است یا سر اگر خبر است
این ترین مجمع خبر است که من پس ستمه حسنه فی الاسلام کان در ابرو و ابرو من عیان الیه خبر است که سر
جمیع کابرین و جمیع آنکه سببی است در پی آمده اند حاصل است و آنکه خبر است بهتر است یا خبر است که خبر است
محمد را بر هم زدند و امام معصوم را ترسانیدند و سیر نقدیر آنحضرت صلی الله علیه و آله علم امور خیریه اعیان خبر است
که بعد آنحضرت صلی الله علیه و آله علم این شخصیت خبر است و خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
نفر باید اگر خبر است لطف خداست که در آن خبر است و خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
آنکه خبر است و آنکه خبر است و آنکه خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
علیه و آله علم نفاضا میفرماید که بر سر است آن مطلبی که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
و اگر خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
و بعضی خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
و آنکه خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
آنحضرت صلی الله علیه و آله علم تر جان غصبه و آنکه خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
که در وقتی بود و آنوقت است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
و فرمود که خدا را خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
عین الیه خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
و بحساب مال رسیدن مقدور بود و بعد از آنکه خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
افرا کم فافرا و خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
جرا فرموده خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است
الله علیه و آله علم یکایم و خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است که خبر است

میبین کرد این امر چیزی باین کرده اسکان و شرط و ادب فصل سافته مثل این یکم در آن متوجه
میران عفا غوغا میکند که است خود در عین همگامه بسیار دقت بر ظاهر این نظریه در غرض است
مستوجب نام شود و اما نه قوه غضبیه و میان کند و این را غوغا نماید و اما نه طبعی نویسد که انکس
غیرت نسبت بدان آورده و بی انکس این غوغا فاصد پس آنحضرت صلی الله علیه و آله

الانتهی کند و متیان مانند سبیل که از آب سوختنی اند بین عرب بر خاسته باشند و در
اینی نریز که افاده باشند و سود آن مانند عفا فیروز در دست مردم بهر آید، باشد حکمت این حکیم
در اوقات این متشفی میران مناسب فلان که تدبیر معبر عام تا کرده و امت خود نیز نسبی غلیظه سپرده
از نام بگذرد سوال اگر کسی به احکام در شرح بدین شده است بلکه بسیاری از احکام به این معنی
حواله کرده اند لکن طبعی هم از احکام غیر منبیه باشد که جواب یکیم چیزی که در زمان آن حضرت صلی الله علیه و آله
علیه السلام واقع بود و غیر آن با آنحضرت رسید و لا با علی ما کان آنحضرت صلی الله علیه و آله فرموده است
خبر است نقل بر نموده و اگر سر است نه فرموده و الا تفسیر بر نصیحت لازم آید و آنکه محال است و در مقام
عصمت و چیزی که در قریب الحقیقه و قریب حصول بود آنرا ایمان فرموده ای آنچه بعد از وقوع آنرا در ابتدا
با آن نکرد و آن عین و مستحق احکامی که بقیاس مجتهدین صادر کرده اند و اما بعد از وقوع آنرا
قریب الحقیقه و عاقله که تفسیر آن کردیم قریب الحقیقه پس با افاده که بر مافی وقوع آنرا عاقله
او بعد از آنکه میدانست آن بین القلیبتین باز بر قیاس مجتهدین آنرا حواله کرد که عقل تحقیق آن مستعمل
باشد نه آنچه بعد از آنکه باین و تعیین فایده که در زمان آنکه تفسیر و تبدیل نکند و سعی او مفید است
معصومه باشد امری موقوف بر همان لسان غیب که عقل را مدخل نتوان بود و تبدیل نامش غلبه بر صبح
از بیان در رسالت آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم تطویعی بجهل کمال غرضه قابل بود اندی از سبیل
با بعدی و درین الحق لبطنه علی الدین کلا و کوره الکافرون و کما روی عن ابی صلی الله علیه و آله
ما یبوء الاثر انه یسرفه فاسد و الروم فی اول معبد بکله و فی اول قدمه بالادنیه و عند وفاته
و اگر آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم تعریب علیا بآن فرضیه نموده نکند ادای ما دویب نموده باشند

حاشا من و ملک زیرا که شمع ما بر دودم از آن قبیل نیست که بدون نصب خلیفه
نیاید خلیفه ای خلیفه گان که بت میکنند زیرا که برای امداد قوه نفسیه مساعدت سخن با غیر خود
مسئله است و در غیر اختیار برای کسی که باید برای آن موفقی باشد و آن امر بر وی سیر کرد و اظلام
در بر دولت و مقدره الواسع است چنانچه در دود معلوم آنحضرت بعد از علی الله علیه وسلم که پیدا
اینها ازین امتداد امر بر تنم غمزدیده و او ایل این فتنه در زمان شریف طبرستان
سینه از این سو و آن سو شدند و با قطع حد بود که آن جناب و مردمان اگر دست یا خیزد
اسلام را بر هم زنند و سلطانرا استوار سازند و در این فتنه سوادای نصب خلیفه را اند ممکن نیست
و نه هر غرضی که باشد که شخصی عزیز اللهی که ندیده غیبی ای این امر عظیم معین فرماید و دفع ضرر و آ
سود و خفت و عزیز علیکم بالمؤمنین رفوف رحم غیر تقریب غیر و مقید از سر تحقیق میشود و قال الله
یوما انزلنا الواسع لیم ابنت لک ما کان فی سبیل الله اگر درین آیه فهم خود را بخاطر فرما سویی بدانی
که ممانعت با کفار را بدار او و قضا غیر نصب خلیفه اسکان نیست و هر خلیفه با آن قائم نمیشود و بداند
بعد از او و متمیز از او بعد از عفو عام خارج است به جا میری باید که از دفع غیب تعیین آن فرماید و
فتنه اختلاف نظام بنیان در تعیین خلافت مردانند و آنست که نصب فتنه گان بعضی محاسب
عرفیه و مطالب میباید زلال معارف و اطمینان نماید و اگر تاریخ حکومت را بخوانی الله بدانی که در
مثل این حالات مضطر شده اند بعضی بای عزیز الوجه و در تعیین آن با دساره گاهی بدیل بخوم
منتهک میشدند و گاهی دیر و یا استیضاه و گاهی بهر حکمی که بر گهانه او اعتماد داشته باشند
و در زیادت این مقصود از دساره بر دولت و اگر بداند از ای که هر چه رای زدن زلال دساره بعد قبول نموده
و گفته او نیز بد بهر بهلولی تاج و تخت بپاید کی سراه فرخته بخت که باشد بر دفره از روی
تا بداند کفار را بخوندد و در آخر کار بر زود طهارت اطفال معونه و فضل ضعف سلطنت گاه
در دقت میری او و خوابیدن کوفه که باصلی سلطنت فارس بخلاف کینه خواهد بود و گوار
فرستادن برای او در دساره و از انقضی نوران این شیر کفایت میکند و ایاد دقیقه است که اگر

[illegible]

یا عاصی ما مع خلافتت این ملامت بود که با خلافت دیگری با بر خلافت عکس می
 رفتن تا به این مرتبه عزیزان بود و این موافق آن نصیحتی شد که خداوند اگر خدا برای دیگری
 بعد از این تعیین می کردی بلیغ بود و تا می هستند در تصدی خلافت و اعتباری بسیار لازم می
 آید بسیار در کلام خود بفرست قبل از خلافت و کلام افضل است اینا علیه افضل الصلوات و التسلیمات و کذب
 من و انما و غیر از همه اینها و معصوم و اجماع امری بر بر خلافت و در ظاهر اینها از احکام شرع
 عدم می باشد و غیره که بختی از احکام شرعی یکسان است و به اعتقاد علم عقلی و در بعضی و در بعضی
 مناسب است اما در بعضی در کلام بفرست بر خاری که این عاصی با خود در خلافت نشناختن لازم می
 آید که در ذریع علم به است به است و مع و تا و اعتبار بر صافی اهل بیت نبویه و ساجدین و این
 از همه اینها در این ملامت لغیر رضی الله عنه المؤمنین از با یونیک تحت الشجره صلواتی علیهم
 و از لیکن علیهم و اینها هم فنی و می نامیم که کبریا تا خود و کما الله عزیز اعلم و همچنین
 از آنکه اندیشه که این را خلافت و بر می بختند تا بر سر علم باشد و در این از خود بر سر است
 و غیره همچنین از دو و اینها بر سر نیستند با اعانت محض با سکوت و در بزد اگر امانت کردند و ظالم
 و تا به این بر سر که اعانت ظالم ظلم است قال استقام امره و الذین ظلموا و از و اجماع و اگر
 سکوت کردند و است با بر خوف بعد با بجز خوف اگر بجز خوف بعد به عاصی شدند و اگر بجز
 بعد از خوف در هیچ مباح بر سر و انصاف و اهل بعد از عنوان با اکثر است و بعد با قطعی را از این
 اگر جمیع را بعد با اکثر را این مقدمه باطل است با بعد از آنکه چون مباح بر سر با اکثر است و بر سر
 خلافت از بختی که می باشد استخوان صورت نمی است و همچنین با بجز مباح بر سر و انصاف را می بود و اگر
 آن با خوف را بعد بعد از اکثر عاصی شدند با خلافت آن اهل پس این بر سر است به بختی که در است
 و از آن جهت که اگر در بین در خلافت خود با بر سر و عاصی در حق او اباست و اگر در حق او و تا و بر سر
 به بختی است تا از این است که با اباست بسیار با بر سر و عاصی است او اباست اما لازم است که
 به بختی که مع و تا بختی که سید الله عالم شود و در سر است و غذای تلخ از سر بر سر است و اگر سید که

کبریا باینکه بجز خود بجز در ذریک انعامه قبل الوقوع است نزدیک مکرر است الوقوع و بهر تقدیر
حقیه امری بجای بیاید احوال بلیستیم است و اگر بنا بر قصد قصصی است از انرا و کار و مایه و اینها
نکنند و اینها باشد و حواله ان کار از جهت آنکه تقریر و تدبیر است تکلیف نماید و این در سبب است
را که در ان عمر چنین کارهای شسته از وی بطریق آید بجا نماند بجا بلیستیم اما بطلان لازم است در انجست
که جمیع غیر از همین در آیات بسیار ذکر کرده اند که در حق صدیق نازل شده از این روایات
طریق بسیار دارد بجهتی که نزدیک است به جمیع بقرین با هر شکر که حاصل شده و چون در حق صدیق دارد باشد بقرین
صدیق در آن قطعی باشد و در همین آیات بجز در آیات بیست و نهم بسیار یافته میشود که سبب در انجست
صدیق بوده است اول الاستغفاره و تضرع است و اگر چه از انکه کفر و ایمانی است و اینها فی الواقع از انجست
لصاره لاخر ان الله صانع و متحاب و متفان با حقان موافق و مخالف غیر صدیق نبود و دوم در این اول و بعد از
و انست ان یوتوا اولی العزبی و المساکین و المهاجین فی سبیل الله ینفقوا و ینفقوا الا یحبون ان الله اعلم
استغفور ربهم اسأله صدیق با حقان سیم و استغفیر من انفق من قبل النبی و ثانی قال الواحیدی قال
الصعلبی فی درایه محمد بن الفضل زمرت فی انی بکره علیک هذا الله کان اول من انفق علی رسول الله صلی الله علیه
و سلم و اول من فانی علی الاسلام و قال بر مسعود اول من اظهر اسلامه سبطه ابی صلی الله علیه و سلم و بکر
و قد شهد ابی صلی الله علیه و سلم بانفاق ماله قبل النبی فی انا و بیت کبره چهارم ان الله هو مولی و حمیر بن
و صلی الله علیه و سلم قال الواحیدی قال خطای ابن عباس در باب کبره عن ابن عباس ان ابی صلی الله علیه و سلم غلام
غدا و غیره و عن ابن عباس عن ابی صلی الله علیه و سلم فی قوله ینفق المومنین قال صلی الله علیه و سلم
و عن یحیی و صلی الله علیه و سلم ان الله صلی الله علیه و سلم کرمه و وضعه کرمه و فضل لکن سیم احتی اذا
بلغ الله و علی اربعین سنه قال سید و عنی ان اسکر یومک الی النبی علی و علی و الی و ان اعلم
ترغیه و اصاب فی ذریه الی نبی الیک و انی من المسلمین قال الواحیدی قال خطای الصعلبی عن ابن
عباس در الآیه نازل فی الصدیق رضی الله عنه و کان محله و فضاله هذا القدر و بدل علی حقه قوله حتی اذا
بلغ الله ای آخر الآیه و جمیع ان کبره ان الله صلی الله علیه و سلم لم یکن من هذا القول و هو ما ذکر الله

متصف با این صفات نبود پس نهایت بر وی صادق باشد و بدک آنرا که محمد و جعفر و ائمه و اهل بیت علیهم السلام
و ائمه و اهل بیت علیهم السلام از آن جهت که خداوند آنرا آفریده و خلق کرده و او را از علما و اهل بیت
و ائمه و اهل بیت علیهم السلام در یک و آنرا فرود آورده اند مطلق یکی را دیگر تعقیب نمایند و آنچه
از دو حاصل شد اختلاف میسرین او نیست و در حقیقت ایشان را بیان آنکه اگر تکلیف فی الامر بر حسب
الامر که در تاجیه دیگر که با آن خلاف شده باشد میسرین خواهد بود و تعزیر این صواب است و آنست که از آن جهت
که خداوند میفرماید علی الخلق فی الامور بسند عنی الی قوم اولی باین شدید تعالونم و ایستونم و ایستونم
یونکم اند احوال این دو نمونه که اگر تعزیر من قبل میسرین است با اینها حال الواعی اکثر المفسرین علی ان حوالا
نوشته اجماع مسلمین قال راخه و فیج که آنرا در آیه و الا تعلم منهم حتی یأبوا بکرمی الله الی و ان
بنی حنیفه فعل انهم قال ابن جریر بسند عن عمر بن الخطاب قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
تطیعوا البکر و عمر یونکم اند احوال بعضی الخبیث و ان تولوا انتم سوا عطا عنکما کما تولیت و عمر بن الخطاب
محمد صلی الله علیه و سلم فی المسیر الی الله حبیبه یعدکم فی الآخرة عذابا الیها و آتیه تدارک الله فی الخبیثان
اند و خداوند علی طاعتها الخبیثه و علی مخالفتها العذاب الیم استنبی و عده سوره که در آن مستقبل است با و فی
خوابه و اعراب و جهل کما در دعوت و داعی سبب قبول دعوت خواهد بود پس اگر قبول کند دعوت
باشد و اگر قبول نکند محاکمات خواهد بود و این است که حق است و دعوت که بهما آید و اعظم صفات خبیثه است
و خالی نیست از آنکه این داعی یا آنحضرت صلی الله علیه و آله یا انجلی که با مرتضی یا بنی امیه یا بنی عباس
و آنحضرت صلی الله علیه و سلم السید داعی میزند زیرا که خداوند ایشان را میفرماید پس عمر بن الخطاب میگوید
این است در قصه صد سیه نازیده سنه و غزوات آنحضرت صلی الله علیه و سلم بعد از حبس و محصور و معلوم بعد از
بغزوه خیبر بر آنکه کسی از اعراب دعوت ننمود و بغزوه فتح مکه و حنین و این مثال بقوم اولی با بنی
زیرا که این کلمه دلاله میکند بر معایرة این قوم با قوم اول که فرستاد و خالی است از آنکه ظاهر از اولی
با بنی سیه است که به نسبت فرستاده با سیه شده باشند و این معنی در غیر مردم و عجم با نیست و نه مرتضی
زیرا که معانی است و معنی آنرا غرضه برای طلب خلافت بود نه محبت اسلام و تعالونم و ایستونم و ایستونم

بزرگوارند و موت کماست بحسب اسلام خواهی و نهو عباس دعوت نکردند اعراضا و محال را بخیال کفار گاه
 مصلحتی العالیة فطرا و دعوت صدیق اکبر سوره فی ال عمران مفران بعد در ذلک حالتی است بفرقان عراق و
 تمام و مصلحت و دعوت ذی النورین بخیال امامان از افریقه و عربستان و کاهیه مبعوط فی السایه
 پس دست ایشان را واجب الایمان بود و این صفت حلیه ثواب و چون حقیقت این را بد دعوت بکلام
 و هم نام شد جمع احکام این را واجب الایمان را بد زیرا که مشکل بکار اسلام میماند هر دو قول جمع است
 و در سبب آنکه این کرده اند در جمیع احکام و دعای نفی و جوب بقبول این را میکنند در جمیع احکام فلما بعد
 التام فی این احوال و در آنجا که است که خداوند سبحان و تعالی را از ایشان که اندر این دین منسوب است یا
 اندر عدم بحکم و چون اذنه علی المؤمنین و فی علی الکافرین بکار بد و بی سبیل الله و لا یخافون الله لایم
 و لا یصل الله بوجهی را و الله و این علم و این دلالت میکند بر آنکه جماعه محبوبین کاملین مرتب
 بر آنند که در این دین و این دین و زمان متفرقا تکفیرت صلی الله علیه و سلم ظاهر شد زیرا که اسودت و زور
 نکند و چنانچه سبوی وی لشکری فرموده و نه در ایام حضرت مرتضی زیرا که قتال این را باجاء باطل
 انکار و افکار و درین و علمای ذی فکراس و فی امیه نیز باج کی از مرتضی بطریق فنی کسی قیاز کردند
 معلوم از غایب این جمیع رجال و نصب قتال سبب است زیرا که موسوفین صدیق و فاروق و چون
 ایشان بودند و در عرف عام قتال منسوب میبود بخلیفه مرتضی خود حاضر واقعه باشد و اگر صدیق
 و فاروق خلیفه باشند جمعی که با ایشان جهاد کردند با بیعت نمود و با سخنان ایشان را فتنه
 محبین و محبوبین نمی بود و این آیه دلالت میکند بر آنکه انجاء محبین و محبوبین اند و بر مؤمنین
 روا اند و بر کافرین باشد و مجاهد باشند و از کسی شتر رسد و اینهمه و صفات کمال است باز فرمود
 و فی سبیل الله یقتلوا و این دلالت میکند بر کمال فضل و تاهی در شان این است که یحیی و ایام
 خلافت خود را با جماعه ابناء این بعد موضوعت بعد غصبات کامله که حضرت نسبت بهتر از آن مصطفی
 بنیت و مخرج و مصلحت فضل الهی بعد و این معنی لازم است که حق در آن بر افضل الایات است و کلام
 تمسک بر کلام افضل انبیا علیه الصلوٰه و السلام بر تقدیری که خلافت شخص است که از خود با انداز

آنحضرت که رسالت آنحضرت صلی الله علیه و سلم بر پشت برائی اندای بزرگواران و در اواخر
بی شمار که رواه نموده اند از امام عظیمه فی کل طبقه و همه از آنجا است علی بن ابی طالب و شعیب
و سائیدان دلائل میکند بر یکسانی که رسالت است بر پشت پس یعنی با خطی ثابت شده و اگر این
یا سقی و جابر باشند این رسالت باشند و بنامه قدس سره و بنامه ایان علیه میبود و در ده فصل
که نظر بر آن ساجد است اما کتب متواترات مرویه از صادق مصدق از آنحضرت که آنحضرت صلی
الله علیه و سلم در احوال بسیار ملامت این بزرگواران از آیات فیه مراده از آنکه از آنحضرت
نموده و در بعضی از این آیات اگر چه بر یکی خبر واحد است اما چون سنی را ملاحظه کنیم غیر محصور
باشند معنی و یک سخن و آن محبت آنحضرت است در وقت خلافت خویش بآن این محل آنکه آنحضرت
صلی الله علیه و سلم بر ویالطیف فرموده که از آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرموده که از آنحضرت صلی الله علیه و سلم
ای بیکر در مراد است که ما بنده و یومای بی عی فی معای زیر که صلوات الله علیه و سلم و در وجود
این غیر تمام معام آنحضرت صلی الله علیه و سلم مخصوص معین این مردی نه شده و صد باید که طهر
موصوف را با بدست داشته باشند پس است که ذکر ویالطیف و آنکه آن خطای سیده بودند و مراد
آنکه آنقدر از آنحضرت خلافت است زیرا که بنویسند آنحضرت که مشرک خلافت است با آنکه آنقدر
به بیت بنی هاشم مراد داشته اند و در بین مذمت بنیم قرینه و فیرا که هر یک از آنجا که مراد
از آنقدر غیر فتوی و تعلیم است و آن محبت الا آنحضرت است و طایفه دالت بر احباب انقیاد و قوم
را منجهیه خلافت و همین است معنی تشریح خلافت آنحضرت صلی الله علیه و سلم در خطبه بود که است
را بآن قوم کرده فرمودند علیکم بسنتی و سنته الخلفاء الراشدين من بعدی حضور علیها بالانوار بعد
از آنکه ما با همه مذکور کردیم که دالت بر آنکه رسالت بعد آنحضرت صلی الله علیه و سلم صلوات
الله علیه و سلم باشد پس کما فرمودند علیکم بسنتی و سنته الا بک و عمر و عثمان پس بنویسند ایجاب
انقیاد و قوم است در آنچه بخلاف متعلق باشد با بیان در بعضی از آنحضرت صلی الله علیه و سلم
احادیث مستفیضه میروند که بعد وفات وی صلی الله علیه و سلم خلافت نبوة و خلافت رحمت خواهد بود

بعد از آن ملک مضمون حاکمیه متعلق حضرت صلی الله علیه و سلم واقع شد خلافت خلفای از بعد او
بسیر خلفا نشاندند این خلافت بخود و تحت بانه و اگر کسی از این خلفا و یا بنده و یا بنای می باشد یا
ملافت یا خلیفه است بعد از آنکه خلافت خود را از حضرت صلی الله علیه و سلم در احادیث مستفیض
اعلام فرمودند یا که خلافت را سلی را است و معنی نفی کرد و آنرا خلافت خلفای از بعد و جعل نیز
آن دلائل نمیکند زیرا که مطلق ریاست موقوف بر همان نیست پس این خلفای متصرف خلافت
بعد از آنکه غیر ملک مضمون باشد پس خلافت محدود بود و خلافت که منصب و عهد باشد مضمون نمی شود
و در احادیث مستفیضه وارد شده است که آنحضرت صلی الله علیه و سلم روایات و احادیث از صحابه
نیز با انواع مختلفه روایات دیدند از آنکه حدیث سبب اصل اینها آسمان تا زمین و حدیث توطئه بعض
این بعض حدیث آنها موهوم است بر حسب تئوس یا فتنه همان و یا از جمیع شدن اسباب
رای او و حدیث وزن و تئوس المعتبر و دیگر و این همه معبرست بخلافت و این تعبیر و معنی صحیح
وارد شده و در بعضی روایات در بعضی از آنکه سکوت کردند از اظهار خطا بلکه با آن میسر شدند
بسیار بجای دانستیم که خلافت بنیان ظلم و جور بود و آنحضرت صلی الله علیه و سلم در ظاهر صدق و با
امام یازده را ختم و بلا امت دیگری را نمی شناسند پس دلائل میگوید بر اختلاف حدیث و عقلا
آما عقلا از آنجهت که طایفه عاریت بلکه بر تفت نشانند نیز در یک صورت دلائل میگوید بر اختلاف
و عقلا و اولاد می نماید بر امیر و در آن حاکم دادن دلیل منصب و در آنست و این را
حکم عبارات دارند مثل ساریت بدست و سر جای لا و نعم و آماست حدیث از منصب آنحضرت
بعد صلی الله علیه و سلم و بهترین امور دین و دنیا پس تسلیم آن بعدین دلیل باشد بر اقامت او
مقام خلافت را و اما عقلا پس از آنجهت که حق در وقت عهد خلافت مابین همسنگ کردند مؤلف
بر منصفی و ابو عبیده و این حدود و از زمانه حاضرین ردی و اسکاری برین استند لایزالند
پس گویا هم استصواب استند لایزال شوند و اگر امر روز در دلائل این فعلهای فایز کرده است
در عصر صحابه بنیادی بود و مثل این است بر آنکه مختلف میوه دلائل او با خلافت و عقلا است و عقلا

حضرت صلی الله علیه و سلم سایل را فرمودند ان لم یجد فی ما فی ابی بکر و ابن زبیر هیچ است در آنکه خلافت
بعد از خودت صلی الله علیه و سلم صدیق را می شود بر آنکه تفرق است لای ادا دای و عدوانی تمام می گزیند
فما صلی الله علیه و سلم حضرت صلی الله علیه و سلم فرمودند و یجوز فی السجده و فی الاخره الی کبریا
و لایستبرک فلاستبرک و علیما و دین دلاست و خود نقل میکند خیلان الحلیف کما الی الاکنار من دخول
السجده احیا علی بلایه است که بعضی هم و منها هم و بعضی هم و کما انما فی الزمر
انما الی لا یفعلون الا فی السجده و فی الاکنار الی سدر نبات الناریه و خلافت و حضرت عاب و حضرت
یعنی الله و منها و ذکر است که حضرت صلی الله علیه و سلم قریب من موت فرمودند لقد سمعت ان ادعوا
و احاک الخیر و یجوز است و در آنکه حضرت صلی الله علیه و سلم خلافت صدوق بود و کرده
و استند که فرمودند ان یمن یمن کن یکن یکن و ندک ما به خلافت با هم و در آنکه حضرت برای او بنا
نمود بر عده الی و حضرت صلی الله علیه و سلم در جواب است مسطلق فرمودند که صدقات را بعد سبأ بکر
و در و بعد از وی بکر و بعد از وی بکر و بعد از همان ماکت شدند و اخذ و عادت یکی از خواص
خلافت است و امر با بیا صدقات است با نقیال الیه و در امر خلافت حضرت صلی الله علیه و سلم
خطبه خواندند بعد از آن امر فرمودند صدوق را و در آنکه از آن خطبه بترتیب یعنی دلاست می باید
بتر خلافت انسان بترتیب زیرا که خطبه که از خوان خلافت است می باید که بترتیب و در آن
حضرت صلی الله علیه و سلم هم الخلفاء دلاست میکند بر خلافت است این منقح است و مسلمین با می روند و
این است که بتر خلافت و عجیب است از کسی که تصور خطه الفقر و الذل و جردانی سبیل الله است و
با نقال الماک است که بکار و بکار حضرت صلی الله علیه و سلم هم الخلفاء است و لایستبرک الی
ایشان در امور خلافت و کما یستجد از تواضع اسلام است و صورت دین است و اما در نهان
آن که تیرتیب از قیام با برین و انصورت را غذا است و طام فرزند با بیا و در حقیقت با بیا
شده بیا که نه تسبیح با و مطلع شدند که صلی الله علیه و سلم با بکر و در عالم در رکن خاص و در قسم دوم از
از تواضع الهی و مکرر است که حضرت صلی الله علیه و سلم چند شتر بار خا باز داد و فرمود

[illegible]

[illegible]

و بدین علی است پس بدانیم باطل است زیرا که مذاقاً فرموده است که خیر است از جهت این که تا
با المود و تهور من الشکری قال رسول الله صلی الله علیه و سلم لا یخفی علی شیء فی السموات و الارض الا
قرنی الحدیب و از آن جهت که مستحکم است که اسلام شفیق اندر هر کس که ایمان بخواند حضرت علی علیه السلام
بودیم نفسی پس چون حق جاریست ازین دو قول عرض می شود که در مانده با صدیق است پس چون
حق صدیق است زیرا که شرک نمازیست علی از دو حالت با این که با بر تقیه بود یا بغیر تقیه بقیه
باطل است زیرا که حضرت علی رضی الله عنه حضرت علی علیه السلام حاضر بود و چون که امکان معاشرت با
شخصه نباشد از جهت که نتایج بعد از اتفاق و بنوعی با او بودند و ابو سفیان ریشه نیکو شمس
با از موافق شده بود و سیر با او بود و حضرت فاطمه رضی الله عنها با علو منصب و قراسته خود و
او بعد از این ادعی دو ادعی است قبول بیست او و لغوس عوام مطمئن اند مابین خلافت و امامت
علیه السلام و اگر بغیر تقیه شرک نمازیست حضرت فاطمه بیعت در حق آمده کرده باشد و
عامی و سایر این امامت بود و اگر شیعه گویند که بغیر از او را از عرب یا مدینه بیعت کرده بود پس
از بعد از حضرت علی و اگر باطل است زیرا که بغیر از او را با رضی در ایام خلافت او بیعت نمودند
باز رضی که بعد از آنکه از او بیعت نمودند در ایام خلافت او بیعت نمودند و بعد از آنکه رضی
بشرک نمازیست قبل از آنکه او را بیعت نمودند و اگر گویند مشغول بود با هم پس با کونین ماه
شد شرک نمازیست عامی برای کاری که فایده آن مقرر است و از آن جهت که است متفق است بر آنکه امام
حق بعد از حضرت علی علیه السلام یکی ازین دو کس است پس میگویم که مرتضی امام نبود زیرا که متواتر شد که
در ایام خلافت حضرت علی علیه السلام خبر داده الامه ابو بکر و عمر و ابی بکر از آنکه امکان نیست قبل از
زبان موافق بود درین قول و به الحق و به ربیب المظلوم یا می دانست خلافت و لیکن بغیر ضرورت و
تقیه با جمیع این سخن می گفت و اجماع خلافت این پس علی و معاویه و امویان مدلس و متواتر بود
الحق را است باشد اگر تقیه بود و تقیه در ایام خلافت و حق ندارد و معجزه اگر از آن بود
می دانست پس تدریجاً اگر اهکتها مسکود و چندین مبالغه می نمود و اگر تقیه با وجود خلافت و شوق

و نوک و بیام بفرمان خیر اهل ارض باز نماند می توان گفت که با کسی را با شیخین به اجنه در خفیه نماند
تعبه انکار شیخین بخیر است کلام میرا لایحه منتهی است و خلاف تقید و می توان گفت که انظار اسلام و دعای
بخیر است و از افروغ و از فروغ رسیدن به پادشاهی مسلمین به و مشک است که نفع قوم شرک اسلام از آن
از نفع و شیخین بخیر است کلام میرا لایحه منتهی است و خلاف تقید و می توان گفت که انظار اسلام و دعای
بخیر است و از افروغ و از فروغ رسیدن به پادشاهی مسلمین به و مشک است که نفع قوم شرک اسلام از آن
از نفع و شیخین بخیر است کلام میرا لایحه منتهی است و خلاف تقید و می توان گفت که انظار اسلام و دعای
بخیر است و از افروغ و از فروغ رسیدن به پادشاهی مسلمین به و مشک است که نفع قوم شرک اسلام از آن

[illegible]

بنابر این معنی اصطلاحی و سلم در بی اصطلاحی است که مستند بر این می باشد که چون مسلم این کتاب را اعلام در آنجا قرار
در دیگر مکرر رویدادها این قدر آنرا بیان کرده اند که گشتند و رفت کردند و داشتند و در حدیثی از آنجا که میفرمودند که
همچون آنکه بطریق معلوم کنند و در آخرت بهره نیاورند و اگر بشود که نیکو نیکو که آنحضرت صلی الله علیه و آله با اختلاف
مرئی دادند و از این جهت هیچ مسلمانی را در خبر نموده و در یاد آنوقت ثابت را با خبر نموده با فائده تمام هر روز
استم کرده اند. بنابر این هم معنی آنرا که در ترتیب جمع و تسلط با داناتان و در سب
نما بین اولیا ائمه است که تمام و الهام علوم عمده و مسکن مانده برای اصل عالم در اول آنکه خانی است
و از آنجا که اولیای علوم در دل حواریین و از آنجا که در دل عوام با هر طبقه بعد از طبقه اصلاح است بمنزله ملک
طیعام پس شریعت هم با اندازه است و ادوات کامیاب خارجی در آن است. هر که در ملک حکیم اعلی مجده کتب
نمود که در آن تحقیق یافت البتة که معنی آنرا که خبر از حضرت صلی الله علیه و آله بعد از آنکه مرئی دادند
و در آنرا ندانند حال آنکه در وصایت اولی مقرر بود که چنانچه حضرت مرتضی و اولاد او تا قیامت معصوم و بی عیب
و خلالت است و علی و جبراییل و میکائیل و اسرافیل اینان که در دعوت ظهور کنند و در عقاب بنشینند و در دنیا
بلکه مقتول گردوند و آنرا سیغ نماید و تقوی سبقت کلن اعیاناً المرسلین انهم لم یفسدوا و ان بعدنا هم
الغالبون و اهلوا بالذین و حق الاغیرا و حق الیوم و المرسلین فتم الله بهم احوال و ملک است که بانه
امر فرماید که از آن فرار و درین بیان و نماز خواندن و باری سبب بر آن عالم رسیده و عقل متعالی که متفق
او در وصایت اولی محقق شده است و آنرا آن که در آنکه در از فیض عام محو ممانند و ملک است که کفری فرماید
که چنانچه چنانکه آنرا علم کند و از آن جهت که جریان افغان خدای تعالی در عالم برین دایره و لایست برین
معانی و نشانه سیغ نماید و اگر آنرا بر سینه است و از آنجا که بجا است و اگر لزوم عقلی غیر برین رواست و اینها است
در الهیت از نظام احسن و تمام مراتب الهیات و صاحب الوصفها در حق تعالی فدر کرده اند و در بابت
ظهور معجزات بر طبق دعوی پیامبر است نبوت قرار داده اند نظیر آن از محسوسات و غیر محسوسات
بر سبب و نادانند و دلالت حضرت عیسی را صاحب است بر سبب غیب و دلالت نوح است بر سبب غیب
و اینها است که در حق تعالی غیب است پس لطیف خدای تعالی که سبب بعثت پیغمبر صلی الله علیه و آله است که

[illegible]

طفت و کما یی و بعد از او با خدا و آن نیز از اصل طفت خالی نیست یا میگویم کما یی خدا نیاید برسد
فروع صغیر را پنج میفرماید و آن اکل الغرایط طفت و آن خدا یا مملکت رحمت و ملاقات نبوت است
و کما یی بر دو نوع اول استغفار می باید زیرا که آن طفت با آن موحی شود و در مقدمه ماله نیز مساعده
میکنیم بخوبی از تفسیر میگویم که طفت الی یسین است که حافظه باشد فاعلموا فراید لا دست اند اگر
مستتر مکتبه تمام معلوم و آخرت باشد طفت تحقیق کرد و عصر میخاک سیمطاهات مکتبه مستتر مکتبه
که در اول هر کاف و فاس باشد حد از آن خدا نیاید و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
او غیر است و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
طاهر و منصوبه نیز که اگر تحقیق باشد مکتبه با تراج شخصی مجهول که اسم میباید و نه منی میفرماید نام
آید و اگر مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
او نیز که در صورت ادلی مکتبه باشد مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
تجسید مکتبه میگویم که لابد امام حق بعد وفات حضرت صلی الله علیه و آله و سلم مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
و الحاکم و آن امام صدیق اکبر است یعنی امیر المومنین بعد از آن فاروق است و نیز مکتبه و نیز مکتبه
و خلق و صلح بوده اند و نام و منصوبه مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
نام و منصوبه و تحقیق این مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
اند که احکام اسلام را مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
که نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
که تکمیل ذات واجب که فی نفسه متقی است و مصلحتی که مرجع آن طفت و نیز مکتبه و نیز مکتبه
یعنی مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
علل احکام با اعتبار مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه
مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه و نیز مکتبه

معنوی و موصوف و کثرت و جم برای تنذیر نفس و عز و از سر بهیت و سباط و در صفای ملک
 از است غرور و لغو سکایه و توب معقول و امام غزالی در باب تجدید چه قدر نصیر بآن که دست از کج
 که نشستم آنقدر از احکام و احوال فغانه در آن با فرم بسوفت حاصلی بطلوب و معنی و طرود و مضر
 میکرد و آنجا که در عجب بالغه ذکر آن مطالبه بفرموده بودیم از بند که نشستم در ذرات و احوال و
 بسیار از معنی و فاسد معنی شد در باب بعد حال و بیک گفته اند و لو انا اهل کمال نام عبادت و فکرها
 و باحوال و اسرار الهی و سوا فتنه ایانک به قبل آن نکل و تفری و در حدیث قدسی آمده است
 فلو انی ادم حنفا و ان السیطان انما یلمی و ان الله یفهم و یحکم و انی یجعلک لا یجلیک یوم
 و بتلیم بک و در حدیث وارد شده که مثل آنحضرت صلی الله علیه و آله مثل مندرج است و آنحضرت
 بوجهی شهرت یافته که سنی بر فاعله خود که التزام مدلول حدیث است بهرست با تلمیذ آن معنی
 میشود بجهت حدیثی که قول آنحضرت است و نه قول یا تری هر چه یک نفر که از حدیث بود
 در جامع است و قیاس علی باشد همان است و قابل با آن سخنانی باشد یا غیر آن طبعی که
 فقیر از آن که در حدیث است و نیز سبایل خود است که سوره مذکور است بحال و سبب منوع
 میکنند و نیز با آنکه در سرب حدیث و حدیث است چون این گفته است با حاکمان و نورند باید داشت
 که سبب سال و آنرا که است و تکلیف با حاکم و طاعت الهی است یعنی رسیدن افراد به
 آن بحال لغوی معنی و آنکه نیز میسر می آید همان رحمت که باعث هدایت است و دیگر بر
 از روحی حقیقت و افاضه شده که تکمیل افراد بسبب عبادت و با کمال و لا فخر و لا
 جهان میماند که باغبان بهار می نشاند و در نیل میکند در اول مرتبه است و تربیت شستن
 است در زمین و جذب کردن لایه آب و هوای از اطراف و جوانب و دانه ها همان تربیت است
 ظهور سنگ و برکتی است و دانه ها عین همان تربیت و موجب عبادت از بار و میگوید و نیز آن
 تربیت اول است و لایه آب و دانه ها عین همان تربیت است و دانه ها عین همان تربیت است و دانه ها عین همان تربیت است
 در حدیث آمده که طبعی عظیم در اهلان و از بار و میگوید و همچنان که در حدیث آمده است

[illegible]

درین است در افکار الهی با فحش عام مخفی نموده که سبب تمام سبب عالم شود اگر فرموده بار ایزد است
مخالفه دعوت اسلام باشد غیر فحش آنکه لطف فاشانده بلکه تدبیر است و اراده سر بطریق بی ایدم
اگر چه این دلیل که تقریر کرده ایم با فحش نیست مخالف و موافق آنکه در کتب دیگر تقریر نموده اند
شیعه گفته اند فاشانده و اولو الامر بعد از آنکه بعضی فی کلمات و حضرت مرتضی از اولو الامر
اگر چه بعضی از شیعیان در علم نه صدید و در وفات علی و کیم اندر مورد و غیر اینها از شیعیان
المطهره الایه و اینها از تقریر بانه کرده اند که سبب مخالف است و قال البیاضی السلام بوم العزیز
که است موداه علی موداه و قال عیسی علیه السلام علی بن ابی طالب است علی بن ابی طالب و علی بن ابی طالب
له بی بعدی و قال علی علیه السلام انما انا عبد الله و انما اهل البیت من عباد الله و انما اهل البیت من عباد الله
بر قدرت از شیعیان و از اهل بیت علی علیه السلام از شیعیان و از اهل بیت علی علیه السلام از شیعیان
چندینها عقاید که در تمام جهان است زیرا که مفروضه آنحضرت صلی الله علیه و آله این عزیزان
مفسدی امر خلاف شد و جمیع اصحاب احکام خلافت ایشان را قبول نمود و آثار جمیع بر همانست
آنکه بزرگوار از هر تنگبسته و مخالفی رایحه خلافت عقب نکرد اتفاق سواد اعظم البته بر حق میباشد
و عند الزحف بیت الانبیا علی بن ابی طالب و جمیع اهل بیت و در او اعظم جاییه بعید است و آنچه
ایشان کردند و جمیع اهل بیت قرآن و مواضع آن محمول بر علو قوم و رضا و تسلیم است و جمیع
در وی منافق ظاهر است زیرا که حاصل از پیغمبر تعزین یا بکفر جمع کرده و در سبب مضبوطا فلقه او
از ایشان در حق خبر است و از آنکه خواننده و دعوی نصرت برای حضرت افضلی و محکم است
اینکه در روایت مکرر و نه خود رضی در خطبه محاورات عهد امیر او آن منعه و نه از اولاد
انسان است آنکه ظاهر کردید و حاصل از بیان انانیت بمعنی حبه معصومه معترف از اطاعت که
چنینی نیست بلکه لا محاله فخر از فرق بلامیه شریف بآن می بخند باز میگویم عدم است خواست
ندیدید است که در اول نه خود بعد از آن شکیبا فتنیا ظاهر شدند گرفت بر صفت خوف
و در آن زمان فخر و شرف آن عهد محکم شدند گرفت اما اگر آنست و فخر بر دارند

[illegible]

وتمام شد حدیث سید محمد بن محمد امجد علی بن علی علیه السلام بقول علی مرتضیٰ در مقام بیان آنکه
 الله یخلفنی من النبی وبعده فی الدنیا و الاخره و علی بن ابی طالب علیه السلام انما یتبعی انما یتبعی انما یتبعی انما یتبعی
 الا انما یتبعی بعدی ما قبل انک که حضرت موسیٰ در وقت حیات خود از پی اسرار ایل موسیٰ طهر حضرت
 یارون را تخلیه ساخت پس حضرت یارون مع کرد و مراد آنکه حضرت از این پی حضرت معصوم و
 خلیفه او بود بعد غیبت نبوی بود آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم در وقت غیبت حضرت موسیٰ
 مرتضیٰ نسب پیدا کرد حضرت یارون در وقت اول خلافت در وقت غیبت حضرت موسیٰ و بعد از آن
 نه در حقیقت ماله در غیبت است این معنی با خلافت کسری که بعد وفاته آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم از پی
 ندارد زیرا که آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم در هر غزوه و فتوحی را امیر و سرور و پیشوا و کبری و است و فخر
 موسیٰ در وقت غیبت از بدین دیکر را کرد و لالت کند بر آنکه مرتضیٰ حقیقی است بآنکه خود بعد خود با دربار
 این معنی بآنکه نسبت دارد و اگر مراد آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم خلافت کسری می بود نسبت پیدا و بیرون
 که خلیفه حضرت موسیٰ بعد وفاته او بود پس حضرت یارون زیرا که حضرت یارون در وقت غیبت حضرت
 موسیٰ بکار طبع خلیفه او بود نه بعد وفاته او موت حضرت یارون قبل حضرت موسیٰ است بچند سال حالا
 تحت سیوا باید و بیکه برای فهمیدن دلیل گفته اند بنابر دلیل علی ان هیچ المسائل الثانیة بهارون مر
 ثانیة علمی من النبی صلی الله علیه و آله و سلم الا لا ما استخشا و من المسائل الثانیة بهارون من موسیٰ سید
 علیقام معاصی بعد وفاته است لانه لو فرض که آن منفره ملک غیر ما نیز علی الثانی و نیز گفته اند من
 منزال یارون به موسیٰ انکه آن سر کجای فی الرسالة و مراد از ستم و الطاعة بعد وفاته موسیٰ بود و
 ان یثبت ذلك لعلی الا انما تمتع الشریکة فی الرسالة فوجب ان یفرض من الطاعة علی الا
 معنی الامانة فواجب یگوید بمنزله یارون به موسیٰ بخلاف نسبت و معجزه و زنت
 علی البیعت است نه اوصاف دور و در این بیان مانند که شخصی از بد بمنزله
 در تبعی و او را که نباید مشهور از خصال حضرت یارون بیان خصال ملک است به عام
 خلافت و وفاته نمی تواند فهمید خصوصاً با این علل که از عدم استحقاق خلافت و

فلا یخفی بکرمه ان کنت لک اراد ان یومی زنده می بودی نهیت بکرمه انت اعطای ریز
عادت صطلاحی میسر میسر راه تو است به چاه سیر و میزدان گفت که انطباع کاری که بشروط نیست و غیر
شود و بعد از اینست بلکه نامی آشکار است مثل آنکه گویند علان کار کرده بادی کرده آدمی توان گفت
سوی او طاعت و انچه نیست خوبت بود و نه را از میان ششی را خندم چه نیست بنوت بهند آید هم
سستی بند تر است بر رتبه که آید است موم فخر من الطاعة اثبات میکنند بلکه معنوم آن محمد می
بماند و احادیث بر آن است که بعد از انصاف در این حوزه صلی الله علیه و سلم یوحیدیم من کنت علی فلی
مولای من فلیک انکه که انحضرت صلی الله علیه و سلم حضرت رضی را حجاب من و مستاد آقا در میان حضرت مرثی
الکرام از خشنودی و رفاقت مدعیان در جبهه اوداع کذب است حضرت صلی الله علیه و سلم و اصحاب این مرتبت
مندان شما است حضرت صلی الله علیه و سلم سکا به عرض معذرت و انحضرت صلی الله علیه و سلم چند رود و تو
نموده از حضرت مرثی حضرت حال استنفا بنوعی چون اصل فقه باطل نیست منع شد و گفت که بیان
معلوم کردید در انسانی نوع از حجة اوداع خطبه خواند در امر بر غایت ملامت اهل بیت و در آخر خطبه
بعض روایات مرویست که زمره فرقه از خشنودی بامر قضی و امر عوف بدوستی او اخراج مسلم شطرنج اخیل
تا از ابراهیم عن ابی صابع عن یزید بن حبان قال انطلقت انا و حصین بن سیرة و عمر بن مسلم الی زید بن ابراهیم
فما اقلنا انما قال له حصین انما لعلبت یازید غیر اکثر ارایت رسول الله صلی الله علیه و سلم و سمعت حدیثه
و عرفت بعد و صلیت لعل لعلیت یازید عن یزید بن اکریر انما یازید ما سمع منه رسد الله صلی الله علیه
و سلم قال زید بن اخی و انما یکریر یسینی و قد هم عهدی و نسبت بعض الذی کنت انا من رسول الله
صلی الله علیه و سلم فاصد تنکم فاجدا و اولادنا تکلفونیه ثم قال قام رسول الله صلی الله علیه و سلم
فی حایبه کذا و الله دین محمد و لاتی علیه و وعظ و ذکر ثم قال علی اجد الایا
نما ان یانی رسول بلی فاجیب و لانا نارس فیکم تعلیم او با یک است
فقد و اکباب الله و استمسکوا بحقیق علی کتاب و رغب فیه ثم قال و اهل بیت
فقال له حصین و من اهل بیت یازید السیاسه و من اهل بیت قال لسا و اهل

بیت دینی

[illegible]

و مسلم فقام احمد الاثر فقال رسول الله صلى الله عليه و آله فاعرض عنه ثم قام الى ان في فقال
 ذلك اعرض عنه ثم قام الثالث فقال كذلك فاعرض عنه ثم قام الرابع فقال يا رسول الله اني
 عليا عن كذا او كذا و اقبل علي يا رسول الله صلى الله عليه و آله و العصب في وجهه فقال يا زيد بن علي عليا
 في دارك منه و انما بينك و من و اخرج الحاكم في سننه و سائر الاسامي في دكان من اصحاب الجديبية قال فربما
 مع علي بن ابي طالب في السجن فقال في سننه و كذلك في حديث في نسخة فلما قدمت طهرت شكاية في
 السيرة في ذلك رسول الله صلى الله عليه و آله فقلت المسجود و رسول الله صلى الله عليه و آله في
 ناس من اصحابه و اني ابي في ثيابه قال يقول عدد الى السطر حتى اذا جلست قال يا عمر و اما و الله
 لقد اذني في فقلت اعوذ بالله ان اوذي بك يا رسول الله قال بل من اذني عليا فقد اذني و اذني في
 من بني سبي ثكني الذي من علي بن ابي طالب الى رسول الله صلى الله عليه و آله فقام فبينا خطيبا
 سمعت يقول يا ايها الناس لا تسكوا عليا فوالله اني لا فليس في ذلك امد و في سبيل الله و اخرج الشيخ
 عنه البراء قال بعث النبي صلى الله عليه و آله وسلم جيشين و امر علي بن ابي طالب ان يقاتل علي الاخر فانه
 من الوليد و قال اذا كان الغدا علي قال ما فتع علي حصا فاقدمه جارية فكتبت في سائر كتابها
 اني ابي يسي بر قال فقدمت علي النبي صلى الله عليه و آله وسلم فقال الكفا فخير يوم من قال ما نرى في رجل
 يحسب الله و رسوله و يحب الله و رسوله قال قلت اعوذ بالله من غضب الله و غضب رسوله و ان انا
 فقلت و اخبرني صلى الله عليه و آله وسلم لبري محاط اين داره حال ما بلغها بكار و و تهدد
 قد بدت فرمعه اذا تجافر معونه رد عليا فقد بسني اخبره الحاكم من حديث سلمة و انما تجزى
 معنوه خسران في من اطاعني فقد اطاع الله و من عصاني فقد عصي الله و من اطاعك فقد اطاعني
 و من عصاك فقد عصاني انما الحاكم من حديث النبي و انما تجزى علي اية الايمان و بعض
 علي اية الفاق انما الجاري و فرمعه يا علي لعن الله اعداك و صدق قيل و و لعلك
 فو كذب فليكن و انما الخاطم متقارب المعنى و اوقات و و ان خير متقارب المعنى
 چون از ريشه سبب و ان منفعي شد عالما با سكر سخن متوجه نوحم اما حق اين است اخبر

[illegible]

اعبار سوا این اسلامیه و دیگر با عبارات نفی که صدیقیه و شهیدیه و حواسیه از آنجاست
و بنابر مراتب اخین و ابرار بآن سببست نیز از آیات و احادیث بسیار مستنبطی خود که بر این
مجال در کسر باین دفعه نسبت نمیدانم درین فصلیت باینست قال الله تعالی و ما اسوایک ولا اولاکم
یا نبی تعزیکم عندنا زلفی الامه انتم و علی صلواتی و قال و جعلکم شعوبا و قبایل لتعارفوا ان الله
تعلیم و قال المال و البنون زینة الحیوة الدنیا انما قیامت الصالحات من غیر ذلک و یا و صرنا لک
سهیل بن سعد قال مر رجل عارضا لرسول الله علیه السلام فقال له عمن هذا فقال من هذا فقال من
انتم ان الناس یبذونکم و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم
ثم مر رجل فقال لرسول الله علیه السلام ما را اکتب فی هذا قال ما را عیال و عیال من فقر المسلمین
ثم اخرجنی ان ظلمت انکم و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم
ثم اخرجنی من بلاد الارض مثل هذا استغنی علیها ما وجهه و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم
من الموفین غیر اولی الضر و الحیا بدون فی سبیل الله با ماله و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم و انکم یبذونهم
درجه و کلا و عدا الله الحسنی و فضل الله الحجا بدین علی العاقلین احرار علیا و ارسات منه و مغفوره و عینه
و کان الله غفور راحما فذاتیجا و در این آیه افا که میفرماید که محاسبی که طلب نیستند ملک و عیال و انکم یبذونهم
اندازد بعضی و عدا فضل جهالت فی سبیل الله پس یعنی بمباشه قال که کار و با موال و بعضی
بایفاق فی سبیل الله ازین آیه واضح گشت که محاسبان با نفس خود و با موال خود در دنیا انداز
طبقه علیای امت اند و ایمان افضل اند از غیر خود باز در این آیه است ظهور که تکلیف است بآن که
و بعد ثبوت آنها عذری باقی نمی ماند تا باینکه بگویند این عزیزان در جمیع محاسبیه که سبب عداقت
همه الله علیه و سلم حاضر بودند و انقیاد بعضی اوقات عذر و از جمعی شتره فقال زیاده تر به رجوع کند
و از بعضی دیگر اتفاق بیشتر بطهور الحجا مید و از جمیع مرد و بر وجهی که آن محقق گشت قال الله تعالی و ما اکمل
لا تغفوا فی سبیل الله و در میراث السموات و الارض لا یستوی منکم من اتبع من قبل النبی و قال اولی
اعظم درجه من الذین اتبعوا من بعد یعنی المسلمون یغنی عنکم فی کل شیء و کلا و عدا الله الحسنی

قرأه في قوله لا يستوي منهم من افق من قبل الغنم وقال قال كان قالان احدهما افضل من الآخر وكذا
 نقصان احدهما افضل من الآخر كانت النقة والفقال قبل الغنم فتح مكر افضل من النقة والفقال
 بعد ذلك و قد ورد في الحسن قال الحسن اية آية تعرب در آنکه جمیع که قبل فتح مکر شمال و اتفاق
 فتح مکر از ایه این بطور است معین اند از آنجا که بعد فتح مکر فقال و اتفاق قبل او بودند و این
 آیه بطریق مفهوم هو ای دلالت میکند در آنکه در مسایح جمعی که در اتفاق و فقال قبل الفتح متفق اند
 نیز بنابر مراتب و اقسام بر چند اغانه پیغامبر علیه الصلوة و السلام با عیار فقال و اتفاق را مقتر
 فضیلت در بر این مفهوم موافق را بد بسیاری دارد از کما رتبه سنت از آنکه آیه سوره
 انزال ان الذین آمنوا و اتوا مالهم و انفسهم فی سبیل الله و الذین اولوا و اولادهم و اولادکم انتم
 تعالیم و دعوات عند ربهم و محضرة و رزق کریم و الذین آمنوا من بعد و ادعوا به و اعلموا انکم
 منکم این کلام را در یک مکرر در آنجا که بجهت و بها جاء که متقدم است فضیلت این را بقدر
 از آنکه حدیث بخاری علیه السلام در آنجا که حضرت علی علیه السلام فاروق اعظم را که از مهاجرین و انصار
 از شما نموده اند تا مگر کون فی صاحبی محل یافت نکرد و را بنفهم او و در قصد این پیغامبر و از آنکه
 حدیث السنن کان بهم حال بن اولاد و بین عبد الرحمن بن عوف کلام فقال قال عبد الرحمن بن عوف
 علیه السلام سبقتهم و بها ففتح النبی صلی الله علیه و سلم فقال و هو الی اصحابی فوالله انی نفعته سیده و انفعتم مثل
 احد مثل الجبال و بها ما بلغتم اعالم و از آنکه حدیث سفیض در ایه ابو سعید خدری و غیره و لا یجوا
 اصحابی فوالله انی نفعته سیده و انفعتم مثل احد و بها ما ادرك علی احدکم ولا نصیفة و ظلمت کثافت
 برای چهار حاضرین است پس بلفظ اصحاب فذالک خبر را اراده کرده اند لا محالة چون انفعتم
 به صنفی بجهت باید دانست که مدنی اکبر بر پل زنجیره فقال و اتفاق فی سبیل الله کرم و فاروق
 اعظم سبقت از جهت فقال فی سبیل الله من کلام و عماره بیکر چه حضرت مرتضی و چه غیر او قبل از جهت
 فقال و اتفاق از میان واقع شده پس سبیل انفس بائنه از حضرت مرتضی و غیره بمقتضای
 فوالله انی نفعته سیده و انفعتم مثل احد و بها ما ادرك علی احدکم ولا نصیفة و ظلمت کثافت

النفق بالرفق والعدو منه قبل نبح تكلم من النفق بعد وقال الكلبي في رواية محمد بن الفضل شملت في أبي
بكر بن زيد ثم لما كان أول من نفق المال على رسول الله صلى الله عليه وسلم في سبيل الله وأما من داخل على السلام
قال ابن مسعود أول من ظهر إسلامه سبيط النبي صلى الله عليه وسلم وأبو بكر وقد شهدوا النبي صلى الله عليه وسلم
بأنفاق بالرفق والعدو في ما أفر ما بعد أسد بن حنيفة بإسناد عن ابن عمر قال سمع النبي صلى الله عليه وسلم يقول
وقد أفر الصدوق عليه الصلاة والسلام فدخلها على ما ذكره بخلال وأذنزل عليه جبريل فقرأه من الله السلام
فقال يا محمد إلى رأيي أبا بكر غير عباد فدخلها على ما ذكره بخلال قال يا جبريل نفق بالرفق والعدو فأنزل
من الله السلام وقال يقول لك بكاء الغنم في نفقك ثم أم ساحتها فالتفت النبي صلى الله عليه وسلم
إلى أبي بكر فقال يا أبا بكر إذا جبريل نفقك في الغنم فادخلها على ما ذكره بخلال ثم نفقك في الغنم فادخلها
قال يحيى أبو بكر فقال علي بن أبي الغضب يا بني رأيي أنا غنم بني رافع وقوله أدلكم أعلم درجة من الدنيا
النفقوا منه بهد فقلوا قال عطاء درجاة الجنة ففاضل فالذين انفقوا من قبل النفق في انفسهم قال
الزجاج لان المسقة من نالهم المسقة أكثر مما كان منهم بعدهم وكانت: السهم الجنا الفة وكلا وعداه
الجنة أما فقال إلى بكر صدوق سبيل نفقك من ما سبيل نفقك سبيل نفقك في الغنم فادخلها على ما ذكره بخلال
بن عمر بن العاصي خبرني بأحد من صنع المشركون رسول الله صلى الله عليه وسلم قال سيار رسول الله صلى الله عليه وسلم
وسلم يصلحاً الكلبة إذا قبل غنمة من إلى معيط فاذنعتك رسول الله صلى الله عليه وسلم ولوي أبو نبي
غنقة غنقة ضفاديداً فقبل أبو بكر فاذنعتك في دفعه عن النبي صلى الله عليه وسلم ثم قال انفقوا على
ان يقول إلى الله وقد جاءكم بالبريات وعن عمر بن العاص قال ما تقول من رسول الله صلى الله عليه وسلم
رسول الله صلى الله عليه وسلم ان طافت بالبيت ضحى فله من مخرج فاذنعتك من رزاقه وقالوا انت الذي
تسبها ما كان بعد أباً قال أما ذكر فقام أبو بكر فاستمر من روايته ثم قال انفقوا من رزاقه
يقول إلى الله وقد جاءكم بالبريات من تكلم فان يك ما ذاب فله كذب وان يك صلا فاصبحكم بعض الله
يعلم ان الله لا يهزم من هو مرف كذاب افوا صوته فذلك وسماء سبحان حق ارسوله وعنه السن
بن مالك قال قد ضربوا رسول الله صلى الله عليه وسلم في غنمة فادخلها على ما ذكره بخلال ثم نفقك في الغنم فادخلها على ما ذكره بخلال

[illegible]

[illegible]

انعام و نعم مكرت من ابن عباس رضي الله عنهما قال لما اسلم عمر رضي الله عنه قال المشركون اليوم انقصت من ايمانهم
 من تعني دين اباهم صغيره و در بزرگوارت مصلی الله علیه و سلم و گفتا اودیا و در بزرگوار و انفاق نه علامت شیخین است
 ای سخاوت و در آنکه بزرگوار علامت شیخین و اگر کسی در اطلاق قائل بر جود عصا دست اشکالی داشته باشد استخار
 من و خیر این اشکال را ابطال و وجه رفع عذاب بفرموده است و استحال عذاب نفسی و ابر بر مسعود و غیرت را از ضحایه لفظ و دل
 از بر جمیع اذن سلطت بر آن و اگر از تهمید عانی کند قوت نوا اذن این بجا تان با بنهم ظلم و در میان
 و بجا تان حال اگر اینجا استحال صلح بفرموده عالم شهادت اما وجهی درین است که اینجا یکجا در سوره فاتحه که بر سر
 مسکین باز آمده است اما العراط استغفر الله الذین انتم نعلمهم جمیع مسلمین می باید و در نماز خود
 از ضحایه انچه عذاب کنند بدایت براه بنم علیه السلام یکجا و که راه ان را اعظم مطلوبات است
 انقل اندر ذلک فدای شما و ان طلبه مقصود یا مساوی مقبول نیست بعد از ان تغییر فرمود و منم علیه السلام
 و من یصلح الله و السوا له فانه یکس مع الذین اعلم الله علیه من البین و الصدیقین و الشهداء و اصحابین و
 من او لیک ضحای بعد از ان انقرضت مصلی الله علیه و سلم و ان یکستغفیر که محبت با آن قائم شود و فرمودند
 که ابوبکر صدیق است و عمر و عثمان شهید پس از بنما برین گفت که این عزیزان افاضل اند و این عزیزان
 معنوی بر این مسلمین بگویند و در معنی این آیه آیات و احادیث بسیار است منقول و غیر منقول که آمده در جوامع
 منقسم است به قسم اول مغزین و سابقین و دوم ابرار و مقصد تسبیح ظالم لفظ و مغزین سابقین مردنتر
 مسلمین اند و صدیقان و شهیدان از جمله مغزین و سابقان اند و این عزیزان از جمله صدیقان و شهیدان
 اند اما جای که تا در درج مقدمه منقول شده است و با این پنج استدلال اشاره منقول است از حسن بصری و ابوبکر
 انما فی قوله نعم انما العراط المستقیم رسول الله و صحابه با و در سوره محکم قراة الی بن کعب ایضا
 که در صلیح المؤمنین ابوبکر و عمر و ابن عباس قال کان الی یقران و صلیح المؤمنین ابوبکر و عمر و ابن عباس
 از مغزین صلیح المؤمنین را با بن مردنتر که تفسیر کرده اند قال ذلك من الصالحات ان مسعود و ابن عباس
 در بریده است علی ابو امامه و منه التابعین سعید بن جریدر و عکرمه و یحیی بن یسار و الحسن البصری و مقاتل بن
 سلیمان و کوفی هم قدوة و حال ان بن برین تفسیر است که در تفسیر صلیح المؤمنین عام است اما تفسیر که سب

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

هذه التي صلى الله عليه وسلم فاصح الحديث في قوله

ما في الحديث

بن ابي عمير قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لقد بعثت

الحق على كل طائر

واخرجهم من ابيهم في ارضي فابن ابي عمير قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لقد بعثت

الدين على كل طائر وخرجهم من ابيهم في ارضي فابن ابي عمير قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لقد بعثت

الدين على كل طائر وخرجهم من ابيهم في ارضي فابن ابي عمير قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لقد بعثت

الدين على كل طائر وخرجهم من ابيهم في ارضي فابن ابي عمير قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لقد بعثت

الدين على كل طائر وخرجهم من ابيهم في ارضي فابن ابي عمير قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لقد بعثت

الدين على كل طائر وخرجهم من ابيهم في ارضي فابن ابي عمير قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لقد بعثت

الدين على كل طائر وخرجهم من ابيهم في ارضي فابن ابي عمير قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لقد بعثت

الدين على كل طائر وخرجهم من ابيهم في ارضي فابن ابي عمير قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لقد بعثت

الدين على كل طائر وخرجهم من ابيهم في ارضي فابن ابي عمير قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لقد بعثت

[illegible]

[illegible]

[illegible]

انفق زوجهين في سبيل الله فودي من ابواب الجنة يا عبد الله هذا خير من كان منه اهل الصلوة وعي منه باب
 الصلوة ومن كان من اهل الجهاد وعي منه باب الجنة ومن كان من اهل الصيام وعي منه باب الجنان ومن كان من اهل
 الصدقة وعي منه باب الصدقة فقال ابو بكر بن ابي انت دامي يا رسول الله ما علمت دعوي من تلك الابواب
 فقبل يدعي احد من تلك الابواب كلها قال نعم وارجو ان تكون منهم اخرجه البخاري وكلم والترمذي وما كنت في
 الله الا بآية ثم وضع اليد على السان عمر بن الخطاب في حديثه فوافوا به فوافوا به فوافوا به فوافوا به
 حديث يستفيض من اذهبت ابن عمر ورواه في غير ذلك عن ابن عمر ان رسول الله صلى الله عليه
 وسلم قال جلي الله على السان عمر بن الخطاب اخرجه الترمذي ثبت فيهم اثبات الحديث كقولهم في فافوا
 را فافوا مستف من
 يا ابي هريرة وعاليت وعقبت برهان من ابي هريرة قال يا رسول الله
 الله ورسوله فافوا فيكم من الامم ما يحدون فان يكن في امتي منهم احد فافوا من اخرجه البخاري

۲۲

و سلم في ذات يوم فدخل المسجد فالتفت اليه جماعة من بني امية و قالوا يا ايها النبي و قال صلى الله عليه و سلم و قال صلى الله عليه و سلم
 يوم الغدير في رواية ثالثة قال رسول الله صلى الله عليه و سلم اول من ينشق الارض عنه اراحم الجود ثم عمر بن الخطاب
 اول سكران في الدنيا و قال صلى الله عليه و سلم قال رسول الله صلى الله عليه و سلم انا في خير خلق الله
 فاعلم بيدي فاني اني انا النبي الذي قد علمت منه امي فقال ابو بكر يا رسول الله و اردت اني انت و كنت
 انظر اليه فقال رسول الله صلى الله عليه و سلم انا انك يا ابا بكر اول من يدخل الجنة من امي و في صحيح البخاري و
 عداي عمر و جيل فاصدق ما يروي عن محمد بن ابي عبد الله في قصة وفد عبد العيس قال فقال يا ابا بكر
 يا رسول الله جوابت اجاب الجواب فقال رسول الله صلى الله عليه و سلم يا ابا بكر اعطاك الله الرضوان الا انك فعلت
 بعض الخيومات و ما الرضوان الا انك يا رسول الله انما تجلب الله لعله في الاخرة عامة و تجلب اليه بكر خاصه
 و منهم ما فرقتهم محمد بن رضى الله عنه عن محمد بن كوفيه عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير
 رسول الله صلى الله عليه و سلم قال قال النبي بكراسته صاحبني و صاحبني و صاحبني و صاحبني و صاحبني و صاحبني
 يا ابا بصير و صاحبني و صاحبني و صاحبني و صاحبني و صاحبني و صاحبني و صاحبني و صاحبني و صاحبني و صاحبني
 يصاحبه الحق عمر و اول من بسم عليه و اول من باخذ بيده فندح له الجنة و في رواية اخرى

الحق يوم القيمة عمر وادرك يا خذ بيده فنيطلق به الى الجنة عمر بن الخطاب ابيهم باكر افضلتهم مدني
فاروق اذ كانا معهم يسجد ان مفقود من احدث عمار عاتية وان جليل وكم سنه اذ احاطت به
مسك خنجر عاتية يا سرفال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم يا عمار انا في جبريل انفا فقلت يا جبريل
فقبض يا عمر بن الخطاب في السماء فقال يا محمد لو عدت لك فضائل عمر مثل انب في يوم الف سنة لا
حسبها ما انقذت فضائل عمر وان عمر خمسة من حسرات الي بكر وعق عاتية رضي الله عنها فان بيتا
رسول الله صلى الله عليه وسلم في تجري في اميلة صاحبة اذ قلت يا رسول الله صلى الله عليه وسلم ان يكون
" عدد الحسرات عدد نجوم السماء ان لم عمر قال فاني حسرات الي بكر قال انما جميع حسرات عمر كحسرة واحدة
من حسرات الي بكر ان
ابن مطلقا بدون اعتبار سبزي فانه مهم راجع الي ان فضائل
الاسم يسر يا بيت باكر ابيهم باكر اذ ان اخذ حديث عمر بن الخطاب واذ ان جليل وكم سنه اذ احاطت به

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

در ترقی راضی است در افضلیه فی النور بر خضعت که منبرین بر سر تپس معنی دایم قاطع شد
تجربین را که حاکم کردن احد الجبهین بر خضعت یا مسافر غیر معقولات است و بر سر مسافر و بر سر مسافر
الرحمن فی سماء قاطع و در اخبار و الاضمار و در سبل الی امر الاله و جاد و کافوا و انو ملک العجبت مع عمر فلما
اصبحوا السید الازهر ثم قال یا ابا عبد الله علی ای قد ظهرت فی احوالنا من ظلم اسم جعلوا بسمان فاجعل علی فکرت
سید فقال یا بیک علی است الله و رسول الله و انما اکتفین من عبده فبانه عبد الرحمن و با بعد انما و الله جود
والا تضار و امر الاله و المیزان و امر الجاری و در حدیث فی خضعت قال لا اخضر و جملها سور
بین علی و عثمان و طلحه و عمار بن عبد الرحمن سعد فقال هم علی انکم الله ما یقیم احد امار رسول الله علی
و سلم بین و بینة و انما علی المسافر و یزید قال اللهم لا اعزبه ابو عمر و آخری ما یزید فی قصه الاتفاق علی
ثقی من حدیث عمر بن میمون فلما فرغ من دفنه اصبح یوم الاربعه فقال عبد الرحمن جعلوا امرکم الی الله سبک قال عمر
قد جعلت امری الی علی فقال طلحه قد جعلت امری الی عثمان و قال سعد قد جعلت امری الی عبد الرحمن فقال عبد الرحمن
اکیا امرنا من هذا امر فجعل الله و الله علیه و الاسلام لیسطن انفسهم فی غفنه فاسکلت الیستیان و علی
انفجرونه الی رسول الله لاکو عننا ففککم قال انهم فافند سید اعدبا و قال که فرست رسول الله علی
علیه وسلم و الله فی الامام فافند فکمت فافند علیک الثمن امرک لتعقل و لیکن امرت رسول الله و انظرون
ثم فلما بانا غر فقال له ملک و کنت فلما انشد المبتاق قال ارفع یدک یا عثمان فبایه و بایع له علی و ولما اهل
الدر و نه العیوه و یقیم مرتضی راضی است و در ابام خلافت خود و بها مستعدده افضلیه سید بر بایه
بمان غنود و جمعی را که در جبه سید علی فافند سید زجر فرمود و فقها ای صحابه جافه بعد و انکسی معنی در
طایفه و الله انما کرب و نوار تر سیده اند و یا که غفر و کتب میکنم و سبک ناکند و در انبار عجا به و تاج
مشغول تحم بر یک نکته مطلق سازیم صحابی یا تابعی و غیر البان از عدول و لغات قبل از تدبیر بکتاب
سلف و تصبب شخص بر ای مذمت و قبل از تبع احادیث بلدان و سکیم هر یک در تطبیق و قابل
آنکه اگر حدیثی در و یسند و صحیح ان عزم نماید طاهر است که بعد فی آن قائل است بر آن که با وجهی است
نزدیک و اگر منطبق قاطع را از اسد قاطع اعدا کرده و در قید قبلیه از خجسته عدم که بعد ازین حواش

ترک عمل بر بدعت بلکه اگر عمل بدعت خوانند کرد الا محققان مطلق و درین زمان اجتماع مفسرین
 تابع و عاقله منزه گشته اند از انهم خطاست لیکن نزد افعول و عین بی درست ساخته اند و بجز این
 در تطبیق احادیث و تالیفات مختلف شده پس ممکن است بلکه در اقوال و کلماتی که در روایت
 کنند و در بیان این ازم باشد بر مطلقان عمل نمایند و آن سبب خطای جمعی باشد و عدالت لیکن باید
 کرد و عدالت در زمان پسین که انچه از آنجا بنویسد و قید مطلق از جهت تعیین که ممکن است که عدل حدیثی روا
 کنند و بهیچ وجه ازم باشد در حدیث معین و مفسرین در این ملاحظه دارند و انرا اصطلاحی بنده و بین
 آنکه انفعال نماید و فقه را اگر باین قابل باشد و در جمیع ایزد که نفوس در ادراک مفهومات و مفهومات
 مختلف اند و در آن قبول نماید هر یک گفته دارند و این سخن این معانی که اصولی گفته اند که ممکن
 قوم از رد فعلی اجماع است بر آن قول پسین و درین مذاکره بعد از آن پسین که حدیثی را که از آنجا بنویسد
 عدالت کنند مفسرین و نیز کرده است انرا در اعداد اجماع و اتفاق میباشند و چون این گفته ذکر کرده
 سایرین متوجه شوم اما حکایت اقول فقهی صحابه و تابعین در مسئل فضلیه چنین قضایا است
 آن معتقد است و محمودی گفتیم اما قول صدیق اکبر رضی الله عنه در فضلیه خطا خرج الترمذی عن ابی
 یوسف قال ابوبکر است اخی الی من یما است اول من اسلم است صحابه کتبند اختلافی
 ارسال فی الحدیث و در وقت عمر بن الحارث عن ابی ان ابابکر صدیق قال کم یقر السورة الا وین
 تاله جلانا اقر اقلی یلی اذ یقول لصاحبنا نحن بکی و قال و اسد اما صاحب و اما الاقرین و من یقر
 فضلیه فاروق اخرج الترمذی عن جابر بن عبد الله قال قال عمر ابی بکر الصدیق یا خیر الناس بعد رسول الله
 علیه السلام علیه السلام فقال ابوبکر انان قلت ما نزل فلفظ سمعت رسول الله صلی الله علیه و سلم یقول طلعت
 الشمس علی رجل فخرج عمر و اخرج ابوبکر بن ابی سببه عن زید بن الحارث ان ابابکر عن جعفر الموت
 ارسل الی عمر یستخلفه فقال الناس استخلف علیا خطا علیط و لو قد لسا کان اخطا و اعطاه فانقول انک
 اذا عینیه و قد استخلف علیا و ابوبکر اسیر لی نحو فظنی ان الله استخلف عیینم فخر علیک الحدیث
 و اخرج ابوبکر بن ابی سببه عن محمد بن رجل من بنی ازین فی قصه طوبی لکن قال ابوبکر لو ان است اونی بنی

[illegible]

باب التخييل في العلم على كل حال علم قلنت وادخلنا فدون الله فلما جسرنا بيننا

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ إِذَا دُفِعُوا بِأَلْفٍ مِنَ الْمَدِينَةِ فَقِيلَ لَهُمْ لَا تَجْعَلُوا فِيهَا مَسْكِنًا فَكَانُوا مُجِزِينَ
عَمَّا قَالَتْ إِنَّ الْمَدِينَةَ لَنُحْطَبُهَا نَارًا وَإِنَّ فِيهَا لَمِصْرًا لِكُلِّ فِتْنَةٍ وَإِنَّ إِلَٰهًا لَعَلِيَّ الْعَرْشِ الْمَجِيدُ
إِلَى سَنَى إِبْرَاهِيمَ وَتَمَّتْ حَدِيثُ مَا كَتَبَهُ أَبُو سَبْحٍ عَدْنًا عَلَى الْفَرَسِ أَخْرَجَ الْحَارِثِيُّ فِي مَعْنَى الْفَرْقِ
وَمِمَّا حَصَرَ عَلَيْهِ عَلِيُّ بْنُ أَبِي إِسْحَاقَ أَنَّهُ بَارِدٌ مَدِينَةٍ تَدْعَى الْحَمَى أَمَا تَوَّانَ فَارَقَ هُوَ فَفُتِلَ عَنْهُ لَيْسَ بِإِسْمِهِ فَقِيلَ
أَوْ دَانَتْ بِلِيٍّ فِي مَكَّتٍ فِي مَعَامِ إِبْرَاهِيمَ وَفِي الْحَمَى وَفِي إِبْرَاهِيمَ بَدْرُ الْخَزْمَةِ بِسَلَمٍ وَالْحَمَى بِيْخُوهُ وَوَدَّ صَاحِبُ
مَسْجِدِ حَبَشَةَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَيْدَ عَمْرٍاءَ أَنْ دُونََهُ مَعَهُ قُلُوبُكُمْ وَأَنْتُمْ أَلَيْسَ بَارِدًا
صَبِيحًا حَسْبُكُمْ . . . ثُمَّ وَجَّهَ إِلَى مَدِينَةِ الْحَمَى الْمَوْطَأَ عَنِ الْمَدِينَةِ . . . قَالَ وَكَانَ عَمْرٍاءَ الْخَطَّابُ أَوْ
عَلَى أَنْ أَمَّا الْخَزْمَةُ . . . أَمَّا الْخَزْمَةُ لَكُنْ لَقَدْ قَدِمْتُ فَنُفِصِلُ عَنْهُ ابْنُ مَرْزُوقٍ وَابْنُ إِسْحَاقَ وَابْنُ أَبِي إِسْحَاقَ

سیرت و اخلاق السعید و الامم الہدی الیہ انت لا قائل الا من غلبت فنی و اما قولہ اارونی رط

ضعیف شد که و عیبت فلان و غیره و اینها را بشنود که در روز ازا آنجا که سید محمد ریس را قتل نمود

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل العلم نوراً يضيء القلب ويهدي السبيل
والعلم نوراً يضيء القلب ويهدي السبيل
والعلم نوراً يضيء القلب ويهدي السبيل

نفسیه خود گفت: انا انکرم من خودم که انرا در دلم به خودم خودم خودم خودم

فان حضرت انكر ما يدعون ان سليل فضل ابي رسول الله صلى الله عليه وسلم كان على شجرة - وهو ابو

البر صحت فطرت خاندان العسیر و کرامت بطریق اسلام است و قریباً اربعه صدق و شهادت

اللهم اغفر لنا ما مضى وما بقي وما نحن فيه ولا تزدنا غمًا ولا تمننا فقرا ولا تقربنا من النار

حضرت مولانا محمد رفیع الدین صاحب دہلی دہلی دارالعلوم دیوبند

حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام در حق خود و اهل بیت خود فرموده است که ما را در دنیا و آخرت هیچ کس ندانست که ما را از حق خود محروم کند و ما را از حق خود محروم کند.

مسجد مدیون فاروق بنسیر علی خاں ندو ان شیخ اسلم علیہ السلام

سیدیت مکملہ کا یہاں الام تصدیق رائے لکھتے ہیں کہ ہذا قول در جواب بعض نقیضات عبد الرحمن بن عمر بن

۱۰ فوایدی که از آنست که عمر مانی لا طبیعه اولاد او را عصبه و زنده اند بر علی بن ابی طالب است

قال ممان الما برهان احمد بن محمد اعطاه الله عليه وسلم بالحق فكتب مرسوماً يستجاب له

و ما جرد البرئ من كماله ثبت رسول الله صلى الله عليه وسلم و باقية هذا ما عسى

ويعلم ان ابيكم لم يترككم استخلف فيكم من الحق سيد الفيلسوف بل قال فانه

ایہی تملعن علیک الدب اما اقران من رفق رضی اللہ عنہ لیس لاند و انت کہ مر حید انما یہ خیر شہ

میں نے اہل فساد و فحشا سے منع فرمایا اور حکم کروں علی رضی بیاں غصہ سے مڑنا و موقوف ہونا چاہیے

فیر و تلو و کرده است با فضیلتی سخنی یکی از فضائل اینج که را با فقر کرده و علم تقوی بهر جا فقر

مردود و از دیگران مستفیض است با خبر و امداد و از وی یعنی ادریس و از فاروق اعظم متولد است

مرفوعه فحدثت الجبرك و... ما كنهها الى الطين من الاوليه و... ما كنهها الى الطين و... ما كنهها الى الطين و...

فمنهم من اصابه مرض في دوائه وامن عليه وامن على غيره

تخفيف است از هر چه روانی شعیر عن الحالت عن عالم عند التوفی و این را باقی و نیز و این را

پس از آنکه در این کتاب، به بیان کلیات و مبانی فقهی پرداخته شد، در ادامه به بررسی تفصیلی و تطبیقی احکام و مواضع فقهی پرداخته می‌شود.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

عبد الرحمن بن سنان بن عبد الرحمن بن عوف بن ساعدة عن ابيه عن جده عن عوف بن ساعدة عن رسول الله
صلى الله عليه وسلم قال ان الله تبارك وتعالى اقرني واثرا لثلاثا يا فضل في منهم وزرا، والاضاراضة
فمن سبهم فلعنة الله والملائكة والناس اجمعين لا يغفر الله لهم يوم القيمة حرف ولا عدد ومنهم من ان
تابت اللعنة من يدي النبي صلى الله عليه وسلم شعرا في الشاة على اليك في اثنين في العار المذنب
ابو الهيثم بن ابي اسحاق قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما دام المشركون في ارضهم حتى ياتيهم
عليه وسلم فقتلهم عبد الله بن عمر العاصي كذا بخير موطا العاصي زمان رسول الله صلى الله عليه وسلم فحي ابا بكر
ثم عثمان وروى حديث رفا القليد وروى اراف امتي بامتي ابو بكر وانشدهم في يومهم يوم اصدقم

[illegible][illegible]

فقال فيهم من بعد انما العلم ديار من خلقت در حدیث غیر اسامی و افع شده است قال رسول الله
عليه وسلم ان الله جعل العلم ديارا فقال هذا كان فيما كان منكم من الامم ناس محدثون و ناس قديمون
بنو كنانة هم في ارضي اعداءنا محمد بن كنانة و بنو كنانة هم في ارضي اعداءنا محمد بن كنانة
يخرج من اعداءنا محمد بن كنانة و بنو كنانة هم في ارضي اعداءنا محمد بن كنانة
فصل في ادب تحقيق و اذكار معنی نرسا بطریق حدیثیه مراده اند و مراد از آن علم درستی است که تحقیق
عناصیر است و مراد فهم علم که در سنت است و اندک بطریق استظهار از آن و از آن جهت اخلاق و تربیت که در
میان آن قرار داده اند در تحقیق کلامی مسلم و متوجه عفاست که بآن اخلاق قاضی شوند لیکن در بعضی
از این نکات که در بعضی السان میگرد و در بعضی در تمام حقیقت خلاف میجو و در بعضی از این عجز و کمال
در معین و قال رسول الله صلی الله علیه و سلم لا یصل علی الاکرام عن معالی العرب سلونی و یا نه انما الهیة
خیاریم فی الاسلام اذا فقهوا و عجز درمی یابند و در بعضی از معنی اخلاق است که کرا اهل قوی لغوا
و حکم و سنن عام فوایدند و تحقیق حدیثی بالکسب که در خلاف تمام اوصاف چند است از کلمات
کسبیه که در تربیت مدار فضایل آنرا نهاده اند و آن اوصاف هفتگان است که از لوازم خلاف است
مؤیدیم و اوصاف هفتگان است که در خلاف است از آنرا نهاده اند و آن اوصاف هفتگان است که از لوازم خلاف است
تأمل و کلمات و اوصاف هفتگان است که در خلاف است از آنرا نهاده اند و آن اوصاف هفتگان است که از لوازم خلاف است
برای ما به در بعضی در وقت مشوره خلاف و وقت ثمای قلهای ذکر آن اوصاف کرده اند
و نه حق اگر فاروق اعظم را اقوی میگفت و فاروق اعظم حضرت صدیق را افضل میگفت پس افضل
عبادت است از زبانه فضایل سرعیه که صد یقین و شهادت بر آن قیل است و مولی الاسلام علیه السلام
بلکه در اقوی عبارت است از زبانه اخلاق جبلیه که معین بر احکام خلاف و مدد بر حسن سیاست است
نوازند بود و آنرا چند از این است که بسم اخرج ابو عمر فی انه یأخذ ابن عباس قال میا است مع عمر و یا
اذا تغیر غیظا ظنت ان ذل فیضت اضلاع فقلت سبحان الله ما اخرج هذا مشکا امیر المؤمنین الامیر
عظیم قال یکی یک این و یا سرادری با اضع بانه محمد صلی الله علیه و سلم قلت و لم قد استجدت بعد انما

[illegible]

[illegible]

دیگر کفایت و عظم و حسن بیاید از آنکه در تسبیح و قنایات بیست و هفت
و مانند آنکه بچشم طبعی در میان باشد چگونه است که به طبعی در میان این خلاف معانی طبیعت
باید کرد در اقصای واقع در سلسله قتل در فرای عظیم قسم نباید فرموده اند قنایات با عجب است یا سخا و در سلسله
قسمت طاعتی نظیر معجزه اند که قبل یا بعد از عجب یا طاعتی طاعتی یا عجب یا قسم معجزاتی جنسی بقسمت جمادی
نموده اند پس این قسم طاعتی را بقسمت طاعتی را عجب ساخته اند و حاشیه امکانی بچشم این بلویم که در وقت
مذکور در کتاب است و تقدیر اوست در میان دست زیرا که ارتفاع مکان در مرتبه سبب و خصای
سبب با این اقصای تخصیص با سبب سببی در اعانت آنحضرت صلی الله علیه و سلم و قیام موجود و عذای تقا
مونی از سوانی اسلامیت زیرا که اصل در سوانی اعانت آنحضرت صلی الله علیه و سلم و در سوانی در سوانی
صفا و سبب و علم از این که در درجه و اسلام میباشد و سببی در آفران بعد از آنکه آنحضرت صلی الله علیه و سلم
بر این طاعتی و سبب صفت نماید و در این صواب را عجب بدین صفت آفران که تمام معجزه و آنکه در سبب
صلی الله علیه و سلم زیرا که با عبادت نزدیک علم آنحضرت صلی الله علیه و سلم و توقفت سبب از سبب علم کتاب
و سبب و نهان اجماع است و با عبادت کثرت فسخ و امری که این امر کفار و توقفت سبب بر کفایت و عزم و حسن
میاست و با عبادت تعلیم نه در توقفت سبب بر اقبالی است که سبب که سبب سبب و چون در اسلام سبب
نوع در آن سبب اتمام مخصوص است پس سبب سبب و تفصیل نیست نیست و تفصیل در سبب
سوال اگر گوی که در اقوال صوابه قریب با آنحضرت صلی الله علیه و سلم و وجانبه در میان ناس و مانند آن
فضایل سبب شده اند و در قریب عظیم نفی فضیله با اخبار سبب و جاست بیان کرده است از فضایل حضرت
دنی النورین ذکر کرده اند که آنحضرت صلی الله علیه و سلم دو بکر باره خود را بهی تفریح فرمود و در فضایل
مرضی ذکر کرده اند که آنحضرت صلی الله علیه و سلم خود را بهی تفریح فرمود و در فضایل
جبلیه میل سبب و فضایل و فضایل مرضی تفریح فرمود پس طبیعت در میان این دو فضایل
چگونه میایم گویم فضایل را قسم است یکی آنکه در عذرات خود فضیله آدمی در عذرات اوست و سبب عبادت
بان حاصل شعله از جهت سبب سبب و در قسم بان که سبب سبب با تفریح و تلو و سبب قسم دوم

آنکه در صفات حق فضایل حضرت مرتبت منزلت و عبادت و قوت بدن و قوا و دل و صفات
باید و در جاسته در میان مردمان نهادن کاف و مسلانرا از فضایل حاصل شده متقی و ماسی مردمان منصف
می خوانند بعد لیکن گاهی بسبب فضیلتی از فضایل سیره در سرچ میگردید باین عبارت می توان از فضایل مکتوبات
تلاش و درج انحضرت صلی الله علیه و سلم بکریا و خود را مغفرت عبادت انحضرت صلی الله علیه و سلم بمان است
است این داری سنده که عمر بهترین اعیان سلوات الله و سلامه علیه نگردد اند که شخصی را که
علا و در سینه خود با سنده الطبیات الطبیب و تشریح الطبیات بسیار با و تبار بر نفس فضایل نایه و لا
میکنند و همچنین بگویم بعد از سنده عبادت انحضرت صلی الله علیه و سلم به نسبت او و اعتقاد به تعلیم و تحقیق
بدر و همچنین تفاوت و خاصیت گاهی هر یک کرده میشود در معرفت اسلام و احکام و کلام الله پس باین اوست فضایل
معتبره نسبتی پیدا میکنند و در مانت باین خوب است بولانا جلال العین روی قدس سره علم و در پند
و آنچه علم اگر بر دل نیازی بود بسبب فائزات از درجه اعتبار را بمعنی است که در حد ذات
حق فضیلت معتبره نسبت و اعتبار بمعنی در ذیل مناقب بمعنی است که در ماده خاص بسبب که فضایل معتبره
سند و پس نام اینها میگیرند و در ادیان فضایل معتبره میدارند و چون باین است در منازل این دو قسم
و قد جعل الله لكل شیء قدرا پس اگر ثابت شود وجود فضایل از قسم اول قسم ثانی زیاد و رونق او ظهور
افزود و گویا این تحقیق آن خواهد بود و اگر قسم اول ثابت شود و در مرتبه دیگر آن ثابت شود
از فضایل در سرجهت هر دو را با آن خواهد رساند و هر یک را با اثبات فضیلتی بجهت ملائمه
تفاوت فضیلت را در این سلسله است و فی الواقع که تحقیق این صحاح و غیرت اینها اثبات مختص
اند و با سایر معتبره بمان آن کرده اند و اصل درین سلسله است که حقیقت تفاوت و ملائمه
خوبست باینکه در دنیا صلاح عالم را بوجهی که آن توانا صلاح عالم است بعبت انبیا چون عالم منصف
مکفر و فاسق نظام بر حق جل و ثلثه شخصی را که بوجه نفسی است با سنده باینکه معتبره باین که بر تیره و از
بطان عمرت اراده بگویم که شخص و شخص عالم ادو در میان مردم پیدا شود و در ذیل را ناکند که فلا
نیده و ادر حق است علیه و بر عالم و حق عالم بر انقیاد و باز شیوع علم او در افاق و تخریب

[illegible]

[illegible]

درست خاص تسلط شخصی بر ذوات و کما فی تقریر کرده میشود باینباره

املا زمان این داعیه را قبول میکند الطیاره و الطیور کما فی تقریر کرده میشود

و سلم شخصی را برای خلافت خاص و ذکر نفس شخصی او ایجاب می نماید و علی ایضاً خلافت را

تقریر کرده میشود باینکه افعال و اعمال هر شخصی خاص و منحصر به خود است و اینها را در اختیار او

مستجاب میگردد و تسلیم می نماید و اینها را در اختیار او نیست و در یک خداوند و اینها را در اختیار او نیست و در یک خداوند

و دیگر است و یکی در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

خبر و شخصی تقریر کرده است که این را در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند و در دست خداوند

[illegible]

بر مباحث این اولین یافتند گویم و بیایم بپردازم خود میخواست در این پاره بیست و نهم بود و همچنین
مقصود از آن شده بابر و جمعی بجهت عامی بآن گفتند اما اختلاف مطلق را بابر خالص اعلام کرده
غیر افضل را استوار است کسب و استغفار است آنحضرت صلی الله علیه و سلم بکجاری احوال داشت بحدی که
تقدیم شخصی بآن خلاف نمائید الا بعد از آنکه در میان او بر سایر مباحث درین باب حضرت مرتضی فرموده و کلامی در این
مجلس است و او کمال از اعز و اشراف فی السبیل و کمال سوال از حدیث است و در این مجلس بزرگتری تقدیم اکثر و اختلاف
نوعی در اینست عامیست در این باب و او باطل و لهذا آنحضرت صلی الله علیه و سلم بطریق استثنای آنحضرت
در هر صلوة سوره که صلوة بهترین دعا است و قد بینا الخضر فی ریحی الله عز و کل و معنی آنست باینجه فرموده
است بدرجه کمال و کل هم بهترین است از ریت محمد که کلمه ای است بکلام ملک مخصوص در اینست ظاهر
و فقط اگر آنچنین نباشد فرقی پیدا نموده در خلافتش و غیر آن و خلافت نبوة سبطی بار موقد و اینست
و بخلق ای از بعد از آنکه در هر صلوة سوره که افضل دعا است و اینست
خود و آن ناصح باشد یا حکیم باشد پس خلیفه که اینند آنحضرت صلی الله علیه و سلم که ناصح ترین خلق و عالم
خلو است باشد که قال الله تعالی انی اولی بالمؤمنین من انفسهم و عار بهن علیکم بالمؤمنین ردت صمیم و کما
رسول الله صلی الله علیه و سلم اما اعلکم بحدی و احکم صریح اکثر اول و اینست بر آنکه آنحضرت افضل
مسلمین است و اینست بیان آنحضرت صلی الله علیه و سلم و اگر جمعی از آنحضرت صلی الله علیه و سلم و اینست
الله و المسلمین صمیم میباشد و اما کردن آنحضرت صلی الله علیه و سلم از امامت غیر بی باک و به جرای
مع و در بعضی احادیث در میان باین ترتیب ظاهر شد و آنست با عبا که سوره فوج است زیرا که
با عبا که سوره فوج در باب بیکر حدیث آمده و فی نزول ضعف پس باین ترتیب نمائید الا از جهت افضلیت
شزد یک خدایتان تقریر در باب فقهایی صحابه مثل عمر فاروق و علی مرتضی و ابن مسعود رضی الله عنهم
استبناط کردند از اختلاف فضلیت آنرا که قالوا فیها ایست که ایامه اند و وجود استبناط
و فهم معانی آنرا استبناط بکنند تا آنکه ملازمیت فوجیه شخصی نباشد و قال عمر اکرمکم تطیب نفسکم بقدیم علی البکر و قد
و بیا و من قبل و طالع و از بر با غضب الا قد افراغنا عن المسأله و اما شری و اینست بر آنکه بعد از

[illegible]

التبر فمدين افضليت اوست سخن ما در بيان فضليت است كه معنی تشبيه به امير است حيث چنانچه
 وجوه ديگر انصاف و تقدير و جمل است كه خدايكا داد آيد يا ارحم الراحمين و اما سر بر سر است
 است بلكه معنی في نفسه است و خداوند خود را با جمیع كه بهم و بجهت اوله على المؤمنين اعز على المسلمين
 بجاوردن في سبيل الله و ايكافور و منه لا يمصف طيبان بايست اين خاصيت بجا است كه گفته است و الله اعلم
 بامر من و حق كرده بعد از آن فرموده و اعلم الله و سرور و ابراهيم است معنی بجهت و لانيه مسلمين است بجا
 است لبي فضليت لانه مدعيه خاصيت است و اما علم مقدمه بانيه خدايي و جعل فرموده است و خداوند اعلم
 انتم و اعلم و علموا الصالحات الى ان قال و اعلم انهم و منهم الذي ارتضى لهم و مصداق اين آيه مسلمانانند آله
 است و عرف العيب نزد يكديگر و سبب است و معنی مراد بعد از اختلاف اين بزرگواران و خدايي شانه
 است الذين ان كلنا هم في الارض الاية بعد از آن كه در مصدح فرموده است لولا ذوق الله الامم
 بعض و در سياق آيه فرموده و عاقبت الامور از اين آيه دانسته شد كه اختلاف اين بزرگواران و الله اعلم
 اعيان اسلام مراد است خدايكا و مصدح است و بعد كذا في الزبور من بعد الذكر ان الارض ميراثا لعبادي
 الصالحون از اين آيه متوجه كه مراد حق در وقت انبياء بجهت انصاف صلي الله عليه سلم اين بجهت كذا
 تمام بر دست صالحين فرموده و چون تمام اين ديوار بر دست رسيد اقامه شد ان صلوات الله و على
 نبيها و آلها و سلمت يا ايها الذين امنوا من بعد منكم عني دينه و ما باي الله يقولون بجهت آيه از اينجا
 مفهوم است كه پس از وقوع فتنه ايراد در علم هم بود كه قوم كذا و كذا اين فتنه را خواهند كرد خدايكا
 فرموده است پس بعد من الي قوم اولى باي است و از اين آيه مفهوم است كه دعوت بجهت فارس و روم مخفي است بجا
 بجا ميرساند خواهد نمود و حكم اعدا در شريعت واجب الانصاف كرده و خدايكا فرموده و فلرب ما ظني
 مدخل صدق و اخبرني بحين صدق و ارجل من لستك ساطعا و انصاف منصوص اين آيه على اعدائنا و اهلنا
 باينه با خدايكا ارجل اعلی در آوردن نيك و بر اكرم الانعام بر آوردن نيك و بسازد در ديار اعدا
 من علبه لغت داده است و چون فلماي كذا فالتبديع و از عيب فروع لغت است و ما باي
 انسان فرود آمده اين آيه العن و ديده كه آياتيه همان دعوت ملكه ابراهيم دعوت است بجهت اين

این باطل و بدیهی گویان: اما این آیه را واضح کرد که خود از فتنه بی جهت و کبر برای آنست که صفت
در صفت باشد علما با حضرت علی علیه السلام خود اند به جهت خلافت این عزیزان میگویند و آنچه
در این خبر است بقیه استیم که خبر این است که بطریق اجمال مذکور شد لیکن باید در فتنه برای عزیزان فتنه
مذکور شده باشد و موافقت مرعوم با فتنه بود اما از شیخ رومی میگوید و فاطمه را باقی اند و وقت میکردند
خانه حضرت علی علیه السلام باین غیبت میگویند بر رویا و فکیر و رویا و فکیر و فکیر
در این خبر و آن حتی که است بعد از آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم قول: هیچ فتنه نیست بر سایر قوم بیان فرموده است
آنند و این است بجهت که افتد و این بدین نوعی ای بگوید و این غیبت در هیچگاه از احاطت بر سر و موهبدا کردید
آنکه به این فتنه احاطه درجه فواید را نمایند و این غیبت یعنی حاصل شد لا محاله و منتهی الی ان بعد از این
مع بر منتهی عداوت و تعارض بعد از آن در هر من اخیر است این غیبت را هیچ عمل آید اینها فواید است از حضرت
صلی الله علیه و آله و سلم تفصیل بیان اجمال است گویان که آن اوصاف کامله که اسم خلافت حاصه یا در صورت تمامه
منتهی در حکام آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم پس نعمت آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم با جمعی است که موضوعه در
قرآن این عزیزان اند لا غیر بعد از آنکه محاربه و توفیق میداد تا فواید سخن برایتان بر سر چند نوعی از فواید
یکبار فرماید اما اعتباری که اول است و این طریقت است و آخرش غیبت یعنی مقدمه ثالثه خدای عز و جل
شیر در بر اسرای اجزادان معنی ساخت و در عالم غیب هر حاله بزمانه باز است از آن حوادث مؤثره
بر او است میفرماید که در سر طریقت سرفرازی آن در کار بود بر السند و سایر بیان فرماید با آن حوادث در آن
از وقوع بداند و در هر حال حکمی معین معهود حکمت اقبال با تمام سد قال الله تعالی و قضای الی بنی اسرائیل
لنخشدن فی الارض و بعد از سخن علما که باین تخفیف برسان بجامه صلی الله علیه و آله و سلم بیان فرموده که چون از طریقت
صلی الله علیه و آله و سلم تا زمانه تیر خوا بود پس از آنکه تیرگی فتنه خواهد نمود و فتنه عظیمه بداند و از جمله
حوادثی که فتنه فرموده که مخفی باشد در میان آنها بدین ساخت و طریقی اینها است و در نهایت کثرت است
آنکه بعد فواید رسیدیم اما از سر طریقت یعنی کثرت از آنجا حدیث صحیح نیز از آنست که از این پس هم از این پس
هم بر سر قوم میگویند اینهم شهادتیم و شهادتیم اینهم و فی اسامه و العدد و الفقه و از در باب الفقه و

[illegible]

[illegible]

أنا هذا الذي صلى الله عليه وسلم رأيته في الجنة عليه السلام
 كونه في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 المظلم فسد ادم في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 الاسراء فاعتزلها وصديقه مرة بن كعب في النبي صلى الله عليه وسلم
 فقال في يومئذ على الهدي فافادوا بموتهم ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 بعده ورايته في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 قال في سنة من ذلك ورايته في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 شهد ايا فذكر الطريق السقيم ورايته في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 هذه محبة من هذه يعني لمحبة من ربه ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 اخبر فيمن بعد ذلك من شره قال نعم دعاة الى الجحيم وكلامهم مع الله في الجنة ورايته في الجنة
 شهد بدرا اهدم كانه انما يتعلم من الله ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 ورايته في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 كهيئته اذا كانت عليك امر بالمعروف والنهي عن المنكر ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 انت اذا علمت انك اذا كنت عليك امر بالمعروف والنهي عن المنكر ورايته في الجنة ورايته في الجنة
 ورايته في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة ورايته في الجنة

[illegible]

مقتضای آنست که در بحث خود اوصاف کمالیه خود که خدا است و انبیا حضرت اصلی علیه السلام
بگردانیده بود که هر چند بدین فروع باری و ترویج انانیتها که فضا مباحثه است البته روش
اگر کوی این سخن در محل و صفین مسلم است زیرا که این حرکات عینه متشبهه نیستند بلکه مایه
باعتبار مسلم و فضا مباحثه است که بر روی کار آمد بگویند هر چه در آن عباد فیض الهی است که در آن
حضرت اصلی علیه السلام در حق آنها و فرموده اند که اگر کتب ما قتلتم قتلنا کونیم ایضا عقیقت است که در عینه
در آنکه استیلا و اسلام آنست که مصلحتین نمایانیم و کتب کفار و شک است که در هر روز متراشیده و در آنکه
از بابا سلیمان فرموده است که سبب سبب از بعضی احکام عقیقه مایه شده است سر بر آرد و با مسلمانان به خیر
نیت سعی در کتب آن جماعه نماید مثل اول آنست که طعن را بر روی و بندازد و مرتبه طغیانی بر تزعزع بر آرد
مرتبه بگوید که ترقی نماید و مایه مایه مثل آنکه است که با کار برای مصلحتی به عینه به عیب مبر و در آنکه مایه
بیت بر باری عقیقت رسید و مایه مایه واجب بر روی که تکرار عمل بخاری کند و با اصرار باری خود مستول
کرد و در نیت علقه مکنی و آن نکته دقیقه را بر غیر محل آن و زد و باری غرض از آنست که حضرت
مرتضی علیه السلام با در حکم شرح خلافت او مستعد گشته باشد و در حقی که پس آمدند و فی السعد
اعوذ بالله من جمیع ما کره الله بلکه مقصود نیست که فضیلت عابد فیض الهی چون خلافت و در آن
و الله عز و جه و اصلاح خلق فروع ظهوری خود و این دقیقه که زبان فقها را در آن است و سر آن
کوه است انبیا و فقها را آن گفتگو دارند و فقها را حجاب بر کتب حضرت اصلی علیه السلام
این نکته را ساخته اند و در احادیث صحیح بان نکته اشاره رفته
از آنست که ما فیه تلغای اربعه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین که بعل مستفیض است شده است و قدر است
در هر بابی تواند رسید و در صدر مقاله باید دانست که مقصود ما بعد و سر و فضیلت است که بکمال
بزرگای مقصود و انتقال از آن بکلیات فضایی که بان شبیه بالا بنیا علیهم السلام است مرتبه نبوت و ظهور
رسد با و از آن خلافت خاص که انقضی سالی که مانده است بر شیعه همان تواند بود و بان فضائل خلق کرد و انبیا
است فخر و تقرب این مقصود با اصل مقصود خوشت بر تقدیم است که نکته ادلی در بیان صفات که باری

پیچیده پیامبری عامل می شود یا بدو است که اصل نبوة پیامبران اولوالعزم اراده می کند
 طاعت بر بندگان خود و تقرب ایشان بخبر و تبعید ایشان از شر و ظلمت عالم از این جهت
 بشما میری از انجا که و اعلا سطر او و اظهار او و بیان کردانند عالم او کما قال سبحانه
 انذرت فی الامم رسولانهم بکلمه طیب و نیز کیم الایة و کما ورد فی الحدیث القدسی ان الله
 الی اول الامر نسفتم غیرهم و یحییهم الا باظهارنا لکتابنا و انما بعثتک لایکملک ایضا یک الطیف در این
 نبوة و نبوة انرا از غیر این مختص است که پیامبران او هستند انداز سایه افراد بشر در هر دو قوه
 نفس و طایفه در این قوه غافل در قوه عالمه و الیه الامارة فی قورق السلام است بکمال رسالت پسند
 انما پیامبران الفضل و نعمت تعالی سابقه علی در قوه غافلانه عطا می نماید که سبب است و در این سبب
 عینه که بی نازل می شود و در او ملائکه را مساعده می نماید و واقعات عجیب و شگفتایی می بیند که
 این قوه اسرار و اوقاف است در حدیث از رویا الصلاة جراحه سسته و اربعین جزا من النبوة همچنین
 در قوه عالمه او مددی می بیند که سبب است صلح نصیب او می شود و اجتناب از معاصی در عبادت ادب
 طاعات و توبه می نماید و سیاست مدینه بوجهی که از آنکه خوبتر صورت نه بندد بر روی کار آید و خلق شجاعت
 و قنوت و کفایت و عدالت و کسوف و صلی می رفتی از استقامت قوه عالمه حاصل شود و کما ان قوه
 نفس می کند و ایضا است بعد از این قوه اسرار و اوقاف شریف در حدیث اسمت الصلاح خود من عتبه
 جزا من انرا النبوة و چون هر دو قوه عالمه و الیه الامارة و الیه الامارة و الیه الامارة و الیه الامارة
 در دو آید در مجاری نفس و کما است باری بطین و می آید که احادیث آن مختص است اما نکته سهل است و کما جامع
 ان برکات یا شد بگویم اگر طوایفی که بشما می صحت بی را فرعون چهار شخص را در یک تن جمع کرده اند
 و نام آن مجموع می کند است اندازد ما یکی بالطح المربی با در راه عالم شده باشند بر هم یعنی با دما یکی که
 ظل نفسی یافته او بر دمان یا خود سبب ظل الباطنی و انتظامی در میان افراد سبب طاعت شود
 هر یکی بر جای خود قرار گرفته در میان این تر بنی مناسب پدید می آید که سبب آن ترتیب و حدیثی می شود
 ایضا و در این حدیث مدینه نام آن که در از انواع اهل عالم و سیایان و مدبران حیوان و سیاست

کندگان

کنند که از این امر ابراهان و جبار و غم پس اگر امتیاز در سبب میان این فرق متحقق
طلعتی است که او که بر ایشان افتاده در ضمن افعال از سر نو دنیا تقوی کرد و او را
بسیار فخر بود و با سبب که در وی است تا بلی کرد و فقه کلاه مهری را با دستان و با سببی ما
بخت و ملک و عدالت و حقا و کفایت و سخاوت و غیر اینها در پیشگاه پادشاهان است و انانی الف
قدوسم و الف الف فی الارض حبسها بالفت بین قلوبهم و یکی که در حکم علمی فانی شده علم اطلاق و
تدبیر مسائل و سیاست و یک شرافت و بر علم آید که گفته اند نموده بلکه به این صفات متحقق و فاضل در وی
نمایان شده و آثار این صفات منها خیر از وی فراوان و در میان مردم ستای میشود که کل انما بترجیح با صی
قلل استخار بونی الحکم و من یونی الحکم از وی خیر کثیرا در فرائض عظیم مزاجا ذکر سعادت و این
آنها و الحکم و مقرون است و مقوی مرشدی که در زمره صوفیاست مستعد رکازات عجیب و خوار و در
گشته و حق از آنجا و سایر صفت خفا با دیدن با صی صفا از راه کجاست معجزه از آن که صفاهاست
نفس خود با مقامات و ریاضات کرده اند و این شیخ استیلا با نفعی آنها برده و متعالی علیه و احوال
کسب نموده چنانکه در مقامات مشایخ ما قدس اسرار هم خوانده است و با سببی قال الله تعالی و اعلم انکم
و الحکم و غیر یکی که جبار از جوارج تعبیر الی شده و واسطه از علوم حقه از منبع العلوی است و این
ما امرم و یفعلون یا یومرون لغد قال دست از جوارج جلیه او را بی خطبه القدس است و این را
مجموعه ممالیه بر خصل و غلب و فروز کینه و صفای عالم ملک و مجابای عالم ملکوت پس از شیخ گشته باز با
کرد که آنحضرت صلی الله علیه و سلم چون مجتوب شدند در ایام خود یکبارم خبر غیبت امام فرمودند و از آثار آنحضرت
صلی الله علیه و سلم چه خبر در عالم باقی ماند در دنیا یک روز فرمایند پس درین باید کرد از جزئیات بحکایت
و از مقدمات بمقاصد انتقال باید نمود و باید دانست که آنحضرت صلی الله علیه و سلم در زمانی مجتوب شدند که
در عبادت و سخاوت شیعی تمام پیدا کرده بود اثبات مولا میکرد و عبادات را فراموش نمانده بودند
و غیر اینها در دین حنفی که در این حضرت ابراهیم علیه السلام داخل شده بود و مانند شیخ با یکدیگر میجوید
و مثل سبایم بر یکدیگر میجوید آنحضرت صلی الله علیه و سلم را ائمه الطاهران شکر فرمودند اثبات

طاهر کو باہان لراوہ دیکر بار و بار طاریں عزیز کیکر دھست وانی بذا وقت کھارہ فی خود نشا و
الان استوار کم و کثر احوال کما یستلزم و قد کتب الراجح طارہ فاذنہ قصہ اختلاف حضرت مکی
تیا علیہا السلام و تمام سواد ایہی بردست دی شیدہ بستی و اما قصہ دینارہ فوہ علی خسر الخیر و
نوازندہ کما کہ کسی از امت محبت و علم و دینارہ کما بعض بروق و بستی و عوار و اطلال انداز و اعیان
عمورت بذیر و کی انک مجرہ استماع شکی بجا میرا جملہ کار تنہ شمع کو با بواسطی بنید مہا اگر آئینہ از
اثر بزرگ بود و دیور خالص برانکہ نام این مہا بدقیقت و از لوازم او قصہ بنجامین است بی اگر
درد و غلط مجرہ و صحت و ائمتہ بصفت خا و تسبیح درضا و اخبار و موافقت و ترک مخالفت اگر و در
یا فعلی شکی باند اعنی فالتو کہ در غرض آنکہ اعنی خط کوید و نیز از لوازم او بعبیر دیاست و موافقت
بجاء قبل از انکہ بنجامین صریح کردہ باشد و ہم آنکہ فرسہ صاف و نصیب اکتند و عقل او را در نظیر او
نایدی دہد یا انکہ مالبا احصا کنند در غرضی خود در انجیہ نبور حکم آن در و دیارہ است طبعی بنجامین است
مخارج قریب ایہی در دیکر انکہ با دیکر با جزیر خود مشور می نماید و تمام و ذیر از دور انکہ دست
می بنید و بر غرض می اطلاع می بایہ قبل از انکہ وزیر بایہ آن نماید و نام این مقام محمد تیسبت و از لوازم
او انک کہ وجہی بر حسب جنہا او بنیدین مرتبہ منازل شود و میان ابای جنس خود ممتز با نیکو با نیکو
کہ طق ماہی و افق و اق اند و جو ازین مرتبہ مراتب کبرست مرتبہ منزلت انکہ خط کنند و قد مہر او و مہر
و با استیلا و دست احکام را از انجا آخر کنگہ و او را راسخ فی العلم کویند اما تشبہ و رزناہ فوہ علی
نحو تواریخ کہ عزیزیہ اعلاہ طرہ اند در نفس شخص یا بر نفس مبارکست یا بر بنیان نابید و سب کہ بعضا
آن بی اختیار منفع می شود و نام این عزیز تسبیح و عواریت یا امانتہ و صد و عیانتہ ان سہل و
بر تو اکتندہ کہ اند ابای جنس خود نمیزی طاهر تا علیہ و نام این عزیز ایدین است باز چون تہذیب
عاطفہ و عالمہ با یکدیگر محتجہ شدہ مزاج معتدل پیدا کرد و صفی ہم رسانید با درساہ با طبع کردہ و حکیم البلیہ
و مرتد مکل و این مراتب سہ گانہ عزیز خی یا محتجہ بنت الا انکہ بنجامین در بنا ایدین است و غیرہ امیر
ساکر و سید و ی اما تشبہ و در جبر علیہ عانت کہ در حد یقینہ و محدثیہ و غیر آن گفتہ شد با این در ذیل

[illegible]

جبل ملک واسطه شود در میان پیامبر است او بگویم اگر میوای نمید که این است اسخفت شایسته علی بن ابی طالب
مترقی بود و از انچه استند آنقدر است که اگر نیک بگویند این است اسخفت که در میان صفی و خدیجه
مشابه کرد تا به یوم در میان کعبه و مسجد طایه باشد و در میان اسخفت علی بن ابی طالب و ام است او باید
دانست که از ابالی معلوم است که اینها را یکدیگر از خود میگویند و از در کوفه و در تلاوت قرآن و درود
و ادعیه و غیر آن از باب است و همچنین طریقی است و در میان او فاصله حدود و فضا و اختصاص
است از آنحضرت صلی الله علیه و آله پس از این معلوم است و اینقدر نیز معلوم است با قطع که ما اینها
را بجز اسط از آنحضرت صلی الله علیه و آله نگذاشته ایم و قرآن و حدیث و اسط از آنحضرت صلی الله علیه و آله
بیان ما و آنحضرت صلی الله علیه و آله و سایر اسط و حدیث معنی در آن میکند که اینها را باید که هم از هم بود
و نیز اینقدر معلوم است که در اول عالم بگوید و باید که بعد از این شروع دین اسلام از آنحضرت صلی الله علیه و آله
و تابعها لفلان رفته رفته عانی که مراد میگویند از اینها مسلمانان و اهل قبیله و اهل اسلام و هر طریقی
بر روی کار آمد اول اینها را و معلوم است که در آنست که در سایر احوال اینها هم در زمان آنحضرت صلی الله علیه و آله
و احوال است که در آنست که بعد از آنحضرت صلی الله علیه و آله در آنست که در اول و اسط و اکثر اینها
در توسط و اعظم اینها در آنست که باید سافت امر را در سافت تمام دارد و بدواری که هر خفته فانی مترقی است
تکافی است و معتقد است بر روی آنکه تفحص با سانس در مجریان هر قرآن و اسط است از او
مستقدم در کردن او است که سبب صحت یا و آخر است که در فکر او اینها است که خود را میدانند و گمانی بخوانند
سر کرده خود را مثل ابونقیفه بنسب صفیان و سانی بنسب صفیان میباشد و همچنین سید بن طاووس
و ثواب نقشبند بنسب نقشبندان و عوامه معین الدین شیخی بنسب حسینیان و از مسلمانان بزرگان مشی و
بجنبه اخلاقی و معاصران وی و همچنین قرآن اسعد در قرآن کشی ابوالحسن اشعری در علم کلام و دعای و احادیث
و احوال این در تفسیر محمد بن علی در علم سیر و معانی العیار از نظام اندکی پیوسته باید دانست و حاصل در آن
بیکر که که اینها را بر روی علم و هم آوردن اینها را بگذرد و در آنجا بود که اینها را بگذرد و در آنجا
اما بر چه آورده اند از سلف آورده اند اینها را خود از سلف است بمنزله روح است و تحقیق است و در آنجا

[illegible]

عالمی حضرت خود را از باب منزلت خود دیگران قدم بر قدم و پی فتنه تا اگر قصد نسخها بهم رسید تعلیمی
غیر از این را باقی نماند غیر از تصیف کسب و میدانی که بهترین خدمت قرآن کدام است اگر را او
خبر از قول خود از حضرت صلی الله علیه و سلم را تا خلق به کرده باشند ما بر حسب و حق دیگر فرود آمد
صدیق اکبر خطایسته ایما حسن بخیر به موالاتی خود دعای شریعی را سردار که اما است و المؤمنون شجره و کبر
فی الدنیا حتی یلقوا الله و لیس کذبوا حیاما الا مفرق فتنی و کلام حق بخیر و ابراهیم العقیق از حدیث
و فتنی اعظم فتنای مجله حکیم مکرمت الا یا لایان شهادت ما فرشته اجمال بتفصیل ایما میداد
بر افاضت خود و جعفر از علم اصل و بعد سرایه یقین علم حدیث است و توسط کبری است حدیثان حضرت
صلی الله علیه و سلم و امت او در علم حدیث کجای معجزه نواند هیچ یکی اگر روایت کنند حدیث را و باقی فرستند
مضمون آنرا در کمال آنکه استخراج نمایند آنرا از افعال آن یعنی در مسند یا از طریق و مستحب جمع کنند یا از کبری
نست در میان شما که در میان مسند از آن حضرت صلی الله علیه و سلم حدیثی باب داشته باشند و کمال این حدیث
حدیثی رسانند که حافظان کتب خود بخوندند و بایان را بشیر رسد با حائل حدیثی شخص خود و اگر مستعد شده باشد
استبراک کنند از شیعه با حدیث محل اعتماد کرده و چنانکه حدیثی که در میراث عبده و فاروق اعظم و باب
غزه و محقق فرمودند سیم آنکه علای صحابه با در کاف و فرستند و این را امر نمایند بر ذات حدیث هر جا
عمل کنند بر اعدا از ایشان چنانکه فاضل اعظم علیه السلام در مسند او را با جمعی بگویند و فرمودند: «ما یسیر و
عبد الله بن مسعود و عمر بن خطاب و ابی بکر و عثمان و عمار و ابی حمزه و ابی ذر و ابی ریحان و ابی جابر و ابی
که امر تمام به قدس یعنی نوشت که از حدیث ثابت بجا و نکند چه نام آنکه خط و کتابت
با ضبط حدیث آن باب فرمایند بجم آنکه عمل کنند بر حدیثی علانیه تا آن حدیث صحیح علیه و علی حق است
آن علانیه باشد در بسیاری از احادیث خوانده باقی فعل و کلام رسول الله صلی الله علیه و سلم و ابوبکر و عمر
آنکه حدیثی که در باب است بر کتاب حدیث ایما بالغیر و حدیث صحیح و حدیث غلاب بر این حدیث
مسابر اساره با آن احادیث شرطید که طایف حدیث و فلان حدیث از حدیث است که ایما
بند آنرا در کتاب بعدی باید این روایت است حدیث ایما و توضیح و تقویت آنست و اما در حدیث آنکه از ایشان

عراق و دوستانه فایده دوم در دو باب است و در فرنگی هندوستان که هرگز از این جهت قاف
بیان نموده اند که گوشت و دو باره از آن که گوشت همین دو پای از دست اعتراف ایشان باقی مانده
تا حال گرفته اند و سر توامی است به سعه و غذا که واسطه اول طبع او که استحقاق است از دست کسی
برست و چون میزان آن که نظر کنی عجیب از یک شخص روانه ندارند و اخذ است و بعد از آنکه علم از وی
اند اگر علم معانی است یا استغنی بایدها که واسطه اول مری دیگر است مثل آنکه اهل تمام و این علم از دست
مرغضی روایت ندارند باز در مانت و علم در میان ایشان یافته میشود و جوهر پس تحقیق سالی
پس از حضرت تصدیق بی وجود است و حال چون این علم که میدهد و نوبت آن رسید که در مقام خلق
شروع کنم گوئی با و آنکه باید چه مادر صومعه نزد یکدام فاصله این اساره تمام است و تبدیل میکند
در حق آنکه بسیار از آنکه است معصیت میری است که گفته است اما می بینا اند که گفته است و نیاید
که کافی است و آنکه از اسراف فرستاده و صاحب و محبت میان این و نیز این بکار گفته است و آن
شتره من قرئین القللم شرف الجالبیه لیس فی الاسلام و کان الیام الدیات و العوم و فی القللم
فان فی الجالبیه و میهارینا من و ما قرئین و الیه کانت التما فاف الجالبیه و معنی است و آنکه
چون خلقی مدافع میدهند و فتنه در میان قبیله فاند و مخفون و میجاست ابو بکر صدیق که میگوید که آنکه
داف و میباید و اگر دیگر کی که میباید اعتدال و میباید و فتنه که بین نمی یافت محمد بسیار گفته و کان
ابو بکر رجلا مانعا لقومه محبا سبلا و کان النبی یقریب و اقام قرئین بها و ما کان فی نام غیره
و کان رجلا ناجرا ذاق و معروف و کان رجلا قید با تو و یا قومه و فتنه
و حدیثی است که طبع ما آنکه که اسرفت در قصه حیرت و ابوبکر صدیق بود و رسول الله صلی الله علیه و آله
سأله یوسف عن الجالبیه و ما از آنکه است که فتنه فاقه و عالمه او بسیار است و بعد از آنکه
زمانه کرده و خویش کرد و بعد از آنکه است و در دست مردم است و اینها
و وی آنرا از مصعب بن یزید گرفته و وی بواسطه از جبرین معلوم میوی از حد و در حد
صلی الله علیه و آله در قصه همان بن نامت و جوابی بیای قرئین و فقیر این علم برای حضرت

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دست باز داشت در دنیا و دنیا پرستی و دنیا طلبی و دنیا خواهی و دنیا دوستی و دنیا محبت و دنیا
اصدق و کان یفوق علی مسلح به امانه طهرانه منته و فخریه و السلاطین علی مسلح سبیا ابد بعد الذی قال
لعلیه قال فانزل السور و جل و لا یأثم او لو الفضل منکم و اسعة الی غفور رحیم قال ابو بکر الصدیق علی و اسد الله
ان یفر السدی فی فزع الی مسلح النقطه النبی کان یفقی علیه قال و اسد الله لا یفر عنهما من ابد اخر جبرائی یی قال ان
عمر اس قال اسد فکان یبکر فذ جعلت فیک یا بکر الفضل المرفعه باده و علی الرحم و حبیب و عکالیه و سخطت
علی مسلح طهرانه و در محرقه و اسکت و ذکره الواحی فی الوسیطه از انجمله است که چون صاحب مدینه سبیل آمد
از صدیق اکبر نامه حبیب طاهر گشت و فضل او بان نامزد و بالاشد یکی آنکه صدیق اکبر در تذکره و در سوره
کما فرمایید و در تمام غلیظ و ادنا فوفه مسلح در جهات طاهر کرد و در ویا فر کافایه ابن طاهر فی احوال
و اصح گشت که دره سبیل سبیل علی اصحاب آن حضرت علی سید علیه سلم در حضرت آن حضرت بیان منه و ان سبیل
شد فی نعته الحدیثیه قال عمر الفاضل ی ای ایت ان است سکت بر فوک بل صحت با و نه و او
ایضا جنگ و ان کن الاغری فانی واد لاری وجود و الی لاری اشواب من الناس خلیفا ان یفره و ادید
فوالله ابو بکر مصطفی طهرت اعنی نفعه و نفعه همان منزه ان لا ابو بکر فوالله اما

کانت لک فندی لم اجزک بها لاجنک اخرجه الجاریه بکر آنکه چون حضرت فاروق را در حضرت بکر
از حضرت صدیق در جواب حال او قدم بر قدم آن حضرت رفت و از سجاده نشستند که حضرت یقینا ابو بکر
نسبت به و علوم جابر علی سید علیه سلم در نفس روی بر صحنه اسعنه و جوز انطیق شد قال عمر بن الخطاب
نا تبت بنی السدی علی سید علیه سلم فقلت است بنی اسد حقا قال یا فقلت السی علی الحق و عدوا علی اهل
قال بی قال یلم انطیقه الدینه فی دنیا اذا قال الی رسول السد و است اعصیه هو ناعدی قلت او لیسکت یقینا
ان ان الی بیت فملوف و قال بل ان جنک لمانیه العام قلت لا قال فانک ابدیه و ان ف یقول
نا تبت ما بکر فقلت یا بکر السی علی بنی اسد حقا قال بی قلت السی علی الحق و عدوا علی اهل الله
لم انطی الدینه فی دنیا اذا قال یا ایها الرجال ان رسول الله صلی الله علیه و سلم و لیس علی بنی اسد
سکت بفرقه و اسد الله علی الحق فقلت السی کان یحسنا اناسا فی البیت فملوف و قال بی ان جنک لمانیه

بن مريم الخوارزمي قال انت الذي بكر وعمر قال لا اخي في الدنيا اسماء الدين كاسم البعير اياه الخ
ثم انما اخذت انت كهفك صديق في الخ مسلمين شياخه با اخفرت صلى الله عليه وسلم سافره ميكرون اخفرت
صلى الله عليه وسلم حسب مسنده السان كل معمود قال بن عباس في قوله تعالى فيهم في الامر يعني اياه
عمر بن الخطاب قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يمشي في مكة في الامم الامور المصيرية والامور
وغيره عبد الرحمن بن عوف قال ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا يكره ان يجمعوا في شئ من
احد واذ انك لم تلتك في قوله تعالى طاعتك كبرت كردند و سورة تخريم فانك قد حضرت صديق و فاروق
من رايه يجل و صلى المؤمنين كسنت عنه الى امامه قال في قوله تعالى فان الله هو وليه و جبريل و صلى المؤمنين
انك بعد ارضه الحكم و تا بعد ان افان بن شيرين ان ما يوك على النبي صلى الله عليه وسلم و سمع صوت ارضه
فما فعل ناديا ليلطيم و قال لا اراك ثم فعين صوتك على رسول الله صلى الله عليه وسلم الحديث ارضه و اودى
جمله انت كهفك صديق في شئ من الخ مسلمين شياخه با اخفرت صلى الله عليه وسلم سافره ميكرون اخفرت

و صديق بكره كوست قال ابو بكر لم سمعني ان ارجع اليك الا اني كنت علمت ان رسول الله صلى الله عليه وسلم
ذكرنا ولم ان كاشي سر رسول الله صلى الله عليه وسلم انما في جاري و انما اخذت انت كهفك صديق في شئ من الخ
سفت ميكرون و رفته برانه عبد الله بن مسعود حضرت فاروق كهفك انت ان فعلت انك لسانه في شئ من الخ

كثيره فونه و لك ما انك سابق الى الخ ليقب او سد در میان صحابه و از اخذت انت كهفك صديق في شئ من الخ
در رسيد و مردان از شجره سنفق سد دري كه دران رفته حضرت صديق و از انما انما الخ فونه ميكرون
بما النبي صلى الله عليه وسلم يمشي في مكة في الامم الامور المصيرية والامور و غيره عبد الرحمن بن عوف
و سلم سمعني ان ارجع اليك الا اني كنت علمت ان رسول الله صلى الله عليه وسلم سافره ميكرون اخفرت
صديق و دران و رفته فضيا انما باره اصل ارديد بخبر و به كي انك ليس از رفته بوسه به بر سر ميكرون
انك طلب اعادة صديق و دران بخبر و از جيت و جانه عظمي كه حضرت صديق را دريانه ميكرون حاصل و
دي ما ميكرون فتن بن عوف بن مخي ثم خرج ابو سفيان حتى الى رسول الله صلى الله عليه وسلم فخطبهم و قال
ثم ذهب الى بني النضير و خطبهم ان كل من كان منكم منكم فقال ما انا فقال كل من الامر رجعا

منه في خانه امير دبير ابا بكر بن النعمان حصر في الحبس فخرج باساره دوي وقبض دوي وجرى عليه
قال محمد بن اسحق وقد بلغني ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا يكره الصديق ان يخاف منكم فهو محض فقيها
يا ابا بكر اني رايت اني اهديت الي منته ملوكة زبد انقهر فيك ففراق ما فيها فقال يا ابا بكر اني رايت
منهم لو كنت يد امانه بد فاما رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا اراد ان يمشي في الناس فانه يمشي فيهم
واحد من حضرت صدق ارضان من غنمهم يسيران ابا بكر كنت كذا وكذا اتفاق كوفي من انهم دور
عنه اسلم قال محمد بن الخطيب قال عمر بن الخطاب يقول لعمر بن الخطاب صلى الله عليه وسلم ان تصدق دواخي دك عني بالاهلك
اليوم هبنا ابا بكر الى سبعة يوما قال فقلت نصف نالي فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما باليت لا اهلك
انت وما داني ابو بكر بكل ما عنده فقال يا ابا بكر ما البقي لك فقال البقيت لهم الله ورسوله قلت يا
الي سبي ابا بكر اخذوا من بني دبير ابا بكر عرضا منكم فخرجوا به واما منكم فخرجوا به واما منكم فخرجوا به
رايت دبير ابا بكر دناي رسول الله صلى الله عليه وسلم يا محمد كذا وكذا فخرجوا به واما منكم فخرجوا به
احاطت برزبان مبارك فخرجت رست كذا وكذا فخرجوا به واما منكم فخرجوا به
سواء فخرجوا به واما منكم فخرجوا به واما منكم فخرجوا به واما منكم فخرجوا به
صدق را امير في فرجه واول كس سبكه واما منكم فخرجوا به واما منكم فخرجوا به
درستان حضرت فضي رضي الله عنه عزله ابو بكر صدق بوجه وحقير ان كنت امير ابا بكر صدق بوجه وحقير
براهن حضرت فضي رضي الله عنه محمد بن علي انه لما رست براهن علي رسول الله صلى الله عليه وسلم واما منكم فخرجوا به
ابا بكر الصدق رضي الله عنه ليعلم الناس اني قيل له يا رسول الله لو بعوت بها الي ابي بكر فقال بودي عني
رجل من الذين يمدون يدك على بن ابي طالب رضي الله عنه فقال اخرج سبعة الفدينه من صدر براهن واذن
في الناس يوم النحر اذا اجتمعوا بمكة انما يدرك الخبز كافر لا يبيع بعد العام من مكة والافريت بالبيت
مكة اخرجوا رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد فهدى الي ربه فخرج علي بن ابي طالب رضي الله عنه علي بن ابي طالب
الله صلى الله عليه وسلم حتى ادى ابا بكر رضي الله عنه فلما رآه ابو بكر قال امير انا مودع قال بل ما مودع فها
فاما ابو بكر رضي الله عنه الى الناس والعرب ذاك في تلك السماء علي ما زلتم من الجبال واليهما

في الجانية حتى ان كان يوم النحر قام علي بن ابي طالب رضي الله عنه فاذن في ان ينادي امره برسول الله
 الله عليه وسلم فقال له يا امير المؤمنين لا يدخل الجنة كافر ولا يجزى جود ان لم يترك لا يظف بالعبث عزابهم
 كما سجد رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد الى مكة فبعث اليه فخرج فوجد في ذلك اليوم من تركه لم يظف
 عزابهم ثم قدما علي رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان له امر براهة فبينما كان اهل الشجرة في اهل العهد
 العام الى مكة الى اهل المسعى رواه ابن اسحاق وعنه ابن عسار انه سجد رسول الله صلى الله عليه وسلم ببيت
 الاكبر رضي الله عنه ورواه ان ينادي بهولاء الكلمات فابعد عليا فيها ابو بكر جيف الطريق اذ سمع عمار
 نادى رسول الله صلى الله عليه وسلم فخرج ابو بكر فزعا فظن انه رسول الله صلى الله عليه وسلم فاذا علي فذوق الله
 كما ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قد امره على الموسم واما عليا ان ينادي بهولاء الكلمات فقام فخرج في
 يوم الاثنين فنادى ان الذي في مكة كمين رسول الله صلى الله عليه وسلم في الارض اذ به الشجر لا يحجى بعد العام فترك
 في الطريق فابست ثيابا ولاد فخر الجنة الامور فكلما
 اغرمه الحاتم وقطع اليه سبيلهم وروى في حقه خطيبهم راعى عن يديه عنده كما هو انه لما في بعض
 تلك تجرت صدقته لاد موسى فذكر كرهته وانه انجلت كرهته ورجعة الوصل عمره ان تحفر صلى الله
 وسلم بعد ذلك ان تحفر راسه وانه حفر بايمونه اسما بنت الي بكر كانت زوجا مع رسول الله
 صلى الله عليه وسلم واما بان زمانه رسول الله صلى الله عليه وسلم فاذن في الجانية فزنا العوج وكانت نساء مع
 الي بكر كانت فكل رسول الله صلى الله عليه وسلم وعجل الي بكر الي كمين رسول الله صلى الله عليه وسلم فزنا العوج
 رجعت الي جنب الي نظر فلما كانت في ايتها فاطمة العلوم مريم الطير فزنا العوج فزنا العوج وانا انجلت
 كرهته ان تحفر صلى الله عليه وسلم من بين يديه واما باب صدق الي بكر فابست ثيابا ولاد فخر الجنة الامور
 واما بنت عمار فزنا العوج واذن ما انجلت فافترق به يقين فبينما كان في مكة فزنا العوج فزنا العوج
 ان تحفر صلى الله عليه وسلم قال ابو عمر في الاستيعاب ان خلف رسول الله صلى الله عليه وسلم فزنا العوج فزنا العوج
 من اهل البيت علي كعبته في ذلك بالتمويه في اندي يوم مقام القصر واما في حقه فزنا العوج فزنا العوج
 فزنا العوج فزنا العوج فزنا العوج فزنا العوج فزنا العوج فزنا العوج فزنا العوج فزنا العوج فزنا العوج

عز وجل ما تراه منبره ^{شده} ذلك ابن عباس في تفسيره في قوله تعالى ورفعا لك منزلك في ما تحفرت صلى الله عليه وسلم
ما تراه منبره ^{شده} كحضرته صدوق وفاضلنا بان از میان همه اصحاب عزا کردند بهت در این حالت حضرت صدوق
رضی الله عنه آنحضرت را صلی الله علیه و آله در قتل او با خود و بیجا کردند باید فهمید که آنکه آنحضرت را
الیه وسلم بعد از آنست که در قرن دوم بود و اندک بعد از سال در یک ده سال در مدینه سپریده
سازند که در یک بودند آنحضرت مبعوث شدند و اعلان اسلام و قتل اعدای که از مدینه در ده سال
در مدینه اقامت فرموده تعلیم علم و اعلان کلام اسلام صلوات الله علیه و آله و عذر ابراهیم را منین می دانند که آنحضرت
صلی الله علیه و آله و سلم تحت دوشسته سواران مجاهدین غازی و فائز گشته افضل است از کسی که به صحبت است
است به این صورت که در قرن اول اعانت آنحضرت صلی الله علیه و آله کرده است و آن را
دیده در آن اوقات همراه آنحضرت صلی الله علیه و آله به خدمت او شریک آن به کثرت است
آنکه آنکه آن اعانت از دست ^{شده} و آن محبتی مانند اینها در قرآن و سنت هر جا نوشته است
مهاجرین او این قرار داده است قال الله تعالى للذين آمنوا من الغنم قبل الفتح وقالوا اولا كذا نعم
و رجع من الذين اغفوا من بعد وقالوا الاية و هذا مهاجرین اولی ستمی فلاحه می دهند و در غیر هم
آنکه در این امر منفرد است و فضیله او بر همه ماست او در قصه فاضله حضرت صدوق و فاروق را
میکنند قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم انتم تاركون لي صاحبو اني قلت يا ايها الناس اني رسول الله
جيف فقلوا كذبت وقالوا بكم صدقت اخرجني لاني لك ذكرا كذا يا ايها الذين امنوا فذموا
كلام سرف آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم که در آخره فرموده و را به خفیه از طریق ابومرثه و ابوعبید
عباس و ابن مسعود و حذیفه و غیر آن ماست شده الا بعد من هذا ليل كما ذيا اسم يوم القيمة و انفعني
ما اوقظ النفعي ما ابي بكر و اكونه متقيا فليلا السار لا تحذرت ابا بكر فليلا الا ان صا احمدا الله و
شده آنکه آن من امنه الله و غلبي محبة و ما ابا بكر و حذیفه كه تحت من اين طلبه است و وفات آنحضرت صلی
الله علیه و آله و سلم پنج سال بعد از آنکه فرموده که استیقام بعد از آنکه آنحضرت بعد از وفات آنحضرت
عبدالله بن ابی بنی ماعذ و ما خن رد آنکه بعد از آنکه استیقام مبارکات احوال آن و احوال

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و از ترک سوره الی و من البرای دیگر قال رب ان سخط الظاهر فی بنی بکر مدعی قال یسیر بدراج فاشته
 یسیر فیا قد قال فقالوا لهما فاما امرنا و انک قال ان فی منی علی الدلیل علم امری ان لا اسأل الله
 سلبا نهاده او دراز صحت منیه او عن ابی نقاده ان ابی صلی الله علیه و سلم قال لای بکبرت بک و انت فخر او
 انت یسیر فیه صحت فخر قال سمعت منا بیت الحدیث اخرج السرخسی است اخرج از احوال شریف مدعی
 اکبر یعنی الدعوه فانه بنده ضعیف فانه رانته کفی یتعنه و الطیل لونی اکثره و الخوف یتشی غنی الی بکبریا
 تخلی صلی الله علیه و سلم فخر قرآن علم پس عید و در افه شکی اگر در وقت ان حضرت صلی الله علیه و سلم
 تملک یا رب یا عید و الاستعجاب من کتب یعنی البکر و غیره و علی و دیگر اگر جمع کرده بود قرآن را و تعجب
 کرده باشد تمام آن را امام نووی در نهج بیان تفسیر کرده و انجمی را نام است فخری و ان است که انک
 صلی الله علیه و سلم امر کرد با مات مدعی حال انکه در تربیت مفرست بگویم افروزم و فی لفظ انک شرم فرما و در
 دیگر است که حضرت مدعی حوزة با طهر صفا را بخواند مثل صوفیه بفره سوره بکر و ثلاث میکند در حفظ
 و اگر فرض کنیم که صلی الله علیه و سلم قرآن را نداشتند یا نداشتند صفتها او فتح میکنند زیرا که مصدر
 عن طهر العقب شرط احتیاج است نسیم انکه اول کسی که بی کرد و بی قرآن بود ابو العبدین مدعی که بانه اس
 فاروق اعظم الهام ایاهم عظیم فرموده سوره سجی و طاهر بود و سبب آن قرآن در شرق مغرب بود که چهارم
 انکه در بعضی مواضع مستطال استخوان نرسیده و در بعضی مواضع صفت مدعی مدعی خوانده اما کمال مدعی صلی الله علیه و سلم
 علم حدیث را بحدیث و در بعضی است یکی انکه شمس طاهر علم کرده است از منج العلم قال رسول الله صلی الله علیه و سلم علم فی
 ادعوی صلی الله علیه و سلم فی قل اللهم انی ظلمت فی حقک انک لا یغفر الذنوب الا انت فاعفونی بخفیه من عندک و اعف
 انک انت العفو الرحیم اخرج احمد و ابوالولاء و غیره عن ابی هریره قال قال العکبره رسول الله صلی الله علیه و سلم
 اذا رجعت اذا است قال قل اللهم عالم الغیب السجده طاهر السموات و الارض سبک لای و لیک
 استبدان لا اله الا انت اعوذ بک من شر نفسی و من شر الشیطان و من شرک قال قل اذا اوجع اذا است و اذا
 اخذ من فیک اخرج ابن خلدون و غیره عن ابی بکر الصدیق قال کنت عند رسول الله صلی الله علیه و سلم فانزلت فیه الا
 من یعمل یوریک و لا یجدره و ان الله و لا یغفر الا فی حقک انک لا یغفر الا فی حقک انک لا یغفر الا فی حقک

[illegible]

[illegible]

[illegible]

لهم فقبل المباحون منه ما قال وما اقصيه قال علي رضي الله عنه والزهر باغضنا الا لما قد اضرنا على المباح
 هذا ترى اليك اسم الله تعالى بها بعد رسول الله صلى الله عليه وسلم انه صاحب الخار وكنى اثنين داما اسم الله
 وكبره وقلعه رسول الله صلى الله عليه وسلم بالصلوة بان من يوتي حيا لم يمت خلافت بر حضرت صلوات
 مستقره اذن سلكه عظيم انه في جميعه تفويج بعد درميان سبب خه ومنتصب خلافت وهدى دست خا
 ائت بايضا في بعضه ابو سنان السكاسي سنده واما في مختلفه مرسوه فرموا انكم انما انما انما
 فيسرين اني فانم كود بعد كاه از وفات آنحضرت صلى الله عليه وسلم منادي صدق نزار وادكر ان
 با معود ان اول مازي بعد كود ويا سنان نزار وادكر بعد ان ان بر سر بر سر بر سر بر سر
 كه گفت محمد صلى الله عليه وسلم قال ايها الناس اودوا ان يذكروا كاهيه فيموتوا بعد ان يفتني بسنة بكم
 عليه وسلم يا اطيعوا الله يا اطيعوا امير المؤمنين واما كان ليشتر عليه الهوى من السما اخرجه احمد وسنن
 بركة الاسلمي قال غلام رجل الى ابي بكر الصديق فقال ابو بركة الا اضرب عنقه قال يا بني لا
 بعد رسول الله صلى الله عليه وسلم اخرجه احمد وادوي بطريق مختلفه وادوا في معاينة قريش بعد الصديق الي مكة
 قيل لابي بكر الصديق يا خليفه الله فقال بل خليفه محمد صلى الله عليه وسلم واما ارضي يا اخرجه احمد وادوي بطريق
 مختلفه وقوله فاني انها تمسكت بنبي الرب وادوي بكر رضي الله عنه يقضي به وادوي بسنة النعام وادوي
 فان السيامي قصه لا امل فها رادوي بكر ذلك رسول الله صلى الله عليه وسلم اخرجه احمد وادوي بعد ان ان
 ديكريد بعد ما قيل انك يريمه لا يفركم من صل اذا ائتمتم واحمال ترك مواظبه بر امر معروف ثم ريد
 حضرت صدق خطبه بر خواندله بها ان سر الله الاله وفضونه اعدا وصرعها وصرعها وصرعها وصرعها
 امنوا عليكم انفسكم لا يفركم من صل اذا ائتمتم من صل رسول الله صلى الله عليه وسلم يفر من الناس اذا راوا
 منهم تا بكرة يومئذ ان جميعهم بعد جباري اخرجه احمد وادوي بطريق مختلفه بعد ان ان السكاسي ديك را بكرة
 معاني منع كندكان زكوة قال انك سلكه اسلام سلك بعد حضرت صدق اخاف فرموا كادويل در فردياد
 دين مصبور مني من الي مبررة عن النبي صلى الله عليه وسلم امرت ان اقول ان الناس حتى يقولوا لا اله الا الله فلا
 قالوا معصوا مني فاداموا الامم الا بعدوا واما سلكه على السكاسي كانت الرقة فار عمر لابي بكر وقد سمع رسول الله

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

[illegible]

[illegible]

سلمتی ما اعلیٰ سیم السکالہ صدیق اکبر مصدق جواد ابن شریک السجی قال سلمیٰ بکرم علیہ السلام وفعال فی
 ساقول جنباً برای زنگنه موابا من ابر و السکالہ نظامی و من السکالہ اوده ما خلا الوالد والوالد
 استخلف عمر قال فی لایحی احدان اردشیر قال ابو بکر افرم الداری بعد از ان که در مدینه شریک خبری داد
 باجمعه که انحضرت صلی الله علیه و آله و سلم بمکه آمدند و ما سبب خبرها را عرض نمود و چون مقدامه نمودند
 منع می نمود و پس بفرمودند که در آن محلی که صدیق اکبر بر چهل فرسه نبینان کرد و ما بر عباس قال
 الشراب کانوا یغیرون علی عبید رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم لا یدعی و النعال حتی توفی رسول الله صلی الله علیه و آله
 و سلم و کانوا فی خلافه ابی بکر اکثر منهم فی عهد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فقال ابو بکر لو فرضنا انهم اخذوا
 ما کانوا یغیرون علی عبید رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم کان ابو بکر کلهم اربعین حتی توفی الحرب افرم الداری و السجی
 و غیره و النخل للحکم بعد از آنکه مذاکره و حل نمیدادند و من بدین حرف جوق ما دم ندیده
 حضرت صدیق اکبر و دی صفی اودند و در باب آن عجاایب کلمات عجیبه بقدر حال مرجمی در آن
 شهابیه ابی بکر انه قال لو قد نزلت متبعون او ناسلاً بل حتی بری الدلیفه و المهرجین امیر محمد
 به افرم الداری و فی روایه عبید السجی انه لا یرتد من اید علی عهد ابی بکر اراد ابو بکر ان یکایه فقال
 عمر اتقواکم و قد سمعت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم یقول من شهد ان لا اله الا الله ان محمداً رسول الله حرم ما له
 رزقه الا بحد و حرامه علی الله فقال ابو بکر ان کان من فزیق بین الصلوة و الزکوة و الله لا یفرق فزیق بینهما
 اجمعوا قال عمر فقال ما هو حکم و لا یرتد من اید علی عهد ابی بکر ان کانوا بین خطین یا حریک
 الخطه الخویره قالوا انه الحرب الحبله فدعوا ما فاما الخطه النوریه قال شهد علی قلنا انهم فی الخبیه فی سیم
 انهم فی ان رضعوا رواه ابن ابی سئبه و انهم قد انقضت صدیق با بر و اهل العاکی کما بطریق و رواه منضم
 که زیاده چهارم فوج مسلمان خیزد بر زمین ابی سفیان و امیر معاویه یک نام ساخت و دعوت و دواع او و
 عجبیه که مکه را بخود الحرام و مسلمانند و در حقیقت عصاره و عصاره عجمی بن حیدان ابانکه الصدیق بن سیمون
 السام فوج عجمی بن سیمون ابی سفیان و کان امیر ربیع و بنک الدار با فرعونان نیز بدعا ابی بکر الله و
 ان انزل قال ابو بکر انت با نزل و اما بکر ابی احتسب خطایه فی سبیل الله و اما انکست فوج خاندان

[illegible]

[illegible]

في اليكبر والكرامه الله تعالى على ان جبريل ومحمد صلى الله عليه وسلم صاوبك في الحج سجد في زمزمه
نكره ومنت كبره من بين كنهه مكره ومكرم صدق راسخ مقدم اذ ما سجد له استاذ من فله حكايه وروايت
ع راسخ ارباب محابه منهم صلابه ومعالمتهم باسرا بان حديث اسرار جبرائيل ان قد فادته في غيبه
ابن محبت ثم سدا لاداره زواجره وعاين حضرت عدي بن رضى عنه وعكده تاي او سر كابرهم عن عبد الله بن بكيم
قال خطبا اليكبر فقال الما بعد فاني اذ بعكم بتقوى الله وانه تشوا طيبا با بول الله في خطبه الرغبه ابرسيه وكسوا
الاعراف بالاسان فان الله اشقى على ذكره او على ابيه فاعال انهم كانوا السياره في الخيرات ويدعوننا رغبنا
ودعونا وكانوا لنا حاسنين ثم اعلوا اعداء الله ان الله قد ارتبنا كفه انفسكم واخذ على ذلك ما يتفكر ويستوي
منكم انفسكم العاني بالكنية الباقى وانه انما يستحق لانه في محاسن لا يطعن فيه فصدوا بقوله انفسكم انفسكم
فيه يوم الظلمه فانما ظلمكم للمعاده وورثكم انكم انتم اصحابه يعلمون بانفسكم ثم اعلوا عباد الله انكم قد دون
نردون في اهل بيتك علم على فان قطعتم ان تفتنى الا بالانتم في عمل الله فافعلوا ولله تسطيعوا ذلك
نعمه في مهلك ما لكم قبل ان تفتنى اباكم فتركم الي سوا اعالكم فان اخوانا حبه اباكم بغضهم وسخطهم
فانكم اذ كنتم سوا ما كنتم فالوجه الواجب والها التجا فان وراكم طالبا حثا مرة سرعا اخرجه ابن ابي سبيبه
والحكم وبعث السرا قال ان ابوبكر خطبا فيذكر بذكره صلى الله عليه وسلم فيقولون فيقولون فيذكر حتى يتقذر
انما نفعه اوجه ابن ابي سبيبه وانه خطبا على نفسه وعنه عرفت السلمي قال قال ابوبكر ابيكم فان لم
تكنوا فساكنوا اخرجه ابن ابي سبيبه وفي الامم اعني ابوبكر الصديق انه كان يقول في خطبه ابن الوضاع
الحنينه وبعث السرا بهم ابن الموكس الذين سوا الدلائل وكفوا بالحيطان ابن الدين كانوا
يسطون الغلبه في موطن الحرب فيضعهم بهم ادمر فاصحوا في طلائع الغزو والوجه الواجب التجا وعنه حبا
على انهم ابوبكر خطبا فقال السرا فان اجد انهم الله الا انه الله وانه الزيت والخنزير اخرجه ابن ابي
سبيبه وابن شبيب بن زياد بن كسكين راجع راسم بغير استناد وروايت راسم بن كسكين بن كسكين
راسم بافته بغيره عن اسلم بن مولى عمر بن الخطاب عن ابي بكر بن محمد بن عمار بن عمار بن عمار بن عمار
او روى في الموارد ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ليس من الجبار الا وهو يسكنو ذليل الناس اخرجه ابو علي في

قال ابو بكر الصديق لا يخرجكم احدكم احدكم المسلمين فان منفسر المسلمين عند السكبر وفي الاماها ايضا قال ابو بكر
 وعبدنا اكرم في النخوي والغنا في اليقين والشرف في النواضع ومن قال ليس من الجيكر كان رسول الله صلى
 وسلم اذا خرجته الام قال المم غربي فافترى في اخرا ابو يعلى عن عروة عن عائشة او عن اسما ان ابا بكر وامه
 رسول الله صلى الله عليه وسلم من العام المقبل العام الذي يوفى فيه رسل الله صلى الله عليه وسلم فقال في سموت
 بتكم على الله عليه وسلم في الصيف علم الاقدم فافترى عينا ثم قال في سموت بتكم على الله عليه وسلم في الصيف
 عام الاقدم فافترى عينا ثم قال في سموت بتكم على الله عليه وسلم في الصيف علم الاول يقول سلوا الله
 والعافية والمعافاة في الدنيا والاخرة اخبر احمد وابو يعلى والمحدث طرق مختلف طالعها طعنانية في بعضها
 اسلم يقسم شي بين الناس فضل من المعافاة بعد اليقين الا ان الصدق والبر في الجنة وان الكذب والفجور في
 النار وفي بعضها سلوا الله العفو والعافية واليقين في الاولى والاخرى في بعضها من الزيادة ولا تقاطعها
 بما عصفوا ولا حاسدا ولا كوفوا عباد الله اخوانا كما امرهم الله وعن انس قال قال ابو بكر بعد من روى
 الله عليه وسلم لعمر انطلق بنا الى ام ايمن نزرنا كما كان رسول الله صلى الله عليه وسلم نرنا قال يا
 بكيت فقال يا سيديك عند اخبر رسول الله قال فحالت ما لي ان لا اكون اعلم ان ما عند الله من روى
 ان الوحي انقطع من السماء فنجيها اليك فجاء سيديا معها اخبر ابو يعلى وعن الشراء ابا بكر فقال النبي صلى الله
 عليه وسلم كبر فقال النبي صلى الله عليه وسلم ما اياك كبرنا قال يا رسول الله كنت عند ابيهم في البادية وهو يركب
 نفسه قال ففعلت لفته لا اكره الا الله قال قد فعلت يا رسول الله قال ففعلها قال نعم قال وجبت له الجنة قال ابو بكر
 كيف هي الدنيا يا رسول الله قال هي ادم لذنوبهم هي ادم لذنوبهم اخبر ابو يعلى وعنه زيد بن ارن عن ابي بكر
 ان النبي صلى الله عليه وسلم قال لا يدخل الجنة عبد غدي حرام اخبر ابو يعلى وعنه ابي بكر عن النبي صلى الله عليه وسلم
 لا يدخل الجنة من لا يملك من نفسه بغير ما يملك من المملوك والمملوك اذا اصابه عافية ربهما
 سيد اخبر احمد وابو يعلى بطرق مختلفة العافاة طعنانية في بعضها قال يا رسول الله اخبرنا
 الامة اكثر الامم مملوكين والما قال فاكروهم كرامه اولاهم داء مملوكين واكسوم فاكسون قال فافترى
 من الدنيا يا رسول الله قال فترس ترزقه في سبيل الله ومملوك كجيك فافترى ما هو انك في بعضها ازبادة

عن محمد بن عمار عن ابي بصير عن ابي بكر بن ابي نعيم عن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال شئيتي بيو الوفاء
بما نزل من وادى المسك حوت اخيه ابو جلي رضى الى بكر الصديق قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
ان الله لا ينجي من دوننا يوما فاما ما جاء في الاخبار اخيه ابو جلي بسند قريب وصفي اخيه
انك قد فعلت ما كسبت من اقرضت خلق الله ما نزل العبدان تسببه بما اودع وتران نجاست
وفرد بكبر عتوت وعن ابي بكر بن ابي نعيم عن النبي صلى الله عليه وسلم قال عليكم ان لا تروا الله ولا تستناروا
بها فان باليس قال انك انما بالنفوس بالكلية في ان الله لا اله الا الله الاستغفار فلما رايت ذلك امكنتم
بالاوهام وكم يسوا انهم مهتدون اخيه ابو جلي في الاحياء قال سعيد بن المسيب اخيه ابو بكر عني
ان الله افاده ما من اصحابه فقالوا يا خليفة رسول الله صلى الله عليه وسلم زدنا ما نرى ما بك فقال ابو بكر
رضي الله عنه من قال بولاء الكلمات ثم مات جفن الله روحه في الاخرة قالوا ما الاخرة البدين قال ما بين
من نرى الله من جهات من وانهار وشجار تغشاه كل يوم ذات رحمة فمن قال بولاء الحق جعل الله روحه
السكان وهو اللهم انك ابدت الخلق من غير حاجة بك الهم ثم جعلتم من غير حاجة للنسيم وفروا للسبح
ما جعلت للديم لا جعلت للسبح الهم انك خلقت الخلق فقادهم من قبل ان تخلقهم جعلت منهم شقاء وسجدة
وخلودا وسيدا فاسعدني بها عنك ولا يشفق بما ميك الهم انك خلقت كل نفس قبل ان تخلقها فلما
لها ما خلقت فاجعلني من خلقك الهم ان احد الالهات حتى تراءى واجعل شريك اناسا ما يعرفني
الهم انك تدرت حركات العباد فلا تحرك شي الا بادرناك فاجعل ركائبي في قلوبك الهم انك خلقت
من جعلت لكل احد منها عالما بولاء فاجعلني من خير القسدين الهم انك خلقت الجنة والارض فخلد
منها الا ما جعلت من سكان فيك الهم انك اودت الهدي تقوم وسرحت به صدورهم وادرت
يقسم الفضائل وصنفت بها صدورهم فاسرهم صدرى الاسلام و... فبني الهم انك ابدت الامور و...
بينة انك ما جئت به طبت بعد الموت وقربني اليك الهم انهم اجمع وحشي فعبده وغيرك كما
فعلني ورجائي ولا حول ولا قوة الا بالله... انك بكر مني الله و... هذا كله في كتاب الله عز وجل العالم كله حبيب
الرب فقام صدوقه كبره عن خلافه برنكارهم و... رضي الله عنه و... بيان محافه فافادته فرمعه والامارة

[illegible]

كذا انك انسان جواد استعجابك ان عالمي بن عبد و اخوانه عالا راجع الى رسول الله صلى الله عليه وسلم
 من جواد اعظم العالمين حين مات رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال ابو بكر ما اجد احد من اهل البيت
 ع الا رسول الله صلى الله عليه وسلم ارجو الي اعلم بظنكم فيكونوا بنواي اصبحت لا اظن الا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 انما اظن ان الله اكرم خاتم الانبياء في الاستعجاب بن عبد الله بن ابي طالب النبي صلى الله عليه وسلم ثم لا يكره
 في حديثك عن رسول الله صلى الله عليه وسلم في الاستعجاب بن عبد الله بن ابي طالب النبي صلى الله عليه وسلم
 صلى الله عليه وسلم على مكة الفقه اقره عليها ابو بكر فلم ينزل عليها الي ان مات عبد الله ان كل من كان في
 الدنيا عليه وسلم حفظ و رعاية اقام فرمود بود صدق الكبرياء بظنكم وصيت اخذت و رعاية دي امام
 تمام من جواد في الاستعجاب بن عبد الله بن ابي طالب النبي صلى الله عليه وسلم ارجو الي اعلم بظنكم فيكونوا بنواي اصبحت لا اظن الا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 انما اظن ان الله اكرم خاتم الانبياء في الاستعجاب بن عبد الله بن ابي طالب النبي صلى الله عليه وسلم ثم لا يكره
 في حديثك عن رسول الله صلى الله عليه وسلم في الاستعجاب بن عبد الله بن ابي طالب النبي صلى الله عليه وسلم
 صلى الله عليه وسلم على مكة الفقه اقره عليها ابو بكر فلم ينزل عليها الي ان مات عبد الله ان كل من كان في
 الدنيا عليه وسلم حفظ و رعاية اقام فرمود بود صدق الكبرياء بظنكم وصيت اخذت و رعاية دي امام

و سلم بزور دام امیر و کانه ابو بکر و عمر بنی و در انما بعد از آن حضرت صدیق نبی و نیز ابا بکر و زید و عظیم
 با فضیلتی و صفت فرمود و قال ابو بکر ارموا محمد صلی الله علیه و سلم فی اهل بیتیه رواه نه عده بعد از آن
 در خط یا مومنان حضرت صلی الله علیه و سلم در شکوایات اوس و جی نام یا آورد و در سلسله عزیمت فتح خیره و غول
 انحضرت با حجه افتاد فی الاستیجاب فیستلزم نیست و نیز و چهار رسول الله صلی الله علیه و سلم و منات عهدا
 ن بدو ظلمها فنزد و چهار فکرته بن ابی جهل کجاست فیصلح ابابکر فها المجد نعمت الله علیه با بنیها فقل
 عمر بنی من امهات المومنین و لا دخل لهما و لا ضرب علیها الجوارح صدیق اول طایفه است که سزای
 او و عقیقه از بیت ایشان هر چند عن عاریه قال علی بن الحنفیة ابو بکر و حال بعد عظم فوی ان رفیع المکن تعجز عن مؤنه
 ابلی و شعلت ابی المسلمین و سبیل آرا بی نه اهل و یحرق المسلمین فی افرح الحجازی باز نه صدیق را در مسند
 یا تحب علی المرتضی اذ انما نواته من فتنه فی انام الردة با جفت فاروق و اختلاف افتاد قال البغوی و عن

ندب الناس فذلك كله مما اوردنا ما يبرهن خبرهم ما كان عنده ولم تكن الا عطية فزفت عليه هذه الفهمه ان يوتي
بازدوا واما انما حضرت علي عليه السلام فانه قد ورد في بعض الروايات ان علي بن ابي طالب
يا فت انما انا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب وانا ابي طالب وانا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب
براي من انما انا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب وانا ابي طالب وانا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب
انما انا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب وانا ابي طالب وانا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب
اسم من سجدوا من غير ان سجدت نهائى سجدت در صحنه اسلام و سجدت در صحنه اسلام
و ان كنى از فتوح اسلام و در كونا در صحنه اسلام و سجدت در صحنه اسلام
فج بوده است و انما انا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب وانا ابي طالب وانا محمد بن عبد الله بن عبد المطلب
در اين ايام بگويا مندر اين ايام در ماضى قصد نمايند انچه حضرت علي بن ابي طالب را خبر رسانيد و
منه باشد انچه مسلمين را بر وجه دعوت فرموده و سجدت در صحنه اسلام و سجدت در صحنه اسلام
عما و در راه كرامتى بامره ظاهر شد و ان اسبابه و قاي او به بطونى كنى كز غرض مايد اخراست همچون
دند و قتي عظيم نمايان گشت و در انجا خبره دارين بنصبت نموده اند انچه كرامتى ديگر نمودار شده و انچه
اسبابه و قاي او به در غصه است تا آنكه انصاف اهل تمام ادب عرفتند انچه سترى عظيم بر وجهى كه ان و انچه
بطرف مندرين سادى سوجه شده غلبه نمايان بدست آوردند و قاي الاستيعاب كان يقال ان الامار بن الخطاب
كان يحب الدعوة و ابا الفضل الجرجاني قالها و دعا بها و ذلك مشهور و در بيان سترى عظيم صديقه كه انچه
حضرت علي بن ابي طالب را كرده و در انجا كه انچه انچه و مبره كه در زبان انحضرت صلى الله عليه وسلم مسلمان شده و
بهمان مردم نكند و جعفر و عبد كه حكومت ان و در اينجا انحضرت صلى الله عليه وسلم انچه انچه داشت قصد از انچه
انچه انچه بود و انچه سترى عظيم را بر وجهى كه انچه سترى عظيم بر وجهى كه انچه سترى عظيم بر وجهى كه انچه
عاجه عرفت و انچه سترى عظيم را بر وجهى كه انچه سترى عظيم بر وجهى كه انچه سترى عظيم بر وجهى كه انچه
ما نور سافت به كافي فتنه و انچه عظيم فتنه و انچه سترى عظيم را بر وجهى كه انچه سترى عظيم بر وجهى كه انچه
سخر موت و مبره در اخر مندرين سترى عظيم را بر وجهى كه انچه سترى عظيم بر وجهى كه انچه سترى عظيم بر وجهى كه انچه

[illegible]

عکس یاد بنده ضیف گوید که حضرت محمد بن ابی بکر از حضرت و ریافت که بفرستید دست خلافت را بر خود داشت
 فاروق بنی فرستاد خود معلوم نمود که فرستاد دیگر در دست ابوبکر میر خواهر انداخته و رفتی و هم نمکن
 شکلی دارد و با لکله از بین جانت میخیزد و در غم با شهنشاه آورده و از آنجا که انرا بعد از آنکه بنامش رسید
 فقیرم میباید میر بخشد و در روز فتحی تازه و غنیمتی بی اندیشه بقیب سلطان میباید انداخته و بی ابوبکر
 با او رفته و از همه و در حالت مرض حضرت فاروق را باطلی نیز بر خلاف وصیت نمود و از آنجا که بنامش
 بنامش بفرستید و غم نیز که بابت وی در دالایم مستقر شده حضرت فاروق با شهنشاه صلاح ایقاع فرمود
 اگر حال حضرت عثمان بد که در زمان خلافت عهدی که با ابوبکر طبعی بود و فرمود بنامش ابوبکر بنام
 فتاوی الامم المسلمین با بعد از وفاتی که استخلف عظیم این سخن گفت بهیوشند پس عثمان ابوبکر گفت بفرست
 اند و در آن مجلس خود نشست که عمر بن الخطاب ابوبکر قبل از این یعنی را معلوم کرده بود و ابوبکر
 ابوبکر از بهیوشی با یافت آمد عثمان گفت چه نوشته عثمان آنچه نوشته بود بر وی خواند و ماند و بعد
 که از سر خود نوشته بود ابوبکر گفت ای عثمان خدا اتر از اسلام جزا و جزا و آنگاه فرمود که بروید
 فاسموا و اطیعوا و ابوبکر بنامش گفتی و علی بن ابی طالب و ابوبکر بنامش گفتی و ابوبکر بنامش گفتی و ابوبکر بنامش گفتی
 اهل الجبل و سیم الدین طاهرا و ابوبکر بنامش گفتی السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته بعد از آن ابوبکر
 صدیق و عثمان بن عفان و ابوبکر بنامش گفت خدا را ویرا حلیف ساختم بر مسلمانان و در میان امر و محاسن و محاسن
 و ابوبکر بنامش گفت که تو را علم بعدی بآن و اجتهادها ممنون و بهیوشی از این و ابوبکر بنامش گفت
 و کار بعد از آنکه موقوف کردیم خدا را ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت
 دنیا میرود و جانب آخر تو حلیف با بنی امیه که بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت
 این بنی عمر را رضی الله عنه را و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت
 دسا و سرت صلاهی که بعد از ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت
 عهد نامه را امهر کردند و با امر ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت
 عمر را حلیف و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت و ابوبکر بنامش گفت

[illegible]

ماریشاس

[illegible]

[illegible]

[illegible]

باسم الله الرحمن الرحيم انت الله باقر قلنا محمد اكل اللحم وان لم يسمع كلامك انك ان
انت احدنا فاني منكم انك دبر يقول ابن قتيبة لم ابي قلت محمد اكلنا اكلنا انت كذبه غزوه خذ
عافرت ومساقي جبهه وراي واقه بكار بودي اكله محافظه طرفي از خندق عهد و عي بعد اكان كذا
بنام اور مني الله فانه باكره اند دوم اكله اسير نوشته اند كه فاروق و زبير بن عوف از روي با خي
سرمه بانه كذا خذ و دزد و اكله در ان زمانه متفرقه در معتقد در ان ميان غزاهي اكله بكار كست و زبيره بكار
نكرست و بعد از ان ان بنو راء ابار كز كست اين نعمت شگوه است كه بر قوت اب كهم سيوه كند در
عوض ابام خندق بسيم تمام بسيم فني كه فاروق و زبيره از حضرت فاروق فوت شده و باسني عظيم از روي جبهه
بر ايد اينست كه حضرت علي عليه السلام خدا و الوقت براه او عرض نمودند و باين شفق علامه شمس مظهر
عالمين بن عبدالله ان عربن الخطاب مني الله عنه حاله يوم اشدني بعد غزيت السرمه جعل لي كفا قرنت و دامن ياويل
الله ما كرت الله اصلي حتى كاد ان يستغرب قال النبي صلى الله عليه وسلم و انما صليتها فخرنا مع النبي صلى
عليه وسلم بطيخان فوضنا المصلوة و قوضنا ما لها فضلي العشر بعد ما غلبت ستم صله بعد المغرب فوزه
النبي بي و از آنجا كه ديد غزوه بني مطلق عافرت و جبهه معروف است بحد و به كذا اكله بكار
كرده اند كه مقدس بكر او بعد و با سوسي را از طرف كه فاروق كز و احوال آنها اند و با شفق
بعد از ان اورا بكت و با بخيره و عظيم در دل كه فاروق دوم اكله در غزوتان فاروق اعظم نامو
شد بانه كذا اند و ديد كه هر كه اسلام بگويد از عرض ما مون بپاسيم اكله جبهه غزاهي عافرت فاروق
با اعرابي و منافقه قال اعز النبي بعد النبي صلى الله عليه وسلم ابني منافق رجوع اكره و دوي بركات اتفاق اكره انفس فاضح
و و با منافق و زبير بن انم اشكالات بوضن اخفرت صلى الله عليه وسلم رسانند و غيرت حضرت فاروق بكون
اكره و قصد ايعال بآن منافق و منافقان در عدد خدا اند خداي عزوجل را بصدقي قول اند
بن انم و بنين اي فاروق و بنقد كه منافق سخي امانت ستم و ديا و مستوجب عيب است در
اخبرت اكره اخفرت صلى الله عليه وسلم اكره فرموده كه بكت سخي اخفرت از خندق كذا سلب و دوي اكره
در اسلام ستم اي كزار او در كزار او بپاوند ابات نازل فرموده اكره انما نقول انما العقه

از

[illegible]

[illegible]

قال لم اكن عديت قال فمضت على ما مضى على الله ما مضى سالوا عن ذلك المكر العبد عندي فخذوا يكونوا
عربى الخطاب يقولون انما نقتله قال لا دونه ولا يكون تبعه تبعه من الدين حتى يخرجوا من الدنيا
من الزينة يظهر في الفصل فلا بعد شي ثم في العبد فلا يوجد شي ثم في العبد فلا يوجد شي ثم في العبد فلا يوجد شي
اوضح ابراهيم بن سعيد انما لم يزد ان هذا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
السيد الزاهد قد ابراهيم بن سعيد عليه السلام اوفى بذكره في هذا الجاري وفي بعض الروايات انما هو في الدنيا
وفايك انما تنسب في هذا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
نوك نصف مال خود انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
را ادراسك في هذا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
بغير بلطف على المؤمنين في ذلك انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
در ظاهر صورت صدق بيان اكرم دار انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
حافظه صدق واما صدق مردم در حق او وبعثي را با انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
محقق فلان في هذا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
احصى للواقع ولا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
خواتم چنانکه گفت و ماخذ قيل او بعد من انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
يا خير انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
عليه السلام انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
في عالمي انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا انما هو في الدنيا
از دي مسلم ميکنند و حضرت صدق فاروق اعظم را خودي و غير انان ميگفت و او نیز انمي را از دي مسلم ميگفت
اينست شرح احاديثي فاروق بنسبت جهانبخت و نسبت خليفه چهارم بار چون نوشته ملاشه و در سيرة
از دي ظاهر مذکور است خليفه ابراهيم بن سعيد از دي و نه بجار دي في الاستيعاب في الاخره بعد اني بگويم و ما

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

آمد و هفتاد و نه بیت بر کفار اقامه مقامیم فی سابع است مسلمانان آمدند و ذکر چون این خبر شنیدند و ملوک
بر ماست بجانب یزدان کردند و در غنای داد و ستاد کشت ما هم این ماجرا بعد نوشتند و فرمودند
من و انما می نما و علوانه ما بهر معصیت آنکه قصه کوتا معلوم نیز مضمون شد ما بهر سال بهر حضرت فاروق
سورین بود و قاصد از حقیقت آنکه در سیم اختلاف قوم بر دی خصوص و طلبید و با غنای
بزد کرد و رسید سر است و بدید و با نواح میل از یزدان و فرامان دهدان و نهادند از افریق و کردار
نسری بجانب یزدان آورد که نیکو نه پناه برادر مدعی شده بود و بر کردی غیر و زان بجانب یزدان
منته چون این ماجرا بعد از این که در غنای یزدان و فرموده ما بعد از و مقام نماید و صوبت کفر
را با اتباع او هرگز در وقت تولد نخواستند از بان غیب جان حضرت فاروق عاری شد و اگر نوا
عاری شد که اگر خان شهادت یافت اما رة کهنه جانیان نتوانستند باطله چون همان منوجه شد و در
بر و عیسای دای می شد که هر قدر که بهر از آن منته و بخت معیلة بر شعبه و ابرش غیر و زان و
نادعوه اسلام کشید و بخت عزت بسیار و پیغمبره باز گشت مصلحه الحریه و از زان
و یکگزین با بطور صحت منته و بخور الکام شد که از عزت غیر و زان برامان شده و زان شدند که از
وادی خارنا که گشته بمیدان عارف بر آوند دبیران اسلام دبیران محله آوردند و همان بجای که بر ای
نمود که دین مکرر بدعیه شهادت فایز کرد و باطله بعد کوشش بسیار فتح اسلام بهر بیت کفار بر یزدی
کار آمد و همان بر فزونی اعلی انتقال منته و غیر و زان که زان شد و قحط و ببال و افغان و بدوز حق
فرساده و غنایم بسیار و سبایا بسیار و بیت سکر مسلمانی و این رافضی الغنوی نام نهادند و بر اکرم
را امر بعد از غنای منته و بدوز و بلاد ایشان نام سخن اسلام کردید و دولت ما سانا با نخب
گشت و الحمد لله رب العالمین بیت منتخب انچه اصحاب فتح عراق تقریر کرده اند اما بر هم شدن دولت
رومان از تمام ما بن صورت بعد که چون دمشق مفتوح شد ابو عبیده اسیر شد و افعی بلاد با بویست
کرد اند که فریاد من بر دست سزید بن ابی سعیدان و معاویه مفتوح شد و میان بر دست سزید بن
و طبرستان با تمام ابوالاعور استور دمشق است و است آمد و بنگرک غنوة خالد بن الولید فتح منته بعد از

از یونان و و حاله من موقوف شد که در مسکن بر تلجهر هر قل بطریق از بلاد خود نمود نام بالکری کرانجا
از این نوعی و بطریق دیگر سنس نام را بکلی دی روان کرد ابو عبیده و در آنجا که بمقابل او
مسکن را بستند اتفاقا نمود در آنجا طایفه که مقابل آنجا آمد سنس و در آنجا خود جایز نمود و سایر بلاد که حکم
الام داخل شده منوجه کرد چون بدین رسید نزدین ابی عیال بمصر رفتی مقابل او بر آمد و فادله نیز مانند او
در عقب رسید لشکر کفار را در میان گرفته و او متعذیه دادند و جمعی که بر آرزو بودند بعد از سالان در عقب
نزد و بعد از آنکه نمودند فادله دیگر بار طلح با ابو عبیده نزد و بهانه اجتهادیه منوجه مصافقت سنس کردند و
برای نایان دادند بعد از آن بطرف منوجه گشتند هر ان برای محافظت منظر نفی را منصوب
و خود به مقام را مسکن داشت و از اهل غزیر مدعی بعضی استقامت و سعد بن حسان حاق بعد فتح قادیسیه
از حجاج خود برای نسیب غایت کفار منشره افشید و در آنجا که جمعی از ان با عزرا بر رسیدند چون این خبر
بمنشیان کوکب محمد رسید فایز بگشتند و درین ایام شده بر رده مانع بوسلین از و صواب بعضی بعد از
موسم که اسلام غریب فتح منضم گشتند و بعد از وفات ساعده چون سکه طبله آمد اگر شکستند
و در منظر از آنجا که بایست این منضم منهدم گشت باز بکر مردم گفتند زلزله سخت تر از اول واقع شد و طبله
عقب عظیم ازین حالت برال ایسان افتاد و صلیا نمودند و بدل اعیان اگر کردند ابو عبیده منسل معوی عیال بن
مسعود بجهت خلافت ارسال نمود و جماعه از قبایل را که بشرف سلام شریف بافته بودند در مصر
کردانید حضرت فاروق حکم فرستاد که اهل مکه را از نواحی تمام شرفیک دفعه بکن و مانع از زیارت
و سرانجام بن جعفر ستم بایک که برای فتح تعجیل بدست کاری ابو عبیده اطاعت تمام عیال بن اعیان
را بر حکومت منضم گشته منوجه جهاد دفعه بلا و گشت طبله بعد طبله منضوج مباوت کردند چون طبله
را میدند و در واره از او دیدند سخت محکم است و شگفت آن مقدار بجهت حکم الوی بده مسکن را در واره
استیم فرار داده خدیجی بیکر لشکر کردند بعد از آن روزی یک جامع را سلا و کل در میان خندق متوکل
ساخته از آنجا که منضم اهل لادقیه کوچ بکنار معلوم کرده لشکرها را اندیدند و در واره را که آنرا در
اسلام از میان لشکر برسته بگفته بشهر رساندند و محب متعذیه نمودند و کاسدار بر صلیا افتاد بعد از آن که

[illegible]

محمد بن ابراهيم الخزازي رحمه الله تعالى باقى برغزاة صنعت کردند چنانچه طيوس فرار کرد و به بيت المقدس پناه
 برد و عمر بن الخطاب رضي الله عنه را فرستاد و مجامعه کرد و در بين آنها عمر بن الخطاب متحقي گفت که طغت روم چه بود
 دانستند و در بيت المقدس که بر اطلاق محمد بن خلفت روم گسيه از اينان مطلق نشان داد و بمحمد بن سعد را مقرر
 با قوم خود ميگفت که فتح بيت المقدس بدست عمر بن الخطاب خواهد بود و هم پسر سيندس بدست محمد بن سعد
 مقرر خواهد شد گفت متحقي که اسم او سید و روستا و دي که از ارباب بيت المقدس بود فتح بيت المقدس
 را بدست محمد بن سعد مقرر کرد که به منطبق بر فاروق اعظم بود و نفعي نداشت و عمر بن الخطاب به ماجرا بمرحمت حضرت
 فاروق را رسانيد و عمر رضي الله عنه با حاکمي توحيه بجا نرسيست المقدس تمام تمام فرستاد في التاريخ الباقى نزل
 عمر رضي الله عنه علي بيت المقدس و كان المسلمون قد ادخلوا ملك المدينة المباركة و طال حصارهم فقال
 لهم اهلها لا تغربوا عنكم فخرجوا اليه فاجابهم فقال قال كان اباكم به ملك العلامة مسلم بن
 مسعود فقال فاروق المسلمون اليه فخرجوا و قد تركت من راحته و توجه الي بيت المقدس و كان به علماء
 به حافز و كويست به نوبه و قد نزل به روم و حذر به عاينه في لم يزل يطوي الغفار السيل و
 الي ان قربت بيت المقدس فلقاه المسلمون و قالوا يا بني ان يري المسلمون من المؤمنين في هذه الهبة و لم يزل
 به حتى السبوه لبا را غير از دل كجوه فرستاد فلما كسب قد به الفرس و اهل شي من العجب نزل عمر الفرس و نه به
 و ليس فرقة و قال اقبلوني ثم سار في هذه الهبة الي ان وصل فلما راه المسلمون من اهل الكسب و قالوا يا
 ابو ذر اني اليك بالجله فاروق اعظم فقال سلام احكام دانستند که بر شخصي علم خود را که بان ماموريت بدگرى که رجب
 اعتماد دانستند به حصار و خود در جاي که شهر بيت برنج مر حله از بيت المقدس حاضر شد و اهل كسيك كس را راي
 عبیده و بنو بن الي سعيان به بعد از آن شترى مرة بعد ازى سپهسالار را در تمام ملازمه امر او مستند
 ميشدند و حضرت فاروق متوجه بيت المقدس و در طيوس از آنجا که رعيه راه مهر گرفت و حضرت امير المؤمنين
 بجا يکده حال بيت المقدس به اعلان شاعر اسلام فرموده سال خدمت هر يك با اهل غلبه متفق شد و جمعى را که قبل
 اسلام از اين طيوس در غيبت خود خود كسيه و فوجي اعظم قريه محمد را در حضور ايم آورده بطرف تمام
 روان شد و اهل قنده من خود که متوكلون او بنو ابوعبيد بن ماجرا را بمرحمت حضرت فاروق رسانيد

و در فضیلت برای تمام جمیع مالک اسلام حکم فرستاد که انبیا و ائمه و علمای اخوان محمد و محمد بن ابی طالب و
طعن کردند و صاحب کتاب حدیثی را به قاص مدون کرد که قتل علی با جبهه پنهان از سوار بعد از ابو عبیده و
برای ابی عبیده سلام فرستاد که تا بدین حکم در هیچ سخن باز و مبادست نکند و خود حضرت فاروق
رضی الله عنه با جبهه پنهان شد و ابی بن علی را که حکم کشیده نزد ابو عبیده رفت و مبادست از خدا گذرانید
برآید و استند بنیاد با جبهه پنهان شد و ابی بن علی را که حکم کشیده نزد ابو عبیده رفت و مبادست از خدا گذرانید
ابی که کار در بیت اوست و غنای بسیار دارد و در تمام ملک و مملکت می نامد برای ابو عبیده
بسیار است حضرت فاروق این سخن را با خود در میان انبیا و ائمه و علمای اخوان محمد و محمد بن ابی طالب و
که با برتری بر سایر و بسیار و غنای بسیار و در تمام ملک و مملکت می نامد برای ابو عبیده
در طبع و در سخن بنیاد با جبهه پنهان شد و ابی بن علی را که حکم کشیده نزد ابو عبیده رفت و مبادست از خدا گذرانید
را بنظر انبیا و ائمه و علمای اخوان محمد و محمد بن ابی طالب و در تمام ملک و مملکت می نامد برای ابو عبیده
مثل او و انبیا و ائمه و علمای اخوان محمد و محمد بن ابی طالب و در تمام ملک و مملکت می نامد برای ابو عبیده
باز هر دفعه اسلام افزونی گرفت و بلاد کثرت یافت و انبیا و ائمه و علمای اخوان محمد و محمد بن ابی طالب و
تمام بحور منافع و از خرم اقاله و الحمد لله رب العالمین است منتخب انبیا و ائمه و علمای اخوان محمد و محمد بن ابی طالب و
تقدیر آن ظهور دیگر فتوح رونق اسلام را افزونی گرفت مانند فتح آنوار در دست ابو موسی و آذربایجان
سبع معبره بن شعبه و نهاده و نظیر یحیی و دینور و بهمان عنوة با تمام مدنی و طرابلس و مغرب و کوشش
عمر و بنی الحارث و اوایل فتح خراسان و اطراف قسطنطنیه در زمان حضرت فاروق رضی الله عنه بود و با
آنکه طوی دارد خط فلان بسبب این محبت کند است و آن است که حق عز و جل از فوق صوت ظهور دین
محمی را علیه الصلوٰه و السلام در جمیع ارضان اراده فرموده و ازین اراده در تمام عالم سیلان نموده مانند سیلان
آب بر وضع طبعی در مجری خود و حکم وضع طبعی سیلان این اراده را از انبیا و ائمه و علمای اخوان محمد و محمد بن ابی طالب و
کسری و قهر بر روح سر آمد و درین مفتی قایم مقام است انبیا و ائمه و علمای اخوان محمد و محمد بن ابی طالب و
سایر که در حوض ظهور این فرار آب در دست فاروق اعظم اقامت الهیه قریب من الضل ظهور دین محمد

و جمیع اربعین حاضر گشت همه جبرین غیبه قال حبیب طرر صنی اسعد الناس فی صحاری نجد الا اهل الصحراء
یوما کونوا کما کون قاسم البهزان فقال انی استبشر فی معازی غیبه قال نعم قال ثم لها ومن من فیها من لا
من عدو المسلمین مثل طایفه راسه جاعان ودر بیان و ان کسر احد الباطن بنفست لربها و جمیع اربعین
قال کسر الطایفه الاموی بنفست لربها و در اربعین و ان شیخ الراس فی بیت الریحان لها جان و لاراس فارس
کسری الطایفه بنو الطایفه الاخر فارس فی المسلمین فلیسوا و اخرها الجندی و سی حضرت - روق و در بیان امر
چون بیست بعد ظهور الباطن حق و غرضه لاسم ما قبل - اینست که در بعضی نه عدلیه با اهل حقان منزه کرد
از کسری بانه کرد و اینست که در این بسیار است بحد دلائل و ان قرآن حدیثی بآن هر چه حاصل میشود بکمال
زینت است که کسری دولت مستغرق منده از دولت چهار صمدی با استبداد و در عدو و در اهل حق و در سبای کمال
در بدست طایفه از دست عربان سامانی که استند از ایشان و بجهت تحقیق بنشد و نخواهد شد بنزدان
الکندر و القزین و در بدست بیکدیگر و در اقامت بجهت ایشان و باینکه بپوشیده نیست کفر
بلد و در حد مساعده بخت غالب باشد از - بی بی دارد و فانی در این حد و طایفه حضرت
از فوج و فانی است از حد و فانیست در میان کسری حضرت فاروق رضی الله عنه و کسری
جمیع که قبل از وی بودند و بعد از وی آمدند و فرقی بین است زیرا که در عربیای ماری و کسری و فوج
کسی بجهت در رسوم بایمان را امید نیستند و معاینه کسری و فیضی طایفه که نیستند چه احتمال حضرت
صفت فروستند و بعد از آنوقت و لشکر را رفت و فوجی که در دلتها ایستاد بجهت برانداخت و جمعی
بعد از حد - فوج کسری کردند از فوج آمار و مستعد کار کردند و جمعی که رسوم آن معلوم و فوج اعدان
بعد با تمام رسانیدند که ان بنها جهان محوس میشود که در عهد حضرت فاروق تا بنده ای و حضرت شکیبای
مانند یاران از آسمان می بارید و آنحضرت حکم عین فیلان قال کان کل عام فی زمان عمر کثیر من الغنم لایزد
الا ضربا فلما فعل عمر کان کل عام لایزد الا لاجل حریه و دیگر اگر هر شهر یک روز مان حضرت فاروق
مخفی شد شایسته اسلام و آنجا باندک فریضه شیع یافت و بسیار که اسلام بماند هر و باطن ان قوم را در
گرفت تا ایوم بکمال آبادی و بکمال و مصطفی بنور ایمان ان - ملائی که بعد از فاروق اعظم رضی الله عنه

عنه مسلمانان شوق برآوردند اسلام را با کمالی قوت میگیرند و کمالی ضعف میپذیرند و فرمود که ای ایها
هندوستان داخل شدند و همه اهل اسلام ایشان را درین دیار و غیر آن از سر مردان هندوستان کشید
مستم که بر خفا و مظاهر که شرف اسلام حاصل کرده اند عیانیت ضعیف اسلام و همچنین ترس و
دشمنی و غیره با اسلام آنها ضعیف است این معنی بر متجانستایی است که با عیانیت الهی می توان
را بهر شیوه و چگونگی مشاهده و در فهمی که عده کالات فاروق اعظم همان است یعنی باره فیض الهی چون
فصلی بالاندر از آن نمی تواند بود که از راه الهیه غیب نام محیط عالم گردد و معنی ندهد و در و پس از آن احاطه نماید
بوجهی یا طریقی که در این از مثل اینها میل این سبب هوری اندک از شخصی که علم سیاست و دین را
نماید و بعد از آن در حال ملک و در کشور است و مطایفه میداند که هیچ دقیقه از دست فاروق درین واقعات
مرومانند و این کار انفرادی است که بجا آراند و نیز در هر حال که لا یکنون الا بقدر المتعین الیه فقیر است
لطیفه با معنی کرده است که بنویسد که در میان ما و الا نه الا بدین علم و نیز میدانند که اعدا در ضعیف
کشی و در دلیلی دقیقه و در ملاحظه که در تفصیلی بنویسد که کسی فوق را در حال
کند لکن اراده حق جل و علا به سماع این بر هم زد و علم اسباب این را باطل است و اگر چه در این
نمی دانند که این طایفه را با و صانع ملک و مویب مذکوریم کند که کلینی و حنی بمسئله طریقه اینها را و
بر غم این قابل موافق با و صانع ملک و مویب با و صانع آن تحقیق فضایل این را عینانی نیست و منت این
بر کردن مردمان است که احوال صحیحی خبر از سیاست و جبابهانی حضرت فاروق نقل کردند از آنکه است که
که چون خلیفه سعادت مادت است حضرت صدیق با آورد مردم از وی میسر شد و سببیم در در راه
افرا تا که این ملک طریقه منضم با طغیان بر خوانده غمناک من تداد این بهی قال اول کلام تکلم بهر
ان قال اللهم انی ضعیف فتوی عالی شد بدین طریقی و الی تجیل منحنی اعراض این الی شیبه فی الراجح قال این
شعبه غیر من اهل العلم اولاً ابتدا به هر چیز علی علی المسببه طریقت است و ابوکر بنیم قدر و در اول
و وضع قدمی علی الارض فقالوا بکست حبت کان ابوکرا قال مسی ان یکون محلی حبت کانست کون قدما
ای بکر قالوا و اما بالناس عمر هیهیه و نیز که الناس المحلس لافیه فالو شکر ما را و عمر و اهل علم من این

انه العبدان كانوا اذا راده رسول الله وفتحوون بالاسم فليس لهم فيه شيء من انهم انهم انهم
 النبي صلى الله عليه وسلم حتى تنظر انما يكون منهم فلو اطلعت في غير بيته الناس لم امرهم في ذلك من الصلوة عامه فخر
 ثم انهم لم يتركوا كان ابو بكر رضي الله عنه فلما اجتمعوا قام قايما فخر الله وانشروا على ما هو عليه على علي بن
 علي بن ابي طالب عليه السلام قال يا بني ان الناس قدما بواستحقاقنا فواظف على ذلك وعرفت علي بن ابي طالب
 الله عليه السلام بين اخيه واثم استغفرت له وابوكه واليه فليكن اذا عارضت الامور من
 فان ذلك قد عرف في ذلك من رسول الله صلى الله عليه وسلم فليكن في عبده واثم انما كان من لا يملك الله
 من الذين هم صلى الله عليه وسلم وقد سماه الله بذلك وبه بين اسماء روف رحيم فليكن في هذا
 حتى يغنيك لو بدعني فامضي حتى تقبض رسول الله صلى الله عليه وسلم وبه بين راض والحمد لله انما استغفرت
 ثم في ام الناس ابو بكر فكانوا لا يذكرون في ذلك فليكن في عبده واثم انما كان من لا يملك الله
 سبها مسلو لا حتى يغنيك او بدعني فامضي فافهم فان ذلك حتى تقبض الله فليكن في عبده واثم انما استغفرت
 استغفرت فليكن في امهم امهم الناس في ذلك فليكن في عبده واثم انما كان من لا يملك الله
 والسوق على المسلمين الالهة والدين والفصل فاما الذين هم من بعض بعض فليكن في عبده واثم انما استغفرت
 يتعدى عليه حتى اضع هذه الارض واضع قدي على الله الاخر حتى يدعى بالحق ولكم على ايها الناس
 لكم فخر في سبها لكم علي ان لا احب اليها من خراجكم ولما اقام الله عليكم الامم وحبكم لكم علي اذا وقع
 غدي ان لا يكون الا فيكم ولكم علي ان ارد عطايكم وارزاقكم ان ساء الله ولكم علي ان الالهيم اليكم
 واذا غيبت فليكن في امهم امهم الناس في ذلك فليكن في عبده واثم انما كان من لا يملك الله
 واليه وسلم بن عبد الرحمن هو اوسع من ذلك في الله في مواضعها واليه في مواضعها واليه في مواضعها
 حتى ان كان يحسني الى المغيثات فليكن علي ابوهم ثم يقول انكر حاجه اذا كنتن تزدن حاجه اشري كل شيئا
 من السوق فاني اكره ان ياتي في البيع والشري فليكن في امهم امهم الناس في ذلك فليكن في عبده واثم انما كان من لا يملك الله
 الناس وعلمهم ما لا يحسني فليكن في امهم امهم الناس في ذلك فليكن في عبده واثم انما كان من لا يملك الله
 نعم الرسول من يوحى في يمينه بكتبه اذ جاءهم ويوحى ان انزلوا في سبيل الله انهم في ذلك

[illegible]

[illegible]

آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم را در آن وقت قام فرمود مانند من آنحضرت صلی الله علیه و آله و سلم در
 بای مسجد خفا و از آنجا که بعد از آن فرمود که بعد در مسجد فرستادند و قید الله به ما را که کمال او این
 از حق العیسیٰ فی مسجد النبی صلی الله علیه و آله و سلم هر یک از این کان الناس اذا فزعوا و حطموا ...
 فامر بالهدیه فجعل بر من احق بنسب فی مسجد النبی صلی الله علیه و آله و سلم از جابر بن ابی سبینه و از آنجا که چون سال
 زاده خط سیده طاری شد حضرت فاروق با او به نذیر علی بن مسک فرمود اولاً کذب است الا بعد
 بعد از آنکه بنفسم خود آبا می که حکایت رسید بعد از این سر از آنجا که رسیده تمام باد و است مالت با سر
 اصحاب احکم در است که هر یکی از آن حکومت خفا طعام بدینند و سه روان کند او به سیده چهار نفر از اهل
 تمام بدیند و است و عمر بن العاص صد سفینه از زره و بار و آن خود در اندک فرستی و سینه تا بنفیر
 دم مساوات میزد و در ایام غلا و خفا بر خفا لازم است که تا شکام فرج اینجا و نه کوش و در وفای
 ناول و غرایب بشیر را تا ساند و از آنجا که در کوفه و به و غیر بانه البلاد ماکه و اصبح فرمود و قاضی خدا
 و محمد بن اریست المال علی عهد و این امر است که تا بان حضرت فاروق و امیر شده بود و فی از حکمتها و این
 است که اگر بالظن از یکی میانمی طام شود دیگری با شکا بر فرزند و اصحاب مجاهد و مسکین که عمر الصدوق باب
 بر میانه میرسد و از آنجا که از دفتر مسکین وضع فرمود و از آنجا که تا تکلیف خفا و در جمیع است از او
 اسلام و او را در آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم و قاضی الرجل معا فقه و الرجل و بلاد و اهل
 و عیاله رعایت فرمود اگر کسی فرود خفا بین باید بداند که از خفا این امر و دعا با این التزام خبر است که حق را
 در آن ...
 من جبال فرستاد و غیر هم و کان بعضهم اصحاب اقتصادا للحریت من بعض و قد زاد بعضهم علی بعض فی اللذنه
 او عمر رضی الله عنه لا دون الدوا وین قال ابدا بخی تا تم ثم قال حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم
 و بی المطلق و اکان است فی الهیسمی قدر علی المطلق و اکان است فی المطلق و قدر علی الهیسمی فوضع
 الدوا وین علی فکف و اعطاهم عطاء العباد و اراة ثم استوت له بعد شمس و نزل فی خضم النبت فقال فیکبر
 اخوة النبی صلی الله علیه و آله و سلم لا یسوا و درون نوزل خفا هم ثم یابون علی ملکوم ثم استوت له عبد الودی

وعبد الدار فقال في بني اسرائيل عبد الغزي اصهار رسول الله صلى الله عليه وسلم وعنه اسمهم من المطيعين وقال بعضهم
هم من خلف الفضول فيها كان رسول الله صلى الله عليه وسلم وقد قيل ذكره بآية فخذهم عابني عبد الدار
وعابني عبد الدار لكونهم ثم انقضت الزمرة فذاعوا فماتوا عبد الله ثم استوت لهم ثم وعزهم فقال في بني
ثم انهم من خلف الفضول والمطيعين فيها كان رسول الله صلى الله عليه وسلم وقد قيل ذكره بآية فخذهم عابني عبد الدار
عابهم ثم وعزهم فماتوا عبد الله ثم استوت لهم ثم وعزهم فقال في بني
قال الامام فضل قادرا وامر بني سهم وان حكمه الطرقة فتخرج وسيم فضيل قدم بنين ثم دعا بني سهم وكان ديوان
عدي وسيم ثم خطا كالدعوة الواحدة فلما علمت ان الدعوة كبرية عالتية ثم قال الحمد لله الذي اوصى

منه رسولهم ثم دعا بني وامر بن لوى قال السا في فقه بعضهم ان ابا عبيدة بن عبد الله بن الجراح الفهري لما راى
يتقدم عليه قال اكلت الا نعوذوا ما في فقال ابا عبيدة لا ابرك لا صرت اوكلم فقلت من قدك منهم علي
لم امض فاما انا فمعدى فقلت على النفسا قال السا في عند ذلك انما عابا الله فادهم
ان يكون معذرا افرسهم ثم ابرك لالانه مستودع لمانته حاتم البدين وزير خلق رب العالمين محمد صلى الله عليه
وسلم قال القاضي ابو يوسف في كتاب الطلح حدثني ابن الجنيح قال قدم علي بك الصديق رضي الله عنه مال فقال
مشركانه عند ابني صلى الله عليه وسلم عدة فليات فبارة جابر بن عبد الله فقال قال في رسول الله صلى الله عليه
وسلم لو انا مال النور اعطيتك كذا وكذا وكذا يسير بكيفية فقال له ابو بكر فدا فاذ بكيفية ثم عده فوجدت
فقال فذا بها العا فاذها فاتم اعطيت كل انسان كان رسول الله صلى الله عليه وسلم وعده شيئا وبقيت
من المال ففتر بين الناس بالسوية على الصغير والكبير والاولاد والمملوك والاشقي فخرجت
انما ففتر بين الناس بالمعقل جانا ان الكسر ذلك ففتر بين الناس فاما ما سلك كل انسان عروون ودها

فجاء ناس من المسلمين فقالوا يا خليفة رسول الله صلى الله عليه وسلم انك ففتر هذا ففتر بين الناس من
الناس ما سلم فضل وسواين وقدم فلو فصلت اهل السواين والقديم والفضل لكانت ففتر قال فقال اما
فكتم من السواين والقديم فاعرفني بذلك فاعاد ذلك حتى لم يبق احد منها معاش فالا سوة فيه فغيره الا انهم
كان عمر بن الخطاب رضي الله عنه فجاءه افتر فضل وقال لا يجزئ من قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ففتر

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اهل الكوفة منسوبة اليه ويحيى ثلثهم على خراسان و اجبت الى اهل الكوفة قال فاستسأموه عليه السلام على فقال
 انت ائتمروا بما دعاكم الى الكوفة لا تفتن عليهم رجلا يكون له فخر الى المسجد يومئذ النعمان بن مقرن يصحبه
 و امر بكت اهل الكوفة بذلك فذروا في اية قال لا تدخل النعمان فحينئذ داره فقاموا فخرجوا فخرجوا فخرجوا
 مسببان فلما الى ثلثها و كان اول مخرج دافعا للراية مذنبه ففتح الله عليهم من السماء و خرجوا من بين يدي
 الراية على المنبر و وضع يده على راسه يمينه و ادين بولاية الراية و اصبح في راسه و رواه ذكره النعمان و داره
 كوفي و حضرت فاروق الزمان موضع اورا في كوفه و فرس و في الاستيعاب عبد الله بن الارقم قال
 ماتك بلغني ان زور علي بن ابي طالب عليه السلام كان في فقال من يحبسني فقال عبد الله بن الارقم قال
 فاجاب عنه و اتى به اليه فاجزبه انفعه و كان عمره طائفة فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه
 في نفسه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه فاجزبه
 ما رايت احد الا في منة عليه السلام و قال عمر له لو كان لك مثل سابقه العظم ما قدمت عليك
 احدا و في الاستيعاب عبد الله بن مسعود الى الكوفة مع عمار بن ياسر و كتب اليه في قد
 بعث اليكم عمار بن ياسر امير و عبد الله بن مسعود محمدا و وزيرا و هما من الجماعة اصحاب رسول الله
 عليه السلام من اهل بدر فافندوا بها و اسما و فافندوا بها و فافندوا بها و فافندوا بها و فافندوا بها و فافندوا بها
 عبد الله بن مسعود كنيته على علي و في الاستيعاب عبد الله بن عباس قال يا ابا عبد الله مع عمر يوما اذ تغشى
 ظنت ان قد نضت اضلا و فقلت سبحان الله و الله ما اخرج من امك يا امير المؤمنين الا اعظم
 قال و حكى يا ابن عباس يا ادري يا اضع يدي بيد محمد صلى الله عليه و آله و سلم و لم ازل كما هو قادر
 ان نفسي ذلك كان الشقة قال اني اراك تقول ان صاحبكم اولى الناس بها يعني عليا فقلت بل
 الله اول و قلت سابقه و عليه قرابة و هو الله اول و قلت سابقه و عليه قرابة و هو الله اول و قلت سابقه
 قال و الله لو نزلت لعلني ابي محبط على فالي من لعلني فيهم بمعية الله و الله اول و قلت سابقه و عليه قرابة
 فعل لعلني فويل الناس اليه يقتلوه فقلت علي بن عبد الله قال الكيس هو ابي من ذلك ما كان
 الله ليرني او لير امرته صلى الله عليه و سلم و هو على ما فيه من الرضا و قلت الزبير بن العوام قال اذا

لا تدعونهم وقد افضاهم الله ولا تتركهم وقد اناهم الله ولا تأسفهم وقد جهم الله وقد تتركهم
اسمعوا اول الكتاب فانهم يستحلون الرماء وفي رواية ان عمر قال لا يبي موسى اتيني رجل بطرفي مرانا
فانا لم يهرني فانا كنت بقدرت الكلب لعلت وفعلت سالته جلا انك في الله فابني بين
كلاهما وبينه يدي وانا اكل انك تغيب عنك منفرجه واما في راي امر عويده واما به فابده اولى
الاطلاع بر احوال عبث تامر باخلائي بافته شود نذر انك بكون ابر وملك عدالت پس بر احوال
اين فابده منهيان رسول بكار اين مقرر کرده اند و فابده ناسيه كائنت ضعفا از دست بر در حق
و فابده رايان قال براي رعاية اين مصلحت عيسى بن مطرف فرار داده اند و مخفيه هم مصلحتي كه ملك بر
ان شخص معين ساخته اند حضرت فاروق بن خنيس تغيب ما علي النزام مباشرة ان مي فرود ما بر نهضت
قطر انضام مطلع شود و مطالبه براي ان قرار دهد و از اين قبيل است حكايه تعهد انسا اغراف و خلعت
فاقد كسب او بر عني الله غنه و او را رهنی الله غنه در اوقات حسن انفاقات عجيبة روي داده است
در ضمن دو ملك حكايه فقير ان عجايب كنسم عن زيد بن اسلم غنا به قال عرضت مع عمر في السوق فلقحت
امرأة سائبة فقال يا امير المؤمنين ملك زوجي و تركه حبيبة صغارا و الله ما ينضحون كراعا و لا لهم من
و لا زرع و نسيت عليهم الضيق و انا ابنته خائف بر ايا اختفاري و قد شهد الي اللد يبيع النبي
الله عليه و سلم فوقف بها فلم يعن و قام مما بينه و بينم الفرق الى بصر طيبة كان منوطا في
الدار فحل عليه غار رين لا باطاما و جعل بينه نفقة و غنا بائم ما و لها خالها فقال اقرب فلن يعني
غنا اسمي ما تا كه الله بخير فقال الرجل يا امير المؤمنين اكثرت لها فقال كلكك اكل و الله الي لاري ابابده
سودا و قد فاعر اصدا زانا فافتحا و تم اصحا لستفي سها مها اخراج الجاري و هي في اريام
اين عمر قال قد كنت رفقة من الجار فترت لها الالحى فقال عمر عبد الرحمن مالك انهم هم اللبلة لم يهرق
و فانا بخر ساهم و بصيليان ما كتب الله لها فتمسك بها و صبي فتد و نحوه فقال لامرأة انقي الله و استغني
صبيك ثم عا الى مكانه فضع بكاه الي امره فقال لها من ذلك ثم قال الى مكانه فلما كان من امر الله
بكاه فاقى به فقال كلك لي لار اكبر ام سودا الي اري انك لا يفرض الله لك قال باء

متني منذ البقاء الى اربعة عشر عظام فيا بي قال ولم قالت لان عمر لا يعرض الا للسفك فاعلم ان
كذا وكذا منهم اقال لا تجلبه فضلي العجز وما يستبين الناس ثم غلبه السكاء فلما سلم قال يا بوناس انكم
فعلتم ذلك المسلمين ثم امرتكم بما يادي ان لا تعجلوا احصائكم على العظام وانما تفرض لكل موطوء
في الاسلام فاحب بذلك فينا فاقته ان يعرض الكل لعود في الاسلام اخرج صاحب الصفوة
في يوم من عرفة بن رديم قال بلغنا من بن الخطاء من صنع الناس لياهم عن امرنا ارجاءهم او امرنا بالخص
عنا كسبت انهم وكيفية اميركم فانوا في امير يا امير المؤمنين الا انه قد نبئني عليه يكون فيها فكتب
كتابا دارا ليريد امره اذ حبت باب عليته فاجمع خطباء و احرق باب عليته فلما قدم جميع خطباء
واحرق باب عليته فدخل عليه ان من ذكر ان سبها ربه لا يحرق باب عليته فقال دعوه فانه رسول امير
المؤمنين ثم دخل عليه فاولا الكتاب فلم يبق الا كتابه حتى ركب فلما رآه عمر قال اجسوه عني في
الشمس ثلثة ايام فجلس ثلثا حتى اذا كان بعد ثلث قال يا ابن فزرا افغني في الحرة وفيها ابل
الصدقة وغنيها حتى اذا جاء الحرة القى عليه حمة وقال انزع ثيابك هذا نذر سبهم ثم نادى الاول
فقال اسبق بذه الابل فلم يخرن حتى اخف فقال يا ابن فزرا متى كان عهدك سبهم اذا ابلها يا امير المؤمنين
تال فلهم انيت العلية فاسترفت بها على المسلمين والارامل واليتيم ارجع الى تلك فلتاخذ وفيه
السرير ملك منها امير المؤمنين عمر بن الخطاب اذ جاء عرابي بالسرير فخره فجلس عليه وحده وبارك ويقول
ما قد ملك هذه البلاد وفيها بمكة ذلك اذ سمع ابنه من الغيرة فقال من هذا الذي اسمع اينه فقال امر لم يزل
امرؤة تخطف مني عمر الى متسرة وقال يا ام كلثوم شدي عليك يا كبة واتبعني ثم اطلق حتى انتم الى ارض فقال
بن كبة ان ما ذن لهذه المرأة ان تدخل عليها فتوسلها فادون لها فطقت فلم يلبث ان قامت يا امير المؤمنين
بشرها كيك بعظام فخرت قولها امير المؤمنين وبنه بنه ابنه بن يديه وجعل يغتذله وقال لا عليك فيهم
انما قل انهم الامم فخرت قولها في الوزيرة والطار وفيه عمر ابره ان عمر راجع منه السلام الى الدنيا انفرج
الامر ليعرف به بنهم عمر حمود في حيا اخذت ما فطت ما فاعل عمر قال هذا قد قيل في السلام قالت لا اجزا
مير قال كيك لم قالت لانه داسد النبي من عفاية من ذلعي الى يومنا هذا وبارك ولادهم قال كيك ما

يدري عمر ملك وانت في هذا الموضع فعالت سحرها ما طفت ان انا ابي علي السلام ولا يدري ما بين مسرعة وادب
 فقبل عمر وهو يسكن ويقول واعزاه واصفوا له كل احد اذ قد منك يا عمر ثم قال لها لم تسبحي طاعتك فاني ارى
 من الذين رفعت لاشهر اربار عكس فعل الباعث بسبحي السلام ينزل بها حتى تستري طاعتها منك في دهر من دنيا
 فيها هو كذا فكذلك اقبل علي بن ابي طالب بن مسعود فقال السلام عليه يا امير المؤمنين في صفت المرأة بنا على سها
 وقالت فاسو ما كنت لغير المؤمنين وجبه فقال علي عليك السلام ثم طلع على فطو حله بكت فيه فلم يخط
 فطو من زوجه كان بسها وكتب اسم الله الرحمن الرحيم هذا ما استري من طاعتها طاعتها من الدنيا الى يومنا هذا
 فقلت وعشرين دنيا فانه في فيه وفي في الحرس بين يدي اسعد وجل ففهمه بري شهد على ذلك علي بن ابي طالب
 وعبد الله بن مسعود ثم دفع اليك سبي علي وقال اذا نأخذ منك فاجعلها في كفي وفيه عبادا وراعيان عمر بن الخطاب
 خرج في سواد الليل فراه طاعة فذهب عمر فدخل بيته ثم خرج ودخل بيتا اخر فلما اصبح طالع بن ابي طالب بكى ابدا
 بحوز عليا منعه فقال لها ما بال هذا الرجل يا نيك قالت انه سواد ي منك كذا وكذا بما يصلي في كفي على ابي
 فقال طاعة وشكك كك اسرات عمر بن اخرج من صاحب الصفوة والصفوة في فيه ردي انه كاهن ليكن
 الدين في نسامه فقول الاطال ثم الليل دار وجابه ريس في عابسي حليل الاعم فواسد لولا اسلاشي
 غيره لخرج منه في اسير جوانبه محافله في الدنيا اسروني واذا علي بن ابي طالب حركه وفي ردايه ولكن
 احس به بسا موكل بالافس لا يقدر الدم كاتبة فلهذا ساءكم تغير المرأة عنه الرجل فقلن سبه بن وفي الكا
 نجل العبر في الرابع نيفد العبر فكتب الى امراء الانصار ان لا يعمروا رجلا منه ثم انه كسر منه اربعة اسير وفيه
 تسعي فان سحر امرأة فتون وعنتي النفس بعد حريق عمر الى اللذات فطلع اطلالا فقلت لها غلبت رجلا
 فطاعه وعود اقامه رباها اما ذرا ان اطيعك سبي وفيه فحارة فقلت في قرا فافعال الباعث ما الذي لم يكن
 مريه بملكك اليك واكرام زوجهي قال عمر بن في الجاهل بكت ذوات الوان من استحي استحي ومنه استحي في
 بقى في ارضها بن التي الدنيا وفي الاحياء روي الامام كان بعث بالدينه ذات ليلة فراجى رجلا وامراه
 فامس فلما اصبح قال للناس لا يتم لوان اما ما راجى رجلا وامراه على فامس فامس فامس فامس فامس فامس فامس
 اما انت امام فقال علي لعل في هذا العام الحد عليك ان الله تعالى لم يابس علي الا الدم اقل من اربعة سبه فامس فامس

ما را، الله ان يتركهم سالم و القوم من معانهم الاول و قال طائفة من معانته قال الغزالي و هذا ليس الى امر
 كان غرضه ان ينفذ السنة و فيه عن عبد الرحمن بن عوف قال مررت مع عريضة بالبيت فبينا نحن منو اذ
 انما قال فانظر يا يوسف اذ انما اذا باب من القوم لهم اصوات مع لفظ فاخذ عمر بن عبد الله فقال اني بيت
 من هذا قلت لا قال هذا بيت من اجتمع به من خلف و هم الان سرب فانري قلت انما فاخذ انما ما
 الله عنه قال انما و لا تجدوا فيهم و فيهم روي ان عمر كان يحس بالمدنية من الليل فسمع صوت
 رجل في بيت فمضى عليه فوجد عنده امرأة و عنده غمر فقال يا هذا طفت ان الله سرك من
 على عصية فقال و انت يا امير المؤمنين فلا تغفل انك عصيت الله في واحدة و انت عصيته في ثلث قال الله انما
 و لا تجسوا و قد تحس و قال ثعلب لم ير ابدا ما اتوا البويع من ظهيرة ما رند صورت على و قال ثعلب و لا دخلوا
 يوما غير يومكم و قد قلت بيتي فخراف و لا سلام قال عمر بن الخطاب من غير ان غفوت عنك قال نعم يا امير المؤمنين
 لئن غفوت عني لا اعود لسلها ابدا فغفي عنه و روضة الاماني و ريت ان اسم مولى فاروق بن ربيعة
 يا امير المؤمنين در افراف و به سبكتهم سامعني براي استراحت بر جانب و بجاري كافي فرموشه شنيده ميخند يا به
 خند ميخند بر خيز و سبكتهم يا ابني امير المؤمنين خند ميخند يا ابني امير المؤمنين خند ميخند يا ابني امير المؤمنين
 المنين بالار ما در گفت به درين احوال و المؤمنين ان شربت فمعه منادى او در خرفت و امير المؤمنين
 که در ملاطعات و در فلوت و عصيان و دنيم فافوق اعظم يعايت و تنويف شد و گفت يا امير المؤمنين
 سراي را ان که کخي روز و کجا که شنيده و اند خنبر را براي سبختن غاصم خطبه کرد و فاحم را از وي خنبر
 پيژند عمر بن عبد العزيز از سال آن دفعه و غير مرويت از عبد الله بن بریده اسلمی که فاروق را خنبر
 در باز آمدني سبختن و کاه شنيده که نخلان بيت بخواند الاسبيل الى اخره سر بهار و اسبيل الى اخره
 حجاج باه ان برسيد که غفر بن الحجاج گفت کيست گفت جوابي است از بني سليم رسيق القبيح الخند سر بهار و
 خواند ملاقات فرمود که سرور است بر او و به که حال او چنانکه بجهت است از بيت المال نيزي بداد و از مدینه
 او را از خنبر خند او را از وي ميانتي بظهور رسيد و فراسه سمر کار خود کرد و از عبد الرحمن بن عوف
 مرويت که فاروق بنان من انک گفتم چرا مرا انطليدي فرموده من خبر رسيد که درين وقت فاخذ و طاهر

در سینه فرو دادند و دست و پا را مالیدند از کمال سحر بخوابید و در غایت آنکه عاقلیت ایشان تمام بر سر
نم و تا صبح بیدار نبودیم و در آن ایام هر چه در دست که میگفتند رحمت خدا بر شما بودی و ما را تا بعد از آن
دیدیم که دو انسان با یکدیگر بر سر تخت خود بر کشته و کلاه از دست بخت گرفته میرفتند و اسلام رفیق او بود و در حال آنکه
ما نیز با او رفیق ما آنکه رسیدیم بخیمه هزار و دهم که بخت عازم بود در بی خار و آب و دره و آسمان و زمین
که سبب قدم نهادن ما بخت اظهار جمع نمودند فی الحال باران بر زمین آفتاب و از برای طایفه ایشان در آن
ما طعام میپا کرد و آب نیز از اطعمه خود استخوان اسلحه اسلام بخود میفرستاد ما برای ایشان شتری چند از خود کشته داد
و بابت شکر و محبت هر چه در طحال و مضغه الا و طار با و طاقان خود باز گشتند و از آنجا که آمدیم محافظت بخت الا
دقیقه فرو گذشتند و در غایت آنکه بخت بخت که از غایت بخت با جمعی از وجود عربان با سبب علفی غایب
اعظم آمدند و بیند که در میان زده در طلب شتری کم شده از ستر این هدف در حال کمال
بواستند و بیکدیگر چون اخف با و در فرجه با اخف ساعفی با من رفافت کن در طلب شتر حیوانی
در ساکن و در اهل و در آن بخت مردی از قوم گفت یا امیر المؤمنین در این سفر ای که بنده از بندگان صدقه این
امر مقام نماید فرمود و ای عبد العبدی و من الا اخف هم بسیخو سلطانان شده و اجابت بروی اخف
بر بنده برای خواهی و فی الرافین عن الیکبر العی و ان دو
عثمان فی الطلکیت و قام علی علیه السلام علی علیه السلام و عمر فاروق فی السخمس یوم شید المر علی علیه السلام
سودا و ان بوتر را بواحد و قد وضع الا فری و در پی میفکند اهل العدة بکتاب الواهب و اسانها
قال علی نعمان اما سمعت فیما بینة شعیب که کتاب بعد عز وجل یا اب اسامه ان فی من اسامه است الکوا
الایمن و اسانها و مر کان فی العوی و این امر حبه المخلص ابن السمان فی الوافقه و فی من یحب علی بن
سید بن علی عثمان بن عثمان قال هیبا انعم عثمان فی مال الیه باله السیه فی یوم صایف اندر ای رحله بسوز بکین
و علی الا و من علی الفرات من الفرات عثمان ما علی فدا الوافهم بالبدیهه حتی میردم بر صم ثم دفن الرجل فقال انظر
مذا فطرت فقلت اری رجلا محمدا بر دانه میوق بکین ثم دفن الرجل فقال انظر فطرت فقلت اری رجلا محمدا بر دانه
فقلت هذا امیر المؤمنین فقام عثمان فافزع راسه من الباب فافزع السمسم فاما ارسمی اذا ما ذاه قار با محمدا

[illegible]

[illegible]

ما رواه ابو زرerie مبلول قطرات آب بحمد و علی نقی و اصفیه یوسفه بغی الزمان و دنیا
 و وصفه انوار فاروق اعظم در علم احکام که مسمی بقیه یسود پس اکثر از آنست که بصیرت نورانی
 در عالم الاطلاق است و آنحضرت صلی الله علیه و آله در ایل غمیه با و اسارت فرموده اند
 اندر ساریه و ابعین بان تصریح نموده و در این بیان و آیه مذکوره نسبت فقه او با سایر فقها
 صحابه اند نسبت صحیح است با صداعت سایر صحابه هر چند صحف او با فقه ذرات متواتر
 است و آنکه مخالف صحف او باشد ذراته و هر قدر فقه او با فقه عاده فیه از دین محمد صلی
 صلی الله علیه و آله و سلم ظاهر دین و سواد اعظم است و هر چه از آن او باشد مذمت اگر مذمت
 دینی باقیاس علی بن ابی طالب میسر آن اندر و دانان و نسبت فقه او با فقه سایر مجتهدین است
 و نسبت شریعت با شریعت و این فقهی است بحال یا شریعت ان بگوشت اهل عصر نزد بحال که بذات نسبت
 کنند از اشهاد آنحضرت صلی الله علیه و آله با علم با علم او و نفوذ نفوذ افاضی است با و پس متواتر با فقه
 فای رسول الله صلی الله علیه و آله سلم ان الله جعل الخلیف علی سائر عمر و قلبه اخرجه الترنزی به روایت ابو محمد
 ابو داود به روایت ابی فروقان قد کان فیما کان قبلکم من الامم ناس محدثون یحییون ان یكونوا انبیاء
 فاسمیکم فی امتی احد فانه عمر اخرجه الشیخان من حدیث ابی هریرة و مسلم و الترنزی من حدیث عائشه و قال
 بیانا انما نایم رایت الناس یرون علی و علیه فیسجدون لعلی و منها ما یبلغ دون ذلك و عن
 عمر بن الخطاب علیه قیس بخره قالوا و ان الله یارسول الله قال الدین اخرجه البخاری و مسلم و الترنزی
 به روایت ابی سعید و قال بیانا انما نایم انبت بقیع من لبس من حی الخلی لاری الرئی غیره
 ثم اعطیت فضلی عمر بن الخطاب قالوا و اوله قال العلم اخرجه الشیخان و الترنزی من حدیث ابن عمر و قال
 اقره بالذین من بعدی ابی بکر و عمر اخرجه الترنزی و جماعة من حدیث ابن مسعود و فیه و اما استهارة
 صحابه و ما یخرج الدارمی من حدیثه قال ما یفقه الناس لیس فی امام و رجل یعلم ناسخ القرآن من الشیخ
 قالوا یا حذیفه و منه و ذلك قال شریک الشایب و انسی و هت خارج الدارمی عن عمر بن میمون انه قال
 ذهاب عن یحیی العلم فذكر لا یسم فقال ذهاب عن عمر بن میمون انه قال العلم اما انک نسبت فقه او با فقه سایر

است با ارفاق عظمی و بی خودی با بر تهریج گردیدست کان عمارا اسک طریقا و جدا سهله و نیز گفته اند
 ان بزرگوار دادا و اسعیا و مسک عمر دادا و اسعیا مسک دادی عمر مسک و بدین ماست نزد
 از سنخ اوست و بعد از بدین عمر از فوض و ساجیه و در محل استباه قواعد منبیه و عایسه حدیقه را می
 بنشیند است اما اگر سبب از این جهت است مانند نسبت مجتهد مستقل به با مجتهد مشرب
 این نیز که قریب و سنخ اما از جهات ظاهر می شود و میانه که مجتهد مستقل ترتیب اوله قواعد استباط و جمیع
 اولیاد با الحاق در شریف معتبر می نماید و مجتهد مشرب از قیاسیه سایل را فرا می گیرد همچنان ماردق اعظم
 ۱۰۰ امور مقرر فرموده و مجتهدان مذکور است که قواعد را از روی افتد نموده اند و بر سوال
 در ده و چنانکه مجتهد مستقل سایل ... به سبب می رازد و جمله ملاحظه از سایل می
 در حدیقه بعد از آن مجتهدان منتسب به تفسیر قرآن عظیم و حدیث از سنت عینه و آثار سنت و فقه عظم
 قواعد استباط با گرفته در سایل مفروض مجتهد مستقل فوض می نمایند که در سایل از سایل نقلی است
 یا معنی موافق یا مخالف است یا بعد از موافق آن یا فتنه میجو المرد و اگر می افتند و میجو سبب را هر چند
 آن از فتنه سکر فاضل دیلی قوی می بیند از شمار ب سنت ستیا و اجلا امت ترک
 اتباع میکنند زیرا که عالیه نام از فتنه بقیل و فتنه میجو ملاحظه شود و در سبب نیز طاهر است
 توقف نمایند یا اعتماد بر قول مجتهد مستقل میکنند علی اختلاف فی ذلك بنا علی اقتدایم فی سبب
 اخوی و بی ان الحجة بدل بخبره تقلید المجتهد الاخر اذ کان افضل منه و اعلم قولان السبب و لا يجوز
 الذي لا يجوز غيره عند استعارة منجى الامايل يجوز قال السبب في قول الاية الى كبر و هو و كان رتبا
 انهم و علی ادعوا الى التقلید احب صبا و هر که صنع امام مالک و مجتهدان خود وضع امام ابو حنیفه
 در مجتهدان خود شیخ کند درین امر توقف نخواهد کرد و باز چون سایل دیگر دارد و خود که در کلام مجتهد مستقل
 منصوب است معنی سبب را کند از اوله شروع به منجی استلال مجتهد مستقل و نام این جمیع مجتهد مشرب
 مالتی است و طایفه غیر آنکه بر وزن مجتهد است یا فتنه یا طریقه و غیر آن و نام این طایفه مجتهد
 مشرب می باشد همچنان مجتهدان مذکور است بعد احکام ما سئلین بالفتن من اکتاب السنه و انما علم عربیه

قواعدی بین المخلصین رسایل مفروضه فاروق اعظم طوفان نموده اند اکثر سیرا جمل که
در مکر شده و در باد و دیگر محفل کنند باز در مسایل دیگر که بر زبان دارد شد در بعضی مواضع
را که رفته اند و در طالعیه عن شرح نموده اند لیکن فهم این معنی بجایه و قیاس
ایمان شرح و قیاس و در ایام که او را که این مدتی بود که کسی در سخن کاتبی علیه و در
العمر فی طلب الحال اینست که فلول اعظم را در شرح اسطر گفته باشند و بغیر تو مطلقا و در این شرح
کنند لیکن تو سطر که مجتهد شریعی باشد با مجتهد مستقل تو سطر که معاصر است را باید با مجتهد متبوع
این را قرائن بسیار است که منصف شد و یک طایفه از آن خدیو اتبعی مضطرب کنی از آن قریب آنجا که
مجتهدان زمانه شده باید که در این راه از عل و مسایل با سنج عقائد و این تبار و این
را اصحاب سنی گفته میوه مجتهدین در مسایل فقه تابع مذہب فاروق اعظم و در این فقه
مزا مسئله باید تخمینا در همین سبب نام ایمان مجتهد اصحاب حدیث معززند ظاهر بود با گفته در اصحاب
را با این سبب اینست ایمان در مسایل شریعه با آنکه منبر حضرت فاروق بنزد احد باشد که بگفت
و دیگر بی سنجید با آنکه در فاروق اعظم مختلف شدند کی نصیح دایمی کرد و دیگری سنج روانه
که بعد از آنکه طلام فاروق اعظم محتوی وجه با پیشتر یکی حکم دارد و شریعت دیگر محلی دیگر با آنکه در نظریه
مجتهد قول حضرت فاروق معارض شد بحدیثی صحیح با اعتبار سنی سنی کرد و در اینست نصیح مجتهد
مسئله مجتهد دیگر فاد شد بر حق معارضه و تطبیق بین الدلائل پس نیز گفت که در این وجه و خصوص
بنده این سخن مذکور است چنانکه بعضی از آن مذکور خواهیم کرد با آنکه مسئله تصور حضرت فاروق
نست هر یکی با این سبب که با آنکه در تخمین از قول فاروق اعظم مختلف شدند قریه دیگر اگر در حدیث
ملاحظ کرده شده بسیاری از مسایل است که حدیث مرفوع صحیح بر دایه جماعه معارفی مذہب حضرت
فاروق در دعا یافته شده و در اکثر سیرا ان یحیی بسیاری از مسایل است که حدیث صحیح یافته شد و دیگر
ایمائی از کتاب نیست موافق حضرت فاروق باشد شوه با جز در حدیثی که بر دایه جماعه معارف
باشد یافته شده به مجتهدین در بصورت نیز اینها فاروق میکنند و بسیاری از مسایل است که احادیث

منتهی حضرت فاروق تطبیق مقرر کرده البته تابع همان تطبیق میشوند چنانکه در مسئله سیم و چهارم
 مسئله اول و دوم و مسئله ششم و مسئله هفتم و مسئله هشتم از مسائلی است که حدیثی در آن باب یافتن و در این
 مورد اما تفکیک از نظر حدیث و قیاس علی بن ابی طالب شد و طریق قیاس مدای در آنجا سر و دست
 حدیثی است که میگوید و میگوید بر آن که ساعی بر آن که میگوید که فلان قصیده
 فلان قصیده است هر چند صاحب قصیده یا تألیف کرده باشد در صورت حدیثی منع آنرا
 میسر کرد اگر نیست خود را بر تقلید فاروق اعظم جمع نکرده اند اما عمده جبر میکند قرینه سوم آنکه اصل
 عام از اصول سرچشمه این است باز اجماعی که محیل اهل زمان است بمعنی اتفاق جمیع محدثین
 لازم نیست چنانکه در احادیثی که در این باب میگویند در این باب مسئله است از آنجا که او را
 جماعتی می دانند که فی ائمه و فی سلف و فی خلف کرده و مسئله اجماع کثیر الوقوع اتفاق اهل علم و حکما
 از منتهی با مصداق و معنی در مسائلی که در فاروق اعظم یافته و مسئله که اهل علم و عقیده بر آن اتفاق کرده
 اند و حکما و فقهایی جمیع عقیده سکونت با فقه و علم و آن اختلاف علی قولین که در حدیثی است یعنی
 قولی ثالث است و بنا بر آن اتفاق اهل علم و حکما که حکم حدیث آن الدین لیکن از الی الحائز که آن را نیز
 قضیه الحائز و حدیث علیکم استی و سنت الطهاره از این منتهی بعضی مفسرین علیها بالواجب است
 اجاباتی که در واقع شده اند بدون اتهام حضرت فاروق و دفع فتوی دی صورت نسبت چنانکه در
 مسئله اول با کسان و چهار یک در مجازة نقل کرده اند فقیر را عقی عنه سالها بخاطر مسکنت که
 حضرت عمر را رضی الله عنه بدون ساز و دغیب میگردد از غلامی سلف که چرا با این امر عظیم
 اند فالانکه خوانید و طبع در حواصی سلف و حوام الی حد تدوین مذکور بی رضی الله عنه و در حواصی
 از آنرا سلفین با اختیار اند یا محذور اتفاق سلف و بواسطه آنرا اصل عظیم است در فقه و اصل
 باب بعضی خاصه در مساطرات اوست مجلدی ضخیم مستوعب اکثر ابواب فقه از آن می خوانید
 کرد و عمده در فقه و حدیث و فقه و حدیث است اکثر احادیث که بطایفه و خوف فاروق اعظم
 است پس هر دو است و حدیثی از این باب می توان بر طرفت و از آنرا احادیث و مسائل

[illegible]

[illegible]

لم يكن جامع الشروط كتاب الصلوة الطهارة شرط الصلوة أبو بكر عن النبي صلى الله عليه وآله قال لا تقبل صلوة غير
 طهور من رنوح من طرق شتى صفة الوضوء أبو حنيفة عن حماد عن إبراهيم عن الأسود بن يزيد عن ابن جهم
 أنه نواها فصل يديه مثنى ومغضف مثنى واستشها مثنى وفصل وجهه مثنى وفصل قدميه مثنى ومغضف مثنى
 مقبلا وتدبرا وفصل عليه مثنى أبو بكر عن الأسود بن يزيد عن عمر بن الخطاب بن حفصاء قال دخل الصلوة في صلاة
 أذنيه فأمر بها فسمعها أبو بكر عن قرطبة سمعت عمر يقول الوضوء ثلاث ثلاث وثلاثون وخمسة وخمسون
 عنه الحسن بن عمر في المغضف والاشقان وغسل اليدين والرجلين ثلثا ونحوه ثلثا فصل أبو بكر عن
 المصنف بن سعد عن عمر بن الخطاب بن حفصاء قال قال أبو بكر عن زيد بن حلقان عن عمر بن الخطاب بن حفصاء
 قال أمر نفسه وشركا طينها فقال لم شربتها للشارب أبو بكر عن أبي قلابة عن عبد الله بن جهم عن أبي قلابة
 قدمه مثل الظفر فأمر أن يعيد وضوؤه ومغضفه وعنه عبد الله بن عمر عن أبي قلابة قال قال عمر بن الخطاب
 الله وعبد الصلوة قلت أختلفوا في الوضوء لا على الزاوية والصحيح أن الأول مسح والآخر
 مسح الساقين منه عمر بن الخطاب بن حفصاء عن أبي قلابة عن زيد بن حلقان عن عمر بن الخطاب بن حفصاء
 أبو حنيفة قال قلت في حديث أن قال بالنية قلت العلم ما يوجب الوضوء ما لا يوجب الساقين
 وغيرهما عن زيد بن أسلم عن عمر بن الخطاب قال إذا نام أحدكم مضطجعا فليجها الأعلى عند الساقين
 نوم منه لم يكله مفقوده من الأرض وعنه الحنفية يوم سئل عن رجل نسي تحجب لوزيل سقط أبو بكر
 عنه جابر بن عبد الله قال أكلت مع رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ومع أبي بكر وعمر وعثمان فزادوا فصلوا
 لم يؤمضوا وأخرج الساقين منه من غير أن مسحوا لا يتم الغسل بها بران الغسل وشبهها من الأمانة
 لو صلوأ ورعى هربا أن عمر صلى ركعة ثم زلت يده على ذكره فأسار أن الكسوة ثم خرج فتوضأ
 قائم لهم ما بقى من الصلوة وفي السليين نظر طويل مالك والشافعية عن ابن جهم عن أبي قلابة عن عمر بن الخطاب
 بن حفصاء عن أبي قلابة عن زيد بن حلقان عن عمر بن الخطاب بن حفصاء قال قال عمر بن الخطاب
 أبو بكر عن طلحة بن عبيد الله عن عمر بن الخطاب بن حفصاء قال قال عمر بن الخطاب بن حفصاء
 يعني ابن مبرين لا أدري ما هذا فقلت معناه أحيا التلطيف أدب اللطافة أخرج المغيرة وغيره

فانها قالوا اذا جاز الحمار فقد وجب الغسل فقال عمر بن الخطاب اذا غم صاحب بر وقد اقمتم
فمن بعدكم انه اخذ قال فقال علي بن ابي طالب لو اني علمت بهذا من رسول الله صلى
عليه وسلم من ان جاز الحمار الى حفصة فقال لا علم لي به ان جاز الحمار الى ثابته فقلت اذا جاز الحمار
الحمار فقد وجب الغسل فقام عمر للاصمعي برجل من ذلك الا اوجته من بابي بركة عن سعيد بن المسيب قال عمر
لا اوتي برجل خلد يعني جلد فلم يغسل الا شكت عنوة ابو بكر عن ابي جعفر قال اجتمعوا في
ابو بكر وعمر وعلي ما اوجب الخدين والرجل اوجب الغسل لم الخب ابو بكر عنه عبدة قال
عمر لا يقر الخب القران ابو بكره فمادة من عمر من الخب افقر آية من كتاب الله فقلت له انقروا
وقد حدثت قال انقروا ذلك مسيلة وفي رواية مسيلة افاك ذلك ابو بكر عنه سعيد بن ابي ربيعة
قال لما عمر اذا ابنت اليكم اردت ان تقول كيف تصنع فالتك كيف تصنع قال نعم اتيها
وضوءا ما لك الشئ في غيرهما ان عمر بن الخطاب ذكر رسول الله صلى الله عليه وسلم انه تصيب الجانية
منه الا اني فملا به رسول الله صلى الله عليه وسلم فومار دا غسل كرك ثم ثم دون الخاتم ابو بكر عنه حفصة
قال عمر لا يرى الرجل عورة الرجل ابو بكر عنه فمادة كتب عمر لا يدخل احد الحمام الا بمبصر ابو بكر على
بن ابي قاتبة كان عمر بعدا اليك فكان علي السحر وكثرت له النورة فقال النورة من العلم الكراه
ابو بكر عنه فكرمه ان عمر سئل عن ما رآه فقلت ارجاء الخلف من الساتع عن عمر بن دينار ان عمر بن الخطاب
ورد حوضا فحجته فقلت اما ورجع الخلف فيه انما فقال ما ورجع لمسانة فسرته فوضوا ما لك حوض
فك محمول عند الخفيف على العذير الكبير وعند الساتع على العليلين لم يرد مرفوع في ذلك ابو بكر عنه زيد
عنه سلم عنه اية ان عمر كان له قمم يسخر له فيمنه الا ابو بكر عنه فمادة قال عمر ليس جنبا في هذا
يعني سور الخافض الساتع في البخاري وغيرهما ان عمر توضا عنه ما يجي منه عند نظرائه تطهير الا نجاست
ابو بكر عنه ابن مسير عن عمر بن عبد البول مرتين ابو بكر عنه زيد بن الصلبي ان عمر غسل ما رآه من الجنابة
وفض ما كره ما لك الساتع فمادة ذلك ابو بكر عنه قال بن ابي برة سال رجلا من بني النخاع فقال اني
على طهفة فقال السكان رطبا فابعدوا السكان يا بسا فاعلكه وان فقي عليك فالتسني ما لك

عنده على الادب على الساتح على الذنب البوصيفة على عمل رطب وحكايته ابو حنيفة عنه جماعة البراء
 ان عمر قال طهر الشك واذنك انما لا تقدر على الصلوة الصبح حين طعن فضلي وجرحه بجنبه ابو بكر
 السن بن مالك ان عمر بن الخطاب يروي عن ابي ذر في رواية فليسوة لجانته من طهره الخالف قال قالوا
 عنده انه وقال ما يدري لو ليس بك ذلك فله في ان السحر لا يعقل الدليل البتة ابو بكر
 الاسود قال لا يتم انتم في ان لم يجد المار شهرا اذ روي من وجه ان قالوا ذكره نفسه انتم
 وروى في صلى الله عليه وسلم انما يكفيك ان فعل بها الحديث فلم يمنع بقوله قلت ترك العقب الا
 قول عمر لانهم وجدوه مخالفا لما روي عن النبي صلى الله عليه وسلم من منعه ان يركب حصين دليلا في عمر بن
 الناصر وعمر بن ابي لهب الخ في البتة اذ لم يجدوا او ثبت انما فوجئت ان النبي صلى الله عليه وسلم لم
 استشهدوا ان قيل الا انهم في الآية واية النساء فصبوا الماء ولبين وترك كل ما دل على ما
 وعمر بن الخطاب اجل منه ان يخفى عليه هذا الحديث وانما في الحديث ان يبلغه هذا الحديث ثم لا يقول به الا
 لمعنى فنه عن النبي صلى الله عليه وسلم به اخرجه الشافعي عن طريق رجل اجاب فلم يصل وانما في الحديث
 عليه وسلم في ذلك فقال اجبت فابنته بما اخر فتيه وصلى فانه فقال له كذا ما قال لا كفر
 يعني اجبت فاسار الساتح في ان عمر بن مسعود كان يحل ان يلامسه على السر باليد فكانت انا
 ساكنين عندهما من البتة عن الجارية موافقت الصلوة ما لك عنه نافع ان عمر بن الخطاب كتب الى
 عماله ان اتم اتمكم عندي الصلوة فمن حفظها وحافظ عليها حفظ دينه ومن صنعها فهو لا سواها
 اضعيتم كتب اذ لم يملوا الظن اذا كان في ذلك ما الى ان يكون كل احكم منه والعمر
 سرفعة بها بغيره قدما سير الكركب حين اوكله قبل غروب الشمس والنور اذا غابت الشمس
 العمار اذا فالتفق الى تلك الليل فتمت نام فلا نامت عنه فمن نام فلا نامت عنه فتمت نام
 فلا نامت عنه والعمر والنجم باوية مستهكة ما لك عنه عمر بن سبيل بن مالك عنه ابيه ان عمر بن الخطاب
 كتب الى ابي موسى الماشوري ان صلوا في ذلك الوقت الشمس والعمر والنجم فقل ان دخلها
 صفوة والمغرب اذا غابت الشمس اعز العمار ما لم تم وصل الصبح والنجم باوية مستهكة واذا

منها سورتين طويلتين من الفصل وفي رواية عنهم بمعرفة عن ابيه وصل العزم بنكته بين
لكت الليل فان اعرت فاني نظرت الليل ما لك عن عمه ابي سهيل ، ما لك عن ابيه انه قال كفت ارجا
طهفة لعقيل بن ابي طالب يوم الجمعة فطرح الى عبد الله بن علي الغزي فاداسني الطهفة كلها طار البدار فخرج
عمر بن الخطاب صلى الله عليه وسلم سرح بعد صلاة الجمعة فغفل كاي الضحى ما لك ان شأني عن راد بن
عاصم ضيقا راد بن الخطاب الصبح فقرأ فيها سورة يوسف وسورة الحج سورة اذ بظنه فقلت ما
لعد كان اذا اتيتهم حين يطلع الفجر قال اجل ابو بكر عن ابي الغضري كان عمر يعرف من البيعة في الحرم يخلو
المسطلون اليها فيجدهم يصلون ابو بكر عن عبد الرحمن بن سابط ان عمر قال لابي كذوبة اكل بارئ
سديدة الوفاة بالصلوة ثم ابرأ بها ابو بكر عن منذر قال عمر ابرؤا بالظن فان سدة الوفاة فيه
جهم ابو حنيفة عن حماد بن ابراهيم عن عمر بن الخطاب ابرؤوا بالظن مع منكم الشايع منكم بظن
الصحابية قال يحيى عن عمر بن الخطاب بالزور ، فما لي ان تدب فقلت الصلوة قال طهفت بالسر
ما ذم الله السحر فحياتكم سمعت فوضعت جاري ابي جنت من الاستسقاء فسميت الي سيرة
فبت بها والسر صالحة ابو بكر عن سيب السيب قال عمر لا تطروا بكم استباك الخنم ابو بكر عن
بن عوف قال عمر عجل العساء قبل ان يكمل العامل في عام المرص ابو بكر عن الاسود عن عمر قال اذا كان ثم
الغنم فخلوا العجم واخروا الظن الحديث بعد العساء ابو حنيفة عن حماد عن ابراهيم عن عمر بن الخطاب
قال ابو حنيفة الحديث بعد العساء الا في صلوة او قرأ القرآن ابو بكر عن سلمان يعني ابن عيسى
الذي عمر يا سلمان الى ادم لك الحديث بعد العجزة ابو بكر عن ابي بكر بن ابي موسى انما عيسى الى عمر بن الخطاب
فقال له عمر ما جاك قال حيث تحدث اليك قال هذه الساعة قال انه فقد فجل عمر فخذنا ليلنا طويلا
مصور الخفاف ابو بكر عن عبد الرحمن قال عمر لان اصيلها في جماعة احب الي من احيى ما بينها بين
الصحابة العساء ابو بكر عن ابراهيم ان عمر بن الخطاب كان اذا راى فلانا في الصف اخبره ابو بكر
الي محلة اقيمت الصلوة وصفت الصفوف فابتدأ ان يسر عله فاطال القيام والقوم صفوف
ابو بكر عن سعيد بن السيب ان عمر راى رجلا يصلي ركعتين والمؤذن يقيم فانتبه فقال لا صلوة والمؤذن

[illegible]

[illegible]

الحمد لله ان الاموم لا يقر الشيا والجمع ان النجس في الاصل ان ياتيح الامام في التزاور وقراءة الاموم
 قد مضى الى ذلك ان استحال الاموم مما جاز به مطلقا منعت بمصلحة واحدة فمن استطاع باني ما صلح
 حيث لا تجد منها غير فليدبر منه فان العدة تركت له اعلم ابو بكر في الاصل صلبه على غير
 قراره من اليهودية واليهودين في ذلك في الكتب ثم قد اسدى له امر ان يتركه في ربه وانه طلبة ابو بكر
 عبد الله بن عبد الله بن عمر في صلوة الصبح وهو يقول اما استكبر في وعز في الي ابد ما كنت والسا في ان عمر
 الى ابي موسى صل الصبح والحمد لله يا رب مستكبر وقرا ايضا ابو بكر بن طيبتين من المفضل في عمر بن الخطاب في صلوة
 في صلوة طالع البجاء اذا كان للآفة لا يجد الصلوة ابو بكر في الامنة كل ان عمر قرار في صلوة في صلوة طالع
 في اذ ان اباب ابو بكر عن زارة بن ادنى اقرار في يوم ما به من اقرار بالثاني في المغرب في المفضل في
 عنه عمر بن محمد ان عمر قرار في المغرب بالثين ولا يتوبون وانهم كيف فعل ابو بكر عن زارة بن ادنى اقرار في ابو بكر

[illegible]

هذا حق لا يفت في صلوة الغزاة لا عند نازية بالمسلمين فندعو الامام لمجوس المسلمين الجبر وسد
 سر سيد بن عبد الرحمن قال عمر لا صلوة الا تشهدوا لخط محمد بن الحسن سمعت عمر بن الخطاب يقول لا تقبلوا صلوة
 الا تشهدوا ذلك الشافعي منه عبد الرحمن بن عبد القاري انه سمع عمر بن الخطاب يقول لا تقبلوا صلوة الا تشهدوا
 بعد اكراميات من الحيات الصلوات والسلام عليكم ايها النبي ورحمة الله وبركاته اسلام
 هذا الصلوات تشهد ان لا اله الا الله ورسوله ان هذا عبده وسوره ولطف النسخ الطيبات
 صلوات الله قال الربيع بن ابي نعيم عن النبي صلى الله عليه وسلم سمعت عمر بن الخطاب يقول لا تقبلوا صلوة الا تشهدوا
 وسمعت ما قاله فلم يسمع منها الا بنت غنما منه وهذا ما ذهب في القديم ثم قال في الجديد انتهي اليه
 اصحابنا حديث ثبته عنه النبي صلى الله عليه وسلم فقرأ اليه الترمذي والعوفي قال عمر ان الدعاء موقوف
 بين السماء والارض لا يصعد منها شيء حتى يقضي على يدك الجبرك ثم يرفع من عنقه النبي صلى الله عليه وسلم
 تتحدوا في هذا الحديث في ادعاء القبر وقتنه الصدر قلت بما في بعض الاحاديث انه كان يتخوف به اولئك
 صلوات الله عليه وسلم الجبرك عن النبي صلى الله عليه وسلم وابا بكر وعمر كانوا يسلطون عليه احدكم امر من ناس
 في جودهم صلوات الله عليه وسلم عن النبي صلى الله عليه وسلم عليكم ورحمة الله وسبيله اسلام عليكم ورحمة
 ونايت ابا بكر وعمر فقالان ذلك فلكم في ذلك في الاوجه عندي ان الخروج من الصلوة ينسلكه واد
 جاز من غير كراية والنسليم ان وب لكل مكان عمر فخل يد امرة وذلك اخبرني كفا في حجة النازية
 السبع عن ابن عباس ان عمر سألهم فقال عبد الرحمن بن عوف سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول اول
 في الاية انك تشبهون ان شئتم انما كنتم في ذلك والاربع فلجعلها ثلثا حتى يكون النعم في الاية
 فاغدير عمر النبي صلى الله عليه وسلم عن علي بن ابي طالب قال سمعت عمر بن الخطاب يقول ان تقصروا الصلوة انقصتم
 ان يفتكم الآية فقد امر الناس فقال عمر عجب ما عجب من فالت رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال من
 انصرف اليه بها عليكم فقبلوا صدقة ما كنت في الساق في ان ابن السبيل قال من اجمع اقامته اية لسان وسافر
 اتم الصلوة ثم خرج الساق في وجه المسافر في يومه انتم برض المحوس واليه والنفاري ان يعقوا
 ما لدينه اكثر من ذلك لايان آية يعني عن سأل عمر بن الخطاب كان في قوم مكنه صلى الله عليه وسلم ثم يقول يا ايها

[illegible]

رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا افعال البغوي كان ابن عمر اذا سئل عنه سجد الفصحى فقال لا اعمى بها ابلاحي
عنها ولا اعمى بها عيني وما ادى اهلها يصليها فانها لمن اصبحت الناس الى ابو بكر عن جابر بن
عبد الله قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يكره حتى توتر فان من اول الليل بعد الفجر قبل ان
يقال اخرجي توتر فامنه اخر الليل قال لا يكره ان خذت بالجرم وقال عمر اخذت باخوة ابو بكر عن
قال عمر بن الخطاب لا يسب علي من ان اصبى بليتي ثم اوتر بعد اتي ابو بكر عن علي بن عمر بن الخطاب
او توتر بكات ركعات ثم يغسل بينه وبينه السلام ابو بكر عن الحسن بن علي بن عمر كان يقرأ بالمؤمنين في التور
ابو بكر عن العالم زعمان عن عثمان بن عفان عن ابي بكر عن الاسود ان عمر قنت في التور قبل الركعة ابو بكر
عن عطاء بن رستم قنت قبل النصف الاخر اربع قال نعم قلت انفقوا في ذلك لا وجده ان
الفتن دعا امر قنت انما هذا اعداء لم يغت هذا عار من قنت النصف الاخر من رمضان
فقد اذنا لهم فان اذنا في تلك الايام ارجو لا حاجة ابو بكر عن عمر بن محمد بن عاصم ان عمر لعظيم
من عظماء النبي فادان سجدة فقال عمر اربع راكعة السجدة للخواص فقالت ابو بكر عن ابن عمر
ادبار السجود ركعتين قبل الفجر واذا بالسجدة ركعتان بعد المغرب ابو بكر عن سعيد بن جبير قال عني
ما ركعتين قبل الفجر ما احب الي من غير النعم ابو بكر عن ابي سعيد بن عمار عن ابي اسحق عن ابي
احصوه قلت بنى ما كان النبي صلى الله عليه وسلم يقول على وجه العباد بل على وجه العادة وروى
ابو بكر عن عبد الله بن عتبة راسب عمر صلى اربعاً قبل الظهر ابو بكر عن رجل اذ قرأ في الاربع
قبل الظهر فاجت ابو بكر عن عوف بن عبد الله صلى الله عليه وسلم اربعاً قبل الظهر قلت بحمل انها صلاة التور
وهو الاغلب على الظن وكما انها رتبة الظهر ابو بكر عن ابي عتبة عن ابن عمر عقلت مع النبي صلى
عليه وسلم ومع النبي بكر وعمر وعثمان فلا صلاة بعد الغداة حتى يطلع الشمس ابو بكر عن ابن عباس ان
عمر يغضب على اركعتين بعد العصر ما كنت عن الساب ان راي عمر بن الخطاب يصير النكدة على الصلاة بعد العصر
عن حماد عن ابراهيم ان النبي صلى الله عليه وسلم اذا بكر وعمر يصليها يعني الصلاة قبل المغرب ابو بكر عن
بن وهب عن ابن عمر بن الخطاب راي بعد صلاة ركعتين بعد غروب الشمس قبل الصلاة فجل يمينه ثم يقرأ بالقرآن

حين فني الصلوة قال لا يفتد ولم يحب الركعتين ابو بكر عن ابن عمر صليت في رسول الله صلى الله عليه
 وسلم والي بكر وعمر وعثمان فلما صلوة فليدا ولا بعدا في السفر ولو قطعت لا تحث ابو بكر عنه سالم
 النبي صلى الله عليه وسلم وعمر لما تبطل دعاء في السفر قلت وفي الجميع ان الاذان في الرواتب والنافي في
 السجود السبعين ان عمر انما فتح اذ اهدى عليه زمانته سجد ابو بكر عنه منصور بلغني ان ابابكر وعمر
 سجدوا الشكر ابو بكر عنه فباين منصور ان عمر صلى مجتبا النسي حتى رماه به الخطاب على السجود
 منصرفه فقلت فقلت ركعت قال اما بوطيخ فسته سار زاد ومن سار فقصرت حتى رماه به النسي
 على الامر في الطمخ السبع ابو بكر عنه حميد بن عبد الرحمن قال عمر من فاته شي من فرائضه بالليل فصل ما بينه
 وبينه العظم فكان ما صلى بالنيل ابو بكر عنه ابراهيم كان حركه ان يصلي خلف صلوة مثلها ما كنت
 زبير بن اسلم عنه ابراهيم بن الخطاب كان يصلي الليل ما سار السجدة اذا كان من آخر الليل القطار
 للصلوة يقول لهم الصلوة الصلوة ثم تلو هذه الآية وامر اباك بالصلوة واسطع عليها لانها لك
 رزقا عن نزلت في العاقبة لا تنسى ما كان بلغه ان عمر بن الخطاب كان يقول صلوة الليل والنهار
 من سجد من كل ركعتين ابو بكر ان افرا منها الى العواق قد مولا على عمر فاولوه صلوة الرجل في بيته فقام
 ما سألني عنها احد منذ مات رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال صلوة الرجل في بيته نور فورد ابو بكر
 اجمعة السبعين ان ابابكر كتب الي عمر من عن الحب وهو بالبحرين فكتب اليهم ان جعلوا مما كنتم قالوا
 معاه في اي ذنبتكم لا يريد البدو ابو بكر عنه يحيى بن ابي كثير حدثت لي عمر بن الخطاب قال اما جعلت اذ
 سكان الرعيق فان لم يدرك الخطبة فليصل اربع ركعات اظن في الوقت الاخير من كلام يحيى بن ابي كثير
 حزينه قول عمر وليس علي العمل ولكن معنى كلامه ان الخطبة شرط الجموع لا يصح بدونها ما كنت في ابو بكر في
 قورنخا فاسوا الى ذكر الله فزاد عمر ما مضى الى ذكر الله قلت معناه فسه كذا كذا في النسي فخرج عن ابي بكر
 النبي صلى الله عليه وسلم وابو بكر وعمر كانوا يحضرون على المنبر قيا ما يفضلون منها يحلوس ما كنت في النسي فخرج
 اسارى ان الاذان الاول حين يخرج الامام فيجلس على المنبر في غدير النبي صلى الله عليه وسلم والي بكر وعمر ما كنت
 دارا فخرج الامام كذا في زمنه عمر بن الخطاب يوم الجموع يصاحبه حتى يخرج عمر بن الخطاب فخرج عمر وعطس على المنبر

واذن اليه دون عليه ايديهم حتى اذا سكنت ايديهم وقام عمر يسكتوا فلم يسلم احد الا في ان عمر بن
ربيعا عليه بينه اسفر يقول لولا ان اليوم الجمعة لم خرجت فها هو اخي فان طلق لا تحبس عن سفر ما كنت غائبا
منها عن سلم بن عبد الله انه قال دخل ربيعة اصحاب عبد الله صلى الله عليه وسلم المسجد يوم الجمعة وعمر بن
خطيب فقال امراته ساعته به فقال يا امير المؤمنين الغلبت في السوق فسمعت الله ان فارقت فكل ان فوجدت
فقال عمر الوضوء ايضا قد علمت ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يامر بالعسل للجبانير ابو بكر بن الحنفية قال
احضروا موتاكم وذكرهم لا اله الا الله فانهم يردون ويقال لم ابو بكر بن عطاء او غيره فان عمر نقضوا
ما اكره الله وانقضوا اعينهم اذا ما اتوا التبعي عن اهل عمر فان صدر المسلمون فزوا بامر الله بالبيداء
مينة وانما ما جعل قال له عليه السلام فقام عمر على المنبر فقال يا اهل الله ان احد منكم لم ينجها ففعلت به ففعلت
وسان ابن عمر قد لم ارا قال ابو بكر بن عمر ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت
اخطار كنت الى ابي بكر بن الاشعثي ان اهل موكل بالبدنة ما اخرجوا ابو بكر بن عمر ففعلت ففعلت
امرأة لعمر فقال انا كنت اظن بها اذا كانت في فاما الان فاني اظن بها ابو بكر بن عمر ففعلت ففعلت
عمر بن الخطاب قال لا اله الا الله ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت
في قولها الزوج ابي بكر بن عمر ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت
الشهداء قلت فقد الغيبة على العسل لا تمانت وعند الله ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت
قال عمر لا تخطوني بمك ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت
من جملة المرات ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت
رسا لانه قد اجمع فيه دليلا لا باهة والحجج وان كان دليلا لا باهة اذ في الطيب معاه كثير ابو بكر
عمر بن سعد قال عمر ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت
بن سعد بن عمر قال ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت
قال عمر لا تتبعني بحج ابو بكر بن عمر ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت
يحيى بن راشد قال عمر ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت ففعلت

[illegible]

جميع السامعي وغيره وقال السامعي سمعت بعض من لا يقولون بحجة استهتروا وقالوا ما بالامم بعد النبي
صلى الله عليه وسلم ابو بكر وعمر وعثمان وعلي واخذوا الله بنات في البلدان اعداها ما لا يوافق
عنهم انهم قالوا ليس فعل دون خمسة او سبع صدقة ما رواه عنه النبي صلى الله عليه وسلم ان ابو سعيد الخدري
اجاب السامعي بانما عمله انه لا يحب صريح من رواية النبي صلى الله عليه وسلم في كتابه من من فوجئ به
ولم يذكر عنه الا انه لا يحب طبع في زمانهم فشكلوا فيه قلت بل ذكر ما كنت سمعته اهل المدينة
عن ابي سعيد الخدري عن النبي صلى الله عليه وسلم ان النبي صلى الله عليه وسلم لم يكن يخرج عن العرايا ولا ابو بكر ولا عمر كنت
الا به عندي ان الامر بالعرايا ما دون خمسة ادمق وساتيك حديث ما كنت السامعي في البيوع ما شهد
لذلك كما في في القدي عن بعض من سار ان عمر بن الخطاب كان يبعث ما ضمه خارجا يخرج من النخل فيأمره
ان يدفعه القوم في ما يلزمه ان لم يقدرا على حملها فيأمره ان يدفعه من يملكه الخراساني ان عمر بن الخطاب
قال في العشر من الزيتون اذ ابلت خمسة ادمق منه فبيع واخذ عشرة زيتية البهقي عن عمر بن شعيب
عن عمه ان رجلا جاء الى الرسول صلى الله عليه وسلم فحضر على امه ساله عن حكمه وادبا فقال له سلته فما له
فما ولي عمر كتب شعبان بن عبد الله بن الخطاب سار عنك فكتب عمر ان اتي اليك مكان يودي الي
رسول الله صلى الله عليه وسلم من غير حيلة فاحم له سلة قال فاما ابو ذر فابى ان يكتبها فكتبها
بعشر لسبعه اشبا والعسل السامعي عن ابي عمر بن حاس ان لاه قال مررت بعمر بن الخطاب على صفي
ادته احلها فقال لا تودي زكوكك يا حاس فقلت يا امير المؤمنين مالي غير هذا الذي على ظهري واكثر
في القدر قال انك تالذض فوضعتها بين يديه فقبها فوجد قد وجبت مغبرا الزكاة فانها
الزكاة ما كنت السامعي عن عائشة زوج النبي صلى الله عليه وسلم انها قالت مر على عمر بن الخطاب فخرج
الصدق فزأى فيها سارة فاطمة ذات فخرج عظيم فقال عمر بن الخطاب يا هذه السارة فاطمة فخرج
بعده فقال عمر ما اعطى هذه اهلها دم فاطمون لا تغنوا الله امر لانا فخذوا عزرات المسلمين نكحوا
الطعام ما كنت عن زيد بن اسلم عن ابيه قال سمعت عمر بن الخطاب يقول قلت علي فخرجت في سبيل
الله وكان الرجل والنبي عنده فداها فادت ان تستر من وطنه انما به برضه قال

فقلت عنه ذلك رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال كاستره وان اعطاك بدبم فاصدقك العابد في حقه
 كما احببتني في قبته ابو بكره فبدا الحسن ابي في قال ابو بكر الصديق ما يوصي به عمر بن الخطاب في الزكاة
 التي خبرته بها لم يعجز من ذلك منتهى فوجد في الدنيا جميعا ابو بكره عنده معنى ابن سيرين كانت له
 تدعى اليه في صلاته عليه وسلم ومنه امر به والي اليه في كل من امر به والي عمر بن الخطاب ومنه امر به
 قال عثمان بن عفان انهم من راي ان يدفعها اليهم ومن راي حبسها هو الحديث ابو بكر عنه عليه السلام
 بن اليه ان عمر قال انك ليك ما تدرى ما جمع ذلك جميعا ثم انك ابو بكر عنه عمر في قوله انما الصدقات
 للفقراء فقال لم زما اهل الكتاب ابو بكر عنه عطاء ان عمر كان ما يخذ العرش في الصدقة من الورق و
 غيره زاد في رواية ويحيط بها في نصف واحد ما سعى الله ابو بكر عنه عبد الرحمن بن عبد القاري وكان
 بيت المال في زمن عمر فكان اقرع العطاء جمع اموال الخيالة من اهل البادية اكلها ثم ياخذ الزكاة
 من السادة الغائب ابو بكر عنه طارق ان عمر بن الخطاب كان يعطيه العطاء ولا يتركه كتم اما قوله
 لا يتركه فمعناه لا ياخذ منه العطاء زكوة لا نسلم بكل عليه القول من عين فليخذه والناقول ثم ياخذ الزكاة
 فمعناه ياخذ زكاة اموال التجارة التي عال عليها المول في اديهم من مال العطاء قوله فحببنا لعلها
 اكلها يعني ما كان له دينا موعدا ومعه عطاء اعدا وموعدا في هذه ابو بكر عنه الحسن قال عمر اذا تم
 الصدقة الى غير الذي تصدق عليه فلا بأس ان يسير بها ابو بكر عنه زبا بن جابر يعني عمر عطاء العشرة وامرني
 ان لا افسد هذا ابو بكر عنه زبا بن جابر يعني عمر عطاء السواد وما في ان اعسر مسلما قلت العسوة عطاء
 اهل الحرب ونصف العسرة على اهل الذمة وربع العسرة زكاة المسلمين ابو بكر عنه جملة ان عمر بن الخطاب صلي
 له صلي بن علي بن علي ان يصنف عليهم الزكاة مرتين ابو بكر عنه الحسن صلي عمر ثمانية اطفال السبعين
 وبعثوا ان صلي بن علي عليه وسلم وعلقا تحت اطفال وقلت سلك قلت اهل البلد ارا
 بصالحهم ابو بكر عنه السبعون فلما منه العروة ودرستوه فيها عشرة آلاف فاني بها عمر فاعده نه
 العشرة اياه ثمانية آلاف كتاب الهام السبعين عن ابي لعل كان الرجل اذا اخطأ فامسك امرأ
 ام يايتها اذا ام لم يطعم لم يطعم الى مثله من العاقلة حتى جاء عمر بن الخطاب يريد امرأه فالت الى

[illegible]

[illegible]

فأنبأه كافي النظر إلى وجهه الطيب مع رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد ملك من أعرابه أعزبه
 الشيطان قال: والله وجهه أشد من الطيب في البهجة بجزلان الدرر كمرره وعلى التوب
 لا يجوز أن الطيب يفي في الله كان أول عائله أبو بكر عن المسورين مخزنة كانت عذبة بلبية
 لبكك اللهم حبك لا شريك لك لبكك ان الله والفوت لك في الملك لا شريك لك من غواومها
 في هذا التوراد الفصل الحس أبو بكر عن القاسم قال عمر يا أبا بكر ما لي بالملك ما لي بالملك ما لي بالملك
 بعد غلظ اذا ما تم قال في الحق فالتوا أبو بكر عن غطاء قدم عمر بكه فطاف بها ثم اهل كك
 ان بها ادعنا ثم ابل بال في العسة ثم جابرة اخرى فاقام هذا الاصحى اذا كان يوم التروية بل
 بال في عين ابحت بسيرة مطلقا لما منى قلت وهو الخ لكان الاول استجاب لافعه بكه فاعته أبو بكر
 محمد بن سيرين اذا استجاب لول الله صلى الله عليه وسلم بال بعدة ثم كانوا لول الله صلى الله عليه وسلم
 في عثمان أبو بكر عن الاسود ان ابا بكر لم يجرى أبو بكر عن ابي وابل فخرها حجابا ومعنى الطيب من بعد
 فاحضر الحج والعمره فهدما على عمر فدا وكذا في البيت بسنة بنك صلى الله عليه وسلم أبو بكر عن طاهي
 سنين عباس بن محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم وأبو بكر وعمر وعثمان واول من سبى عنها معاوية
 أبو بكر عن ابن عباس سمعت عمر يقول لو اعترت ثم اعترت ثم اعترت ثم حج ليعتقت ابو جعفر
 من غلظ ابراهيم عن عمر بن الخطاب ان ابا بكر عن الا فراد ما بال القرآن فلا قال محمد بن جعفر بن
 الا فراد افراد العمرة اعد به جن من ابن عبيد خطب عمر الناس فقال ان الله عز وجل يرضى لنيه ما
 ساء وان بني الله قد سبى لسبيله فامعوا الحج والعمرة سد كما امركم الله عز وجل اعد به جن من جابر بن
 عبد الله بن عاصم مع رسول الله صلى الله عليه وسلم ومع ابي بكر فدا ولي عمر بن الخطاب خطب الناس فقال
 ان القرآن هو القرآن وان رسول الله صلى الله عليه وسلم هو الرسول كانا مستمعان على عهد رسول الله صلى
 عليه وسلم اعد به من الحج والماوى منعة النساء معاه لبعث بعده مالك أبو بكر عن ابن عمر قال عمر بن الخطاب
 بعد حكم وعمر ثم فان ذلك ثم لجا احكم وانتم عمر بن ان عظم في غير شهر الحج قلت وهذا السد المضم
 التي اختلف فيها على عمر والا وجه عندي الا كل كلام له محل وكان عمر يحيا بالافراد ورجل في

التميم والفوا انما قول ابن عباس عن رسول الله صلى الله عليه وسلم ابو بكر عن عمر بن الخطاب
ان قدم قبل هؤلاء الثلاثة وجعلوا يمشون طواف القعود اما قول عمر بن الخطاب
ما عرفت ذلك خاص بزمان النبوة اراو بذلك النبي صلى الله عليه وسلم جعل طواف طائفة من قوله
في شهر الحج من غير العجز واما الايراد الذي في هذه جهوة طواف القعود ابو بكر عن عمر
الخطاب عن النبي بن محمد حيث ذكر ان النبي صلى الله عليه وسلم قال عمر بن الخطاب قال عمر اراو اعتمر في آخرة
منية طواف فليس بشيء ابو بكر عن النبي صلى الله عليه وسلم عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب
عليه السلام قال علي حيث ابدت يعني من تبعات ارضه قال فاني عفا عنه فقال يا ابا بكر
ما قال علي بن ابي طالب ابو بكر عن عمر بن الخطاب عن علي بن ابي طالب قال قلت لعنه ان العرة من اجاب
افضل كبره من ان العرة في غير شهر الحج افضل كبره من العرة في شهر الحج ابو بكر
عن صاحبها الاصح عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب
الراعي عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب
عن عبد الله بن ابي بكر عن ابي بكر عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب
فان كانت تقول بين البيت فخر واكثر كواعضها في الحج فقال عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب
عالم به ربيعة ان عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب
والكسوف عن المكاب وذا طاهرا السلام ونفي الكفر واليد وسد ثوبه سياتي كما نفعه على عهد
رسول الله صلى الله عليه وسلم ابو بكر عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب
الحج وقوله وقالوا اني رايت رسول الله صلى الله عليه وسلم قبلك ابو بكر عن علي بن ابي طالب
عمر بن الخطاب عن رسول الله صلى الله عليه وسلم لم يستلم معي الا الحج قلت لي قال فاكبت اسوة حسنة قلت
ابو بكر عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب
تكبيرتين مداد وسلاة على النبي صلى الله عليه وسلم وسلاة لنفسه وعلى المرأة مثل ذلك ابو بكر عن عمر بن الخطاب
سجبت مع عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب عن عمر بن الخطاب

ان عمر بن الخطاب كان يبعث رجالا يخبرون الناس به العارية بالسكينة جوفون اليه النبي صلى الله عليه وسلم
وابا بكر وعمر كانوا يسيرون الى المار ابوبكر اليه يسيرت عمر بن الخطاب اتوا جوفون اليه النبي صلى الله عليه وسلم
الجرة فخلا بالادرة اسكرا ركبوا ما كان بلغه ان عمر بن الخطاب بعث عند المزمير فخلا بالادرة
حتى تمل العالم ابوبكر عن سليمان بن ربيعة نظرا عمر فاني الجرة الى له فاما فلم يعقب عنده ما كان
بلغه ان عمر بن الخطاب حزينه الغم يوم لم يعين ارتفاع النصار سنيا فكتبه فكتبه الى من يسير من
منه بوزن ذلك غير ما رفع النهار فكتبه فكتبه الناس فكبيره ثم عزه من ذاعت الشمر فكتبه فكتبه الى من يسير من
الكبيره وبلغ البيت فغرت الناس ان فخره يرمي ابوبكر عنده فخلا ان عمر ارضى لفرار ان يبنوا على النبي صلى الله عليه وسلم
عنه الله به مسعود صلي الله عليه وسلم كعتين يعني يعني ومع ابوبكر وعمر كعتين ابوبكر عن عمر ان
مضين وعن ابوبكر وعمر ابوبكر عن عمر بن سعيد بن جريح معنى ابوبكر عن الزمري ان عمر صلي
بالجبهة للجمعة ولم يكن معنى صلي الله عليه وسلم ابوبكر عن عمر بن دينار ان النبي صلى الله عليه وسلم ابوبكر وعمر كانا يحيا
ما كان عمر بن الخطاب قال لا يصدرن احد الطابع ما يطوف البيت فان اخر النكاح ان
انكس يعني به سعيد ان عمر بن الخطاب يدع منه من الظن ان لم يكن ورض البيت حتى دفع ابوبكر عن خلا
حافظ عمر بن الخطاب بعد الفجر ثم ركب حتى اذا الى ذلك طوى نزل فخلا ظلمت الشمس وارتفعت صبا كعتين ثم
قال كعتان مكان كعتين ابوبكر والوداد وعنه الفارت من عهد الابرار من الشقي حال عمر بن الخطاب
المرأة فظوت بالبيت ثم تحضض فقال ليكن آخر عهدنا بالبيت فقال الى ان كذا كذا فاذ هول الله صلي
عليه وسلم فقال عمر اربست بركم ما انفي عنه شيء سار عن رسول الله صلى الله عليه وسلم كما ان الله ابوبكر عن العالمين
محمد في امرأة زارت البيت ثم فاضت قبل الفراق قال برهم الله وكان صاحب مجمع صلى الله عليه وسلم يقولون
قد فرغت الامر فانه كما هو منزل يكون آخر عهدنا بالبيت قلت نكرت ان العالم قول عمر بها لما ثبت فخطم
فقد مينة وعينا وانا و... يا ايها الذين امنوا ان نعظم بكم معنى نودع البيت الا بعد حاجته لا تجد منها ابوبكر
عن ابن عمر يعني ان يحرم المحرم المصنوع بالحدود واليعفران ما كان عن ابى العطفان السري ان اباه طرعا
نزوح امرأة وهو محرم فزوجه ابوبكر عن ابن عمر كذا بكون بالليل من البر بالجنة فتقام فيه وعمر نظر ابنا

[illegible]

[illegible]

ما الذي نفسي بيده لو ان الذي اذيعه سبيل الله ما حبت عليه من الامم سبيل النبي روي عن
 ربة الزهراء قلت هذه التطبيقات لا سيما في الجهور المصطفى فتمت كلامي ولعمري ان المصطفى
 المصطفى لم يرد معنى قوله صلى الله عليه وسلم لا احب اليكم الا ما احب الله ورسوله النبي روي عنه انه اقطع كل سطر الخ
 تحت ربه من الجور كما ان الحكم قال عمر بن الخطاب لم يرد معنى قوله صلى الله عليه وسلم لا احب اليكم الا ما احب الله ورسوله النبي روي عنه انه اقطع كل سطر الخ
 له يعني البتة ابو بكر عن عمر بن خالد الخزازي ان رجلا سجد له على غلابة بين يمينه من صاعده فارفعها
 في ضرب الخطاب فقال لعلم يحسبك غلابة بين يمينه من صاعده فزعه الى الرق ابو بكر عن النبي اياها
 عمر بن الخطاب بارض فارس ان لا يتبعوا السجوف فيها حلقه فقهه في الدوام ابو بكر عن عمر بن الخطاب اياها
 شهدت عمر بن الخطاب سابع ايامه من اهل الصدوقين ابو بكر عن مجاهد بن ابي عيسى قال عمر اذا مرت
 بسجان فكل لا تنه فقهه ابو بكر عن عبيد الله قال عمر من احسك طعنا ثم تصدق به شهرا ولا يردكم لم يفرغ
 السافعي ان الناس من ما لك كتاب غلاما راعيا فاجل ما زاد السكائب تعجلها ليعتق فاستمع ابن
 من قباها وقال لا اخذنا الا عندنا فاني املكه عمر بن الخطاب فذكر ذلك فقال عمر ان السابريه
 الميراث فامره فاخذ ثمنه واعتقه ذكره السبيعي في باب الخ انا هجده قبل هذا ولا ضرر عليه افذه
 السبيعي عن ابي الحوام السعدي كتب عمر الى ابي موسى الاسدي والصلح فابشر بين المسلمين لا صلى اهل حراما
 او حرم ١٠ انما في ان عمر بن الخطاب اعطى مال يتيم مصاريفه السبيعي عن ابن عمر ان عمر بن الخطاب
 قال اياها اهل لري كرا فبا وز صاعده في الخليفه فهدو جب كراهه ولا حمان عليه قال السبيعي يري فقهه
 انكسري فيكون عليه كراهه حاله لا حمان عليه واما اكثرى اذالم تجد ما لك السافعي عن ابن عمر ان عمر
 الخطاب قال من اعطى صاعدا فمجاهدا ما لك فاني ان الصالحين من خلفه راق فلياليه من العرفه
 فامره ان يمر به في ارض محمد بن مسلمه فاني محمد فقهه في الصالحين عمر بن الخطاب فمجاهدا ما لك فاني
 سبيله فقال محمد بن مسلمه لا فقال لم يمنع انك لا تنفخه ويملك فانه نشر منبه اولاد اهل ولا يفرغ من الخ
 لا فقال عمر واند سمر بن جندب على الصالحين انما نهي عن ابن عمر بن الخطاب رسول الله في اصابه من نشره لا اصاب
 لا فقط انجب الي ادا عظم عندي عنه فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان كنت صبت

[illegible]

[illegible]

وقد كبر ما اراد الله بالتقوى فليكن منكم من لم يلق منه شيئا من نفسه ثم رجع فما به من انما العبد لا
 يعاقبه في ظاهر الكتاب فليكن منكم من لم يلق منه شيئا من نفسه ثم رجع فما به من انما العبد لا
 لم يمسها فاقول لها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 ان نور هذا من نور الله تعالى في ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 الطاهر من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 واليكم بذكر ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 واليكم بذكر ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 انما في ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 واعطاء الجاني حكمه الجاني اعطى ما كان له من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 الا يعطى بحكمه لعل في ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 واحدة فلما راي عمر في زمانه امور كثيرة التزمهم التمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 انت طالق لعل في ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 كانت لعل في ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 ان معناه ان قوله تعالى الطلاق مران يحتمل معنيين احدهما ان بعد انت طالق ثم يقول انت طالق ثم يقول
 انت طالق ثم يقول انت طالق فاحتمل كلامه وقال انت طالق لعل في ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 دفعات في الشيخ ففكان الناس في زمان النبي صلى الله عليه وسلم يتكفون لهم الامر فلا سائلوا النبي صلى الله عليه وسلم
 وسلم عن ذلك لعل في ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 افهام بالحق وصرح بذلك ولم يدع الخلافه فلما كان في ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 مهارته اولاد في زمان النبي صلى الله عليه وسلم واليكم بذكر ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 النسبة ثم اتى عمر بن الخطاب فذكر ذلك فقال له عمر ما حكمك على ذلك فقال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها
 به حكمه خير اليه وادنى سببا فان عمر ما كان على ذلك من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها من ان قال في ذلك ما لم يمسها

[illegible]

بعد من حال الفرج يعني ان العبد اذا اذنه مولاه على السكينة والاطمان بيد العبد لا بيد ربه
يزيد برعلقه الامانة مني فليقل عذبة به النعمان كان تحت امره امره مني فليقل عذبة به
فقال اما انك تعلم دارا ما عذبت بها مني فاني انا لم اكن عذبت بها مني فليقل عذبة به
انك امرأة تقول انك عذبت به فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
من ابقى يعني الرجل باني امراته فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
عنه عمر على ما في حق الطلاق ابو بكر عذبت به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
والذي يعني هو ان كان مولاه اذا كان لا ابو بكر عذبت به فليقل عذبة به فليقل عذبة به

اعلموا ابو بكر عذبت به فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
يعني بحق الطلاق فعد السلطان ابو بكر عذبت به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
ابراهيم قال عن الخطاب انك انت بناء سنة بني عوف المرأة المطلقة تملكها الكسبي والنفقة ابو بكر
عنه السجينة الاصل يطلق امرأه فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
منهم اعدة جديدة ويحبها العبدان في بيت المال ولا يزوجها الا في ابدان ويصير لانه عاظمها لتمام
ابو بكر عن ابراهيم بن عيسى عن عروبة بن ربيعة عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير
الزوج ابو بكر عن سعيد بن الحسن قال ابل عمر بن الخطاب عذبت به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
العدة ابو بكر عن سعيد بن الحسن بن عمر بن الخطاب عذبت به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
كان من عبد الله بن عوف لا لا تنقل يعني المتوفى عنها زوجها الا ما في حقها ما كانت بلغوا انك انت عمر بن
الخطاب من ابراهيم بن عيسى عن عروبة بن ربيعة عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير عن ابي بصير
الموسم فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
ان يلبس عليك قال انك عذبت به فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
في غير ذلك المكان ما عذبت به فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به فليقل عذبة به
الخطاب من كان يقول في الحلية والبرقة والنبوة والابانة داره وبها في السبعة في النوري

فان ما لو كان بربك فانه قد رسل الى المرأة التي منتهى ذلك فتخل بها ثم كان غيرة علي بن ابي طالب
فيقول الحمد لله الذي كساك باذا الرقيقين ملكا فخرنا وشرع الله ما في غيرة علي بن ابي طالب
عنه جعفر بن محمد عن ابي عبد الله عليه السلام قال لا ينجح المحرم ولا ينجح فان نكح نكاحا باطل ما كسرت في غيرة ابن
المسيب قال عن الخطاب لما ركب امرأة عبيد بن جراح او غيرها فبها عليها صداقها كاملا وذلك في
عزم علي وليها النبي عن ابي عبد الله عليه السلام قال ان اعطى الراعي قتلته
فكسب اليه انك كسبت الي اعطى ان ركب عذبة القز ان يجعله ليس فيه غيرة الارغفة في العجل فكسب اليه ان
اعطى على المرأة والصحاب البهينة عن يزيد بن عبد الرحمن عن الاسود بن حق مولا
له ما سار فذكر ذلك لعمر بن الخطاب فله ان الغيرة ويرقبه حتى يدرك العصبية فان ساوا واعترا
منه ما كسب ان بلغ ان عمر بن الخطاب عثمان بن عفان ففني عنها في امرأة عمر بن الخطاب وكرت
حرمة ففدت اولاد اعطى ان يغني ولده بمكسب ما كسب من سليمان بن ابي ربيعة عن ابي عبد الله عليه السلام
عن ابي ربيعة فاعذت ابي ربيعة ففدت من ركبته حتى علت ففدت ففدت من ركبته اربعة اشهر ففدت
سبعة اشهر ففدت ولدا تاما ففدت من ركبته ففدت ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت
فما لم يمت ذلك ففدت امرأة من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته
الا ففدت في ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته
عمر بن الخطاب ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته
بن سليمان بن عمر بن الخطاب ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته
ولدت امرأة ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته
دعا المرأة ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته
حتى يلقن او يلقن ان ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته
فلا ادري من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته ففدت من ركبته
الخطاب قال ما بال رجال لا يدرى ما لا يدري ثم يغروهن ولا ياتن دليدة بعثت سيدا ان قدالم

به لا المصنف به وولد ما غرنا بعد ذلك اذ انكرنا احكام الخلافه القضاة اذ اقطعنا ان عمر بن
 الخطاب كسب اليه اسير بني الاسدي ما بدر فان القضاة ورضيت محكمه وسنة مشقة فافهم اذا اولئك
 تحية من اسير الحق اذ اوضح فانه لا ينفخ سكر يحق لانفاذنا من بين الناس في وجهك ومحلك مدركه
 لا يفسد الضيف من ذلك لا الطبع الشريف في جعل السنة على ادعى الدين على منكر ولا صاحبنا بين
 المسكين لا المملوك الا اذ اصرح لا لا لا يملك قهرا فقيه به فليجبت منه نفسك ومبتغيتك
 ان تترك الحق فان الموقيم في راحة الحق خبره التادي في الباطل الغم الغم فيما تحيا في صدرك علم
 ملكه في سنة سر في المال والاسباه ثم فسر الامور عند ذلك فاعلم الى اصحابنا الى امد طول
 والحق فيما تتركه واعلم ان ادعى بنية امد ان ينهي اليه فان اخبرنيته اخذت له حقه والا وجهت القضاة
 عليه فان ذلك على الحق في الفقه والمسلمون محدود بعضهم على بعض الا محلودا في حد او مجازا في
 شهادة زور او ظن في فلاء او ديانة ان اسد تولى مسلم السريرة ودر علم بالبيات واما ان
 والعقل والحق والادبي بالناس والسكر المحصوم موافق الحق التي يوجب اليك بها الاجورين
 بها البقرة من تصليح بنية فيما بينه وبين اسدك ولو عانة كسنة امد مابينة وبين الناس من
 شرب الناس ما يعلم اسدك منه غير ذلك ليس اسدك فاطنك في اسدك عز وجل وعامل رزقه وخبر
 السلام عليك شرح اولي يقال اولوه اسلما ودارا احزبا والظنين بالظان
 الستم وبالضم الجبل وانا والقطعة العقل ضيق الصدر ورجل غلق سني الحق واغلق الامر اذا
 لم ينفذ وغلق الرمن فالم يجزى فاصلا واليب العيب البعوي كتب عمر الى ابي موسى الاسدي ان تقضي
 الامير فانه اسب للظالم والسائد الزور في اي قال عمر بن مسعود اما بلغني انك تقضي وت
 بامير قال بل قال قول عارضا من قول عارضا البعوي في اي ابي موسى الاسدي اياك والفقير والغضب
 والعقل والنا في الناس عند الحفنة واذا جلس عندك احد من قريبت احبها منهم الظلم فادع
 راسه في كسب عمر الى ابي موسى الاسدي لا يمنعك فيها قضيت ثم راجعت منه نفسك فهدت
 راسه ان تنقضه فان الحق فم لا تنقضه شي والرجوع الى الحق خبره التادي في البطل

[illegible]

[illegible]

[illegible]

المرحوم وذكره ابن المنذر يذكر عنه عن الخطاب انه قال عاهد المرأة من الرجل في كل عرس ما يفتنه
 فادوم بها البسمة روي عنه ابن الخطاب في كتاب عمر بن عبد العزيز في كتاب الحكيم في حكاية كل
 عرس في عقد فادوم ذلك البسمة روي عنه ابن الخطاب في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه
 وعينه اذا كان من قبل البسمة روي عنه ابن الخطاب في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه
 برأيه ان اعطوا النكاح انفسهم فلم يستفد منهم وهم سلاطين السكا في عرس ابن ثواب في حكاية كل
 وعينه عطا قالوا انكم السلاطين ان دية المسلم الحر على عبد رسول الله صلى الله عليه وسلم من رجل
 فقوم من الخطاب في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه روي عنه ابن الخطاب في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه
 كانت من اهل القرى ثمانية ديار وستة آلاف درهم فادوم كان الذي اصار بهما ب
 فذيتها خمسون من اهل لا يحلف الا الى الذب والحق محمد بن الحسن في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه
 عنه عبدة الساني عن عمر بن الخطاب قال علي بن الورق من الدية عشرة آلاف درهم وعلى اهل الذب
 الف دينار وعلى اهل البقرة مائة بقرة وعلى اهل الابل مائة من الابل وعلى اهل الغنم الف مائة وعلى اهل
 الاطراف مائة قال محمد وهذا كله مأخذ وكان ابو حنيفة يأخذ من ذلك بالابل والدرهم والدينارين
 السكا في كتاب محمد بن الحسن في حكاية كل عرس ما يفتنه روي عنه ابن الخطاب في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه
 الف درهم فذبتا بذلك ابو حنيفة عن البسمة عن السعي عن عمر بن الخطاب في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه
 بقره وعلى اهل الابل مائة من الابل وعلى اهل الغنم الف مائة قال محمد بن الحسن في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه
 عن فرض الدية على اهل الورق اثني عشر الف درهم وساق الكلام الى ان قال فكن فيما نطق علم
 بغيره عن عمر بن الخطاب في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه لان الدية على اهل العراق قال روي عنه ابن الخطاب في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه
 بن الخطاب في فرض من الدية اثني عشر الف ولكنه في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه روي عنه ابن الخطاب في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه
 عنه عبدة البني عن ابراهيم قال كانت الدية الابل مائة من الابل الصغير والكبير كل بعير مائة من الابل
 روي عنه ابن الخطاب في كتابه في حكاية كل عرس ما يفتنه فذبتا بذلك اثنا عشر الف درهم قال السكا في حكاية كل عرس ما يفتنه
 اثني عشر الف درهم فذبتا بذلك فقلت ان كنت اعلم بالدية من اهل الحجاز

عرضي فيها لشي لا تقضي به قل لم يكونوا يحسنون قلت افترى سنا عجل اصلا في الحكم و
نظمهم ، وروى عنه لا يعرف ما قضى به السنا في الامام محمد ابا ابو حنيفة عنه ، وروى عنه ابو حنيفة
الخطاب اليه برجل من مشركه قال فقلت ففني معي الاوليا فامر بقتله فقال ابن مسعود كان في النفس
لم يصحها فلما قضى هذا حيا النفس فلما بطلت ان ياخذ من غيره قال فامرني قال ان
ان يحل الدنيا عليه في مال وترفه مصداق الذي في فقال عمر واما الذي في ذلك السبي في غلة الامم
يخبر به قال فوجد رجل من امراء رمل فقتلها فرفع ذلك الي عمر بن الخطاب فوجد عليه
من اجتمعا فقتلوا عليه نصيب فامر عمر بن الخطاب بالبدية السبي في روى عنه عمر بن الخطاب
فقال اخذت المقتول في امارة الحاكم فقتل من نصيب من زوجي فقال عمر بن الخطاب في القدر القليلة
روى عنه عمر بن الخطاب قال عبد الصمد وفتاة سوا يعني العود في الخطا السبي في عنه ابن عباس خطيبا عمر فقال
الحاكم البت والي يرضوه ابناكم والاوليا فقتلوا والكم فقتل من نصيب من ذلك فقتل في القدر
منه فقال عمر بن الخطاب لو ان رجلا اب بعض عبيته فقتل من قال في ذلك في غلة بريد لا فقتل من
وقدر ايت النبي صلى الله عليه وسلم اقتضت منه غلة السبي في غلة غلة لا فقتل من الامام يعني عمر
المس السبي في روى عنه عمر وعلي اسمها قال انه قتل من فقتل في القدر القليلة في القدر القليلة
السبي في عنه عمر بن الخطاب فقتل من في الحرم وفي السهم المرام وروى عنه عمر بن الخطاب في القدر القليلة
الدية السنا في قرا ما على ما لم تعلم اعدائه الا في في القديم والحد في في القدر القليلة في القدر القليلة
زاد بعض اصحابه عنه وروى عنه فقتل من في القدر القليلة في القدر القليلة في القدر القليلة
في القدر القليلة في القدر القليلة في القدر القليلة في القدر القليلة في القدر القليلة في القدر القليلة
عنه عمر بن الخطاب قال والاسنان سوا القدر القليلة في القدر القليلة في القدر القليلة في القدر القليلة
بين الاصابع حتى وجد كتابك عرو بن نزم يذكر ان ابنه رسول الله صلى الله عليه وسلم فقتل
تا لك من الاصابع عشرة قال السنا في علم فقتل من في القدر القليلة في القدر القليلة في القدر القليلة
رسول الله صلى الله عليه وسلم فقتل من في القدر القليلة في القدر القليلة في القدر القليلة في القدر القليلة

فكان كتب عن ان اقلوا كل ما مر وساحرة قال فخلنا ما به واه استه الغيرة والحق وحدها
الاسنان طاروس منها قبل ما يذ الى الكوفة اهل البصرة وعلينهم عمار بن بريقا ذوقه نمتوا
عمران الغيرة لم شهد وحدث قال من يجهل عنه كرسب اليه حتى يمسح في بعد ما فتم التمسح ان وجد
قبل ان يدخل الغلتم فخطه السرا في والجارى وغيرة ما عن الزمى عنه كالتسح او من سمعت من
الكتاب فجل العباس وفتحى بن بطال فخصمان اليه في اموال النبي صلى الله عليه وسلم فقال حر كانت
امور الخفير ما انا الله على رسول الله صلى الله عليه وسلم فخطه على المسلمون فجل حار كساب فكانت لرسول الله
استنى الله عليه وسلم فاحته دول المسلمين وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم يفتح دنيا على الله فخطه
فانفصل عنه في ذكره والرسول عدة في سبب الله الحديث بطور قال السرا في في سبب الله السرا للها
ما رخصا ما رخص فذكر ان عمر بن لاها قال انا كان الخلف السرا وان سلب السرا فدلج عنها كبرها
اراني الا فاسم كواب ياب هذه الرواية ليست من رايها وان سلب السرا فدلج عنها كبرها
الله عليه وسلم بابي بودامي طي لم يخرجه ولم يستثنى النبي صلى الله عليه وسلم فدلج عنها كبرها
قد قضي سعد في زمان بالسلب الكثير للعاقل قلت وعبد الله فاما ما ذكره في الرداء ان السلب لا يحسن
و هو للعاقل الا اذا كان شيا كثر اعدا خلافة الحالة المعهودة ففقه اثبات ان السلب للعاقل لا يحسن
بشيء الحب في الاستثناء فقط ولعل عرضها بالمعاداة من معتبرة الخفيف العرفية واسد اعلم محمد بن الحسن
عن ابي جعفر عنه عبد الله بن داود عنه المنذر بن ابي حصه قال سمعت عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال سمعت
العاقل سبهم والراجل سبها فزنى بذلك عمر قال محمد وفي اخول ابي جعفر ولسنا نأخذ بهنا ولكننا نرى
لداود سبهم سبهم باله و بهن الغيرة وراى ابو يوسف عنه ابي جعفر فاحته ذلك ثم قال كان ابو جعفر
ياخذ بهنا بن ويجعل للفوس سبها والراجل سبها فاحته الا ان رواه حارب ان للفوس سبهم والراجل
سبها كثر من ذلك وادنى والعامة لا ياب ابو يوسف الصلي محمد بن الساب صلي عنه ابي جعفر
ابن عباس ان الحسن بن زيد عبد رسول الله صلى الله عليه وسلم على منته اسم مدد دورهم ولذي الكفر
سبهم ولسنا نأخذ بهنا كثر وان سبيل كثر اسمهم ثم قال ابو بكر الصديق وعمر الفاروق وعمر
الزبير

الأودود والنف علي قال نعم قلت أو تعلم عليا حالف الجاكر في الزنا بغيره فقال إنما نفى أخبثا عنه جعفر
نحوه عن الزنا حاصلا و ابن عباس وعبد الله بن جعفر سألوا عليا نصيبهم فقال هو كما حق وكفى
مخاربه معاوية قال نعم كرم نعمته قال في البديع فاجتبت بهذا الحديث عبد العزيز بن
مكة كان جعفر بخير أنا حدك عنه أبيه جده قلت لا قال ما حسبك لا تعرفه قال إنما نفى أخبثا عنه جعفر
وأعرف حديث أبيه أو ابن جعفر قال لا أفهم قال في الزنا بغيره فقال إنما نفى أخبثا عنه جعفر
وربما يسمي كلاما عن الحكم بن عتيبة عن عبد الرحمن بن أبي ليلى قال سمعت عليا عند الحجاز الزبير بن جهم
البياسي است وامي ما فعل أبو بكر في الحكم أهل بيت من الحسن فقال علي أما أبو بكر محمد بن أبي بكر في زمانه
أخماس و ما كان فخره و ما كان فخره فليطعن صحابه ما كان السوس و ما كان السوس و ما كان السوس و ما كان السوس
أو ما كان الفارس و ما كان الفارس فليطعن صحابه ما كان السوس و ما كان السوس و ما كان السوس و ما كان السوس
حكيم فجلنا في خانه السليبي حتى ياتينا ما كان فخره فليطعن صحابه ما كان السوس و ما كان السوس و ما كان السوس
يا الفضل السخا فخره فليطعن صحابه ما كان السوس و ما كان السوس و ما كان السوس و ما كان السوس
قال نعم في حديث مطر و الأقران عمر قال نعم فليطعن صحابه ما كان السوس و ما كان السوس و ما كان السوس
من بعد ما أتىكم فابعداه عليه الأكله فليطعن صحابه ما كان السوس و ما كان السوس و ما كان السوس
البيه في سهم ذوي القربى كما فخر أبو يوسف ثم قال إنما نفى أخبثا عنه جعفر و ذلك القابل فكيف يقسم سهم
ذوي القربى و ذلك الرذائل فيه عن أبي بكر و عمر منو الله قلت هذا قول من علم ثبت في هذا الحديث
عن أبي بكر أنه أعطاهم و عمر حتى كثر المال ثم اختلفت عنه في الأكله الزايت مذنب بل العلم في هذا
و الحديث إذا كان الشيخ من موافق في كتابه مبين على لسان رسول الله صلى الله عليه وسلم و لا يخطئ الرئيس
عنه أن يسان عابده السمس فلم أن فرضنا و على أهل العلم إياه بل على قلت فتجد سهم ذوي القربى جعفر
في سهم من كتاب الله مبين على لسان رسول الله صلى الله عليه وسلم و لا يخطئ الرئيس
الناس منه و جهنم أعدائهم من المؤمنين عنه و الفضل المبرم و أنه كليم أهل قرية نزلت و صلى الله عليه
وسلم الزبير بن جهم و الحارث بن أبي العاص و الحارث بن أبي العاص و الحارث بن أبي العاص و الحارث بن أبي العاص

وهم حضرت با خدا برای فعاله عبد الرحمن بن عوف قال رای بالله من والعلو با ما انا الله عليم فقال عوف
الا كما تقول انك اري ذلك في المنام فليكن بعد فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
ارفع العراق اجبا وادخلوا فيهم بطولها واليه الشورى ما يكون للذرة ولا لرامل سبيل
وانه اهل الشام والعراق اكثر واعلى وقالوا لا نفض ما لنا كذا عظيم يا صبيحنا على قس
يسموا والابنا قوم ولا باسمهم انهم من اسما
الساجدين الا طين فاحفظوا ما عبد الرحمن بن عوف فقال راي انهم هم حقوقهم وراي من وراي طين
راي عوف راي انهم من اسما فاحفظوا ما عبد الرحمن بن عوف فقال راي انهم هم حقوقهم وراي من وراي طين
فلما اجمعوا على ذلك راي عليه بايهم فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
فاني واحد كما حكم وانتم اليوم تعرفون بالحق ما نفضي ووافقي من ووافقي دست اريد ان تنجوا
هو هو اي حكم من الله كبريائيل فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
يا امير المؤمنين وقال قد سمعتم كلام هؤلاء النعم الذين هموا اني اظلمكم حقوقهم فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
فلما لن كنتم شيئا بولم واعطيتهم غيرهم فقد شغبت ولكون اسلم بين شي نفعي بعدا كسري
وقد غنما الله مواهبهم وارضهم وعلوهم فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
على وجهه واما في توجيهه فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
فيكون شيئا للمسلمين فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
الذين العظام والشام والخزيرة والكوفة والبصرة ومصر فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
فمن اين يعطى هؤلاء اذ انت الارمنية والشيخ فقالوا جميعا الراي راك فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
لم تشحن هذه الشورى وفيه الذين بالرجال ويكره عليهم ما يقومون به يرجع الي الكفر الي دينهم فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
فمنه رجل بركة وعقل فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
له نفعه اليهم ذلك فان ربه وعقله وتجربته فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت
سواد الكوفة قبل ان يموت عمر بن الخطاب فليكن في كبريائيل بل عسى ان يكون كما علمت المسلمين فاجبت

يومئذ وزن الدرهم مثل وزن المسحاة وقد نفي اللب بن سعد بن جبيل الى ما ثبت ان اصحاب
 رسول الله صلى الله عليه وسلم وجماعة المسلمين راوا عمر بن الخطاب يقسم التمام كما قسم رسول الله صلى
 الله عليه وسلم خيبر دية من اشد البنا عليه في ذلك الزمان العوام وبلال بن رباح في عمر امة اسرك
 المسلمين ما في لهم ثم قال اللهم اكفني بلالا وراي المسلمون ان الطاعون الذي
 احلهم لغيره من كراهية من قال
 تخرجون الخراج الى المسلمين وحدني محمد بن يحيى من الزهر
 ان طعن الخوارج على العشرة استمر والذين من السواد عينا فخرج فراي عاصمتهم ان يقسمه وكان بلال بن
 رباح في ذلك في كان راى عمر بن بكره لا يقسم فقال اللهم اكفني بلالا وكثروا في ذلك بعدوا
 لنا اودون ذلك ثم قال عمر اني قد وجدت حجة قال الله عز وجل في كتابه وما انا الله ايسر منه فما اوتيتهم
 عليه من قبل ولا ارجع اليه لكن يسلط الله علي من يشاء والله على كل شئ قدير حتى فرج من ثمان بن النضير فهداه عامته
 في القرى كلها ثم قال يا ابا عبد الله وزيد بن ابي ذر فليس للرسول والذين في الدين والسياسة والمسالك في السبيل
 سبيل يكون دونه من الابرار منكم ما انتمكم الرسول فخذوه وما نهاكم عنه فانتهوا وانفوا الله ان الله يريد
 الاعصاب ثم قال لعقرا المهاجرين الذين خرجوا من ديارهم واموالهم يريدون فضلا من الله ورضوانا بشرك
 الله ورسوله اولئك هم الصرافون ثم لم يزل حتى خاطبهم فبينهم فقال والذين تجود الدار والايان منكم
 يحبون من ابا عبد الله ولا يجدون في صدورهم حاجة مما اوتوا ولا يترددون على الفسهم ولو كان بهم خصاصة ومن يوق
 شح نفسه فاولئك هم المفلحون فهذا جمل ما بلغنا والله اعلم في الاشارة فاحسن ثم لم يزل حتى خاطبهم فبينهم
 فقال والذين جاؤا من بعدهم يقولون ربنا اغفر لنا ولابائنا الذين سبقونا بالايان ولا تجعل في قلوبنا غلا
 للذين اتوا ربنا انك رؤوف رحيم فكانت هذه عامته لم يزل ياجعهم فقاموا بعد الفجر بين يديه جميعا
 كما في ذلك وكان قد غلب من خلفه فخرجهم فاجم على كثره وحجج خراجه ابو يوسف الذي راى عمر بن
 رباح من الامتاع من ثمنه الارضين بين من افنتها عندما زار الله ما كان في كتابه منه بيان ذلك فغفيرا
 من الله فكان ما روي في ذلك كانت الخيرة طيبة اسلمين ومما راى من حبيب حراجه ذلك وثمنه بين المسلمين
 عموم النفع بانهم لان هذا العلم كونه موقفا على ان من في الاعطيات والا رزاق لم تشحن الشفعة ولم

تفوي الجيوش على السبر في الجبل والما من رجوع اليها الكفر في عودهم وادانته من العاقلة والمزينة والاسلام
بالخير واليسار ان السراخي العود والارضون فانما هو عليه وقت المسلم يحفل عليها في كل عام
وانما يتركه من بلاد اهل الشرك كذا او شيئا من العيس في شرب الخمر وركوب الخمر كذا
صلى الله عليه وسلم النفس اهل سبي محازن فتروا خوفهم قال وفي حديث محمد بن عبد الله بن عمر بن الخطاب
حقه وشبه قول جرير عن عمر بن الخطاب في قاسم منقول من كلامه ان كان يكون منهم ثم لم يلد صلح بلاد ايجان
ثم الصلح حوكن من بلاد الايجان بالخيل والركاب قلت والادب عندي ان انصار الروم كانوا متسلطين
على تلك البلاد يافدون منهم الخراج فلم يكن في تلك الارض وزراعها ولا ورثة لها في ابيهم وادبهم
فقاتل المسلمون اولى تلك المتسلطين حتى قتلهم سنة مائة والاربعين في العراق واما تلك الارض فملوكتهم الذين كانوا
يتركونها وسكنوها وولدوا سنة اربع مائة فالتزموا المسلمين والتمسوا الجزاء وبعضهم طامع والاربع
والفارس وقاتلهم جميع فاستبقت الامم على الفارس فظنوا منهم ان الاطاعين فيهم سجدوا له في الجبل
وظنوا الخواص بان المعاملة اما كانت مع المتسلطين المتسلطين والاراضي الذين هم ملكها وسكانها
فانه اكثرهم عمالوا المسلمين فاضتها المسلمين صلحا ومغيرا ايجان خيل والركاب اما ان يفر على غيرهم
يطلب عليهم فذلك كما عرفت الخطاب في الفريضة السنة واما العقيد منهم الذين قاتلوا المسلمين على ابيهم
مع جنود فارس والروم فاراضهم غنوة استطاع فغنم منها عمر بن الخطاب حين اراد ايجان السواد
فغنم لم يطلب نفعا خوفه وان كان الامر على ابي السبب ابو يوسف فساد العراق والبلاد محول سنة
الاموال المغمونة مخصوص من مرسوم قورنخا واعلموا انما غنم من شئ ما جلع الصغانية وما فيها من
حديث النبي صلى الله عليه وسلم ومقتضى كلامه في فتح فارس والروم واما غير ما من البلاد فكلما
انما فخرنا بوعين اعداء ما انا اسد ثمانية غير ايجان خيل ولا ركاب فحين خزانة الخزانة كما صنع رسول
نعم الله عليه وسلم نصف خير الذي اصابه من غير ايجان ولا صنع بالغير فذلك انما انا اسد ثمانية ايجان
الخيل والركاب فغنم عليهم من رسول الله صلى الله عليه وسلم ولم يصف خير الذي اصابه غنوة واما انما لول ظاهر
ما رواه مالك والشافعي عنه زيد بن اسلم عن ابيه قال لولنا آخر المسلمين بافتوت مدينة لا تسمنها كما قسم

له عبد الغزي فعبد الله فقال في اسم الله بن عبد الغزي اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم وفي اسمهم من
 المطيعين وقال بعضهم من خلف الفضول وفيها كان رسول الله صلى الله عليه وسلم وقد قيل ذكر
 اسمهم على بني عبد الله ثم دعا بني عبد الله اراهم ثم القوت له زهرة فذاعا تبكوا عليه
 ثم استوت ثم دعواهم فقال في بني اسمهم من خلف الفضول والمطيعين وفيها كان رسول الله صلى
 عليه وسلم رجا فكر ساقه وقيل دار عبد الله ثم دعاهم على خرد ثم دعاهم خروفا بلوهم ثم استوت لهم
 وعرضوا في كوفهم ففعلوا بها عبد الله فقال بل القوت مني كنت فان الاسلام دخل امر بني اسم واحد
 انظر في بني اسمهم ففعل قدم بني اسمهم ثم دعا بني اسمهم وكان ديوان على كسبه ثم انطلقا كما دعوا الوفا
 ثم اخذت اليه دعوتهم كبر تكبره فاليه ثم قال الحمد لله الذي اوصل الي خطبي رسولهم دعا بني فامرهم
 قال السافعي فقال بعضهم ان ابا عبدة بن عبد الله بن الزنج العنبري ارادى من يقدم عليه فقال لكل واحد
 ندعو اباي فقال لا اذية امركا حيث اوتيتكم فتمكثتم فتمكثتم على انفسهم فاما انا وبنوكم
 فنفذتمك ان اجبت على انفسنا فان تقدم معاوية لعبي الحارث بن خنبر ففضل اسم بين بني عبد مناف
 واسم بن عبد الغزي وتجر بين بني اسم وعدي شئ في ثمان للمهدي فافترقا فامر المبدئي في عدي
 ففعلوا على اسمهم وجمع الساقية فيهم قال السافعي فاذا خرجت من قمر ليس قدم الا انصار على قتال العرب كلها
 لتكاتبها من الاسلام قال السافعي ان من عبد الله وولاهم ان يكون مقدما افرسهم بحيرة اسد رسالات
 ومستوفع المانة ونام البنين فغير خلق رابعا لمحمد صلى الله عليه وسلم السافعي روى لي بن
 سليم عن عطاء عن عمر بن الخطاب في هذه الآية يعني آية الصدقات ابا صنف منهم اعطيت اجرا
 ثم انصفه آل بين منقطع بين عطاء وعمر وليت يري في الحديث المرفوع ان اسمهم يرضى بكم في
 ولا غفر في الصدقات التي حكم بوضعها فخرنا ما كانت اجرا فقلت معنى قوله صلى الله عليه وسلم حرا عامة
 اجرا سرعها لمانية اصناف فليس فيه نونية الا ان لا تخرجت من كل صدقة الي ثمانية اجرا وانما
 اعلم السافعي من كتب بن عبد الله بن مالك بن ابيان ما ارادت الا بل التي كان عليها عمر الخرافة
 وعلان جده قال اضرك الى ابا ابي البراء التي لعبت بها معاوية وعمر بن الواصل حتى به السافعي

[illegible]

فبجهد يداي الى ان يعلج النبي صلى الله عليه وسلم ويكوي الذي يجثو الى خضفة ابنه من اموه ذلك
 في خضفان كان في خط خضفة فان جعل في تلك الصفوف من ثم تلك الحروف فكتب هو يدعي عليه النبي
 صلى الله عليه وسلم ثم ام بها فمضى ثم تلك الحروف فكتب هو يدعي عليه النبي صلى الله عليه وسلم ثم ام بها فمضى
 الى ان عمر كان سيم وسم حرة وسم صدق ما كتب عنه ابن شهاب عن سالم بن عبد الله ان عمر بن الخطاب
 كان يأخذ من النظم المخطوط والزيت نصف العشر من ذلك ان يكتبه الى الدنية وياخذ من النظم
 العشر ما كتب ابن شهاب عنه السائب بن يزيد انه قال كنت غاملا مع عبد الله بن عتبة بن مسعود على سوق
 الدنية في زمان عمر بن الخطاب فلما اخذ من النظم العشر ما كتب ابن شهاب عن علي بن عبد الله بن
 عمر بن الخطاب النظم العشر فقال ابن شهاب ان ذلك يغفرهم في الجاهلية فالتزم عبد الله بن عمر ذلك
 والشافعي عن زيد بن اسلم قال سئل عن رجل خطب في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة
 رد علي ما قدمه فاذا انتم من الصفوف وهم يسعون طلبوا الى من الخطب فخطب في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة
 عمر بن الخطاب عليه فاستفاد الفصحى على اربعة اقسام في الصدقة فخطب في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة
 عن مورق العجلي قال عمر بن الخطاب خطبوا الفرائض والاعمال في السن كما خطبوا الفرائض الدارمي عن ابراهيم قال
 عمر خطبوا الفرائض فانهما منكم السبعة في رواية عن عمر بن الخطاب ان خطب النبي صلى الله عليه وسلم في صلاة
 اذ ان يقال عن الفرائض عليا بن زيد بن ثابت فقلت فكم كرامة لعمرك ان الفرائض على هذا
 لم يردوا عنه زيد بن ثابت واهل الدنية اليه من الزيادة عنه فارقته بن زيد بن ثابت
 ما كتب رواية ونسب الى اهل الحديث الدارمي عن ابراهيم قال عبد الله كان خطب في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة
 سبلا ولانه قال في نوح واليوس للشيخ النصف سلام مكت ما بقي الدارمي عن ابراهيم قال عبد الله
 كان سبلا في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة فخطب في صلاة
 المرأة الرمح سلام مكت ما بقي الدارمي عن ابراهيم في نوح وام واخوة لا ربح
 واخوة قال كان عمر وعبد الله بن زيد يسكرون وقال عمر لم يزد في الاطلاق فربما الدارمي عن ابي
 سعيد والجاري عن ابن عباس وعبد الله بن الزبير ان ابا بكر الصديق جعل الجدا ابا الدارمي عن ابي كاهن

من صاحب المدعى الاخ والاخوين فاذا ازدادوا اعطاء التمسك وكان يعطيه مع الولد والسرور
من يحيى بن جبر. يحكى ان كتب يث الدصقي اذا طعن فغاب عنه ثم قال سترت ما كنتم فيه الدارمي
عن مردوان بن الحكم ان عمر بن الخطاب لا يطعن احد من المسلمين. فنهى عن ان يكتسب راسية في الجدران
ان يشعوه فانجوه فقال عثمان ان نفعي راكبت في نهر سدة وان نفعي ما ياتي الشيع فلمن ذوالراي كالاندر
عن الزهري قال جاءت جده ام ابي ام فخالس ابن ابي ابي او ابن ابي توفى وبلغني ان ابي ابي
قال قال ابو بكر يا سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم قال فيها ثوبا وصال الناس فاه على الطير قال انكم سمع رسول
صلى الله عليه وسلم قال في الجدة نسبيا قال المغيرة بن شعبه انا قال ما ذا قال اخطا رسول الله صلى الله عليه وسلم
قال ايعلم ان كنت غيرك قال نعم بن سعد قال فاعطاه ابو بكر السدس فمات الى عمر مثلها قال يا ابي
رسول الله صلى الله عليه وسلم فيها ثوبا وصال الناس فمات ثوبه بحسب المغيرة بن شعبه فمات ثوبا
فلما ادرى قال ان اصبغتم فموتتكم الدارمي عن الشعبي قال ان ابو بكر عن الصلابة فمات ثوبا فيها ثوبا
فانه كان مورا باع من الله وان كان خطا فمات ثوبا وصال الناس فاه على الطير قال انكم سمع رسول
الاسمعي السدان اردنيا قال ابو بكر الدارمي عن عاصم بن عمر بن قتادة ان عمر بن الخطاب لم يمت
ابن الامم لمعه فلم يجد درنا فذبح قال ابن الاصحاح الى احوال ابن الامم علة الدارمي من يحيى بن جبر
عن في عم لام وحالة فاعطى الام لام التمسك واعطى لائل التمسك الدارمي عن الحسن بن الخطاب عطي التمسك
التمسك والتمسك الدارمي عن الحسن بن فضال في المظالم عن عمار بن ابي ابي في ابي ابي
اذا كانوا من قبل الاسباب فبنوا الام احق اذا كان بعضهم اقرب من بعض فمات ثوبا بالدارمي عن سليمان
بن بشار عن محمد بن الاشعث ان عمه له توفيت يهودية باليمن فذكر ذلك لعمر بن الخطاب فقال بربنا الله
البعاء من اهل ديننا الدارمي عن ابي شهاب مئة الدارمي عن ابي شهاب مئة الدارمي عن ابي شهاب مئة الدارمي
ندارمي عن الشعبي ان ابا بكر وعمر قال لا يوارى المظالم الدارمي عن الحسن بن فضال عن عمر بن الخطاب بنور
طمان شي خلاص من لا يرت الدارمي عن الشعبي عن عمر بن الخطاب مئة الدارمي عن ابي ابي في ابي ابي
يعنون بالكلية ما كان افر باب وام الدارمي عن الشعبي عن عمر بن الخطاب مئة الدارمي عن ابي ابي في ابي ابي

وعوده الدارمي عن الشعبي قال عمر لا يبرئ قال لا يخطأ ولا عهد الدارمي عن الشعبي عن عمر الخطاب إلى عمر بن الخطاب
 الجليل لا يبرئ وإن جازت في خرفته الدارمي عن أبي عثمان قال عمر لا يبرئ قال لا يبرئ الجليل لا يبرئ
 من الفطنة فيها مستحقان في الحال السامع البدر بن الدارمي عن يحيى بن سعيد أن عمر قال يا عمر بن الخطاب
 فقد أرق نصف دابة عند شرجي مرة فقد أرق نصف قال الدارمي يعني الولد الدارمي عن أبي عثمان
 الجليل لا يبرئ الدارمي عن الولد ما أخطأه ذلك بن الدارمي عن الشعبي عن عمر بن الخطاب قال لا يبرئ
 وعوده الدارمي عن عمر بن الخطاب إذا كانت الحرة تحت الملوكة في بيت رجلها ما كان يعنى بعين امرءه وولده لموالي
 فإذا عرق من الولد لم ير إلى أبي الدارمي عن أبي عثمان قال لا يبرئ الجليل لا يبرئ الجليل لا يبرئ
 بالصفة قال لا قال بالثقة قال لا قال بالرجل قال لا قال فاطم قال لا حتى صار إلى العشرة فكانت دهر بالثقة
 معناه ما روي عن الشعبي لما كانوا يصومون للرب وكان الثلثة شتي الحاج الدارمي عن عبد الله بن أبي
 ربيعة أن عمر بن الخطاب قال يرحم الله الرجل في وصية ماله وما له العينة أجزأ من أجزأ شتي ما كنت من
 شتي ما كنت رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا يبرئ ديان في خبرته العرف قال لا يبرئ قال ابن شهاب في خبره
 عمر بن الخطاب صح ما أتاه النبي والبيعة أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا يبرئ ديان في خبرته العرف قال لا يبرئ
 يبرئ خبره قال لا يبرئ هذا جليل عن الخطاب مع بخران وقد كان يهودي فخر جوا عنها يسلم لهم من الثمر ولا
 إلا من شتي داما يهودي فكان لهم نصف الثمر ونصف الأرض لأن رسول الله صلى الله عليه وسلم كان حاتم
 على نصف الثمر ونصف الأرض فقام لهم عمر بن الخطاب شتي من ذهب ودرق وابل وصال واقاب ثم أعطاهم
 القيمة ورجلهم منها ثلث شتي يحيى بن سعيد بن عبد الرحمن بن العاصم أن أسلم مولى عمر بن الخطاب أخبره أنه دار
 عبد الله بن عباس المخزومي فراق عمر بن الخطاب فذكر فقال لا يبرئ أن هذا السراي يحيى بن الخطاب فجل
 عبد الله بن عباس المخزومي فراق عمر بن الخطاب فذكر فقال لا يبرئ أن هذا السراي يحيى بن الخطاب فجل
 أن هذا السراي يحيى بن عباس المخزومي فراق عمر بن الخطاب فذكر فقال لا يبرئ أن هذا السراي يحيى بن الخطاب فجل
 لك خبره المدينة فقال عبد الله فقلت يحيى حرم الله ما منة وفيها مية فقال عمر لا اقوت في مية الله ولا في
 حرمه شيئا ثم دار عمر أن القابل لك خبره المدينة فقلت يحيى حرم الله ما منة وفيها مية فقال عمر لا اقوت

[illegible]

ثم مسح ظهره بمسح فاحس منه ذنبه فقال علقه بواله الجنة ودخل اهل الجنة يجلون ثم مسح ظهره بمسح فاحس منه
ذنبه فقال علقه بواله النار وعلوا اهل النار يجلون فقال رجل يا رسول الله قد علمت والى الله
ولم ان الله يتكلم وتوكلوا اذا قتلوا العدا لا يستعملون اهل الجنة حتى يموت على تلك احوال اهل الجنة
فقد علمه الجنة واذا خلق العبد النار استعمل اهل النار حتى يموت على مثل من اهل النار فيدخل النار
ثم قال انما الوصفية من عبد الله على غير ما يبين عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال سميت اهل الجنة بالجنة
اذا قال في الجنة ان الله يبدى من ربه فقال قولي في الجنة ان الله يبدى من ربه قالوا بول
ان الله يبدى من ربه فقال بركت الله عدل منه ان يبدى من ربه فقال عمر بن الخطاب رضي
الله عنه فقال كذب بر الله فقلت الله لا يبدى من ربه فقال عمر بن الخطاب رضي الله عنه
بن النضر الطائي في كتاب الجنة في بيان الحجة عن عبد الله بن الحارث ان رسول الله قال لما قدم عمر بن الخطاب
ثم يخطب الناس عنده المالكين فيخرجهم ما يقول عمر فلا قال عمر بن الخطاب رضي الله عنه في رواية طوارق
عمر بن الخطاب رضي الله عنه ويبدى من ربه فقال المالكين فيخرجهم ما يقول عمر فلا قال عمر بن الخطاب رضي الله عنه
الذي يخطبهم ثم قال عمر فقال ذلك فعل المالكين فقلت فقال عمر ما يقول فقلت ان يبدى من ربه
لا يقبل احد فخر ربي يا عبد الله ابدى من ربه فقال عمر بن الخطاب رضي الله عنه فقال عمر بن الخطاب رضي الله عنه
فقلت ان يبدى من ربه فقال عمر بن الخطاب رضي الله عنه فقال عمر بن الخطاب رضي الله عنه فقال عمر بن الخطاب رضي الله عنه
قالوا بول الله ورواه الله فقال عبد الله بن الحارث ففرق الناس في ما يختلفون في القدر واخرج بها
عن حيدر بن الحسين قال سميت الجنة في الناس فقال ايها الناس ان اصاب الرابي اعداء السنة عثم
الا حاديت ما يخطو ما دخلت منهم ان يولدوا ويخرجوا اذا سالهم الناس ان يقولوا الذي جاهدوا
من ربه ففعلوا واصلوا كبره الذي نفس عمر بن الخطاب رضي الله عنه ولا يفتح الوحي عنهم حتى اغتافهم عن
الذي ولو كان الذين ينفذون الرابي كان اسفل الخفاف حتى بالمسح من ظهره فاباكر طاب يوم واخرج عن
بن سعد عن ابيه قال وقف عمر بن الخطاب بالجانبية فقال عام رسول الله صلى الله عليه وسلم فيها فقال من الله
بحبوة الجنة واليه بالجماعة فان اسقطوا من الله اهل الجنة بحبوة الجنة وسقطوا من الله القدر وقال

[illegible]

[illegible]

ان علي رسول الله صلى الله عليه وسلم ما كنت عنه زيدا بها سلم خطا برسا بان رسول الله صلى الله عليه وسلم
ارسال اليه بن الخطاب بطلبه فذه عمر فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لم يردت فقال
السيد افرتم ان خير الامم ان لا ياتخذ من احد شيئا فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم بل ان ياتى
المسألة فاما ما كان منه غير مسلم فانه رزق رزق من رزق الله فقال عمر بن الخطاب ان الله في نفسه
لا ارسال احد شيئا ولا ياتى شيئا من غير مسلم الا اخذته ما كنت عنه عبد الله بن ابي ليكيد عمر بن الخطاب
مر بامرأة مخدومة وبها ظوف باليت فقال يا امه الله لا يوفى انك بليت في بيتك فليست
بيتها في رجل بعد ذلك فقال لها ان الذي كان هناك فمات فاعزني فقال ما كنت لا اطعموا
من انا عن يحيى بن محمد بن عمر بن الخطاب قال لعلما اسك فقال عمر بن الخطاب قال فارجع
منه الحق قال ابن مسك قال فمارة قال يا امه الله لا يوفى انك بليت في بيتك فليست
قال فكان قال عمر بن الخطاب يا امه الله لا يوفى انك بليت في بيتك فليست
لا يخرج اليها بالامير المؤمنين فان بها سنة اعسا السحر بها سنة الجن وفي الدار العصال بالكل يخلو
ان امه كانت لعبد الله بن عمر بن الخطاب رآه عمر بن الخطاب قد تهايت به الواسر قد خالها ان تهايت
فقال ام ارقار ابيك من الناس ردت تهايت بهت الواسر واكر ذلك عمر بن الخطاب بن عمر
بن ابي طالب عن النبي صلى الله عليه وسلم قال لعمر بن الخطاب عرفت معصية فعل ما يها منقول وهو يقول
وبينه عباد وبه في جوف الخطا بن عمر بن الخطاب امير المؤمنين في نوح قال ابن ابي اسحق بن عمار
ابن عوف قوضا عمر ما في حرة امنية البعوي قال عمر بن الخطاب كلفوا الجبين الغصن ابن الكوا البعوي
قال عمر بن عباس انك في الطلق واللبنة وزاد عمر ولا تغلوا الا غصن ان تزيق معوه وشغلها
بعد مجيها لم يمارقها الروح البعوي قال عمر بن الخطاب لا تغلوا الا غصن ان تزيق معوه وشغلها
انعمت ان انزل على اكل بيت مكل عديم فان الرجل لا يهلك على نصف طلبة التجاري وغيره
عنه ابن عمر بن الخطاب بن عمر بن الخطاب بن عمر بن الخطاب بن عمر بن الخطاب بن عمر بن الخطاب
منه شيئا العنب والتمر والحنطة والشعير والحنطة من احوالهم ثلاث ودرت ان تغل

صلى الله عليه وسلم لم يعارفا حتى جدهما عبد الله بن عبد المطلب والوارث أبو طالب هو السجوي قال
ابن جرير ان عمر قال اني اجدت من طلائع النبوة شرا فترغم انه شرب الطلح وانما ياتي به
فان كان سكر بلدت الله فبذلك ما السجوي يعني ان عمر قال لما كتب يسار زاره الدخيل بن ابي
الزنجي فوكل فانه انفي لو كنت انفي لركب السجوي ان عمر رأى على رجل ثوبا مصفرا فقال هه هه الهرا
للسار السجوي فغضب عنه ابن الزبير فان سحر عمر بن الخطاب يقول قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
انما يلبسوا الحرير يات من الدنيا الملبس في الآخرة النجوي عنه ابى عثمان الهندي يقول انما كانا بغير
من الخطاب كان باق في بيت عتبة فمعه ما بعد فان رسول الله صلى الله عليه وسلم سقى عن الحرير لا يكونا
سمايا بعد سبابة وروى عن السجوي عنه سويد بن غفلة ان عمر بن الخطاب خطب بالجابية فذاع
رسول الله صلى الله عليه وسلم عن لبس الحرير الموضع اصبح من اول ثلاث اربع وقال قتادة رخص
في موضع اصبح واصبح ثلاث اربع من اعلام الحرير السجوي عنه ابن جرير ان النبي صلى الله عليه وسلم راى
على عمر قميصا ابيض فقال اجد يد فيه كذا ام عبا فقال ليس جديدا ومن حميدا ومن قميصا السجوي
عنه الحسن قال خطب عن النبي صلى الله عليه وسلم انما يلبس الحرير رقة السجوي عنه ابى عثمان الهندي يقول انما
كانا برب الخطاب حتى تأخرت جان مع عتبة بن مرفد انما بعد فاستر فاداروا وادخلوا انقوا
الانقاف والقوا السراويلات وعلكم لبابا بكم اسمعيل وداكم والتمم وزني العجم وعلكم بالشمس
بها لأم سر بمتروا واخوشوا واخوشوا واخوشوا واخوشوا واخوشوا واخوشوا واخوشوا واخوشوا
الاغراض وفي رواية واسترنا على ظهور الخيل فاسترنا واستقبلوا بوجوهكم الشمس فانها حامات
الارض بعد معددوا انكم يومئذ السلط يقال للعلام اذا شرب غلط وقيل معناه تشبهه اجيبت من كلامه
السلط وشفيعون كقولهم ودعوا الستم في العجم واخوشوا ارادوا شؤنته في اللبس والمطعم
دقوله واخوشوا بالباء فهو من الصلابة يقال شؤب الرجل اذا كان صلبا ويرى بالهمزة
وي السؤنة في المطعم السجوي عنه ابن جرير ان عمر بن الخطاب رأى على رجل ثوبا من ذهب فله راءه
يلعبه فقال يا امير المؤمنين اني فاعلم من قال انك انتم وانتم السجوي عنه ابن جرير قال اخذوا

[illegible]

و تقریری در منصب نخست و منصب خلافت بیان نموده و فی الجمله بی مناسوره در ایام اجتهاد به
کتب احادیث از مطالعان اگر نگذارد معینا بوزیر خلیفه بر حنیفه قال مخافت بنده و حجاب

و نیز میفرستند و بدو اخطای رای خلیفه را بر او می نمایند و از او بر حذر اخطای رای را می طلبند
از او قتلند و بر یکدیگر بهشتی و بر یکدیگر محنت و آن قدر خلیفه در رای او بجز و ایتیه امامت
و فتوی و خطا و مواعظ مقصود بود و خلیفه یا کسی نائب خلیفه نباشد بام او قال انی علیه
علیه و سلم لا یقضی الا امیرا و ما مور و عمار و قال عمر بن الخطاب بی و الله لا یجوز لک ان تولى قاریا
چون توبه خلافت خلیفه و قضی رسالتی که بعد از منی تو می آید و بدید آمد و که بعد از منی تو می آید
بر آمدند استگاه حیرت کوز اهل او و مفتی را روی داد نه از انتظار و بختند که ام و نیز در انتظار

نفسلم کرد و چون ایام خلافت فاضل با جلیقه متعوض شد و غلامی خادمه طاهره غنی و صبیحه ای بختی
برآمد و غلامی صمدی مشغول باغ و هشتاد این عباس در مکلفون میداد و حدیث روزانه میکرد
و تفسیر قرآن میباید و عارف صدیقی و عبدالرحمن در حدیث و روایت میباید و باران غلام
و اولاد و اقرار السبیلان از اینان اخذ فقه میکنند و ابوهریرا و عمارت بخیر را بر اکثر رفق
حدیث مسموعه از رشتن اینان از وی با میکنند و ابو سعید عدوی و غیر این بختی

الحال روايت ميکنند و آنست که عمر بن محمد در بصره و قبا را بن جديت و صاحب ثبوت است و مسعود
بنفقه در کوفه مشغول ميشوند و قبا را بن عمر بن الحاص و ابو دود را و ابو امامه باقی ميرساند

سام مقامات می نمایند با تجلید در احدی صحابی یا تابعی بمقام امامت و خلافت جماعه بحکم اصحاب و تابعان
بایم اقتدیم اتهدیم از وی اخذ نمودند زیرا که تقدیم خلیفه منصوص بر سایر مقامات
و در مقامات موصوفیه بر سایر صالحین است مسلم بخود و اشغال خلیفه با فادات نه چون ستمندان

نه‌های چنین وجه بالجله درین ایام اختلاف افتاد و ای بیداریدگی را بر برای دیگری اطلاع
و اگر اطلاع شد مذکره فایده و اگر مذکره بمیان آمد از آن سببه و خروج از مضیق اختلاف
نه‌های اتفاق بیشتر بسیاری از احوال است و در روزی و در غم و در هم رسید اگر تتبع

عالمی سلم السیاق و الفاعلین ظن و لا وجه فی ان منزه اندیش عن السما و الارض و الارواح و المخلوقات
مقتضی حکم شرعی و معصاه الهی و سبیل الحق فی عالم نیست و علم مجتهد فی مظهر من مظاهر
تجلی از فاروق اعظم ایام یعنی ادویه موفقه باو تحت قاصد با سببه سبب که بطریق انوار مبدی
میدانست که در فضل از انوار انبیاست و اینها فی سبب و توفیق باو و عن ان که توکل است و سبب
سبب از مصلحت است از انجمله و در علم سبب از انجمله و در علم سبب از انجمله و در علم سبب از انجمله
طیباتم قال الحمد لله الذی اطلعنی فی الطعام و در غنیه من در حول منی و لا به غفره ما تقدم من ذنبه و من
یسر بها فضل الحمد الذی کسافی و از غنیه من در حول منی و لا قوه قهره انهم من ذنبه و ما تاخر من کما
فاروق اعظم و کل انجمله و در غنیه من در حول منی و لا قوه قهره انهم من ذنبه و ما تاخر من کما
من خصوص اینکلمات مبارکات کما فی شرح خصوصیت اینکلمات به نسبت بر اربعه و شریعت من اصول و عن ان
برای ما بجهت ما نوح فاروق اعظم و علوم احسان یعنی که الیوم باسم علم تقوی و علم مملوک مشهور و در
سبب از ان که استیانت معویته و ما ما سبب میاید که بعضی مباحث این من تجویم و رساله علی حده سبب
ما موجب است و فاده باشد معرفت قدر فاروق اعظم و معرفت انکه این علم از علمها کماست و در علم
که من بعد بداند که کما ظن من السیاق تعین علوم الحدیث بسم الله الرحمن الرحیم الحمد لله الذی اطلعنی فی العلوم من انوار
و مفیض الفهم من انوار کتب و محیی النفوس بها میوه طیبه و مر فیها انوار الی قدر ما لا مر تب و اشهد ان لا اله الا الله و ان محمدا عبده و رسوله صلوات الله تعالی علیه و علی آله و صحبه و سلواته که بداند فی سبب انجمله
از شرفیات و اسامه کلمات و بیان حکم و اذات خلیف ارباب الناطق طبع و الهواب اسرار المنین
عمر به الخطاب صلی الله علیه و آله و آله و انجمله و در علم سبب از انجمله و در علم سبب از انجمله
الانکسار و سبب از حوض و مقصود دو مقصود را متعین کنیم یکی اگر حقیقه تصوف که معرفت سر است
از انانیت کماصل دارد و اتصال اول پیدا کردن یعنی از انکسار اعمال غیر باند معلوه و معلوم و ذکر و مراقبه
و مراد از انجمله ایچا یعنی ماعز است که بطریق مویته صلا الی ارباب انجمله و در علم سبب از انجمله
انکسار و در علم سبب از انجمله و در علم سبب از انجمله و در علم سبب از انجمله و در علم سبب از انجمله

استند او و چون اعمال خیر میکنند و عمرت خیر بخیرند الا طایفه از ایشان که بجزم کفیل بفرمان از کتب باطل
 است با مور و دیگر سخن ما در تحقیق و تبیین آن امور میرود باستفرا معلوم میشود که آن امر با
 طایفه مندرج در اینک بمنزله شرط قبول اعمال آن افراد فی العدم است و حکما کنار اعمال خیر گشته بمانند تیر و غی
 و در کمال صحت و تمام بسوم کفیل باشد که عبارت از تسبیح و حضور و زکات و غیره و بهیچان مذکور و ضمیمه
 و انکسار و غیره آن در قرآن عظیم و مستند سنیه احسان را ذکر نموده اند باینکه طایفه قال بانی صلا
 است طایفه اولی الامر الاعمال است و اما از آنها که انهم كانوا قبل ذلك یحسین كانوا اهل الذلیل یا بهیچون
 و بالا سواریم بفرموده فی اولهم حق معلوم السایل و المحروم الآية و قال علی علیه السلام ان تعبدا
 میرا نان کم کن ترا فانرا که اصل دوم تولد مقامات از میان بقید و طبع نفس و قلب و عده
 این مقامات بحسب تدریج ابوطالب است که شیخ این فن است نه غیر است و بر وزن و صبر و سکر در جادوت
 و توکل و رضا و فقر و محبت دل آدمی و نفس او بوجوه مخلوق شده که بچندین طایفه این احوال متفاده باشد
 لیکن در اول امر متعلق این احوال امور دینی و دنیوی بود و فوف از دشمن با کف مال و ولد است و رجا
 بکبرت اهل و ولد و جاه و اسما و بر سبب است چون بعضی بر حبله مستولی شد و از همه جهت دل او را
 فرا گرفت لا محرم رجا و وفوف به باید و بامر او و مواعید او از خلق گشت و اعماد او بر سبیل فانی بر
 اسباب الی غیر ذلک استانی که مقامات درین معجزه محسوس است بلکه اینها عده مقامات اند و الا نشیا
 بسیار درین قبیل است که در حال و شده الامر اند و تواضع و دانند آن و در قرآن عظیم و مستند سنیه
 بسیاری از مقامات مین آمده که در آن طوی دارد و آنحضرت صلی الله علیه و سلم جمعی از صحابه را بسبب
 بعضی مقامات سر از فرموده اند مثل حدیقه و محدثیه و شهبویه و خواریه و کاهی صوره و غیره اما باینکه
 در استیجاب کرد و توکل یا بنور مخلوط شود و علی هذا العلماء محققین صوفیه علامات و خواص برای نیاز
 نیاز دیگری بیان کنند و فقیر کمال علی عظیم تقریر میکند که از همه تقریرات طویله مخفی تواند بود و آن
 است که متولد شد از میان حق و حبله و آن غیر از آنکه استیلا یعنی در یکی بافته نشود سعادت می
 سیمه طبعی اند و مقامات که در آن استیلا یافتند و درده شده باز کامل باید کرد که پیش از بقید اینها

[illegible]

٧٢

بن سلام ومن طرق حديث تذاويه ما وجد في الصحيحين ان بنيك وبين الغنم باباه
من فضائل لا تحصى حتى في منوات اترات الدين بالتواتر المحتوي الفصل الاول العلم
الناس عليكم بالعلم فان سجد بجانته رداً فهو طلب باب من العلم ورواه احمد في مسنده ورواه ابو داود
وروا عنه فان اذنب فغنا استغف فان اذنب فغنا استغف ليلاً يسلبه رداءه الغزالي قال عمر
موت الغنا طرد فاقم الليل عظيم النور اربع من موت عالم بصير كمال السد وحله الغزالي قال عمر من
حدثت كذبت مغلوبه فله اجر ذلك العمل ابو الليث عيسى بن عمر قال ان الرجل يخرج من منزله وعليه من
الذنوب مثل جبل سمرقند فاذا سمع العلم فافت استرج على ذنوبه فانصرف الى منزله وليس عليه ذنب
فلانها رفاً محلب العلاء فان استقام خلق على صلاله فغنا اكرم من محارب العلاء الغزالي قال عمر
ان اخوف الناس على فقه الامه الماخوذ العلم فلو كيف يكون منافعها على كل علم اللسان طاب
القلب الغزالي قال عمر اذا رايت العالم محتيا للدين فانه هو على دينكم فان كل من يخضع فيما اصبح الغزالي
قال عمر لا تعلم العلم ثلاث طائفة منكم ثلاث لا تعلم لغاري به ولا تباي به ولا تشر به ولا تتركه حيا
من طلبه ولا زاده فيه ولا رضي بالجهل منه الغزالي قال عمر تعلموا العلم وتعلموا العلم السكينة والنوارة
والعلم الغزالي قال عمر لا تكونوا من جارية العلماء فلهذا يعني عليكم بحكمكم الغزالي قال رسول الله صلى
عليه وسلم ما كنت اريد من فضل علي بن ابي طالب ما اريد مني مني في ربه من ربي وامن ايمان عبد وامن
دينه حتى يجعل علي الغزالي عن عمر قال يقيم الداري بالسود فكم قال العه قال صدقت قالت رسل
الله صلى الله عليه وسلم كما سالتك فقال لي كما قطعت ثم قال سالت جبرئيل بالسود فقال الفصل الجار
في ترجمه باب قال عمر تعلموا انتم ان سودوا معناه ينبغي لان ان ان يبادى بطلب العلم السيرة في سود
فان النفس مارة بالسود وانما ياتى غلة للدقات البعوى والغزالي قال عمر تعلموا من النجوم ما ينفع
في البر والبحر امسكوا السمير ودي عن عمر انه قد فرغ من كتابه فانيما فيها ما الى قوله واما ثم ل
مالا بتم قال هذا العمري هو التكلف فلهذا قال الله يا ايها الذين آمنوا فاعرفتم انتم انتم تعلموا ولم تعرفوا
عليكم الي الله ابو طالب قال ابن مسعود لا يجوز ان ياتي الرجل من غيب تتبعه اعشار العلم فقل

فقيل نعم نينا اجلة الصحابة فقال است اعني العلم الذي تربوه اما اعني العلم بامد ابواب
 لم فاجروا بها بل فانوا الفاجرة العلماء والجاهل من المتبعين ابواب عن عمر بن
 القاسم سألت عليم السان يقول يا فتوى وبعول ما تكلمون التبعة ما كنت كتب عمر ابي عمار ان اجم
 احكم في الصلوة فمن حفظها وحافظ عليها حفظ دينه ومن ضتها فهو لا سواها اصبح ما كنت دخل
 رجلا على عمر بن الخطاب التي لمعه فيها فاقطع عمر صلوة الصبح فقال عمر نعم ولا مط في الاسلام لمن ترك
 الصلوة ضاع عمر ورجوعه ما كنت قال عمر ان اسجد صلوة الصبح في الجافة احب الي من اقيم
 ليل ابو طالب السهم ودي قال عمر على الليزان الرجل يسببها في الاسلام وما اكل الله صلوة
 قبل وكيفية ذلك قال لا تم فتوحها وتواضعها واقبال على الدنيا مسلم وفيه عنه عقيب بن عامر عمر
 رخصه نوصها واسخ الوضوء قال اسجد ان لا ارك الا الله وحده لا شريك لك وان محمدا عبده و
 رسوله فحق لها ابواب الجنة الثانية الغزالي قال عمر فقد علموا انكم في الصلوة فانك انوا عمر
 نحو دهم وان كانوا اصحابا فما تبهم الغزالي كان عمر يقول في موسى ذكره في غير هذه صحاب
 وقت الصلوة ان يوطئ فقال الصلوة الصلوة فيقول اولسا في الصلوة الغزالي كان عمر يقول
 اللهم اني استغفر ظلمي وكفري فقيل له في الظلم قال اراكم فكلما ان الله يظلمكم كما راى الحق الطبري
 عن سعيد بن مسكان عن عمر بن الخطاب وه في سبب الليل يعني وسط الليل انكم عن زيد بن اسلم عنه ابيه ان عمر
 بن الخطاب كان يصلي اذ اكل ما سار السجى اذا كان من آخر الليل فيقطع اهل الصلوة يقول لهم الصلوة
 الصلوة ثم يتكلم هذه الآية واما الكتب الصلوة واضطر عليها لا ساكن في فاعن نزلك والعاقبة
 لتقوى حب الطبري عن عبد الله بن ربيعة صليت خلف عمر الفجر فقرأ سورة الحج وسورة يوسف
 سورة طه الطبري عنه ابن عمر ما مات حتى سرد الصمم الحب الطبري عنه جعفر الصادق كان
 اذ كان عمر اسكبر الغزالي قال عمر ان الاعمال تباينت فخلت الصدقة اما افضلكن البطاركة
 من الخطاب عطا اهل البيت لعطيقه من الف العشرة فافوقها يعني افاد المحام افضل الغزالي
 قال عمر الحج مغفور ولمن استخره في شهر ذي الحجة والمحم وصفر وعشر من ربيع الاول ابوليث

[illegible]

[illegible]

عمرنا من العراق فإني كأنهم يأكلون خديرا فقال ما هذا يا ابن العراق لو كنت ان يدعوك كما يدعوك لم
تكن تستفي من دنيا لا لا تحده في آخرنا لما سمعتم الله قال اذ تيم طباكم في صيوتكم الدنيا كما سمعتم بها ابو بكر
عنه حدة قال لما قدم عمر الشام وكان فيه مدح وعتب فمعه قبعين سنبلا في غلظ ثوبين الى ما اذنا
او اذنا قال فخذ وخذ وخذ فنبض فطري فاجابها قال فاني اليه انطري فادته عمر فمعه ثوبان من الذهب
به اليه و قال اني اليه فانه اشبهنا عرق ابو بكر فباس به قال كان عمر بن الخطاب ياتي في قبره فطربته
ولسبه و نخل و خيل فاجابهم بمجل صاوي ويقول هكذا فيسبح يدبه بيديه ويخول يداهما دبل الى عمر ابو بكر
مب قال قدم الامام من العراق على عمر و فمعه عمر بن عبد الله قال فانام تحف فخذ صفت فخر و زيت قال
فقال لهم قد اتي يا فخرموني اليه فاني سئى نريد به علوا و طامعا و دارا و اوقافا في البطن
ابو بكر من حيث يفتي اصحابه عن عمر انه دعي الى طعام فحانوا اذا جاءوا يكون خطا بصاحبه ابو بكر عن النبي
عنه انهم على الطعام بالدينه على عهد عمر فكل ما ياكل السخيرة في شكره بطنه فامسى بيده اليه فقال والله
ما هو الا ما ترى حتى يروح الله على المسلمين ابو بكر عن يحيى بن سعيد عن عبد الله بن عامر قال خرجت مع عمر فزارته
مضطربا فخطا صاحبني بع فقلت فبأي شيء قال يستظل قال يطرح النطع على الشجرة يستظل به ابو بكر فاستبر
به عمر و قال لا اتي عمر بن الخطاب الشام الى بئر من وركب عليه فانه من زنا عنه و ضرب جبهه و قال فحك الله
و فتح من فحك ابو طالب سحر الامراء الا جادا و اخلوه اذ هموا اذ ابو طالب قال عمر بن الخطاب ما كان عمر
الا انسان على عبد رسول الله صلى الله عليه وسلم فانه كانت مما دليها لاطل رحيلنا اذا اكلان ثمر شيئا
انقر الى قال عمر اياكم و السطنة فافعل في الحيوة و من في المات انقر الى بن عمر ان يزيد بن ابي سفيان اكل
ابوان الطعام فقال عمر له لاه اذ اكلت ما حفر عافه فاعطني فاعطه فاعطه ففوت ان فجاه ببريهم
فاكل معه عمر ثم قرأ الشراء و بطل بزر بزره و كفن عمر به و قال الله ما يريد بن ابي سفيان اطعمه
الا الذي نفس عمر به ان قاله عن سنتهم ليعاقل اللهكم عندهم الخ الى قال عمر سلمان و قد فقه
تافه يفتي عنى ما كرهه فاستعفى فام عليه ففان بلغني انكم تفسرون علي بن ابي طالب بالليل فافعل
بالمنهار و بلغني انكم محبت بين اداين عاياه و اعدة فوال الله ان ففقه ففقهها ففعل بكنك

[illegible]

جارية فقال لا حليم عليك يا امير المؤمنين فقال عمر وعليك سهم منكم الله لك حاجه قال نعم فخذوه
هذا يعني فقال عمر لا اعرفك فقلت الجارية وقالت يا امير المؤمنين ان لم يكن فيك من ظهرك فهو
ولا في ابي اولادني قالت ابو جهم فقال اجد اباي ام نزلت بنو عجلان ومن حبيبه حجام
قاله وكيف فك انقضى الله ولا تخولوا لها قالت يا امير المؤمنين كنت باردة في بعض الأيام اذ
مررت بجاط بنى الحار اذ القى ذلك ابو جهم بجاط بنى الحار وكان شرفه نسبه السبيك اليهودي قال ثم انزلت
عن نفسي وعرفت الى الجاط بنى الحار في اياما الى الرجل من المرأة وقد اعنى علي فقلت امرى من عني وحيراني
حتى اسدت بالولادة فخرجت الى موضع كذا وكذا ووضعت هذا الطعام ونمت بعدكم ثم نذرت على
ذلك فاعلم بحكم الله يعني وبينه فامر عمر مناديا ينادى فاقبل الناس من يهرعون الى المسجد ثم قال عمر فقال
لا تغزوا حتى اتيكم ثم خرج ثم قال يا ابن عباس اسرع معي فلم ينزل حتى اتي منزله فخرج الباب وقال ههنا
ولم يابو جهم فغفل لانه على الطعام فمده فوجد قاتل كما يابني فبوسك ان يكون اخو زاذك من الهيا
قال ابن عباس فلقه راس الطعام وقد تغير لونه وارقد وسقطت اللقمة بيده فقال عمر يابني من
انا فقال انت ابي وامير المؤمنين قال اظلي حق طاعة ام لا قال لك طاعتان مفروضان لانك
والدي وامير المؤمنين قال حين تنكب فحجج ابيك ان كنت ضيحا نسكية اليهودي فشربت الخمر فذه
فسكرت قال فذكان ذلك وقت قال راس بال المؤمنين التوبة قال يابني المنكر ابيك فقلت
جاط بنى الحار فرأيت امرأة فوافقتها فسكرت وكفى قال عمر لا بأس يابني اصدق قال ابيك
الصدق قال فقال ذلك انا تائب فقلت مع خنك عمر فقبض على يده ولبسته دجوة الى المسجد
وقال يا ابي لا تقضي هذا السيف وقطعني اربابا قال ما سمعت قولك تقضي ويسجد عذرا طائفة
من المؤمنين ثم جره واخرج به الى بين يدي اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم في المسجد وكان احد
المرأة واقرب البو شحنة باقالت وكان له مملوك فقال له افع و قال يا افع هذا يابني هذا لك
واضر به مائة سوط ولا تقصر في ضربه فقال لا افعل ثم كفى فقال يا غلام ان طاعني طاعني الرجل
الله عليه وسلم فافعل ما امرت قال فترجى ثيابه فخرج الناس بالبكاء والحنين وجعل الغلام يسير الى

[illegible]

واعماله وقهره وبين العاصم قال بيا انما بمنزلة محمد اذ قبل ذاك عبد الرحمن بن عمر وهو من
يسادونان عليك فقلت بدخلان فقلنا وبما نكران فقال اقم علينا عدا الله فاننا اصبنا بالبارية
سرايا قال فترى بها وطرفتها فقال عبد الرحمن اقم لعلي حلفت والذي افاقت عليه
فقلت فلم اقم عليها الله فغضب علي وعزني قال فاحضنها الي صبي الله فغضب بها وفضل عبد الرحمن
بن عمر الى راحته بيت في الدار فلقى راسه وكما لو ان علي قهره الحدود والعدا كانت له في
سائر حجتى اذا كانا به قال في بسم الله الرحمن الرحيم مع عبد الله عمر بن الخطاب عجلت عليك يا ابن
العاصم وجبرائك علي وقلنا لك عدي قال انى الا فاذ لك ضرب عبد الرحمن في سبيلك وعلق
في بية وقذفت الله عبد الحى الخبيث ابا عبد الرحمن رتبتم رعيك بضمير ما نصحت خبيثه من
وكن طقت بولد امير المؤمنين وقذفت له الامانة لا احدثه الناس غنى في حق فاذا جاك كذا
بما فاجبت به في عناية على قسب حتى يعرف ما صنع فقلت بكا قال ابو بكر وكتب الى عمر
اليه الى ضربته في صحن هادي وبالله الذي لا يخلف ما عظم منه اني لا نعيم الله في صحن داري على المسلم
الذي وحبت بالكتاب مع عبد الله بن عمر فقدم بعبد الرحمن على راسه فدخل عليه عناية لا يستطيع
الشي من يوم مكنه فقال له يا عبد الرحمن فقلت وقلنا لفضل عبد الرحمن بعوف وقال يا امير المؤمنين
قد اقم عليها فلم ينفذ اليه في حب عبد الرحمن ويخون الى من دانته فاقى قال فغضب الله فانه
وصبه فمضت ثم مات قلت قال ابو عمر في الاستيعاب عبد الرحمن بن عمر الاوسط ابو بكر وهو
منز به عمر بن العاصم في الحرم حمله الى الدنيا فغضب الله اذ بلغ الله ثم مضى مات بعد شهر فكلما
برو به عمر بن الزمري عنه سالم عن امية واما اهل العراق فيقولون انه مات تحت سياط عمر وذلك فاعلم
وقال الزبير اقام عليه عمر عدلنا فمضت مات ومن ذلك فامته الحد على قدامه بن مطعون قال
ابو عمر وحفص لم يافد عند ذلك افاقة في دين الله فلم يخف طوبى لا ثم فذكره ذكره المحي الطبري ولا عمر
عبد الله بن ربيعة وكان من اكبر بني عدي وكان ابوهم شهيد برامع النبي صلى الله عليه وسلم قال ابو عمر
قدامه بن مطعون على الجرح وكان شهيد بدم النبي صلى الله عليه وسلم وهو قال بن وعصية زعم بني

[illegible]

فما كنت وصالحهم حتى لما انفراده ثم قال يا اسلم اهل على طفت يا امير المؤمنين انا اخذت منك قال لا
يا اسلم انا اهل للابن السوء في الامانة قال فخذ على ما نفع حتى لا يضرنا له في اخذ القدر وجعل
فيها شيئا ثم وضعه في حجره فبده وفتح تحت القدر وكانت حبة عظيمة خزائنه الاقان خرج من تحت
طية حتى خرج لهم ثم جعل يرفق لهم بيده ويطعمهم حتى سبوا ثم خرجوا المحب الطبري ان عمر كان يصوم الز
وكان زمان الرضا فذا اسي الى الخبز فذشروا بركت الى ان يخرجوا من الامام فزورا فاطمها الى الف
طيبها فاني به فاذ قد من سام ومن كبد فقال اي يده فقالوا يا امير المؤمنين من الخبز التي نأكل اليوم قال نعم
يا نبيل الوالي انا اكلت طيبها واطعمت الناس كرا سبها انفع هذه الحبة كانت لنا غير هذا الصوم فاذ
فما ذبت فجل كبيره ويزيد ذلك الطير ثم اذ يركب يا يرفا فاذ هذه الحبة حتى تاتي اكل بيت ثم فاني
لم اتم من ذلك ايام وجميعهم مقفون في نفسها بين ايديهم منج الرادة العبدان سبوا اسلم اهل من القدر
والخدر القطع مع قدرة وهي الحقة من اللحم اذ كانت تحت دية اسم مال معروف ثم روي ان عام
الرادة لما استد الجوع بالاس كان عمر لا يوافق السوء والنزيت ولا التمر واما يوافق المن فحلف لما ايام
باسم حتى يفتح على المسلمين فانه اذا اكل فخر السوء والتميز اذ لم يقرر طيب في المجلس فبده
عليه يقول ان كنت وفقر وان كنت لا تقدر مالك غني اذ لم يفتح الله على المسلمين وروي ان زوجته ابنت
له فقال يا ناه قال يا ابني ليس نفقتك قال يا ابا ناه فاني حتى غني الناس المحب الطبري عن امير به قال
خرج عمر عام الرادة فزاي فوامي عشرين بيتا من محارب فقال عمر ما اذ كنم قالوا الجهد قال ما عجزوا انما الجهد
مسته مسويا كانوا باكلونه وروى عنهما ثم سقوها وروى عنها قال فزايه طرغ رداه ثم نزلوا الى عظم
حتى سبوا ثم اسلم الى الدنية فزاده بابرة فملهم عليها ثم كسبهم ثم لم ينزل تخلف اليهم والي غيرهم حتى
سرق الله ذلك المحب الطبري من ابن عمر قال ففتت منعة من الحار فزايه طرغ رداه ثم نزلوا الى عظم
كلها تحريم الليالي من السر فبانا خير ما نهم ويصليان كاتبت الله لها من عمر سكا هي فتوجه نحوه فقال
يا ابي الله قد اخرج الى صبيك ثم عاد الى مكانه فسمع بكاءه فنادى الى امه وقال لها منك ذلك ثم عاد الى
مكانه فلما كان من آخر الليل سمع بكاءه فاني امه وقال فحكى الى لاراكم ام سوا فاني امي ابنك الطبري

عند الميلة قال يا عبد الله قد ابرئني من الدنيا الى اربعة على اعظام بني قريظة قال لم قالت لانهم لا يخرجون
 الا عن اعظامهم قال نعم لم قالت كذا وكذا شهر قال لا تخجله ضحك الفجر وما يستبدل الناس ثم عليها السجدة فلما
 سلم من بائنا لعمركم في منة اهلاد المسلمين ثم مرنا ديا يادي ان لا تخجلوا من اعظامهم ولا من اعظامهم
 اعظم واحد في الاسلام وكتب كسب الدنيا الا في ان يعرف كل مولود في الاسلام شرح ابرئني من الدنيا الى اربعة
 احببته لعمركم التوبة واخافني النجاسة الطرية من النساء ما لك سببا امير المؤمنين عمر بن الخطاب في ليلة اذ
 ابرئني من الدنيا الى اربعة ختمه عليه بيعة وبيعه ويقول له اقدك هذه البلاد فيها يهلك افسح عين من الجوز فقال
 نعم الذي افسح عينه فقال امير المؤمنين ما لك امرأة تحض فرج عمر الى منزله وقال يا امير المؤمنين افسح عيني عليك
 واني ابرئني من الدنيا الى اربعة حتى انتهى الى الرجل فقال له ابرئني من هذه المرأة ان تدخل عليها فقولته لا تخش
 انها قد ظلت فلم يلبث ان قالت يا امير المؤمنين بئس صاحبك اعظم فلما سمع قولها امير المؤمنين وثب من جنبه
 فجلس بين يديه وجعل يعتذره له فقال يا امير المؤمنين افسح عيني من الدنيا الى اربعة ختمه عليه بيعة
 ومن ذلك شئ من الدنيا وكونه فلما عند كتاب الصدوق وخرج وقوف الان عند كتابه بعد ان اذ لم
 في نفسه داعية غضبته فتم زجر كتابه وسنة رسول الله صلى الله عليه وسلم انزجر ثلاث الداعية
 من ساعته كان ثم تكبر وتكبر فكل من يكون مكره في راحة التجار عن عبا بن عباس قال ما كان من طربس بجهنم
 عينة برحمن طار فاذ له فلما حصل قال يا ابن الخطاب اعدايتنا الحول ولا حكم بيننا بالعدل فغضب حتى تم
 ان يرفق به فقال له امير المؤمنين ان الله عز وجل قال لينة هذا العفو وامر بالعرف واعرض عن الجاهل
 وان هذا من الجاهلين فوالله ما جادوا في حرجين قراة عليه كان واما عند كتابه الاستحسان منه عمر بن الخطاب
 ابني صلى الله عليه وسلم واما اخذ الي قال ان الله يهاكم ان خلفوا ابا بكر فان عمر خلفه به اذ اكراما له
 للمي الطرية عن عبد الله بن عباس قال كان لعباس بن عباس على طريق عمر طرية يوم الجمعة وقد كان في
 العباس بن عباس فلما دعا الفيزر صبا ابدع الفيزر فاصاب عمر فامر بقطوع رجب عمر فخرج وليس باغض
 نيا من جملته فاضل بالناس فاما العباس ثم قال والعداء للموضع الذي وضعه رسول الله صلى الله عليه وسلم
 فقال لعباس بن عباس انك لا تعرف على طرية حتى تضعه في الموضع الذي وضعه رسول الله صلى الله عليه وسلم

[illegible]

فخلاه بالدره فقال يا امير المؤمنين اما هي امراتي فقام عمر فاطلق فلقى عبد الرحمن بن عوف فخلوه في فحلها
 يا امير المؤمنين انا انت مودع ليس عليك شي وان شئت عدت بك حيث سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم
 سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول اذا كان يوم القيمة نادى مناد الا يردن احدكم فيه الامه كتاب
 قيل لا يردن وفي رواية فقال له فلم يفت من زوجك في الطريق تعرضا للمسلمين الى غيبتكما فقال يا امير
 المؤمنين الان قد ظلمت الدنيا وحق منس ورايها تنزل فرفع اليه الورقة فقال له اقتصر مني يا عبد الله
 يا امير المؤمنين فقال اخذوا اقتصر مني فقال بعدت بي الله قال اسلك فيها الحب الطري حتى عرفه فكله
 في الرمن باسنة فثمان وطلو والربير وسعد في بيته وسعدت فان ذلك ما بين طالع الطاهر من هامة
 فقال يا امير المؤمنين ان الناس حتى خشيت الله في السنة فابن الخنج وقام بجرده ووهبكي درو
 فخر اذا شمس كنت حتى بلغ واذا سحفت في فخر مخبى عليه بقي اياها ايجاد اتوهم روبا غنة عمر اذ قال
 حين صفره اسره في جرابه عبد الله فلو لم ينضى غير الى مسلم اصلى الصلوة كلها واصوم الغزالي من عروبا
 بما ارسلان وهو يصلي ويغير سورة الطور فوقف يستمع فلما بلغ قوله ان عذابك بك لواقع تنزل عنه فحما
 واستند الى حائط فقلت زنا ما فرج الى المنزلة ومن من غير اليهود والناس ولا يدرون ما هم فخذونه
 فيك محاسنة من نفقة وانفاذ من نفقة وتواضع للمؤمنين وقبول النصح منهم واعترافه على نفسه بما يدل قطعا
 ان حوقه في مكسرة بنور البقيين ما كنت اسحق بن عبد الله بن علي طويعي السنين ملك قال سمعت
 عمر بن الخطاب بن حزم بن موحى دخل حائطا فسمعت سبي وبينة بدار وهو في جوف الحائط عمر بن الخطاب امير المؤمنين
 بالخروج راسا تشقن السدا ابن الخطاب ابو عبد الله الحب الطري روي انه عكر كان يقول يا صفت اليوم من كذا
 وضعت ثم يغرب بظنه بالدره الحب الطري روي انه عكر كان اذا قيل له اني اسد فخرج وسكر فابعد وكان يقول
 هم اسد امرا اهدى اليما ميو بنات من طارق بن شهاب فكل قدم من الخطاب السلام فلقية الجود وعليه نار
 ومكان وشامة وهو اخذ براس باعنة كحوض لا قد طلع خفيه وجعلها تحت البطة قالوا له يا امير المؤمنين
 الان اياك الطنود والطارق السلام وانت على هذه الحال قال عمر انما قوم اعزوا اسد بالاسلام فلما شمس الغز
 من غير مرة عبد الله بن عمر ان عمر بن الخطاب فاقه فقال له اصحابه يا امير المؤمنين ما حلت عليك على هذا قال

[illegible]

[illegible]

طبيبكم و
 وبنوا يستقيم بها وعنه انه استنهي بكم ان تاتوا فاذبروا راحلة فصار ابلتين مغفلتين
 وبراد ومرت مغفاجا به ونام بها الى الراحلة فغلبها برادوق فظروا عمر فقال ذب بسم الله
 وة عمر واندنا يد ونا عمر وفت وروي ان كان يد اوم على اكل التمر فلا يد اوم على اكل اللحم ويقول
 اياكم والهم فان له امرأة كراهة الخراي ان له عاة نزاعة اليه كراهة الخراي يقول فيه خري يا كبري
 وراهوة وراهوة اذا افتاده ووق حصة قالت دخل علي عمر فقدمت اليه مرقاة باردة وصب عليها
 يا خن او ان في الامم لا ادعوا احد الحق التي الله عمر ابراهيم قال دخل امير المؤمنين عمر وعنه
 فادعيت له من صلبه فقال سم الله الرحمن الرحيم ثم ضرب يده في لفه فلقها ثم
 طعم دسم غير دسم الخ فقال عبدنا امير المؤمنين اني خرجت الى السرة اخذت طحين شرسير ووجدت عالبا
 فاستريت برسم من اللحم ول جعلت عليه برسم سما فقال عمر اجتمعوا عند رسول الله صلى الله عليه وسلم الا اكل
 احدا ما وصدق بالآخر فقال عبدنا امير المؤمنين فركبنا عني ابراهيم الا فلت ذلك وعنه قتادة قال
 كان عمر بن الخطاب يلعب ببنو امير المؤمنين من صوف مرقعة بعضهم برادوم ويطوف في الاسواق على قامة
 الدرة لودب الناس بها ويمر بالكنك والنوي فيلقطه ويلقيه في منازل الناس لينفخوا برسم الكنك العول
 المنفوخ من الاجنية والاحسية لينفخ ثابته وعنه انه قال ان الفضلات بين كسفي اربع رطاع في قميص وعنه
 قال طبيب عن الناس من يوظيفة وعليه زار وفيه اثني عشر مرقعة وعنه فاسر بن ببيعة قال خرج عمر حاجا من مكة
 الى مكة الى ان رجع فافترس بطاطا ولا حمار كان يلقي الكسا والنطع على السجوة ويستطل تحتها وعنه انه
 كان يقول واما فاهوا بلذات العيش وكما السبق طبيا بنا لا خرتا وكان رضي الله عنه ياكل ذات
 ويا ندم بالزيت ولبس الرقع ويجرمه وعنه لا خن بن قيس قال اخر صاعمر في سرة الى الواق مع
 الله علي الواق ولله فاسر اعبا فيها من بياض فارس وخراسان فخلناه معا والنسب من بافلا
 فدمنا على عمر من ونا بوجه وجعل لا يحلنا فاستد ذلك علينا فشكلوا الى عبد الله بن عمر فقال ان عمر زاهد
 وفضلان سيم لنا سالم ليس بول الله صلى الله عليه وسلم ولا الخليفة منه بعد فانتبا ما في الدنيا
 ما كان عليا وانتباه في النيرة التي يهودها منا فقام فسلم عليا على رجل رجل وانه حلا رجلا صلي

[illegible]

[illegible]

فما انزلوا
عليه صلى الله عليه وسلم كبره بالان اذا تبرن الى الماء صبح
يقول النبي صلى الله عليه وسلم اعجبني كل من روى رسول الله صلى الله عليه وسلم بغير فحش
ربيع بن ابي ربيعة عن النبي صلى الله عليه وسلم ان كانت امرأة حورية فادام عمر ان قد وارت
سودة مصرية على ان ينزل الحجاب في دواية عن عاتق ربيعي الله عنها عن النبي صلى
الله عليه وسلم قال فدا ذرا ان تخرجين في حاجتك يعني اليرادة عن ابن عمر قال عمر دافقت يعني
رملت معاً ايديهم وفي الحجاب في اسارى يدرى الجارية من سنن مائة
النفق في ثلث فلت بالاولى اخذت من مقام ايديهم حتى ثلث بطن عليك البراءة
فلو حبست ايديهم فانه لكانت في الحجاب بلعني شي من معانته ايديهم لو طين فقلت ككف عن
رسول الله صلى الله عليه وسلم ان يدايه الله ايديهم فاجابوا منكم حتى انهم لم يبق ايديهم لو طين
يا ايها في رسول الله صلى الله عليه وسلم يا ايها السادة حتى تعطيني ثلث كففت فانزل الله صلى الله عليه وسلم
ان يدايه الله ايديهم فاجابوا منكم سكره بن عباس ايده عنده قال لا اعطين رسول الله صلى الله عليه وسلم سكره
وكان قد وعد علي بن ابي طالب في مسرته من قرأته قال عمر فقلت لبي واذ الله ان ثلثون بالحجاب
ونقولون طلق رسول الله صلى الله عليه وسلم سكره فقلت لا علم هذا اليوم وذلك قبل ان يبعثني الله صلى
عليه وسلم بالحجاب فقلت على عارضة بنت ابي بكر الصديق فقلت يا ابنة ابي بكر من امرتك ان تدعي
رسول الله صلى الله عليه وسلم قالت مالي وما لك يا ابن الخطاب عليك عبيتك فقلت بغير
سنة اخفده بعد الله فقلت يا رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يملك لونا انا اطلقك قالت
سنة الله بحجاب قال فقلت لها اي رسول الله صلى الله عليه وسلم قالت هو في قرأته قال قد سمعت ما
انزل الله من كلام رسول الله صلى الله عليه وسلم فاعدا على اسكفة العزفة وتكبرا جليلة على تغيير جفني فدا
منقولاً فقلت يا رباح اسأله في علي رسول الله صلى الله عليه وسلم فطر رباح الى العزفة ثم نظر اليها
ان فلت سمعت اسأله في علي رسول الله صلى الله عليه وسلم فاني اعلم ان رسول الله صلى
الله عليه وسلم اني انا جيت من اجابني اهل حفصة و الله ليلام في رسول الله صلى الله عليه وسلم

ان الله حجة النبي عندها قال قطر بايع اليا لم يفرط الا فيهم قال كنهنا يعني انما عبده ان اذوا على
قالوا هو سبطي على وجهه وعلى لونه فليس اذا المحر قد اسرف في جنبه وقلبت عيني في الارض واذ الميراث
من الدنيا غير فضيل من شجرة فضة من فوط نحو الصاعين ولذا افق حلقه اوراقها فانبرت
عياي فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم يا ليتك يا ابن الخطاب فقلت يا رسول الله مالي لا ابي وام
سعة الله ورسوله وحمة من الله عليه الا عام كسرى وقصر في النار والانهار ورات
تقدم فقال يا ابن الخطاب اني انكول ما لا افرق ولم الدنيا قلت علي يا رسول الله فاجد الله
علي ما سئلت في شيء انما انزل الله في قولك في شيء قال يا ليت يا رسول الله ان سئلت انك
فان الله عز وجل جعلك خير من انا والابكر والمؤمنين يا ابن الله عز وجل انك تطهر الله فانه
مؤمنه وصبره صلوات الله عليه وسلم قال فما اخبرت وكتبني الله صلى الله عليه وسلم الا واعرف
انفسه وجهه حتى رأت وجهه بهللك وكنت فزيت ثوبه وكان من احسن الناس نفرا فقال يا
لم اطلقك قلت يا بني الله قد اسألك انك قد اطلقت سائر الناس فبهم انكم اطلقتم قال ان
نسبت فقلت فقلت علي بالسب سجد فقلت الا ان رسول الله صلى الله عليه وسلم لم اطلق سائره
الله الذي كان مني ساني وسانه واداء جازم امر من الله او الخوف اذا عوبه ولوروده
الرسول والى الامر منهم لعلم الذين يستنبطونه منهم قال عمر فاما الذي استنبط منهم من
قبل عن ابن مسعود قال فضل الناس عمر باب يذكره الاسارى يوم بداهم فقلنا يا رسول الله
لو انك يا ابن الله سبق لمسلم فيما اخذتم عذاب عظيم وبذلك الجواب امر سائر رسول الله صلى الله عليه
وسلم الله كتحسين فقال له زيب فانا يا ابن الخطاب الوحي ينزل في بيوتنا فانزل دارا
سالتهم من ما عا فاسلوهم من دارا حجاب وبعثة النبي صلى الله عليه وسلم اللهم ابد اسماء
في ابي بكر كان اول الناس ببيعة الحب الطبري عن ظلمة به معرف قال قال عمر يا رسول الله ليس فلان
معه اسماء ابراهيم ابينا قال بل قال عمر فلو اخذته مصلي فانزل الله تعالى واخذوا منه دعام ابراهيم
مسلم واحمد بن حنبل عن ابراهيم عن عمر قال لا طان يوم بدر قال رسول الله صلى الله عليه وسلم في يوم بدر

الا راسي فقال ابو بكر يا رسول الله انما نأخذ منهم العدا فكم لنا على الكفر
 وعصى الله ان يدبرهم الى الكلام ويكون لنا عدا قال يا ترى يا ابن الخطاب قلت يا رسول الله فكم لنا
 على ابو بكر وكم لنا على الكفر وصدا يدبرهم فغضب عفا فيهم ثم فوجى رسول الله صلى الله عليه وسلم
 قال ابو بكر سلم جهوما فلهذا فاذ منهم العدا فلما اجبت عذوت على رسول الله صلى الله عليه وسلم جازاه هو و
 فاعده ان يكسان قلت يا بني اذ عرض في من اي شي تنكي انت وصلحك بين محمد - كما بكيت واما ان كنت
 لتساكبا فقال لعرض على اكم اذ في من شجرة وشجرة في بينة من هذا فاستجاب له ما بينا ان يكون بيني
 محبته بيني ثم روى عن عوف بن النضر ان سيرة انا فخره احمد بن حنبل عن النبي ما كلف قال استنار النبي
 صلى الله عليه وسلم فقال يا اي يوم يدبر ان الله قد امكنكم منهم فقام عمر بن الخطاب فقال يا رسول الله
 ان الله قد امكنكم منهم فقام عمر بن الخطاب فقال يا رسول الله فقال يا ايها الناس ان الله قد امكنكم
 منهم واما انكم فوا انكم بالامر فقام عمر بن الخطاب فقال يا رسول الله فقال يا ايها الناس ان الله قد امكنكم
 النبي صلى الله عليه وسلم فقال لعرض في من اي شي تنكي انت وصلحك بين محمد - كما بكيت واما ان كنت
 منهم العدا قال لعرض على اكم اذ في من شجرة وشجرة في بينة من هذا فاستجاب له ما بينا ان يكون بيني
 فقال لولا كتاب الله الذي اتي به محمد بن عبد الله انما مات عبد الله بن ابي بن سلول فابا ابنه عبد الله
 النبي صلى الله عليه وسلم فقال ان يعطيه فبنيته كعبته فيه وماراه ان يعطيه عليه فقام النبي صلى الله عليه وسلم
 فكم فاحذ ثوب النبي صلى الله عليه وسلم وقال انصبا عليه قد نهاك الله ان تضل عليه فقال اما جئتني فقال فخرهم
 اذ انتم فخرهم ان تستغفروا سبعين مرة فكن يغفر الله لهم وما نذبه على السبعين قال انما في نصيب عليه
 اذ صلى الله عليه وسلم فأنزل الله عز وجل ولا تعجل على امرهم انزل الله انهم على قرة النبي صلى الله عليه وسلم
 فكم انما قال لما مات عبد الله بن ابي بن سلول وعي له رسول الله صلى الله عليه وسلم ليصلي عليه فلما قام
 رسول الله صلى الله عليه وسلم وثبت عليه فقلت يا رسول الله انصبا على ابي ابي وقد قام يوم كذا وكذا
 فاني خور فبنيته رسول الله صلى الله عليه وسلم وقال عرضني يا عمر فلما اكرمت عليه قال ما الهويزت فاستمر
 لواء علم النبي اذا ردت على السبعين يغفر له لردت عليها قال انصبا عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم فقام

[illegible]

عمر الطاهر وقت الامام عليه السلام فدخل فرأى عمر على ما ذكره عمر ربه عليها فقال يا رسول الله وددت لو
ان الله امرنا بهنأنا في حال الاستعداد فنزلت يا ايها الذين امنوا استمروا على الدين كما كنتم على الدين
المحمدي لما نزل قولنا لكم من الاولين فليكن من الآخرة منكم من كان بارسول الله وطلب اليه الا
انما برسول الله صلى الله عليه وسلم وصداقه ومنه ينحوسا فليكن من الاولين ومنه لا يلين ولكن
من الآخرة من دعا رسول الله صلى الله عليه وسلم عرف فقال لقد انزل الله فينا طقت فجعلت من الاولين فليكن
الآخرة المحمدي من طارق بن شهاب قال جاء رجل يهودي الى عمر بن الخطاب فقال يا عمر بن الخطاب
اني خذ من ربح وحبته عرضها السموات والارض فاني اريد ان اكون من اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم فاجابه
فلم يلبس منهم شيئا فقال عمر انك انت الذي جاءك السمت والارض فاني قال فاني لم اقبل
قال ميت ما ادرى رجل قال عمر قال ما جيتنا الا من عرفنا قال يا عمر فليكن من الاولين فليكن من الاولين
المؤمنين انما في كتاب الله النزل كما قلت روي ان كعب الاحماد قال جيا عنده رجل ملك الارض من
ملك السماء فقال عمر الامه حارة فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين
النوبة فخر عمر ساد المحمدي فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين
شيئا وقالوا وقال عمر انزل القرآن بما قال عمر وعنه علي ان عمر يقول القول فليكن من الاولين فليكن من الاولين
وعنه كما نرى ان في القرآن كلاما مملوفا ورايا من رايه وعنه ذلك فليكن من الاولين فليكن من الاولين
بنيادي بالاذن فاستقر الامر على ذلك بعد فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين
واحد من محمد بن سنان واحد ابو داود والقرطبي والدارمي في حديث عبد الله بن زيد فليكن من الاولين فليكن من الاولين
بني الاذن وهو في بيتة فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين
ارسل الله عليه وسلم فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين
كتاب رسول الله صلى الله عليه وسلم في غزوة غزاه فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين
صلى الله عليه وسلم في بعض ظهورهم فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين فليكن من الاولين
ارسلت يا رسول الله ان محمدا طهرنا ثم لقينا عدونا فعدو نحن جميعا رجال قال رسول الله صلى الله

[illegible]

في يوم كذا في ساحة كذا اذا ظننا عاقبة حسنا فيها صوتا ونقول انك العوث ابا حفص قد
ان عسيرة من الليالي فالتى على امرأة وهي تقولا بينهما فوى وامر في الليل بالانفصال فافعل
فان امير المؤمنين سمع ذلك قالت ومن ابن عدي قالت فان لم يعلم فان رب امر المؤمنين
ذلك فلما اجمع عمر قال لا بد عامم ادب اليه ان كذا فان هناك صبي فان لم يكن مستوحش فترج
بها لعل الله يرزق منها سنة بركة فترجى عامم بتلك البنية فولدت له ام عامم بنت عامم
بعمر فترجى عامم عبد العزيز بن عبد الله فولدت له عمر بن عبد العزيز رحمه الله عليه ولما دخل الاسلام
الحوالي في المدينة النبوية وكان لا سود بن قيس الذي ادعى النجعة باليمن عرض عليه ان يشهد انه رسول الله
فالتى ففاز الشهد ان حمارا سولا قال نعم عامم باجمع نار عظيمه فالتى فيها الاسلام فلم يفر عامم من
بلاده ففازهم المدينة فلما دخلت باب سجدة قال عمر هذا ما حكى الذي شتم الاسود الكذاب بحرقه ففاز
الدين فيها ولم يكن القوم ولا عسيرة ولا رداه ثم قام اليه واعترف وقال انت عبد الله بن كوكب
قال بلى فبكي عزمه قال الحمد لله الذي لم يمتني حتى ارى في امة محمد صلى الله عليه وسلم شيئا يارب العالمين
عليه السلام وروي عن عمر انه اعراضا ما زلنا من قبل فقال هذا رجل مصارع لولده وقد ظلم فليسوا
لوسار لا سمعكم ثم قال يا اعرابي من اين اقبلت فقال من اهل الجبل قال فما صنعت به قال اودعته
ودعوت قال وما ودعيتك قال بيني وبينك مذقة فيه قال فما سمعنا من نيتك فيه قال وما يدريك
يا اير المؤمنين فوالله ما نقوسبت بذلك واما حدثت بعنسي ثم السد منه باقيا ما يورد به غيره
فاجله مودة على صغره باقرة العين كنت لي ان في طول ليلى نعم وفي قصره ما تقع العيون حب ما دعت
في الحى منى الا علم انه شرب كما سا الجوك شارب لا بد منه على كبره ليشربها والانا مكلهم من مكان
في بدوه وفي قصره والحمد لله في حكمة كان ذا في قدره قدره على العباد ما يقدره في
في عمره قال فبكي عمر حتى بل لحية ثم قال صدقت يا اعرابي وقر ابن عباس قال تغش عن ذرات يوم تغشا
لمست ان نفسه حربت فقلت والله ما اجمع هذا منكم لانه قال نعم والله سمع شديدا ان هذا الامر لم
احد له موضعنا يعني الخلافة فذكرت لعليا وطلحة والزبير وعثمان وسعدا وعبد الرحمن بن عوف

فذكر في كل واحد منهم حارفاً وكان ما ذكر في عثمان أن خلفاً باقياً قالوا فاستعمله استعمل بني أمية
ويعمل بني أبي معيط على ما قالوا من أسد فقلت لعفاً أسد فقلت ذلك استعمله بني أمية فاستعمله
لو فقلت لعفاً أسد فقلت لعفاً أسد فقلت ذلك استعمله بني أمية فاستعمله بني أمية فاستعمله
يعمل له وجه فقلت بن معاوية الأندلسي إلى طوان النراق ليعبروا على صنوا جها فبغت سعد فقلت
في لسانه فابن عمر بن جهمي النراق فابن عمر على صنوا جها واصلوا فبغت سعد فقلت
بوتة بنت أبي أمية فقلت لعفاً أسد فقلت لعفاً أسد فقلت ذلك استعمله بني أمية فاستعمله بني أمية
أسد أكبر أسد أكبر فابن عمر بن جهمي النراق فابن عمر على صنوا جها واصلوا فبغت سعد فقلت
يا فقلت لعفاً أسد فقلت لعفاً أسد فقلت ذلك استعمله بني أمية فاستعمله بني أمية فاستعمله
فقال في علي الصلوة فقال طوان بن جهمي النراق فابن عمر على صنوا جها واصلوا فبغت سعد فقلت
قال أسد أكبر أسد أكبر أسد فقلت لعفاً أسد فقلت لعفاً أسد فقلت ذلك استعمله بني أمية فاستعمله بني أمية
فلما خرج من أدان فابن عمر بن جهمي النراق فابن عمر على صنوا جها واصلوا فبغت سعد فقلت
استمعوا صوتك فان له فقلت فان الوفود فقلت لعفاً أسد فقلت لعفاً أسد فقلت ذلك استعمله بني أمية فاستعمله بني أمية
أسد فقلت لعفاً أسد فقلت لعفاً أسد فقلت ذلك استعمله بني أمية فاستعمله بني أمية فاستعمله
أسد وبركانه فقالوا فقلت السلام ورحمة أسد وبركانه فقلت لعفاً أسد فقلت لعفاً أسد فقلت ذلك استعمله بني أمية فاستعمله بني أمية
العباد الصالح نيسي بن جهمي النراق فابن عمر على صنوا جها واصلوا فبغت سعد فقلت
وقولوا يا عمر سعد وقارب فقد في الأمر وامنوه بيده الفضل التي اجتمعكم بها يا عمر اذا ظهرت هذه
المصالح في امه محمد صلى الله عليه وسلم فابن عمر بن جهمي النراق فابن عمر على صنوا جها واصلوا فبغت سعد فقلت
الذين في السبهم وانتموا إلى غير مواليهم فلم يرحم كبيرهم صغيرهم ولم يوقر صغيرهم كبيرهم وترك المودود
فلم يودهم وترك المنكر فلم ينعذ وتعلم عالمهم العلم ليحلب الدنيا في الدارم وكان للطرقيط والاولاد
وطول الملمات وفضضوا المصالح ووزعوا المساجد واطهر الدارم ونبهوا السبا واستجوا
الهيوى وابعوا الدين بالدنيا وقطعت الارحام وبيع الحكم واكطوا الربوا هضار الغنى غرا وعزوا الربوا

[illegible]

[illegible]

ان راسيكي ابو عمر كان ربيعي بن امية بن خلف قد ادى ردا فخصها على امره فلهذا راسيكي
 عتبة ثم خرجت منه الى بلاد حمص انتقلت الى انا في نواد المحب فقال عمر فرمى ثم كفتم نوبت و
 كافر فقال راسيكي فقال عمر فخصي كذا صاحب يوسف قال اما راسيكي فقال عتبة فخصي
 الذي فيه تستغيثون ثم انه شرب جيرا فخر به عمر الدوناه الى جبير علي بارض الودع فقتل ابو عمر
 عوف بن كاهل النجدي انه راي في المنام كان الناس جميعا فادار منهم رجل من عمر فهو طعنهم فمات
 قال فقلت من هذا قالوا عمر فقلت لم قالوا لان فيه ثلث خصال لا الاكاف في ابد لونه لا يموت وانه عليه خلف
 في سبيهم شهد قال فاني اياكم فخصها علي فادار الى عمر فادار لبيرو قال فاني اياكم فخصها علي
 قال فلما بلغت عليه خلف فمات في عمر وكم في وقال امكت تقول غدا ابو بكر حي فلما كان بعد وولي عمر
 بالتم وولي علي البكر قال فاني فقال اقصي وياك فخصها فلما فلت انما كافت في ابد لونه لا يموت قال فاني
 في رجوان بجعلني ابد منهم فلما فلت عليه خلف قال فاني فخصها في ابد لونه لا يموت قال فاني
 شهيد شهد قال فاني في بال شهداء وانا به اظهركم فغزوه ولا غزوه ثم قال فاني اياكم فخصها
 فاني ابد بها ان سا ابو عمر فمات في النجدي قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الخرم مجلس فقال وزر لي
 العباد وزر ابو بكر فوزن ثم وزن عمر فوزن ثم وزن عثمان فقلت فخصها علي ما لك غم فاني بن سعيد بن
 السبب سمعوا يقولون صدق عمر بن الخطاب مني ما لي يا ابا طلح ثم كود كودته ثم طرحت عليه ابراره
 مدبريه الى السما فقال اللهم كبرت عني ومنعت عني وانتشرت رجعت فافضني اليك غير منعت ولا منعت
 ثم قدم الدنية في عقب في الحجة فاسبب اليك ثم قال بها الناس قد سببت لكم السنن وفرنتمكم لغير انفسكم
 على الواضحة الا ان تصلوا بالناس في حيا وسموا واضرب بعباد الله فاني لا افرق ثم قال اياكم فخصها علي
 ارحم ان يقول قائل انا لا نجد عين في كتاب ابي ابي فخصه رسول الله صلى الله عليه وسلم ورجعنا والحق في بيده
 ان يقول الناس زاد عمر بن الخطاب في كتابه لكتبها الشيخ ورجعنا اذ لم يرد ما رجوعا اليه فاما قد قرأنا
 قال يحيى بن سعيد فقال سبب في الحجة فاني في عمر بن الخطاب فخصه رسول الله صلى الله عليه وسلم فمات محمد بن علي
 طاعة ان عمر بن الخطاب فخصه في الحجة فذكر النبي صلى الله عليه وسلم وذكر ابو بكر قال فاني راسي كان في كاهل
 نزل

[illegible]

دم عليه بنی ان تبرع باليوم على انفسا وعلى القوم فاسد ورضيا فابطلوا طام قام من عند امرائه فقالوا
يا امير المؤمنين قد راينا ما فعلت بنا اليوم وعلى انا انما من قبل انفسا قبل من بنی لشكرك يا امير المؤمنين
من الفضل فقالوا انما هذا الوجه واسار لها الى قصر الروم فوجا الى الشام فانما بانتم بنی من عندكم
الا ايسر له تركها بالدمية فافترقت عنته بن سبيل فقدم بها على عمر فرجع بها من عبد الرحمن بن الحارث
بن سبيل وقال زوجوا السراية سرية ففعلوا ففسد امره منها عدد اكثير في الصلوة في اخرها سار عن طلق
بن سبيل قال كان الرجل يبيت عمر بن الخطاب فيكون له كذب فيقول لا حبس طلق ثم يحده بالحد يبيت فيقول لا حبس
ثم يقول لكلا حد شك بنی انما امرتي ان بسبب اخرج الصالحين الحسن قال ان كان احد جوف اكل
ان جوفه ان كذب فهو عمر بن الخطاب اخرج السبي في الدلائل عن ابى بن عبد الحمصي قال اخبر عمر بن اهل
العراق قد جئوا اليهم فخرج فصار فضلي فسلموا فلما سلم قال اللهم اسمهم قد لبسوا علي فالبس عليهم
وخل عليهم بالظلم النقي حكم فيهم حكم الالبانية لا يقبل من عسهم ولا يجاوز عن مسهم قال ابن ابي عمير واما
الحاج يومئذ واكتف فخذ فزاري به اهل كبران علامه سودا فقالوا نعم الذي يفتي كتابا انه غير حيا
ارضا وقال له كعب الصبار انما يفتي كتابا على باب البواب جنتهم مع الناس ان يعقوا فيها فادنا
لم يزلوا اخوان فيها الى يوم القيمة وكرت المحو بن كورس في عمى يدنيه اذ فصد عمر كرد كفتد امره بن
در خرابها فخذت بهد رفت واورا بافت بر فاك فخذت ودره زير سر نهاده بافت ففتد اينه ففتد
جهان از يفت كشتن اين بنز وديك من سخت آسان است شمسير كيشيد و شمسير بدلا عند و فصدوي كردند
وي فزاري به اذ و عمر بهدركت فصدادي كفت واهلام آورد و در شواهد النبوة فذ كورس كه عمر
بن الخطاب جسي سكي از بلا وعبده ورسنه كه بعد روزي در مدينه اواز بر داشت كه يا سبحاه يا سبحاه
در بحكمه ففتد كه ان كشت تا بان رفت كه ان جسي بن يدينه مراجعت ففقد و صاحب جسي ففتمها في ففتد
تو ففتد انك واد وعبده ففتد و امير المؤمنين عمر بن عبد الله عليه كفت اينها را كذا رطل انك و كذا
بر جزار آب ففتد اي چه ففتد كفت واد و امير المؤمنين كه من بوي شرف ففتد باقي رسيدم كه غور انرا
مفيد نسيم ما را انجا بكتيم و بر ابر بنه ما ففتد و در آفت نسيم بوا ففتد و دروي بر ايت كه در ففتد
كه و امير

[illegible]

مطالب قال عن الخطا بقصص الاعمال اذ ما افرسنا في ذلك النوع مما ينبغي ان يتحلى به وصدق النبي
 صلى الله عليه وسلم ابو طالب من بعد في البرقة عنه كتاب من الخطا لابي موسى الاشعري انه من غلبت
 كفاه بعد على ما ينبغي ان الناس ومنه من لم يبالوا بما علم الله تعالى فيه في ذلك من ان الله يزدني ما تحل في العباد
 عنه من الله قال في حديثه ان يغل في خوف الربا في نسخة اخرى الرأفة ابو طالب قال يعني بذلك ان
 كثير من الاعمال خشية وتوكل الربا وتوكل في فعل في الربا بغير كمالها من اجل الربا المرافعة سلم في حديث
 جابر بن عبد الله قال قال ابو هريرة عن النبي صلى الله عليه وسلم الا تستان ان تغيب الله كالمك نراه ما
 لم يكن نراه فانما يراك الهامة ابو طالب من امر اذ قال عليه السلام ان الذين قالوا ربنا الله ثم استغوا
 يقولون قد قالنا ان لم نرجعوا فممنه استفهام على امر الله في السوء والعلانية والعسر واليسر لم يخف في الله لو لم
 وفترة استفهاما وادبرهم ولم يرد عوار وفان العالاب الصبر ان احد ما اخفق في الامر بعد في المصائب
 الى ابي موسى الاشعري عليك الصبر واعلم ان الصبر من احد ما اخفق في الامر بعد في المصائب
 في افضل منه الصبر فاعلم ان الله تعالى واعلم ان الصبر ملك الايمان وكذلك ان الصبر افضل الجود والسخو
 بالصبر الغرالي كان عمر رضي الله عنه يقول نعم العلاء صلح بالصلوة للمصابرين يعني بالصلوة الصلوة
 والرحمة وبالصلوة الهدى اشار الى قوله تعالى ادلك عليهم صلاتهم لعلهم يذكروا واعلم ان الصبر
 انكر البكر روي عنه انه قال في الصبر فيه حكمة التي لم ينجح بعد في الدنيا الا الله اعطى من
 ما يشاء فقد كنت بهذا الكواكب يعني نجان ارجى ابل القحط وكان نفا عليهما نجي اذا علمت خبرني
 اذا فخرت في الصبر في الدنيا وليس ينحني ويهبط الله احد احدا منه ثم تمسك بالشيء مما ترضى تبقى بها
 يبقى الارز وبوزن المال والولد لم تغر منه من رجا خزانته وللملوك قد ادلتها فاعلموا ولا
 سليمان اذ يحجر الربا له وادركه فلما لم يجد في الدنيا ما يرضى من الدنيا كان في الدنيا
 البها فاذ فخذ حوض بها لك عود بلال كذب لا بد منه ورده لوما كما وردوا الغرالي قال
 انكيت بلاء الا كان الله تعالى على في اربع ثم اذ لم يكن في ديني وان لم يكن اعظم منها واذ لم يكن علم
 منها واذ لم يكن احرم الرضى منها واذ رجا التواب عليها الخوف من عذاب الله عز وجل ابو هريرة

[illegible]

کے

من حق اعطاني مرة الا قلت اعطاه اليه مني فقال النبي صلى الله عليه وسلم ثم قد فتور وتصور
فما جاك من هذا الا وانك تميز في الامايل فقهه وما فلا فتبه نفسك في الامارة اليه
روينا من طريق الخطيب قال قال النبي صلى الله عليه وسلم من جئت منه مدة ورفا فقل لا حجة في الدين عروضا اليك
عنه عارضا دخل الخطيبها في الاخوان عبد الصفيان فاسيد عند الكرم في العام بعد اسد عز وجل ثم بعد
نهاره روي في الحديث ثم في اسد عز وجل وليس في قلبه محالة لا وليا اسد عز وجل لا محادة لا عدو له
ذلك سببا الوطال عن عمر ان احدهم لم يستطع الاسلام ولم يوال في الدين ولم يوال في الدنيا فعدوا ذلك نقص
كبير الوطال عن عمر بن الخطاب قال اعطى عبد الله بن مسعود من صالح الوطال قال اذا راى احدكم
ودا حية فليتركها فكلما يصيب يترك ترك المتخوف على الاخوان الوطال انت برود في الدين والى عمر بن
الخطيب فغضب بها بل صاحب حال اسد على اسد عارضا سلم برادر اتم محمد المنبر يوم محمد خطيب الناس في حلة
منها والخطيب عند الوطال من منتهى احد وكان ذلك احسن ربي فقال لا اسموا الاسماء وعظ
الناس فقال سلمان فقال واسد لا نسج قال ما ذاك قال انك اعطينا ثوبا ثوبا ورجعت في حلة فقد
تفضلت علينا بالدينا فنبهتم قال عجلت يا يا عبد اسد رحلت التي كانت فقلت لعلي فاستحسرت
يرد اسد بن عمر فليست مع بردي فقال سلمان الا ان نسج سمعتم ففجوة من اخوانه الوطال
روى ان عمر خطيب الناس فقال انت اسد عبد اعلم في عيا الا اخبرني به فقام شاب فقال عليك عيان انما فقال
ولما رحلت اسد قال تزيل بين بردي ونج بين الامام قال ما ذيل بين بردي وما بين ادين
صلى الله عليه وسلم فقول قول الراعي وان شدة البوع ثم عمر بال الذي لعبت اليه الوموي وكان العن
الف منهم وتفضلت منه فضلة فاقفوا عليه في بعضهما فقام خطيبا محمد اسد واسى عليه فقال
فاربها الناس قد بعيت لكم فضلة بعد حقوق الناس فاقولون فيها فقام مصحف بن مردان وهو ظالم
مناب فقال يا امير المؤمنين ما بنا ورانا في عالم ينزل اسد فيه فراكوا ما انزل الله بال القرآن ووضع
مواضعه فقص في مواضع التي وضع اسد فيها فقال اسد فمت انت مني دار امك السهروردي قال عمر
في مجلس من المهاجرين والاضار اراهم لو ترضخت في بعض الامور فذا كنتم فاعلمين فكسا فقال

[illegible]

[illegible]

سماء عمر بن الخطاب عليه السلام فبعد اذ دخل حماره برنجان فخر من به عمر فقال يا بل باخرون انك
 فقال عثمان يا امير المؤمنين من تحت النخلة ان لو كانت ثم اقيمت فقال عمر للوفاء بها
 لم سمعوا رسول الله صلى الله عليه وسلم انما جاءكم الحق فليقتلوا بكرهه ومن يجرى الى اذني لا يجر
 من الخطاب للخطبة قال ادعوا الى طاعة الله والى طاعة رسوله والى طاعة ائمة المسلمين من بعدي فقام على منبر
 الامة وادعاه فقال يا علي بن ابي طالب انك تعلم ان الله قد جعل فيكم من اهل بيته من اولادك فاني قد جعلت
 في الامم من اولادك فاني قد جعلت في الامم من اولادك فاني قد جعلت في الامم من اولادك فاني قد جعلت في الامم من اولادك
 رسول الله صلى الله عليه وسلم منكم ومنكم منكم فاني قد جعلت في الامم من اولادك فاني قد جعلت في الامم من اولادك
 رفات الناس قالوا يا امير المؤمنين صل بنا انما نرى فينا من الرضا فليعلموا انهم من الرضا فليعلموا انهم من الرضا
 اس من فافهم احمد بن حنبل عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان
 وزاده عمر في خطبة عليه السلام قال يا اهل البيت صلوا على ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان
 باسم الله صل على ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان
 علي فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم فبنا وروينا عن اخواننا من اهل بيته علي بن ابي طالب
 جمع حتى دخل على فاطمة فقال يا بنت رسول الله ما لي اجد فيك من اهل بيته علي بن ابي طالب
 وايم الله ما اذكر يا بنتي ان اصبح يوما والنور عندك ان امرهم ان يحرق عليهم البيت قال فلما فرغ عمر جازعاً فقال
 اهل بيته انهم قد جازعوا فاذنوا فاذنوا فاذنوا فاذنوا فاذنوا فاذنوا فاذنوا فاذنوا فاذنوا فاذنوا فاذنوا فاذنوا
 راضين فرائكم وانه ترجعوا اليه فانه رجعوا اليه فانه رجعوا اليه فانه رجعوا اليه فانه رجعوا اليه فانه رجعوا اليه
 معلى عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان
 فقال طلحة بن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان
 هذا الثوب فقال ان طلحة بن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان
 من هذه الثياب البصقة احمد بن حنبل عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان
 مالى السك فدرست في ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان عن ابي عبد الله بن سفيان

ثم قال صلى الله عليه وسلم لا افعل ذلك في سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول اني لا املك
تقويها على من في البيت الا وجد رعيها بعد ما يحسن بغيره . . . وكانت له اربع ايتية
علم رسول الله صلى الله عليه وسلم عنها ولم يخبرني بها فذلك الذي دخلني حاله من حاله صلى الله عليه وسلم
الحمد لله قال في السيرة النجاشية قال صلى الله عليه وسلم قال صلى الله عليه وسلم قال صلى الله عليه وسلم
في رواية عن الخطاب انهم على ظهره فاصبحوا عليه فقال ابو عبيدة احرار الله فدا الله ما لم ينكر
بابا عبيدة نعم فخرته الله راى الله ارايت لو كانت لك ايتية فخطبت وادبال عدوان احكام
تخصيه والافرى عبيدة السيل رعيته فخصيه رعيته بقدر الله وان رعيته باليد رعيته بقدر الله
الا كسب ابو عبيدة بن الجراح الا عمر يذكره جوهانه الروم وما يوفى من امرهم فكتب اليه عمر انا بعد فانيما
في امرهم خبرت من من منزل شدة بجوار الله بعد فرياد الله من غلبه سرين وان الله تعالى يقول في كتابه يا
ايها الذين امنوا اذعوا وصابروا وادعوا الى الله بالحكمة فالحق المحسب الطريفة عروة بن ربيع بن
قال كتب عمر بن الخطاب الى ابو عبيدة بن الجراح كتابا يخبره على الناس بالجابية لتأيد فانه لا يقع امر الله
في الناس الا بضعف العدة بعد الغزوة ولا يطلع الناس منه على عورة ولا يجنس في الزنا عورة ولا يخالص
الله لونه لايم والسلام في رواية ولا يخاف في الحق عافا ربة محال ولا يحسن في الحق على مرة سرج
العدة اي سكتها واستغفرت في السكك والضعف الرجل يحكم العقل وكفى بذلك عروفا في
الله وحده الا يابى العزة الا على المحسب الطريفة كسب عمر بن الخطاب الى ابو عبيدة بن الجراح كتابا يخبره
كتب اليك كتابا لم اكن حفيضا فيه جمل الزم فمضى الى بسم الله فيك وخطا بفضل فمضى الى بسم الله
الفضل فمضى الى بسم الله العادل والامان العادل ثم اذن للضعيف حتى يسطر السار ويخبر في قلبه
وتعاهد الغزوة فانه اذا طال استمر كرامته وافرت الى الا واما الذي اطلع حوضه لم يزل به راما وامر
على الصالح الم بينين لكل الغضا والسلام عليك انه بك عن عبيد الله بن عبد الله بن عمر بن عبد الرحمن بن عمر
جارية له كان يقع عليها قبل ان يستبرئها فظهر بها حل عند الذي استبرأ فقام الى عمر فقال عمر كنت تقع
عليها قال نعم قال فبعها فبذل ان تهر بها قال نعم قال فاكنت لذلك فخلق فداها العاقبة فظهر وانما قوله

[illegible]

اعلم انك انما تخرج كتابي حتى تحل سبيلها فاني اوافق ان يفتدي بك المسلمون فخير وانما الالف الفدية لما
 ذكرني ذلك فقلت نعم المسلمون ابو بكر بن سعيد بن ابي بردة فاكره - رالي ابو موسى اما بعد فان
 الرواية من حديث جبرية وان اشقى الرواية وهذا من سبقت به روية واما انك ان تخرج خيرة كتاب
 فتبكره فملكك عندك مثل البنية طرقت الى حفرة من الدارين فتركت فيها خبثا في ذلك العنق واما ما احتجها
 في سنة ١٢٨٥ م عليك ابو بكر بن هفيان قال كتب علي ابو موسى الاسدي انك لا تخرج الا الفدية بشي
 افضل من الرواية في الدنيا انما رقتني انما رقتني انما رقتني انما رقتني انما رقتني انما رقتني انما رقتني
 من هذه المحنة وسنة متبعة فانهم اذا اذني اليك محبة واعتقد الحق واوضح فانه لا ينبغي سخطا على الانفا
 اس من ان يرضى ويحبك ويحبك ويحبك لا يبارك الضيف من ذلك ولا ينبغي ان يرضى في محبة
 الدنيا عنه ادعى واليه على من اكره والصالح جانبا بين المسلمين الا على اهل ملنا او حرم ما لا يملك
 فضا افضية بالامر من ادعيت فيه نفسك ليست نية لتركك ان تخرج الحق وان الحق نعم واما ما احتج
 خيرة النما في الساطل الغنم الغنم فيما ينبغي في صدرك لا يعلو في الكثرة في السنة واعرف انما
 والاسباه ثم من الامور عند ذلك فاعز الى ما جبا الى الله عز وجل واشبهها بالحق مما ترضى والجل
 ادعى بينة ادا يمتني اليه فان احضر بينة اقدت له محبة والا وجهت لفضله فان ذلك اهل
 للموا والبلغ في العدد والمسلمون عدل بعضهم على بعض لا محلو وان في هذا تجريان في شهادة رفسا او
 طبيا في ولا او راسة ان احد على منكم السريرة ودرا حكم بالبيات واما انك اهل الحق والحق
 وان اذى بالناس والتكرار لخصوم مواطر الى التي يوجب الله بها الاجر ويحسن بها العفو فانه
 من تصلي بينة فيما بينه وبين استحقاقه ولو على من يملكه الله ما بينه وبين الناس ومنه تزين للناس ما يحل
 الله تعالى منه غير ذلك سنية الله فانه يملكه الله عز وجل وعاجل من ذوقه من رحمة والسلام
 وروي انه كتب الى ابو موسى الاسدي انما بعد فان الناس في قوة عن سلطانهم فاعوذ بالله ان ركني
 واما انك عما مجبور وضعا بين محموله وهو امر متبعة وديا موفرة اقم الحدود واعلن للظلم ولو
 ساعد من جهاز واد اعرض لمران احدا به والآخر ندينه بدلا عما لاخرة فان انما

عني والله وشتي ولكن من هذا ما هو على قدر دافعي الفساق واجعلهم يدادوا ورجلوا ورجلوا
لاستبصارها على ما يرى بالاطلاق فاما كتابي فاستبان فاضرم بالسيف حتى يغيبوا
ام الله ورجلوا على ما يرى بالاطلاق فاما كتابي فاستبان فاضرم بالسيف حتى يغيبوا
ابن دينا على ما يرى بالاطلاق فاما كتابي فاستبان فاضرم بالسيف حتى يغيبوا
والصوت على ما يرى بالاطلاق فاما كتابي فاستبان فاضرم بالسيف حتى يغيبوا
يفتحك فلما استبصر منهم فراء الله قد جعلك انظلم على عقد بلغني انه فساك ولا بل بليك شفي
لما كان في ملكك من كبرك في ملكك فليكنها وليك يا عبد الله بن مسهر ان تكون بمنزلة السيرة في
سيرة الله ان تصب فلم يكن لها من الله من واما طهارة الحسن بن علي واهل ان للعامل بعد الى الله
فانح الى الله ان تصب فلم يكن لها من الله من واما طهارة الحسن بن علي واهل ان للعامل بعد الى الله
قال كتب من الخطاب الى النبي لما بعد فانه - في لامل ان لا يوفقوا مثل اليوم لحدنا ثم اذا
انا ضلتم ذلك فليكن عليكم الا لامل لم يفرق اسما تا قدون فاضعهم فاذا جرحتم بين امرين احدهما
للذين والافرة الاخرة باختيار والمخر الاخرة على امر الله ما كان الله بنا لفتح وان الاخرة شقي كونا
من الله على واهل في تحليد كما ياب فانه باب العلم ورب العلمون فليكن ابو موسى الاخي اخرا نيا
فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم
لما الله ما يفتهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم
انا سلام ولا ان فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم
فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم فليكن في غيرهم
واذن حتى تنبسط لسانه ويخبر في قلبه ونقده الغريب فانه اذا طال حبسه ان اذنه وشفق قلبه وشكره
وكتب الى سحره في الجود فاصح يا بعد سعد بن ابي لهبه الله اذا اوب عبد اجبة الى خلقه فاعبر من تركك
الله فليكن لك من الناس واعلم ان ما لك عند الله من الله عندك ورسا له الله فليكن الله اعلم فقال
قد شقينا ان كما لا تعلم او اسما ثم ارسل احدكم غاليا يعلم فليكن لا ادري ودفع على امر الله فليكن

لو لا ما دخلت فيه من الاسلام لالفت معصلا بركة ميرك عزرا وسواك كثره كان السيف فاكتم
علي قال اخلا محمد بن جبل عن ابن عباس ذكر لورس الخطاب ان سمرة بن جندب قال قال الله عز وجل
ان علي بن ابي طالب هو الذي ياتيكم من الله بكتاب من الله فليكن منكم من ياتيكم من الله بكتاب من الله
قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب
الوليد وعياض واليسع بن عمار قال قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب
فكتبنا اليه انه قد جاءنا من الله بكتاب من الله فليكن منكم من ياتيكم من الله بكتاب من الله
يوافقوا واحضر الله عز وجل فاستغفره فان محمد بن ابي طالب عليه السلام قد غفرهم بدر في اقل من عشرين
الايام كتب اليه انما نكروا ولا نراكم في قال قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب
به الى صفين فاكل الطعام فقال عمر بن الخطاب اذا علي بن ابي طالب قد غفرهم فليكن منكم من ياتيكم من الله بكتاب من الله
عنه فليكن منكم من ياتيكم من الله بكتاب من الله فليكن منكم من ياتيكم من الله بكتاب من الله
اليه صفين فاكل الطعام فقال عمر بن الخطاب اذا علي بن ابي طالب قد غفرهم فليكن منكم من ياتيكم من الله بكتاب من الله
عمر اذ دخل الشام من ابي موسى بن جابر قال قال عمر بن الخطاب اذا علي بن ابي طالب قد غفرهم فليكن منكم من ياتيكم من الله بكتاب من الله
انت صاحب الموكل العظيم قال نعم يا امير المؤمنين قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب
بما كتب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب
هذه السلطان يا امير المؤمنين قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب
الا شتر كنتي في مكة او في غيرها قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب قال سمرة بن جندب
قال فمرني يا امير المؤمنين قال لا امرك الا انك فقال عمر بن الخطاب يا امير المؤمنين يا امير المؤمنين
ففيه قال طس معادده وموارده فسمي اسماء المحب الطبري عن ابي عوانة قال كتب عمر بن الخطاب
الي عبد الله بن عمر بن الخطاب فانه من اتقى الله وفاء ومن اتقى الله فاء ومن اتقى الله فاء
ولكن الشوقى على ملكك فاء فليكن منكم من ياتيكم من الله بكتاب من الله
ان قال فليكن منكم من ياتيكم من الله بكتاب من الله فليكن منكم من ياتيكم من الله بكتاب من الله

[illegible]

أما فخرنا إلى السام فقال إنه بعينه قدم عليه فقال فعل في حال ذكر الشيطان قال له قال إنه فارن الكبار
صوفي في الزم فقال إذا كنت الخرم قال في فكتب إليه بعد خروجه بسببهم أنه الرجل الرقيم تنزل به من الله الخرم
وأما الذي قال في الشبابة ثم فاجتهدت فكتب في ذلك خلافاً للكاتب كذا وقال صدقته بعد دفعه عمر صاحب
ويعود الفصل السابع في بيان أسئلة الصوفية المستأجرة من النبي صلى الله عليه وسلم في يومنا
المؤيد عمر الخطاب رضي الله عنه ولقد ذكرتها أسئلة أهل العراق فأنهم أكثر المسلمين فيها السبل الصوفية
والقدم بها منته لا جهة استحضاراً في أن الناس في زمن الصحابة والتابعين إنما عجم لم يكن ارتباط الناس
بغيرهم بآبائهم ولا بالأولاد ولا بالقرابة وكانوا يفتقرون على شيخ واحد ولا سبيل في واحدة بر
سبل الصوفية كثيرة ويطلب السبل المستعدة فلا سبيل سبيلهم ترقى إلى واحد بعينه من الصوفية
أما فخرنا إلى السام فقال إنه بعينه قدم عليه فقال فعل في حال ذكر الشيطان قال له قال إنه فارن الكبار
صوفي في الزم فقال إذا كنت الخرم قال في فكتب إليه بعد خروجه بسببهم أنه الرجل الرقيم تنزل به من الله الخرم
وأما الذي قال في الشبابة ثم فاجتهدت فكتب في ذلك خلافاً للكاتب كذا وقال صدقته بعد دفعه عمر صاحب
ويعود الفصل السابع في بيان أسئلة الصوفية المستأجرة من النبي صلى الله عليه وسلم في يومنا
المؤيد عمر الخطاب رضي الله عنه ولقد ذكرتها أسئلة أهل العراق فأنهم أكثر المسلمين فيها السبل الصوفية
والقدم بها منته لا جهة استحضاراً في أن الناس في زمن الصحابة والتابعين إنما عجم لم يكن ارتباط الناس
بغيرهم بآبائهم ولا بالأولاد ولا بالقرابة وكانوا يفتقرون على شيخ واحد ولا سبيل في واحدة بر
سبل الصوفية كثيرة ويطلب السبل المستعدة فلا سبيل سبيلهم ترقى إلى واحد بعينه من الصوفية
أما فخرنا إلى السام فقال إنه بعينه قدم عليه فقال فعل في حال ذكر الشيطان قال له قال إنه فارن الكبار
صوفي في الزم فقال إذا كنت الخرم قال في فكتب إليه بعد خروجه بسببهم أنه الرجل الرقيم تنزل به من الله الخرم
وأما الذي قال في الشبابة ثم فاجتهدت فكتب في ذلك خلافاً للكاتب كذا وقال صدقته بعد دفعه عمر صاحب
ويعود الفصل السابع في بيان أسئلة الصوفية المستأجرة من النبي صلى الله عليه وسلم في يومنا
المؤيد عمر الخطاب رضي الله عنه ولقد ذكرتها أسئلة أهل العراق فأنهم أكثر المسلمين فيها السبل الصوفية
والقدم بها منته لا جهة استحضاراً في أن الناس في زمن الصحابة والتابعين إنما عجم لم يكن ارتباط الناس
بغيرهم بآبائهم ولا بالأولاد ولا بالقرابة وكانوا يفتقرون على شيخ واحد ولا سبيل في واحدة بر
سبل الصوفية كثيرة ويطلب السبل المستعدة فلا سبيل سبيلهم ترقى إلى واحد بعينه من الصوفية

[illegible]

[illegible]

این الی

[illegible]

[illegible]

[illegible]

على غيرهم فان في ذلك ما يدين له عليك في حلاله ونكته من غير في عاقبة امره وادعيك ان تترك
امر الله في حدوده والزمه في محاسبه على قربة الياس ومنعهم واما فذلك الدافعة والرحمة في احد من ق
سنتك من كل حيرة واجعل الناس منك سوادا ثباتا على من وجب الحق لا ما فذلك من الله ومنه لا بد ان لا تترك
والحماية منها ولك الله ما انا الله على المسلمين في حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك كما
في منكر من سائر الله بها وانت الى العزة في حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك
من سوادا وان كان الله عليك في حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله
ظلم الله الله واعلم اني قد اوصيتك وفضلتك وفضلتك في كل ما في يدك وادبر الامر وادعيك
الما كنت والما في نفسي فان قلت بالذي في ذلك وان كنت في الذي امرت ان لا تترك في حوزة فظلم وعظم
واما وان لم تقبل ذلك ولم تترك في حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله
انما ما وكبرك في حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله
يكبر في حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله
الحق انما الله في حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله
وقرب عالمهم لا غيرهم فيه حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله
يكرم في البعوت فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله
ضعيفهم فذلك من الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله
الى ابي عبد الله بن الجراح اما بعد فانه لا يقيم امر الله في الناس الا في حوزة فظلم وعظم فذلك من الله
منه على عونه ولا يحق في الحق على حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله
فان كنت اليك كما انا في حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله
الحضمان فذلك من الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله
الغريب فانه اذا مال السب في حوزة فظلم وعظم فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله
الصالح فانه يبين لك الغضا والسلام عليك فذلك من الله ومنه الله عليك فذلك من الله عليك فذلك من الله

[illegible]

عن زر قال اني اريد ان اكون النكاح يعني فلما سمعت من زواجك ما سمعت سمعت حال النكاح
 والحق بها على ارجائها استسرى وبها النار فيكون فليج بها عن الحرام والحق في انها خالدة
 اذا وضعت من منزلي يكون حافظا بالي والماث انها ضارة لسيماي والراي بها لست اوعى
 فاستسرى بها جازة وطبا في غاي النكاح ان لي من ذلك ما يجاهد عنها الغوالي بعد من غير حال
 استسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 لا نكاح كنت ربيعة في السفر الذي استسرى به على مطام الاطلاق قال لا قال فطام بالديار فاطم
 الذي يستسرى به على جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 فانا هم قال فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 اقدر فانا في غوت ام حين اعلى فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 ذو جني الطالين فانا في غوت ام حين اعلى فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 من طام فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 سر كانت الخيرة في بيده مع ام ابيك فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 السلم سر اوانت خذ لها في الخير محمدا وعليت فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 عند البلاء ولا تنها ومن بالحق فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 الامين فان الامين في الهار لا يملك شي ولا يصح الفاجر فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 استسرى في امر اهل التقوى وكفى بك عيا بالهيب وذك من اهلك ما يخفى عليك من نفسك وان تروي
 عليك ناتي منك وقال لا يضره لك الحق في عليك فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 ندعوه باجابه سمانا ليه وان توسر في الجلب وقال حسب اليكون الرجل في ايا كاصي واذا نحن
 له كان رجلا بيا عمر رضي الله عنه فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل
 نكاح ايها فداوه عوفي فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل فاستسرى بها جازة فانا وطل

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بمنه قول طرفه غلوا ثلاث بين من حيث الحق وهو كالم اجل منى فام عودي فمنهم سبعون
بديته كيت منى ما جعل بالابن زيد وكري اذا نادى الصاف مجنبا كسيد الخضدا في البنية المتورد
و اعقير يوم الدجى والدجى محبت مبعثت تحت الطرف الممد فقال والاولا ثلث من عشرين
الغنى وهو كالم اجل منى فام عودي اجاب في سبيل الله انا اصنع وجي في الزراب سد انا ابي
نوما يطعون طيب القول كما يلقط الثمر وروى عبد الله بن مبردة قال كان عمر بن الخطاب يات في
الغنى فيقول ادع لي فانك لم تدين بعد وروى عمر بن الخطاب عن كثر النساء انه كان ينادى في امور المسلمين
حتى المرأة قال عمر بن الخطاب يات في الدار من اهل بيته انا ام لك فان كنت لك فخذ و
في امر عظيم فقال له فلان امر المؤمنين ان يبيتوا افرقا وانك انما امر على خبر قال كيف قلت قال ان طليقة
لا يات الا حيا ولا خضعا الا في حق ولا تبت كذا عند ذلك في الملك صفة الناس و ياخذ ما نالها فيعطيه فها
فك عمر بن الخطاب ان يكون في امره في الحسن قال كان الرجل لا يزال ياخذ من الخبيث مما ياخذون
منه فيه يعطيه على يده فاذا فيها شيئا فقال ان الملك من الكذب انقطع في امره حتى قال
ما راك فهو صبيته وقت امره على عمر بن الخطاب فقال يا ابا الخطاب جرت البنية اكس نياقي
وامنيته انفسهم لا تفعلة فقال ان لم اعمل يكون ماذا قال اذا ابصرت لامنيته فقال اذا
يكون ماذا قال تكون علة في النساء يوم تكون لا عطيات حبة والوافد بعته ان اني ما رواه
في عمر ثم قال خلا ما اعطى نصبي هذا ذلك اليوم لا نسوة والعدا ما الملك باع غير وسمي عمر بن الخطاب
صوت بكاء في بيت فدخل وبه الدرة قال طليم ضربا حتى بلغ الناحية ففر بها حتى خط حماره ثم قال
خلا ما ضرب الناحية ويكضضها فاشها ناحية لا امرت لها انها لا تبكي فتجزم انها تهرق دموعها
اخذوا بهم انها تودى امواكم في قوسهم واحياكم في دوسهم انها تنهى عن العبد وقد امر الله واما للملوك
وقد بنى الله عنه ومنه كلامه في الخبر في شيء ثلاث مرات فلم يعجبني فليجوا منه الي غيره قال عمران الانجاش
في المعينة اخوف عندي عليكم من العدا ان لم يتقوا الغنى ولا يقل من الاصل شيئا وكان يقول
ادبوا الخيل وانتم ملوكوا فخذوا في السهم ولا يجادكم الخيل زير ولا تفقدوا على ما يهتد عليها الخيل

عليها الصليب واياكم واقطع العجم والكل للمؤمن ان يدخل الحمام الا مؤثرا ولا امره ان يدخل الحمام الا
شتم واذا دخلت المرأة حماما في غير بيت زوجها فقد تنكح ليسر بينهما وبين الرجل وكان كراهة
ينزل الرجل نزي النساء من بيت لا يزيل الرجل كتمها من بيتا وان يخفي طينة من ربه كما تخفي المرأة سمها من بيتها
يجوز من يمشي الى ابل فقال مشوا سا بكم ثم جاء الى دار ابل الصدقة بعثها فسمع صوته مرة اخرى فقال من
هو السارق الم امركم ان تمشوه فاه اقد استبناه فارسل اليه عمر واذا مودع ابل موطئا فقال لك
سألا ما انت يا غرستري لا بلك فاذا طرقت الطرابضة بين يدي ابل ونظر الى ثياب في كمينه فاستخفا
فقال يا هذا ارفع يداك فان الشيوخ لا يزد على في العلم فبسطه اظهر فطوقه عا فوق في قلبه فاما اظهرها
ومن كلامه اجكم ايا ما لم تترك احسكم اسما فاذا بانباكم فاحكم اياها احسكم احدا فاذا ابلواكم فاحكم
ايا اعظم المانة واصدقكم حديثا وكان يقول لا تنظروا الى مملوءة امرؤا وصياحه ولكن انظروا الى الهك
وصدقه ومن كلامه ان العبد اذا فوض نفسه الى الله تعالى لم ينجس نفسه بغيره ولا ينجس غيره ولا ينجس
الاسم عليه من عند غيره ومن كلامه لا يرضى وقال احدا من اساك الله فيه في نفسه عظم وفي اعدائنا
حقير حتى يكون عندكم الحقير الخنزير وقال لان لا تعلم العلم ثلاث ولا تترك ثلاث لا تتعلموا ما يرى
يباين ولا تترك ما يرضى ولا تترك ما يطلب ولا تملأه فيه ولا رها بالهل بالاسنة وقال ثعلوب اساكم
افعلوا الرعاكم وقال لي لا اخاف عليكم احد الرعاين مؤمنين فربن ايمانه وكافرا قد تبين كفره ولكن اوفات
عليكم منافعا يتجروا بالايان ويجعل غيره ومن كلامه ان الرجل في كثرة الزمان في حلق المظلم فصاة اسره
والنيرة الجور قال في النساء استحيوا عليهن بالجرى فان امهين اذا كبرت ثيابها وحسنت زينتها ابها
الخروج ومن كلامه ان النبي صلى الله عليه وسلم اذا غاب الشيطان من اللب والسمحة عزائز تكون في الرجال عا بالكل
عنه لا جوف ولا جوار بهن امره ان كرم الرجل دينه وحسب الرجل طهه وان كان فاريا او بنطبا وان كان
العربيت فانها تزد في العكس وتزد في المروة وقال يا ميسكم اذا سائتم السفينة عرق اعراض الناس ان
نعموا عليه قالوا خاف لانه قال نكلك اني ان لا تكونوا تسهدا داي رجلا عظيم البطن فقال يا هذا
فقال كره من اسد قال بل عذرا بسا به وقال اذا رزقت مودة من احبك فثبت بها ما استطعت فقا

لقوم بمصداق الزرع ان اسد مجرا اطلالت ابيكم عنده لعمركم فلاتخذوا فيه وقار ما ظهرت قضاة
على هذا الارض صلتها فاستعادوا له ادم كان اقوام من قبح احدث له فاحرا وقال اياكم واللعن فانه الراجح
وقال خبيثه في غير ذلك رجل حسب انفسه فيج السان وانه تكون في الرجل سنة اعدا من حسنة فله
في هذا في فتية الطائفة فتوق فترات لهات وكان حسب المرامنة التي ان يوزع على حسبه في سبيل
ويجس الناس بابا الى ملك ويطعمهم باسم لا يخفى عليه نفقة وقال صبروا من الناس بوجاهة الطن وقال في غلب
لا يجحدكم من الرجل طمطنت ولكن من ادعى له ذنوبه وكنت عا قس من الناس فيها رجل فقال اراهم في مهاب
طفا السور وقال ان لونه بالجل ان سحر به الطعام قبل صجابه وانتمى رجل على آخر عند عمر من الله
فقال انما كنت ظالم لا فقال الصبح في السفر قال لا قال فانت اذا العايل قال تعلم وقال ان اموت
بهين شئت على سفر استيقه الارض ابعثني من فضل الله كفايت حيا حسبي من ان اموت غائبا وكما
عمر من اموت فاعاد الله مودد السور اذا قيل انما بعد العامري فقال له رجل ان اسير سيرة منتمها
هو ومنه حور ومعها الجار ودخلنا في منه حلق بالدره فقال يا له وكما ان المرفق قال وكما انتم
سمعتها قال ومعها لانه قال ثبت ان قاطع القوم في ملكك من هذا امر فاميت الله على طي ملكك
وقال من اصحابه يصل الى المطلب فيصير حورا من عده وقار اخذوا فاحاف ان يقول المرء بر اير
قال يا عالم فهو جال ومنه قال ان في الحبية فهو في النار وخرج للشيخ فخرج غدا اركب فقبل بالمرء المومنين انتهى
من الغدا وسوهم فقال فيمن قاله الغدا اركب قال فيمن الغدا سبي ويحكم اربعه عشرة وينبى ليله
لا بعدى وعشرين ويكل عقد لثمان وعشرين وجلسه جلا كما لا ربه وكتب لها بعبود وهو بالبعثرة
بلغني انك تاذن للناس لم الحيرة فانما جاك كتابي هذا فاذن لاهل الشرف واهل الفقر والفقير والفقير
فانما اخذوا انما السهم فاذن للامة دلائل من على النعيم احد فذا رك عليك الاعمال فذبح ايكس من اجل انتم
فان للناس بها منبت وديا مومنة وصفاين محمدين وبارك فيكم في الروا وفيها البشارة كان حرم
للارصاد والخطبة ومن البت حيانا وشغلنا امواحه عا دمره الى الندامة والخرة انما لا يجر
في الناس الا خضعت العدة بعد العدة لا يبين شاعة ولا يطلع ان من من على عورة ولا يطلع في الله

والله

[illegible]

فقال اخذوا الاماكن انا انما انا بغيرهم بجانهم عرضت له صلوة في المسجد فقبلوا واما صلوة فليمنوا واني
رجلتهم السليبي الي غير ذلك انا انا فاما الدان اصبنا كما يافيه علم من علومهم فليس كلام محمد فاما لانه
فجعلهم سبهم ثم قرأ من قصص ملكك من القصص ويقول اقصي احسن من كتاب الله اما بكت كما جعلكم
لا نسلم اقبلوا على كتب علمهم واما قنهم وكرهوا التوراة والاكتل حتى دسروا وذبوا منها ما علم
وعلما حالهم حتى اردت فقال ان عبيدا التميمي لقياه بالامير المؤمنين فقبلوا ما علمهم فليس
من الطوائف فقال اللهم اكني من فيها ثم يوبا بالاسم الذي الناس اذ جاره الصبي وعليه ثياب دعاء
فقدم فاكل حتى اذا خرج قال بالامير المؤمنين ما معنى قوله والذاريات ذروا فاما حالات ذروا فاما
انت هو فقام اليه فمر من ذراعيه فلم يزل عليه حتى سقطت طامته فاذلا صغيرا ان فقال فلك
نفس عمره يد له ووجدتك مخلوقا لغرت راسك ثم لم يزل في بيتهم كان يخرجه عليهم فليس
انه فاذا يرى اخرجه فخرجه مائة اخرى ثم حمله على قتب وسيره الي البصرة وكتب اليه الي موثي فليس
يكه على الناس ما لست وان يقوم في الناس فخطبائهم يقول ان عبيدا التميمي اسم فاطمة ثم يزل
فوره وعند الناس حتى يك و قد كان من قبل سيد فمما قال عمر بن الخطاب ان اصحاب الرابي اعدوا
اعينهم الاطاريق فخطبوا فافوا بالاسم ففعلوا فافوا لانهم ان ففعلوا ولا ينفذون
ولا ينفذون انه فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل
على وجه الطريق فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل
حتى اذا كان راس الحول او قريبا منه فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل
بدم القتل ان راسه فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل
منك فاذا وجدت امرأة فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل
للزوجة ان سبني فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل
واما معك فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل
شيخ من الافاضل من اصحاب علي بن ابي طالب فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل فافعل

الى منزلهما فوجد اربابا مسكنا على الباب فقال له ما الذي فعلتم من حال ابنتك قال اعزتها ابناس كجوا سده فتد
 اسدوا من بين عداوتها وصياها والقيام بدورها فقال عمر اني اسبب الي ادخل اليها فادري ما رغبة
 في منير من قبل الشيخ ثم خرج فقال دخل الى امير المؤمنين فحدثه و امر ان يخرج كل من في الدار الا ابائهم و ساهبا
 عنه الصبي فخلج فقال تصدقني ثم انفض السيف فالت على سلك بالامر المؤمنين فواسد اسدوا
 عمر ما كانت تدخل على فاختارها اما وكانت تقوم في امرى ما تقوم به الوالدات و اما ما عرفت البنت
 كانت كذلك صبا ثم قالت انه خرج في سفر فبست اخوت عليها الصبي الغيرة و اما الله انهم اكل
 حتى ارجع منه سري ثم عدت الى ابائهم و امر و نهبط و رزق كل من في المرأة و انشئ به و لا شك انه كان
 فخان برؤى منى منى المرأة فاعتقلني يوما و اما ابنته فاستمرت به حتى هلاقي و ما لى مذوت بدى كفى
 كانت عندى فضلة ثم امرت به فالتى حبت رابت و اكلت منه على يد الصبي فلا و ضعت الغيرة في موضع
 ابيه و اسد فغير على ما اكلت فقال عمر منى اسدته صدقت بذكر اسد فبك ثم اوعدا و و حطه فخرج
 و روى السمعيل بن خالد قال قيل لعمام ان لا يكون مثل عمر قال لا استطع ان لا يكون مكانه ان الكلمة ذكرت
 عاليه عمر فالت كان اخو ذى الشيخ و حده قد اعد الامور و رزقها حيا و اسد بن سلام عبدك الصبا
 الناس على عمر فقال ان كنتم سيقتمون بالصلوة فلا تسبقوني بالنساء اعدت ثم قال نعم اخوانه اهلهم كملت
 ما عمر جواد بالحق بخيلا بالباطل رضى حين الرضا و سخط على سخط لم يكن و اما ولا صديا بالظن
 عصف الطرف و ذكر ابو جعفر الطبري في تاريخه بعض خطبة عمر فتنها خطبة فطلبه ابا حنبل
 الخلفاء و روى عبد الله و النسا عليه و على سوله ايها الناس اني وليت عليكم و لو لا رعاي ان يكون
 خيركم و اتوكم عليكم و انتمكم استغنى ابا يونس ميم اموكم بالوليت ذلك كنتم و لكنى عمر فتنها
 الخطا و خوفه الحساب ياخذ حقوقكم كيف اقل و و ضعتها اين اصعبا و اسير فكم كيف اسير
 فربى السعنان فاعلم لم يفتح بين عقود و لا حيلة ان لم يدارك اسد برحمته و عون ايها الناس
 ان اسد قد و لاني امركم و قد علمتم النفع ما لكم و اسال السدان بعينى عليه و الخير سنى عنده كما عرضنى
 عند غيره و ان يلبصني العدل في قسمكم كاذبي امر به فاني امر مسلم و عبد ضعيف الاما فان الله

[illegible]

[illegible]

فانكرتم ان الله
يعلم ما كنتم
تفعلون

۱۳۸۰

لما خلق الله الخلق وخلق الناس قال لهم الالهة قد بعثت اليكم محمدا بن عبد الله
مسلما فانه انما هو لا يملك على نفسه شيئا فقالوا له على من خلقنا يا محمد
فاما انما بعثت يزيديا انما هو اذا افتقر على نفسه شيئا يملك بها وراى حاربه مستكبرا فقالوا
فما هو الا الله ان فلان يضر بها بالداره من باب هذا الكعبه انما هو بالداره وتسمع بها بخود
الوقت فقالوا له انما هو من الضلالة فقالوا له ان لا يتركك الا وولد اقل رادون رتقوا
امواكم وادواكم فنهض وقال يا اباي فلان هذا هو الذي قالوا له قد بعثت اليكم
وتحدث اليكم بالحق فانه انما هو انما هو على علم على علم الا ما رجب عنه قال ابن قتيبة خطب فقال
ان خوفنا منكم ان لو قد اقبل المسلم اليه عند احد فبسر كما يدور الخنزير بها طرحة كما سئلوا
الخنزير ويحال فاصولوا من اجاب فقالوا على كرم من وجبه وكيف ذاك
وتسبي الذرية وتقدم النفس وقاروا فقالوا وفي حديثه لا تنظروا الى صلوة الرجل وصياحه
ولكن من اذا حدث صدق واذا اتمى اذى واذا استقى صرع ونظب الناس فقالوا فيها الناس ليكن كل
منكم لمينه النساء وليكن المرأة لشهاده الرجال وفي حديثه انما استعمل رجلا على العجن فوفد اليه فاعلمه
فسهره وهو رجل دين فقال اكلنا عجاك ثم امد بالمال فسرته ثمنه والبس بته حوت ثم
عن ولايته فلم يذكر الا حيزا فزود على علمهم وقد اليه بعد ذلك فاذا استعت من غير علمه اطلما فقالوا
كل هذا ان عاقلنا ليس استعت ولا العاقل في كلوا واشربوا وادبوا انكم لتعلمون الذي اكرهه حكم
وقال تعلموا السنة والعرفه والدين كما تعلمون القرآن ومن على راي فقال يا اباي عليكم النطق
فانك ساء وكل راي سئول وفي حديثه ان من الناس من يعاقل رايه وسمعه وضمه من يعاقل وهو يتو
الديار ومنهم من الجب فقال فلم يجدوا ومنهم من يعاقل من اجل محاسبته او تلك الشهادة وفي حديثه
ارسل الي الي عبدة رسولا فقالوا له حين رجع كيف رايت ابا عبدة قال رايت ملائكة فيهم
من ورقه ثم ارسل اليه وقال الرسول حين قدم كيف رايت ابيه قال خفوا قالوا هم العبا عبدة سبها
له فنهض وقبض فقبض وفي حديثه انه راى في المنام فقال يا اباي فقال يا اباي فقال يا اباي

[illegible]

الشمس فانها كانت العرب قد تعددوا قبل هجرنا العلط فقالوا انما شئت فقل وقيل مناه
شبهوا بحبس منعد وكانوا اهل عطف وقشف يقولون انما مسلم يدعوا النعم في العم وانتم شئوا
ارادوا انتم في اللبس فالعلم وقوله انتم شئوا بالباء فبوجه الصلابة فقال انتم شئوا بالواو
كان صلبا جردى بالميم من الحب في النسيئة في العلم ابو عمر قال عمر في قوله انتم شئوا بالواو
للمناس من سره ان يكون منكم لاسم فليحطوا به فيها ابو عمر قال عمر انما شئت فقل وعدوا بعد
لا تدرى ما هو ابو عمر هل عمر بن الخطاب سيد بن جابر بن عبد الله بن عبد مناف بن عبد مناف بن عبد مناف
الى عمر فطر عمر في وصيه فوجد عليه اربعة آلاف دينار فبلغ ثمن اربع سنين باربعة آلاف ودفن في
ابو عمر كان لامية بن بكر الجندعي انما هو منكم منكم ما باربعة آلاف دينار فبلغ ثمن اربع سنين باربعة آلاف ودفن في
وزوها عمر بن الخطاب فلف عليه بالان لا يخارقه ابد حتى يموت
ولا جبرير ملكك تخيل لم الغني ونبئت العقبلة فقال عمر نبي من نبي قومك وكان عمر يقول جبرير
عبد الله يوسف غدا الامنة ابو عمر قد جبرير على عمر من عند سعد بن ابى وقاص فقال له كيف تركت
سعدا في دلايته فقال تركته اكرم الناس مقدرة وانهم مقدرة بعولهم كالام البرة يجمع لهم كالحج الا
مع انه ميمون لا ثم رزوق الطغر اشد الناس عند الناس واهب في شئ الى الناس قال فاضربني عنقه
الناس قال كم جهام الجعبة منهم العارم الرايس ومنهم العصل الطاس ابن ابى وقاص يعقوب بن النخمر
عقلها ويعقوب مبلها واهل العلم بالناس بامر قال فاضربني عنقه اسلام قال يعقوب الصلوة لا وقاتها
ويوتون الطاعة ولا تها فقال عمر الحمد اذا كانت الصلوة او تبت الزكاة وادراكات الطاعة
كانت الجماعة ابو عمر عمر بن حسان وهو من شدة الشعر في مسجى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال انشد
الشعر في مسجى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال له حسان قد كنت انشد في ذبيحة هو ذبيحة ابو عمر
عاطب بن ابى بلتعحة حوز فيه ما قد رجل من امره فقال عمر اراك تحبهم اضعف لما يعقبة على
جهة الادب ابو عمر فقص البسيت سعد الطائي روياه على عمر من انى كان الشمس والقمر فقتلنا
مع كل واحد منها كوكبا فقال عمر مع ايها كنت قال مع القمر قال لا تكلم لي عملا ابدا اذا كنت مع

الآية المحمودة فقلت في راجع محادثة بعض النعم الوعر الحزن فيسأل علي بن محمد فقال لا اله الا الله علي بن محمد
 يعني عمر فقال لي اخاف ان تسلم كلام لا ينبغي فقال لا افعل فاقول علي بن محمد فقال لا اله الا الله علي بن محمد
 ثم سمع بالعدل ولا يخطئ الجلال فغضب علي بن محمد فاستدعى ابا عبد الله فقال له ما اريد من هذا فقال له
 فقال لي في كتابه هذا العفو عمن بالعرفاء عرضة المايلين وان يهاجمه المايلين قال فلي يسبوا
 وكان ووافقه كتاب يدعوه لعل النعم كسب عمر بن الخطاب اليه لست به ثلثة آلاف فارس
 فابيه في رتبة بن عذرة والزبير بن العوام والمقداد بن الاسود النعم كان عمر بن الخطاب علي بن محمد
 اذ لم يكن فقال ابا عبد الله المؤمنين انما قال علي بن محمد فقال ما اريد من هذا فقال له ما اريد من هذا
 نارا احبت فيها ما اطهار الا ذلك ظهري النعم قال فقلت بن صير من هذا ما اريد من هذا
 فسئل في ركب فيهم **الحري عبد الرحمن بن عوف** قال ان قوم غسانه ستره فقال عمر
 ابا عبد الله فبلغ من بنيات فواده يعني من شجره قال فما زلت اعنيهم حتى كان السحر فقال عمر ارفع
 وما لك فقد سحر النعم كسب عمر بن الخطاب عيم الياس فخر بن علي عمر بن الخطاب قال عمر
 ما ايت الصبا الا ما اهد منها ما يح زيدا قال نعم بن خزيمة النعم كان اخي ذيب علي ما ذيب علي اخوك
 ما حضرت علي فقال عمر ما عثر الي احد باصر ما عثرني به وقال عمر لا في علي اخوة زيدا رحم الله اخي سفيان
 النعم لم يسم فلي وانشده قولي النعم عري سائر الزبير قال فغوره ومع السكارم لا تزل سفيان
 واقعد فانك انت الظلم الكاسي فسكاه الزبير قال الى عمر فقال عمر ما بن ثابت عن فوزه
 ففقي انه يجوز ومنه منه قال فاه عمر في المطبوعة حتى شفع عبد الرحمن بن عوف و الزبير طاعة
 بعد ان اقدح عليه عبد ورواه لا يعود الهجاء اعدا ابا النعم لولا السيد بن ربيعة ابا عبد الله في شيا
 من شوا فقال ما كنت لا تفكر شوا بعد ان علمني الدبقرة وال عمران فراه عمر في عطية ضمانية
 وكان الزبير النعم قال ما لك بلغني انه قد و علي رسول الله صلى الله عليه وسلم كتاب فقال من يحب علي
 فقال عبد الله بن الارقم انا ما فاجب عنه والي باليه فاعجبه الفقه وكان عمر ما فاجب فاعجبه ذلك
 عبد الله بن الارقم فلم يزل له ذلك في نفسه يقول ما اريد اراده رسول الله صلى الله عليه وسلم وما

[illegible]

[illegible]

د. محمد

وروى عنه في آخر الآية فوقف عليه ثم قال انصرف فلما انصرف قال لعمره ان اقرأ هذه الآية قال
 اخبرنيها اليك كما هي قال انطلقوا اليها فاطفئوا اليها فاذا هو منكفي على راسه سريعا يمسح بيمينه عليه فزاد
 السلام فقال لها اللهم قال ليك في هذا الكتاب فقرأت هذه الآية قال صدق لم يقبلها من راسه
 عليه السلام قال عمر انت لم تقبلها من رسول الله صلى الله عليه وسلم قال نعم اما لم تقبلها من رسول الله صلى الله عليه وسلم
 من علم ثلاث مرات كل ذلك فبعد قال في العائنة فقبضان والله لقد انشربنا الله على سيرة نزلها جبريل على
 محمد فامسح بها اطرافنا لئلا ينزع عرونا فرفع يديه وهو يقول لا اله الا الله اكبر اكبر ارحم الحاكم ومعنى ايضاً
 انك لا تتركه فادرك اعظم وادور والذين يتعجبون من جوابه بعد مناظرته في بن كعب طامس حتى صيحه ووجهه اوسد
 في مصحح بن عيسى في الرواية محمد وعنه ابى ادرع بن ابى بن كعب انه كان يقرأ او جعل الدين كقوله في فلو سمع
 الطيبية حميدة الخالدية ولو سمعتم كما هو في السجدة المرام فانزل الله سبحانه على رسول الله صلى الله عليه وسلم فاستد عليه
 اليه وهو يقرأ فقل له فقل عليه هذا ان سئله الصحابة فيمن يدين بآيات فقال منه بغيره فقرأ سورة الفتح فقرأ
 عليه انما اليوم اكمل لكم دينكم فقال له اي دينكم فقال عليه فاني قد اتممت على النبي صلى الله عليه وسلم
 وهو يقرأ في دانيه بالباب فان اجبت ان اقر ان اسلم على ما اقر في اقرات واللام اقر حرفاً اجبت قال بل
 اقر ان اسلم فخرجه الحاكم ومعنى اين حديثه انك لو سمعتم كما هو متواتر في تلك قراءة متواترة من اسرا
 في ذين دافل نكر دند ان اقر اصحابه را اقر فرحمه بدين قرآن وخوام واقر من عنده برافذ الابرار
 ودين بآيات الغوام بحار برز ولسان بيان مرهم وقرأة اليوم باقبت عنه عرب المظالم في طلب
 الناس قال من اراد ان يسلم عنه القرآن فليأت ابى بن كعب الحديث اخرجه الحاكم وعنه عبد الرحمن بن عبد القادر
 في نسخة السراوي فخرج علي بن كعب الحديث اخرجه الشيخان وعنه عنه قال علي بن ابي اناه واني اقر ان انا والشيخ
 ما يقول ابى وانه اخذت عنه رسول الله صلى الله عليه وسلم والا ادع فذنا الله تعالى ما سمع منه اية او نساء فخرجه
 الحاكم وعنه الطائفة بن عوف قال خرافات كما عجب الي ابى الكوفة اما بعد فاني سمعت اليكم عمار بن عبد الله
 بن مسعود ومحمداً ووزيراؤهما من الخبر انما صحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم فاسمعوا له وانصتوا قالوا
 قد اشركم بعبد الله على نفسي انزلة اخرجه ابو عمر وعنه في نسخة طوبى له ان عمر بن الخطاب رضي الله عنه قال

قامت اود ودر سوال سئید که هیچ نزد ابا بک نشسته و من این مبارک را با نیت هذه الآية والذکر
الذی بوالفضله کبر فکلمة السید فقال عمر رضی الله عنہ انا افرض فیکم فانطلقوا فقال يا نجی الله انک علی
الحاکم هذه الآية فقال انه اسلم فخرج الزکوة الا لیطعن بافعی من امواکم واما فرض السوارب فذکر ان
لکون احدکم قال فکبر عمر ثم قال رسول الله صلی الله علیه وسلم انا افرض فیکم فکلمة المرأة الصالحة ان تسمع
سرتها واذ امره الطاعة واذ امارت غلبت اخذوا فکلموا واذ اجماع فکلموا فکلموا فکلموا فکلموا فکلموا فکلموا
عنه مسلم بن عبد الله بن الجهمی ان عمر بن الخطاب سئل عن هذه الآية واذ افترضتک بنی آدم من طهورهم وذریتهم وذریتهم
علی الغنیم استبرککم قالوا لی شهدنا ان تقولوا يوم القيمة انما کننا عن ذی اعدنا فکلموا فقال عمر بن الخطاب سمعت
رسول الله صلی الله علیه وسلم سئل عنها فقال رسول الله صلی الله علیه وسلم ان الله خلق آدم ثم مسح طهره بماء
فاستخرج منه ذریته فقال طهقت هؤلاء الحیة یقول اهل الجنة یجوزون ثم مسح طهره فاستخرج منه ذریته فقال
خلقت هؤلاء الدار وبعث اهل الدار فیکلموا فقال الرجل فیکلم العیال یا رسول الله قال فقال رسول الله صلی
الله علیه وسلم ان الله اذا خلق العبد للجنة استعمله بنی بن الجنة حتی یعمل من اعمال اهل الجنة فیخله
الله الجنة واذ خلق العبد للدار استعمله اهل الدار حتی یعمل من اعمال اهل الدار فیدخله الدار
اخرجه الترمذی وعن علی بن أمیة قال قلت لعمرا ما قال الله تعالى ان تقصروا عنه الصلوة ان تقصروا
الان قال عمر عجب ما عجبت منه فذکرت ذلك لرسول الله صلی الله علیه وسلم فقال صدق تصدق اصحاب
علیکم فاقبلوا صدقته اخرجه الترمذی وعن عبید بن عمیر ان عمر سأل اصحاب النبی صلی الله علیه وسلم قال فیم سرور
انزلت الله احکم ان تكون رغبة فقالوا الله اعلم فغضب فقال قولوا نعم ولا نعلم قال ابی عیسی بن خزيمة
منها نخی یا امیر المؤمنین فقال عمر قریب الیما حتی ولا تحقر نفسك قال ابن ابي مرثمة مثله لعل فقال عمر
علی فقال یجل فقال عمر یجل فنی یجل الحسن ثم لعبت الله الشیاطین فکلم بالحق حتی اغرق اعمالها
اخرجه الحاکم وعن عکرمه عن ابن عباس رضی الله عنهما قال ان الشرکاء یخافون علی عهد رسول الله
صلی الله علیه وسلم بالانیدی والنفال والخصی حتی توفی رسول الله صلی الله علیه وسلم وکانوا فی خلافة
ابی بکر رضی الله عنه اکثر منهم فی عهد رسول الله صلی الله علیه وسلم فقال ابو بکر لو فرضنا لهم حد فتوفی ما

سکاوا البیرون علی عهد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کما لا یؤیکر رضی اللہ عنہم اربعین حتی توفی ثم قام
 بعدہم فجلدکم لکل عین حتی انی برجل من الیہا جری الاولین و قد کان شربا فربما ان یجلدکم
 لم یجلدنی بنی و بنیک کتاب السد و جل قال عمر رضی اللہ عنہ فی ای کتاب استظنی لا املیک فمالا
 انما یقول فی کتابہ لم یسقط الذین آمنوا و عملوا الصالحات جمیع ما طعموا الا لایة فانما منہ الذین آمنوا
 و عملوا الصالحات ثم اتوا و آمنوا ثم اتوا و آمنوا ثم اتوا و آمنوا ثم اتوا و آمنوا ثم اتوا و آمنوا
 العبدیة و الخدی و السام فقال عمر رضی اللہ عنہ لا تردون علیہ ما یقول فقال ابن عباس ان سم لآء
 ان یار سرت غدا لایا صلیہ فحجہ علی الباقین لان السد و جل یقول بالیہا الذین آمنوا انما لایا البیرون
 و الا لصاحب اللہ لایا صلیہ علی الشیطان فاعتبوه ثم قرحت فی الفدا لایة الاخری و کان من الذین
 آمنوا و عملوا الصالحات ثم اتوا و آمنوا ثم اتوا و آمنوا ثم اتوا و آمنوا ثم اتوا و آمنوا
 فقال عمر رضی اللہ عنہ صدقت فانما تردون فقال علی رضی اللہ عنہ تری انہ اذا شرب کدوا سکوا
 و اذا دعی انشروا و علی المقتد و انہ ان یجده فامر رضی اللہ عنہ فجلد ما بین افرجہ بالکم و قد یخون
 سلیمان قال سمعت ابا عمر النوفلی یقول یعرب الخطاب بدیر راسب قال فناداه یار اسب یار اسب
 فانما شرف علیہ فجل یظن لایہ و بکی قال فقبل لایہ یا امیر المؤمنین منہ ہذا قال ذکرک قول السد و جل فی کتابہ
 عالمہ لخصتہ نقلی یا را حامیہ تسفی منہ عین آمینہ فذلک الذی ابکا فی اخرہ بالکم و داخر لایہ سمعت نکتہ
 می باید دانست کہ مرضی سابع و دا بآب صفات ملو جہ و ید عدم خوض یو در غیبہ ان و دسا بآب
 محیل احکام عدم تخمین مراد علی وجہ الخرم نا ضیق امت لازم نیاید بلکه سوال را در مثالین محبتی
 پسند یدند فی مشکوٰۃ عن عبد بن ابی و اوص حال حال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ان اعظم المسلمین
 فی الدنیا جبرائیل قال عن شیخی لم یجزم علی الناس فخر من اجل مسالہ متفق علیہ و چون قرآن عالمہ
 ست بر زبان قریش نازل شد در قرن اول کہ خود زبان النبیان مختلف شدہ بود و اہل عراق
 و عین سام بآب ان نہ بودست بودند چندان محلی شہر غریب نغذند و از اسباب نعل الخی و جب
 الحجت است در فن غنیمہ اگر مردم سبب استند و انچه محلی الیہ بخوار حجتہ آنکہ اسامات قرآن

بر آن کتب که نگارنده و العجبه لعموم النظم لاسبغ القول بان محمده و خنده و اکثر از تفهیم فیل
اسرا بنی غیر منی بنی باطله این امور سبب آن شد که حضرت صلی الله علیه و سلم این مباحث را اقامه
نام نفرموده حال آنکه میان قرآن و حدیث و فقه داخل بود و قال استبراکه و کما یبین للامامان العظیم
و اینها امور بسیار باشد که در فقه داخل است و در حدیث این مباحث تا بدو است و اینها در حدیث
اما توسط فقه و در حدیث حضرت صلی الله علیه و سلم و امت او در تبلیغ حدیث پس بویچو در آن شد
که زیاده از آن تصور باشد و در نظام لابد است از تبیین دو نکته نکته نخستین صحابه رضوان الله علیهم
باعتبار کثرت و طریقه حدیث بر چهار طایفه اندکترین که در حدیث اینها در حدیث باشند و اینها
و منوطین که در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها
اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها
حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها
نکته دیگر از صحابه است که از ابو هریره و عاتقه و عبد الله بن عمر و عبد الله بن عباس و عبد الله
بن الحارث و انس و جابر و الوسیع و ثری و از متوسطین عمر بن الخطاب و علی بن ابیطالب و عبد الله بن مسعود
و ابو موسی الاسود و بر اینها از رجال اینها را شمرده اند که از هر یکی زیاده از پانصد حدیث
از هر یک در دست مردم موجود است و اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها
اعظم و علی مرتضی و عبد الله بن مسعود بسیار یافته میشود و آنچه موقوف است طایفه دوم و ثری و عاتقه
از بن عمر و از بن علی و از بن جابر و در باب حدیث یافته میشود که بوجه بسیار
مرفوع است باز در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها
تا مده اصول حدیث که پیش از این من منع شده اگر کسی از احادیث موقوفه بر تحقیق مرفوعه
پس اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها
مرفوعه میطلبد و مستطیع است که اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها
مرفوعه مبنی در اصول عرض کند و قواعده کلیه شیخ اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها در حدیث اینها

کشف و سبأ که کدام حدیث مرفوع است گفته دوم بعضی صحابه مثل ابن عباس و ابو هریره
حدیث دارند از آنحضرت صلی الله علیه و سلم نقل میکرد بصیغه قال رسول الله صلی الله علیه و سلم
ابن عباس صلی الله علیه و سلم و امیر ابی بنی و بنی ابی صالح الله علیه و سلم و امیر ابی بکیر و امیر ابی
اندر تحقیق این حدیث مسموع خود ایشان بخود است از جناب آنحضرت صلی الله علیه و سلم بلکه بواسطه
احوال کتاب روایت میکردند گاهی بواسطه را ذکر میزدند و گاهی راه اختصاری میبردند در
سیاری از حدیث افزاف رداة بر این حدیث دیده بانی می کردید عنه ابن عباس و غیره
ابن عباس صلی الله علیه و سلم و یکی عنه ابن عباس عن ابی بنی صلی الله علیه و سلم و یکی عنه ابی بنی صلی الله علیه و سلم
ابن عباس و الفضل بن عباس عن ابی بنی صلی الله علیه و سلم و یکی عنه ابی بنی صلی الله علیه و سلم
نقل میکند اینهمه سترگ تجیز از سال است است همه کوه حدیث بسیاری از مردم باب امیر
المؤمنین سر به الخطاب علی بن ابیطالب و عبدالله بن محمد و سیدین حاضر است که بی با منتاب آنها
با این عزیزان غیر منتظان نیست تواند بود با تیره فاروق اعظم بسیاری از اوقات فی حدیث
روایت کرده است و در دست مردم تا هنوز باقی است بعد از آن فاروق اعظم علماء صحابه را بکیم
در اسلام و در مباحثه ام که کمال قیامت در شهر با و بر و ایه حدیث در آنجا عینه طایفه بن
مغربی قال قاتل کتاب عمر الی اهل الکوفه اما بعد فانی بعیت الیکم عمارا امیرا و عبدالله بن مسعود و علما
و دنیما المحدث فی الاستیجاب قال الا و نه اعی اوله علی قضاة فلسطین عبادة بن الصامت
و کان معاویه قد قاله فی بنی اکره علیه عبادة من الصرف غلط معاویه فی القول فقال له عبادة
یا ابا کنگ یا عبادة ایا و رجل الی الدینیه فقال له عمارا قد مک فاجبه فقال رجی الی محاکم کشف
الله ارضاست فی هذا الامر الیک کتب الی معاویه لا امره لک علی ثبابة و عن الحسن قال کان عبده
بن المخمل احد اخصه الذین بعثهم عمر الینا یحققون الناس فکره فی الاستیجاب و علی طریقه استیجاب
انه قال حين قدم البصرة بعثنی الیکم عمر بن الخطاب علیکم کتابکم و سننکم و انطق طرفکم امرج
الدارمی بعد از آن قادم نمود رداة حدیث را تا در آن امر خطیر سبأ را کند عنه تا نک عن

[illegible]

عجیب گشته اند و کما شایسته است کلام بر دل این عزیزان ظاهر گردیده مثل سیدی عبدالغفار و خواجہ
دور محمد و گوی و گلابی که حکمت علی را معجزات رافقه امین و در کوشش سامان انداخته اند مانند
مولانا امین الدین و سید محمد علی الدین شیرازی و غیر اینها که در حق علی مرتضی در خوش طبعی
بسیار تان یافتند و چون در علم و معرفت و اخلاق و علم را بمنزله خانه تصور کن که در آن بی مختلف
و در هر دربی صاحب کلید است و در یک دروازه که گنبد و دروغین بآن بر سلفه ملک قمری و جویبارانی
دری بر در بر هم زده خود اندر او و دیگر دروازه و ای بابی که درین درخت و درخت جز غریبی خود که
اگرچه فکر خیر و راه در تحت قضا و قدرت فاروق سواد و دست و در دیگر ابو منیف امام بابا کل
بیان به تمام علم فاضل و احکام قدرت دیگر سیدی مثل سیدی عبدالغفار یا خواجہ سیدها و الدین و در دیگر
محدثی بر وزن ابو میر و در نظر و در دیگر یاری هم سنگی با علمیم و در دیگر حکیمی مانند مولانا
علاء الدین و در بی کاشخ فرزند سید محمد و مردمان کردا کرد ایچانه استانه اند و هر محبتی حاجت
را از صاحب غنیمت و طوایر است و کلامی است که در چون از معیار صلوات الله و سلامه علیه
که نشستی کدام فطرتی میخاید که ازین فضیلت بالاتر باشد که درم معلوم با قطع است که بسیار
ظهور حضرت صلی الله علیه و سلم اسلام بجه و در عالم بکفر ملوک و با نول و کشتن و منجور فرزند و سرای
اسلام را بنیاد نهند احوال که در هر قطر است و سرای اسلام بجه و اکثر اقامیم معجزه دار احکام است
اول معنی این سلسله کوشش حضرت صلی الله علیه و سلم و واسطه از اسلام کوشش صدیق کبر صلی الله
که بامر جمیع بامیرین قیام نموده و مضمون آیه سوف یالی الله بقوم بر روی افاق آمد با نوبت بر جمیع اقام
و فارسی عزیز فرمود و منبوه مجذبه است و آیه سنده خوان الی قوم ادلی با سید بر روی راست آمد
و در جمیع قرآن شروع نموده آن اول ظهور وعده ان علیا بجه و قرآن بجه بعد از صدیق کبر فاروق
اعظم رضی الله عنهما آن نفس صدیق را درست ساخت و همه مسامی او را تکلیف نموده ایچ در زمان حضرت
صدیق کل بجه در عهد حضرت فاروق مفضل کشت احوال بر می طواف مسلمین بهر پیشخوانند از علوم
و تصوف و حکمت علی بهر بی فاروق اعظم تر نیافته و شوکت کبری و قهر در ابام او بر هم خورد

[illegible]

وعبد الرحمن بن عوف في آخر الجاهلي يدعى موسى بن سعيد حدثنا ابو عوانة عنه حصين بن عمرو بن ميمون قال
رايت عمر بن الخطاب جلي سبعة قبل ان يهاب بالدينه وقت على خذيفه بن اليان وعمار بن صف
قال كيف فعلنا انما قال ان تكونا علمي الارض لا تطيق قالوا علمنا امر اي لم يطبق ما فيها كبر فضا قال
انظرا ان تكونا علمي الارض لا تطيق قال لا فقال عمر ان سئمتي الله لا دون ارا مل اهل العراق لا يحول الي
ابن عدي ادا قال فانت علمي الارض حتى اصبحت في القاهم ما بيني وبينه الا عبد الله بن عباس
اخصب كان اذا مر بين الصغار قال استوزوا حتى لا اذلم من بيني خلا تقدم فكلوا وما خرا سوزة جوت
اذا دخل احدكم ذلك الركنه الا دلي حتى يفتح الى س فابوا الا ان كبر فسموه يقول فقلني ادا كلني الصلح من ثمن
فقال الله سبحانه في ان طرفين لا يمر على احد مبرا وشمالا الا طعنه حتى طعن ثلاثه عشر رجلا مات منهم سبعة فلما
راى ذلك بعض المسلمين طر على عليه برن فلما طعنوا على انه ما هوذا يخرفه ونازل عمر بن عبد الرحمن بن عوف
بعده فوسط عمر ففدراي الذي اري واما نواحي المسجد فانهم رسيه دون غير انهم قد فقدوا صوت عمر دم
بقولون سبحان الله سبحان الله صلى الله عليه وسلم عبد الرحمن بن عوف مملوءة حيفه فلما انصرفوا قال ابو عباس الطرمي
فقلني فبال ساقه ثم قال فقال غلام الصغير قال الضح قال نعم قال فانه الله قد امرت بمسروا الحمد الذي
لم يجد ميتي مبدع بل يدعي الاسقام فقلت انت واثمك كتاب ان كسر العلج بالدينه وكان العباسي ثم
فيها فقال ان شئت فعلت اي ان شئت فعلنا فقال كذبت بها سلكوا طلباكم ووصلوا قبلكم وحموا
محكم فاحمل الى بيته فاطلقا معه وكان الناس لم يقمهم حبيته قبل يومئذ فقال بن عبد الله بن عباس وقيل يقول
اواف عليه فاني بينه وبينه فخرج من جوف ثم الى بلبن فشره فخرج من جوف فخر فوا انه ميت فدخل عليه
وجاء الناس ينشون عليه جاد رجل راب فقال السبر يا امير المؤمنين بنبري الله لك من صحبه رسول الله صلى
عليه وسلم وقدم في الاسلام ما فعلت ثم وليت فقلت ثم شهاده قال ودوت ان ذلك كفافا فشا
ولما لي فلما ادبر اذا ازاره من الارض قال رعدا على اعظام قال بالباخي ارفع ثوبك فانه النعي ثوبك
والنعي لركب يا عبد الله بن عمر فظلم علي بن ابي طالب فسموه فوجده سنة ثمانين الف الف وخمسة قال ان رذله
ما ان عمر فادهه الامام دلا لافل في بني علي بن كعب فان لم تغت امواهم فقل في فريش ولا تقدم الي

فمريم فادعني يا المال الظن الى عائشة ام المؤمنين فقل بقر عليك من السلام ولا تفل امير المؤمنين فاتي
 است اليوم للمؤمنين اميرا فقل ليسان عمر بن الخطاب ان يدفن مع حبيبته ثم دفل عليها
 فوجدها واحدة ككي فقال قبرها طيبا عمر بن الخطاب السلام وليسان ان يدفن مع صاحبته فالتفت
 لاديه ففسقوا لاسر به اليوم على نفسي فلما قبل قبل فلما عبد الله بن عمر فجار قال ارعوني فاستدركت
 الله فقال ما لك قال الذي قرب اليه امير المؤمنين فذنت قال الحمد ما كان شي اثم لي منه ذلك فاذا ان
 قضيت فاحملوني ثم مسلم فقال ليسان عمر بن الخطاب فالتفت لي فادعوني وان ردتني فردوني الي معاير
 المسلمين فبارك ام المؤمنين حضرت والناس تسيروا فلما راينا فرسا فوطيت عليه فقلت عنده ساعد و
 استاذن الرواب فوطيت فادعاهم فسمعا بكاء فاحسنوا فاحلوا او من بالعبير المؤمنين استخلف قال يا اجد
 اعدا الحق بهذا الامير محمد الفخر الربيع الذي توفي رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو عنهم راض فسمي
 عليا وثمان قال سير وطلحة وسعد وعباد الحسن وقال لشهدكم عبد الله بن عمر ليس له الدعوى
 كنهية الشريعة فان اصابته الاميرة سعدا فهو ذلك وان فليستعني اياكم ما امر فاني لم اعلمه منه عجز
 ولا ثباته وقال اوصي اطلقه من عدي بالهاجري الا دليل ان يعرف لهم حقهم ويحفظ لهم حرمتهم فادع
 بالاختيار بين الذين تجوز الدار والايان من قبل ان يتقبلوا محبتهم وادعوني عديهم وادعوني
 الامصار جيل فاسم رد الامام وجباة المال وعظيمة العدوان لا يؤخذ من حواشي اموالهم الا افضلهم
 رعايتهم وادعوني بالاعراب فاسم اصل العرب باق الاسلام ان يؤخذ من حواشي اموالهم ويؤخذ على
 فقرائهم وادعوني بدمية المدونة رسول الله صلى الله عليه وسلم فاسم ولا يكلفوا الا
 طاعتهم فلما قضى غرضه فانتقلنا عنني فسلم عبد الله بن عمر قال ليسان عمر بن الخطاب قالت اذ
 فادخل فوضعها كس من صاحبها فلما فرغ منه دفنه اصبح يوم الاربعاء فقال عبد الرحمن اجعلوا احراما
 ما بينكم قال الزبير قد جعلت لعري الي طي فقال طلحة قد جعلت لعري الي عثمان وقال سعد قد جعلت لعري
 الي عبد الرحمن فقال عبد الرحمن ايكما تبرا منه هذا الامر ففعلوا اليه وادعوني عليه والاسلام لنيظان افضلهم
 نفسه فاسكت الشبان فقال عبد الرحمن ففعلوا اليه واسموا ان لا اوعنه افضلهم فالا فادعوني بدمية

فقامت قرابة من رسول الله صلى الله عليه وسلم في الإسلام ما قد علمت فانه عليه السلام
 النعمان ولهن اجرت عثمان التميمي ولطعن ثم قتل بالآخر فقال له مثل ذلك فلما اشد المنيان قال فاع
 به كسب ما يمكن فهاجبه وبلغه على دوى اهل دار بيا بعه اما اسرا امير المؤمنين عثمان بن عفان
 رضي الله عنه ليس ان اكله است انكره در میان قرشيس نسبي عالي دلمت چه در حجة لبا و چه از حجة
 طرف اموات في الاستيعاب غيره و عثمان بن عفان بن ابي العاص بن امية بن عبد شمس بن عبد
 مناف و امة ارمي بنت كرز بن زينة بن جهم بن عبد منصر و ام ارمي بن ابي البها ام حكيم بنت
 المطلب بن رسول الله صلى الله عليه وسلم و ان اكله انكره قبل از اسلام و در میان قرشيس و فني و است
 و جاني و متصرف نسبي و بيا بجهت قبل في وجه التسمية بندي النعمان كان و عثمان بن عفان قبل الام
 و سوا حجة كذا في الرياض و ان اكله انكره فطرة عليه و نسبي اسلام از بسیاری از امور جالبية او را
 باز داشته بوده است و اين دليل است بر نسب او با بنينا عليه السلام و اصل فطرت في الاستيعاب
 في ترقية الي بكره رضي الله عنه انه كان قد علم الحرف في الجالبية بود عثمان بن عفان و عثمان بن عفان رضي الله عنه انه
 كان قد علم انه كان من في جالبية و لا اسلام لا سرفت و ان اكله انكره انكره چون حضرت مسلي
 عليه السلام معويث بن ارمي از نسباي خود در اسلام كسب از ابوي بن الحار و عبد الرحمن بن عوف و كوف
 اسلام آورده بدلات صدق كبره رضي الله عنها و دي از اكله است كه بانعام حضرت فاروق و
 ابن جهم رسيد كذا في الرياض و غيره و ان اكله انكره انكره رضي الله عنه و كسب از ابوي بن الحار و عبد الرحمن بن عوف و كوف
 بعد دخول او در اسلام با او عقد است و بدامايي بركزيه و از حسن سكوت با او منبج و صريح خود را كه
 چون كذا قرشيس بعد از استسليم بر سنانده بخت منصف بجا نبسته و دي اول كسي است كه با ابية خود
 فرمود بعد حضرت ابراهيم و حضرت لوط عليه السلام و عثمان ايام عهد خبر محبت و سلامت با او و غير
 رسيد فاطم مبارك انكره رضي الله عنه و سلم بجايت منظر ماند في الرياض و السن قال اول من با جزي
 ارض الحبشة عثمان و خرج معه با بنة رسول الله صلى الله عليه وسلم و اهل اهل علي رسول الله صلى الله عليه
 و سلم جز ما جعل يوكف المنبر فقامت امراته من قرشيس ارض الحبشة و ما لها فقات سايتها فقال

[illegible]

خود رسول الله صلی الله علیه و سلم عرض حال یا عرض حالت مبلغی عنی اخذ آنکس از سرایر السبله قال لا یجوز
و اما مالی بکنه غیره و غیره اکثره غیره منی هذا عثمان فارسل الیهیم خرج عثمان علیہ اعلیٰ منی بلک
المشکین فاحتجوا و اساءوا له القول ثم اجاز ابان بن محمد بن العاص ابن عوفه و عمره علی السیر و ردت
نفسه فلما قدم قال یا ابن عمی قال یا ابن عم ان لنا صاحباً لا ینتفع امره الا بالذی ینتفع به فلیخبره
قال یا ابن عم مالی اراک متخففاً اسبل قال دکان از او را به انصاف ساقیه قال له عثمان کذا از او
مساجاً فلم یبره احد البکة من اسرار السبله الا الله ثم قال رسول الله صلی الله علیه و سلم و قد ایاین
بن سید عمره ایمن ان ابني صلی الله علیه و سلم یأخذ عثمان احدی یدیه علی الاخری فقال اننا سنسبها لابی عبد
الطواف بالبيت انما فقال ابني صلی الله علیه و سلم مکة نکذا ما طاف بها طواف و از انجا آنکه چون
مسجد مدینه پیش آمد آنحضرت صلی الله علیه و سلم از آنجا که فرستادند بجهت رسانیدن پیغام صلح و
مسئله قضای آنگاه او از او قتل او سنگی گشت و اینجانی میبخت بجهت قتال شد آنحضرت صلی الله علیه و سلم
یکدست مبارک خود را عرض دست حضرت عثمان بر داشتند که بده بدو فذه به عثمان و ابن زبیر
عظیم بن حضرت عثمان را و از بجهت او را بل محبت رضوان داخل شد عثمان بن عمر و اما بجهت نبی بجهت
فلما کان اعدا غریبین مکة من عثمان لبعثه نبی رسول الله صلی الله علیه و سلم عثمان و کانت بعثه
الرضوان بعد ما ذهب عثمان الی مکة فقال رسول الله صلی الله علیه و سلم میده الیهین فخرج بها علی یده
و قال نه عثمان و از انجا آنکه چون رقیه بنت آنحضرت صلی الله علیه و سلم وفات یافت مدعی
رضی الله عنه از بنو اقره محزون گشت آنحضرت صلی الله علیه و سلم ام کلثوم را در کجای وی آوردند
این قضیه منتهی شد و در پی و فتحی میسر نیامد و آنرا حکام غنایم بر رتبه ان رسول الله صلی الله علیه و سلم لغی عثمان
و هو مخموم فقال انک یا عثمان فقال بالی انت و امی و اهل و عیال اعد من الی سواد فلیخبروا و ثبتت
رسول الله صلی الله علیه و سلم و انقطع الطعم فیا سینی و بیکنی الا بد فقال رسول الله صلی الله علیه و سلم اتقول
و انک یا عثمان دنه اجمیر منی امیر فی غنایم و عرفان از تو بک استنها ام کلثوم علی مثل صداقتها و علی مثل
غنیتهایا و از وجه ابی صلی الله علیه و سلم علیها و فی زوایه غیر الحاکم علی مناصد اقربا و علی مناصبها و از آنجا که

[illegible]

واما بعد واما صلح رسول الله صلى الله عليه وسلم مع اصحابه فرفق بيده الى السماء وقال اني قد صبت دما
 فافترقته ثلاث مرات ثم قال لا صحابي ابغوا الناس ادعوا العمان فذاع الداس جميعا فمجتهد بن وبنتم
 صلى الله عليه وسلم وازا تجل انكر ولسياري از اعيان بكنابته ودي ونامهاي كه افشاي آن ميخواستند قضا
 ميشد في الرياض عن عائشة قالت والله لقد كان قاعا اعذبني الله صلى الله عليه وسلم وانه رسول الله
 صلى الله عليه وسلم سئل عن عمار بن جبريل اليماني ان كان يقول اكتب يا عمار في الرياض عمارا
 في تحت قتلهم لا قطعوا يده بالسيف قال اما دابة انهم انكرت فقلت الفصيل قلت انما فصل
 بالكرامة اول ما نزل منه القرآن وازا تجل انكرت كه اول كسي است كه فصيل بخت براي انحضرت صلى الله
 عليه وسلم واصحابه و با بخت خاطر ايت نرا بدعاي خوليس بايل ساخت في الرياض عنه ليت بن ابي
 قال اول من فصيل الجيف في الاسلام عثمان بن عفان خدمت عليه غير نحو الدقيق والعسل فخط بينهما و
 بست به الي رسول الله صلى الله عليه وسلم الي منزل ام سلمة فلما جاء رسول الله صلى الله عليه وسلم فدمت بين
 يديه فاكل فاستطاب فقال من لعبت هذا فقال عثمان يا رسول الله حدث به قال اللهم ان عثمان مريب
 فارض عنه وقر عبد اسلام قال فدمت غير من طعام فيها اجل لعثمان بن عفان عليه بنى فخر
 وسمي وفضل فاتي بها النبي صلى الله عليه وسلم فذاع فيها بالكرامة ثم دعا بمرته فضبت على الدار فجل
 جنبها من العسل والدقيق والسمن ثم مصدق ففصل او كما وينصح ثم انزل فقال رسول الله صلى الله عليه
 وسلم كلوا منه اشيا بسمة فارس الجيف وازا تجل انكرت وروفي از اوقات اهل بيت انحضرت باصلي الله
 عليه وسلم فمفص وباداد وادعني الله عنه وركعت ان سعي بليغ عنقه في الرياض النقرة عنه عائشة فاست
 كت ال محمد صلى الله عليه وسلم اربعة ايام ما طعموا شيئا حتى تصاعوا صبا نانا فدخل رسول الله صلى الله
 عليه وسلم فقال يا عائشة هل اهتم بعد شيئا فقلت من اين ان لم ياتنا الله عز وجل به علي يدك فقصا
 وخرجت متحبا بعلي بهامرة وبيها مرة يدعوا قالت عاتق عثمان من آخر النهار فاستاذن فاست
 ان اتجبه ثم قلت هو رجل من مكانة النعمانية لعل الله عز وجل انما ساقه اليها ليحوي علي يد خيرا فاذ
 له فقال يا امه ابن رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت يا بني تاظم ان محمد من اربعة ايام شيئا فدخل

الله صلى الله عليه وسلم متعبا من السفر فاجتمعوا له وباركوا عليه قالت فبكى عثمان بن عفان وروى
معه له يوم قال يا ام المؤمنين ما كنت بحقيقة ان ينزل بك لعلني يا اثم لا تذكريه في رجب الرحمن من
عوف فلما استبشرت في شمسها فبكتا في مكانا بين الناس ثم خرجت اليها باحسان من الرقيق والامان في طائفة
وبها حال من التمر ومبلغه وكماله درهم في مرة ثم قال فلما سيطر عليكم ثم لعبت بخبر وسواك في نفاقا
انتم واصحابوا الرسول الله صلى الله عليه وسلم حتى قالتم انتم علي ان لا يكون مثل هذا الا علمت قالت ودخل
رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا عائشة من اجمع عبيدنا قلت يا رسول الله قد علمت انك لا اخرجت
تدعوا الله عز وجل وقد علمت ان الله عز وجل ان يردك عن سواك قال فاصمت قلت كذا وكذا حل خطبة
وكذا وكذا احل جبرم وكماله درهم في مرة وسلموا وخبروا وسواك في نفاقا فبكت عثمان بن عفان
قالت وبكى وذكر الله نيا بمقتضى انتم علي ان لا يكون مثل هذا الا علمت فلم يجلس رسول الله صلى الله عليه وسلم
صلى الله عليه وسلم في يد يد رفاق الالم التي قد رخصت عن العمان فامروا الله اني قد رخصت عن عثمان
فامروا الله وازا تكل اكله وراو ملك بسبيل اخفرت صلى الله عليه وسلم لبري او دعا فرمعه ودرين باب
نام منه في الريا من عثمان بن عفان اخفرت رسول الله صلى الله عليه وسلم من اول الليل الى
طلع الفجر يدعوا لعمان بن عفان يقول اللهم عثمان رخصت عنه فارض عنه وعن يوسف بن سهل بن يوسف
الاغصاري عنه ابره عنه جده قال خطب رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال في خطبة اللهم ارض عن عثمان بن
عثمان وعنه جاري بن خطبة قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اخفرت لك يا عثمان ما قدمت وما اخرت
وما اسررت وما اعلنت وما اخفيت وما ابدت وما هو كائن الي يوم القيمة اغرض النور في موعده وخرج
ابن عرفة العبدى وقال ما كان وما هو كائن في هذا في عز وجل في النور بن اذا اعمال مقربة نصيب كامل
وظف واخر عطا من موده بعد مجمع كرده بعد قرآن بل يعني خطا كرده بعد انما در زمان اخفرت صا
الله عليه وسلم وبجانب قولى خطا وفي الريا من حديث الجيود الغني عن عثمان ولقد جمعت القرآن
على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم وقال ابو جبر عنه محمد بن سيرين وعثمان بن عبد الرحمن السلمي وغيره انما كان
يحيى الليل كله يركع في القرآن ودرنا بطهارة اعتنا امام كنت وازجنا بنوة عليه الصلوة

في السجدة صفت وضوء وضوء في السجدة قال تلقى محمد بن عبد الله بن عثمان وجا من عثمان وروى عن
 محمد بن أبي داود عن مسلم في بعض طرق هذا الحديث قال ابن شهاب كان علما واما يقولون في الوضوء روي عن
 به الصلوة وفي صحيح طريقها قال محمد بن ابيان كنت اصبغ لعمان ظهوره فاني عليه يوم الا وهو يجلس
 نظفة يعني يجلس على اقليل كل يوم وفيه صيام وفيه يدخن ويشت عن مولاة لعمان قالت كان
 يصوم اليوم وعنه الزبير بن عبد الله عن جده قال كان رأت يوم الدهر ويعظم الليل لا يجتمع من اوله فكره
 في الرابع وفيه مائة غالية فانه في بيته في اوت استأجر ابن عباس فاكل كرهه عن ابن عباس
 قال اكلها في سنة زمان الي بكر قال ابو بكر لا تمسسون حتى يفرج الله عنكم فلا اكل من الغدا البسيرة قال
 فذمت لعمان الغدا على سرادطا قال هذا السجدة على عثمان ففعلوا عليه الباب فخرج اليهم وعليه طارة
 وقد فالف في طريقها على عاتقها فقال لهم ما تريدون قالوا قد طعنا انه قدم لك الف راحلة برادطا
 بعامة نوح به على ففرا الدينية فقال لهم عثمان ادخلوا فدخلوا فادنا في فر قد صيغ دار عثمان
 فقال لهم كم ترجون على سراجي من الشام فقالوا العشرة التي عشر قال فزادوني قالوا العشرة الرابعة عشر
 فزادوني قالوا العشرة خمسة عشر قال فزادوني قالوا ومن زادكم ونحن نجار الدينية قال
 درهم عشرة عندكم زيادة قالوا لا قال فاستبدكم معشر التجار انها صاغة على فقر الدينية قال عبد الله
 ليلج فاذا انا برسول الله صلى الله عليه وسلم في مساجد وهو على بردقن اشبهت عجل وعليه حلة منه فخره
 ففصبت يده وعليه غلان ستر اكها منه نور خلفت له بالي انت دامي يا رسول الله لانه قال شعبي الكيف
 صلى الله عليه وسلم التي مبارد لان عثمان تصدق بالف راحلة وان الله ففصلها منه وزوجه بها
 في الجنة واما ذاهب الي عرس عثمان هذا عمن يابيه بلند دشت في الرابع عن عثمان قال ما انت محبة
 الا اول منق رقبته مندا اسلمت الا ان لا اجد تلك المحبة فاجعها في المحبة الدينية ودار اداني
 وعمره كوي مسافت بدون فالك اني لعمان ربا كان يحتر فلا يحط رحله حتى يرج ودره من
 ارقام ازاقران دركده شست قالت غالية ولقد قتلوه وانهم اوعلم للرم وانا قائم للرب اخبر
 عمر وقال علي بن ابي طالب فوا منه ذلك في هذا عز وجل اورا باحوال سنية قلبيه بركزده لجهنم

خوف في المشكوة منه عثمان اذ قد ثبت على قسبر كي حتى قبل ثمة فغلب له نذكر الحجة والبرهان
وتبكي من هذا فقال ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ان العبد اول منزل منه ما را الاخرة فان لم يكن
واحدة اليس منه والى علم منج منه فاجده استمره قال وقال رسول الله صلى الله عليه وسلم يا راسيت
علا والى العبد اقل منه والى التزدي وحين ما حبه في الرياض عن الى العزات قال كان لعمرك
فقال له ان كنت عرفت ذلك فافض مني فاقربا ومن ثم قال عثمان انشدوا جندا قصا عنك انبا
لا قصا من في الآخرة وروي عنه قال لولائي بين الغنية والار ولا ابي انيتها لوم لي لا فترت ان الكون
رما واقبل ان العلم اني انيتها ابر ومنه غروقه من شعوات الدنيا عن سر منيل بن سلم قال كان عثمان
يعلم الناس طعام الامارة وياكل الخلفا راسيت وعن عبد الله بن شداد قال راسيت عثمان يوم الجمعة
يطلب له يومئذ امير المؤمنين وعلو بن بنية اربعة دراهم خمسة دراهم وعن الحسن بن علي بن فضال قال
رواه عثمان قال فطري فلان كم سنة قال ثمانية دراهم قال كان مقبضه قال سنبلاني قال كم عنه قال ثمانية
دراهم قال وقلناه محققا محققان لهما معا لان ذكره لا راسيت العتلة في الراعي ومنه وعن
بن زيد قال رحم امير المؤمنين عثمان حورنيا واربعة ليك لم تبد منه كلمة يكون يستوعق فيها
ذكره في الرياض ومن تواضع في الراعي عن الحسن قال راسيت عثمان ما بنا في المسجد ورواه
عن راسيت بنجي الرجل بنجي الحسن ثم بنجي الرجل بنجي الحسن كانه اقدم وفي رواية راسيت عثمان ما بنا في
المسجد لم يمسح على احد وهو امير المؤمنين وفي رواية راسيت عثمان يغلب في المسجد ويقوم والسر
في جنبه فيقول الناس هذا امير المؤمنين فتنه علقون وقاصان عمرو بن العاص قام الى عثمان ويطلب
الناس فقال يا عثمان انك قد كتبت بالناس الهنا ويركبوها مسك فتبلى اسود فقل واستجوابوا
فانفتحت اليه عثمان وقال ما انت نكاح ابن النافقة ثم رفع يديه واستقبل القبلة وقال انوب الى الله
لما اللهم في اول ما نيك ليك ومنه شغف على رعبه في الرياض عن سليمان بن موسى ان عثمان بن عفان
دعي الى قوم سكا في اعلى امر فخرج اليهم فوجدهم قد غفروا وراى امر فجا محمد الله اذ لم يصافهم
واعتق رقبته ومن حسن محاسنة لاهله وخدمه في الراعي عن عبد الزبير بن عبدان مولا لعمرك

[illegible]

[illegible]

[illegible]

من الناس اعداء ما دبو على قن قال اودك مني ك قال نعم قال فاضرب بين ارمك في كك ثم قال قال رسول
صلى الله عليه وسلم ادع الله رجلان سبوا مشربا وبابا وقاضيا ومغضيا واجنح ابن عمر بن ابيد
ثمان اراد ان يسي سجدة فله فخره ان سرك اجملا ان يدعو على بنة فقال ثمان سمعت رسول الله
صلى الله عليه وسلم يقول من سجد لله سجدة جعل له بها الله في الجنة مثرا ودر باب قاضى والحكام انك انك
خو از دى شغفا متبوعه فضا بابا سبب رفق مكروهه سبب نوى مهدا وفضل سبب معه ودين بابا ان
جستى است كه درين رساله استقصا كنيم بطريق مثال مساوى چند رسايم در باب حقوق الناس
از باب مختلفه وارد شده است و عمل محاسبه غير مختلف و دين بابا كنند حضرت في النور كن كفت ان بهم
معه و بيان واضح فرموده كه عمل مرد و مورد انار مسترك است اجنح احمد بن سبب من تعجب عن عمر انك
عثمان بن عفان جلس اليه ابى الباقى سجد رسول الله صلى الله عليه وسلم فذا كلفت فتوفنا ثم قال صلى الله عليه وسلم
ثم قال طلب مجلس النبي صلى الله عليه وسلم و اكلت ما اكل النبي صلى الله عليه وسلم و صنعت ما صنع النبي صلى الله عليه وسلم
و لم و آخره احمد بن محمد بن المسيب يقول راسية عثمان فاعدا في القاعد فذا بطعام طامسة انار
فا كاه ثم قام الي الصلوة فجلس ثم قال قديت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم و اكلت طعام رسول الله صلى الله عليه وسلم
ار صلى الله عليه وسلم و صليت صلوة رسول الله صلى الله عليه وسلم و اخرج احمد بن صالح قال روى عن ابي جابر بن
رومية فوقف عليها فولدت لها فلما اسود مثلي نسبية عبد الله ثم وقف عليها فولدت لها فلما
اسود مثلي نسبية بيدا من طين لها فلام روى ذلك نصبة قال لابي روى بها يومئذ فرأيتها لمسا
بمعنى البردية فوقع عليها فولدت لها فلما اسود مثلي نسبية عبد الله ثم وقف عليها فولدت لها فلما
اسود مثلي نسبية بيدا من طين لها فلام روى ذلك نصبة قال لابي روى بها يومئذ فرأيتها لمسا
بمعنى البردية فوقع عليها فولدت لها فلما اسود مثلي نسبية عبد الله ثم وقف عليها فولدت لها فلما
اسود مثلي نسبية بيدا من طين لها فلام روى ذلك نصبة قال لابي روى بها يومئذ فرأيتها لمسا

اخبر بهن قلت لا قال فليكن من اسوة مسند قلت بلى قال فاخذت في بيان حقه في الحديث
 مردان را دوست نيت اخرج احمد بن حنبل في مسنده قال راجع عثمان الويلكة واجاب وقلت علي محمد بن جعفر بن علي
 امر الله عليا بمجاهدة هذا وعليه روى الطيب في نسخة متصرفة معذرة فادرك الناس بليل قبل ان يبرأ
 طاراه هناك انتبهه واقفت وقال العباس المتصرفة وقد نبهني رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال كذا
 في الجبال رسول الله صلى الله عليه وسلم لم ينهد ولا اياك واما سنان في ما كنت عنه الي انفسه في عرسه
 عنه ما كنت بلى في عام ان عثمان كان يقول في خطبة قل يا ايها الذين امنوا اذا قوام ان لم يطلب يوم
 النعمة كما تمحوروا في الضوا فان لم تنصت الي ما سمعتم منكم والنفس السامع فاذا قامت الصلوة فاعلموا
 الصلوة فاعلموا بانها ما كان فان اعتدال الصلوة من غير ان لا يكبر حتى ياتي به رجال قد وكلهم منبوبة
 الصلوة فينبذونه ان قد استوت فيكبر ما كنت عنه يحيى بن سعيد عنه محمد بن بزم عنه عبد الرحمن بن ابي عمرة انه قال
 انه قال لعمري ان عثمان كان في صلوة العشاء فزأى اهل المسجد فليدنا فاضطج في موضع المسجد ينظر الناس ان يكبروا
 فاما ابن الجهم فله السبع فرار منه هو فابنوه فقال له ما كنت في القرآن فابنوه فقال له عثمان منتهى كذا
 نام نصف ليلة من شهر ربيع فقام ليلة فاكنت له بلغان البلاء روى في ما كان عثمان يرفع عن النبي
 عثمان حج است وعايت ثمن ما كنت في ما من من نبه به وبسب اخي في عبد الدار ان عمر بن عبد الله ارسلت
 ابان بن عثمان وابان يومئذ امير الحج وهو عثمان في قدرات ان انما طلحة بن عمار بنه شبيهة به جبر
 عاروت ان تغر فاكرك ذلك عليا ابان وقال سمعت عثمان بن عفان يقول قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 لا ينكح المحرم ولا ينكح على نفسه ولا على غيره ما كنت عنه عبد الله بن ابي بكر عنه عبد الله بن عامر بن ربوة
 قال يا بن عثمان بالعرفع يوم في يوم صانعت في خطبة وجب تطييعه لرجل من ثم اني لم حسب فقال لا
 كلوا فاما ولا تاكلوا انت فقال في است كبتكم انا صبيته اجلي ما كنت عنه ابن عباس عنه فينبذه في ذرية
 ربه سال عثمان عنه الاثنين من تلك اليوم بل جمع بينهما فقال كان احبتهما آية وحرمتها آية اخرى فاما
 في اصحابه اصنع ذلك قال فخرج من عنده فلقى رجلا من اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم فزاره في ذلك
 قال لو كان لي من الامر شي ثم وجدت احد اهل ذلك طعنة سخا قال ابن سيار ابن عباس بن علي بن علي

[illegible]

[illegible]

[illegible]

و بعد از آن بانی این صوفی را در میان جمعی از اعیان و اشراف
و نصیب گزینان موزون قرار دادند و چون در میان ایشان گفتند که اگر
فرستاده ای که در این شهر از فتنه و آشوب است بماند و در آنجا بماند
عبداللهم عاقل و سنجیده امر المؤمنین من خود در غرضه و امانت و امیر المؤمنین است و آن هم فرمود
لشکر کران مرتب داده از راه کرمان و ولایت خراسان روانه شد راه بر سر یکی از دهکده ها
ناخست بر مسعود و غیره فرستاد تا بجا آمد و آن را در مشورت پنداشت و اگر فتنه میسر آید و خود بجاست
منوجه شد و بر غرضه و اخف بنی سیر و طرف همسان میل نمود و با اهل آن دهکده مبارزه نکرد
و این نیز الطیغ داشت تا آنکه کجبال و طایفه فرود آمد و در مقام محاصره و محاصره شد و آن هم
انترام نمودند از آنجا بهر مایه آن خواهی فرستاد و این در میان و این در میان و این در میان
لشکر سواران بعضی را غنوه و بعضی را اصلی و بعضی را غنوه و بعضی را اصلی و بعضی را غنوه و بعضی را اصلی
و بوجاهه اهل آن شهر فرار و در این شهر بعد از آن طرف است و بعضی که در محاصره و محاصره شد
آخر الامر مرزبان طوس بر روی زمین ایستاد که از زیر پیر و بر طرف مظلوم گردانیده است و در میان
اهل نیستا بوجاهه آمده هزار هزار در هم بدل صاحب است و بعضی که در محاصره و محاصره شد
اقامت کرد و لشکری بجانب فرستاد آنجا و اهل مرزبان و بعضی که در محاصره و محاصره شد
آخر ما بر آن شرط که هر کس در آن دیند مصالحه و صلح نمود و مرزبان و مرزبان و مرزبان
لشکر و سبکان آنکه او با لاف و ماموست اهل لشکر و ولایت عالی گفتار نمود و بعضی که در محاصره و محاصره شد
و بیکر بجانب هرات روان نمود مرزبان هرات قبل از وصول لشکر و بعضی که در محاصره و محاصره شد
و تواریخ آن منعقد شد بعد از آن مرزبان و مرزبان و مرزبان و مرزبان و مرزبان و مرزبان
عوزجان و طایفه و قاریا بنی سیر را فتنه کرد و بعد از آن طرف و بعضی که در محاصره و محاصره شد
عبداللهم عامر سالم و قاتم مراجعت کرد و در آنجا محاربه و بیکر با فطنین چون بر اثر یقیه سلیمان
مستوی پندند و سواحل انترام منعقد و عرق غیرش کجور شد و فوجی عظیم بر آورد و ملذذ و در

[illegible]

اند در سوادیه چه سید خواهم بود و وفات عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه و سید علی بن ابی طالب
 انشاء الله الرحمن الرحیم جانشین من است که هر چه میسر شود بگویم و در فحادی و انحرافات آن سید فرمود
 به و سوز فتنه شد و ما سخن بوسه طلبیدیم و فتنه که آن نیز بود و منتهی بظرف که در صدر آن سوز فتنه در
 حرکت کدام فتنه ما بین من و فروع آمد و مسئله جمع علیه ما است که ذی النورین بآن شکست فرموده و احادیثی
 این فتنه که رفته در قواعد مخدومه درین اندازد و غیر مستبعد و غنی الی ذی زانده اسما و ذی علی عثمان فاذناله
 بیده عصا فعال عثمان و کتب ان عبد الرحمن فونی و تبرکات الفانی فیه فعال که کان یصل فی حق الله فلا
 یاس علیه و رفع ابو ذر عماه فخر کعبه و قال سمعت رسول الله صلی الله علیه و سلم یقول ما احب الی من لی ثم الجبل یا
 ان فقد یقتل منی الله نفی من است او انی ان شک باید بر اعمانه سمعت کت مرات قال نعم رواه احمد
 آخره البخاری عنه زید بن و سبیل مررت بالبریده فاذن الی ابالی در فعلت له ما نزلت منک فذا
 ان کنت بالام فاصفقت اما معاویه فی الذین یکنسرون الذی یبغضون ولا یبغضون فی سبیل الله
 کان معاویه نزلت الی الکتاب فقلت نزلت فیدا و بینهم فکان بینی و بینهم فی ذلک کت الی عثمان
 یشکونی فکت الی عثمان ان اقدم الدنیه فقه منها فکسر علی ان سرقی کما نهم لم یردنی فقل ذلک فذکر
 عثمان فقال لی ان است نجت فکت قریبا فذلک الذی انزل فی ذلک المنزل و لو امر و علی ما سمعت
 و اطعت و اخرج البخاری عن الاصف بن برخیه قال قلت الی ما من قریب منی فاجاب رجل من اهل الحرم
 منی قام علیه فسلم ثم قال انزل الکما نزلین بریف کحی علیه فی اربعین ثم یوضع علی عاتق ذی احمم معی فخرج
 نفق کتبه و یوضع علی نفق کتبه معی فخرج منه عله تدیه نیز نزل ثم ولی قلبی الی مراره و یخفه و حلیت الیه
 و ارا ادری من هو فقلت له لا اری الغوم الا قد کرموا الذی یقلت قال انهم لا یعقلون شیئا قال لی فقلت
 و من فلیک نفی قال الی صلی الله علیه و سلم یا با وذا استبرأ عدا قال فطرت الی اسمعین یبقی منه النهار و
 اری ان رسول الله صلی الله علیه و سلم یسألنی فی حاجه له قلت نعم قال احب الی منک احد ذریه الله کذا
 نلته و ما نیر دان هو لا یعقلون اما یجمعون الدیبا و اید لا اسألهم و یا و لا استعینهم عن ذین نفی الی
 الله و لا یماست امره کما الت اذن نالت و در معجمه افزود اخرج الی یبقی عنه السائر بن سید

[illegible]

برقی

[illegible]

[illegible]

رضي الله عنها بوجوده وفضله قوم فقالوا يا رسول الله انت قلت ان عليا ماض في
والذي قلنا انما هو في النار فقلت ولا اعرف بعدك عنه اقول السيد يحيى الموسوي علي ما اخرج ابو بصير
انه قام خطيبا فقال ايها الناس مايت الباقية في سماي عجايب ارباب الله ربنا فوقنا في الارض
علي الله عليه وسلم مايت الله مايت من قوام العرش قال ابو بكر فوضع يده على منكبيه رسول الله
الله عليه وسلم ثم قال يا علي انك في كرم يا عثمان في مكان بيد راسه فقال رسول الله
يتم خلقوني فانتخبتم السرا عير امان منكم في الارض قال فقبل علي الاثرى ما يحدث به الحسن
قال يحدث با راكي واخرج الحاكم عنه قاتلة من رجل فالتفت اليه الحسن بن علي رضي الله عنه اخرج من
دار عثمان جريحا ومن احوال الامامة البصرة سعيد بن زيد عن قيس قال سمعت حيد بن زيد يقول
والله لقد اتيتني وان عمر لم يوفى علي الاسلام قبل ان يسلم عمرو بن اعدا ارنس للذي صنعت لعلما
صاحبه روزه الحارثي ومن احوال حقبة الامامة عبد الله بن مسعود قال قال عبد الله و الله لئن قتلوا
لا يصيروا مني شيئا ومن احوال صاحب سر رسول الله صلى الله عليه وسلم حذيفة بن اليمان ما اخرج ابو بكر
عنه عن النبي الخيرة قال ايها حذيفة من سار المعرون الى عيران فعلم ان هؤلاء قد ساروا الى اهل الرضا
فقل قال يقولون والله قال قلنا فابن هو قال في الجنة والله قال قلنا فابن قلنا قال في النار والله
وسنة اقرى عالم الدنيا بن عبد الله بن سلام ما اخرج ابو بكر عنه يوسف بن عبد الله بن سلام عنه ابيه قال
نسلوا سيوفكم فليس سلكتموها لا تفقدوا اليوم الجنة وما اخرج ابو بكر الجاهلي بشير بن مهران
كلام طويل من عبد الله بن سلام قال اما اني قد قلت لهم لا تغفلوا عن الدنيا فانهم تركوها وقد
عشرة السنين في الدنيا فلم يفلحوا فيها لم يفلحوا في الدنيا فكل من يكون العاقبة الناس لم يفلحوا
الا قتل بعنت ومكشون العاقبة وما اخرج ابو بكر في الاستبصار انه قال اخذتني الناس على الغنم فقبل
من ان باب فتنة لا يفلح عليهم الى قيام الساعة ومن احوال زاهد الامامة ابو ذر ما اخرج ابو بكر
انه قال لو امرني عثمان ان اسكن في راسي لبيت ومن احوال كاتب الحجة زيد بن ماتب ما اخرج
ابو بكر عنه زيد بن علي قال زيد بن ماتب من بكى عثمان يوم الاراء ومن احوال حافظ الكوفة

عليه السلام الى ايرانية ما امره ابو بكر محمد بن عبد الرحمن بن ابي ذر بن ابي الجهم مرة واحدة
تعملون ما اعلم بصلحتكم ففعلوا وبكتمكم كما دللهم بعض القتل والموت في غم التي من قريش حتى باتوا ليل
نما قال ابو اسامة بن جندب في حكاية ما فعل كشي وقرأ فقال صبرته الامة عبد الله بن عباس ما ذكره
ابو جهم في الاستغاث قال ابو اسامة الناس على مثل عمان لم يحاربوا لاجل ما كان فيهم من قوم حجة منكم
من بعد هؤلاء اسباب اختلاف الناس برزني العوذين واقدام اليه من قتل وديارهم كرم وديارهم
قال رواه ابي جندب عن ابيهم ما اطلع به اصل فقه فاصل شهد اخرج ابو بكر عن ابن عباس عن الحسن قال انما
والباب كان من ادركه حتى امير المؤمنين ومكان يكون بعدا بين يدي عمان قال فرأيت فيه
خلفه طعن كذا اكلنا من ثمنها يوم ادرك دارهم قال عيسى بن امير المؤمنين عمان قال اخرج
الاسترخاء قال ابن عون الله قال فطرحه امير المؤمنين معادة فقال يا استرخاء ما يريد ان
منى فان ثلثا ليس من احد من يد بخير ومك به ان طلع لهم امرهم ونقول هذا امرهم اقرار
بمنه نسئهم وبين ان نقص من نفسه فان ابيت يدين فان الغوم قال لو كان قال يا من اهدى
قال انما ان اطلع لهم امرهم فاكنت اطلع سرا لا سر بلينة الله عز وجل ابدان قال ابن عون وقيل
غير الحسن ان اقدم تغرب عن ابي اسامة في ان اطلع امراته محمد بن علي بن عبد الله بن علي بن جهم
قال ابن عون وهذا اسبب كلامه ولان انقص لهم من نفسي فوالله قد علمت انه صابغ يدي في كاس
يقضيان من القسما وما يقوم بذي بالقصان واما ان يقولوني فوالله لو قتلوني فاني لا ابق بون بعدى
ولا ياتون بعدى عدوا جميعا ابدان قال فاعلم الاسترخاء والطلق فكلما فعلوا فعل الناس ثم جاء روي
كانه ذيب فاطل من الباب ثم رجع وقام محمد بن ابي بكر في كفة مشرعا حتى انتهى الى عمان فاقده لم يخال
بها حتى سمعت وقع افراسه وقال ما اغنى عنك مولايتي ما اغنى عنك ابن عامر ما اغنى عنك كنيك
فقال ارسل لي ليحيى يا ابي ابي ارسل لي ليحيى يا ابي ابي قال فاعادته اية استعدي رجلا من القوم حينه فقال
اليه يفتضون حتى وجاءه في مائة فاستبه قال ثم مرد فخلوا عليه حتى قتلوه واهرب ابو بكر عن ابي حفصة
عن ابي سعيد مولى ابي اسد الغفاري قال سمع عثمان ان وفدا من مصر قد اقبلوا فاستقبلهم فكانت

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

عن ابيه قال شهدت مكانه يوم خوص في موضع الجبانة ولواله النجاشي الحارث بن ابي الاسود قال قال علي بن ابي طالب فماتت
المرثية من الغنوة التي لم يكن مقام جبرئيل عليه السلام فقال اباها الناس فيكم طاعة فكنتم اثم قال اباها الناس
ايكم طاعة فكنتم اثم قال اباها الناس فيكم طاعة فكنتم اثم قال اباها الناس فيكم طاعة فكنتم اثم قال اباها الناس فيكم طاعة فكنتم اثم
فقال له عثمان انا اراك هنا ما كنت اري انك تكون في جماعة قوم تسرع في انياف النار
ثم لا تجيئني انك يا طلحة تذكر بعد كنت انا وانت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم في موضع
كذا وكذا ليس هو انما هو غير هذا غير هذا قال نعم فقال لك معلل الله صلى الله عليه وسلم يا طلحة انك
بني الا ومعه من اصحابه في موضع من مواضع الهبة وان عثمان هذا يعني في فدية يعني في الهبة قال
الحمة اللهم نعم ثم انصرف واز حمله استمالا في كبر امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه اية او مخوفة في كبر
كف فخرج من دونه من اقبه او بانك في شهيد بدو حاضر شد ودر احد فرار مخوف ودر بيوته رسولان غائب
بعد عبد الله بن عمر مسعودي نوار آية باصن وجه شد اخراج النجاشي عن عثمان هو ابن موهب قال عمار بن
من اهل مصر خرج البيت فزقي فلما جلوسا فقال من هؤلاء القوم فقالوا هؤلاء اقرس قال من النجاشي
ثم اذ امير المؤمنين عمر قال يا ابن عمر اني رايتك عن شئ فخذني هل تعلم ان عثمان فرعون احد قال نعم قال
فعلم انه لعين عنه بعد ولم يشهدنا قال نعم قال فعلم انه لعين عنه بجنة الرضوان فلم يشهدنا قال نعم قال
الذكر قال ابن عمر قال ابن كلب ما فراره يوم اسد شهيد ان الله عفى عنه وغفر له واما لعين
عن بدو قال كان تحت رسول الله صلى الله عليه وسلم وكانت مريضة فقال له رسول الله صلى الله عليه وسلم
عليه وسلم ان لك اجر من شهيد بدو وسهم واما لعين عنه بجنة الرضوان فلم يشهدنا قال نعم قال
بجنة مكانه فخرج رسول الله صلى الله عليه وسلم عثمان وكانت بجنة الرضوان بعد اذ ذهب
عثمان الي مكة فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم بيده اليمنى هذه يد عثمان فغرب بها عليه
فقال به لعثمان فقال له ابن عمر اذ ذهب بها انا انك محك وحضرت عثمان فخذني ازان بها
ساقى واده اجزع احد عنه قال عن سفيان قال لقي عبد الرحمن بن عوف الوليد بن عتبة فلما
له الوليد ما لي اراك قد جفوت امير المؤمنين عثمان فقال له عبد الرحمن اني لم افر يوم عتب

قال عام فقول يوم اعد ولم اختلف يوم اعد ولم اترك سنة عمر قال فانطلق فمكث في مكة ثم قال فقال ما قوله
 اني لم افر يوم منين فكيف جعل في ذمها الله عنه فقال ان الذين تولوا اسمك يوم اتفق النجاشي انما
 استنزلهم الشيطان حين مكسوا وذهبوا عنه الله عنهم واما قوله اني لم اختلف يوم بدر فاني كنت امر من
 رقية بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم عن ابيها انت وقد ضربت رسول الله صلى الله عليه وسلم بسهم ورسول
 ضربت رسول الله صلى الله عليه وسلم بسهم فقد شهدوا واما قوله اني لم اترك سنة عمر فاني لا اطيع بها
 هو فاني قد كنت اتركها انما هي من غير عهد مني فانا لا اتركها صلى الله عليه وسلم منع كره
 انه وجب له بها اشكال فقلت في نفسي اني قد سمعت اخبرني عن سعيه بن المسيب قال خرج عثمان
 حاجا حتى اذا كان ببعض الطريق قيل لعلي رضي الله عنه انك قد نهيت عن التمتع بالعمرة الى الحج
 علي رضي الله عنه لا صحابه اذا ارسلوا فكلوا فابى علي ما صحابه عمرة فلم يكلمه عثمان رضي الله عنه
 وكان فقال علي رضي الله عنه لم اخبرك بنهي عن التمتع قال فقال لي قال فلم تسمع رسول الله صلى الله
 عليه وسلم منع قال لي واخرج احد عشر شعبه عن فداة قال سمعت عبد الله بن سفيان يقول كان عثمان
 ينهاي عن التمتع واني يلتي بها فقال له فاما قولك فقال له علي لقد علمت ان رسول الله صلى الله
 وسلم فعل ذلك قال عثمان بلى فكنا كنا فانيض قال فانيض فقلت لقادة ما كان خوفهم قال لا
 ادري وتحقيق مقام الكنا بجا بنيت في كل خطبة في دعائي في صعوبة مقام بهم سيد
 كما هي لفظ تمنع اطلاق كرهه من غير فتح عمرة اكرطواف بيت الكنا بهمة باخذوا منه شيئا
 كما سؤد بسبب ابن عباس وارب من مخصوص به بسال حجة الوداع بسبب طبع قوم در باب عمره در ايام
 حج وبراى ابطال اسم جالبية وبعين استقصه حضرت عمر وثمان جاي كه نبي ميگردند از تمتع بطريق
 تا كيه فوزه لكنا كنا فانيض ايضا خوف از عدم اديت بلكه خوف از استمرار علة ورسوخ
 در فلوباس وکنا بجا اطلاق كرهه ميسو بر ادای طواف قدوم ميبراز طواف زیارة
 و تقدیم سبعي بين الصفا والمروة بر طواف زیارة تا آنكه صورت عمره پدا شده و این
 مجمع علیه قوم است وکنا بجا اطلاق كرهه ميسو بر ادای عمره در اشهر حج و طواف ثلث از و

باب في بيان من كان له فضل على غيره من الصحابة
 ورواه الشيخان في الصحيحين عن أبي هريرة عن النبي صلى الله عليه وسلم
 أنه قال: ما من رجل من أمتي إلا وله فضل على غيره من أمتي
 ما لا يحصى ولا يعلم إلا الله تعالى. وفي رواية أخرى: ما من رجل من أمتي
 إلا وله فضل على غيره من أمتي ما لا يحصى ولا يعلم إلا الله تعالى. وفي رواية
 أخرى: ما من رجل من أمتي إلا وله فضل على غيره من أمتي ما لا يحصى ولا يعلم إلا الله تعالى.

حضرت عثمان بن عفان را از ائمه اطهار و اهل بیت در عذر امام علی (ع) و رسول الله (ص) و
 عترة الزمیری ان عثمان بن عفان اتم الصلوة یعنی من اجل آنکه عرابانم گزیده و صلوة و نماز
 با ان ساری علیکم ان الصلوة اربع ذکر اگر کسی بگوید من عثمان بن عفان را از ائمه اطهار و اهل بیت
 بالطایف دارد آن بگویم بیا علی ایضا و روی معینة عن ابراهیم ان عثمان صلی ربنا نه قویا
 و طما خیر کعبه یوم در وقت با و هم اولی محافت نداشتیم امام جعفر علیه السلام فرمودند که حضرت
 عثمان جان من را بسته بجهت عارضه اختیار نمود و آن عارضه قصه اعراب است در آنکه در سفر سبب
 و هم بعضی شتار قامت و اندام با اصحاب و از آنجا که در کمال محرم صید که غیر محرم نه برآید
 او و نه نام و آرمه از عید کرده بانه محبت کردند از آنجا که از عید بن عثمان و عثمان بن عفان
 علی امیر مکه فی زمانه عثمان فاقیل عثمان الی مکه فقال عبد الله بن الحارث فاستقبلت عثمان بن عفان
 فقدم فاصطاد ابل الا حمله فطعمناه بل و انا فحولنا عراقا للشرب فقدمناه الی عثمان و اصحابه
 فامسکوا فقال عثمان سیدم اسلمه و لم نام بصیدا اصطاده قوم حل فاطعمناه فاباس فقال
 عثمان من یقول فی هذا فقالوا علی بن ابی طالب الی علی فجاه و قال عبد الله بن الحارث صحاب
 معین جاء و یوکت الطیلة عن کفیه فقال له عثمان لم تعطه و لم نام بصیده اصطاده قوم حل فاطعمناه
 فاباس قال غضبنا و قال انشد عبد الله بن جبر بن عبد الله بن جبر بن عبد الله بن جبر بن عبد الله بن جبر
 و شعر فقال رسول الله صلی الله علیه و سلم اما قوم حرم فاطعموه یا علی فاستسببوا و قال
 اصحاب رسول الله صلی الله علیه و سلم ثم قال علی انشد عبد الله بن جبر بن عبد الله بن جبر بن عبد الله بن جبر
 انی بیننا و النعام فقال رسول الله صلی الله علیه و سلم اما قوم حرم فاطعموه ابل الحارث قال شهید و ا
 دو نیم من العدة من الاثنی عشر قال فتی عثمان و رکیه عن الطعام فدخل یطعمه و اکل و کف الطعام بل
 الا اکل در بیاب بناسب بعد برخواست حضرت عثمان منقاد و امام را فنی در کتاب خط
 این محبت را به بطی لایعزیز کرده و در حدیث الی قناده منکاشیده و از حدیث معصوم
 چهار باص و وجه نفی نموده و از آنجا که بنی امیه را در عطا یا بر سایر اسامی ترجیح میداد

[illegible]

کلید و کنون است و بدین معنا و یاد آید بر نکته مطلب مذکور عاده بی اوم حیان جاری شده که اگر
 عقیقه و پسران او که صوفی در خلافت دارند از هر طرف ماطا و او را به دست باز میکنند بلکه در ایدا
 نام نهاد است و صوفی بخاری و غیره و چنانکه در جمیع از منزه بر اظهار تابعی جاری شده است لیکن
 این امر خلاف عاده است و بی اوم و نهان میگوید که بنابر بیست و نه حضرت فاروق رضا است
 حضرت ایقان فرمود است که رسول الله صلی الله علیه و سلم در هجرت با من کجبه عصی الله و توفیق و ا
 او غیر و جعل و برکت صوفی حضرت صلی الله علیه و سلم بر دو طبع ظهور کرد و ایام مرجع در ابطال ادعای
 کردند و معجزات کتاب مخفی در بنای کتب تند و از انقباض خاطر علی بن محمد و سبکی در دست
 مصایب عقیقه و نه شسته است و او بطوریه پوست از نیم حضرت بنی النعمان حضرت بنی نولیه و
 بی اومیه میدانی که خراسان را یکدیگر و او نهانان کامیر مانند خدای عز و جل از هاج طاهرات انحضرت
 صلی الله علیه و سلم از بنی بنی با محض طاعت لیکن امر مستمر در جنت غیر نهاد و انقباض خاطر و فرود آمد
 و مثل و نمک انیس الشیطان من کفر العرب و فی التخریس بینهم و لا الیس من اصدال المؤمن العاه
 فی حدیث النفس فقال النبی صلی الله علیه و سلم و ذلک صریح الایمان در بسیاری از احادیث خواهی گشت
 بر آنچه دلالت میکند بر انقباض خاطر و عدم ایام نفرت معنی که با انحضرت صلی الله علیه و سلم
 و سوا این اسلامیه انرا با نادرند حضرت سید زوایت عتد سیدانیمه انرا سبکی را در
 میکنند و در محال فاسد حل نمایند و کافیه که حق تعالی انرا بموقوف این رات انحضرت صلی الله علیه و سلم
 حفظ و سوا این اسلام بر گزیده است یکی را یکی میکنند اگر راوی میباید کرد یکی را به نیمه میکنند و بعد
 مؤید و فضل الله یونیه است و او سد و الفضل العظیم اخیه ابو بکر بن ابی شیبته قال حدثنا
 و نه عن شعبة عن عمرو بن مرة قال سمعت کنوان ابی صالح العبد عن صیب بن العباس قال ان
 العباس بن علی صان ادعوه قال فایته فاذا هو یفتی الناس فذعوه فاناه فقال فاعل الوجاب
 الفضل قال و وجهک یا امیر المؤمنین قال ما ردت ان امانی رسولک و انا اعدی الناس فقتلتم
 ثم اقبلت فقال العباس انکرک الله فی علی خانه ابن عمک و انکرک فی ذلک و ما جاکس محمد

[illegible]

بنورث قال اما بئسك ان تعلم فاما رضي الله عنه فانه الوليد فقد اكره الناس فيه قال فقصت بعض
مخارج الجبال صلوه قلت انه في الكيف عاينه في بيوتك قال يا ايها المرتضى قال واما يدرك
ما فرقت فرجعت اليهم افوا رسول الله فانه فاني قلت ان الله سبحانه بعث محمد صلى الله عليه وسلم
بالحق فانه نزل عليه الكتاب فكانت من اجابته في رسول الله صلى الله عليه وسلم وصحبت رسول الله صلى الله عليه وسلم
وهم ورايت فيه هذا كثر الناس في شأن الوليد فادركت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورايت فيه
فقد اكره الناس في شأن الوليد قال ادركت رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت لا اذكر غلص الي منه علما بخلص الي
الغدر رايت فيه ما قال اما بعد فان الله بعث محمد صلى الله عليه وسلم بالحق فكانت من اجابته في رسول الله صلى الله عليه وسلم
فما بعث به ولا بعثت بالحقين كما قلت فبعث رسول الله صلى الله عليه وسلم وابعثه فوالله ما عصيته ولا غشيت
حتى نوافه الله عز وجل ثم ابوك رسولكم ثم عمره ثم استخلفنا فليس من الحق من الذي لم يمت بلى قال فانه
فما بعثت النبي بغيري فكم اما ما ذكرت من بيان الوليد فانه في الحق ان الله سبحانه بعث محمد صلى الله عليه وسلم
منه فامره ان يجلبه فله فامرين وانزع ابو داود عنه عبد الله بن ابي عيسى بن النضر الرقاشي ويؤا
سما قال بعثت عثمان بن عفان والي بالوليد بن عتبة فشهد عليه حران ورجل فشهد به ما رايت
بشر بها يعني المحرم فشهدوا اخره راها انه شفيها فانه ان الله سبحانه بعث محمد صلى الله عليه وسلم فقال علي رضي
عنه انتم عليا فقال علي رضي الله عنه قال وانه حارث بن تولى فارنا فقال لعبد الله بن جعفر ثم عليا
فاخذ السوط فجلده وعليه فخر علي اربعين قال مسك بن عبد الله بن علي عليه السلام فانه اكره
اربعين وعمر ثمانين وكل كنهه وذا الحبال في وقته ما كثر حضرت وفي الخواري رضي الله عنه به بيان
كنهه كنم وان كنهه انيت كه اخفقت صلى الله عليه وسلم ودا حارث بن سبابة في ذلك فانه
خاصه بعد حضرت عثمان منظم فخواهت ودا بنيز با ما يند تروده و طرق متاخره بنبوت بعثت جوي
كه اعلا كل شتمه فانه ودا بنيز در خارج بظهور ما يند تروده و طرق متاخره بنبوت بعثت جوي
او حارث بن سبابة فانه ودا بنيز در خارج بظهور ما يند تروده و طرق متاخره بنبوت بعثت جوي
افكاره من علم او فانه كنهه ودا بنيز در خارج بظهور ما يند تروده و طرق متاخره بنبوت بعثت جوي

[illegible]

11

رسول الله صلى الله عليه وسلم رايت عموداً من نور خرج من تحت راسي ساطعاً حتى استقر بالبراميق
حوادث فذاع من ذلك ببلان حال فيها يندرك آثاراً فاعلم ان محضت صلى الله عليه وسلم شريكاً
حضرت عثمان مخطئاً في المشكوك ان ابهريرة قال سميت النبي صلى الله عليه وسلم بخرات فقلت
يا رسول الله اني اريد ان اسمي بالبركة فقلت نعم فقال لي النبي صلى الله عليه وسلم ان اسمي بالبركة
كلما اردت ان تأخذ مني شيئاً فادخل فيه يدك فخذ ولا تنسره نشر انك قلت من ذلك التبركة او
كل راحة في سبيل الله فكلما اكل منه وطمع وكان لا يبارق مخوف حتى كان يوم فتي عمر فانه
انطلق آخره ابو عمر بن عبد المطلب ان يدفاره توفي في زمن عثمان بن عفان نسجي برب منهم سوا
تجربة في سعة نعم نعم فقال الله صلى الله عليه وسلم في الدنيا سعة في الدنيا سعة في الدنيا سعة في الدنيا
و العوفي في امر الله في الدنيا سعة في الدنيا سعة في الدنيا سعة في الدنيا سعة في الدنيا
صدق عثمان بن عفان على مناجم حضرت ابي و بعيت عثمان انت الفتن و اكل السدي الضويق و قال
الساعة و سبائككم خير من سائر ريس و ابهريرة ريس ثم تكلم على من بني فطم نسجي برب منهم سوا
ثم نعم فقال ان احبني الحارث بن الخزرج صدق صدق اخرج البخاري عنه ما في عنه ابن عمر قال اخذ
رسول الله صلى الله عليه وسلم قائماً في ركن دكان في يده ثم كان بعد في يد ابني بكر ثم كان بعد
في يده ثم كان بعد في يد عثمان حتى وضع في يده ريس ثم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم و اخرج البخاري عنه السريضي
الله عنه قال كان عام ابنا صلياً الله عليه وسلم في يده و في يد ابني بكر بعده و في يد عمر بن الخطاب
فما كان عثمان عليه ريس فخرج العام فجل عجب به فسقط قال فاقضوا لكم ايام
مع عثمان فخرج ابهريرة فام بعه و اخرج ابو عمر قال قام فامر من ربيعة بعلي من الليل معي في الليل
في الطور على عثمان فصا من الليل ثم نام فاني في المنام فقلت له قسم فاسأل الله ان يوكد
من الفتنة التي اعاد منها صلياً عباده فقام فقلت له فقام ثم استلقى فخرج بعد الايام
و اخرج ابو عمر ان ثمانية بن عدي امير عثمان على الصدق فطلب يوم بلخ فموت عثمان فاطال اليك
ثم قال بنو امية ان شربعت خلافة النبوة من امته محمد صلى الله عليه وسلم وصارت ملكاً

بما فعلنا قال ايها السلام عليك وانا قد سمعنا ما سبنا فانه قد روي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عليه السلام
الى من سمعنا من هذا الرجل فانه قد سمعنا ما سبنا فانه قد روي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عليه السلام
حتى سمعنا ما سبنا فانه قد سمعنا ما سبنا فانه قد روي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عليه السلام
ايضا قد سمعنا ما سبنا فانه قد سمعنا ما سبنا فانه قد روي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عليه السلام
وحيث سمعنا ما سبنا فانه قد سمعنا ما سبنا فانه قد روي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عليه السلام
فيما كانا في مكة فانه قد سمعنا ما سبنا فانه قد روي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عليه السلام
فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما هذا الدين الذي اراد ان يترك بيني وبينك يا عمر بن الخطاب
وروي عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما هذا الدين الذي اراد ان يترك بيني وبينك يا عمر بن الخطاب
انضويتم في ديني يا عمر بن الخطاب فانه قد سمعنا ما سبنا فانه قد روي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عليه السلام
الى لا يستطيع ان يارق من ابائي وما كانوا عليه ولكن داسوا بغير الكيس حتى تكسروا ما بقيت
وذكر الامام قال علي بن ابي طالب ما هذا الدين الذي اراد ان يترك بيني وبينك يا عمر بن الخطاب
وسلم وصديقنا جابر بن عبد الله قال ما هذا الدين الذي اراد ان يترك بيني وبينك يا عمر بن الخطاب
اه عن النبي العوفي قال يا عمر بن الخطاب ما هذا الدين الذي اراد ان يترك بيني وبينك يا عمر بن الخطاب
ثم قال ذكرت قول ابوطالب طهر عليا ابوطالب ام رسول الله صلى الله عليه وسلم ونحن نصلي عليه
ثم قال ماذا قال فان يا عمر بن الخطاب ما هذا الدين الذي اراد ان يترك بيني وبينك يا عمر بن الخطاب
نصفان يا عمر بن الخطاب فانه قد سمعنا ما سبنا فانه قد روي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عليه السلام
ثم قال اللهم لا اعرف ان عبد الله من هذه الامة فبذلك فبما لم ينكحك فبذلك فبما لم ينكحك فبذلك فبما لم ينكحك
فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما هذا الدين الذي اراد ان يترك بيني وبينك يا عمر بن الخطاب
وسلم وصديقنا جابر بن عبد الله قال ما هذا الدين الذي اراد ان يترك بيني وبينك يا عمر بن الخطاب
ايضا قد سمعنا ما سبنا فانه قد سمعنا ما سبنا فانه قد روي عن رسول الله صلى الله عليه وسلم عليه السلام
فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما هذا الدين الذي اراد ان يترك بيني وبينك يا عمر بن الخطاب
ثم قال اللهم لا اعرف ان عبد الله من هذه الامة فبذلك فبما لم ينكحك فبذلك فبما لم ينكحك فبذلك فبما لم ينكحك

ادبها عندئذ لم تخرجت شيئا حتى تاتيها فاقبلت ثم اجبت قال فقال لي دعواتي يا فخر
 ان لي بها عرا نعم دعوتها وكان علي اذا حمل الميت اغتسل واذا تجرد انك اغتسلت يا رسول الله
 وسلم سبيل ازجرت الى ما في منظر اللانفك لكي انزلهم فان يا ربنا يا ربنا يا ربنا يا ربنا
 في كتاب الخصاوين عن النبي صلى الله عليه وسلم قال علي بن ابي طالب رضي الله عنه امير المؤمنين
 دويع قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم او قال دعا رسول الله صلى الله عليه وسلم بني عبد المطلب
 لهم فذا من طعام قال فكلوا حتى تشبعوا في الطعام كما هو كان لم تيسر ثم ورثت في فخره واهي روي
 في الخبر كان لم تيسر ثم تيسر فقال يا بني عبد المطلب الى ابي ابيهم فاحضه دلي الى سره
 وقد رايت من هذه الامة ما قد رايت فيكم بياحيه علماء ان يكونوا حتى وصاحي ووارثي فلم يقبل اليه
 بعد فمقت اليه وكنت اصغر القوم قال احلبس ثم قال قلت لمرات كل ذلك اقم اليه فدخل اجلس
 حتى كان في الثالثة فرب يديه على يدي ثم قال فذلك حدث ابن علي دون عمي و اخي الشريك
 عنه علي رضي الله عنه قال انطلقت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم حتى اتينا الكعبة فقصه رسول الله
 صلى الله عليه وسلم على مكبي فنهض به علي فلما راى رسول الله صلى الله عليه وسلم ضحكي قال يا طه
 فجلست فزل بي الله صلى الله عليه وسلم وجلس به وانا معه في مكبي فقصه علي مكلي فنهض
 لي فقال لي علي عليه السلام انه ليخيل الي اني لو انك بعدت اخي السما فقصت على الكعبة وعليها سال
 من منبرها فكل من فجلست اذ اقبله لاريد بميما وسملا وقد راى اوصا من يديه فانه فاحضه فاحضه
 فيه قال في الله صلى الله عليه وسلم اقره فنهض به فكل من كالكبر العوارير ثم نزلت فانطلقت انا
 ورسول الله صلى الله عليه وسلم نستبين حتى نوارى بالبيوت خشية ان يلحنا انا احد وازا تجل انك چون
 كفا ربحي فمد يده لاني انا فخرت صلى الله عليه وسلم وخرجت اذ كان عبد بنه نصيب يافت فخرت تعني
 فخر محمد فابن فخره ان فخرت صلى الله عليه وسلم فحسبه وروى في مبارك الكتاب صلى الله عليه
 وسلم بالاي فخره بولس فاكهار در عطا افند و بر رفا فخرت صلى الله عليه وسلم فاطم فابند
 و بعد از ان عنتر سب بخت منعه و با فخرت بختي كنت قال ابو ابي في فخره ال

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

و سلم فقامت الزائدة عن بعضها اجتمعا اليكم رسول الله صلى الله عليه وسلم فوقفوا حتى قايما رسول الله
صلى الله عليه وسلم على من ابطال فقال يا رسول الله فقال ان ابا حسن وجد مختفيا
في بيت فقلت عليه واذ انكم في الكوفة صلى الله عليه وسلم فخرجت فاعتزى راجعت فاطمة رضي الله عنها
في بيتهم فوجدت مختفيا فقلت و تعقيم منكم كما مت نحو اخي ابي عبد الله عليه السلام به محمد بن
ابا عبد الله بن علي يقول انك رسول الله صلى الله عليه وسلم فاطمة على به ابطال عبد الله بن ابي
سنة يوم اقيم من خمسة عشر سنة ومنت شهر ونصف اوس علي يوم اعيد احدى عشرة سنة
و من شهر اقيم كانت مروق كسيرة راد انك تزعي في كوفة فاطمة قبل اهل البيت ترددي في
تلك كسيرة في كسيرة في كسيرة فاطمة ياد و قد اعدا على عن الدم بعير تزوج و قد
دارد و قد اتم اخي النعماني في حنا على رضى الله عنه عن عبد الله بن بريدة عن ابيه قال سلب
ابو بكر و عمر فاطمة عليها السلام فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم انها صغيرة فطهرها علي عليه السلام
فزوجها منه و اخرج النعماني ايضا عن امارته عيسى بن ابي في ذات فاطمة بنت رسول الله صلى
عليه وسلم قال اصبها بالانبياء صلى الله عليه وسلم ففر الى ابي فقلت له ام ايمن فقال كان في سائر النعماني
في صوت النبي صلى الله عليه وسلم فتمت قالوا اختبئوا واقتبئ انا في ناحية فالت في ابي
عليه السلام فذاع الى النبي صلى الله عليه وسلم و فرج عليه من اثم قال ادعوا لي فاطمة فاجرت عليها السلام
بها رضى الله عنها فقال قد اكلت اكل ابي الى و دعائها على عليا من الاخرج رسول الله
صلى الله عليه وسلم فرائي سواد فقال من اكلت اكل ابي فقلت نعم قال كنت في ربه
فاطمة بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم فقلت نعم قالت فدعاني و اذ اكلت انك درست بيد
احد فضايل عطية نصيب اول مصعب بن ملكية صاحب الكوفة بعد صلى الله عليه وسلم و تقي كسيرة
رسيد جناب قدس بنوي صلى الله عليه وسلم و اوار الكوفة من فني و ادند و در آن حالت با صاحب لحي
فرس بارزت نفعه و او كرس قال ابن ابي عمير و ان من مصعب بن عمير رسول الله صلى الله عليه وسلم
حتى قتل و كان به قتيلا في الكوفة و هو لظن ان رسول الله صلى الله عليه وسلم و تقي كسيرة بنو

فقال والله اني انا اعرف من كان في القليل
 صحيح رسول الله صلى الله عليه وسلم

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

عن علي رضي الله عنه قال قال النبي صلى الله عليه وسلم ما انت باعلى فصيحيا وامنى وارضى عن علي رضي الله عنه
قال والله الذي قد تم الحجة وظهر للناس انه محمد النبي صلى الله عليه وسلم ان لا يكسب الا موسى وما يخفي
الا ما في طاعته من عفو عبيد حاله صلى الله عليه وسلم الى الجحيم من ارضه طاعة وانه في حال التمسك وكن نظري
سيرة من يثبت رسول الله صلى الله عليه وسلم قال فاني اخاف انما انفضت اليه واجتمع عن علي ورضي
عنه يوم يخرج من عند الله بن يحيى سمع عليا رضي الله عنه يقول كنت اقول ان علي بن ابي طالب صلى الله عليه وسلم
سلك ما كان يصلي في قد نلت ذلك لم يكن يصلي اقل في قد نلت ما خرج من بيته في ذلك يوم جعل كبر
زاد من قال يا علي رضي الله عنه كنت واسدا وازمانا عطيت وانا مكنك اجبت وارجع
عن محمد بن اسامة بن زيد عن ابيه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما انت باعلى مخفي واثوب وكذا
انت مني وانا منك اخرج عن سليمان بن عبد الله بن الخطاب عن عتبة بن جهم عن علي بن ابي طالب
قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فضل علي بن ابي طالب ما فضل علي بن ابي طالب في يوم طار في قد
هديت عام اليه السجدة صلى الله عليه وسلم في صلاة وارضى سوب قال ثم يا علي فمتى قد نلت ما كانا
لم استنكس شيئا قبل ذلك فقال ما سالت بلي شيئا في صلوتي الا اعطاني وما سالت نفسي شيئا الا قد
سالت ذلك وارجع عن علي بن علقمة عن علي رضي الله عنه قال ما نزلت بابيها الذين آمنوا اذا نزلت
الرسول فقدموا بين يديكم تصدق قال رسول الله صلى الله عليه وسلم علي رضي الله عنه عزم ان يخطب
قال بكم يا رسول الله قال بديار قال لا يطيقون قال لا يطيقون قال بكم قال العشرة
فقال له رسول الله صلى الله عليه وسلم انك لن تبيد فانزل استنكس را يخففهم ان تقدموا بين يديكم
صدقة الاكثية وكان علي رضي الله عنه يقول صدقة عن منه في الاكثية فخرج السراة في سلسلته
الاشراف قال محمد بن اسحق بن علي الجهمي ما علي بن جعفر بن محمد قال اخي موسى بن جعفر بن محمد
عن ابيه جعفر بن محمد عن ابيه محمد بن علي عن ابيه علي بن حسين عن ابيه علي بن ابي طالب ان النبي
صلى الله عليه وسلم انذره من حسين قال من اجني واجبت فبين دارا وادعا كان يحيى في
يعم للبيعة وارجع الحكم مسلما بالراة الاشراف فذلنا اليوم المنة بن محمد بن يحيى بن ابي طالب

[illegible]

موی میوید سخت بوله محاسن از افلاک در مناف حضرت فاروق اعظم رضی الله عنه
 پس شد و فی الزمان کان اذا مشی بکفا و اذا امسک بدناع و رجل امسک بغضه فلم یس
 یتفلس و یخفر و لا یسر یشید الساه و الید و اذا مشی و العرب یرجل تحت الحمار فوی
 صلی الله علیه و آله و سلم یمنصور علی حمله لاه و لیس علی بکله علی فوی و یمنصور و یمنصور
 انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم
 انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم
 و مکافیه سمان خدی ابی انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم
 منوله کنت و انکریم هذا ان خصمان اختصوا الایة در زمان دی در فهای وی نازل شد
 انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم
 النعمه و قال قیس فینهم انزلت هذا ان خصمان اختصوا فی بیومهم اللذین تبارک و یوم بدر حمزة
 و علی و عبیده و ابوالعبیده به الخاریت و یسینه بن ربیع و عبته و الولید بن عبته و از انجل
 خسونه و مرانه و از کسی برده نداشتن و دافیه خفوا بسبب مبارزه و مراده فعم کسکن
 خدی ابی انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم
 علی بن ابیطالب الهاس الی رسول الله صلی الله علیه و سلم فقال فیما خطبنا منحه یقول ایها الناس
 لا تشکوا علیا فوامدان و مبین فی ذات الله و فی سبیل الله و اعرج البصر عنه اسحاق بن عبید بن
 عجرة عنه ابیه قال قال رسول الله صلی الله علیه و سلم علی یخسوس فی ذات الله و از انجل حبیت قوم
 و این هم خدی مثلا ایام در ایام منتهی که در ایام حضرت و یمنصور و یمنصور و یمنصور
 حمله در انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم
 میان افلاک قبله این غله خدمت او و خدی و انحنی علی انزل الله علیه و سلم انزل الله علیه و سلم
 که بغیر از آن با فوه و ول الله صلی الله علیه و سلم و موالاة او بلطف و یمنصور و یمنصور
 کرده مشه و اعرج الحکم عنه ابن عباس ان ابی صلی الله علیه و سلم قال انکم یولانی فی الدیاد

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

وَأَجَابَ أَنَّهُ بَلَى إِنَّ بَنِي الْفِصْمِ لَبُوتَ رُوحَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَاصْبِرْ إِلَى عَذَابِ الْغَيْبِ ثُمَّ رَوَى الْحُجَّابُ
بِحَدِيثٍ لَهُ فَمَسَّهَا لَهُ عَلَيْهِ يَوْمَئِذٍ لَبُوتَ أَسْتَبَقِي مَا صَحَّ كَلَامُ الْحُجَّابِ وَهَكَذَا أَوْسَى ابْنُ الْأَثَرِ
بِأَعْدَادٍ دَرَايِدَ وَهَكَذَا رَوَى الْحُجَّابُ أَنَّ هَذَا كَلَامُ الْفِصْمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ رَوَى أَنَّهُ قَالَ
الْعِلْمُ وَاعْلَى بَابِهَا الْكَيْسُ فَدَرَى سَبِيلَهُ فَعَلِمَ أَنَّهُ لَمْ يَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ قَالَ هَذَا عَلَى كَلَامِ ابْنِ أَبِي
الْمُطَوِّقِ فِيهِ لَاحِظٌ وَهُوَ قَبْلُ أَنْ تَذْكُرَ كَوْنَهُ مُسْلِمًا فِي سَبِيلِ الْأَرَبِ فَلَا تَحْتَ الْأُذُنِ وَلَا تَحْتَ مَنْ لَاحِظٌ
يَعْلَمُ وَلَا يَسْتَحْيِي فَإِذَا سَبَلَ مَا لَا يَعْلَمُ أَنْ يَتَوَلَّى سَدَاطِعَهُ وَأَعْلَمَ أَنَّ مُسْتَدْرَجَ الْعَبْدِ الْأَعْمَلِ كُنْزُهُ الرَّاسُ
الْمُجَرَّدُ فَإِذَا دَبَّ الرِّسَالُ بِالْطَّبْعِ وَأَنَا دَبَّ الصَّبْرُ فِي سَبِيلِ الْإِيمَانِ وَقَدْ نَبَذَ فِيهِ الْخَارِجَ عَلَى عِلْمِهِ بِمَا
قَالَ قَالَ إِنَّمَا خَافَ عَلَيْكَ الثَّمِينُ طَوْلَ الْأَمَلِ وَاتَّبَعَ الْهَوَى فَإِنَّ طَوْلَ الْأَمَلِ نِسْبَةُ الْأَعْرَةِ وَإِنْ اتَّبَعَ
الْهَوَى يَصُدُّ عَنْ الْحَقِّ وَإِنَّ الدُّنْيَا قَدْ تَرَعَلَتْ بِدَبْرَةٍ فَإِنَّ الْأَعْرَةَ مُعَقَّلَةٌ وَكُفْلٌ وَاحِدٌ مِمَّا نَبَوْنُ فَلَوْ
مِنْ أَبَا الْأَعْرَةِ فَإِنَّ الْيَوْمَ عِلٌّ وَالْحَسْبُ فَمَا سَابَ عِلٌّ وَوَالْحَسْبُ قَائِمٌ عَلَى طَوْنِ كُلِّ يَدٍ
لَوْ مَعَهُ عَرَفَ النَّاسُ وَلَمْ يَعْرِفُوا النَّاسَ وَعَرَفُوا الدَّمَنَةَ وَنَدُونَهُ أُولَئِكَ مَدْرَجٌ فِي الْهَدَى كَمَا نَعْنَمُ كُلُّ فَتْنَةٍ
مُطْلَقَةٌ وَبَدِ خَلْمٌ فَدَعْنَهُ لَسِيلُ الْبَيْتِ الْبُذْرُ وَلَا بِالْجَوَادِ الْمُرَائِينَ وَغَنَ عَطَايَا الْبِيَارِ
فَالْكَانَ عَلَى بَنِ الْأَبِطَالِ إِذَا جَبَّ مَرَّةً عَلَى أَمْرٍ رَجُلًا فَاصْصَاهُ فَخَالًا وَصَبَّكَ تَجَوَّى إِلَهُ لَا يَدُكُنْ
لِقَابِهِ وَلَا مُنْتَهَى لَدَعْنَهُ بِمَوْلَاكَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ وَفِيكَ يَأْتِي بِكَ إِلَى اللَّهِ فَإِنَّ تَجَاوَزَ عِلْمَهُ
مَنْ الدُّنْيَا وَعَرَفَ زَيْدِينَ وَهَسْبُ الْعَجَبِ عَابَ عِلْمًا فِي رَأْيِهِ فَخَالَ قَبْدَى الْهَوَى وَكَلَعَ الْعَنْبُ وَغَنَ عَرَبٌ كَبْرُ
الْحَقِّ عَنْ عَلَى فَإِنَّ الْكُنْزَ الْغَنَى وَافْلُو الصَّحْبُ لَمْ تَحْطِ الْعُلُوبُ عَنْ الْخَارِجِ عَنْ عَلَى فَإِنَّ مَوْلَاكَ الْيَوْمَ وَاللَّيْلَةَ
وَالْقُرْآنَ مَوْلَاكَ الْيَوْمَ وَاللَّيْلَةَ الطَّبِيعَةُ الطَّعْمُ وَمَوْلَاكَ الَّذِي لَمْ يَحْجِ الْأَجَانُ وَلَمْ يَحْجِ الْقُرْآنَ مَوْلَاكَ الْغَنَى
نَجْمَةُ الرِّيحِ الطَّعْمُ وَغَنَ مُحَمَّدٌ بِعَرَبٍ عَلَى قَالَ قِيلَ عَلَى مَا سَأَلْنَا بِالْحَسَنِ جَاوَزَتِ الْمُقْبِرَةَ قَالَ لِي أَبَدُ حَيْرٌ
صَدَقَ كَقَوْلِهِ السَّنَةُ وَتَكَوَّنَ الْآخِرَةُ أَخْرَجَ هَذِهِ الْأَحَادِيثَ كُلُّهَا الْبُكَرِيُّ إِلَى سَبِيلِهِ وَفِي الصَّوَرِ
عَنْ سَلَامَةَ كَرَمِ الدَّوَالِيبِ نَسَاسٌ بِأَمٍ إِذَا مَا تَوَلَّى اسْتَبَقُوا الرَّاسَ بِزَانِهِ اسْتَبَقُوا مِنْهُ بِأَبَائِهِمْ كَمَا كُنْزُ
الْغَنَى بِالْأَزْدِ لَوَسْتَ أَهْلُهَا الْبَلْكَ لَمْ يَعْرِفْ قَدْرَهُ قِيمَةُ كُلِّ أَمْرٍ مَا جَنَّتْ مِنْ عَرَفَ فَتَنَهُ فَتَنَهُ

[illegible]

وجعلوا كرمها بحراً من الماء الذي لا يندابها طماتة بين يدي رسول الله صلى الله عليه وسلم قال فماذا قال
 ذلك اليوم واخبرنا قائلهم وقته علي بن زياد ان علياً حدث حديثاً طهراً من رجل فقال علياً
 عليك ان كنت صديقاً قال نعم فقال علياً فلم يعرف حتى ذهب به وعن ابي درج عن ابي عبد الله
 عن رسول الله صلى الله عليه وسلم ان علياً قال كنت بين فاديه فلم يجني فعدت فاذت
 رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال لي عد اليه ادع فانه في البيت قال فعدت انا ودي فسمعت صوت
 يطحن فمضيت فاذا الرجل يطحن ليس بها ادع فاديه فخرج الي غشيرة فقلت ان رسول الله
 صلى الله عليه وسلم يدعوك فاجابني لم ازل نظري في رسول الله صلى الله عليه وسلم وسألتني اني سمع قال يا ذبي
 فاسألك فقلت يا رسول الله عشت العشب ايت حتى يطحن فابوء علي وليس بها احد غيرنا فقال
 يا ذبي ان سداك ليسا حين في الارض وقد وكلوا بمجوسه آل محمد صلى الله عليه وسلم وقته فاذت
 ابي فضال قال فخرجت معي الي منج عابد العلي وكان مرغياً فقال يا ابا السكك عجل يا الله انك لو كنت
 لم تملك الا اربع ارباب حسنة فاعلوا بالدينه فان احببتك فدر كبرك احببتك واصلوا عليك وكان ابوضا
 من اهل بد فقال علي انك سبت من دعي بها ان رسول الله صلى الله عليه وسلم عهد الي ان لا اموت حتى
 اخبرني ثم خضب يده يعني خيه من يده يعني يامنه فقلت ابوضا له من بعضين فخرج ابو عمر عن عبيدة
 قال كان علياً يقول يا منج اسعاه او ما ينظر ان شاء الله ان خضب يده من دم يدا ويقول والله اني
 يده من دم يدا ويشير الي يمينه ثم خضب يده لا خضب يده ولا يبره وتصيب انا ارجاء علوم ودينه
 كرم كرد قرآن را كه خور خور صلى الله عليه وسلم وخرنوب داده بعد انرا اكيك تفرير ما عديسوع ان
 سند اخبر ابو عمر عن محمد بن عثمان وعلي بن ابي طالب عن عبد الله بن مسعود عن النبي جبريل في سلامه واني في خلافة
 بره منته بن ربيعة مولى ابي سبيح المهاجرين وبار جمعي انا بعين قرآن ما ازوي رواية کرده اند
 ۱۶
 ان من كان باهتسماً بآل جوي في شرح السنة والقرآن المودفون سندوا خراهم الي الصحابة
 بن كثر وناضخ سند لي ابي بن كعب وعبد الله بن عامر سند الي عثمان بن عفان سند عامر الي علي بن
 سند عامر وزياد واند حمزة الي عثمان وعلي بن مولا فرفط علي بن علي سند الي علي بن كعب

[illegible]

ودر آن کتاب است از ابجد بحد ثانی نفع اخرج او در علم من مخره قال سال علیا غنه نفع
 علی السلام ویا سنانها فقال انکم تطیفونه قال قلت انما یزید با فخر منه ما اطهر ما لک کاف النبی صلی
 علیه السلام اذا صلی الفجر اهل حق اذا كانت الشمس من سها یعنی من قبل المشرق مقدار عین سلوة اهل حق
 سها من قبل المشرق فاهل کتبین تم یحصل فی الاکمال الشمس سها یعنی من قبل المشرق
 سلوة الله من سها من قبل المشرق فاهل کتبین تم یحصل فی الاکمال الشمس سها یعنی من قبل المشرق
 قبل الحشر یحصل به کل کتبین تسلیم علی الملائکة القریین والینین ویتوجه من الملائکة تسلیم علی
 الکتب تسلیم کونه تطیف رسول الله صلی علیه وسلم بالانوار وقل من وادوم علیها واز منسالی قناد
 واکام بسیاری نقل کرده که حضور ما در کتب امام ساجی در مذهب عبد الرزاق و مذهب ابی بکر
 الی نسب عده و افراد که در مذهب و در مذهب و صفات را بانی و است فخر و ان سبب در کتب دینی
 رضی الله عنه یافته میشود و در مذهب احمد از میان و یا که کبار با آن زبان متفرد است که با در باب وجود
 صفات از فن کلام مستقیم اندر اوست و در مذهب و در مذهب و در مذهب و در مذهب و در مذهب و در مذهب
 هر دو در مذهب لیکن مآخذ آن بزرگان مؤلفان است که در مذهب و مذهب و مذهب و مذهب و مذهب و مذهب
 بعد بنی و سبب اما اشتغال او در اتمام خلافت مجرد از مذهب احمد از تفصیل آن باز در است قال الطیبه
 رحمه الله سبحانه فی الاصول و البیضاء علی المذهب بنی السعنه و در مذهب صفات و بلاغت و در مذهب احمد
 اوست خلفای سابقین آن مشغول نمیشدند باز در زمان شیخین سید در مسائل و مذهب و وزیر در مذهب
 ملکیت آن بعد دین در تعظیم و توقیر او در مذهب و در مذهب و در مذهب و در مذهب و در مذهب و در مذهب
 ساخته اند فضلی از کلام این در مذهب بیان کردیم باید دانست که آنچه بر حضرت مذهب یعنی مذهب
 وفات آنحضرت صلی علیه وسلم گذشت با آنحضرت که ان وقایع آنحضرت صلی علیه وسلم آغاز فرمود
 بعد با اصول آن حوادث را با آن در غیبه الطالبین و آنوقت که حضرت متوفی گفت که منجی الی علی
 علیه وسلم من الدنیا حتی یصل الی ان ربه لابی بکر ثم لعمرم لعمان ثم لی فلاحی علی و ابی بکر
 هر چند عجب ظاهر و عجیب نماید لیکن بعد استحضار از تصرفات و ولویات آنحضرت صلی

[illegible]

بالله من الله والحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله
وقد ذكرنا قبله منها في الخصائص الحاشية والبرهان والبيان والبيان والبيان
عليه وسلم قال صلى الله عليه وسلم ما من عبد اعلم من كنت اسي ظنت اني من جوارحه
فقد روي الى السلام ومن الامان حتى يقع الفتن بالنام واخرج نحوه من حديث علي بن ابي طالب
ان ان اذ وافقه من خبره واخرج اليه بكره ابو جهم واحمد وغيرهم وهذا الخط الى ابي جهم بن عبد الله بن
قال امرت عاتبة بما ابي عام فقال له الحب فبنت علي الصواب فقلت ما هذا او امانه من فتنه
روى في سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول كيف باعكم في افانجت عليها كتاب طوبى لغيرها
من حديث يحيى بن سعيد بن الوليد بن عباس عن ابراهيم بن علقمة قال ابو مسعود رضي الله عنه قال لما سئل
صلى الله عليه وسلم احدثكم سبع فتن تكونن بصي فتنه فقبل منه الدنيا وفتنه بكنه وفتنه فقبل منه الدنيا وفتنه
تقبل من السلام وفتنه فقبل منه المخرج فتنه من طبع السلام وبي اسطفا في قال فقال ابن مسعود من بعد
اولها ومن هذه الامته من يدرك آخرها قال الوليد بن عباس فكانت فتنه الدنيا فقبل من طبعها
وفتنه مكة فتنه عبد الله بن المزيه وفتنه ان من قبل بنخامية وفتنه المشرق من قبل جوكار باز از وقت
منه بنو داود اخرج الشيخان في ابيه ربه قال فابعد الله صلى الله عليه وسلم لا تقوم الساعة حتى قيل
فتان عظيمين يكون بينهما مقلة عظيمة و... واما واحد واسمها اسارت ما يكون اهل نام مصعب
واستندك در میان ما واما ابن ذرارة وفتنه فتنه فمعه كراين قرآن صامت وفتنه قرآن فتنه
باز از واقعه حکیم اخبار فرموده فی الخصائص الحاشیه و البیهقی عنه علی قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان
اسرايل اختلفوا فلم يزلوا خلا فتم فيما بينهم حتى جعلوا حكيما فاضلوا وان هذه الامة تختلف فغيرها
اخلافهم بينهم حتى جعلوا حكيما فاضلوا وفضل من اتبعهم اراوا فضلا انك خطا كروند وراقتها فم
وهر ارا فضل من اتبعها انك خطا موجب معاد كبره كنت انما كجك حرج خلاف از دست
مبا جرين اولين سورة في ريس واز ان كجك بران خوان منسك با كنه خليم در بين ادمي خود بار
از واقعه هنر و ان اعلام در مود و اخذت من مود است اخرج احمد بن عبد الله بن عباس بن عبد الله بن

[illegible]

أشرفهم عليا فإلهه فقال له ليست أسرا خيرا منه فإفعل إن أبا سي هذا العبد الكبر والجل
فصلى النبي صلى الله عليه وآله وسلم على النبي صلى الله عليه وآله وسلم فقال صلى الله عليه وآله وسلم
في غزوة بدر يوم بدر وعنده البكر وعمر رضي الله عنهما فحول حتى ما يسر رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم
من ردهما بالصا صباه إلا أن لا تك فقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم إن الله لم يبعث إلا نبيين
مؤمنين عليهما أفضل وأجمع الحكيم فمدين طهليل عن عمار بن ياسر رضي الله عنه قال كنت أنا وعلي بن يقين
في غزوة بدر في العسيرة فقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم إلا أحدكما باسقى رطبين فلما بلى ياسر رسول الله
بغير الساقه والذى يجر كعبا عليا على هذه يعني قرنه حتى تبل منه الدم يعني طية بازرا صلا
حضرت امام حسن رضي الله عنه ومعاوية بن ابى سفيان خبروا داود بن الجباري عن الحسن قال لقد سمعت ابا
بكره رضي الله عنه قال بينا النبي صلى الله عليه وآله وسلم يخطب الحرس فقال ابني هذا سيد فحلل الله ان يصلي
بين يمين من المسلمين بازرا سقطا معاوية بيا وسابي جبراد في المصاحف أخرجه ابن أبي شيبة عنه
معاوية قال ما ذلت اظن من الخلفاء تنفعنا في رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يا معاوية ان مكنت فانت
واخرج السبعة عن عبد الله بن عمر قال قال معاوية والله ما علمتني على الخلفاء الا قول النبي صلى الله عليه وآله وسلم
وسلم يا معاوية ان دلت امرأ فاني الله وايم الله فاذلت اظن اني ميتا بجل تعول النبي صلى الله
عليه وسلم واخرج الطبري عن عائشة ان النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال معاوية كيف بك لو قد مضى
فنبصا معنى الخلفاء فقالت ام حبيبة بارس الله وان الله فخص اخي فنبصا قال نعم ولكن فنيتهما
و ههنا ههنا فاجاب ابن عمر عن عائشة ان النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال يا معاوية ان الله و ملاك
من امر هذه الامم فانظر ما انت صانع فالت ام حبيبة او يعطى الله اخي ذلك قال نعم وفيها ههنا ههنا
وههنا و اخرج احمد بن حنبل عن ابى هريرة ان النبي صلى الله عليه وآله وسلم قال يا معاوية ان دلت امرأ فاني الله وايم الله
قال فاذلت اظن اني ميتا بجل تعول النبي صلى الله عليه وآله وسلم حتى اجلبت و اخرج ابو يعلى عن معاوية عن
واخرج ابن عمر عن طريق الحسن عن معاوية قال قال لي رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم اما لك ستائر
امني بعدى فاذا كان ذلك فاقبل من محسنم وكاف من ستم فاذلت ارجوا حتى كنت و اخرج

الذي عنه الحسن بن علي بن بكير سمعت عليا يقول سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لا تنسوا يوم
 حتى يهلك معاوية واخرج ابن جرير عن ابن عمر عن النبي صلى الله عليه وسلم يقول لا تنسوا
 اللهم على الكتاب وكفى في البلاد وقد عذب اخرج ابن عمر عن عروة بن ربيعة قال
 الى النبي صلى الله عليه وسلم فقال ما رغبني فيكم لم معاوية فقال انا امارك فقال النبي صلى الله عليه وسلم
 من يغلب معاوية اهلها فخرج الاعرابي فلما كان يوم الاثنين قال علي لو ذكرت هذا الحديث ما كنت
 بعد انك انك في جوارح قرطيس مبردا في الخصال اخرج الحاكم والبيهقي عن النبي صلى الله عليه وسلم
 قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اذا بلغ نوابي العاص ثلثين رجلا اخذوا ويهاذوا
 عبادا فولا واخرج البيهقي عن ابن عباس قال كان معاوية فذل عليه مروان فقال اقص حاجتي يا
 المومنين فوالله اني اوتيت عيسى بن مريم وبعثت في عيسى بن مريم وبعثت في عيسى بن مريم
 جالس في معاوية على السرير فقال معاوية يا ابن عباس لما تعلم ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال اذا بلغ
 بنو الحكم ثلثين رجلا اخذوا بالاسلحة بينهم ولا عبادا ولا كتاب ولا فدا فافلا بلغوا ثلثين
 واربعين رجلا كان ما كنتم اسرجه فكسرت فقال ابن عباس اللهم نعم وذكر مروان حاجته فوفى مروان طلبه
 الى معاوية فمكث فلما اذبر عبد الملك قال معاوية يا ابن عباس لما تعلم ان رسول الله صلى الله عليه وسلم ذكر في
 فقال ابو جابر الا ربعة فقال ابن عباس اللهم نعم واخرج الحاكم عن النبي صلى الله عليه وسلم يقول
 اذا بلغت بنو امية اربعون رجلا اخذوا عبادا ولا كتاب ولا فدا واخرج ابو جابر الا ربعة
 ابيهريرة ان النبي صلى الله عليه وسلم قال راسيت في النوم بنو الحكم ينزرون علي بنبري كانه في القعدة قال فما
 راى النبي صلى الله عليه وسلم صاحبها حتى توفي واخرج البيهقي عن ابن السائب قال راى النبي صلى الله عليه وسلم
 بني امية على منبره حناره فادعى اليه اما هو ذبا اعطوه ففرت عنه واخرج الترمذي في الحاكم والبيهقي
 عن الحسن بن علي قال راى رسول الله صلى الله عليه وسلم قد راى بني امية يخطون على منبره رجلا فراه
 ذلك فنزلت اما اعطيتا كراوية فنزلت اما انزلناه في ليلة القدر وما انك ليلة القدر ليلة القدر
 ليلة القدر فممنه الف شهر بملكها بنو امية قال القاسم بن الفضل فممنه ملك بنو امية فاذا في الف شهر

[illegible]

[illegible]

[illegible]

فمعه ما في الموضع من فقال له اي ان خيلك وبعثت بها الي اذا اختلفت الي ان لا تقدر بها
 فقد اتخدت ما كنت حريصة عليك فالتفت اليه واخرج الترنج من ابي موسى عن النبي صلى الله عليه وسلم
 قال في الغنم كسر وادبها فتيك وقطعوا منها اذانكم والاربع منها اجواف بيوتكم وكونوا كما بين
 ادم وارضى النجاشي عن النبي صلى الله عليه وسلم قال كنت بالاسلام من مسجده واخرجوني وداروا في الغنم فقالوا
 مسجده من اسبابك لا اشد لوط في جبرك ما ريت منك شيئا منذ مجيت الى بيتك
 من اسبابك في ذلك الامر قال يا ابا مسعود وماريت منك شيئا من ما منك في شيئا منذ مجيت
 الي النبي صلى الله عليه وسلم اعرب فدي من ابلان كما في هذا الامر قال ابو مسعود وكان موسى بالانبياء
 حليته فاعطى اياه ابا موسى والاخرى فارادوا في رداعيه الى الجبة واخرج النجاشي عن النبي صلى الله عليه وسلم
 قال رسلني اسامة الى علي رضي الله عنهما فقال اني بسبائك لان جفورا خلف صاحبك فقل يقول لك
 لو كنت في شرق الاسود لاجبت ان اكون معك فيه ولكن هذا المزمع انه فلم يعط شيئا فذهب الى
 حصن حصين و ابن مخنف فادفروا الي راعلي واخرج ابو يعلى في حديث طويل في قتل النجاشي عبد الله
 بن خباب قالوا انت هذا ابن خباب صاحب رسول الله صلى الله عليه وسلم قال نعم قالوا فقل سمعت من
 ابيك حديثا فرتنا به عن رسول الله صلى الله عليه وسلم انه ذكر غنمه القاعد فيها خير من العايم والهايم
 فيها خير من الاسنة والاسني فيها خير من الساعي قال ان ادركت ذلك فكن عند الله المقبول قال ابو
 ولادة الا قال لا نحن عبد الله فقل قالوا اني سمعت بها من ابيك حديث به عن رسول الله صلى الله عليه
 وسلم قال نعم قال فقد هو غنمة الله فخرها واعنف منارها ما كان شر كل عدو اخرج الحاكم عن عمر بن الخطاب
 الاسدي عن ابيه عن عبد الله بن مسعود بحديث عن رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول تكون غنمة دسم المطبخ فيها
 خير من العايد والقاعد فيها خير من العايم والهايم والاسني فيها خير من الراكب والراكب فيها
 خير من النجاشي قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ذلك ايام النبي حين لا يامه خيل قلت فم نام وفي ان كان
 فكم كان قال كغف نفك فكم كان فكم كان قال قلت يا رسول الله ارايت ان دخل علي
 داري فارادني فقلت ان ارايت ان دخل علي بيتي فارادني في مسجد فاضع بكذا وقبض

[illegible]

معلوم شد که حضرت ادریس علیه السلام در خواب مجسمه تمامی افروام بجهت قتل و تنجی ایشان برای خداوند
 نظیر آن واقع گردید که ملاحظه اهل مدینه اجلی معلوم است و عالم بصورت کمال است و طبع
 و حضرت علی علیه السلام بکفایت تمام امر فرمودند و آنرا حکام علی بن ابی طالب و حضرت اسد بن
 اسد علی علیه السلام با یاد رفتن بسبب یار رسول الله و سبب کفایت آن صاحب انفس
 چون مالی بسبب کفایت است و انچه از آنکس و مالی از آنکس است بطریق ان تنهض الی مسجد کوفه
 اسد و رسول اعظم او را فرمود که در مسجد کوفه بایستد و آنرا یاد رفت بسبب یار رسول الله
 و سبب کفایت آن کفایت اذا ما بنا حمار الزیت قد فرغت بالدم قلت ما مار الله فی رسول
 قال لکنی بمیراث من او قال و لکنی بمیراث من قلت افلا اتخذ سیبی فاضرب علی فانی قال بکفایت
 اذا قلت فاما من فی قال نلزم بکفایت از است ان دخل علی بنی قال فان ضیعت ان بکفایت شعاع
 السیف فالتق رد اک علی و بکفایت یو بائنه و انک و اگر سالی عهد که و کوه که بکفایت است می بایست
 که حضرت مرتضی و ابا ابی بنی از من میفرمودند و از قتل باز میباشند گوئیم که السلام در حق حضرت علی
 و جوی و بکفایت شد موجب تعلیق و در قتل دان است که حضرت مرتضی و کفایت است و اهل کفایت و در
 احکام قواعد آن سخی کلی بجا آورد و در حشر در زمره خلاصه معجوز و نظیره قصه دینی النورین رضی الله
 عنهما و اقرار می بایست که حق صلا ارحام قیام نماید و خدمت حلیف بر حق بجا آرند و عابدین یا
 نیز در حکم او است و از عصبه شدة لزوم بصحبت پس در حق حضرت مرتضی و اقرار او است و اهل کفایت
 بصواب است و در حق حاکم که فریفته نداشتند ان نزد دیگر بصواب است هر سخن و فتنی و مبرکت است
 دارد باز از حضرت مرتضی رضی الله عنه قبل از قتل اجل و ضعیف و بعد ازین مرده و قتل او
 مختلفه متباینه مروی شده ظاهر از جمیع شدة نوع و ملاحظه قوه دلیل بایست که بکفایت
 اخراج حکام عنه طارق بن سبقت را است علیا علی رحلت بالزبد و هو یقول الحسن و الحسنین مالکما
 تخمین خنیه الجاریه و اسد حضرت بنی الام طهر البطن فادعت بدانه قتل العثم او الکفر
 انزل الله علی محمد صلی الله علیه و سلم و روی عن الحسن بن علی بطریق متعدده و عن ابی حمزه و غیره قال

على يوم الجبل قدوت التي كنت مت قبل هذا العشر بسنة اخرج بعض طرفه ابو بكر والحاكم اخرج ابو بكر
 من دار قال ابو بكر يوافقنا صفحات جبرعلنا انا على الحق واسم على الضمان واخرج ابو بكر
 من سليمان بن مهران قال عدتني من سبع عليا يوم صنفين وهو فاضل على نفسه لو علمت ان الامر
 كما اخرجت لا غيب يا موسى فاحكم ولو بحرفنا وخرج ابو بكر عن الشعبي عن الخات قال لما
 على من مضى علم انه لا يكمل ابد فكلما بنا سياتي كان لا يتكلم بها وعدت با ما ليت كان لا يتكلم
 في الامانة ابا اناس انكروا اماره معاوية فوالله لو قد فقدتموه لقد رايتكم الرؤس
 تنزوا منه حيا فاحفظ لسط لسط لسط لسط

الحمد ساد لاد اعزاد الصلوة السلام على نوره طاهر ويا طاهر قد وقع الفرج منه تحريره الكتاب الطيب السري بالتم
 الحقا في خلافة الظاهر الشيخ النجاشي المستم بالنا ولى الله بعد الغيبة الحقة المعقولة الى جهة السد ففتح الله به عرف
 ما قلته لكم الى طر المحقق الموفق راس المحققين قدوة الاخرين اسمه الشريف مولوى عبد الرعيم اللهم احببنا ويا
 للمصلين واغفر لولا المؤمنين والمؤمنات بحجرة حبيبة محمد للعالمين بحسبك ارحم الراحمين ٤٤

قال هذه المحدثين دزينة العلماء الراغبين وندوة العرفاء السالكين بسبيلنا ونسعدنا الشيخ علي بن محمد
الرحيم البصري القادر على كل شيء الذي اعتبرناه في سلاسل اولياء الله قد علمنا ان سره دارنا من علمنا
وفايل الطيرت واخرنا به شيخنا ابو طاهر الشيخ احمد النجاشي عنه السيد عبد الرحمن الادريسي الشيباني
السيد دعي عبد السيد محمد بن ابي جعفر السيد محمد بن مولى السيد شريف محمد بن مكي بن علي بن محمد بن
وانا تحسيف البردة فامنا بها شيخنا ابو طاهر الشيخ احمد النجاشي عنه الشيخ محمد بن علي البجلي البجلي
سالم السعوري عنه الشيخ نجم الدين الفطيط عنه شيخ الاسلام زين الدين ذكر باعدا عن ج. ب. الله
الشيخ صلاح الدين محمد بن محمد بن الحسن بن علي عنه الشيخ علي بن جابر البصري عنه شيخنا شيخ شريف
الدين محمد بن محمد بن حماد البصري رحمه الله عليه

